

Akcie a burza

jediná kniha, kterou potřebuješ

Ladislav Konečný

Akcie a burza

jediná kniha, kterou potřebuješ

Ladislav Konečný

2026

Akcie a burza – jediná kniha, kterou potřebuješ

Autor: Ladislav Konečný

ISBN 9788086062334

Kniha z papíru byla vyprodána počátkem března 2026

Deváté vydání knihy z konce března 2026 existuje jen v PDF a není plánován výtisk z papíru

Národní knihovna České republiky zaznamenává tuto publikaci v české národní bibliografii

Kniha má 278 stran A4, obsahuje přibližně 26 obrázků, má váhu 0,76 kg

Knihu vydala naposledy roku 2024 tiskárna www.TiskovyExpress.cz

Knihu bylo možno objednat a už není možno na nr1a.com/kniha.htm = zde je nyní PDF zadarmo

Informace o knize možno získat přes e-mail nr1a@seznam.cz

Ke knize je příslušná webstránka nr1a.com/AKCIE.htm

Diskusní fórum pro akcie a jiné investice má adresu forum.nr1a.com

Facebook skupina = € AKCIE \$ dividendy, value investing = facebook.com/groups/2660933057270038

Obsah

1. Úvod	7
2. Akcie a burza.	8
2.1 Proč investovat do akcií a nikam jinam.	8
2.2 Akcie, burza, akciová společnost.	9
2.3 Jak je to s knihami.	11
2.4 Šetří peníze a investuj!.	12
2.5 Jak začít s akciemi.	13
2.6 Výběr akcií	14
2.7 Nákup akcií	15
2.8 Inteligentní akcionář, inteligentní investor	16
2.9 Value investing, investování do podceněných akcií	18
3. Akcie krátkodobě, na několik dní, 1 rok až 4 roky	23
3.1 Trading, krátkodobá spekulace	23
3.2 Investing, investování	25
3.3 Jak vybrat akcie	27
3.4 Optimální hodnoty podniku a akcie, filtry a screening	27
3.5 Kdy prodat akcie	29
3.6 Biotechnologie.	31
4. Akcie dlouhodobě na stálo pro dividendy.	33
4.1 Dividendy jako důchod	33
4.2 Diverzifikace vlastního důchodového fondu.	34
4.3 Optimální hodnoty podniku a akcie	34
4.4 Akcie dlouhodobě přes velký krach	36
4.5 Skvělé podniky pro dividendy na důchod	36
4.6 Akcie hluboko v mínus, cílový kurz, podnik kupuje vlastní akcie, pravidlo 72.	37
5. Statistika	40
5.1 Úroky centrální banky a růst akcií	40
5.2 Inflace a akcie	41
5.3 Růst kapitálu v akciích za 10, 20, 30, 40 let	42
5.4 Rekordy indexu Dow Jones.	44
5.5 Rekordy indexu DAX a jeho akcií	44
5.6 Růst akcií ČEZ, Komerční banka a Unipetrol	46
5.7 The Dogs of the Dow	46
5.8 Černé pondělí na burze New York dne 19.10.1987.	47
6. Pojištění, důchod, spoření, úvěr, dluhopisy a akcie.	48
6.1 Druhy pojištění, které je nutné nebo vhodné.	48
6.2 Důchodové pojištění – historie	49
6.3 Zákonné důchodové pojištění	49
6.4 Důchodové připojištění.	50
6.5 Životní pojištění	51
6.6 Úvěr na nemovitost.	51
6.7 Stavební spoření	52
6.8 Těžký průmysl česko-slovenský = finanční poradci.	52
6.9 Dluhopisy a obligace.	54
6.10 Akcie a akciové fondy.	56

7. Fundamentální analýza akcií.	57
7.1 Ukazatelé tržní hodnoty, ocenění akcie.	58
7.1.1 Poměr $P/E = KGV$	58
7.1.2 Poměr $P/B = KBV$	60
7.1.3 Poměr $P/S = KUV$	60
7.1.4 Poměr $P/C = KCV$	61
7.1.5 Poměr $PEG = P/E/G$	61
7.2 Ukazatelé rentability, výnosnosti podniku	62
7.3 Ukazatelé zadluženosti	65
7.4 Ukazatelé platební schopnosti.	67
7.5 Ukazatelé aktivity	68
7.6 Finanční výkazy, účetní uzávěrka	68
7.6.1 Balance, rozvaha.	68
7.6.2 Výkaz zisku a ztráty, výsledovka.	70
7.6.3 Výkaz toku hotovosti cash flow.	71
7.6.4 Přehled o změnách vlastního kapitálu	73
7.7 Relativní síla, korelace, beta faktor, volatilita, riziko	73
7.8 Vnitřní hodnota akcie	75
8. Technická analýza akcií.	78
8.1 Druhy grafů akcií.	78
8.2 Trendy kurzů akcií, signál koupit a prodat	82
8.3 Indikátory technické analýzy, signál koupit a prodat.	89
8.4 Stop loss order	97
9. Fondy, certifikáty a finanční poradci	101
9.1 Druhy fondů	105
9.2 ETF, ETFs, exchange traded funds	107
9.3 Certifikáty	107
9.4 Podvodníci manažeři fondů a Bernard Madoff	108
9.5 Hedgefondy, hedžové fondy	109
9.6 Finanční poradci	111
9.7 Český, německý, britský, francouzský, španělský „Warren Buffett“	113
10. Dividendy, daně z dividend, daně z prodeje akcií.	114
10.1 Kdo má právo na dividendy	114
10.2 Důchod z dividend.	115
10.3 Daně z dividend.	115
10.4 České daně z prodeje akcií a z dividend	116
10.5 Slovenské daně z prodeje akcií a z dividend.	117
11. Benjamin Graham – investiční strategie	118
12. Warren Buffett – investiční strategie.	124
13. Experti.	137
13.1 André Bertholomew Kostolany	137
13.2 Philip Arthur Fisher.	138
13.3 John Marks Templeton	140
13.4 Peter S. Lynch	142
13.5 Kenneth L. Fisher	146
13.6 Pat Dorsey.	148

14. Analytici, ratingy, cílový kurz akcie	149
14.1 Druhy ratingu.	149
14.2 Úkol analytiků, podvody a spoluvina médií	150
14.3 Podvody analytiků a tresty za ně.	153
15. Velký krach na burze New York 1929-1932.	154
16. Velký krach akcií 2000–2002 v USA a v západní Evropě.	158
16.1 Bourají se mrakodrapy World Trade Center	161
16.2 Krach jak Enron	162
16.3 Krach akcií končí 2002–2003	162
17. Velká finanční krize 2007–2009.	165
17.1 Hlavní body velké finanční krize 2007–2009	169
17.2 Co nám dala finanční krize a co nám vzala.	172
17.3 Krize koncernů General Motors a Ford.	173
17.4 Krach investiční banky Lehman Brothers.	173
17.5 American International Group a její krach	174
17.6 Zlý čin Johna Paulsona ruinoval největší pojišťovnu AIG	175
17.7 Washington Mutual Inc.	175
17.8 Hypo Real Estate Bank, krach a záchrana.	176
17.9 Černý pátek na burze Praha 10.10.2008	177
18. Pravdivé příběhy z burzy a okolí	178
18.1 Jak pan Bouček začal s akciemi	178
18.2 Kup a drž strategie není mrtvá.	178
18.3 Hlupáci sledují nejhorší dekádu indexu	178
18.4 Nesmysl, že trhy jsou nervózní.	180
18.5 Český podvod s penny stocks	180
18.6 Německý podvod s penny stocks	181
18.7 Tragikomedie s penny stocks	181
18.8 Diverzifikace po dědictví firmy	182
18.9 Krásná adresa New York – Manhattan	183
18.10 Rostou akcie za demokratů nebo za republikánů?	183
18.11 Slabé hospodářství a silné rtěnky	183
18.12 Samí fajnoví lidé z fondů	184
18.13 Krach telefonní akcie Ericsson	184
18.14 Krach letecké firmy Thielert	185
18.15 Krach akcií ve čtvrtek 6.5.2010	185
18.16 Volkswagen akcie s největší šancí a nejmenším rizikem	186
18.17 Případ perfektní akcie bižuterie Bijou Brigitte	187
18.18 Případ perfektní akcie Puma – sportovní oblečení	187
18.19 Případ turnaround solární akcie Solarworld	188
18.20 Případ turnaround telekomunikační akcie Mobilcom.	188
18.21 Někdy se vyplatí drahé akcie lépe než akcie levné.	188
19. Moudrosti, citáty, výroky o akciích a penězích.	189
19.1 Warren Buffett.	189
19.2 Benjamin Graham.	190
19.3 Peter Lynch	190
19.4 André Kostolany	191
19.5 Ladislav Konečný.	193

19.6 Různí autoři	195
19.7 Neznámí autoři	197
20. Ekonomie ve zkratce pro investování	203
20.1 Hospodářský cyklus.	203
20.2 Cenové hospodářské poruchy	204
20.3 Keynesianismus, neoliberalismus a monetarismus	206
20.4 Insolvence	209
21. Zlato, komodity, suroviny	211
21.1 Komoditní indexy a certifikáty na ně	213
21.2 Olej, ropa, peak oil	214
21.3 Zlato, gold.	214
21.4 Korelace zlata, dolaru, eura a akcií.	218
22. Banky, centrální banky, peníze	219
22.1 Co jsou peníze a odkud se berou.	219
22.2 Centrální banka FED.	220
22.3 Alan Greenspan	223
22.4 Banka Goldman Sachs – 100 let skandály.	224
22.5 The Royal Bank of Scotland	227
23. Deriváty, opce, opční listy, short, CFDs, forex, futures	228
23.1 Páka, margin, leverage, Hebel	228
23.2 Opční listy, warranty	229
23.3 Opce, opcie, option	229
23.4 Opce na akcie pro zaměstnance – akciový opční plán	231
23.5 Short position, Leerverkauf, jít short	232
23.6 Futures a forwards.	233
23.7 CFDs, contracts for difference.	233
23.8 Forex	233
23.9 Zajištění měnového rizika quanto.	234
24. České akcie a privatizace	235
24.1 Čtyři velké české společnosti, akcie bez rizika.	235
24.2 Historie energetického koncernu ČEZ a. s.	235
24.3 Historie Komerční banky a. s.	235
24.4 Historie telefonní společnosti Telefonica O2 Czech Republic a. s.	235
24.5 Historie výrobce cigaret Philip Morris ČR a. s.	236
24.6 Certifikáty na český akciový index.	236
24.7 Česká burza.	238
24.8 Česká privatizace 1992	241
24.9 Nejznámější vytunelované české fondy	241
24.10 Kožené Harvardské fondy.	242
25. Blue chip akcie pro důchodový fond.	245
26. Lexikon, slovník, pojmy pro akcie a investice	255
27. Doporučené knihy a časopisy	277

1. Úvod

Investice do akcií je pohodlná, málo riziková, značně výnosná, rozumná cesta, jak získat peníze na vlastní byt rychleji než se stavebním spořením, jak si zdvojnásobit důchod lépe než s připojištěním, jak si obstarat stabilní a bezstarostný příjem bez práce už za mlada a přestat pracovat třeba už ve věku 50 let, jak zajistit pro naše potomky stálý a rostoucí příjem bez práce. Tato kniha je určena pro začínající i pokročilé investory české a slovenské národnosti ve věku od 11 do 85 let a vychází česky, německy, anglicky a španělsky.

Tato kniha je jediná a postačující kniha, kterou potřebuješ pro úspěšnou investici do akcií. Pro úspěch s akciemi stačí rozum a matematické výpočty na úrovni jedenáctiletých dětí z 6. třídy ZDŠ. Já píšu tuto knihu také jednoduše, protože nemám rád cizí slova a nepoužívám téměř žádná cizí slova.

O nejslavnějším investorovi Warrenu Buffettovi už bylo napsáno mnoho knih, ale nejsou v nich uvedena žádná čísla. Takové knihy jsou na nic. Ono je nutné vědět, jak levné akcie by se Warrenu Buffettovi líbily a jaké akcie mají potenciál růstu a proto potřebujeme znát vhodné poměry P/E, P/B, P/S, ROE, růst zisku, zadlužení podniku a tyto potřebné věci jsou jen v knize Buffettology a také v mé knize.

Je zde popsáno, jak vydělat s akciemi na vlastní byt a jaké akcie je možno držet stále pro dividendy jako důchod. Je zde popsán velký krach akcií roku 1930, krach roku 2001 i finanční krize roku 2008. Také jsou zde popsány akciové fondy, dluhopisy, pojištění, investice do zlata, komodity, deriváty, forex. Je zde kapitola "Česká privatizace". Je zde malá lekce ekonomie. V kapitole "Expertů" jsou popsány strategie, se kterými investovali do akcií Peter Lynch, John Templeton, Ken Fisher, Philip Fisher a André Kostolany. Warren Buffett a Benjamin Graham mají zde vlastní kapitoly. Kapitola "Fundamentální analýza" popisuje parametry akcie a vlastnosti podniku pro úspěšnou investici. Kapitola "Technická analýza" je jen pro trading a vysvětluje, kdy koupit a kdy prodat akcie, kdybychom je chtěli držet jen několik dní. Zde je vše potřebné pro krátkodobou spekulaci a trading.

Nepravdy z jiných knih jsem obrátil v pravdy a doplnil je o vlastní zkušenosti. Kapitola "Moudrosti" je velká sbírka výroků, citátů, nápadů a moudrostí od slavných investorů, ale i od politiků, filozofů a ode mne, které se vztahují k akciím, burze, k penězům a k bohatství. Na konci knihy je lexikon s přibližně 195 pojmy z burzy a ekonomie.

Protože moje kniha obsahuje všechny dobré nápady od slavných investorů Warren Buffett, Benjamin Graham, Philip Fisher, Ken Fisher, Peter Lynch, John Templeton a André Kostolany, už nemusíš ztrácet čas a peníze s jinými knihami o nich nebo od nich.

Texty pro tuto knihu jsem dával dohromady od roku 2004. Prvně vyšla kniha 2011. Všechny údaje byly pozdější léta aktualizovány. Do této knihy jsem dal všechny rozumné poznatky o investování, které jsem nabyl dvacetiletou praxí na burze a v inteligentních knihách pro value investing. Četl jsem ale i knihy pro trading. Touto knihou chci lidem pomoci k penězům a nechci nikomu ublížit.

Tyto vědomosti ti pomohou k úspěšné investici do akcií beze ztrát po celý život.

Jestli ti tato kniha přinese jen málo nového, pak je tedy kniha dobrý dárek pro tvého syna, otce nebo bratra.

Které akcie koupit na 1 rok a které akcie koupit na stálo jen pro dividendy? Kontroluj v německých magazínech a na německých a amerických webových stránkách parametry akcií z indexu PX, DAX, Dow Jones, Eurostoxx 50 a Stoxx 50. Nebo se podívej na moji webovou stránku, kterou najdeš kdykoliv s Google při hledání "Ladislav Konečný" akcie. Od roku 2006 je moje webová stránka a také diskusní fórum pro akcie na adrese nr1a.com/AKCIE.htm. Na mé webové stránce oznamuji stále akcie s potenciálem růstu na 1 rok až 4 roky a také akcie na stálo jen pro dividendy na důchod. Zapoj se do diskuse, v tom mém diskusním fóru se diskutující lidé neuráží, tam vzniká přátelství, forum.nr1a.com

Webové stránky s fundamentálními daty podniků a akcií:

www.onvista.de, finance.yahoo.com, www.morningstar.com, www.gurufocus.com

Obrázek na obálce knihy je graf akcie německého autokonzernu MAN SE z indexu DAX nebo MDAX.

Přeji ti dobrou zábavu a přeji ti, abys ty nejlepší vědomosti pro úspěch s akciemi našel v této mé knize!

Je-li v mé knize faktická nebo pravopisná chyba, prosím psát na: nr1a@seznam.cz

Ladislav Konečný, 30.3.2026

Narozen 30.3.1954 v okrese Beroun

2. Akcie a burza

2.1 Proč investovat do akcií a nikam jinam?

Představ si, že bys počátkem roku 1990 investoval 10.000 korun (marek nebo dolarů) na spořitelní knížku, termínový vklad, pojištění nebo do průměrně výnosného dluhopisu. Nebo při nejnižší hodnotě roku 1990 investoval do certifikátu na akciový index DAX, nebo koupil americké technologické akcie EMC Corp., Dell Inc., Cisco Systems. Za 10 let, roku 2000 bys měl z 10.000 korun se spořitelní knížkou 12.000 korun brutto. S termínovým vkladem, pojištěním nebo dluhopisem bys měl průměrně 15.000 korun brutto. S indexem DAX bys z 10.000 marek měl 60.400 marek brutto. S akciemi koupenými za 10.000 dolarů roku 1990, na nejvyšším kurzu roku 2000 by bylo u akcie EMC Corp. 14 miliónů dolarů, u akcie Dell Inc. 12 miliónů dolarů, u akcie Cisco Systems 11 miliónů dolarů brutto. V některých zemích světa by bylo nutné platit i u dlouholeté investice 15 % až 25 % daň z výdělků, ale v Čechách a v Německu byl výnos po deseti letech, roku 2000 nezdaněn.

Tedy investice do akcií je jednou z nejvýnosnějších investic na světě a je to investice bez starosti a bez rizika, když se koupí akcie velkých a starých podniků fundamentálně levně, podnik nebo banka zvyšuje zisk, klesající akcie se neprodává nikdy se ztrátou, rozdělí se peníze pravidelně na 6 až 10 různých akcií a prodá se akcie jen s výnosem, když je akcie fundamentálně drahá za 1 rok, 4 roky nebo i později. Kvůli propadu levných akcií ve finanční krizi 2008 se to čekání na výdělek o 3 až 4 roky prodloužilo. Ovšem propad levných akcií už asi nikdy nezažijeme, to byl asi jediný propad levných akcií za celých 600 let historie evropské burzy. Krach levných akcií roku 2008 vznikl proto, že banky hazardovaly a měly málo vlastního kapitálu. Dnes už jsou velké banky Evropy pod kontrolou státu, pod kontrolou mezinárodního dozoru, dodržují pravidla Basel III., banky jsou dnes nuceny zvýšit vlastní kapitál, omezit spekulace a neposkytovat kredit těm, kdo jej nemohou splatit. Jen banky v USA se kontrolovat nenechají.

Investovat do akcií může mít alespoň dva základní smysly:

- 1) Vydělat s akciemi peníze na nákup vlastního bytu nebo domku.
- 2) Získat dostatečný měsíční příjem z dividend a přestat pracovat ještě před důchodem, nebo mít vedle důchodu od státu ještě další příjem z dividend.

1) Kdo bydlí ve vlastním bytu nebo domku, může vydělat s akciemi ještě na druhý byt. A ten byt dát synovi, nebo jej pronajímat, nebo mít byt u Středozevního moře a trávit v něm dovolenou, nebo celou studenější polovinu roku, nebo se zcela přestěhovat k moři na důchod, nebo už 10 let před důchodem. Kupovat vlastní domek u Středozevního moře není vhodné, ten by nám tam asi několikrát vykradli, nebo by nám jej musel hlídat velký a zlý pes. Také nová silnice, nový kanál nebo nová střecha u vlastního domku by nás mohla ruinovat a mnoho dividendových akcií plánovaných na stálo bychom museli prodat, abychom ty náklady zaplatili. Proto je lepší koupit byt ve velkém domě s mnoha byty, tam náš byt asi nebude vykraden a náklady na novou střechu se rozdělí na mnoho rodin.

Na získání toho kapitálu na nákup vlastního bytu potřebujeme koupit levné akcie, nejlépe cyklické německé akcie z indexu DAX se silným potenciálem růstu, teoreticky akcie s potenciálem +50 % za 2 roky. A za 1 rok až 4 roky nebo více let předražené akcie prodat a koupit zas jiné levné akcie. Akcie nejsou nikdy levné v euro, ale jen v poměrech P/E, P/B, P/S, P/C, PEG. Je vhodné mít asi 10 různých akcií a v období velkého předražení jak roku 2000 je lepší nemít 2 až 3 roky žádné akcie. Chce to investovat do akcií a prodávat akcie s výnosem tak dlouho, až budeš mít kapitál na nákup bytu alespoň 100.000 euro nebo i více.

2) Druhý způsob investování můžeme začít, až budeme mít vlastní byt. Toto investování je vhodné, když chceme za několik let přestat pracovat a mít stálý příjem z dividend. Můžeme investovat také současně každý rok do akcií pro kapitál na byt a také do akcií s dividendami na důchod. Pro držení akcií na stálo, na 30 let i na 50 let a pak akcie zdědí naše děti, potřebujeme koupit fundamentálně levné akcie největších a nejstarších podniků a bank ze západní Evropy a z USA, akcie z indexu Dow Jones, Eurostoxx 50, Stoxx 50 a DAX. Rozložit peníze pravidelně na 10 až 20 akcií s nadprůměrnou dividendou od podniku a bank, kterým neškodí konkurence a dlouhodobě zvyšují zisk, tržbu, cash flow, vlastní majetek a dividendu průměrně o 7 % až 10 % ročně. Tyto akcie bychom už většinou nikdy neprodali, ani při extrémním předražení jak roku 2000,

i když by nám každou průměrnou dekádu během dvou let mohl tento kapitál v dividendových akciích klesnout na polovinu. Protože asi za 4 roky po krachu by se ten kapitál v dividendových akciích zas vrátil na vrchol a každou průměrnou dividendu by se ten kapitál přibližně zdvojnásobil, jen díky růstu akcií.

Jako důchodce bych nechtěl mít žádné dluhopisy, i když všechny knihy doporučují pro důchodce více než 50 % peněz mít v dluhopisech a méně než 50 % peněz mít v akciích. Ovšem já bych nechtěl žádné akcie prodávat zrovna tehdy, když budou kleslé krátkodobě na polovinu, já bych je neprodával nikdy a přibližně za 4 roky by byly zas na vrcholu zpátky. Kdybychom živil jen sami sebe, necestovali a neplatili nájemné z bytu, postačilo by skromnému člověku mít 100.000 euro v akciích s průměrnou netto dividendou 4 % z kurzu akcií. I když měsíční příjem asi až do 650 euro nemusí být zdaněn, budou nám zahraniční dividendy chodit zdaněné. Ovšem nízký příjem z dividend rychle poroste i bez přikupování akcií a za 7 let až 10 let už mohou být dividendy dvojnásobné, když porostou 10 % ročně. A některé dividendy to umí.

Můžeme plánovat a počítat, za kolik let budeme mít s akciemi vydělány peníze na vlastní byt nebo měsíční výnos několik stovek euro z dividend, ze kterých bychom mohli žít, ale nakonec se ta doba může o 10 let prodloužit. Málokdy se ta doba může také zkrátit. Příjem z dividend od těch nejlépe fungujících podniků a bank může růst +10 % ročně, tedy by se každých 7 let mohl zdvojnásobit a po nás tento příjem zdědí naši potomci. Tedy když přestaneme pracovat už se slabými dividendami 300 euro netto měsíčně, mohou dividendy vyrůst do 8. roku na 600 euro měsíčně a do 15. roku na 1.200 euro měsíčně a to už ujde, když se neplatí nájemné z bytu. Důchod z pojištění ve vyspělé zemi Evropské unie, jak přibývají důchodci a ubývají pracující, může růst o 1 % ročně, tedy se zdvojnásobení toho důchodu nedožijeme, nastalo by až za 70 let a potomci ten důchod nezdědí. Chce to tedy investovat do akcií a investovat rozumnou strategií "value investing". Během pár let si vyzkoušej také strategii "trading"! Za trading je možné považovat krátkodobé spekulace na burze na několik minut až několik dní pomocí technické analýzy.

2.2 Akcie

Akcie je cenný papír. V cizích řečích se akcie řekne stock, share, Aktie, acción. Akcie je papír, který má cenu malého zlomku akciové společnosti. Akcie je majetkový podílový cenný papír, který osvědčuje akcionáři spoluvlastnictví akciové společnosti a podíl na základním kapitálu podniku ve výšce nominálních hodnot akcií, které akcionář koupil, i když koupil akcie za burzovní ceny. Majitel akcie má právo na podíl na zisku společnosti formou dividend, právo na hlasování na valné hromadě (shromáždění akcionářů), právo na majetkový zůstatek při likvidaci společnosti, právo na nákup mladých akcií se slevou při další emisi. Dividenda může být vyplácena buďto v penězích, v dalších akciích nebo ve výrobcích. Peníze za akcie zpátky nemohou žádat akcionáři od akciové společnosti, ale jen z burzy, prodejem akcií. Výjimka nastane, když se podnik zavře, pak dostanou akcionáři peníze od podniku.

V posledních letech už neexistují téměř žádné akcie na papíře, ale akcie jsou jen záznamy na kotech. Výjimkou jsou akcie několika málo firem, které byly vydány dnes v malém množství také na papíře, aby si akcionář mohl dát jednu akcii za rámeček a pověsit na zeď. Když neexistují akcie na papíře, nemohou se tak snadno akcie falšovat.

Burza

Akcie se prodávají na burze cenných papírů. Burza je místnost s computery a s burzovními makléři = brokers. Na burzu akcionáři nechodí sami, ale přes svoji banku nebo přes brokera z domova computerem nebo trochu dražší telefonem a nejdražší osobně u úředníka v bance se spojí s burzou, kde makléř požadovaný počet akcií pro nás koupí od toho akcionáře, který je prodává, nebo od instituce a nebo ze zásoby makléře v jeho knize. Nikdy nedbej na rady makléřů, jaké akcie koupit nebo prodat! A nedbej ani na rady analytiků! To jsou jen reklamy a trestuhodná manipulace kurzů. A makléři ani analytici nemají to vzdělání pro rozumné investování = "value investing". Mnohý mladík se nazývá "senior analytik" a to je drzost.

Nejprve byly akcie nějaké akciové společnosti nebo dluhopisy státu a dluhopisy podniku vydány jako první emise IPO a prodány na primárním trhu mimo burzu, kde banky prodaly nové akcie nebo nové dluhopisy na jiné banky, pojišťovny a fondy. Primární trh je tedy obchod s novými emisemi cenných papírů bez burzy. Starší emise cenných papírů mění majitele na sekundárním trhu. Sekundární trh organizovaný je burza, sekundární trh neorganizovaný je mimoburzovní trh OTC (USA) a Tradegate (Německo).

Burza vznikla už asi 1420 let před naším letopočtem ve starém Egyptě. Později byla burza ve starém Římě. Za nový vznik burzy se považuje rok 1409, kdy vznikla venkovní burza v belgickém městě Brügge a roku 1460 v Antverpách. Od roku 1531 měla burza vlastní dům a bylo to v belgickém městě Antwerpen.

Akciová společnost

Založení firmy se musí registrovat v obchodním rejstříku vedeného u obchodního soudu krajů. Firma se může změnit na obchodní kapitálovou společnost, kde zakladatel nebo zakladatelé musí složit dohromady jistý kapitál společnosti. Minimální počáteční kapitál potřebný pro založení podniku byl jednoho roku podle českého zákona pro kapitálové společnosti s ručením omezeným 200.000 korun. Později je možno společnost změnit na akciovou společnost (= going public), která po schválení úřady může požadovat z burzy základní kapitál minimálně aspoň 20 milionů korun nebo více, jako součet nominálních hodnot vydaných akcií, který je při velkém zájmu o akcie zvýšen o emisní agio. To jsou akciové společnosti s veřejnou nabídkou akcií. Akciové společnosti, kterých akcie se prodají neveřejně mimo burzu, ty mohou vydat akcie minimálně za dva miliony korun. Tyto údaje jsou staré několik let, jestli se ta čísla dnes změnila, tak si to v knize oprav! Vydání akcií a reklamu na akcie zařídí investiční banka a ta si nechá za to poplatek pár procent a maximálně 7 % z kapitálu, který získá akciová společnost z burzy. První emisi akcií = IPO (initial public offering) a umístění akcií na burze schválí burza. Akcie vydává akciová společnost za účelem získání kapitálu pro rozšíření své činnosti. Akciový kapitál se používá zejména k financování dlouhodobého majetku společnosti. V případě ztráty lze z něj hradit i ztrátu podniku. Firma ve formě akciová společnost má dvojí narozeniny: když byla založena a když vstoupila s akciemi na burzu. Jen při vydání nových akcií (emise) má firma z nich užitek. Během každodenního obchodování jejích akcií na burzách už z toho firma nic nemá. Polovina nově založených firem během 5 let zkrachuje. První rok na burze polovina nových akcií neroste. Je často jistější počkat s nákupem nových akcií, až bude firma starší než 5 let a akcie bude aspoň rok na burze. Mohou zkrachovat i staré velké firmy, pro špatné výrobky, zastaralé výrobky nebo dobré výrobky ve špatné době, pro vyšší ceny než konkurence, pro falšování bilancí, chybné účtování, plánování, financování, investování, nedostatek vlastního kapitálu, vysoké dluhy, pro špatnou komunikaci se zákazníky nebo se zaměstnanci.

Upsaný kapitál (= základní kapitál = nominální kapitál) + agio (= kapitálová rezerva) + rezerva zisku = vlastní kapitál.

The subscribed capital (= share capital = basic capital = nominal capital) + agio (= capital reserve) + earnings reserve = shareholders equity.

Podniky pracují z jediného důvodu: chtějí docílit profit. Profit jsou ty peníze, které zbudou z příjmu, když byly zaplacený všechny účty. Firmy se špatným managementem nedosahují uspokojivý zisk a proto logicky často klesá kurz jejich akcií. Investoři se rozčilují a mají-li kmenové akcie (a ne prioritní akcie), mohou na shromáždění akcionářů nutit manažery firmy udělat firmu zase ziskovou, nebo z funkce odstoupit a pak akcionáři mohou volit nové manažery pro firmu.

Kde se nakoupené akcie skladují?

Na to je centrální depozitář cenných papírů a sběrná banka cenných papírů. Při investování na české burze Praha jsou akcie evidovány každému klientovi na jeho vlastním účtu v Centrálním depozitáři cenných papírů (CDCP). Centrální depozitář je společníkem mezinárodního depozitáře Clearstream Banking Luxemburg a členem European Central Securities Depositories Association. K základním činnostem společnosti patří vedení centrální evidence cenných papírů vydaných v České republice. CDCP je dceřinou společností Burzy cenných papírů Praha a jako instituce kapitálového trhu funguje již od roku 1993. V červenci 2010 CDCP převzal evidenci cenných papírů do té doby vedenou Střediskem cenných papírů. Investiční nástroje jsou v CDCP vedeny na účtech vlastníků nebo účtech bank a brokerů, kteří dále sami ve své evidenci vedou majetkové účty svých klientů. Činnost CDCP je regulována od ČNB. Pražská adresa je: Centrální depozitář cenných papírů, a. s., Rybná 14, 110 05 Praha 1. Webstránka www.cdcp.cz.

V případě insolvence naší banky, brokera nebo depozitáře akcie neztratíme, protože akcie jsou skladovány jen jako záznam na kontě centrálního depozitáře. Akcie ztratíme jen v tom případě, když je nějaká akciová společnost bankrot jak Enron a neprodáme akcie včas, tedy klesnou kurzy na nulu.

Všechny německé i zahraniční akcie koupené v Německu na burze Xetra nebo Frankfurt přes německé

banky a brokery jsou skladovány na kontě německé centrální sběrné banky cenných papírů Clearstream International S.A. z roku 2000, která má sídlo ve Frankfurtu a v Lucemburku a je ve stoprocentním vlastnictví německé burzy Deutsche Börse.

Ať koupíme akcie přes jakoukoliv banku nebo brokera, nejsou ty akcie z papíru, akcie jsou jen jako záznam skladovány na kontě centrální sběrné banky Clearstream International.

2.3 Jak je to s knihami

Ještě před nákupem prvních akcií v životě je dobré přečíst čtyři knihy:

1. Akcie a burza – jediná kniha, kterou potřebuješ (Ladislav Konečný)
2. Buffettology (Mary Buffett + David Clark), anglicky, německy, španělsky.
3. Value investing made easy = Die Graham Methode (Janet Lowe), anglicky, německy.
4. The five rules for successful stock investing (Pat Dorsey), anglicky.

Ono ale postačí přečíst si tuto mojí knihu nebo všech 30 stránek od mojí webové stránky <http://nrla.com/AKCIE>. A pak sám můžeš usoudit, které akcie ze západní Evropy by se mohly dnes líbit rozumným investorům: Warren Buffett, Benjamin Graham, Peter Lynch, John Templeton a asi 6 až 10 takových akcií z Evropy si kup! Nekupuj ale ty samé akcie, které zrovna koupil Warren Buffett nebo Ken Fisher! Protože oni mnohdy nedodržují jejich stará rozumná pravidla, nebo si vyjednají zvláštní dividendu 10 % z kurzu akcie, nebo kupují akcie z jiného důvodu než my, nebo kupují jen akcie z USA a my musíme mít aspoň 66 % peněz v akciích z Evropy, aby nám kapitál v amerických akciích neubýval v euru, slábnutím dolaru proti euru.

Investovat peníze může být riskantní podnikání, ale čím více toho o tom víš, tím je to riziko nižší a máš z toho větší radost. Větší je radost, když kapitál pro akcie získáš ze zaměstnání, akcie držíš na kontě a ony pomalu ale jistě přes rok rostou, než když ty akcie s malým výnosem brzy prodáš.

S hloupými knihami pro investici neztrácej čas! Kdo postupuje podle hloupých knih pro dlouhodobou investici, ten pak může mít akcie i 30 let v mínus, nebo prodá akcie za pár let se ztrátou. A kdo postupuje podle knih pro krátkodobé investice "trading", ten může polovinu svých investic ukončit se ztrátou.

Roku 2000 vycházely samé hloupé knihy o akciích, kde bylo například psáno: "Máte-li rádi Mercedes, coca-colu nebo hamburger, tedy si kupte akcie Daimler, Coca-Cola nebo McDonald's! Má-li akcie P/E 50, asi si to tedy zaslouží. Zdá-li se vám P/E komplikované, tedy jej ignorujte! Kupte si akcie jako Warren Buffett! Kvalitní akcie může mít i P/E 35. Populární akcie může mít i P/E 50." To jsou veliké nesmysly a způsobily některým lidem veliké ztráty, nebo mnohaleté investice v mínus. Obelhání takovými knihami, koupili by lidé roku 2000 akcie Nokia a Ericsson s P/E 50 a americké computerové akcie s P/E 100 a byli by pak s akciemi 30 let v mínus, nebo by prodali akcie za pár let se ztrátou. Autoři hloupých knih si roku 2000 mysleli, že spravedlivé ocenění akcií s P/E 15 už ztratilo význam.

Nyní knihy pro krátkodobé držení akcií = trading. Tyto knihy jsou zase jinak hloupé. Totiž krátkodobí spekulanti, obchodníci = traders nemluví pravdu. Traders lžou a jejich lži také tisknou. Oni obelhávají lidi, že oni jsou ti chytrí investoři a že miliardáři držící akcie léta jsou hloupí. Oni lžou, že ztratí s klesajícími akciemi jen 7 %, ale value investoři ztratí 100 %. Oni lžou, že klesající akcie je nutné rychle prodat, dokud je ztráta malá –7 % až –10 %. Oni lžou, že fundamentální analýza nefunguje. Oni lžou, že už nelze dnes a budoucí léta nikdy více držet akcie několik let, že nyní je nutné obchodovat aktivně, krátkodobě pomocí technické analýzy. A všechny investice doporučují pojistit se stop loss orders. To je nesmysl.

Ti traders vydělají dost peněz s akciemi jen tehdy, když píšou o tradingu knihy a pořádají přednášky.

Zatímco value investoři koupí výhodné akcie na několik let, nikdy neprodají akcie se ztrátou, ale až za několik let prodají akcie s výnosem desítky nebo stovky procent a tak vydělají v pohodě milióny za 20-40 let a nemusí nikdy vydělávat peníze psaním knih.

A jsou známi i takoví darebáci, že píšou knihy o tradingu hned, jakmile mají s akciemi jen 2 roky praxi. Pak mohou ale jen opisovat lži o tradingu z cizích knih, aniž by to měli sami vyzkoušené.

Na psaní rozumné a pravdivé knihy o akciích potřebuje člověk alespoň 10 let praxi s akciemi a musí přečíst během deseti let všechny chytré knihy o akciích, kde nesmí chybět strategie všech slavných value investorů.

Tedy postupuj při výběru, nákupu a prodeji evropských akcií tak, jako Warren Buffett, Peter Lynch, Benjamin Graham a John Templeton postupovali u amerických akcií! Co platilo u nich pro americké akcie, to platí pro nás pro evropské akcie, aby nebylo riziko úbytku kapitálu v amerických akciích v euru, když bude dolar slábnout proti euru. Když poklesne cizí měna proti naší domácí měně během roku –10 %, pak kapitál v té zahraniční akcií ztrácí také –10 % v naší domácí měně, kdyby akcie nerostla. Hledej knihy pro value investing, kde jsou popsány vhodné velikosti poměrů P/S, P/B a P/C a nejen to P/E, také tam musí být o růstu zisku podniku! Ignoruj všechny knihy pro trading, není v nich pravda, ale z 90 % to jsou lži!

2.4 Šetři peníze a investuj!

Když šetříš a ušetřené peníze investuješ do akcií, aby ti kapitál rostl růstem kurzu a dividendami, dostaneš známku 1, protože z peněz máš výnos, peníze pracují pro tebe. Když celou mzdu utratíš, dostaneš známku 3, protože peníze ti neublížily, ani nevydělyaly. Když nakupuješ byt, auto a další věci na kredit a obírá tě banka o úroky, dostaneš tu nejhorší známku 5, protože z peněz ztrácíš úrok, peníze pracují proti tobě. S kapitálem je nutné vydělávat úroky. Není chytré s kapitálem ztrácet úroky. Peníze musí pracovat pro nás a ne proti nám. Většina lidí najde zájem o investování až v polovině života, objeví přednosti vlastnictví akcií a přejí si vědět o tom už dříve. Je dobré si udělat pravidlem "úspory = investice". Dlouhodobě viděno: tvůj budoucí blahobyt záleží na tom, kolik peněz ze mzdy necháš za tebe pracovat, když je investuješ. Nejlepší je začít s akciemi už za mlada, protože čím více máš času pro růst kapitálu, tím větší bude tvoje jmění. Jestliže začneš s investováním včas, dosáhneš okamžiku, kdy tě investované peníze uživí už léta daleko před důchodem. Jestliže začneš pozdě, můžeš mít až s 65 lety vedle důchodu ještě druhý příjem z dividend a ten pak roste rychleji než důchod, téměř +10 % ročně, když důchod poroste jen +1 % ročně. Dividendy z akcií se mohou každých 7 až 10 let zdvojnásobit, ale důchod z pojištění se může zdvojnásobit až za 50 až 70 let.

Investuj do akcií jen ty peníze z úspor, které nebudeš příští dny, ani roky potřebovat rychle zpátky! Pak nemusíš nikdy akcie prodávat, když budou zrovna dole během nějaké korekce. Neztrácej zájem o akcie, když budeš s nimi 3 roky v mínus! Po krátkodobém mínus následuje za několik let výnos stovky procent plus s akciemi, jestli jsi koupil akcie levně a ta firma dlouhodobě zvyšuje zisk, protože jí neškodí konkurence. Tedy nepřípadají v úvahu akcie firem jako General Motors, Nokia, ani akcie aerolinií, ani firmy na micro chips, elektroniku a zařízení na solární energii, protože jim škodí konkurence dosahovat každoroční růst zisku a nezklamat za minulý kvartál.

Se spořitelní knížkou nebudeš nikdy v mínus, ale každý rok o další jedno procento nebo dvě procenta více v plus. Však inflace může být dvě až tři procenta za rok a ten zisk ze spořitelni knížky sebere.

Kdo pracuje jako dělník v továrně nebo jako taxikář a velký díl jeho průměrné mzdy dává na levné akcie, tomu roste kapitál zcela bez starosti stejně, jako roste kapitál podnikateli nebo ministroví, který neumí šetřit a má drahé auto, drahé obrazy, drahé dovolené a chodí do drahých restaurací. Kdo neinvestuje do akcií malých firem nebo do akcií populárních, ten nesoutěží s konkurencí. Můžeš proto být spokojen s akciemi největších podniků v německém indexu DAX = blue chips, tyto akcie vynáší mnohdy také +500 % za 5 let. A není na ně nasazeno tolik automatických, obchodních, computerových systémů jako na ty americké akcie. U akcií z indexu DAX ti nebudou konkurovat automaty tak moc jako u amerických akcií.

Investice do akcií je jediná cesta ke zbohatnutí bez starosti a bez boje s konkurencí. Kdo si kupuje fundamentálně levné akcie z indexu DAX z Německa od podniků s rostoucím ziskem na 1 rok až 4 roky nebo 7 let a také fundamentálně levné akcie velkých bezkonkurenčních firem Španělska, Británie a USA s nadprůměrnou dividendou na stálo, ten nemusí mít starosti o peníze, ani když jedna akcie během nějaké korekce –30 % klesne. Nemá význam každý den kontrolovat grafy akcií a na počátku poklesu kurzu akcie prodávat bez uspokojivého výnosu. Nemá význam reagovat na zprávy v tisku a v internetu.

Solidní dividendové blue chip akcie mohou klesnout každou dekádu během 2 let na 1/2 i na 1/3 a pak se za 4 roky vrátí zase zpátky na vrchol a za 3 roky ještě vynesou 100 % až 200 % každou průměrnou dekádu. Tyto akcie na důchod nemusí být každý rok výše než minulý rok, také se nikdy neprodají, jde jen o jejich dividendy na stálo jako důchod a jsou mnohem výnosnější než to nejlepší důchodové pojištění na světě.

Můj návrh je: německé akcie z indexů DAX držet jen pár let a pak s výnosem prodat. Akcie západoevropské a americké z indexů Eurostoxx 50, FTSE, Dow Jones, DAX držet stále pro dividendy na důchod.

Když už sami najdeme atraktivní akcii podle dobrých bilancí podniku minulých 15 let (pro nekonečně dlouhou investici pro dividendy) a nebo atraktivní akcii podle očekávaného růstu zisku příští rok (pro investici na 1 rok až 7 let) a podle výhodného fundamentálního ocenění akcie, pak se nesmíme v diskusních fórech nikoho na tu akcii ptát, nesmíme ani moc číst špatné zprávy o tom podniku, nesmíme reagovat na "rating sell" od analytiků! Jinak nám výbornou akcii nějaký darebák zprotiví a prodáme ji nebo vůbec nekoupíme. A mohla by nám ta akcie přinést desítky procent za 1 rok a stovky procent za 4 roky až 7 let. Nikdo toho neví o akcii více, než ty sám, když jsi viděl víceleté bilance podniku, nebo dnešní ocenění akcie s P/E, P/B, P/S, PEG, ROE a debt/equity. Nenech si nikdy akcii zprotivit od nějakého hlupáka s Univerzitou Karlovou! Nenech si akcie zprotivit od darebáků, kteří dělají profesory na amerických univerzitách! Oni možná ani nejsou tak hloupí, jak mluví, když mají univerzity, ale oni silně lžou. Američtí ekonomové, analytici, spisovatelé, proroci krachu a manažeři poloviny fondů lžou ze všech lidí na světě nejvíce. Jsou známi však také lháři národnosti české, slovenské, švýcarské a německé. Já bych mohl hned vyjmenovat dvacet lhářů, kteří si dělají z akcionářů hloupou legraci.

2.5 Jak začít s akciemi

Nejllepší je najít velkou banku, kde je konto a uložení akcií zadarmo, která za poplatek asi 10 euro online zprostředkuje nákup akcií z celého světa na burze Xetra (Frankfurt) a na německém trhu Tradegate (Berlin). V bance s cestovním pasem nebo s osobním průkazem otevřeš konto a později tam uložíš několik tisíc euro. Každou jednu akcii bys měl koupit za aspoň 1.000 euro a nikdy za menší obnos, aby poplatek 10 euro nebyl více než 1 % z investovaného kapitálu. Já kupuju akcie celého světa na Tradegate a Xetra přes www.dkb.de. Nikdy bych neotevíral konto u toho nejlevnějšího brokera z Holandska nebo z USA, ale raději u banky Fio. Nutné je ale, aby britské dividendy chodily na účet u Fio nezdaněné, když se koupily britské akcie na Xetra. Pokud přijdou ty britské dividendy zdaněné, budeš to muset reklamovat u Fio.

V prvním roce na burze mnohý začátečník kupuje drahé akcie nebo podíly fondů, které za uplynulých 12 měsíců nejvíce rostly, tyto akcie mají největší relativní sílu RS. Také hloupé knihy a hloupé magazíny doporučují koupit akcie s dobrou "relativní silou", které nejvíce rostly, zcela nezávisle na tom, jak jsou už akcie dnes drahé. Tito lidé píšící v magazínech a mnohdy i v knihách, často mladíci, se nic nepoučili z krachu drahých akcií v letech 2000–2002. Jindy zas ti lidé studovali teologii a málo s ní vydělali. Namísto psaní knih o všech svatých na nebi tedy začali psát knihy o akciích, kde doporučují koupit akcie s relativní silou, které nejvíce rostly minulý rok. Je to velká chyba, kupovat akcie relativně silné a drahé. Za několik let, jestli se člověk poučil a je zkušenější, pak se člověk zajímá jen o akcie fundamentálně levné s P/E, P/B a P/S, od podniku, který očekává letos desítky procent růst zisku. Pak má ta akcie ten růst ještě před sebou. A zkušenému investorovi by mělo být jedno, zda ta akcie, kterou kupuje, uplynulých 12 měsíců rostla nebo klesala. Relativní síla akcie RS je tedy na nic, to je jen minulý růst kurzu. Lidé jsou od poradců lákáni na fondy s krásným výnosem posledních 12 měsíců. A lidé jsou lákáni od magazinů na akcie silné posledních 12 měsíců. My však musíme minulé růsty akcií zcela ignorovat a zaměřit se na budoucí výnosy z akcií, to znamená na levné akcie od podniku s rostoucím ziskem. A pokud jde o to, do jakého akciového fondu investovat, měl by obsahovat jen levné akcie od podniků s rostoucím ziskem, tedy rozhodni se jen pro fond strategie "value investing", který se stará vedle nízkého ocenění akcií také o růst zisku podniků!

Slovy o riziku, korelaci, betě, diverzifikaci a ošetření měnového rizika se finanční poradci snaží pouze lidi vyděsit, že je investice do akcií komplikovaná záležitost a že by si lidé měli nechat poradit od profesionálů, kteří jim vezmou jako poplatek každý rok 2 % až 20 % z výnosu, jako správci portfolia diverzifikovaného podle Markowitze. V mém vlastním fondu na stálo jen pro dividendy bych chtěl mít jen samé akcie a to 12 až 20 dividendových blue chips ze Španělska, Británie, Německa a USA, u kterých budu všude vědět, jak se jmenuje šéf té firmy. A na 1 rok až 4 roky bych chtěl kupovat jen "blue chip" akcie = staré velké podniky z indexu DAX a žádné jiné akcie. Je to moc jednoduché s akciemi a s diverzifikací portfolia. A věř tomu, že pro dobrý výnos z akcií stačí jen rozum jedenáctiletých dětí z 6. třídy ZDŠ a nic víc! Nestarej se o riziko, betu, korelaci ani o ošetření měnového rizika! Jakmile máme ve vlasti euro, pak se vyhneme měnovému

riziku, když budeme mít asi 50 % akcií ze zemí s euro, asi 33 % akcií z USA a zbytek z Británie. Z jiných zemí akcie mít nemusíme. A nepotřebujeme brzdit pokles a brzdit růst hodnoty našeho kapitálu tím, že část portfolia bude z dluhopisů, zlata a surovin.

2.6 Výběr akcií

Abychom neriskovali žádný propad kurzu akcie po nákupu, musí mít akcie potenciál nebo důvod k růstu. Proto kupujeme jen akcie fundamentálně levné od podniku s rostoucím ziskem. Akcie s kurzem pod 1 euro ale nejsou levné. Levná je akcie tehdy, když je nízký poměr "kurz akcie/zisk podniku" nebo "kurz/účetní hodnota akcie" nebo "kurz/tržba podniku" a současně má podnik před sebou růst ročního zisku. Bez růstu zisku podniku může zůstat akcie dole i 60 let. Akcie General Motors měla roku 2008 kurz jak před 60 lety bez jakéhokoliv splitu. Americkému autokoncernu General Motors totiž škodila konkurence z Německa a z Japonska a tak nemohl zvyšovat zisk a roku 2009 musel být zachraňován od americké vlády před bankrotem. Ty hlavní poměry pro ocenění akcií se označují anglicky P/E, P/B, P/S, P/C, PEG, nebo německy KGV, KBV, KUV, KCV, PEG. Další detaily o tom jsou v kapitole "Fundamentální analýza".

Často bývá přehlédnuto od amatérů i od profesionálů, že kurz akcie závisí na růstu zisku podniku. Traders sledují růst kurzu a pokles kurzu za den, týden, měsíc nebo rok, označují si v grafu akcie body a rýsují linie do grafů i indikátorů, ale měli by se raději starat o zisk podniku a o ocenění akcie. Jestli zisk podniku stále roste, musí i kurz akcie růst. A když ne hned, tak se zpožděním půl roku nebo rok. Jestli zisk podniku klesá, pak bude klesat logicky i kurz akcie a investoři budou zklamáni po každém hlášení o zisku podniku za minulý kvartál, někdy i 4× ročně. Tyto dny s oznámením zisku může i akcie obrovského podniku klesnout až -18 % za jediný den, tak jako se to vícekrát stalo akcií Nokia v letech 2002–2004.

Dlouhodobě, asi za 50 let mohou růst akciové indexy průměrně +8 % ročně. Když podniky platí akcionářům 3 % z kurzu akcie dividendy, mohou investoři docílit průměrně +11 % ročně růst kapitálu s certifikátem na akciový index s připisováním dividend. Na vydělání peněz na vlastní byt však potřebujeme koupit silné akcie s potenciálem růstu +50 % za 2 roky a ty musíme prodat při předražení a koupit zas levně jiné akcie s potenciálem růstu +50 % za 2 roky. Pak dosáhneme výnos dvakrát vyšší, než kdyby se držel certifikát na index 50 let nonstop přes extrémní předražení a hluboké krachy.

Akcie by měla stát více než 5 euro. Akcie s kurzem pod 1 euro nebo pod 1 dolar jsou ty nejriskantnější akcie a jsou vhodné jen pro hazardéry. Akcie pod 1 euro, to jsou bezcenné papíry, jejichž kurzy během dne desítky procent rostou, nebo desítky procent klesají. Akcie za 100 euro je někdy levnější než akcie za 1 euro, levnější je totiž akcie s nižšími poměry P/E, P/B, P/S a P/C.

Dobré je zaškrtnout si v německých časopisech Focus Money, Börse Online a Euro am Sonntag velké podniky západní Evropy a USA, které očekávají letos a příští rok růst zisku G nad +20 % a jejich akcie jsou fundamentálně levné = mají nízké poměry: kurz/zisk, kurz/účetní hodnota akcie, kurz/tržba a kurz/cash flow, to je anglicky P/E, P/B, P/S, P/C a německy KGV, KBV, KUV, KCV. A kontrolujeme tyto jejich fundamentální vlastnosti v internetu na webstránce www.onvista.de, kde vyhledáme akcii jménem nebo s číslem WKN a ISIN a pod Fund. Analyse klikneme Kennzahlen, Bilanz / GuV, Schätzung. Americké akcie kontrolujeme také na webstránce finance.yahoo.com, kde vyhledáme akcie jménem nebo symbolem = tickerem a pak klikneme Key Statistics, Analyst Estimates, Income Statement, Balance Sheet, Cash Flow. A na www.morningstar.com vyhledáme akcie jménem nebo symbolem = tickerem a pak klikneme Key Ratios, Financials, Valuation. A nezapomeň na stránku www.gurufocus.com !

Nejllepší je nespolehat se na údaje z jednoho zdroje, ale kontrolovat všechny údaje asi 5× v různých magazínech a na webstránkách. Dnešní P/E musíme často vypočítat a to tak, že dnešní kurz akcie dělíme netto ziskem podniku EPS na 1 akcii za poslední 4 kvartály. Některé magazíny totiž oznamují jen nejisté eP/E počítané z dnešního kurzu akcie a zisku očekávaného příští rok. To je nesmysl, hloupost, šílenství. Písmenko "e" u veličin jako P/E znamená expected = očekávané nebo estimated = odhadované. Vydělením dnešního kurzu akcie ziskem za poslední 4 kvartály máme přesné a jediné vhodné P/E na dnešní den. Nebo vydělíme dnešní kurz akcie průměrným ročním ziskem EPS za poslední 3 roky, jako to dělal Benjamin

Graham. Na konci velké finanční krize roku 2009 nemělo žádný význam sledovat P/E u akcií bank. Bylo lepší sledovat poměry P/S, P/B a P/C. Banky dělaly roku 2009 ztráty a P/E neexistovalo, nebo bylo extrémně vysoké a přesto byly akcie bank extrémně levné a musely se koupit. P/B a P/S bývají udávány aktuální v magazínech a ne z účetní hodnoty a tržby očekávané příští rok.

Výhodné je pro investory, když podniky investují do stavby nových budov pro své rozšíření a zvýšení tržby a zisku, nebo když podnik koupí jiné dobře prosperující firmy s podobným zaměřením, nebo když podnik koupí na burze vlastní akcie a ty jsou pak zlikvidovány. Výhodné je placení dividend vysokých jako polovina netto zisku EPS po částech 4× ročně. Dobré dividendy stále nad 3 % z kurzu akcie ročně jsou také důvodem, že akcionáři akcie neprodávají během korekce, ani během všeobecného krachu drahých akcií a proto akcie velkých bank Británie, Španělska a USA a akcie koncernů BP, Shell, Iberdrola, Telefonica, AT&T a Pfizer během krachu 2000–2002 moc nepoklesly.

Nevýhodné je pro investory, když podnik vyhazuje peníze za luxusní vybavení kanceláří pro manažery, vyhazuje za privátní letadla a auta, drasticky zvyšuje mzdy pro manažery, platí vysoké bonusy, daruje manažerům a dozorčí radě akcie za milióny, platí milióny odškodné manažerům opouštějícím firmu, nakupuje jiné firmy předražené, nakupuje ztrátové firmy. Také nákup firmy s odlišnou výrobou není vhodný.

Zadlužení může být výhodné, když profit z toho dluhu je vyšší než úrok placený za ten kredit. Firmy musí být schopné stále zvyšovat kvalitu, snižovat ceny, zvyšovat úspornost. Neměly by bojovat s konkurencí, konkurence by je neměla ovlivňovat.

2.7 Nákup akcií

Akcie kupujeme a prodáváme sami z domova nebo z knihovny nebo z kavárny, computerem z webstránky banky, kde máme konto. Nejprve se na webstránce registrujeme jménem a heslem, pak dostaneme přístup k našemu kontu s penězi a s akciemi. Žádat telefonem nebo osobně úředníka v bance, aby nám koupil akcie na burze, za to se platí 2× až 3× vyšší poplatek, než když to vyřídíme sami computerem online. Pro akcie z celého světa potřebujeme v computeru jen vyplnit burzu Xetra nebo trh Tradegate. Za jiné burzy než Praha, burzy v Německu a burzy v USA bychom mohli platit dvojnásobné až trojnásobné poplatky. Proto koupíme německé, britské, španělské a americké akcie raději na burze Xetra, než v Madridu nebo v Londýně. Také je možno pro české akcie volit burzu Xetra a Frankfurt, když bydlíme v cizině.

Koupíme akcie z domova computerem přes webstránku naší banky, když indikátory MACD a RSI nejsou příliš daleko od signálu koupit. Tyto indikátory si můžeme zobrazit pod grafem akcie na webstránkách www.onvista.de a www.comdirect.de pro akcie z celého světa. Americké webstránky bývají omezené při hledání evropských akcií, ať už jde o fundamentální údaje nebo o grafy s indikátory. Může se stát, že bude za půl roku konečně nízké RSI a signál koupit na indikátoru MACD, ale akcie už bude 2× dražší než dnes, pak se čekání na dobrý "signál koupit" nevyplatí. Nemáme-li dostatek peněz hned, můžeme koupit každou akcii v několika etapách během roku nebo během let, jestliže zrovna graf akcie neukazuje trend klesající.

Nejllepší je kupovat evropské akcie přes výhodnou českou nebo německou banku na burze Xetra (Frankfurt) a německém trhu Tradegate (Berlín). Jiný český broker neumožňuje koupit ani mnohé akcie z indexu Eurostoxx 50 na burze Xetra, jen na burze New York a to by byl blázelec, kupovat evropské akcie v New Yorku za dolary.

Kupuj vždy akcie v originále! Nikdy nekupuj certifikáty ADR na akcie! Při nákupu ADR jsi půjčil nějaké americké bance peníze a ona sama vlastní ty akcie a pošle ti z nich dividendy. Ovšem když ta banka zkrachuje, pak ztratíš všechny peníze, které jsi do toho ADR investoval.

Burza Frankfurt a Xetra přes DKB banku

Přes www.dkb.de pro nákup zahraničních akcií je vhodné volit burzu Frankfurt a "variabler Handel" a platnost 1 den a žádný limit pro kurz. Pro německé akcie je vhodné volit Xetra a "fortlfd. Handel mit Auktion". Rychle rostoucí akcie se ihned koupí (= Kauf) bez limitu pro kurz, když se volí "billigst" a

klesající akcie se rychleji prodají (= Verkauf) bez limitu pro kurz, když se volí "bestens".

U jiné banky se volí jen burza Xetra nebo Frankfurt a žádný druh obchodu "Handel" a namísto billigst i bestens se volí vždy bez limitu pro kurz "market order".

Xetra obchoduje od 9.00 hodin do 18.00 hodin a burza Frankfurt od 9.00 hodin do 20.00 hodin od pondělí do pátku. A burzy v Německu obchodují i mnohý svátek = den pracovního klidu mezi pondělkem a pátkem.

U obchodu za pár tisíc euro volíme platnost 1 den. U zakázek za mnoho tisíc euro je dobré volit platnost 1 měsíc, aby se neplatilo více poplatků za více jednodenních zakázek, když se ten obchod nevyřídí za jeden den. Nákup i prodej akcií bez limitu pro kurz "billigst" i "bestens" se nazývá anglicky "market order". Chci-li rostoucí akcii koupit za každou cenu, musím žádat nákup bez limitu pro kurz = billigst = market order. Odešlu-li před otevřením burzy příkaz akcii koupit s limitem pro kurz 2 % pod včerejším závěrečným kurzem a není to po otevření burzy za hodinu vyřízeno, musím to změnit na nákup bez limitu pro kurz. Americké akcie je možno žádat ve Frankfurtu před otevřením burzy s limitem, jako je na euro přepočtený včerejší závěrečný kurz z New Yorku. Jestli se ty americké akcie nedostanou za hodinu, pak se změní příkaz na nákup bez limitu pro kurz.

Americké akcie koupené v Německu je možné prodat jen v Německu. A americké akcie koupené v USA je možné prodat jen v USA. V Německu se značí akcie číslem WKN a ISIN a v USA se značí akcie symbolem = tickerem. I když mnohé akcie za dolar odpovídají cenou akciím za euro, nedá se to německé očíslování změnit na americký ticker.

Velké hodně obchodované akcie jsou nuceny k poklesu, když zakázky mají postupně limity o 0,1 % až 0,2 % pod okamžitým kurzem. Jednou malou zakázkou koupit s limitem 1 % pod kurzem ten kurz velké akcie nestrhnu o 1 % dolu a ta zakázka se mi nevyřídí.

2.8 Inteligentní akcionář, inteligentní investor

Kdo je největší evropský expert na akcie a guru, expert na akciové fondy a investice v mezích zákona? Dobrý evropský expert na akcie a dobrý manažer fondu je ten, kdo investuje už alespoň 10 let sám do akcií, na základě známých a výhodných vlastností velkých podniků z Evropy a na základě známých a výhodných vlastností akcií, kupuje akcie na burze Xetra a ignoruje zcela rating analytiků "buy" nebo "sell". Experti z Evropy vystačí s akciemi z Evropské unie ze zemí s euro a s librou. Tím se vyhnou měnovému riziku při poklesu hodnoty dolaru nebo jenu, které znamená pokles hodnot kapitálu v těch zahraničních akciích v euro nebo v koruně. Však můžeme mít 33 % peněz portfolia v akciích z USA koupených za eura v Německu. Také britské akcie kupujeme za eura v Německu.

A co akcie ze Švýcarska? Není dobré nechat si strhávat z dividend od Nestlé, Novartis a Roche švýcarskou daň 35 % a pak vyplňovat každý rok žádost o navrácení části daně zpátky, posílat žádost do Švýcarska, platit za to poplatek a čekat, až ty peníze ze Švýcarska přijdou. Raději bych kupoval jen akcie ze zemí s nízkou daní z dividend od 0 % do 20 % a pak bych už ty daně nežádal zpátky, i když budu mít jako důchodce právo na 600 euro měsíčně dividend bez daně.

Chce-li člověk využít akcie jako nejvýhodnější kapitálové investice, musí za pomoci fundamentální analýzy koupit akcie, když jsou podceněné a prodat je, když jsou předražené. To je možné, protože na burze jedná mnoho hloupých lidí a obchodní automaty a ty neocení akcie správně, v době růstu = hausse nakupují a v době poklesu = baisse prodávají. Úspěch na burze závisí z velké míry na tom, jak člověk využije hloupost ostatních. Většina lidí na burze nevydělá velké peníze, ale spíše financuje velké výdělků moudrých jedinců. Akcionáři a automaty se nechovají rozumně a dělají stále stejné chyby: prodávají příliš brzy rostoucí akcie, prodávají klesající akcie se ztrátou, věří analytikům, žurnalistům a diskusním fóřům, obchodují příliš často. Průměrně 70 % akcií z portfolia je během roku vyměněno od amatérů i manažerů fondu za jiné akcie. To není moudré. V Evropě je velký zájem o certifikáty ETF na akciový index a zvláště zájem o certifikáty se zajištěným rizikem. Tím lidé ztrácí peníze za poplatky a často ztrácí i dividendy. V USA se lidé zajímají hlavně o jednotlivé akcie, nemají zájem o certifikáty, ani nemají tak velký zájem o fondy jako Evropané.

Akcie je to nejlepší pracovní místo pro naše peníze. Riziko akcií není velké při správné strategii: rozložit pravidelně peníze na podceněné akcie z více různých branží, z více zemí a mít trpělivost akcie několik let držet, akcie od podniků a bank s rostoucími zisky.

2. Akcie a burza

Akcie podniku jsou tak cenné, jako peníze, které podnik vydělá v budoucnu. Když se vyhlídka podniku do budoucna zhorší, pak klesá i kurz akcie.

Inteligentní akcionář pro úspěšnou kapitálovou investici ignoruje pojmy jako je riziko, volatilita, beta faktor a korelace. Tyto pojmy používají jen manažeři fondu a správci portfolií, aby odradili lidi od akcií pro tyto komplikace a nalákali lidi investovat do jejich fondu a nebo dali peníze do jejich správy.

Inteligentní investor se nezajímá o rating analytiků, ani o cílové kurzy akcií, ani nepřeskupuje portfolio každý rok, žádné moderní teorie portfolia jej nezajímají. Inteligentní akcionáři mohou být úspěšní jen proto, že existuje stále mnoho hloupých, na burze krátkodobě obchodujících lidí a automatů, že existuje mnoho lidí investujících do fondů a certifikátů. Inteligentní investoři potřebují, aby bylo vždy dostatek krátkodobě obchodujících lidí pomocí technické analýzy, dostatek lidí hloupě reagujících na rating, rady a tipy od analytiků, makléřů, poradců a žurnalistů, dostatek hloupých lidí nakupujících akcie, fondy a certifikáty drazé v době optimismu a prodávajících je levně v době pesimismu.

Dejte na rady makléřů a budete v maléru!

Mnozí lidé nedovolí pokles investovaného kapitálu do mínus ani o jedno procento. Zajímají se o total return fondy, které slibují pozitivní výnos každý rok. Pak se ale ukázalo, že ve špatném roce jako 2008 ztrácí i "total return fond" 20 procent hodnoty.

Než se dostaneme k výnosu kapitálu stovky procent s akcií, může nám nejprve klesat kapitál investovaný do akcie desítky procent do mínus. A kdo chce každý rok pozitivní výnos, opatří si spořitelni knížku nebo termínový vklad peněz na pár let napevno. Pak má pozitivní výnos každý rok, ale ten je tak nízký, že ho vezme inflace.

I do akciových fondů investuj jen v době levných akcií a raději podíly fondů prodej v době drahých akcií! Spokoj se s fondy na evropské akcie ze zemí s euro! Vyhybej se fondům na akcie z cizích kontinentů!

I když jednoho roku fond na akcie z Ruska, Brazílie, Peru, Indie nebo Číny nejvíce poroste, zůstaň u fondů na akcie ze západní Evropy! Je dobré vědět, jaké akcie z indexu DAX a Eurostoxx 50 ve fondu máme. Když se nám polovina akcií ve fondu nebude líbit, pak není vhodné do toho fondu investovat. Také když nenajdeme nikde fundamentální veličiny akcií ve fondu, není vhodné do toho fondu investovat. Nemusíme mít to, co roste zrovna nejvíce, když o těch exotických firmách ve fondu nic nevíme a manažer fondu ví jen o málo víc. I manažeři fondů nakupují někdy akcie extrémně drahé s P/E 50 a to P/E u exotických akcií nikde nezjistíme.

Akcioví miliardáři vydělali miliardy tím, že koupili za 100 tisíc levné akcie a několik let akcie drželi, drahé akcie prodali a koupili zas jiné levné akcie na několik let. Nikdy neprodávali akcie se ztrátou. Oni by nevydělali žádnou miliardu, kdyby koupili a drželi akcie jen několik dní a prodali podle indikátorů technické analýzy. Oni by nevydělali žádnou miliardu, kdyby dělali 40 let daytrading nebo spekulovali s pákou s akciovým indexem, surovinami nebo měnovými páry. To platí stejně tak, když skromný investor chce vydělat jeden milión euro za 10 let. S pákou se rychle vydělají miliony a jestli se pak už spekulace neskončí, jiný měsíc se zas ty miliony s pákou ztratí. Výjimku dělají manažeři velkých amerických hedgefondů, kteří trestuhodnou manipulací kurzů vydělali miliardy dolarů na propadu akcií roku 2008 a pak vzali klientům fondu 20 % z ročního výnosu jako poplatek.

Na nejvíce peněz dlouhodobým držením akcií solidních firem přišli investoři Warren Buffett, Carlos Slim Helu a Bill Gates. Warren Buffett zbohatl tak, že když roku 1969 poslal akcie BRK-A od jeho Berkshire Hathaway holdingu na burzu, nechal si 30 % těch akcií pro sebe na svém kontě. Jen 70 % akcií poslal na burzu. Těch 30 % akcií ponechaných na jeho kontě mělo počátkem 21. století hodnotu 40 miliard dolarů.

Nejbohatší Američan byl roku 1937 John Davison Rockefeller, roku 1957 Jean Paul Getty, roku 1993 Warren Buffett. Jindy zas byl nejbohatší Bill Gates od Microsoftu nebo Mexičan Carlos Slim Helu. Bill Gates vydělal miliardy s akciemi Microsoftu jako zakladatel a šéf firmy Microsoft, který si při vydání akcií mnoho akcií nechal na vlastním kontě. Carlos Slim Helu vydělal miliardy nákupem a prodejem akcií, dlouhodobým value investingem převážně s mexickými blue chip akciemi.

Jestliže rostou akcie průměrně +23 % ročně, tak jako v šedesátých letech rostly akcie v portfoliu Warrenu Buffettovi, pak je to za 10 let +693 %. Ty procenta je možno vypočítat kalkulačkou podle vzorce:

$1,23 \times 1,23 = \dots = -1 \times 100 = 693 \%$. Těch rovniček je o jedno méně než počet let.

2. Akcie a burza

Investování do akcií

Kdo si koupí od každé akcie pár kusů, ten nemá portfolio ale zoologickou zahradu ZOO. Roku 1986 tvořily 3 pozice akcií Warrena Buffetta (Capital Cities/ABC, GEICO a Washington Post) 93 % z jeho Berkshire Hathaway holdingu. Od roku 1989 do roku 1993 bylo 9 akcií v holdingu, z toho 4 akcie (Coca-Cola, GEICO, Gillette a Capital Cities/ABC) tvořily 76 % jeho portfolio. Warren Buffett míní, že investoři rozkládají kapitál na mnoho akcií, aby měli větší jistotu při nedostatečné znalosti podniků. A že méně špatných rozhodnutí je učiněno, když investoři mají za celý život jen akcie od 10 podniků, o kterých ví všechno.

Není dobré kupovat akcie podniku, o kterém se nenajdou na několika webových stránkách a v několika časopisech informace o minulém zisku a budoucím očekávaném zisku podniku, P/E, P/B, P/S, zadlužení podniku, výnosnosti ROE a dividendách. Neriskuj s akciemi z exotických zemí a vystač raději od tvých 15 let až do tvých 85 let obchodovat s akciemi z Německa, USA, Španělska a Británie! Bohužel u českých akcií najdeš často jen P/E a nic víc. A ty potřebuješ znát také P/B, P/S, P/C a očekávaný růst zisku podniku letos.

Když se tě někdo ptá, co si myslíš o nějaké akci, řekni mu, ať si sám najde v internetu nebo v magazínu Focus Money a Börse Online, zda podnik očekává růst zisku letos i příští rok, má vysokou rentabilitu vlastního kapitálu ROE, nízké zadlužení, pozitivní free cash flow, dostane dobrou rentabilitu pořizovací ceny akcie E/P, akcie má nízké ocenění s P/E, P/B, P/S, P/C a PEG! A pak už si každý vždycky sám s akciemi poradí. Když se tyto nutné údaje o českých akciích nikde nenajdou, koupí se raději akcie německé, kde jsou tyto údaje zveřejněny. Kdybys byl dlouhodobý value investor, pak by jsi se netrápil, když nějaká akcie hluboko klesla, protože bys to vůbec nezjistil, když bys kontroloval výnos z akcií jen $1 \times$ za rok a sice 1. ledna a jinak bys grafy ani kurzy celý rok neviděl. Pouze tehdy by jsi se podíval na kurzy a grafy, když bys ty akcie přikupoval a počítal nový průměrný nákupní kurz akcie.

Kdybys byl obchodník = trader, pak by jsi se netrápil, když nějaká akcie hluboko klesla, protože bys při každém propadu kurzu -10% až -15% každou akcii prodal, třeba automaticky na stop loss order. To že se trápíš při propadu akcií spočívá v tom, že mícháš value investing a trading dohromady, tedy jako trader vidíš kurzy akcií každý den, ale jako dlouhodobý investor při propadu neprodáváš a to nejde takto dělat. Musíš se během prvních 5 let na burze rozhodnout, zda budeš trader a každou akcii při propadu -10% až -15% prodáš, nebo zda budeš dlouhodobý value investor a pak se nemusíš celý rok na grafy a kurzy tvých akcií dívat a těšit se z dividend a těšit se z růstu kapitálu až po letech při extrémním předražení akcií.

2.9 Value investing – investování do podceněných akcií

Stavba bohatství nebo jak vydělat milión euro na burze

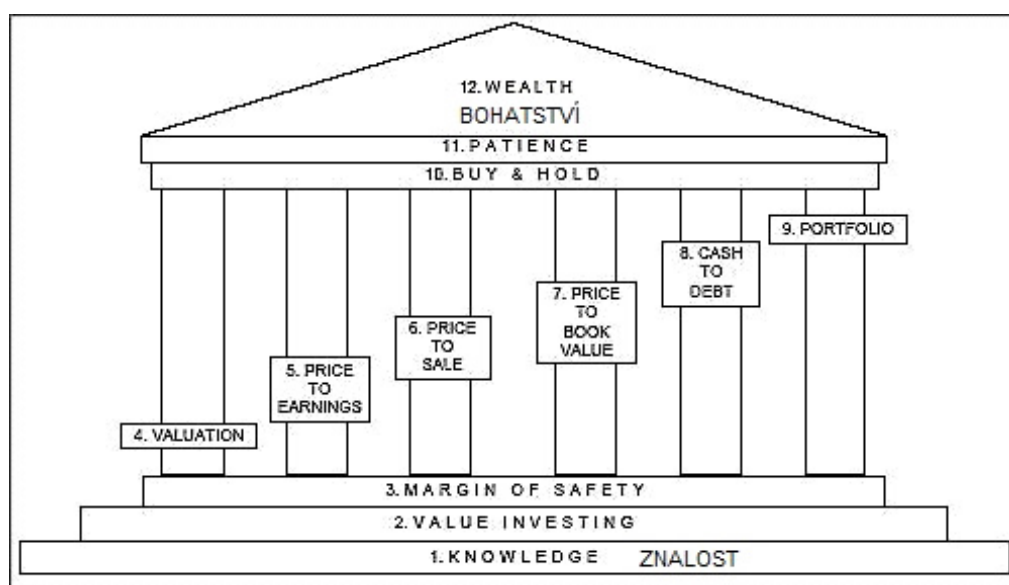
Základ budování bohatství je znalost, že na burze je nejlepší strategie "value investing" = investování do podceněných akcií. Z toho vyplývá velká míra bezpečnosti nebo malé riziko investice. Proto je důležité akcie správně ocenit. Koupit jen levné akcie: s P/E = KGV pod 15, P/S = KUV pod 3 a lépe pod 1, P/B = KBV pod 3 a lépe pod 1 a dobrý je růst zisku podniku G nad $+15\%$ a lépe nad $+20\%$ za rok. Dbát na nízké zadlužení podniku. Vytvořit portfolio ze 6 až 10 levných akcií z různých oborů. Pak stále bude fungovat u akcií strategie "koupit a držet". Ignorovat burzu! Je zcela lhostejné, jak hluboko klesnou akcie do mínus, neprodávat nikdy se ztrátou! Mít trpělivost rok, dva, čtyři roky i déle držet akcie, až se stanou nebezpečně předražené asi u P/E 25 nebo P/S 4 nebo P/B 6, nebo až zisk podniku neporoste více než $+5\%$ za rok! Pak se akcie prodají a jiné levné akcie se zas koupí. Po několika nákupech a prodeích akcií za 10 let nebo za několik dekad by se mělo dosáhnout bohatství nebo vydělat na burze milión euro. Chce to jen trpělivost a value investing = hodnotové investování.

Value investing je investování do podceněných akcií. Value investing = "hodnotové investování" je, když se kupují hodnotné akcie levně, pod spravedlivou cenou, s nízkým P/E, P/B, P/S, P/C a podnik zvyšuje zisk, tržbu, cash flow, účetní hodnotu a vlastní majetek. Tedy ta levná akcie si zaslouží vyšší kurz, jakmile ji burza později správně ocení. Value investing znamená koupit akcie levněji, než je jejich skutečná hodnota. Ta hodnota akcie může být vlastní majetek podniku mínus dluhy, nebo budoucí zisk a budoucí cash flow podniku. Podceněná akcie dosáhne za rok nebo později správnou hodnotu snadno, jen když zisk podniku

roste. Nebudeme nic počítat a spokojíme se s nízkým P/E, P/B, P/S, P/C, vysokou dividendou, vysokým ROE, nízkým zadlužením a podnik musí očekávat růst zisku. Manažeři fondů a holdingu mluví o tom, že value investing znamená koupit akcie pod jejich vnitřní hodnotou a vnitřní hodnota akcie je jim známa, aby lidi nalákali na podíly jejich fondu a akcie jejich holdingu, protože lidé tu vnitřní hodnotu neumí vypočítat ani odhadnout. Nemá význam počítat vnitřní hodnotu akcie, protože se jedná o nesmyslné porovnání P/E akcie a úroku dluhopisů a o nejistý odhadovaný součet cash flow za budoucích 10 let, vydělený nejistými odhadovanými úroky dluhopisů po 10 let. Samotné nízké P/E neznámá value investing, když si akcie ten nízký kurz zaslouží, protože zisk podniku neroste. Ta vyšší hodnota = "value" je skryta v akci, jen když zisk podniku roste a poroste. Zástupci value investingu byli Benjamin Graham, John Templeton a z počátku také Warren Buffett.

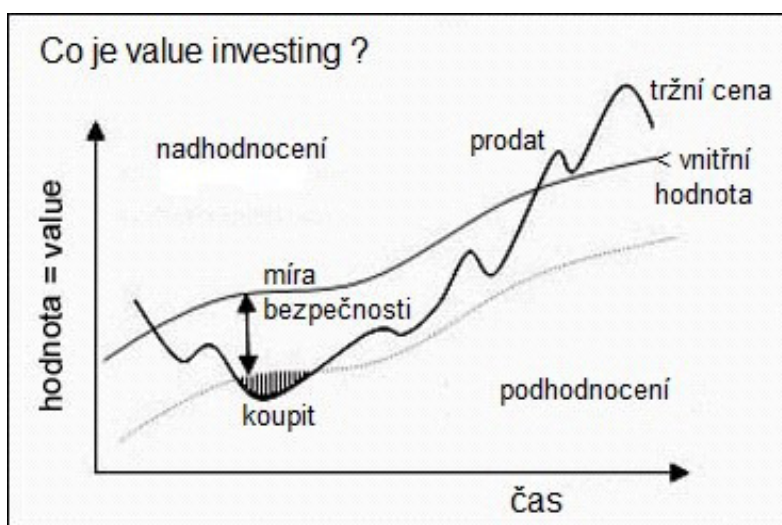
Value investor je šťastný, že mu patří alespoň z malé části banka HSBC, Wells Fargo, elektrárna Ibedrola, telekom AT&T, že mu patří koncerny Shell, BASF, BMW, BHP, farmacie Sanofi a Pfizer, drogerie Procter & Gamble, Johnson & Johnson, pojišťovny Allianz a Munich Re. A jakmile už nebude jejich šťastný majitel, pak jejich akcie s výnosem na burze prodá. Nejprve ale dostane z jejich akcií během let tisíce eur dividend. Zatímco trader rychle nakupuje nějaký ticker ABC nebo ABB a když se splete v písmenku a koupí ABD, pak se vůbec nic nestane. Vždyť ten ticker ABD zase za hodinu prodá se ztrátou nebo s výdělkem.

Value stocks, value shares, substance stocks, value akcie, Value-Aktien, hodnotové akcie, to jsou fundamentálně levné akcie většinou s nadprůměrnou dividendou od podniku s rostoucím ziskem, které mají skrytou vnitřní hodnotu vyšší, než je jejich aktuální kurz na burze.

Stavba bohatství, dvanáct kroků. Zdroj: Bobst Value Investment

1. Znalost rozumně investovat, knowledge.
2. Hodnotové investování, value investing.
3. Bezpečnost investice, margin of safety.
4. Akcie správně ocenit, valuation.
5. $P/E = KGV < 15$, lépe pod 10.
Roční růst zisku $G > 15\%$, lépe nad 20% . $P/E/G < 1$, lépe pod 0,5.
6. $P/S = KUV < 3$, lépe pod 1.
7. $P/B = KBV < 3$, lépe pod 1.
8. Nízké zadlužení podniku, cash to debt.
9. Vytvořit portfolio z více různých akcií.
10. Koupit a držet akcie několik let, buy and hold.
11. Trpělivost čekat na prodej 1 rok až 4 roky i déle, patience.
12. Bohatství nebo milión euro, wealth.

Co je value investing, podhodnocení, nadhodnocení. Zdroj: investinvalue.com

Na obrázku je vidět, že během několika let se cena akcie pohybuje střídavě od podcenění do předražení. Je dobré koupit akcii = buy v pásmu podhodnocení = undervalued, pak máme jistou míru bezpečnosti = margin of safety a cena akcie je nižší než vnitřní hodnota akcie = intrinsic value. Jakmile kurz akcie = price vyrostle nad spravedlivou hodnotu, akcie se dostane do pásma nadhodnocení = overvalued a je vhodné prodat = sell dříve, než kurz akcie zase klesne a výdělek se rozplyne. Ale neprodávej akcii, když ještě roste!

Vnitřní hodnotu akcie nemusíme počítat, ale koupíme akcie při nízkém P/E, P/B a P/S a později prodáme při vysokém P/E nebo P/B nebo P/S.

Akcie má potenciál růstu jen, když podnik zvyšuje zisk a tržbu. Potenciál růstu se ztratí, když se neočekává růst zisku podniku, nebo když je akcie předražená. Abychom koupili akcii na pár let, měly by všechny magazíny a webstránky očekávat, že zisk podniku během roku poroste více než o 15 %, lépe alespoň +20 %.

Warren Buffett v letech 1950–2000 nekupoval akcie perfektně fungujících podniků kdykoliv, ale když kvůli krátkodobému problému, nezájmu nebo strachu akcie klesly blízko svého historicky nejnižšího P/E. Jindy zas koupil Warren Buffett levně asi 10 % všech akcií nějakého nemocného podniku a pak měl právo se postarat v podniku o nový management a zvýšit jeho výkonnost, tak vznikla "turnaround akcie" a akcie vstala z mrtvých.

"Turnaround akcie" může růst ze všech akcií nejvíce. Normální akcie roste od svého historicky nejnižšího P/E, ale akcie koupená při svém historicky nejvyšším P/E už neporoste. Pro dlouholetou investici je vhodné koupit každou akcii v době blízko nejnižšího P/E, jaké posledních 10 let akcie dosahovala. Akcie bank měly posledních 30 let P/E od 4 do 30. Akcie od elektroniky měly P/E 10 až 200, ty nekupoval nikdy Warren Buffett. Dlouhodobí value investoři dbají velice na vysokou rentabilitu ROE u podniků a ROE je tím vyšší, čím vyšší je dluh podniku. Dříve se líbilo value investorům, když byl cizí kapitál maximálně 33 % z celkového kapitálu, dnes se bere také, když je cizí kapitál 75 % z celkového kapitálu. Vyšší zadlužení už se nebere, pak nemusí být podnik vždycky schopen platit. Má-li podnik namísto 33 % cizího kapitálu 75 % cizího kapitálu, má pak 2,6× vyšší ROE a pro moderní value investory je akcie zajímavější. Warren Buffett porovnává procenta ROE s úrokem státních dluhopisů a tak chce mít ROE co nejvícekrát vyšší, než je úrok dluhopisů.

Magazíny, webstránky a televize odrážejí lidi od akcií

V televizi, v magazínech a na hloupých webstránkách konstatují mladí, nerozumní, nezkušení lidé, že akcie od extrémního předražení roku 2000 do podcenění roku 2010 za 10 let nic nevynesly. Lidé jsou verbováni na pojištění, které vyneslo 2 % za rok a nechá vydělat jen pojišťovny. V největším knihkupectví v regálu knih o burze je 40 % knih o krizi a 30 % jsou prolhané knihy pro trading. Finanční magazíny místo aby se omezily

na "rating buy" a "sell", což je odhad potenciálu akcie logicky vyplývající z PEG pod 1 a PEG nad 1, podvádějí lidi s doporučením koupit akcie drahé s P/E 50 nebo P/S 6, nebo koupit akcie od podniků s poklesem zisku. A radí lidem používat stále "stop loss order" a prodat akcie při poklesu –15 % se ztrátou maximálně –15 %. Zřejmě byly ty magazíny od těch podniků zaplacený za tu reklamu na jejich akcie.

Šéfredaktorka magazínu Börse Online se na mne rozlobila, když sem jí povídal, že by se redaktoři měli omezit na odhad potenciálu akcií logicky vyplývající z P/E, P/S, P/B, G a PEG, zatímco doporučení koupit akcie drahé s P/E 50 nebo P/S 6, nebo akcie od podniku s poklesem zisku by mohlo znamenat, že jsou placeni za reklamu od těch podniků. Když se na mne šéfredaktorka rozlobila, tedy jsem měl pravdu a magazín Börse Online je opravdu zaplacen od podniků za doporučení koupit akcie. A to okrádá investory často o 15 % kapitálu z mnohé investice, protože drahé akcie od podniků s poklesem zisku snadno a rychle klesnou 15 % do mínus a jsou prodány na "stop loss order" od čtenářů navedených od těch magazínů. A přitom ty magazíny považují Warrena Buffetta za rozumného investora. Tedy měly by se od něj poučit a nedoporučovat lidem koupit drahé akcie a prodávat je se ztrátou 15 % na "stop loss order". Neboť Warren Buffett neprodává nikdy akcie se ztrátou a nikdy nepoužívá "stop loss order".

Nezkušené čtenáře magazínů to za nějaký čas přestane bavit, prodávat stále akcie se ztrátou 15 % na "stop loss order" a lidé na akcie zanevrou. A proto není zájem o akcie v Německu. Aby zájem o akcie zase vznikl, je potřeba přisoudit levným akciím od podniků s růstem zisku potenciál růstu. A přisoudit drahým akciím nebo akciím od podniků s poklesem zisku potenciál poklesu. U akcií uvádět jen P/E, P/B, P/S, PEG, výnos dividendy. Přestat klamat lidi s doporučením koupit a s doporučením prodat. Přestat radit lidem prodávat akcie se ztrátou 15 % na "stop loss order". Levné akcie od podniku s růstem zisku nesmí být prodány se ztrátou, ale až za rok až 4 roky s výdělkem, jakmile se stanou drahé. Když už si ty magazíny váží Warrena Buffetta, měly by také čtenáře vést k rozumnému investování stylem Warrena Buffetta = value investing.

Jen hloupé a škodlivé žerty (za účelem manipulace publika a kurzů) si dělají z lidí proroci krachu akcií a hospodářství a burzovní kabaretisté a proto by neměl nikdo jejich slova nikde publikovat.

Proroci krachu akcií a hospodářství, crash prophets srážející kurzy akcií dolů: Robert Prechter, Marc Faber, Roland Leuschel, Nouriel Roubini, Paul Krugman, Joseph Stiglitz, Günter Hannich.

Kabaretisté a burzovní komici dělající si z lidí hloupé žerty: Jim Rogers, Jim Cramer, Alan Greenspan, Ben Bernanke, Nassim Taleb, George Soros.

Slavní američtí ekonomové, manažeři velkých fondů, šéfové americké centrální banky, pesimisté a proroci krachu mají velikou vinu na finanční krizi 2007–2009. Co vede tyto smutné komiky k jejich nesmyslným pesimistickým slovům o krizi ekonomiky a krachu akcií? Někteří dostali za jejich pesimistická slova zaplacen od hedgefondů spekulujících s velkou pákou na pokles dolaru, eura, akciového indexu, ceny zlata nebo ropy. Jiní sami provozují vlastní hedgefond a svým výrokem si ceny ovlivní v jejich prospěch z krátkodobé spekulace. Jiní zas si dělají s jejich nesmysly reklamu na jejich novou nesmyslnou knihu o budoucí krizi a krachu nebo o minulé krizi a krachu. Když webstránky a noviny od těchto kabaretistů nedostaly za to zaplacen, tak by neměly jejich nesmyslná slova nikde publikovat a neměly by pomáhat manipulaci kurzů na burze. Všeobecně prospěšné je však optimistickými slovy pomáhat akciím dlouhodobě růst 7 let z každé dekády. A tomu růstu akcií mohou pomoci jejich optimistickými výroky hlavně páni Warren Buffett, Ken Fisher a šéf Evropské centrální banky ve Frankfurtu, když to nebude Mario Draghi.

Hned po škole, když člověk ještě nečetl chytré knihy o akciích, nemá žádnou praxi s akciemi a ještě nikdy akcie nekoupil, stane se mnohý člověk analytik akcií nebo redaktor burzovního magazínu a publikuje silná slova ve fórech pro akcie jako starý expert. Analytici když dají nějakým akciím "rating buy", což má být silný potenciál růstu a redaktoři magazínů a webstránek pro akcie to chybně přeloží jako doporučení koupit, pak je naopak dobré akcie prodat. Když dají analytici nějakým akciím "rating sell", což má být "žádný potenciál růstu" a redaktoři to chybně přeloží jako "doporučení prodat", pak je naopak dobré akcie koupit. Neboť to, co analytici a redaktoři provozují, je jen zaplacená reklama a trestuhodná manipulace kurzů a je lepší si tu jejich radu obrátit naruby.

Rating buy a silný potenciál růstu logicky patří akciím levným s PEG pod 1. Rating sell a potenciál poklesu patří logicky akciím drahým, akciím s PEG nad 5 nebo akciím podniků s poklesem zisku.

2. Akcie a burza

Redaktoři burzovních magazínů doporučují koupit akcie extrémně drahé, často i od podniků očekávajících pokles zisku, tedy akcie s potenciálem poklesu kurzu a vždy používat "stop loss order", aby byla akcie prodána se ztrátou –15 %. Ovšem když už je člověk za 10 let vzdělaný, pak už ví, že je nutné koupit akcie levné s potenciálem růstu, jako například akcie s PEG pod 0,7 a nikdy nepoužívat "stop loss order", neboť on akcie koupil za účelem prodeje s velkým výdělkem a proto by měl akcie držet 3 až 4 roky od nějakého hlubokého propadu.

Zkušení spekulanti, traders, kteří akciím rozumí, doporučují pojistit akcie proti velké ztrátě vždy se "stop loss order", jestli začne pokles kurzu hned po nákupu, aby byly prodány akcie se ztrátou jen 7 % až 15 %. Zde se můžeme zeptat lidí normálních a rozumných, kteří se v akciích nevyznají, mámy, táty, syna, dcery nebo kamaráda a spolupracovníka, zda máme akcie koupené za 10.000 euro prodat za 8.500 euro. Naši známí si budou myslet, že jsme hloupí nebo šílení, tedy zrovna tak jako nějaký starý zkušený trader. Zda používat "stop loss order" a prodávat akcie se ztrátou –15 %, zeptejme se našich známých a neptejme se obchodníků.

Co znamená netto, brutto, tára?

Netto, brutto a tara jsou italská slova. Netto znamená čistý. Brutto znamená hrubý. Tara je váha obalu nebo výdaje. Když se od brutto hodnoty odečtou výdaje nebo váha obalu tara, pak vznikne čistá hodnota netto. Netto = brutto – tara. Brutto = netto + tara.

Úplný amatér

Přišel jeden doktor do banky a chtěl dát na půl roku 100.000 korun na akciový fond, který minulý rok 120 % rostl, aby vydělal s těmi penězi 60.000 korun, tedy 60 % za půl roku.

Některé akcie z indexu DAX, Eurostoxx 50, Stoxx 50 a Dow Jones s dividendou nad 3 % (při nákupu) můžeš držet jen pro dividendy celý život. I velký krach jak ten 2000–2003 se snadno neutralizuje a akcie dosahují za pár let zase nová maxima a výnos dividendy bude mnohem vyšší než při nákupu.

3. Akcie krátkodobě, na několik dní, 1 rok až 4 roky

Investice do akcií je ta nejvýhodnější forma opatření peněz pro nákup vlastního bytu nebo domku nebo pro zbohatnutí bez starostí, růst kapitálu bez velkého úsilí a rizika. Namísto stavebního spoření, namísto bytu nebo domku na kredit, vydělej si za 10 až 20 let na vlastní byt nebo domek s akciemi z indexu DAX, třeba každý 1 rok až 4 roky s jinými akciemi! Každou akcii drž jen od jejího levného období do jejího drahého období 1 rok až asi 4 roky, jestli firma zvyšuje každý rok zisk! Abychom vydělali peníze na byt, na to jsou vhodné levné akcie cyklické a růstové s nízkým PEG, PEG pod 1, nejlépe PEG pod 0,5 od známých a velkých podniků a bank. Zisk podniku musí růst alespoň +20 % za rok, aby se krátkodobá investice za pár let jistě vyplatila. Bude také radost z dividend, když by byla nějaká akcie rok v mínus. A proto je dobré kupovat jen akcie s dividendou vyšší než 3 % z kurzu akcie.

Moudré je šetřit a ušetřené peníze investovat do akcií, aby ti kapitál rostl růstem kurzu a dividendami a pak za ten víceletý výdělek koupit vlastní byt. Není moudré kupovat byt, auto a další věci na kredit, protože pak tě obírá banka o úroky. V prvním případě s kapitálem vyděláváš peníze a ve druhém případě s kapitálem ztrácíš peníze. Sice s kreditem dostaneš byt ihned a už nemusíš platit nájemné z jiného bytu, ale musíš pravidelně každý měsíc po 20 až 50 let odvádět vysoký díl peněz ze mzdy na splácení kreditu a když ztratíš zaměstnání a neplatíš kredit, pak ti banka byt zabaví a prodá ve dražbě jen za polovinu toho, co ti půjčila a později s novým zaměstnáním musíš platit bance nižší splátky na polovinu kreditu po léta dál, i když už ten byt nemáš. Jestli však nejprve 10–20 let vyděláváš se silnými akciemi kapitál na nákup bytu, pak odebíráš peníze ze mzdy na nákup akcií nepravidelně, jen když ti něco zbyde, tedy můžeš letět kdykoliv na zahraniční dovolenou. A za 10–20 let koupíš byt za hotové peníze dražší, ale bez rizika a bez velkého šetření každý měsíc a každý rok. Někde také stojí byt za 10 let stejně jako dnes. A když ztratíš zaměstnání, nebo máš zahraniční dovolenou, pak nějaký čas akcie nekupuješ. A jestli máš akcie s nadprůměrnou dividendou, tak ti ty dividendy za několik let zaplatí nájemné z cizího bytu, než s těmi akciemi vyděláš na vlastní byt.

3.1 Trading, krátkodobá spekulace na burze

Určitě si vyzkoušej alespoň po 2–3 roky kupovat a prodávat akcie po několika dnech, tak jak se ukazuje počátek růstu a počátek poklesu akcie na grafech a indikátorech. Pravděpodobně tě za pár let přestane bavit, že prodáváš akcie s výnosem +10 % nebo se ztrátou –10 % podle technické analýzy, když mnohé ty tvoje akcie udělaly během roku +50 % a +200 % za 3 roky, stačilo jen nakoupit levně a už se o to nestarat, že akcie šla krátkodobě do mínus. Neprodáváš levné akcie od podniku s rostoucím ziskem jen proto, že ony klesají! Ale nechat si akcie rok a déle a prodat, když se stanou nebezpečně drahé, nebo když podnik nebude už očekávat růst zisku! Tedy experimentuj pár let s akciemi podle technické analýzy a pak toho včas nech a investuj do akcií na rok a déle a už se nedívej několik týdnů na tvoje akcie! Ono je zcela jedno, že ti jdou akcie hluboko do mínus. Dokud jsou ty akcie levné a dokud podnik nebo banka zvyšují roční zisk, pak se vyplatí čekat rok a déle na výnos desítky procent s tou akcií, i když ti nejprve akcie klesne 30 % do mínus.

Trader, obchodník, krátkodobý spekulant by prodal klesající akcii se ztrátou –7 % až –15 %, protože trader nevěří na P/E, P/B, P/S a PEG. Ale value investor ví o tom, že nekoupil akcie proto, aby je prodal se ztrátou a tak důkladně před nákupem dbá na nízké ocenění s P/E, P/B, P/S a PEG a pak už se nemusí bát, když akcie jde do mínus, vždyť má čas několik let počkat, aby prodal akcie s uspokojivým výnosem.

Value investor neprodává akcie se ztrátou tak jako trader a spekulant. Value investor nikdy nezapomíná, že chtěl s akciemi vydělat a tak na ten výnos čeká i několik let a během té doby dostává uspokojivé dividendy.

Správný trader se nestará o PEG, P/E a P/S, ale jen o graf akcie a indikátory a je rád, když s akcií rostoucí +50 % za rok vydělá alespoň +5 % a pak rychle prodá při nějakém propadu kurzu. Pak si řekne, škoda že mám jen +5 % výnos a ta akcie rostla +50 %, tedy musím ty +45 % vydělat s jinou akcií. Ale houby, s jinou akcií zas těch dříve vydělaných 5 % ztratí.

Ale investor si koupí v lednu akcii například s PEG 0,4, P/S 0,3, P/B 0,5, P/E 10 a podobně, v květnu mu ta akcie klesne 30 % do mínus, on však o tom neví, protože kontroluje výnos až na konci roku 1. ledna po

jednoletém držení akcie a pak už tam má zas výnos +50 %, i když byl v květnu 30 % v mínus. On ale vidí potenciál růstu v tom PEG 0,5, G +20 %, P/S 0,3, P/B 0,5, P/E 10 a tak se o propad akcie do mínus nestará a prodává jen s výnosem a nejdříve za rok. Přesně řečeno prodá, jen když začne být akcie drahá a v plus.

Nejznámější krátkodobí akcioví spekulanti, obchodníci, traders jako Jesse Lauriston Livermore nebo Larry Williams byli několikrát v životě bez peněz, zatímco nejznámějším dlouhodobým akciovým investorům milióny většinu let přibývaly. Nejznámější krátkodobí spekulanti s volatilními akciemi vydělali za 50 let jen zlomek toho, co dlouhodobí investoři s kvalitními akciemi za 50 let. Jesse Lauriston Livermore (26.07.1877–28.11.1940) vydělal za jeden den s akciemi 1 milión dolarů, později za jeden den vydělal 3 milióny dolarů. Kamarád pana Livermora totiž vyhnal vysoko kurz akcií malých firem pozitivním článkem v nejznámějším newyorském deníku New York Times a Jesse Livermore ty akcie pak s vysokým ziskem prodal. Pak ztratil zase se spekulací s bavlnou 3 milióny a později měl dluh 1 milión dolarů. Při krachu 1929 vydělal Jesse Livermore za několik dní 90 milionů dolarů s put opcemi na poklesu kurzů. Mnozí lidé mu hrozili vraždou. Ale když mu zbývalo už jen 10 tisíc dolarů na kontě, roku 1940 se zastřelil ve věku 63 let. Jeho úspěch na burze pravděpodobně rychle skončil, když jeho kamarád přestal ovlivňovat akcie zprávami v novinách. Jesse Livermore měl také zlomené srdce od jeho tří žen, které se zajímaly jen o jeho peníze. Další známí spekulanti byli Bernard Baruch a George Soros, ti se živili také jako manažeri fondů a poradci americké vlády a tak přišel Baruch na desítky milionů dolarů a Soros do roku 2006 na 3 miliardy dolarů. V Evropě je známý spekulant André Kostolany (9.2.1906–14.9.1999), jeho potomci po něm dědili několik milionů euro. On ale vydělal vedle akcií a dluhopisů také moc peněz psaním knih.

Signál koupit akcie ukáží indikátory a grafy, když akcie asi +5 % až +15 % vyrostla nad velký dolík v grafu, to už ale může být celý růst, kterého je akcie za půl roku schopná. A když se akcie koupila teprve po růstu +15 % a měsíc neroste, spekulant ji prodá s malým výdělkem i se ztrátou, nebo by mohl být pak celý rok v mínus. Jestliže akcie roste, nechá si ji trader měsíce a prodá ji, když začne asi –7 % až –15 % procent klesat.

Když trader rozdělil peníze na alespoň 4 různé akcie, snad některá roste. Když dá na akcii jen 1 000 euro, ten výdělek mu málo pomůže. Když dá na každou akcii 10 000 euro, je to nepříjemné, když prodá se ztrátou –10 %, když po signálu koupit přesto akcie neroste, ale klesá. Akcie po signálu koupit skutečně a dobře rostou jen, když o ně vznikne velký zájem. Tento velký zájem může vzniknout u akcií malé firmy, která byla dnes v nějakém magazínu doporučena. Je to hloupé, ale někdy výnosné, když se koupí akcie, která byla v magazínu doporučena. Protože akcie malé firmy doporučená v časopise, v oběžníku, v e-mailu, v televizi nebo v telefonní hotline roste někdy jen díky tomuto doporučení. Pak je nutno akcii rychle prodat dříve, než ji prodají ti ostatní a než ji ti redaktori magazínu prodají. Jednou se ale pochvalně zmínil nějaký magazín o malé biotechnologické firmě a zle dopadli ti, kdo tu akcii koupili. Další den ta akcie klesla –70 %, protože nový medikament nebyl od zkušební komise schválen.

Nemá význam snažit se vydělat pomocí "signálu koupit" a podle "signálu prodat" na indikátorech s malou volatilní akcií, která měla vloni veliké zuby v grafu. Jakmile tu akcii koupíme, už bude graf celý rok plochý. Také může být akcie rok v mínus, i když byla akcie levná a podnik zvyšoval zisk. Proto je dobré zkoušet vydělat za rok s akcií velké firmy platící 4 % dividendy abychom ji mohli držet léta, kdyby to s tím výdělkem za rok neklaplo. Veliké zuby v grafu vznikly střídáním velkého zájmu a nezájmu o akcii. Abychom vydělali na velkých zubech v grafu, museli bychom spolupracovat s manažerem fondu, který nám masivní nákup a masivní prodej akcií malé firmy včas prozradí a kupovali a prodávali bychom akcie těsně před ním. Nebo bychom museli spolupracovat s šéfredaktorem investičního magazínu, který by nám prozradil chystané pozitivní a negativní zprávy o malé akciové společnosti. Tedy o volatilitu akcie se vůbec nestarej, volatilita akcie je minulost a zda bude po našem nákupu akcie velký nezájem, zas následovat velký zájem, to není jisté! Velký zájem o kleslou akcii může vzniknout při vysokém růstu zisku podniku a nízkém ocenění s P/E.

Známy americký trader Larry Williams vydělal +11 376 % za rok 1987. Každý měsíc obchodoval s futures na T-bonds a s futures na index S&P500. Některý měsíc spekuloval ještě k tomu s futures na stříbro, zlato, hovězí maso, kávu a švýcarské franky. K tomu startovnímu kapitálu 10.000 dolarů dne 1.1.1987 vydělával

peníze v sedmi měsících a v pěti měsících peníze ztrácel. Jeho výdělky a ztráty: leden +5.000 dolarů, únor +29.000 dolarů, březen +155.000 dolarů, duben +671.000 dolarů, květen -500.000 dolarů, červen +312.000 dolarů, červenec -312.000 dolarů, srpen +667.000 dolarů, září +1.000.000 dolarů, říjen -460.000 dolarů, listopad -394.000 dolarů, prosinec -26.000 dolarů. Startoval 6.1.1987 s 10.000 dolary a 31.12.1987 měl 1.147.607 dolarů na kontě, to je výnos +11 376 % za 1 rok. Jak je vidět, počet výdělečných měsíců byl jen o málo vyšší než počet ztrátových měsíců a mohlo to být naopak. Jindy zas ztratil Larry Williams milion dolarů za měsíc. Larry Williams měl tedy více štěstí než rozumu a nikdo by to neměl zkoušet jako on, zda vydělá nebo ztratí milion dolarů. Nakonec musel trader Larry Williams začít psát knihy a pořádat přednášky o tradingu, aby si vydělal s tradingem peníze pravidelně a aby ten riskantní trading vydržel s nervy.

Je hloupé a šílené koupit za 10 tisíc akcie, za hodinu je prodat se ztrátou nebo s výdělkem a koupit zase jiné akcie za 10 tisíc a za hodinu je prodat se ztrátou nebo výdělkem. A takto obchodovat celý den, každý den a 10 let. Je ale příjemné koupit za 10 tisíc solidní dividendové akcie a několik let je držet.

70 % daytraderů s akciemi prodělává, 40 % daytraderů vydrží obchodovat alespoň rok, 10 % daytraderů vydrží několik let, ale k bohatství to nevede. Trader Mark Orrin Barton jako čtyřiačtyřicetiletý ztratil na burze 105.000 dolarů za 2 měsíce a proto 29.7.1999 v Atlantě, Georgia, USA zastřelil devět zaměstnanců ve dvou brokerských kancelářích a pak zabil sám sebe.

Nevěř těm obchodníkům, traders a spekulantům, že kdo je s akciemi v mínus, ale neprodal je, ten ztrácí peníze také! To není pravda. Nevěř těm traders a spekulantům ani slovo, ti lžou a obrací skutečnosti naruby, nejsou inteligentní a povyšují se neprávem nad dlouhodobé value investory! Věř jen slovům starých slavných value investorů! Ti mají pravidlo: "Nikdy neprodávej akcie se ztrátou!" Výběr akcií pro trading je popsán v kapitole Technická analýza.

3.2 Investing, investování na burze

Je dobré rozdělit peníze pravidelně asi na 6 růstových nebo cyklických akcií s potenciálem +50 % za 2 roky z Německa z indexu DAX. Tyto akcie by měly být fundamentálně levné, tedy s P/E pod 15, technologické akcie s P/E pod 20, P/B pod 1 a P/S pod 1. Ale P/B 2 a P/S 2 nejsou také zlé. Dnešní PEG by mělo být nižší než 0,7. U podniku by měl být očekáván růst ročního zisku nad +20 %. Akcie se koupí na počátku nebo uprostřed trendu rostoucího a nedaleko od signálu koupit na indikátoru MACD. Signály jsou popsány v kapitole Technická analýza. Akcie můžeme držet bez starosti, dokud jsou levné s P/E, P/B, P/S a dokud podnik zvyšuje zisk nad +15 % ročně. S levnou akcií od podniku s rostoucím ziskem se nemusíme bát o peníze, když akcie po nákupu jde hluboko do mínus, což se i po nejlepším signálu koupit často stává.

Úplní amatéři, ale i mladí redaktori německých investičních magazínů nebo experti na akcie, kteří studovali teologii, kupují a doporučují lidem koupit akcie s dobrou relativní silou RS, tedy akcie relativně silné, které posledních 12 měsíců nejvíce rostly. Kupovat akcie, které dosáhly nového maxima. To je strategie "Momentum". To je velká hloupost a amatérství. Kdo kupoval roku 2000 akcie, které roku 1999 nejvíce rostly, +200 % a víc, ten s nimi pak v letech 2000–2002 zle dopadl. Relativní sílu akcie ignoruj a hledej si akcie relativně slabé, které mají růst teprve před sebou! Nejvýnosnější bývají často akcie, které minulý rok klesaly. Důležité je, aby byly akcie levné a podnik extrémně letos zvyšoval zisk.

Nelze si plánovat, za jaký kurz akcie prodáme, ani za kolik let akcie prodáme. Budoucí vývoj kurzu každé akcie je náhoda. I když kupujeme jen akcie s dobrým potenciálem růstu, může se stát, že očekávaný růst zisku nebude dosažen a analytici se zmýlili. Jestli je akcie fundamentálně levná a analytici očekávají u podniku roční růst zisku +50 %, ale akcie celý rok klesá, asi to někdo ví lépe než ti analytici, od kterých jsme tu informaci vzali. Ta akcie ví více než ti analytici.

Když seženeme peníze na jednu ze dvou naplánovaných akcií, koupíme nejdříve tu, která již roste. Na tu co ještě růst nezačala, na tu je čas. Většinou budou pokračovat i nadále ta jedna do kopce, ta druhá vodorovně.

Kdo nechce žádné akcie na stálo jen pro dividendy, ale jen akcie na pár let, ten by měl přežít velký, dvouletý, všeobecný krach drahých akcií bez akcií. Krachy drahých akcií bývají zpravidla dvouleté až tříleté, od roku 1929 i od roku 2000.

Všelijací amatéři plánují akcie na 5 let, na 7 let nebo na 10 let. A v tisku se píše hlouposti, že akcie za 10 let od roku 2000 do roku 2010 nic nevynesly, nebo za 20 let od roku 1929 do roku 1949 nic nevynesly a proto

by se měly držet alespoň 50 let. To je holý nesmysl. Nelze počítat léta potřebná k výnosu z akcií od roku s extrémním předražením akcií, protože toho roku by moudrý člověk po přečtení rozumné knihy o akciích nikdy akcie nekoupil. Když koupíme akcie jen v létech, kdy jsou fundamentálně levné a firmy mají před sebou růst zisku a pak je prodáme, jakmile budou nebezpečně drahé s P/E 30 nebo P/B 6 nebo P/S 4, nebo podnik už nebude očekávat růst zisku, pak bychom měli být po roce vždycky v plus. Výjimka byla velká finanční krize 2008, kdy klesaly dva roky i akcie levné, ale tak velká finanční krize bývá jen jednou za 80 let. Velká finanční krize roku 2008, kdy klesaly i akcie levné od podniku a bank zvyšujících zisky, ta na této skutečnosti vůbec nic nezměnila, že je možné vydělat na vlastní byt s akciemi, nebo zbohatnout bez starosti, bez velkého úsilí a bez rizika několikrát rychleji s akciemi než se stavebním spořením. Velká finanční krize pouze udělala 2 roky přestávku v logickém vývoji akcií. 1–2 roky akcie klesaly, pak se za 1–2 roky vrátily zase zpátky na vrchol a už nikdy takovou krizi asi nezažijeme, to je krize století, zopakovala se po 79 letech od roku 1929. Kdo v té krizi 2008 neprodal akcie se ztrátou, ten neměl žádnou ztrátu, jestliže neměl akcie od Hypo Real Estate Bank, AIG, Lehman Brothers a General Motors, které byly zachraňovány před bankrotem. Burza je jako výtah páternoster, není nebezpečné projet sklepem, jestli podnik hlásí pravdivé balance a akcie přesto hluboko klesla. Když se akcie solidní firmy při poklesu asi –15 % neprodá třeba i s malou ztrátou a ona pak klesne na 1/3, je dobré ji v dolíku přikoupit a zlevnit průměrný nákupní kurz. Akcie malých nových firem však mohou klesnout na nulu, peníze jsou ztracené a podnik zavřen. Polovina nově založených firem během 5 let zkrachuje. První rok na burze polovina nových akcií neroste. Je jistější počkat s nákupem nových akcií, až bude firma starší než 5 let a akcie bude alespoň rok na burze. Je-li malý podnik pohlcen od nějakého velkého podniku, dostáváme několik měsíců dopisy od banky s nabídkou prodat akcie a nebo budou akcie samy automaticky vyměněny za akcie toho velkého podniku.

Choulostivé akcie jako penny stocks pro krátkodobou spekulaci je nutno častěji pozorovat (i při dlouhé zahraniční dovolené), nebo se pojistit proti ztrátě se stop loss order a dříve prodat, než klesnou kurzy –20 %. Jestli klesá ale technologická akcie 5 let jako Nokia v letech 2000–2005, zatímco české akcie rostly +100 % ročně, pak se mohlo vyplatit roku 2002 prodat akcie Nokia s jakkoliv obrovskou ztrátou a koupit za ty peníze roku 2002 například akcie ČEZ, které na tu ztrátu vydělaly rychleji než akcie Nokia. A pak už nikdy více nekupovat technologické akcie při P/E nad 20 a nikdy nekupovat akcie firem, kterým škodí konkurence zvyšovat zisk tak jako firmě Nokia. Však akcie ČEZ není spolehlivá stále, klesala celá léta 2008–2016.

Je možné očekávat, že americké akcie se prodávají na burze Xetra a Frankfurt denně, když je tržní hodnota nějaké computerové firmy z USA větší než 5 miliard dolarů a když je tržní hodnota nějaké biotechnologické firmy z USA větší než 1 miliarda. Netechnologické akcie západní Evropy a USA se prodávají ve Frankfurtu denně, když je firma za více než 20 miliard euro, neboť většina lidí nekupuje kvalitu, ale riskuje s technologickými akciemi. Německé akcie se prodávají samozřejmě v Německu denně, i když je firma za 1 miliardu euro a více se prodávají německé akcie na burze Xetra a trhu Tradegate než na burze Frankfurt.

Někdy rostou nelogicky i akcie od podniku s poklesem zisku nebo podniku dělajícího ztrátu: jestliže jsou lidé na ty akcie verbováni v tisku, internetu, televizi, v e-mailech a v telefonu, nebo když kupují masivně akcie velcí investoři a instituce, nebo když se analytici mýlí a podnik nesnižuje letos zisk, ale o desítky procent zvyšuje zisk. Raději ale nekupovat akcie doporučené v tisku a v televizi! Za několik týdnů ti samí křiváci v tisku a v televizi zase doporučují ty samé akcie prodat, jestli už lidé neztratili akcie automaticky se ztrátou na ten doporučený stop loss order. Také v tisku a v televizi doporučují lidem koupit exotické akcie zlatých dolů z Papua – New Guinea, o kterých se nikde nic nedozvíme. Tedy by to byla investice zcela naslepo. S akciemi z indexu DAX však vyděláme jistěji než s akcií zlatých dolů z Papua – New Guinea.

V lednu, dubnu, červenci a v říjnu oznamují mnohé podniky dosažené zisky v minulém kvartálu. Byl-li zisk v minulém kvartálu špatný, může kurz akcie klesnout –18 % během jediného dne. Protože zklamaní hlupáci ty akcie prodávají. Ono ale vůbec nejde o zisk v minulém kvartálu. Jde jenom o zisk v budoucnosti. A tak třetí den inteligentní investoři ty akcie nakoupí, když akcie přestane klesat, jestliže podnik očekává letos alespoň +20 % růst zisku. Stejná hloupost je prodávat akcie kvůli růstu úrokové sazby, kvůli růstu ceny oleje, kvůli růstu nezaměstnanosti v USA nebo kvůli konfliktu na blízkém východě. Akorát spekulanti s pákou 1:20 prodávají, protože při poklesu kurzu –1 % mají pokles –20 %. Warren Buffett má pro ty prodávající hlupáky jenom pohrdání. On sleduje podniky několik let, než jejich akcie koupí a pak nikdy

akcie neztratí za týden na stop loss order.

3.3 Jak vybrat akcie

Zde je několik rozumných pravidel pro volbu akcií na pár let:

- 1) Nikdy nekupovat akcie, protože je kupuje nebo doporučuje někdo jiný, i kdyby to byl ten největší expert!
- 2) Sám kontrolovat fundamentální veličiny akcie a podniku a pak rozhodnout, zda koupit nebo nekoupit!
- 3) V případě pochybnosti nekupovat akcie!
- 4) Kupovat jen akcie první, hlavní firmy v zemi v každém sektoru = číslo jedna, v nehorším případě koupit akcie firmy číslo dvě, ale už nikdy nekupovat akcie třetí největší firmy v zemi z jednoho sektoru!
- 5) Nekupovat akcie firmy, které škodí konkurenci, tedy nikdy akcie Nokia, ani General Motors, ani akcie od aerolinií, od microchips, ani solární akcie nekupovat!
- 6) Jen akcie firmy burzovní hodnoty nad 10 miliard euro koupit!
- 7) Kupovat jen akcie firmy s pozitivním free cash flow!
- 8) Dbát na nízké ocenění akcie s poměry P/E, P/B, P/S, P/C, dbát na nízké zadlužení firmy, dbát na vysoký růst zisku a růst tržby! Podnik by měl očekávat růst zisku nad +20 % letos a příští rok zas. Manažeři fondů ať zkoumají bilance podniků za posledních 15 let a také ROE, ROS a net profit margin, než se rozhodnou koupit nějaké akcie pro svůj fond. Pro malé investory kupující akcie na pár let ty hodnoty ROE, ROS a NPM nehrají žádnou roli a stačí, když jsou pozitivní.
- 9) Nekupovat akcie ze socialistických zemí, jako je Čína a Rusko! To je velké riziko.
- 10) Vyhnete se měnovému riziku, když podnik je ze země, kde platí stejná měna jako v zemi, kde žijeme.
- 11) Šéf firmy by měl být poctivý a pracovat pro majitele firmy = akcionáře, tedy dividendy by měly být nad 3 % z kurzu akcie. Proto nekupovat akcie Berkshire Hathaway, Visa, Porsche, Goldman Sachs, Amazon, ani Google! Bilance firmy musí být pravdivé, management schopný, podnik musíme už léta znát!

3.4 Optimální hodnoty akcie a podniku na 1 – 4 roky, filtry a screening

Nejllepší je zkontrolovat v německých akciových magazínech a v internetu fundamentální veličiny těch 30 akcií indexu DAX, 50 akcií indexu Eurostoxx 50, 50 akcií indexu Stoxx 50 a 30 akcií indexu Dow Jones. Ty zajímavé podniky musí očekávat růst zisku více než +20 % letos a příští rok zas. Pak se vynechají akcie s vysokým P/E, P/S a P/B. O filtry, screenery akcií v internetu bych se nestaral, často vyberou nevhodné akcie, protože byly nakrmeny chybnými údaji. Není nutné mít akcie malých firem z USA, to je zbytečné riziko.

V německých novinách Euro am Sonntag můžeme vybrat akcie od podniků s očekávaným ročním růstem zisku "Gewinnwachstum" nad +20 % a KGV pod 15 pro netechnologické akcie, KGV pod 20 pro technologické akcie a můžeme to kontrolovat i v německých časopisech Focus Money a Börse Online a na webových stránkách www.onvista.de, finance.yahoo.com a www.morningstar.com.

Pár týdnů staré magazíny B.O., F.M. a noviny E.a.S. jsou k dostání na jedné webové stránce v PDF zadarmo.

Filtry, takzvané screenery akcií jsou k dostání zdarma na několika německých a amerických webových stránkách:

www.onvista.de , www.morningstar.com , www.finviz.com , www.quicken.com , www.yahoo.com , www.marketwatch.com , moneycentral.msn.com .

Na těchto filtrech = screenerech si nastavíme požadované parametry: nízké P/E, P/B, P/S a PEG a třeba i nízké zadlužení a vysoké výnosy dividend a ROE, a pak nám vylezou nějaké nezajímavé akcie na základě chybných údajů dosazených do databáze screeneru. Dalším kontrolováním fundamentálních veličin jednotlivé akcie často zjistíme, že to není pravda, akcie není levná a podnik neočekává růst zisku. Neboť jakým hnojem se screener na jedné straně nakrmí, takový hnůj z něj zase na druhé straně vyleze. Já bych ty internetové filtry nikdy nepoužíval a kontroloval bych raději fundamentální veličiny v německých magazínech a pak na stránkách www.onvista.de, finance.yahoo.com a www.morningstar.com.

Zajímavé zprávy o podnicích anglicky a německy, ale nesprávný "rating buy" a "sell" jsou publikovány na webové stránce www.finanzznachrichten.de , kde vyhledáme firmy podle jména nebo podle čísel akcie WKN a ISIN. Sympatické a rozumné finanční noviny v papírové formě německy jsou Handelsblatt, Frankfurter Allgemeine Zeitung, Börsen Zeitung.

Akcie jen na 1, 2, 3 nebo 4 roky, akcie hodnotové a růstové

Akcie je možno dělit na hodnotové a růstové. Také máme akcie cyklické. Technologické akcie a konzervativní akcie. Value share, value stock, hodnotová akcie. Growth share, growth stock, růstová akcie. Konzervativní akcie je ideální koupit s P/E pod 15, technologické akcie s P/E pod 20, P/B pod 1, P/S pod 1, P/C pod 5. PEG pod 0,7. Ujde i P/B pod 2, P/S pod 2, P/C pod 10. Dobrý je očekávaný roční růst zisku G nad +20 % a nejlépe očekávaný roční růst zisku G nad +50 % letos i příští rok, bez růstu zisku by levné akcie mohly zůstat levné. (U akcií myšlených na stálo jen pro dividendy stačí dlouhodobý roční růst zisku 10 %.) Bez významu jsou ukazatele: korelace, volatilita, beta faktor a relativní síla, nemá význam je sledovat.

Někdy se vyplatí lépe růstová akcie s P/E 20 od podniku, který zvyšuje zisk o 20 % ročně, než hodnotová akcie s P/E 10 od podniku, který zvyšuje zisk o 10 % ročně. Ale zisk neporoste 10 let za sebou průměrně +20 % ročně a za několik let bude ta růstová akcie předražená a poměr "kurz / zisk" vystoupí na P/E 50, někdy i P/E 200. Také zisk podniku poklesne později oproti minulému roku a akcie pak klesne za dva roky na zlomek svého nejvyššího kurzu, jako se stalo v letech 2000–2003. Zatímco "value stock" s P/E 10 může růst pomalu a jistě i 10 let, zvláště když je z ní nadprůměrná dividendy stále nad 3 % z kurzu, kvůli které ji mnoho akcionářů a fondů nikdy neprodává.

Koupit akcii drazě a čekat na další předražení, to je hokus pokus. U předražených akcií s vysokým P/E bývá propad kurzu během jediného dne mnohem hlubší než u akcií levných s P/E 10, kvůli zklamání ze zprávy o špatném zisku minulý kvartál a také pro špatnou vyhlídku na zisk na celý rok.

Na 1 rok až 4 roky je vhodné koupit cyklické akcie a turnaround akcie od podniku přecházejícího z jednoho ztrátového roku na 2–3 roky s pozitivním a silně rostoucím ziskem. Když klesla akcie minulá léta na 1/3 až 1/50 a po ztrátovém roce zas dosahuje podnik 2 roky dobrý zisk, pak může akcie růst stovky procent za 2–3 roky. Cyklická kmenová akcie Volkswagen rostla v letech 2003–2008 +3 197 % a z 1.000 euro bylo 32.970 euro za 5 let. Turnaround akcie Solarworld rostla 2003–2005 +6 650 % a z 1.000 euro bylo 67.500 euro za 2 roky.

U turnaround akcií od krátkodobě nemocných podniků je nutné dbát na nízké zadlužení a dostatek vlastního kapitálu, protože to rozhoduje o tom, zda podnik krizové slabé období přežije, nebo zkrachuje.

Kupte si akcie s potenciálem růstu +50 % za 2 roky!

"Kupte si akcie s potenciálem růstu +50 % za 2 roky a prodejte je, když se ten potenciál ztratí, nebo prodejte akcie za 2 roky!", doporučoval roku 1975 slavný americký investor, manažer fondu a profesor Benjamin Graham. Která akcie je ale schopná růstu +50 % za 2 roky?

Když má akcie P/E pod 15 a všichni analytici očekávají, že zisk podniku letos poroste alespoň +20 % a příští rok zas alespoň +20 %, to je G +20 %. Samozřejmě, nižší P/E je lepší a vyšší G je lepší. Ale při P/E 15 a G +10 % nemá akcie potenciál růstu +50 % za 2 roky. Jen technologické akcie jsou přijatelné i s P/E 20 jako maximum, ale pak to chce G +30 % pro ten potenciál +50 % za 2 roky.

O tyto akcie vznikne velký zájem, který nepokazí hlášení o špatném zisku minulý kvartál, ani hlášení o špatné vyhlídce na rok. Není moudré kupovat akcie podniku očekávajícího letos nebo příští rok pokles zisku. Když akcie rostly výborně, dokud se nekoupily a když se koupí, naschvál už růst přestanou, může to být tím, že podnik neočekává žádný růst zisku. Anebo je strach z akcií větší, než je rozum investorů. Před nákupem akcií je nutno na několika německých a amerických webových stránkách a v časopisech zjistit, zda podnik očekává letos a příští rok růst zisku.

Na pár let se někdy vyplatí i investice do předražených akcií. Akcie internetového vyhledávače Google (GOOG) se dostala jako IPO poprvé na burzu 19.8.2004 s P/E 68, P/S 8, P/B 9, P/C 26, ROE 15 % až 22 % a kurz byl 100 dolarů. Ta akcie byla tedy extrémně drahá. Za 1,5 roku vyrostla akcie +372 % na 472 dolarů. Do roku 2007 měla akcie průměrné P/E 58, tedy teoretická průměrná roční výnosnost rentabilita E/P se vypočetla 1,72 %, jenže akcie Google vynesla průměrně 93 % ročně. Tady můžeš vidět, jaký nesmysl je počítat rentabilitu E/P 1,72 %, když akcie rostla 93 % ročně. Kurz rostl od 2004 do 2007 průměrně +93 % ročně, +641 % za 3 roky. Zisk firmy Google rostl +86 % nebo +164 % ročně. Každý rok byla výnosnost ROE 22 % nebo 15 %. Firma Google odmítá prozradit všechno, je to riziková akcie. Pro to riziko u předražené akcie by stačilo dát jen 10 % peněz portfolia na tuto akci a ihned ji prodat, když kurz později –15

% klesl. Netto zisk firmy Google byl 2003 0,41, 2004 1,46, 2005 5,02, 2006 9,94, 2007 13,29 dolarů, podle www.morningstar.com – GOOG – financial statements.

Ale nebylo nutno riskovat předraženou akcií Google bez dividend. Také se nechalo rychle vydělat bez rizika s levnou kmenovou akcií Volkswagen +384 % za 2 roky a 4 měsíce od 28.4.2005 do 27.8.2007, kde byla i vysoká dividend. V dubnu 2005 bylo u kmenové akcie Volkswagen P/E 10, P/S 0,16, P/B 0,5 a byl očekáván roční růst zisku podniku +60 % roku 2005 i roku 2006. Prioritní akcie Volkswagen měla kurz, KGV, KUV a KBV o 1/4 nižší než kmenová akcie, ale prioritní akcie rostla ve stejné době jen +288 %. Protože firma Porsche nakupovala velké množství kmenových akcií VW a žádné prioritní akcie, aby získala na vedení koncernu Volkswagen vliv a to jde jen s kmenovými akciemi. Já bych akci Google ani Apple nekoupil, protože jsou drahé, populární, neměly dividendy a stejný výnos přinesou i levné akcie z DAXu a s dividendou.

Kdyby vláda nebo banky rozhodly několik hodin před otevřením burzy o záchraně nějakého podniku před bankrotem, akcie raději nekupujeme ihned, otevírací kurz akcie může být už příliš vysoko a během dne už může zase klesat pro uskutečňování výdělků krátkodobých spekulantů. Dobré je počkat s nákupem akcií pár dní, až se akcie uklidní a začne růst zdravě.

Začne-li se na burze prodávat nová akcie = IPO, na každého se nedostane. Je dobré aspoň týden počkat s nákupem. Většinou je akcie první den předražená a potom alespoň týden klesá a pak je akcie snadno k dostání.

Při drastických propadech kurzů akcií dostávají začátečníci strach, že kurzy klesnou na nulu. Rozhodnou se zachránit, co se dá, prodávají akcie se ztrátou a z dlouhodobých investorů se stávají krátkodobí investoři. Oni nemyslí na ten důvod, proč ty akcie koupili – že chtěli mít podíl na dobrém podniku. Nečekají, až se kurzy zase zotaví, propadají panice a prodávají svoje akcie za babku. Nikdo je nenutí, ale oni se sami dobrovolně rozhodnou ztratit peníze. Tehdy by ale dlouhodobí investoři měli raději ty akcie levně přikoupit, když se zdá, že pokles kurzů končí. Vždyť lidé mají akcie solidního podniku, kterému neškodí konkurence a který téměř každoročně zvyšuje zisk průměrně alespoň o 10 %. Tedy korekce kurzu na burze, ale i hluboký propad akcie je výhodná doba pro nákup a ne pro prodej, jestli na tom vrcholu byly akcie levné. Jen fundamentálně drahé akcie, které jsme plánovali na 1 rok až 4 roky, je nutné hned na počátku propadu prodat. A také prodat akcie, jestli jsou v plus, když podnik už neočekává další růst zisku.

Vydělat peníze s akciemi je jednoduchá věc. Stačí jen v době pesimismu levně nakoupit akcie od podniku zvyšujícího zisk a v době optimismu, nebo když budou ty akcie drahé, akcie s výnosem prodat. Samozřejmě akcie s potenciálem růstu +50 % za 2 roky nesmíme prodávat se ztrátou, to je také hlavní pravidlo Warrena Buffetta: Nikdy neztrácet peníze!

Od roku 2003 do roku 2016 se měly stále levné akcie nakupovat a v tomto období se měly prodat jen ty akcie drahé. Ani levná akcie Royal Bank of Scotland se nemusela prodávat, i když od vrcholu roku 2007 do ledna 2009 klesla na 1/90. Ta akcie se měla levně přikoupit roku 2009. Ovšem kdyby se to vědělo, jak hluboko se RBS akcie propadne od 2007 do 2009, pak by se samozřejmě na vrcholu roku 2007 prodala a v dolíku 2009 koupila zase, to je jasné.

Pro úspěšnou investici do akcií je dobré nebo dokonce nutné, používat jen rozum jedenáctiletých dětí z 6. třídy ZDŠ. Ty by koupily akcie levné, od velkého známého podniku a neprodaly by je se ztrátou. Komplikace jako jsou opce a deriváty, ty vedou často jen ke ztrátám peněz.

Lidé by neměli ztrácet 4.000 korun za půldenní přednášky o obchodování s akciemi od českých prodáváčů přednášek, ale raději za těch 4.000 korun nakoupit akcie. Lidé by neměli ztrácet žádné peníze za nákup informací o podnicích, za nákup tipů na akcie, za nákup grafů akcií od prodáváčů těchto věcí.

3.5 Kdy prodat akcie

Akcie koupené na prodej s výnosem by se měly prodat, jakmile se stanou nebezpečně drahé s P/E asi 27 netechnologické akcie, s P/E asi 40 technologické akcie, s P/B 6 nebo s P/S 4. Zde stačí, když dosáhl jen jeden z těch poměrů tuto hodnotu, aby se akcie prodaly. Také je dobré akcie prodat, když už není očekáván vyšší roční růst zisku podniku než +5 %. Pak akcie už nemá zřejmý potenciál růstu +50 % za 2 roky a hrozí nebezpečí, že půjdou akcie několik let vodorovně, nebo klesnou na polovinu. Ty peníze z prodaných akcií

budou lépe zhodnoceny v jiných akciích s potenciálem +50 %. Pokud jedna z těch popsaných znaků předražení nastala, ale akcie je v mínus, tak bych neprodával, ale počkal s prodejem, až se akcie dostane do plus, i kdyby to trvalo 3 roky. Hluboko kleslou akcii bych přikoupil, aby se dostala za pár měsíců do plus a ne až za 20 let. Jen jestli podniku hrozí bankrot, pak by se měla akcie prodat se ztrátou dříve, než klesne kurz na nulu. Některé akcie bych však držel stále, jen pro jejich dividendy jako důchod.

Neprodávej extrémně drahé akcie, pokud stále rostou a počkej raději na pokles kurzu asi 5 %! Pak ti zbyde růst +185 %, pokud akcie vyrostla +200 %. Když akcii vyrostlou +200 % prodáš na stop loss order až při poklesu –15 % pod maximem, zbyde ti už jen růst +155 %.

Kdo se bojí držet akcie několik let nonstop a nechce, aby mu akcie během nějaké korekce ani –20 % klesly, ten může prodávat každou akcii při signálu indikátoru prodat, nebo když akcie asi –10 % až –15 % klesla. Nebo se o akcie nestarat a držet je i při propadu dál, když jsou levné a podnik zvyšuje zisk. Když má akcie potenciál +50 % za 2 roky, tedy bych ji neprodal se ztrátou, ani bez výnosu, ale počkal si rok až 4 roky na ten výnos, ať už ta akcie po nákupu jakkoliv hluboko klesne do mínus.

Jako rozumný člověk raději neprodávej nikdy akcie se ztrátou tak jako nějaký trader! Kdo neměl akcie ani půl roku, jinde je to rok, ten musí platit v mnohých zemích světa z výdělků daň. V některých zemích se platí daň z výdělků s akciemi stále, i když se držely akcie léta. Neplatí se ale daň z výdělků z akcií ani z dividend, jestli náš měsíční příjem z akcií a ze mzdy a z důchodu dohromady nepřesáhl nějaké dovolené maximum, například 650 euro měsíčně v Německu. Tedy nějaký nízký měsíční příjem bývá nezdaněn, jedno zda je to mzda nebo důchod nebo dividendy nebo všechno dohromady.

Chyby dělají lidé, když prodávají levné akcie od dlouhodobě rostoucích podniků, když prodávají levné akcie, které pro nějakou krátkodobou korekci klesají. Největší chybu dělají lidé, když prodávají akcie se ztrátou, protože zcela zapomněli, proč ty akcie koupili, rozhodně nebyl důvod nákupu akcií prodat je se ztrátou. Veškeré komplikace na burze se stop loss order, s deriváty, s pákou, s certifikáty, s měnovými páry, s komoditami a se spekulací na pokles, slouží jen k obohacení bank. Také fondy a hlavně hedgefondy bývají zakládány pro obohacení manažerů a jejich společností.

Akcie Harley Davidson bylo dobré prodat koncem roku 2006, jakmile bylo známo, že 2007 nastane pokles zisku. Akcie Harley Davidson ztratila od roku 2006 do roku 2007 –43 %. Někdy je dobré prodat už, když se růst zisku podniku zhorší na +5 % za rok.

Firma Ericsson dosáhla roku 2005 růst zisku +20 %, ale od roku 2006 rostl zisk už jen 2 % ročně, tehdy bylo dobré akcie prodat při poklesu kurzu snad –5 % nebo –10 %. V letech 2006–2007 akcie Ericsson klesly –37 % a zvláště dne 16.10.2007, kdy klesly během jednoho dne –30 % kvůli zprávě o poklesu zisku minulý kvartál a pro špatnou vyhlídku zisku na příští rok. Zde se vyplatí následovat radu Benjamina Grahama: "Prodat akcie, jakmile už nevidíme potenciál růstu +50 % za 2 roky", to je asi tehdy, když je roční růst zisku G nižší než +10 % a když PEG vystoupí nad 1, když bylo předtím atraktivní PEG pod 1. Ovšem nikdy bych neprodával akcii se ztrátou, když mám léta čas počkat na dobrý výnos.

Prodávat akcie se ztrátou? Nikdy! Manažeři fondů, traders a autoři hloupých knih o akciích píší stále, aby lidé prodali akcie kleslé do mínus s malou ztrátou a nečekali, až se dostanou do plus. V daňovém přiznání doporučují odečíst ztráty s jedněmi akciemi od výnosu z jiných akcií ještě do Silvestra. Jestli je akcie –50 % v mínus, potřebuje do plus růst +100 %. Oni doporučují, aby se raději prodala ta akcie hned s malou ztrátou 10 % až 15 % a při nepozornosti i s velkou ztrátou a aby se vydělalo na tu ztrátu s jinou akcí s větším potenciálem růstu. To je tím, že manažeři fondů nepracují s vlastními penězi a autoři knih vydělávají jen s knihami. Ovšem kdo kupuje akcie pro sebe za vlastní peníze, ten když koupí nějaké akcie za 10.000 euro, pak se mu je nechce prodávat za 9.000 euro, tak jak to dělají mnozí traders. To nemůže člověk vyprávět svým známým, že prodal akcie se ztrátou –10 %, tedy se ztrátou 1.000 euro. Jestli se koupí ta akcie levně s nízkým P/E, P/B a P/S a podnik zvyšuje zisk, ať si klidně akcie klesne jakkoliv hluboko do mínus, však se propad zastaví a za rok nebo za 3 roky bude akcie prodána s výnosem. Warren Buffett akcie se ztrátou nikdy neprodává. Zatímco trader nedbá na hodnotu akcie, ani na růst zisku podniku a dokáže mnohou akcií několikrát během roku koupit a prodat se ztrátou nebo s malým výnosem, pokud ta akcie jen –10 % klesne.

Investorovi žádný pokles kurzu nevadí, protože kupuje jen levné akcie od podniku a bank s rostoucím ziskem a tak se všechny propady kurzu za rok nebo za 3 roky zahojí a akcie budou prodány s výnosem.

Zda prodat pokleslé akcie se ztrátou, na to se neptej žádných expertů, ale zeptej se lidí z rodiny, z příbuzenstva a kamarádů, kteří akciím vůbec nerozumí! Asi ti všichni řeknou, abys akcie koupené za 10.000 euro neprodával se ztrátou za 9.000 €. Prodat klesající akcie, dokud jsou jen trochu v mínus, to ti doporučí jen traders, spisovatelé knih a jiní "experti", kteří sice akciím rozumí, ale zase nemají zdravý rozum.

Mnoho lidí ztratilo hodně peněz s akciemi. Roku 2002 i roku 2008. Neměli prodávat akcie se ztrátou. Proč je prodávali se ztrátou? Mohli počkat, až budou moci prodat s výdělkem. Kdyby to čekání na plus trvalo dlouho, protože jim akcie klesly na 1/50, mohli přikoupit levně za stejnou sumu tolik akcií, aby s průměrnou nákupní cenou měli akcii kleslou jen na 1/2. Při příští rally akcií by byly akcie už asi v plus. Nemáme-li už tu samou sumu na přikoupení akcií, za kterou jsme akcie koupili poprvé, postačí pro začátek přikoupit akcie i za 1.000 euro. A asi za rok přikoupit zas za 1.000 euro. To platí pro akcie starých velkých podniků a bank, které většinou zvyšují zisky a oznamují vždy pravdivé bilance.

To neplatilo pro americké koncerny Enron a Worldcom, které se staly slavné s falšováním bilancí a s podvedením akcionářů a proto klesly jejich akcie na nulu a podniky byly zavřené. Tyto akcie tedy musely být prodány se ztrátou. Také akcie Lehman Brothers, Hypo Real Estate Bank, AIG a General Motors musely být v krizi roku 2008 prodány se ztrátou. Já však jsem žádnou z těchto akcií neměl. A v krizi hluboko kleslé akcie Citigroup a Royal Bank of Scotland, ty jsem přikoupil pro zlevnění nákupního kurzu. Akciím GM by se člověk vyhnul, když nekupuje žádné akcie podniků, kterým škodí konkurence. Akciím LEH a HRE by se člověk vyhnul, když kupuje jen akcie první a druhé největší banky v zemi.

3.6 Biotechnologie

Biotechnologické akcie jsou akcie firem, které vyrábí nebo zkoumají medikamenty z mikroorganismů. Jejich akcie jsou velmi riskantní, není dobré je kupovat, když firmy ještě žádné léky neprodávají a zatím jen testují. Investice do biotechnologických akcií není vhodná pro moudré investory jako Warren Buffett. To je investice pro riskující spekulanty, pro hazardující multimilionáře, kteří mohou pár milionů ztratit. Když výzkum jejich prvního léku skončí neúspěchem a chybí firmám zájem a peníze na výzkumy další, je tady riziko pro akcionáře, že ztratí všechny jejich peníze v akciích. Lepší je kupovat jen akcie od velkých a starých biotechnologických firem, které už několik druhů léků prodávají. A které mají výzkum nového léku ve fázi 2. nebo ve fázi 3. A které měly vloni pozitivní zisk a očekávají letos vyšší zisk než vloni, viz webstránky www.onvista.de a finance.yahoo.com.

Stop loss order u akcií malých biotechnologických firem se vyplatí, protože není-li zkušební komisí dovoleno vyrábět nový medikament, může akcie klesnout –70 % za jediný den. Dobré je volit stop loss order asi 15 % až 19 % pod nákupním kurzem akcie a později zvyšovat kurz pro stop loss, když akcie roste, stále na 15 % až 19 % pod maximálním kurzem. Nebo neměněme stop loss kurz, když akcie klesá. Některé banky a brokeri dovolí objednat "trailing stop loss order", který automaticky zvyšuje prodejní kurz, když akcie roste. Jestli je ale otevírací kurz akcie ráno už 50 % pod zavíracím kurzem včera, pak stop loss order nepomůže. Nejlepší je nechat akcie malých biotechnologických firem hazardujícím multimilionářům a fondům.

Může vzniknout značná ztráta také s akcií od ztrátové firmy, která dostala od prolhaných analytiků rating buy, nebo od redaktorů magazínů dostala doporučení koupit pro chybný překlad ratingu na doporučení. "Rating buy" neznámá "doporučení koupit", ale odhad silného potenciálu růstu a ten vyplývá z PEG pod 1. A u ztrátových firem PEG neexistuje. Německá biotechnologická firma GPC Biotech, WKN 585150, München, Martinsried, dělala každý rok ztrátu, 2006, 2007 i 2008. Firma neprodávala léky, zatím jen zkoumala. Přesto se najdou nepoctiví, zaplacení analytici a nepoctiví, zaplacení redaktori německých magazínů, kteří verbují lidi na tu akci. Jenomže firma dělající každý rok ztrátu by mohla logicky na konci každého kvartálu oznamovat ztrátu za minulý kvartál a tyto zprávy mohou kurz akcie vždy aspoň –20 % za den srazit a to 4× ročně. Také akcie podniku dělajícího ztráty je s P/E extrémně drahá, negativní P/E neexistuje a pak se sleduje jen P/S a P/B. U firmy GPC Biotech byl nejdále po 10 letech výzkum léku Satraplatin proti rakovině prostaty. Byl v poslední čtvrté fázi výzkumu. Falešnými odhady analytiků a pozitivními zprávami od vedení firmy o budoucím schválení léku Satraplatin byla roku 2006 vyhnána akcie

+90 % nahoru. Roku 2007 ale spekulanti s akcií zle dopadli, dne 20.7.2007 akcie klesla z 23,37 euro na 13,90 euro, tedy -40 % během jednoho dne a během dalšího týdne klesla akcie na 7,55 euro, celkem -68 % za týden. Americký zdravotní ústav FDA totiž oznámil obavy, zda lék Satraplatin pro nepatrný účinek bude vůbec schválen. A spekulanti držící akcie GPC Biotech podali žalobu proti vedení firmy dělající falešné naděje na schválení léku. Dne 30.10.2007 byl závěrečný kurz akcie 7,96 euro a druhý den 31.10.2007 otevírací kurz už jen 3,50 euro a nejhlubší kurz dne 2,66 euro. To je propad -67 % za 24 hodin a propad -89 % za 3 měsíce. Zde nepomohl spekulantům ani stop loss order -19 % pod kurzem, když otevírací kurz dne 31.10.2007 byl -56 % pod závěrečným kurzem včera. Firma oznámila, že výzkum jejího hlavního léku Satraplatin bude ukončen bez naděje na schválení. A nepoctiví analytici změnili "rating buy" na "rating sell" a odhadli cílový kurz akcie 2,00 euro bez udání do kdy.

Největší propad akcie za jeden den jsem jen tak pro statistiku vypátral u akcie ViroPharma. Akcie americké biotechnologické firmy ViroPharma, VPHM, WKN: 903906 s burzovní hodnotou 6 miliard dolarů klesla ze závěrečného kurzu 72,00 dolarů dne 10.4.2000 na nejnižší kurz 21,50 dolarů dne 11.4.2000 na burze Nasdaq, to je propad -70 % během jednoho dne. Výzkum jejich prvního léku Pleconaril byl ve 3. fázi, když výsledky zklamaly a firma odložila předvedení léku zkušební komisi o rok. Na to tedy analytici zhoršili rating pro akcii. Proto je dobré u akcií malých biotechnologických firem mít stále nastaven automatický stop loss order.

Asi od roku 2015 už nekupuji jen akcie s nízkým P/E, protože akcie je levná také s P/E 1000 a P/E N/A, když má P/S 1 a P/B 1. Nízké P/E může trvat jeden rok, když jsou velké výdaje a z tržby nezbyde zisk.

Foto: Burza Frankfurt. Deutsche Börse Frankfurt, Börsenplatz 4, Frankfurt am Main

4. Akcie dlouhodobě na stálo jen pro dividendy

4.1 Dividendy jako důchod

Investice do akcií je ta nejvýhodnější forma investování pro důchod již za mlada. Jisté akcie můžeme držet celý život jen pro dividendy. Bude to mnohem výhodnější než důchodové pojištění a umožní nám to přestat pracovat už léta před důchodem a žít jen z dividend. Potřebujeme na to akcie starých, velkých, zdravých podniků a bank z USA, z Velké Británie, z Německa, ze Španělska, snad i jednu akcii z Francie, z Belgie, z Kanady a Japonska. Akcie firem, kterým neškodí konkurence, platí ty nejvyšší dividendy ze všech firem z indexu Eurostoxx 50, Dow Jones, DAX a FTSE100 a dlouhodobě zvyšují zisk, tržbu, cash flow, vlastní majetek a dividendy o 7 % až 10 % ročně, tak aby vše bylo dvojnásobné po 7 až 10 letech. Hledejme akcie, které bychom se nebáli držet nonstop 50 let! Tyto akcie jsem popsal v kapitole "Blue chips". Ty akcie se vyplatí každoročně přikupovat za všechny volné peníze ze mzdy, jestli jsou toho roku fundamentálně levné. Ty akcie se nemusí prodávat nikdy, jestli těm firmám nehrozí bankrot a děti ty akcie po nás mohou zdědit. Akcie na stálo by se musely prodat jen tehdy, kdyby té firmě hrozil bankrot jako kdysi firmám Enron, Worldcom, AIG, General Motors. Detaily prvních dvou bankrotů jsou v kapitole "Krach akcií 2000". Některé naše dividendy se každých 7 až 10 let zdvojnásobí. Zatímco důchod z pojištění s růstem +1 % ročně by se mohl zdvojnásobit až za 70 let a nikdo ten důchod po nás nezdědí tak jako ty akcie.

Mít výnos jen z prodeje akcií je jako mít krávy jen na maso. Tedy zdroj peněz = akcie vynese peníze jen jednou a pak se zdroj peněz zavře. Mít ale stálý výnos jen z dividend je jako mít krávy na mléko. Tedy zdroj peněz je stálý, vícekrát ročně vynáší peníze a zdroj se nechá pracovat po mnoho let. Proto bych nekupoval kvalitní akcie Berkshire Hathaway holdingu, když nemají žádné dividendy. Akcie Berkshire Hathaway BRK-B je hloupá investice. Akcionáři jsou majitelé podniků a jako majitelé podniku musí mít z jejich investovaného kapitálu každý rok výnos, aniž by ty akcie s výnosem prodávali. Protože jakmile ty akcie prodají, pak už nejsou majitelé podniku. A prodávat jen pár akcií každý rok a očekávat přibývání akcií splitem, to také není chytré. Akcie Berkshire Hathaway holdingu ani nemají žádný split a nerozmnožují se rozštěpením na více kusů, když jsou kurzy tisíce dolarů vysoké. Také Benjamin Graham doporučoval, že by investoři měli koupit jen akcie podniků, které platí každý rok vysoké dividendy.

Solidní, levné, dividendové, západní akcie přináší dlouhodobě snad 3× vyšší výnos z investovaných peněz než stavební spoření nebo důchodové pojištění s příspěvky od státu. Na západě, v USA, ve Španělsku, v Británii i ve Švédsku je mnoho lidí, kteří se nebojí držet akcie velkých podniků stále, třeba celý život jen pro dividendy. Ale málo zkušených lidí ve střední Evropě si pořídí raději druhé důchodové pojištění nebo fond slibující vyplácet důchod, jestli nezkrachuje. Zde se lidé akcií na stálo bojí, vždyť ty akcie každou dekádu tak hluboko klesnou. Však ony se ty akcie každou dekádu zas vrátí na vrchol a ještě výše, když jsme koupili akcie levně a ty podniky dlouhodobě zvyšují zisk.

Každou dekádu, zvláště během nějakého velkého krachu mohou i kvalitní akcie největších koncernů světa za 2 roky klesnout na 1/2 až na 1/3, ale za další 4 roky se vrátí zase zpátky na vrchol a ještě mohou každou průměrnou dekádu v celku zdvojnásobit kurz a kapitál v akciích. Kurzy i dividendy těchto akcií mohou růst +100 % až +160 % za průměrnou dekádu, 10 let a tak tomu bylo i v letech 1980 až 2007.

Problém je jen v tom, že málokdy jsou akcie Johnson & Johnson, Procter & Gamble tak levné, že jejich dividendy je více než 3 % z kurzu. Tedy na nákup akcií Johnson & Johnson a Procter & Gamble abychom někdy léta čekali a pak je koupili na konci nějakého velkého všeobecného krachu s uspokojivou dividendou nad 3 % z kurzu. A také s P/E pod 15, P/S pod 3 a P/B pod 3. Cizí kapitál našeho vyvoleného podniku nemá být 3× vyšší než vlastní kapitál. Jen banky mohou mít cizí kapitál i 20× vyšší než vlastní kapitál.

Dáme zcela stejně peněz na všechny tyto akcie na stálo. Akcie bank by měly být maximálně 33 % z portfolia a akcie podniků minimálně 66 % z portfolia. Já však žádnou velkou finanční krizi a výpadek dividend bank budoucích 80 let od roku 2011 už nečekám.

Proč nekupovat na stálo pro dividendy akcie Nestlé a Novartis? Ve Švýcarsku strhnou z dividend daň 35 % a žádání části peněz z daní ze Švýcarska zpátky je komplikované a drahé.

4.2 Diverzifikace vlastního důchodového fondu

Portfolio akcií na stálo jen pro dividendy by mělo být diverzifikované na akcie z různých branží, nejlépe na banky, pojišťovny, drogerie, farmacie, chemičky, telekomunikace, ropné koncerny, elektrárny, obchody, doly, výrobce strojů, potravin, nápojů a cigaret. Já počítám od roku 2019 s 30 akciemi pro můj důchodový fond z akcií na stálo jen pro dividendy.

V knihách po celém světě se píše, že ve státních a podnikových dluhopisech by mělo být tolik procent peněz z investičního portfolia, kolik je člověku let a zbytek peněz v akciích. Podle této hloupé rady by třicetiletý člověk měl mít 30 % peněz v dluhopisech a 70 % peněz v akciích. A sedmdesátiletý člověk by měl mít 70 % peněz v dluhopisech a 30 % peněz v akciích.

Někdo doporučuje dělit portfolio na třetiny a 33 % peněz mít v akciích, 33 % peněz v dluhopisech a 33 % peněz ve zlatu a stříbru nebo v nemovitostech.

Já však doporučuji mít v každém věku vždy 100 % peněz v akciích a žádné dluhopisy ani zlato. Pouze v době extrémního předražení akcií by se měly krátkodobé investice do akcií ukončit, drahé akcie plánované jen na pár let prodat a nechat si peníze 2–3 roky s úrokem připraveny na kontě na levné akcie, neboť propad drahých akcií trvá zpravidla dva až tři roky. Akcie na stálo pro dividendy ale nikdy neprodávat! Mít stále 100 % z portfolia v dividendových akciích, protože ve věku 90 let to portfolio mohou zdědit děti a pro ty by bylo velice špatné, dostat po otci 90 % portfolia v dluhopisech a jen 10 % v akciích!

4.3 Optimální hodnoty akcie a podniku pro stálou investici pro dividendy na důchod

Hledáme podnik, který snadno pochopitelně funguje, minulých 15 let zvyšoval zisk, tržbu, vlastní majetek, cash flow a dividendy o 7 % až 10 % ročně, tedy minulých 10 let alespoň o 160 %. Zdravý podnik je schopný stále rozšiřovat a zvyšovat zisky, výrobky a služby budou stále potřebné a není je možno nahradit lépe těmi výrobky a službami od konkurence. Výrobky podniku musí být odlišné od konkurence, podnik si sám může určovat ceny bez ohledu na konkurenci. Dobrá je světoznámá značka, vysoká rentabilita vlastního kapitálu, nízké zadlužení, management podniku musí být přítelem svých akcionářů. Tedy na stálo jen pro dividendy jsou nevhodné akcie od elektroniky, solární energie, aerolinií a od automobilů, těmto firmám škodí konkurence. Není dobré držet stále jen pro dividendy akcie podniků, kterým silně škodí konkurence a nemohou dlouhodobě zvyšovat tržby. Nekupovat na stálo například akcie General Motors, Ford, Nokia, Ericsson, Intel, Micron, ani aerolinie, ani akcie výrobců příslušenství pro solární energii!

Nižší zisk podniku jednoho roku může znamenat pokles kurzu a po něm je vhodné akcie levně koupit. Je lhostejné, zda se koupí akcie blízko nejhlubšího kurzu, protože ty akcie dobře fungujících podniků a bank se přikupují každý rok, dokud jsou levné a neprodávají se nikdy.

Pro dividendy na stálo se hodí jen akcie největších podniků a bank ze západní Evropy a z USA s nadprůměrnou dividendou – stále nad 3 % z kurzu. Některé akcie z indexů Eurostoxx 50, Stoxx 50, DAX a Dow Jones a pár jiných blue chips z USA, které se do indexu Dow Jones nevešly. Evropské kvalitní akcie a americké kvalitní akcie. Měly by to být jen velké a staré společnosti burzovní hodnoty nad 30 miliard euro.

Pro dlouholetou investici je vhodné koupit každou akcií blízko nejnižšího P/E, jaké posledních 10–20 let akcie dosahovala. Akcie bank měly posledních 30 let P/E od 5 do 28, když se nepočítá ztrátový rok 2009. Akcie velkých podniků mimo elektroniku mívají P/E 7 až 100. Akcie výrobců elektroniky nepatří mezi dividendové akcie na stálo, protože výrobci elektroniky si škodí navzájem a budoucí vývoj jejich zisků je značně nejistý.

Dobré je koupit akcie na stálo pro dividendy na důchod při P/E pod 15, P/B pod 3, P/S pod 3, P/C pod 15. Samozřejmě, lepší by bylo P/E pod 10, P/B pod 1, P/S pod 1, P/C pod 5. Ale PEG je zde lhostejné.

Růst zisku letos není důležitý, ale měl by být pozitivní. Protože při poklesu zisku bude akcie asi za rok levnější. Ale růst zisku posledních 15 let by měl být průměrně 10 % ročně, 100 % za 7 let, 160 % za 10 let.

Net profit margin je dobrý nad 10 % a lépe nad 15 %, ROS nad 10 % a lépe nad 20 %, ROE je dobré nad 15 %. Ale člověk nemůže mít všechno tak hezké. Mělo by být pozitivní free cash flow každý rok.

Vlastní kapitál podniku má být alespoň 2× větší než cizí kapitál, v nejhorším případě vlastní kapitál 2× menší než cizí kapitál. U bank je dobrý vlastní kapitál alespoň 8 % z celkového kapitálu a jádrový kapitál musí být nad 8 % z rizikově vážených aktiv.

Pro dlouholetou investici je dobré kupovat jen akcie s dividendou vyšší než 3 % z kurzu.

Bez významu jsou ukazatele: korelace, volatilita, beta faktor a relativní síla. Nemá význam je sledovat.

Při nákupu by měly být akcie nedaleko od signálu koupit na indikátoru MACD, dlouhodobý graf akcie by neměl ukazovat trend klesající. Vždyť je to zábava, dívat se na grafy akcií a indikátory, i když chceme držet ty dividendové akcie celý život. A při poklesu kurzů už se na grafy, indikátory ani kurzy dívat nebudeme.

Dividendové akcie kupujeme každý rok a léta v několika etapách, dokud jsou fundamentálně levné. Kupujeme je nedaleko signálu koupit, ale na signál prodat už nereagujeme. Vždyť chceme tyto akcie držet celý život jen pro dividendy. Tedy postačí, když se na jejich vývoj díváme jen 1× ročně, nejlépe na Silvestra nebo 1. ledna. Solidní akcie největších firem USA, Británie, Španělska a Německa s dividendou 3 % až 8 % z kurzu se vyplácí držet celý život, i kdyby každou dekádu po 2 roky jejich kurzy klesaly na 1/2 až 1/3 a pak se 4 roky vracely zase zpátky na vrchol. Každou průměrnou dekádu se kurzy a dividendy přibližně zdvojnásobí, jestli ty podniky a banky dosahují dlouhodobě průměrný roční růst +7 % až +10 % u zisku, tržby, vlastního majetku a cash flow.

Snad by byly vhodné jako důchodové pojištění akcie bank HSBC, Wells Fargo a akcie koncernů BASF, BMW, BHP Group, British American Tobacco, Royal Dutch Shell, Sanofi, Pfizer, Johnson & Johnson, Procter & Gamble, Iberdrola, AT&T, pojišťovny Allianz, Münchener Rückversicherung. Ty se by mohly držet stále jen pro dividendy, třeba 30 let i 50 let, nonstop celý život. Já bych koupil všechny a tím mám dobře diverzifikovaný důchodový fond. Nepotřebuji v tom fondu ani dluhopisy, ani zlato, jen 15–30 akcií. Jestli nějaké této společnosti bude hrozit bankrot, nebo nebude už schopna dlouhodobě zvyšovat zisk, tržbu, vlastní majetek, cash flow a dividendy, pak by se mohly její akcie prodat.

Při včasném nákupu by nám tyto dividendy mohly poskytnout důchod už ve věku 40 nebo 55 let a v 65 letech by mohly být dividendy už vyšší než nějaký důchod z pojištění. Dividendy těchto zde jmenovaných společností rostou +7 % až +10 % a důchod jen +1 % až +2 % ročně. Tedy dividendy budou každých 7 až 10 let dvojnásobné a důchod z pojištění by se mohl zdvojnásobit teprve za 50 let až 70 let.

Dividenda rostoucí +10 % ročně dnes 5 % z investovaného kapitálu bude v 8. roce 10 % z dnešního kapitálu, v 15. roce 20 %, ve 22. roce 40 %, v 29. roce 80 % a v 36. roce 160 % z dnešního investovaného kapitálu. Tedy ty peníze, které investujeme dnes do zde jmenovaných akcií, můžeme dostat jen během toho 32. roku ze 100 % celé vyplacené jako dividendy a přitom nám ten vklad kapitálu nebude ubývat. Ten kapitál v těch akciích se dlouhodobě každých 7 až 10 let zdvojnásobí, i když krátkodobě bývá postižen lečjakým krachem jako ten roku 2001 a 2008 a pak je zas kapitál znásoben velkým boomem jako roku 1999, 2003 a 2009.

Je-li letošní rok z jednoho miliónu korun (40.000 euro) 5 % dividendy, to je 50.000 korun (2.000 euro) dividendy, pak to ve 36. roce může být 1,6 miliónu korun (64.000 euro) roční dividendy, když dividendy roste +10 % ročně. A jestli bude pak po létech dividendy 2× menší, než počítám, tak je to také mnohem výhodnější investice než jakékoliv důchodové pojištění na světě, jak už došlo mnoha lidem v západní Evropě a v USA. Jen to zatím věří jen málo lidí v Čechách, na Slovensku a v Německu.

Stačí také mít 100.000 euro v několika různých akciích, jsou-li dividendy po dani 6 % z kurzu akcie. Nebo 200.000 euro v akciích, jsou-li dividendy netto 3 % z kurzu akcie, aby byly čisté dividendy 500 euro měsíčně. A tyto dividendy mohou růst na 1.000 euro měsíčně 7 let a na 2.000 euro měsíčně 14 let, růstem o 10 % ročně, jako to bylo před krizí u mnohých dividend skutečně po léta zvykem. Však růst dividend jen +7 % ročně nebo +5 % ročně také ujde a je to výhodnější, než platit druhé důchodové pojištění.

Akcie pro dividendy na důchod by se neměly prodávat nikdy, pokud není pravděpodobné, že firma zkrachuje, tak jako se to stalo společností Enron, Worldcom, General Motors, AIG, Washington Mutual a Hypo Real Estate Bank, tyto akcie však nepřipadaly nikdy v úvahu pro stálé držení jen pro dividendy.

To dlouholeté portfolio akcií pro dividendy na důchod musí obsahovat 15–30 akcií z různých branží a z různých zemí. V akciích bank by mělo být maximálně 20 % peněz dlouhodobého portfolia, ale já chci mít 33 % peněz v akciích bank: Dvě největší obchodní banky Španělska, dvě největší obchodní banky Británie a dvě největší obchodní banky USA. Ale začínám si roku 2019 s jednou bankou Kanady: Bank of Nova Scotia.

4.4 Akcie dlouhodobě přes velký krach

V letech 2007–2008 postihla banky západní Evropy a USA ta největší krize za posledních 80 let, největší krize od roku 1930. Zdravý by byl propad levných akcií těch největších bank na 1/2. Vlivem masivních spekulací na pokles kurzu prodejem akcií na prázdno a s opcemi put a následným "ratingem sell" od spřátelených nebo zaplacených analytiků klesly však akcie těch největších bank na 1/4 až 1/90 z toho maxima z roku 2007. Tím se dlouhodobý investor nemusí vůbec trápit, protože jeho průměrná nákupní cena akcií není to maximum z roku 2007 a protože mohl ty akcie na 1/4 až 1/90 kleslé roku 2009 levně přikoupit. A přikupovat akcie i 2010 a 2011 a později, dokud má člověk příjem ze mzdy! Jen spekulant prodává akcie při poklesu –10 % až –15 % a mnohdy se ztratou. Ale investor sbírá solidní akcie kdykoliv jsou levné, při poklesu kurzu neprodává, ale nakupuje a jakmile má dostatek dividend, jako čtyřicetiletý nebo pětapadesátiletý může přestat pracovat a žít jen z dividend. Rozumného šéfa a rozumné akcie má ze všech bank ale asi jen Bank of Nova Scotia.

Velká finanční krize roku 2008, kdy se hluboko propadly i akcie levné od podniků a bank zvyšujících zisky, ta na této skutečnosti vůbec nic nezměnila, že je možné držet jisté akcie celý život jen pro dividendy. Ta finanční krize udělala jen 2 roky přestávku v logickém vývoji akcií. V této krizi nebankovní akcie 2 roky klesaly, pak se za 2 roky vrátily zase zpátky na vrchol a nyní už nikdy takovou krizi asi nezažijeme. Vždyť se tak velká krize roku 2008 zopakovala po 79 letech od roku 1929.

Kdo v té krizi kolem roku 2008 neprodal akcie se ztrátou, ten neměl žádnou ztrátu, jestliže neměl zrovna akcie Hypo Real Estate Bank, Lehman Brothers nebo General Motors. Hypo Real Estate Bank byla zachráněna před bankrotem půjčkou 142 miliard euro od německého státu. Banka byla zestátněna a akcionářům byly na kontech přeměněny akcie HRE na peníze: 1,30 euro za kus, aniž by chtěli ty akcie se ztrátou prodat. Investiční banka Lehman Brothers byla nechána bez záchrany státu roku 2008 zkrachovat, protože banka Goldman Sachs se chtěla zbavit konkurenta a poradila vládě nechat banku Lehman Brothers zkrachovat. Akcie LEH klesly blízko nuly a prodávaly se jen pod pultem mimo burzu na OTC trhu. Největší autokonzern světa: General Motors byl zachráněn před bankrotem půjčkou desítek miliard dolarů od Spojených států a akcie kleslé na kurz blízko nuly zmizely z burzy. Ovšem tyto tři akcie by člověk ani nekoupil, protože HRE a LEH platily nízké dividendy a nepatřily mezi dvě největší banky v zemi. A konzern General Motors kvůli velké konkurenci a zaostalosti nedokázal zvyšovat zisky. Tedy také nevhodná akcie.

Akcie největší banky Kanady, největší banky Francie, největší banky Británie a největších dvou bank USA byly dobré investice roku 2007 za např. 20 euro a P/E 12 a byly to ještě lepší investice na konci finanční krize roku 2009 za např. 5 euro a P/E 3. Tedy bylo nutno je levně přikoupit pro snížení průměrné nákupní ceny na 10 euro. To je to samé, jako když kupujeme nějaké předměty do celoživotní sbírky. Také je jeden rok kupujeme dražší a jiný rok levnější a je jedno, že klesla cena jednoho roku na 1/3. Spíš je to radost, když přikupujeme akcie bank roku 2009 za 1/4 cen z roku 2007. Kupovat akcie je mnohem lepší, než kupovat nějaké předměty do sbírky, neboť máme každý rok dividendy z těch akcií a téměř zaručenou rostoucí hodnotu průměrně +160 % za dekádu. Ve špatné investici se ty akcie bank ale mohou obrátit, když nějaká jiná banka nebo private equity holding bude celou banku nakupovat za pevnou cenu, když je akcie zrovna hluboko dole a malý akcionář bude nucen prodat akcie se ztrátou. Ani po letech se nedostane do plus, když akcie převzaté firmy mají už pevnou cenu a pak zmizí z burzy.

Kdo žije jen z dividend, má na vybranou, zda předražené akcie také někdy prodá a bude žít 2 roky z úroků termínového vkladu nebo z úroků dluhopisů a za 2 roky koupí ty samé, pokleslé dividendové akcie levně zas a dostane za ty peníze 2× více akcií, než jich měl před propadem, nebo si nechá ty akcie na stálo klesnout na 1/2 až 1/3 a má-li volné peníze jako důchodce, trochu akcií po propadu levně přikoupí.

4.5 Skvělé podniky pro dividendy na důchod

Jak za posledních 10 let před krizí 2008 rostly v těch společnostech: celková tržba v miliónech euro nebo dolarů, celkový zisk, celkové cash flow, celkový vlastní kapitál a dividendy pro akcii v euro nebo v dolaru. Zde se nejedná tedy o růst zisku na akcii earnings per share EPS, zde je celkový zisk podniku v miliónech a miliardách:

AT&T: +168 %, +55 %, +159 %, +406 %, +56 %.
 Johnson & Johnson: +168 %, +265 %, +188 %, +190 %, +230 %.
 Pfizer: +256 %, +143 %, +324 %, +553 %, +383 %.
 Procter & Gamble: +107 %, +121 %, +137 %, +423 %, +154 %.
 Wells Fargo: +162 %, +310 %, +170 %, +385 %, +237 %.
 Royal Dutch Shell: +279 %, +265 %, +134 %, +123 %, +200 %.
 HSBC Holdings: +201 %, 209 %, +151 %, +585 %, +180 %.
 Iberdrola: +258 %, +285 %, +292 %, +38 %, +130 %.
 Sanofi: +601 %, +1 092 %, +953 %, +1 080 %, +746 %.
 BHP Group: +199 %, +782 %, +262 %, +296 %, +663 %.
 2003–2013 BASF: +122 %, +422 %, +61 %, +71 %, +285 %
 2003–2013 BMW: +83 %, +173 %, +0 %, +120 %, +348 %

V krizi 2008–2010 se nesrovnalosti srovnaly a od roku 2011 lze očekávat, že se kapitál v každé z těchto akcií za průměrnou dekádu může zdvojnásobit a současně se může i dividendy každou budoucí dekádu zdvojnásobit (+7 % ročně je +100 % za 10 let). Jak přibývají důchodci a ubývají pracující v Evropě, snižují se stále procenta důchodu z poslední čisté mzdy a tak se může v Evropě zdvojnásobit důchod ze zákonného pojištění až za 70 let s růstem důchodu +1 % za rok.

Ze všeho nejdůležitější je růst vlastního majetku podniku, růst účetní hodnoty akcie, růst vnitřní hodnoty akcie, růst cash flow. Informace o pětiletém růstu tržby, zisku, účetní hodnoty a cash flow jsou na webstránce: finance.yahoo.com.

Posledních 10 let tržeb, zisků a dividend firem z celého světa najdeš zdarma na stránce www.morningstar.com

Výsledky velkých evropských, amerických podniků a bank za posledních 12 až 15 let jsou v německém měsíčním sešitu "Die Aktien Analyse", Verlag für die Deutsche Wirtschaft AG, Theodor-Heuss-Str. 2-4, 53095 Bonn. A najdeme ho v Bavorské státní knihovně, BSB, Ludwigstrasse 16, 80539 München. Výsledky za posledních 17 let pro americké firmy z indexu Dow Jones jsou na www.valueline.com/dow30/index.aspx. Tato adresa se však mění a musíme stránku hledat s Google, kde vyplníme například: Value line free Dow 30 stocks covered in the Value Line investment survey. Nebo hledáme: value line free analyst report PDF Pfizer Dow Jones. A pak nám to najde ty dlouholeté balance koncernu Pfizer ve formátu PDF na webstránce www.valueline.com, na které samotné se těch 30 analýz těžko hledá.

4.6 Akcie hluboko v mínus, cílový kurz, podnik kupuje vlastní akcie, pravidlo 72

Je-li akcie hluboko v mínus

Když je akcie –50 % pod nákupním kurzem, je potřeba do plus růst +100 %. Při poklesu –90 % je potřeba přírůstek +900 % zpátky na nákupní cenu akcie.

Do plus je potřeba přírůstek $(100 : (100 - \text{minus}\%)) \times \text{minus}\%$. Minus% jsou minusová procenta v plus.

Když klesne akcie na 1/100, tedy –99 %, asi by se člověk potřebných +9 900 % zpátky do plus už nikdy v životě nedomohl. Ale když klesne akcie na 1/100, je jednoduché se dostat do plus také snadno a rychle, často už za měsíc. Akcie kleslá na 1/100 (a jakkoliv hluboko kleslá akcie také) se přikoupí za stejnou sumu peněz 100× levněji, tedy bude koupen 100× vyšší počet kusů a nová průměrná nákupní cena bude pak kleslá jen na 1/2, tedy –50 % pod aktuálním kurzem. A akcie potřebuje zpátky do plus už jen +100 % a ty mohou být dosaženy už za měsíc u tak hluboko kleslé akcie, na konci velkého krachu, nebo když se zisk podniku zlepšil a nastane zájem o akcii. Například akcie Ericsson kleslá na 1/79 koncem září 2002 a přikoupená za stejnou sumu byla za 2 měsíce po růstu +231 % už vysoko v plus. Akcie Royal Bank of Scotland kleslá na 1/89 dne 21.1.2009 a přikoupená za stejnou sumu byla za 19 dní po růstu +180 % vysoko v plus. Akcie Corning (GLW) kleslá na 1/132 počátkem října 2002 a přikoupená za stejnou sumu byla už za dva měsíce po růstu +377 % vysoko v plus. Všechny tyto tři akcie hluboko kleslé a přikoupené za stejnou sumu potřebovaly jen +100 % zpátky do plus a dosáhly to za necelý měsíc.

4. Akcie dlouhodobě

Ten předchozí příklad v detailu ještě jednou: Za 1.000 euro bylo koupeno 10 akcií velké banky s kurzem 100 euro. Ve velké finanční krizi 2008 hedgefondy šířily negativní zprávy, aby se povedly jejich spekulace na pokles kurzů. Banka sháněla nový kapitál, emitovala nové akcie, prodala je na burze a ztrojnásobila počet svých akcií. Akcie banky klesla na 1/100 a kurz 1,00 euro. Těch v akciích investovaných 1.000 euro mělo pak hodnotu už jen 10 euro. Aby se ta akcie dostala zase do plus, z 1,00 euro na 100 euro, byl by potřeba růst +9 900 %. Tedy za dalších 1.000 euro bylo přikoupeno 1000 akcií s kurzem 1,00 euro. Tak bylo investováno celkem 2.000 euro do 1010 akcií, které mají hodnotu jen 1.010 euro, průměrný nákupní kurz 1,98 euro a potřebují do plus zpátky na těch investovaných 2.000 euro růst +98 %.

Cílový kurz akcie do konce roku, cílovka, price target

Cílový kurz akcie je základní lež analytiků. Rating buy, hold a sell to je základní podvod od analytiků. I P/E očekávané příští rok je holý nesmysl a nemá význam s tím cokoliv počítat. Je lepší násobit dnešní P/E se ziskem EPS očekávaným za rok pro odhad očekávaného kurzu akcie za rok. Ale zisk očekávaný příští rok není vůbec jistý a kurz akcie za rok závisí na budoucím zájmu o akcii. Kurz akcie za rok očekávaný je tedy možno vypočítat, když se zvýší nynější kurz akcie o procenta očekávaného růstu zisku v příštím roce, ale ve skutečnosti kurz za rok bude zcela jiný, záleží na masivním nákupu nebo masivním prodeji akcie. Také kurz akcie za rok závisí na růstu cash flow, růstu tržby podniku a růstu účetní hodnoty. A samozřejmě kurz akcie za rok hodně závisí na obelhávání lidí od proroků krachu a krize, na obelhávání lidí od slavných amerických ekonomů, manažerů hedgefondů, šéfů centrální banky FED a komiků, na obelhávání lidí od analytiků ze slavných agentur ratingu a bank a na manipulaci kurzů v magazínech, televizi a v dopisech.

Kurz akcie za 10 let

Kurz akcie za 10 let od podniku s rostoucím ziskem průměrně o 10 % ročně, to je +159 % za 10 let, by teoreticky mohl být 2,6× vyšší než dnes, jestli má akcie dnes průměrné P/E z posledních 20 let, kdyby za 10 let by měla akcie zase stejné P/E jako dnes. Koupíme-li akcie toho samého podniku 2× levněji, tedy s 2× nižším P/E než je historické průměrné P/E u té akcie, mohly by za 10 let růst akcie +420 % a kurz by mohl být za 10 let 5,2× vyšší než dnes. Koupíme-li akcie při jejich historicky nejvyšším P/E, pravděpodobně s nimi nic nevyděláme a za 10 let bude nižší kurz než dnes.

Kurz akcie odhadovaný za 10 let můžeme vypočítat jen pro kontrolu, jestli se vyplatí akcii koupit a několik let držet. Ale je to nesmyslný výpočet s odhadovaným ziskem za 10 let, když nelze dosadit do vzorce zcela neznámý budoucí zájem o akcie.

Přibližný výpočet kurzu akcie za 10 let:

$$\text{Kurz} = [(\text{desetiletý růst zisku} : 100) + 1] \times \text{zisk EPS letos} \times \text{průměrné P/E}.$$

Dnešní kurz akcie je například 30 euro, s ním se ale nepočítá, neboť ten je $\text{P/E} \times \text{EPS}$. Několik posledních let rostl a může růst i příští léta zisk podniku průměrně o 10 % ročně, tedy může být zisk za rok 1,1× vyšší. Netto zisk podniku na akcii EPS za posledních 12 měsíců byl 3 euro. Dlouhodobé průměrné P/E je 10.

$1,1 \times 1,1 = 2,59 \times 3 \times 10 = 77,81$ euro. Pro 10 let tiskneme 9× tlačítko =.

Ve zkratce zvýšíme jen dnešní kurz akcie o procenta růstu zisku podniku.

$1,1 \times 1,1 = 2,59 \times 30 = 77,81$ euro. Nebo $[(159,37 \% : 100) + 1] \times 3 \times 10 = 77,81$ euro.

Kurz za 10 let odhadovaný je 78 euro. Tato akcie může tedy růst +159 % za 10 let. Průměrně 10 % ročně, roste-li zisk podniku o 10 % ročně. Koupíme-li tu akcii 2× levněji s P/E 5, mohla by růst akcie +420 % za 10 let. Kurz akcie se ale řídí hlavně zájmem o akcii. Při velkém zájmu o akcii koupenou s P/E 10, může být za 10 let P/E 20 a akcie by byla rostla +420 %. Při extrémním předražení na P/E 30 ještě více. A roku 1973 a roku 2000 měly americké netechnologické akcie z indexu Dow Jones zcela běžně P/E 50, tehdy akcie koupená s P/E 10 od podniku zvyšujícího zisk průměrně o 10 % ročně rostla více než +1 000 % za 10 let. Pokud však podnik v 10. roce dosáhne ztrátu a negativní čistý zisk EPS, pak může akcie za 10 let mít nižší kurz než dnes.

Roste-li kurz akcie několik let více, než roste zisk podniku, za několik let bude akcie nebezpečně předražená s vysokými poměry P/E, P/B, P/S, P/C a pak může snadno následovat dvouletý hluboký propad kurzu akcie a po něm bude následovat zas podprůměrné P/E. Krátkodobě držené akcie se při předražení prodají.

Kdo žije jen z dividend, má na vybranou, zda drahé akcie prodá a bude žít 2–3 roky z úroků termínového

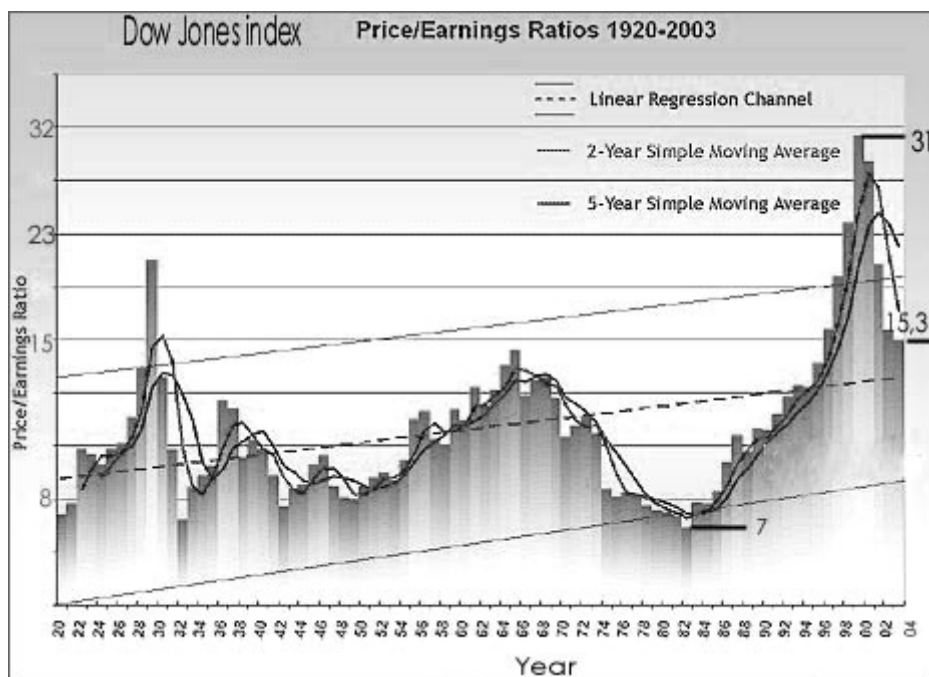
vkladu nebo z úroků dluhopisu a za 2 roky koupí dividendové akcie levně zas a dostane za ty peníze 2× více akcií, než jich měl před propadem, nebo zda si nechá ty akcie na stálo klesnout na 1/2 až 1/3 a má-li volné peníze jako důchodce, trochu akcií po propadu levně přikoupí. Akcie dobře fungujících firem dosáhnou každou dekádu nového maxima.

Když podnik koupí na burze vlastní akcie = buyback

Když podnik koupí na burze své vlastní akcie a ty jsou pak zničeny, zmenší se počet akcií. Pak vyrostе tedy zisk pro akcii EPS, vyrostе cash flow pro akcii a vyrostе tržba pro akcii. To proto, že se tyto výnosy přepočtou na menší počet akcií. Pro velký nákup vlastních akcií podnikem, který to musí oznámit a smí koupit najednou až 10 % všech svých akcií, roste pro ten zájem kurz akcie. Také roste výnosnost ROE a roste poměr P/B. Sice zůstane stejná účetní hodnota akcie, protože bude menší vlastní kapitál a současně i menší počet akcií, ale bude vyšší kurz akcie. Zůstanou stejné poměry P/E, P/S, P/C, ROS. Zůstane stejná burzovní cena podniku, marktkapitalizace, protože bude menší počet akcií s vyšším kurzem. Mohla by růst i dividendy v euro, ale ne v procentech z kurzu, protože podnik peníze plánované na dividendy může rozdělit na méně akcií, ale kurzy akcií vyrostly. Podnik kupuje vlastní akcie proto, aby rostl kurz akcie, aby rostla výnosnost ROE a aby rostl zisk pro akcii EPS. Nákup vlastních akcií podnikem se nazývá buyback.

Pravidlo 72

Počet let, za který se kurz akcie teoreticky může zdvojnásobit = 72 : roční růst zisku. To by platilo ale jen, kdyby se uhádl ten průměrný roční růst zisku podniku a kdyby zůstalo celá ta léta stále stejné P/E. Při ročním růstu zisku +10 % může tedy být dvojnásobný kurz akcie za 7 let, teoreticky za 7,2 roku. A kdyby rostly dividendy o 10 % ročně, pak by se každých 7 let mohly zdvojnásobit, tedy za 7 let by byly dvojnásobné dividendy a za 14 let čtyřnásobné dividendy.

Průměrné P/E ratio akcií v indexu Dow Jones bylo 7 až 31 od roku 1920 do roku 2004. 1932 a 1982 byly akcie nejlevnější, průměrně s P/E 7 oceněny. 1999–2000 byly akcie nejdražší, průměrně P/E 31. Průměrné P/E ratio akcií v hlavním indexu se nazývá „market multiple“. Obrázek mi dovolil publikovat Robert J. Shiller z University of Yale.

Asi od roku 2015 už nekupuji jen akcie s nízkým P/E, protože akcie je levná také s P/E 1000 a P/E N/A, když má P/S 1 a P/B 1. Nízké P/E může trvat jeden rok, když jsou velké výdaje a z tržby nezbyde zisk.

4. Akcie dlouhodobě

5. Statistika

Jak je to se statistikou? Pořadí spolehlivosti může vypadat takto, povídal jeden starý mudrc: nejdříve je pravda, potom polopravda, potom lež, potom analýza grafu a nakonec statistika. Statistice může důvěřovat jen ten, kdo ji sám zfalšoval, praví stará moudrost.

Průměrně akcie 4–6 let rostou a 2–3 roky klesají a několik měsíců jdou vodorovně. Z dlouholeté statistiky až do roku 2007 vyplývalo, že západoevropské a americké akcie často klesávaly od počátku 0. roku dekády do konce 2. roku dekády. A akcie růstávaly nejvíce od počátku 3. roku do konce 9. roku dekády.

Nejvíce růstávaly akcie v měsíci prosinec, pak leden a duben.

Nejvíce klesávaly akcie v měsíci září, pak srpen a květen.

Velká finanční krize roku 2008 však dokonale pokazila tuto dlouholetou statistiku o tom, které měsíce roku a které roky dekády akcie nejčastěji růstávají nebo klesávají. Dlouholetá statistika se započtením krize bude tedy zcela jiná. Ovšem levné akcie se tak hluboko propadly snad jen jednou v šestisetleté historii burzy. Když se pak po dalších létech ve statistice doplní nové dekády, ale vynechá období 2007–2009, možná že bude platit ta dlouholetá statistika zas jak před krizí 2008.

Těch 5 akcií indexu Dow Jones s nejnižším P/E, P/B, P/S a P/C rostlo za 30 let 2× více než index a těch 5 akcií indexu s nejvyššími těmito poměry rostlo 2× méně než index.

Po dlouholetých výzkumech se zjistilo, že performance akcie je závislá na velikosti obydlí šéfa podniku. Když šéf právě koupil příliš velký dům se zahradou nebo příliš velký byt, pak příští 3 roky klesává akcie podniku –25 %. Když šéf podniku bydlí skromně, překonává akcie podniku ročně o 15 % akciový index. Když umře šéfovi podniku dítě nebo paní, pak klesává příští 3 roky zisk podniku o –21 % nebo o –15 %.

Value investoři se dožívají vysokého věku 80 až 110 let, zatímco manažeři hedgefondů, traders a spekulanti dostávají po třicítce už svůj první infarkt pro ten jejich stálý stres, chaos, zklamání ze ztrát a strach na burze.

Asi v 90. letech byl proveden test, při kterém opice náhodně vybrala akcie, které se pak vyvíjely lépe než akcie vybrané od studovaných expertů. Pak se vyptávali lidé, jak se ta opice jmenuje a kde bydlí, aby si od ní také nechali poradit s akciemi.

Medvědí trhy, baisse, velké krachy akcií přichází vždy brzy po euforii, se kterou přišlo extrémní předražení akcií. Nikdy nezačnou medvědí trhy pesimismem při levných akciích. Tedy vládne-li někdy na burze veliký pesimismus a jsou-li akcie levné, pak se nechystá krach akcií, ale boom akcií a jsme před býčím trhem.

5.1 Úroky centrální banky a růst akcií

Během zvyšování úroků americké centrální banky FED poslední léta americké akcie vždycky rostly, roku 1988, 1994 i roku 1999. Neplatí tedy známé mínění, které opisuje jeden amatér od druhého, že zvyšování úroků neprospívá růstu akcií. Totiž úroky centrální banky se zvyšují, když sílí hospodářství a když sílí hospodářství, tehdy rostou logicky i akcie. Tedy neopisovat nikde hlouposti a používat vlastní rozum!

Jestli se střídá v USA po 4 letech vláda demokratů a vláda republikánů, pak akcie a hospodářství růstávají nejlépe za vlády demokratické. Ale demokratická vláda akciím a hospodářství většinou škodí. Ten růst vzniká proto, že ta předchozí vláda republikánů hospodářství a akciím prospěla, jenže to se projeví růstem se zpožděním, až když už vláda republikánů po 4 letech byla vystřídána za vládu demokratů. Tedy akciím prospívá republikánská vláda se zpožděním, když už vládne demokratická vláda, jestli se střídají vládnoucí strany po 4 letech. Výjimkou byla republikánská vláda prezidenta George W. Bushe. Tito republikáni americkou ekonomiku v letech 2005–2009 ruinovali a pak to demokratická vláda a prezident Barack H. Obama museli 2009–2013 zachraňovat. Nejlépe růstávají americké akcie zpravidla ve 3. roce vlády a ve 3. roce prezidenta z jejich čtyřletého působení.

Růst akcie za malého objemu prodejů na burze může ještě pokračovat. Má-li akcie malý objem prodejů na burze a roste-li kurz, může se akcie ještě koupit, bude asi ještě déle růst.

Růst akcie za velkého objemu prodejů může brzy skončit. Má-li akcie velký objem prodejů na burze a rosteli kurz, kupují nadšení hlupáci, kteří budou zase brzy prodávat a růst akcie bude asi brzy ukončen.

Pokles akcie za malého objemu prodejů na burze může ještě pokračovat. Má-li akcie malý objem prodejů na burze a klesá-li kurz, může to znamenat další pokles kurzu.

Pokles akcie za velkého objemu prodejů může brzy skončit. Má-li akcie velký objem prodejů na burze a klesá-li kurz, může být pokles kurzu brzy ukončen.

To si myslel starý slavný spekulant a chytrák André Kostolany.

Kolik amerických domácností mělo akcie 1900–2009

Roku 1900 mělo 1 % domácností v USA akcie, 1928 3 %, 1930 10 %, 1952 4 %, 1959 11 %, 1970 15 %, 1980 13 %, 1989 32 %, 1998 52 % domácností. Roku 2007 mělo asi 57 % obyvatel Čech akcie, ne pro velký zájem o akcie, ale privatizace rozdělila podniky na obyvatele a oni pak zapomněli, že ty akcie mají. Roku 2007 mělo v USA 48 % lidí akcie, ve Španělsku 17 %, v Británii a Švédsku 24 %, v Německu 5 %, ve Francii 15 % lidí. Ale kdo ví, kdo tuto statistiku udělal a zfalšoval.

Zájem o akcie stále poroste, protože jak přibývají důchodci a ubývají pracující, bude důchod z pojištění nízký, lidé si pomohou k důchodu s akciemi a s fondy, protože ty přinesou několikrát vyšší výnos z investovaných peněz než druhé důchodové pojištění.

Před internetem byl drobný akciový investor celkem slepý, neznal graf akcie, neznal ohodnocující poměry akcie, nedostal informace o bilancích podniku. Dnes si ale každý najde v internetu graf akcie, fundamentální hodnoty akcie a bilance podniku. Drobný investor už není slepý a tak zájem o akcie stále roste a při dalším velkém krachu předražených akcií už nikdy nebude v USA tak veliký nezáměr o akcie, aby klesly akcie v indexu Dow Jones na průměrné P/E 7 tak jako roku 1982. V budoucnu by mohl být krach akcií a indexů zakončen už blízko dlouhodobého průměrného P/E 10. A propad a růst amerických akcií napodobuje většina evropských akcií. Stále více lidí by mohlo být závislých v důchodu na dividendách a pro ty dividendy nemohou prodávat lidé dividendové akcie ani během nějakého velkého dvouletého krachu akcií.

Bohužel 60 % obchodů na burze NYSE, Nasdaq i Xetra prý uskutečňují dnes computery samy bez lidí a tato trading software při poklesu kurzu se rychle následují, jeden automat reaguje na druhý automat a lavina klesajících kurzů se zastaví, až když je prodej akcie na pár hodin přerušen. Proto bych se vyhýbal malým akciím a spokojil bych se s velkými akciemi z indexu DAX, Eurostoxx 50, Stoxx 50 a Dow Jones od podniků s růstem zisku, kde není pravděpodobné negativní hlášení o zisku minulý kvartál a o zisku budoucí rok. A také věřím, že ta obchodní software se následují a napodobují také v nákupech v těch pozitivních dnech, kdy dochází zas k explozi kurzů zapříčiněnou obchodními automaty.

5.2 Inflace a akcie

Rostou-li ceny zboží, nemusí růst také akcie. Klesají-li ceny zboží nemusí klesat také akcie. Ceny zboží a kurzy akcií se někdy pohybují stejným směrem a jindy zas opačně. Inflace je zpravidla dobrá pro růst akcií. Až když je v západní Evropě nebo v USA míra inflace vyšší než 6 %, nemusí růst akcie. Ovšem inflace 6 % je u nás velice vzácná a akciím z rozvojových zemí bychom se měli vyhnout pro jejich riziko. Po extrémní inflaci 14 % roku 1980 v USA šly akcie rok vodorovně. Velký propad akcií roku 1929 začal u nízké inflace 0 % a velký propad akcií roku 2000 začal u nízké inflace 3 %. U extrémní deflace –10 % roku 1932 začaly akcie růst. U nulové inflace roku 2009 začaly akcie růst. Tedy počátek propadu akcií je nutné hledat u předražení akcií a ne u předražení zboží. A počátek růstu akcií může nastat při podcenění akcií a také při podcenění zboží.

Investice do zlata není dobrá ochrana proti inflaci. Od roku 1900 do roku 2010 nastalo šest fází s inflací nad 5 % a zlato dosáhlo jen v jedné fázi inflace 1973–1981 zajímavý výnos. Tento růst ceny zlata však nastal jen díky ukončení vazby dolaru na zlato dne 15.8.1971, proto tedy dolar slábl a cena zlata v dolaru rostla od roku 1971 do roku 1980 +2 328 % za 9 let.

V letech 1975–1986 při vysoké inflaci nad 4 % v USA největší výdělek přinesly akcie malých firem – small cap akcie. V letech 1987–1999 při nízké inflaci pod 4 % v USA největší výdělek přinesly akcie velkých firem – large cap akcie. Small cap je malá burzovní kapitalizace, large cap je velká burzovní kapitalizace.

Inflace je růst cen zboží a služeb. Bude-li deflace v USA, tedy inflace pod nulou a ceny budou klesat, pak doporučují jistí experti akcie prodat a mít jen ty nejkvalitnější podnikové dluhopisy ratingu AAA. Však rating je podvod. Při deflaci nebudou vhodné státní dluhopisy, protože pak bude vysoká nezaměstnanost a nízké příjmy z daní a výdaje bude USA financovat s dluhopisy s nízkým úrokem. Dluhopisy podniků vynesou více procent. Rekordní úrok 9,6 % měly dlouhodobé státní dluhopisy USA v letech 1982–1997. Při stoupající inflaci pak mohou vynést více krátkodobé dluhopisy než dlouhodobé dluhopisy a hlavně vynesou dobře akcie. Při inflaci rostávají zpravidla současně ceny zboží, služeb, akcií, surovin, zlata, ropy i benzínu a také úroky v bance.

Já jsem dluhopisy nikdy neměl a nikdy mít nebudu. Během příštího krachu akcií si nechám jen akcie velkých starých podniků a bank – blue chips akcie s nadprůměrnou dividendou pro jejich dividendy. Akcie pro krátkodobou investici při předražení prodám. Dluhopisy (a často i komodity jako zlato) jejich nízkým ročním výnosem brzdí investovaný kapitál proti úbytku hodnoty při propadu drahých akcií a jindy zas brzdí dluhopisy růst hodnoty investovaného kapitálu při rostoucích akciích. Však drahé akcie pro krátkodobou investici je lepší prodat a nechránit portfolio proti poklesu hodnoty s dluhopisy. A když rostou levné akcie, nenechám si růst hodnoty portfolia brzdit s málo výnosnými dluhopisy. Také nechci každých pár let měnit poměr uložení peněz do akcií a dluhopisů v portfoliu, za rostoucích akcií 80:20 a za klesajících akcií 20:80. Také mám 18 akcií starých velkých firem s nadprůměrnou dividendou na stálo jen pro dividendy a tam je mi jedno, že mi každou dekádu může klesnout během dvou let kapitál v těchto akciích na polovinu, neboť se za další 4 roky zas vrátí kapitál na maximum a zbytek průměrné dekády může ještě kapitál přibližně +160 % růst. To nejsou akcie na prodej v mém důchodovém fondu, tedy mohou být každou dekádu –50 % pod vrcholem, však se zase vrátí za několik let zpátky na vrchol.

5.3 Růst kapitálu v akciích za 10, 20, 30, 40 let

Při průměrných +25 % ročně je to +831 % za 10 let, +8 573 % za 20 let, +80 679 % za 30 let a +752 216 % za 40 let.

Při průměrných +20 % ročně je to +519 % za 10 let, +3 734 % za 20 let, +23 638 % za 30 let a +146 877 % za 40 let.

Při průměrných +15 % ročně je to +305 % za 10 let, +1 537 % za 20 let, +6 521 % za 30 let a +26 686 % za 40 let.

Při průměrných +10 % ročně je to +159 % za 10 let, +573 % za 20 let, +1 645 % za 30 let a +4 426 % za 40 let.

Kdo investuje každý měsíc 1.000 korun, tedy 12.000 korun každoročně, při růstu kapitálu +25 % ročně má za 14 let 1 milión korun.

Kdo investuje každý měsíc 1.000 korun, tedy 12.000 korun každoročně, při růstu kapitálu +20 % ročně má za 16 let 1 milión korun.

Kdo investuje každý měsíc 1.000 korun, tedy 12.000 korun každoročně, při růstu kapitálu +15 % ročně má za 19 let 1 milión korun.

Kdo investuje každý měsíc 1.000 korun, tedy 12.000 korun každoročně, při růstu kapitálu +10 % ročně má za 23 let 1 milión korun.

Když ten měsíční vklad znásobíme $N\times$, pak ten milión korun na konci znásobíme také stejným $N\times$.

Kdo investuje každý měsíc 1.000 euro, tedy 12.000 euro každoročně, při růstu kapitálu +25 % ročně má za 14 let 1 milión euro.

Kdo investuje každý měsíc 1.000 euro, tedy 12.000 euro každoročně, při růstu kapitálu +20 % ročně má za 16 let 1 milión euro.

Kdo investuje každý měsíc 1.000 euro, tedy 12.000 euro každoročně, při růstu kapitálu +15 % ročně má za 19 let 1 milión euro.

Kdo investuje každý měsíc 1.000 euro, tedy 12.000 euro každoročně, při růstu kapitálu +10 % ročně má za 23 let 1 milión euro.

Z jednorázového vkladu 1.000 euro bez přidávání peněz a +20 % růstu kapitálu ročně máme 1 milión euro za 38 let, 2 milióny euro za 42 let, 5 miliónů euro za 47 let, 10 miliónů euro za 51 let.

Z jednorázového vkladu 10.000 euro bez přidávání peněz a +25 % růstu kapitálu ročně máme 1 milión za 21 let, 2 milióny za 24 let, 5 miliónů euro za 28 let, 10 milionů euro za 31 let.

Z jednorázového vkladu 10.000 euro bez přidávání peněz a +20 % růstu kapitálu ročně máme 1 milión za 26 let, 2 milióny za 30 let, 5 miliónů euro za 35 let, 10 milionů euro za 38 let.

Z jednorázového vkladu 10.000 euro bez přidávání peněz a +15 % růstu kapitálu ročně máme 1 milión euro za 33 let.

Z jednorázového vkladu 10.000 euro bez přidávání peněz a +10 % růstu ročně bude 1 milión euro za 49 let.

Dobrá online počítadla na internetových stránkách jsou: <http://nrla.com/filtrace.htm> a také www.zinsen-berechnen.de/finanzrechner/anlegen-sparen.php

Den pro nákup akcií = timing nehraje žádnou velkou roli u dlouhodobé investice a nemá význam se rozčilovat, když se koupí akcie na vrcholu těsně před nějakou korekcí a pak se drží akcie léta. Samozřejmě, rozumný investor investuje jen do levných akcií s fundamentálně odůvodněným potenciálem růstu a každou akcii drží jen do té doby, až se potenciál růstu ztratí. Rozumný investor neinvestuje nikdy do celého akciového indexu.

Čím více obchodujete, tím méně vyděláte. Pro ty bankovní poplatky a pro daně z výnosů. A potom, kdo prodává jen málo klesající akcii na začátku poklesu, ten ji pak na začátku růstu kupuje mnohdy za vyšší cenu, než ji prodal. Byla kontrolována akciová konta od 66 000 klientů u známého amerického brokera v letech 1991–1997 a došlo se k těmto poznatkům: Těm kdo drželi akcie léta, rostl kapitál průměrně +18,5 % ročně. Těm kdo drželi akcie krátkodobě, pro samé brokerské poplatky pro nákup a prodej a pro daně 30 % ze zisku rostl kapitál průměrně +11,4 % ročně. Ale jsou i výjimky, mistr světa v tradingu za rok 1987 Larry Williams udělal roku 1987 z 10.000 dolarů za 1 rok 1.147.607 dolarů, to je růst kapitálu +11 376 % za 1 rok. Tehdy ale měl Larry Williams daleko více štěstí než rozumu. Jiný rok by snadno všechn kapitál s tradingem = s krátkodobou spekulací na burze zase ztratil a musel by se živit psaním knih a pořádáním přednášek jako každý jiný slavný trader. A skutečně, nyní on píše knihy a pořádá přednášky o tradingu.

Růstové akcie a hodnotové akcie

Growth stocks = růstové akcie a value shares = hodnotové akcie. Stále hledají začátečníci a amatéři malé růstové akcie – growth stocks v USA, ale skuteční profesionálové vydělávají lépe a bez rizika s velkými hodnotovými akciemi – value stocks z německého indexu DAX. Když se sledují hodnotové value akcie celého světa v indexu MSCI world value index a růstové growth akcie celého světa v indexu MSCI world growth index, zjistíme že ve 3 částech ze 4 částí cyklu konjunktury byly lepší value akcie než growth akcie. V 1. polovině poklesu konjunktury klesávají value akcie i growth akcie. Ve 2. polovině poklesu konjunktury už zas rostávají value akcie i growth akcie. V 1. a 2. polovině růstu konjunktury rostávají value akcie i growth akcie.

Technologické akcie od výrobců elektroniky od roku 1990 do roku 2000 rostly extrémně. Kurzy jsou přepočítány přes všechny splits do minulosti. Jen proto vychází staré kurzy několik centů, i když to nebyly penny stocks:

Akcie EMC Corp. rostla +146 744 %, průměrně +107,3 % ročně, z 0,0703 dolarů 12.1.1990 na 103,25 dolarů 20.9.2000 na P/E 224. A z 1.000 dolarů bylo 1,46 miliónů dolarů za 10 let. V 90. letech bylo průměrné ROE 20 %. Do 4.10.2002 klesla akcie na 3,83 dolarů = 1/27 a P/E negativní, tím zbyl růst kurzu +5 348 % za 13 let, průměrně +36,1 % ročně.

Akcie Cisco Systems Inc. rostla +112 378 %, průměrně +101,8 % ročně, z 0,0712 dolarů 10.10.1990 na 80,0625 dolarů 27.3.2000 na P/E 258. A z 1.000 dolarů bylo 1,12 miliónů dolarů za 10 let. V 90. letech bylo průměrné ROE 25 %. Do 8.10.2002 klesla akcie na 8,60 dolarů = 1/9 a P/E 34 a potom zbyl růst kurzu +11 978 % za 12 let, průměrně +49,1 % ročně.

Akcie Dell Computer Corp. rostla +120 753 %, průměrně +103,3 % ročně, z 0,0481 dolarů 31.1.1990 na 58,125 dolarů 22.3.2000 na P/E 109. A z 1.000 dolarů bylo 1,20 miliónů dolarů za 10 let. V 90. letech bylo průměrné ROE 45 %. Do 20.12.2000 klesla akcie na 16,625 dolarů = 1/3 a P/E 27, tím zbyl růst kurzu +34 463 % za 11 let, průměrně +70,1 % ročně.

5.4 Rekordy indexu Dow Jones

Nejlepší den indexu Dow Jones byl 15.3.1933, za ten jeden den rostl index +15,34 %.

Nejlepší měsíc indexu Dow Jones byl srpen 1932, toho měsíce rostl index +35,76 %.

Nejlepší rok indexu Dow Jones byl 1915, toho roku rostl index +81,7 %.

Nejhorší den indexu Dow Jones byl 19.10.1987, za ten jeden den klesl index -22,61 % a ten den se proto nazývá černé pondělí.

Nejhorší měsíc indexu Dow Jones bylo září 1931, toho měsíce klesl index -30,70 %.

Nejhorší rok indexu Dow Jones byl 1931, toho roku klesl index -52,7 %.

Nejlepší dekády indexu Dow Jones:

Za dekádu od minima jednoho roku do maxima roku po 10 letech dosáhl index Dow Jones tyto zajímavé výnosy podle závěrečných kurzů dne:

28.4.1942 (92,92 bodů) až 31.12.1952 (291,90 bodů), to je +214 %.

13.6.1949 (161,60 bodů) až 31.12.1959 (679,36 bodů), to je +320 %.

12.8.1982 (776,92 bodů) až 1.6.1992 (3 413,21 bodů), to je +339 %.

11.10.1990 (2 365,10 bodů) až 14.1.2000 (11 722,98 bodů), to je +395 %.

Nejhorší dekády indexu Dow Jones:

Za dekádu od maxima jednoho roku do minima roku po 10 letech dosáhl index Dow Jones tyto poklesy podle závěrečných kurzů dne:

3.9.1929 (381 bodů) až 11.4.1939 (123 bodů), to je -67 %.

14.1.2000 (11 750 bodů) až 1.7.2010 (9 732 bodů), to je -17 %.

Snad se vyplatí s růstem aspoň +200 % za 10 let 2009–2019 investice do indexu Dow Jones a DAX třeba pomocí certifikátu na index. Z tím ale bude nuda, protože nám nebudou chodit dividendy. A tak by bylo lepší, výnosnější a zábavnější investovat jen do těch solidních akcií z indexu jako jsou AT&T, Bank of America, Exxon Mobil, General Electric, Johnson & Johnson, McDonalds, Pfizer, Procter & Gamble, United Technologies, Wal-Mart. A mimo index koupit také akcie banky Wells Fargo.

Nevyplatila se samozřejmě investice na 10 let do indexu ani do akcií z něj v letech 1929–1939 ani v letech 2000–2010, to ale bylo patrné a vyhnutelné pro extrémní předražení akcií s P/E 31 roku 1999 a podobně i roku 1929. Aby se člověk vyhnul negativnímu výnosu, není nutné držet akciový index 50 let, jak se mylně domnívají amatéři na mnohých hloupých webstránkách. Ale je nutné kupovat jen jednotlivé akcie, když jsou levné a prodat je za 1 rok až 4 roky, jakmile budou drahé.

Index S&P500 od 6.9.1929 klesal 35 měsíců o -86 %. Od 5.3.1937 klesal 13 měsíců o -54 %. Od 11.1.1973 klesal 21 měsíců o -48 %. Dne 19.10.1987 za jediný den klesl -20,4 % a to byl konec 15-denního poklesu -34 %. Od 24.3.2000 klesal 32 měsíců o -49 %.

5.5 Rekordy indexu DAX a jeho akcií

Za dekádu od minima jednoho roku do maxima roku po 10 letech dosáhl index DAX tento rekordní růst:

28.9.1990 (1 334,89 bodů) až 7.3.2000 (8 064,97 bodů), to je +504 %.

Za dekádu od maxima jednoho roku do minima roku po 10 letech dosáhl index DAX tento pokles hodnoty:

7.3.2000 (8 136 bodů) až 5.2.2010 (5 434 bodů), to je -33 %.

DAX přičítá dividendy do své hodnoty na rozdíl od indexu Dow Jones.

Jak rostly ty staré velké "líné" akcie z německého indexu DAX za 4 roky v letech 2003 až 2007 v závěrečných kurzech dne na burze Xetra:

Bayer +539 %, Thyssen Krupp +565 %, Fresenius VZ +781 %, Deutsche Börse +786 %, MAN +1 062 %, Salzgitter +2 522 %. Za 5 let v letech 2003–2008 Volkswagen ST +3 197 %, za 5 let v letech 2002–2007 Commerzbank +608 %. Za 6 let a to 2000–2008 K+S = Kali & Salz +3 031 %.

Které akcie z německého indexu DAX nejvíce a nejméně rostly za 4 roky 2003–2007, jejich minimální P/E, P/B a P/S roku 2003 a růst zisku podniku 2003–2007:

Pro výpočet růstu akcie, ale i pro P/E a P/B jsem vzal ten nejnižší kurz akcie na dolním konci knotu svíčky na svíčkovém grafu roku 2003 a netto zisk EPS roku 2002. Růst akcií jsem počítal do nejvyššího konce knotu svíčky na svíčkovém grafu roku 2007. Růst zisku podniku jsem počítal každý rok a vzal jeho průměr. Uvádím zde jen 7 nejlepších a 7 nejhorších akcií z těch 30 akcií v indexu DAX.

Nejvýnosnějších 7 akcií indexu DAX od roku 2003 do roku 2007:

Volkswagen ST +3 481 %, roku 2003 bylo P/E 4,2, P/S 0,2, P/B 0,5, průměrný roční růst zisku 2003–2007 +32 %.

Salzgitter +2 611 %, roku 2003 bylo P/E 5,6, P/S 0,1, P/B 0,4, průměrný roční růst zisku 2003–2007 183 %.

MAN +980 %, roku 2003 bylo P/E 12,7, P/S 0,2, P/B 0,7, průměrný roční růst zisku 2003–2007 +54 %.

K&S Kali und Salz +973 %, roku 2003 bylo P/E 2,4, P/S 0,4, P/B 0,4, průměrný roční růst zisku 2003–2007 +0 %.

Deutsche Börse +762 %, roku 2003 bylo P/E 7,2, P/S 3,2, P/B 0,8, průměrný roční růst zisku 2003–2007 +20 %.

Commerzbank +632 %, roku 2003 bylo P/E negativní, P/S 1,6, P/B 0,3, průměrný roční růst zisku 2003–2007 +45 %.

Thyssen Krupp +585 %, roku 2003 bylo P/E 14,3, P/S 0,2, P/B 0,4, průměrný roční růst zisku 2003–2007 +59 %.

Nejslabších 7 akcií indexu DAX od roku 2003 do roku 2007:

Deutsche Telekom +87 %, roku 2003 bylo P/E negativní, P/S 1,1, P/B 1,2, průměrný roční růst zisku 2003–2007 +272 %.

Hannover Rückversicherung +118 %, roku 2003 bylo P/E 6,3, P/S 0,3, P/B 1,0, průměrný roční růst zisku 2003–2007 +179 %.

Beiersdorf +144 %, roku 2003 bylo P/E 9,5, P/S 1,7, P/B 1,7, průměrný roční růst zisku 2003–2007 +5 %.

BMW +148 %, roku 2003 bylo P/E 6,9, P/S 0,6, P/B 1,0, průměrný roční růst zisku 2003–2007 +10 %.

Henkel +154 %, roku 2003 bylo P/E 5,4, P/S 0,9, P/B 0,8, průměrný roční růst zisku 2003–2007 +8 %.

Münchener Rückversicherung +183 %, roku 2003 bylo P/E 11, P/S 0,5, P/B 0,6, průměrný roční růst zisku 2003–2007 +79 %.

SAP +188 %, roku 2003 bylo P/E 10, P/S 5,9, P/B 1,9, průměrný roční růst zisku 2003–2007 +16 %.

Jak se ten růst akcií dá vysvětlit? Byl ten růst logický a akcie by nás napadlo počátkem roku 2003 koupit, nebo byl růst akcií nelogický a nedal se očekávat? U některých akcií byl ten potenciál růstu vidět už počátkem roku 2003 díky nízkým P/E, P/S, P/B a díky očekávanému vysokému růstu zisku podniku roku 2003 (MAN, Thyssen Krupp). Růst akcie byl také vyvolán extrémním růstem zisku Commerzbank jen v letech 2004–2007 a Volkswagenu jen 2005–2007. U některých akcií potenciál vidět nebyl a rostly nelogicky moc, až se extrémně předražily (Deutsche Börse na P/E 27 koncem 2007 s růstem zisku roku 2003 +0 %). U některých akcií způsobil růst kurzu masivní nákup akcií s úmyslem celý podnik převzít od jiného podniku (Volkswagen, Salzgitter). U podniku na umělá hnojiva způsobil růst akcií veliký zájem o suroviny koncem roku 2007 (K&S = Kali und Salz). Některé akcie nelogicky zůstaly dole a měly proto vysoký potenciál růstu ještě roku 2009 a 2010 (Deutsche Telekom, Hannover Rückversicherung, Münchener Rückversicherung, E.ON, Fresenius VZ).

Akcie indexu Dow Jones nebyly tak výnosné jako akcie indexu DAX. Za 4 roky 2003–2007 totiž rostl index Dow Jones jen +91 %, index Nasdaq100 +138 %, ale index DAX +272 %, když beru nejnižší konec knotu svíčky na svíčkovém grafu roku 2003 a nejvyšší konec knotu svíčky na svíčkovém grafu roku 2007. Akcie v indexu DAX bývají levnější než akcie v indexu Dow Jones, protože Němci se bojí akcií a německé akcie mají proto často větší potenciál růstu. Lidé z Evropy by měli tedy dávat přednost německým akciím před americkými u investic na 1 rok až 4 roky. Také nehrozí Evropanům ze zemí s euro úbytek kapitálu v amerických akciích slábnutím dolaru proti euro, když americká centrální banka FED často tiskne miliardy nových dolarů, aby vytvořila základ pro vznik nové krize, zatímco centrální banka Evropy rozmnožuje eura jen s mírou. Jestli však slábne euro díky slabému hospodářství Řecka, má to také výhodu: pro slabé euro mohou evropské podniky vyvážet více výrobků na jiné kontinenty a zvyšovat své zisky, což podporuje růst akcií, růst majetku podniku a růst dividend.

Růst +1000 % za 5 let. Graf akcie německého autokoncernu MAN SE z indexu DAX za 10 let od 1999 do 2009 na burze Xetra s indikátorem SMA 200. Zdroj: Comdirect.de

5.6 Růst akcií ČEZ, Komerční banka a Unipetrol

Akcie ČEZ na burze Frankfurt rostla za 4 roky 2003–2007 +1 916 % a za 9 let 1999–2008 vyrostla akcie ČEZ +4 775 % v euro. V letech 1999–2008 rostla akcie Komerční banka +2 388 % v euro. V letech 2002–2007 rostla akcie Unipetrol +1 354 % v euro. Tady je vidět, jak je hloupé dělat kasu za několik dní a akcie prodat, když indikátory ukáží signál prodat, namísto držení akcií několik let a prodeje teprve za pár let, když jsou akcie nebezpečně předražené, nebo prodeje akcií za několik let, když firma přestane zvyšovat roční zisk.

5.7 The Dogs of the Dow

Dogs of Dow je investiční strategie, při které páni James O'Shaughnessy a Michael O'Higgins sledovali nebo i navrhovali kupovat 5 nebo 10 akcií z indexu Dow Jones s tím nejvyšším procentuálním dividendovým výnosem na jeden rok a po roce, jestli nastala změna ve výnosu dividend, některé akcie prodat a jiné koupit a mít zas jen 5 nebo 10 akcií z indexu s tím nejvyšším dividendovým výnosem. V americkém nářečí se používá slovo dogs = psi pro podřadné věci nebo pro podřadné bytosti. Psi indexu Dow Jones byly jen zdánlivě akcie podřadné, ty akcie byly náhodou dole a levné s P/E, P/B a P/S a proto měly ty nejvyšší výnosnosti dividend. Evropané ze zemí s euro by měli raději sledovat strategii Dogs of the DAX a Dogs of the Eurostoxx 50, aby se vyhnuli měnovému riziku slábnutí dolaru proti euro. Jen v některých případech ty levné akcie s nejvyšším výnosem dividend také nejvíce během roku rostly. A rostly by nejvíce, kdyby se braly jen akcie od těch podniků a bank, které toho roku nejvíce zvyšovaly zisk. Protože bez růstu zisku podniku ta akcie mohla levná zůstat, jak bylo vidět na akcii General Motors. Když koncern General Motors kvůli silné konkurenci nebyl schopen zvyšovat zisk, měla jeho akcie kurz roku 2007 stejný jak před 60 lety a to bez jakéhokoliv splitu akcie. Strategie "Dogs of the Dow", kde se koupí 5–10 akcií indexu Dow Jones s tím nejnižším P/E nebo P/B, nebo se koupí 5–10 akcií s tím nejnižším kurzem, nebo 5–10 akcií s procentuálně nejvyšší dividendou, ta strategie je na nic. Protože zapomíná zcela na růst zisku podniku, který je nutný pro zájem o akcie a pro růst akcie. Tedy kupte si na 1 rok až 4 roky fundamentálně nejlevnější 3 akcie z indexu Dow Jones, 3 akcie z indexu DAX, 3 akcie z indexu Eurostoxx 50, ale jen akcie od podniků s očekávaným růstem zisku více než +20 % toho roku!

1.10.2009 psi indexu Dow Jones byly akcie: AT&T, Du Pont, Merck, Pfizer, Verizon, General Electric, Kraft Foods. Já jsem kupoval z nich AT&T, Pfizer a General Electric, avšak chci tyto akcie mít stále jen pro dividendy.

A psi indexu Eurostoxx 50 byly 1.10.2009 akcie: BP, Enel, Eni, France Telecom, Telefonica, Vivendi. Já jsem kupoval z nich BP a Telefonica a chci je mít stále jen pro dividendy.

A psi indexu DAX byly 1.10.2009 akcie: Allianz, Deutsche Post, Deutsche Telekom, E.ON, Münchener Rück, RWE. Z těch jsem nekoupil žádnou. Roku 2009 jsem totiž nekupoval žádné akcie na pár let, ty jsem měl už koupeny roku 2007 a chtěl jsem je prodat roku 2012 nebo 2013.

Kurz akcií je dlouhodobě určen ziskem podniku. A také růstem tržby, růstem vlastního majetku, růstem cash flow a výnosností vlastního kapitálu ROE. Roste-li dlouhodobě zisk podniku, roste dlouhodobě i kurz akcií. Při poklesu zisku podniku klesá i akcie, neboť lečjaké hlášení zisku za minulý kvartál akcionáře zklame a akcii prodají a další prodeje akcií pak zařídí automatické obchodní systémy, kde jeden reaguje na druhý a kurz je stále nižší. A tak klesávala v letech 2004–2006 několikrát akcie i tak obrovského podniku jako Nokia –18 % za ten jeden den, když byl hlášen slabý zisk minulý kvartál. Když zjistíme, že podnik neočekává příští rok růst zisku více než +10 %, bude často lepší jeho akcie prodat, jestli nepatří ta akcie do našeho důchodového fondu jen pro dividendy. Neplatí-li se dividendy, má teoreticky dlouhodobě růst akcie tolik, kolik roste zisk podniku, nebo růst průměrně ročně o stejná procenta jako je hodnota výnosnosti ROE. Je-li vyplácena dividendy rovná polovině zisku EPS, pak má akcie důvod růst 2× méně, než je růst zisku podniku nebo ROE a pro výpočet růstu našeho kapitálu je nutno k tomu zas přičíst tu dividendu 3 % nebo 4 % ročně. Prakticky ale rostou oblíbené akcie po léta několikrát více, než roste zisk podniku a pak klesnou předražené akcie během dvou let na zlomek toho nejvyššího kurzu před dvěma lety, čímž se pak růst zisku podniku a růst kurzu akcie zase vyrovná.

5.8 Černé pondělí na burze New York dne 19.10.1987

Černé pondělí byl historicky rekordní pokles akcií za jediný den. Index Dow Jones klesl za jediný den –22,6 % od závěrečné hodnoty minulého dne do závěrečné hodnoty dne 19.10.1987, nebo –25,3 % od závěrečné hodnoty minulého dne do minima dne 19.10.1987. Ten jeden den poklesly hodnoty všech amerických akcií dohromady na burze New York o 500 miliard dolarů. Mírný pokles kurzu akcií začal už 5.10.1987. Index Dow Jones měl v pátek 16.10.1987 závěrečnou hodnotu close 2 246 bodů, v pondělí 19.10.1987 otevírací hodnotu open 2 164 bodů, nejvyšší hodnotu dne high také 2 164, nejhlubší hodnotu dne low 1 677 bodů a závěrečnou hodnotu close 1 738 bodů. Tedy od pátečního close do pondělního close, prakticky za jeden pracovní den klesla hodnota Dow Jonesu o 508 bodů a společná burzovní hodnota těch 30 společností v indexu Dow Jones = market capitalization of Dow Jones ztratila více než 100 miliard dolarů během dne. Druhý den v úterý 20.10.1987 klesl Dow Jones ještě na nižší low 1 616, ale pak už se to obrátilo, na konci úterý bylo close 1 841 bodů a další dny už index a akcie převážně rostly.

Krach akcií černé pondělí 19.10.1987 zavinily computery programované na automatické obchody a banky a brokeri nutící ztrátové pozice akcií a indexu koupené na dluh uzavřít a vyrovnat dluhy. Nejprve ale způsobilo pokles kurzu akcií zvýšení úroku centrální banky FED. Tím klesly indexy jen o pár procent, ale ten malý pokles indexu stačil, aby kontrakty na index s vysokou pákou snížily hodnoty na objednané prodejní stop loss hodnoty a computery automaticky odeslaly pokyn prodat kontrakty na index na burzu Chicago. Spekulantů mělo často 95 % těch kontraktů financováno kreditem a při poklesu hodnoty indexu pár procent ale s pákou byly od brokerů a bank nuceni zvýšit ručení a ukončit investice na dluh. Také jednotlivé akcie byly rychle prodávány automaticky i manuálně bez jakéhokoliv rozumu, neboť na fundamentech podniků se nic nezměnilo, tak proč prodávat v panice akcie, když se jiný den zas musely nakupovat. Zde se ukázalo, jaký je automatický prodej na stop loss order nesmysl a jak jsou spekulace s pákou hazardní. Po computerech a jednotlivcích prodávaly akcie ve strachu i instituce, fondy, banky a pojišťovny. Celkem se prodávaly ten den akcie a kontrakty na index za miliardy dolarů.

Dne 19.10.1987 klesl index S&P500 z 282,70 na 224,83 bodů, to je –20,5 %. Celkový propad indexu od 5.10.1987 do krátkodobého minima dne 20.10.1987 byl z 328,57 na 216,46 bodů, to je propad –34 % za 15 dní. Hodnotu před propadem jako 5.10.1987 dosáhl index S&P500 teprve za 1 rok a 9 měsíců dne 11.7.1989. Tak velký propad akcií během jednoho dne se prý už nemůže dnes opakovat a zabrání se tomu tak, že se při propadu indexu o 300 bodů nebo –10 % zastaví obchodování burz na hodinu a také tomu zamezí dnešní větší likvidita na burze. Přes ten velký krach kolem 19.10.1987 akcie Berkshire Hathaway holdingu Warrena Buffetta BRK-A klesla během týdne –25 %, od 13.10.1987 do 20.10.1987. Během černého pondělí klesla akcie BRK-A –18,5 %.

6. Pojištění, důchod, spoření, úvěr, dluhopisy a akcie

6.1 Druhy pojištění, které je nutné nebo vhodné

Krátce řečeno, potřebuje se důchodové pojištění, nemocenské pojištění a zdravotní pojištění. Někdy i pojištění proti nezaměstnanosti. Pro řidiče vozidel je povinné platit povinné ručení. Majitelé domu potřebují pojištění proti požáru.

České povinné pojistné na sociální zabezpečení zahrnuje platby na důchodové pojištění, nemocenské pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a tyto se strhávají každý měsíc z brutto mzdy. Po odečtení daně ze mzdy pak vznikne netto mzda. Nesamostatně pracující lidé musí platit sociální pojištění na konto ČSSZ, to je Česká správa sociálního zabezpečení www.cssz.cz. Dále je povinné také zdravotní pojištění a to se platí u soukromých pojišťoven, jako je Všeobecná zdravotní pojišťovna VZP. Nemocenské pojištění uhradí pobyt v nemocnici a zdravotní pojištění uhradí návštěvu u doktora. Za děti, studenty, nezaměstnané a důchodce platí pojištění stát, nebo dostávají zaplacený nemocenský pobyt a doktora od státu. Soukromí podnikatelé jsou povinni platit jen důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, ale dobrovolné je pro ně platit nemocenské a zdravotní pojištění.

V západní Evropě je nemocenské a zdravotní pojištění v jednom pojištění. Pojištění důchodové, nemocenské a proti nezaměstnanosti a také daň ze mzdy platí v západní Evropě pro nesamostatného pracovníka přibližně z poloviny zaměstnanec a z poloviny zaměstnavatel.

Pojištění proti nezaměstnanosti jako je v západní Evropě, to v Čechách neexistuje, ale kdo byl alespoň 1 rok zaměstnán, dostává i v Čechách od státu několik let vyplácenu podporu v nezaměstnanosti a tu dostane dokonce i soukromý podnikatel. V Čechách existuje jen pojištění proti nezaměstnanosti a neplacení kreditu u bank, když tam splácí lidé nějaký kredit a ten by z podpory od státu jako nezaměstnaní splácet nemohli. Toto pojištění značně zvýší měsíční splátky i celý kredit a proto je vhodné se při zařizování kreditu u banky vyhnout tomuto pojištění proti neschopnosti splácet kredit.

Pro majitele auta je nutné platit povinné ručení, například na pojišťovnu ČSOB nebo na pojišťovnu Allianz, které zaplatí škody spáchané na cizích vozidlech nebo na zdraví cizích lidí. Dobrovolné je platit havarijní pojištění, například na pojišťovnu ČSOB nebo na pojišťovnu Allianz, které zaplatí škody spáchané na vlastním vozidle nebo na vlastním zdraví.

Majitelé vlastního domu nebo bytu mohou dobrovolně platit pojištění domácnosti a nemovitosti proti požáru, například u pojišťovny ČSOB nebo u pojišťovny Allianz.

Pojištění nám nepřinese žádné peníze, když máme štěstí. To nezní logicky. Ale když nás nepotkalo žádné neštěstí, ztratili jsme peníze na pojišťovnu nadarmo. A když nás potkalo neštěstí, trvalá invalidita nebo shořel dům se všemi předměty v něm, pak jsme za to neštěstí získali peníze od pojišťovny, jestli jsme byli pojištěni proti úrazu nebo proti požáru. Tedy když nepřijde k žádné nehodě, pak máme štěstí, ale placení pojištění se nám nevyplatilo, byly to ztracené peníze. Nejlepší ochrana proti katastrofě je velké portfolio akcií. Z něj máme profit stále, když nás žádná nehoda nepotká a také když nás nehoda postihne. V takovém případě by ale muselo mít portfolio našich akcií hodnotu alespoň jako náš vlastní dům.

Nikdy žádná jiná pojištění nepořizovat! Nikdo nesmí profitovat ze smrti někoho! Nikdo by si neměl pořizovat životní pojištění! Pak nebude ten životně pojištěný člověk zabit od lidí z pojištění profitujících. Vždyť každý má nějakou práci a uživí sebe a členy rodiny a jakmile zemře, zase jiný člen rodiny má práci a uživí sebe a lidi z rodiny a když nepracuje nikdo z rodiny, jakmile živitel zemřel, pak dostávají všichni v rodině sociální pomoc od státu třeba celý život až do smrti. Nikdy nikdo neplatíte žádné životní pojištění! To je jen motiv pro vraždu, jak známe z filmů a z knih. Prý má dnes 51 % českých občanů životní pojištění. Tedy to je hrůza, jakou práci už vykonali ti prodáváci pojištění, když naverbovali 51 % obyvatel na zcela zbytečné a jen pro pojišťovny a pro poradce prospěšné životní pojištění. Zemřelí členové rodiny by měli zanechat pozůstalým jen akcie s dividendami.

Za několik let možná důchodci dostanou důchod ze státního pojištění vysoký jen jako 50 % z poslední netto mzdy. V Británii je důchod ze státního pojištění vysoký jen jako 20 % až 25 % z poslední netto mzdy. Ale proto by neměl nikdo platit ještě dobrovolné 2. a 3. důchodové pojištění. Každý by si měl být vědom, že i přes propady akcií roku 2001 a roku 2008 je nutné držet stále akcie starých a velkých podniků a bank, kterým neškodí konkurence, neboť akcie s nadprůměrnou dividendou jsou to nejvýnosnější a nejjistější důchodové pojištění na světě. V Británii je také obvyklé podnikové důchodové pojištění.

Měli bychom mít na stálo 12 až 20 akcií z indexu Eurostoxx 50, FTSE100, DAX a Dow Jones. Nemohou to ale být jakékoliv akcie. Nepřipadají v úvahu akcie jako General Motors, Ford, Lufthansa, Intel, Microsoft, Nokia, Goldman Sachs, Porsche ani Hypo Reel Estate Bank. Protože některým firmám škodí konkurence ve schopnosti dlouhodobě zvyšovat zisky, jiné mají dividendy stále nižší než 3 % z kurzu akcií a z dalších firem vykrádají vedoucí pracovníci každý rok tolik milionů mzdy a bonusy, že zbývá pro akcionáře dividendy jen 1 % z kurzu. Takovým akciím by se měl každý vyhnout, ať už je chce držet jeden rok nebo stále, když šéf firmy bere 10 milionů euro, ba i 50 milionů dolarů za rok jako mzdu, bonus a akcie a na skutečné majitele podniku, tedy na akcionáře pamatuje jen s dividendou 1 % za rok z kapitálu investovaného do akcií. Tedy nekupovat akcie Porsche ani Goldman Sachs! Na stálo je dobré držet akcie první a druhé největší banky v zemi a ne akcie třetí největší banky v zemi.

6.2 Důchodové pojištění – historie

Aby státní pokladna Německa mohla financovat stavbu železnic a vyzbrojení armády moderními zbraněmi, dostal roku 1881 německý kancléř Otto von Bismarck nápad s pojištěním pracujících, které tu státní kasu mělo naplnit. S pojištěním by se utišily také bouře pracujících lidí podporovaných od socialistických stran pod vedením Marxe a Engelse. Otto von Bismarck zavedl roku 1883 zdravotní pojištění, 1884 úrazové pojištění, 1889 starobní pojištění a invalidní pojištění, 1891 zákonné důchodové pojištění. Tato pojištění platil ze 2/3 pracující a z 1/3 zaměstnavatel. Od roku 1891 už si platil pracující stejně, jako mu platil zaměstnavatel, tedy 50 % : 50 %. Na tato pojištění musely být založeny nové pojišťovny a tak vznikla 1884 největší německá pojišťovna AOK = Allgemeine Ortskrankenkasse = Všeobecná místní zdravotní pojišťovna. Bohužel na důchod měl právo člověk teprve od 70 let a kolem roku 1891 se dožilo 70 let jen 1 % lidí. Důchodci dostávali od pojišťovny důchod rovný 40 % poslední netto mzdy. Ale základy pojištění pracujících byly položeny a bylo to první zabezpečení na světě proti nemoci, nehodě a chudobě ve stáří. Pak se přidávaly ostatní státy světa a věk pro důchod se snižoval. Hlavně aby se lid nebouřil a nezvítězil socialismus. Otto von Bismarck žil 1815–1898, Karl Marx žil 1818–1883, Friedrich Engels žil 1820–1895.

6.3 Zákonné důchodové pojištění

Zákonné důchodové pojištění je Ponziho schéma, pyramida a velká černá díra. Jak přibývá lidí v důchodu, ubývá pracujících a rostou dluhy států, bude důchod ze zákonného pojištění dlouhodobě bez růstu, bude důchod méně procent ze mzdy, nadprůměrné důchody budou snižovány, zatímco kupní síla důchodu bude ubývat díky inflaci. Věk pro právo na nezkrácený důchod se zvýší v některých zemích na 67 let, aby stát měl právo krátit všem lidem důchody, protože lidé půjdou do důchodu i nadále většinou s 65 lety, když byli předtím často i 10 let nezaměstnaní. Kdyby se však jednoduše zvýšilo důchodové pojištění placené ze mzdy asi o 0,6 %, pak by se nemusel zvyšovat věk pro nezkrácený důchod z 65 let na 67 let a stát by měl peněz na důchod dost. Mnozí lidé nenajdou práci a budou brát krácený důchod často už s 63 lety, když byli několik let bez práce a žili z podpory.

Zákonným pojištěním dávají pracující peníze státu a stát ty peníze neukládá s úrokem, ale celé je spotřebuje na výplaty důchodu nynějším důchodcům a později jako důchodce bude člověk dostávat důchod zase z peněz jiných pracujících. To je to samé jako zločinné Ponziho schéma financování, kde peníze přispívajících jsou celé ihned vypláceny těm dřívějším přispívajícím a ti noví přispívající dostanou později peníze zpátky, jen když uložil do systému peníze zase dostatečný počet nových klientů. Kdyby to nebylo povinné pojištění, neměl by pracující ty peníze státu dávat a pak je chtít zase zpátky i s úrokem. Důchodce dostane všechny peníze zaplacené za pojištění zpátky jen tehdy, když žije dostatečně dlouho. Samostatní podnikatelé jsou na tom lépe, ti nemusí platit zákonné důchodové pojištění, ale mohou dobrovolně ukládat libovolné množství peněz s úrokem do té největší a nejstarší pojišťovny v zemi, která jistě nezkrachuje. Měli by se vyhnout

měnovému riziku, tedy neplatit do švýcarské pojišťovny, když je v zemi pobytu euro. Samostatní podnikatelé by mohli platit dobrovolné důchodové pojištění na německou pojišťovnu Allianz. Allianz je ta největší pojišťovna Evropy. Když má pojištěnec peníze uloženy v Allianz, dostává na ten kapitál několik procent úrok. Je vhodné zařídit si také výplatu peněz pozůstalým z rodiny, když by se důchodce nedožil vyplacení celého vloženého kapitálu z pojišťovny zpátky.

Stát s penězi pojištěnců nejenže nedosáhne výnos, ale ještě na to doplácí. Přibližně 70 % peněz na důchody nynějších důchodců jde z příspěvků nynějších pracujících a přibližně 30 % peněz na důchody musí stát vzít z daní nynějších pracujících. Ti kdo pracují nesamostatně, musí platit zákonné důchodové pojištění. Ten důchod jim ale později u průměrné mzdy mnohdy nebude stačit, když budou platit nájemné z bytu, nebo začnou až jako důchodci cestovat po světě, nebo dostanou děti s mladou paní. Namísto druhého pojištění by měli nesamostatní pracující, ale i samostatní podnikatelé investovat do akcií největších a nejstarších firem ze západní Evropy a z USA z indexu Eurostoxx 50, DAX, FTSE100 a Dow Jones s nadprůměrnou dividendou v době, když jsou ty akcie levné a musí to být firmy a banky, kterým neškodí konkurence a proto dlouhodobě zvyšují zisky, tržbu, cash flow, vlastní majetek a dividendy o 7 až 10 procent ročně.

Český důchodový systém se skládá někdy ze dvou částí neboli pilířů. Někde v cizině jsou pilíře tři. Podnikatelům stačí jeden pilíř.

První pilíř je povinné základní důchodové pojištění. Pracující dávají každý měsíc několik procent z hrubé mzdy státu jako pojištění (a další procenta jako daň), stát ty peníze celé zlikviduje a důchodci dostávají peníze z odvodů státu z platů mladších pracujících, je to Ponziho schéma financování, kde se vklady starších klientů zničí a oni dostanou vložené peníze zpátky jen, když noví klienti do systému platí.

Druhý pilíř je důchod od bývalého zaměstnavatele, podnikový důchod, ale ten v českém důchodovém systému zatím neexistuje. Člověk však nemusí mít od podniku důchod, stačí jen dividendy a to pro jistotu dividendy z akcií od několika podniků.

Třetí pilíř českého důchodového systému je dobrovolné doplňkové penzijní připojištění, někdy se státním příspěvkem, produkty komerčních pojišťoven a bank.

Mnohý člověk v cizině, který stále samostatně podnikal třeba jako nájemce benzinové pumpy nebo hospody, ten nedostane vůbec žádný důchod, protože nemusel nikdy platit státní důchodové pojištění. Tedy kdo nikdy neplatil státu důchodové pojištění, bude v důchodu mít jen nízkou sociální pomoc asi 360 euro měsíčně.

Nebo může dostávat veliký balík dividend každý měsíc, jestliže investoval už za mlada více než 100 000 euro do dividendových akcií, nebo akcie nakupuje průběžně celý pracovní život.

Já platím z pojištění jen zákonné důchodové pojištění, pojištění zdravotní do všeobecné kasy a pojištění proti nezaměstnanosti. Žádné jiné pojištění ani spoření nemám. Kdybych měl vlastní byt, asi bych platil pojištění proti požáru u pojišťovny Allianz. Pro kapitál na nákup vlastního bytu a pro vyšší důchod kupuji akcie z indexu DAX, Eurostoxx 50, FTSE100 a Dow Jones za asi 10× vyšší měsíční obnos než je příspěvek na zákonné důchodové pojištění. Asi 60 % z netto mzdy dávám každý měsíc do akcií, některé akcie mám na pár let na prodej s výnosem a jiné akcie mám nastálo jen pro dividendy.

6.4 Důchodové připojištění

Na důchodové připojištění dostaneme na investovaný kapitál asi 3 % ročně garantovaný úrok a k tomu nějaký nejistý bonus. Buďto platíme celý život měsíčně stejnou malou sumu, nevědíce, zda se toho důchodu vůbec dožijeme, nebo jestli ta pojišťovna nezkrachuje. Nebo platíme 12 let před důchodem všechny volné peníze, každý měsíc stejnou sumu a jsme těchto 12 let chudí. Nebo dáme na pojištění jednorázově velikou sumu peněz a alespoň 12 let ji necháme v pojišťovně ležet. Nedožijeme-li se počátku vyplacení měsíčního důchodu, dostanou naši potomci jednorázově vyplacenu většinu těch peněz zpátky. Dožijeme-li se jen několika splátek toho důchodu, pak naši potomci u některých pojištění nedostanou nic a většina peněz daných do pojišťovny bude ztracena. Důchodové pojištění pro důchodce musí tedy být smluveno současně jako naše životní pojištění vyplácené našim potomkům. Mnoho myslících lidí doma i v cizině za několik let prokoukne, že kvalitní dividendové akcie přinesou pomocí dividend důchod několikrát vyšší než to nejlepší připojištění a proto lidé placení pojištění za několik let předčasně ukončí. Lidé se musí s pojišťovnou soudit o vrácení peněz a pak jim vrátí pojišťovna jen polovinu toho, co jí ve splátkách zaplatili. Splátky pojištění první 2 roky si často pojišťovna celé nechá, kdo placení pojištění za 2 roky ukončí, nedostane nic zpátky.

6. Druhy pojištění

Tedy ještě před rozhodnutím pro pojištění důkladně uvažovat a snad dojdeme k tomu, že v akciích jako například: BNP Paribas, HSBC, Wells Fargo, Iberdrola, Allianz, BMW, BASF, Royal Dutch Shell, Sanofi, AT&T, Johnson & Johnson, Pfizer, Procter & Gamble, BHP Billiton nám roste kapitál i dividendy přibližně +7 % ročně a to je +100 % za 10 let, kdykoliv je možno část akcií prodat, nebo akcie vyměnit za jiné akcie a naši potomci ty akcie mohou dědit po nás.

Mnohá dobře známá důchodová pojištění jsou spočítána tak, že dají lidem celé jejich zaplacené příspěvky zpátky a bez úroku jen, když se lidé dožijí průměrného věku, to je v západní Evropě asi 80 let. Kdo se nedožije průměrného věku, zaplatil více pojišťovně, než si vybral zpátky s důchodem. A úroky nebo přírůstek od státu využijí důchodci jen tehdy, když se dožijí nadprůměrného věku. Jdou-li na důchod lidé do ciziny, musí přírůstek od státu v některých zemích zase státu vrátit. A jsou-li lidé ve vlasti na důchod, pak platí z důchodu daně vyšší než ten příspěvek, který dostali od státu. Zákonné důchodové pojištění a i privátní pojištění nechávají vydělat pojišťovny a stát a pojištěnci nedosahující průměrné stáří dostanou jen část peněz zpátky, které pojišťovně zaplatili.

Bývalý německý ministr práce Walter Riester vynalezl roku 2000 Riesterův důchod = Riester Rente, to je dobrovolné důchodové připojištění s přírůstkem od státu, které bylo od chytrých matematiků počátkem roku 2008 propočítáno a ukázalo se, že je to podvod na lidech. Hledej s Google: Riester Rente Betrug! Walter Riester naverboval na přednáškách milióny lidí na to pojištění a dostával za každou přednášku od pojišťoven honorář 7.000 euro, celkem až 300.000 euro za 3 roky. Teprve roku 2008 začala německá televize v kritických pořadech informovat, že na Riester rentě vydělají jen pojišťovny, stát a Walter Riester, zatímco lidé dostanou celé zaplacené peníze bez úroků od pojišťovny zpátky (= 0 % profit), když se dožijí věku 87 let. Jestli se nedožili 87 let, pak dali pojišťovně více peněz, než od ní dostali zpátky. A slibované úroky 2,2 % a přírůstek od státu by využili důchodci jen tehdy, kdyby se dožili věku 103 let. Proto namísto pojištění kupujte raději na stálo akcie od nejstarších a největších podniků a bank Evropy a USA, kterým neškodí konkurence a dlouhodobě zvyšují zisky a platí nadprůměrné dividendy!

6.5 Životní pojištění

Měl by si člověk pořídit nějaké životní pojištění? V žádném případě! Ale 51 % občanů České republiky si jej pořídilo. Z toho je vidět, jak špatně je národ informován a jak silně je národ naveden a obelhán od médií, od poradců z pojišťoven a od poradců samostatných. Vždycky bylo lepší koupit akcie od nějaké velké západoevropské (ale ne americké) pojišťovny, než u ní uzavřít životní pojištění. Ty výplaty od pojišťoven nejsou vůbec garantovány. Zaručené je jen, že vašimi penězi zaplatíte toho pojišťovníka a ty budovy pojišťoven. V mnohých případech se nakonec dostane méně peněz od pojišťovny vyplaceno, než kdybyste měli celá ta léta peníze na spořitelnu knížce a ta je známá jako ten nejhorší způsob rozmnožování peněz. Akcie jsou to nejlepší opatření pro stáří. A čím déle ty akcie držíte, tím více radosti budete mít z té investice. Namíchejte si portfolio z 10–20 akcií z různých branží a jen z akcií velkých podniků a bank z indexu Eurostoxx 50, DAX, FTSE100 a Dow Jones, pojišťovny to dělají zrovna tak! Za několik desítek let dáte dohromady úctyhodnou sumu peněz v akciích a budete žít z jejich dividend. V nejhorším případě budete žít z postupného prodeje akcií, když vám nebude důchod stačit.

Životní pojištění je to nejhorší pojištění a je to častý motiv vraždy, jak víme z televizních detektivek, ale i ze zpráv. Investiční životní pojištění (IŽP), to je příliš drahé spoření. První dva roky putuje celé klientem placené pojistné do kapsy finančních poradců jako provize, a kdyby chtěl pojištěnec pojistku za dva roky zrušit, nedostane zpátky často ani korunu. A po více letech u IŽP klient dostane jen 75 % výnosu burzy, protože podílové fondy u IŽP podílníkovi dopřejí jen 75 % z výnosu, který mají s akciemi z burzy.

6.6 Úvěr na nemovitost – kredit

Kdo si bere úvěr na zaplacení vlastního bytu nebo na nákup domku, ten by měl odmítnout platit pojištění proti neschopnosti platit splátky, aby naplatil kvůli tomu deset procent vyšší sumu za byt. Neposkytne-li banka úvěr bez tohoto pojištění, pak se vezme úvěr u jiné banky. Kdo jako garanci na úvěr vezme hypotéku na jiný svůj byt nebo domek a ztratí zaměstnání a nemůže platit splátky na úvěr, tomu banka ten nový nebo ten starý byt zabaví a dá do dražby, kde dostane banka někdy jen 1/3 těch peněz, které musí klient bance

splácet. Banky jako Hypo v minulosti také samy nabízely lidem byty za přehnaně vysoké ceny. Tedy byt za 100 000 euro stál na úvěr s úroky 200 000 euro a při neschopnosti splácet úvěr banka byt zabavila a dostala za něj ve dražbě jen 70 000 euro. Člověk když našel zas zaměstnání pak splácel léta bance zbytek úvěru, tedy ještě 130 000 euro za byt, který už mu byl zabaven a platil nájemné za jiný byt nevlastní. Několik lidí spáchalo sebevraždu, když jim banka byt zabavila a levně prodala a museli tedy bance platit desítky tisíc dál. A stačilo by si vyřídit u soudu osobní bankrot, aby nemuseli bance platit nic víc.

Kdo chce byt nebo domek platit kreditem 10, 20 nebo 30 let, může platit s úroky 2× i 3× tolik, než kdyby platil byt v hotovosti a pro ty vysoké pravidelné měsíční splátky je člověk 10, 20 nebo 30 let stále bez peněz. Ve Španělsku splácí mnozí lidé od věku 20 let splátky na byt 50 let a teprve pak, když je jim 70 let, zbydou jim peníze, aby si pořídili děti. Mnohem lepší je za 10 nebo 20 let na vlastní byt nebo domek vydělat s akciemi nebo s akciovými fondy. Od jisté sumy v akciích nám zaplatí dividendy nájemné z nevlastního bytu. Když je vyděláno s akciemi, potom sice stojí ten objekt už 2× tolik než dnes, jenomže člověk má před tím nákupem objektu stále dostatek peněz na cokoli, protože kupuje akcie nebo podíly fondu nepravidelně, jen když mu na ně zbývají peníze a v případě nezaměstnanosti přestane akcie kupovat. Nikdy není člověk vysoce zadlužen, nikdy mu banka objekt nezabaví. A člověk může pak koupit byt a bydlet stovky a tisíce kilometrů daleko od místa, kde pracoval, když už se ve vlasti nudí a chce za 20 let bydlet jinde.

6.7 Stavební spoření

Kdo si pořídí stavební spoření na zaplacení vlastního bytu nebo domku, dostane v době nízkých úroků garantovaný výnos jen asi 3 % ročně a nejistý přídavek od státu. Tedy má výnos 2× až 3× nižší, než roste akciový index DAX, Eurostoxx 50 nebo Dow Jones a měl by raději dávat ty peníze na akcie, akciové fondy nebo na certifikáty na index s připisováním dividend. Stavební spoření, aby postačilo, vyžaduje platit pravidelně měsíčně tak vysoké částky, že je člověk 10 nebo 20 let bez peněz. Zatímco 2× nebo 3× výnosnější investice do akcií, fondů nebo certifikátů se dělají, jen když na ně zbydou peníze.

Inflace roku 2008 požírala české peníze rychlostí 6,7 % za rok. Běžný účet dal výnos 0,1 % za rok. Spořicí účet a termínový vklad dal roku 2008 maximálně 3,5 %. Penzijní připojištění s podporou státu dalo 5,8 % za rok. Tedy inflace 6,7 % to všechno sebrala. Stavebním spořením s maximálním počtem státních podpor se dosáhlo roční zhodnocení kapitálu 6,3 %, tedy inflace 6,7 % to sebrala. Investiční životní pojištění dá 4 % až 8 % za rok, ale první 2 roky ty příspěvky klientovi sebrala provize pro poradce, kteří lidi na to pojištění naverbovali. Fondy peněžního trhu vynesly maximálně 4 %, tedy inflace 6,7 % to sebrala. Smíšené fondy vynesly 4 % až 8 % za rok.

Tedy vybudujte si raději sami dlouhodobé portfolio z akcií a akcie každý rok přikupujte, dokud jsou fundamentálně levné a podniky zvyšují zisk! Dlouhodobý růst portfolio z akcií může být průměrně 10 % až 20 % ročně, zvláště když se překonají velké krachy na burze bez akcií. Velké dvouleté krachy akcií nastávají po extrémním předražení akcií jako v letech 2000–2002.

6.8 Těžký průmysl česko-slovenský = finanční poradci

Finanční poradci absolvují přednášky, kurzy a týdenní akademie, za které dostanou diplomy a certifikáty a jestli musí za novými klienty cestovat, tak vezmou tyto certifikáty o absolvovaných kurzech s sebou ukázat je klientovi. Mnozí z nich absolvovali jen Základní devítiletou školu ZDŠ a tak se nelze divit, že umí verbovat lidi jen na zbytečné pojištění, ze kterého mají provizi, nebo verbují lidi na akciové fondy s akciemi z Ruska, Indie, Číny nebo Brazílie. Na takovou hloupost by rozumný investor s maturitou střední školy ze střední Evropy a západní Evropy nepřišel.

České společnosti finančních poradců:

Broker Consulting založen 1998. Fincentrum založené 2000. Partners založení 2007.

Německé společnosti finančních poradců:

OVB založeno 1970. MLP založeno 1971. DVAG založeno 1976. AWD založeno 1988.

V Čechách pracují a parazitují také německé společnosti finančních poradců: OVB a AWD. V Čechách i v

Německu jdou prodavači pojištění od těchto spolků od domu k domu, nebo telefonují všem lidem z telefonního seznamu a obtěžují nevinné lidi, aby si pořídili nějaké pojištění nebo fond, protože tito prodavači pojištění nemají žádnou mzdu, jen provize z prodaných produktů. Provize pro poradce je tak vysoká, že mnohdy platí zájemce o pojištění první dva roky jen na provizi poradce. Takže když klient za dva roky zmoudří a platby na pojišťovnu předčasně ukončí, nedostane od pojišťovny žádné peníze zpátky, protože dva roky platil pojištěnec jen mzdu poradci a na konto u pojišťovny mu za dva roky nedošlo nic. Ty spolky finančních poradců neprovozují vlastní investiční produkty, ale zprostředkují produkty od bank, pojišťoven a investičních společností. Ti prodavači pojištění také nabízí lidem práci v jejich finanční poradně, protože si mohou nasbírat několik spolupracovníků a stát se jejich vedoucími a brát si část z jejich provizí.

Na velkých výročních setkáních se zakladatelem firmy, s hudbou, filmem, jídlem a pitím, je lidem nalháno, že mohou vydělat jako poradce hned 2.000 euro měsíčně a jako vedoucí malé skupiny spolupracovníků už 10.000 euro měsíčně a později s velkou skupinou spolupracovníků i 100.000 euro měsíčně. Mnozí přihlouplí lidé opustili své dobré zaměstnání, aby se stali svobodní a bohatí finanční poradci. Spolupracovníci poradny ale nemají žádnou mzdu a žádné pojištění, musí si sami platit důchodové a zdravotní pojištění z těch nepravdivých provizí, jestli se jim povede každý měsíc více lidem prodat nějaká pojištění. Když zjistí tito nerozumní poradci, že musí otravovat své kamarády a své příbuzné, aby si pořídili od nich pojištění, brzy ztratí všechny své kamarády a ani jejich příbuzní už je nechtějí vidět.

Také jsou známé v Čechách případy, že lidé platí tolik všelijakých pojištěních, že jim ze mzdy nic nezbyde. A pak přijdou do styku zase s poradci, kteří jim navrhnou polovinu pojištěních zrušit a zařídít si zas jiná pojištění, ze kterých zas dostanou ti noví poradci provizi. Práce malého poradce je stejně ponižující a je nepříjemné zaměstnání, jako jít po vesnici od domu k domu a nabízet hospodyním a hospodám mýdla a prací prostředky, vysavače nebo gumy do kalhot.

Prodavači pojištění si musí koupit reprezentativní sako, kalhoty, kravatu a reprezentativní auto, někdy platí i nájemné z reprezentativní kanceláře pro svoje porady. Ale získají často jen nepravdivý malý příjem, v Německu kolem slabých 500 euro měsíčně a 60 % lidí toho nechá do roka, jen asi 10 % lidí dělá pro svou firmu osla ještě po 5. roce. Mnoho těch poradců a prodavačů pojištění nezbohatne, ale jsou zadlužení nákupem reprezentativního auta a zadlužení u své poradny vybíráním záloh na budoucí provize od klientů.

Brzy už mají všichni navedení klienti 3× více pojištěních, než jich potřebují a proto ti poradci nutí své klienty některá pojištění ukončit a pořídít si zase jiná, aby dostali zase jiné provize. Také poradci prodávají klientům akciové fondy, nemovitostní fondy, fondy investující do lodní dopravy, fondy investující do filmového studia v Hollywoodu, fondy na výstavbu města Dubai a také z kapitálu, který klient investuje do těchto fondů, může dostat poradce 2 % nebo 3 % jako provizi.

Když dobře situovaní klienti mají vlastní dům a očekávají dobrý důchod ze soukromého pojištění, je jim od poradců slíbeno znásobení kapitálu, když si vezmou hypotéku na vlastní dům, půjčí si peníze, vyberou celý vklad ze soukromého důchodového pojištění a ty peníze investují do nějakých pochybných fondů nebo na konto Bernarda Madoffa. Tito kdysi zámožní klienti mohou být pak rádi, když neztratí svůj vlastní dům, ale ztratí 100.000 euro a ztratí právo na důchod a žijí pak ze sociální pomoci od státu, protože jim finanční poradce poradil investovat do riskantního fondu na dluh a ten fond zkrachoval. Samostatní podnikatelé, kteří neplatili zákonné důchodové pojištění a obstarali si na důchod příjem jiný, ztratili tedy často i důchod za pomoci poradce od AWD nebo od DVAG. Někteří poradci dostávají od své společnosti nízký plat ve výšce očekávaných budoucích provizí a jakmile pak nic lidem neprodají, jsou pak u své společnosti zadlužení někdy i s 30.000 euro, na které dostali zálohu, ale nevydělali je s provizemi a pak jsou z firmy venku, musí shánět nějakou poctivou práci a ten dluh u své poradny zaplatit.

Čtyři zakladatelé české firmy Partners For Life Planning, a. s. dnes asi už dávno nic lidem neprodávají, jen vybírají podíly z provizí od svých podřízených prodavačů pojištění a fondů. Oni jsou spolčeni také s českou vládou, aby profitovali z nových zákonů a odvrátili od sebe tresty za škody klientů. Malý poradce od Partners naláká na radu lidi, kteří chtějí hypotéku na domek, odvede je od toho úmyslu s hypotékou, prodá jim nějaké pojištění, ze kterého má provizi a pak žádá od toho nového klienta 15 adres na příbuzné a kamarády, kterým by také prodal nějaké pojištění. Možná, že zakladatelé firmy Partners byli založením firmy pověřeni do francouzské pojišťovny AXA. To není zlé, ale měli by se k tomu přiznat.

Když se ukončí pojištění předčasně už za 2 roky, často se nedostanou vůbec žádné peníze z pojišťovny

6. Druhy pojištění

zpátky, jen kdyby se člověk přizabil, nebo zabil během prvních 2 let, pojišťovna by za to zaplatila rodině svého klienta. Přece nějak pojišťovny a poradci musí vydělat, tedy klienti od nich dostanou vyplaceno zpátky mnohem méně, než klienti zaplatili do pojišťovny, to je jasné.

Také v Německu byl zakladatel společnosti finančních poradců a prodavačů pojištění AWD - Carsten Maschmeyer spolčen s ministry, s kancléřem a s prezidentem, aby profitoval z nových zákonů a odvrátil od sebe tresty za škody klientů. Carsten Maschmeyer vydělal na podílech z provizí od svých 5 800 podřízených na 500 miliónů euro v letech 1988–2008 a když se množily žaloby klientů, kteří ztratili všechny peníze za pomoci AWD a žádali u soudu náhradu, prodal multimilionář Carsten Maschmeyer svůj spolek AWD roku 2008 na švýcarskou pojišťovnu Swiss Life.

Zakladatel společnosti DVAG Reinfried Pohl vydělal s podíly na provizích svých podřízených miliardu euro a byl spolčen s ministry, s kancléřem a s prezidentem, aby profitoval z nových zákonů a odvrátil od sebe tresty za škody klientů.

Zakladatel společnosti OVB Otto Wittschier (1938–2008) už odevzdal lžici roku 2008 a je pod drnem.

Německý internet je plný článků o pochybných metodách poradců z AWD, OVB, DVAG a MLP.

Někteří čeští prodavači pojištění si jako hobby hrají na poradce s fondy a akciemi, protože pak neberou provizi od svedených lidí jen 1–2 roky jak z pojištění, ale obírají lidi každý rok o 20 % z ročního výnosu klientů s akciemi a fondy. Mnohý takový jeden si založil vlastní finanční poradnu, mluví za sebe samotného "my" a "ředitel", i když je ve firmě sám a obelhává lidi, že už má 100 klientů. Mnohý koupil akcie pro sebe samotného poprvé před 2 roky a nyní už má vlastní finanční poradnu pro akcie. Jako nezkušený radí tedy lidem investovat pomocí fondu do akcií z Brazílie, Ruska, Indie, Číny, Indonésie, Ghany i Keni, protože minulý rok tam ty akcie nejvíce rostly.

Normální průměrně inteligentní český člověk na to přijde asi za 5 let, že vedle českých a amerických akcií musí kupovat hlavně akcie z Německa z indexu DAX a MDAX. Tedy kdo na to ještě nepřišel, nezabývá se akciemi ani 5 let, nebo jeho IQ je podobně nízké jako roční růst českého akciového indexu PX. Budeme vidět, kdy čeští finanční poradci přestanou ohlupovat lidi s akciemi z Ruska, Brazílie, Číny a Indie a objeví akcie z Německa.

Povídal jeden pojišťovací pachatel: "Úkolem finančního poradce není klientovi vydělat peníze, ale zajistit, aby si klient dokázal splnit své základní potřeby, cíle, přání a sny. A to v ekonomické, zdravotní a životní krizi i v konjunktuře. Finanční plán se skládá ze: 1. zajištění příjmu, 2. zajištění bydlení, 3. přípravy na stáří, 4. rezervy pro nenadálé události, 5. podpory dětí, 6. ochrany majetku a odpovědnosti, zajištění proti škodám na vlastním nebo cizím majetku a zdraví, 7. investice krátkodobé i dlouhodobé." To je lumpárna. Poradci si vymýšlí problémy, které lidi vůbec nemají a pak musí přesvědčit lidi, že tyto problémy mají a musí si nechat s nimi od poradce pomoci. Poradci by chtěli radit klientovi celý život a každý rok jej obírat o nějakou provizi. Ovšem on se každý člověk i bez poradce sám informuje v bance nebo pojišťovně, jaké existuje pojištění, nebo jak sehnat peníze na nákup bytu. Žádní poradci z ulice nejsou potřeba, ani Broker Consulting, Fincentrum, Partners, OVB, MLP, DVAG a AWD nejsou potřeba. Já bych ty spolky rozpustil, ať se živí ti poradci poctivou prací a nelákají lidi na hloupé produkty bank a pojišťoven a pak jejich předčasné ukončení a znovu založení, aby měli poradci každý rok nové provize od každého klienta tak dlouho, dokud klient neprokoukne, že je obírán zbytečně o peníze.

6.9 Dluhopisy a obligace

Obligace je v cizím jazyce dluhopis. Koupěním dlouholetého dluhopisu, obligace (bond, treasury, obligation, Anleihe) půjčíme podniku nebo státu na léta peníze a má-li dluhopis fixní pevný úrok, dostaneme každý rok stejný úrokový kupón a po letech, poslední den platnosti dluhopisů dostaneme náš investovaný kapitál od dlužníka úplně stejný zase zpátky, když podnik nezkrachuje, nebo nějaká riziková země vydávající ten dluhopis není bankrot jako v letech 2001–2002 Argentina a 2012 Řecko. To platí pro dluhopisy s pevným úrokem, držené celou dobu platnosti od 1. dne vydání (= emise) až do posledního dne platnosti. Obligace se prodávají na burze Stuttgart, Frankfurt, Berlín, Praha za stejný poplatek jako akcie. Na rozdíl od akcií se nekupuje počet kusů dluhopisů, ale kupuje se jmenovitá hodnota například 1.000 euro a není-li to v 1. den vydání dluhopisů, pak se platí aktuální kurz toho dluhopisu v procentech například 99 % a zaplatí se pak za zvolenou hodnotu 1.000 euro jen 990 euro, plus poplatek bance a burze celkem asi 11 euro.

6. Druhy pojištění

Dluhopisy jsou dlouhodobé dluhové cenné papíry, dlouhodobé dlužní úpisy, vydané vládou nebo podnikem a představují závazek vydavatele vyplatit držiteli k určitému datu nominální hodnotu dluhopisů a každý rok úrok (kupón). Když je dluhopis vydán, 1. den platí investor kurz 100 %, jako je nominální hodnota dluhopisu (= jmenovitá hodnota, Nennwert, Nominalwert, principal amount, nominal value, denomination), tehdy je kurz pari (= rovný). Koupí-li se dluhopis později po vydání, nebo prodá-li se před koncem platnosti, pak investor platí kurz nižší nebo vyšší než nominální hodnota, tedy je to kurz pod pari = unter pari = below par, nebo nad pari = über pari = over par. Pak také není celková výnosnost dluhopisů stejná, jako je smluvený úrok dluhopisů. Nově vydané dluhopisy se prodávají první den na primárním trhu mimo burzu institucím jako banky, pojišťovny a fondy. Další dny se prodávají dluhopisy na sekundárním trhu, tedy na burze a kromě institucí také lidem.

S dluhopisy je možno ztratit dost peněz, když se nekoupí hned při vydání a když se nedrží léta až do posledního dne platnosti. Setkáme se i s pojmem "bublina dluhopisů" a ta může prasknout.

U dluhopisů z německých burz lze na webstránce www.onvista.de vyhledat a vyplnit počítadlo pro výnosnost dluhopisů a výnosnost vypočítat. Tedy volíme postupně: www.onvista.de – Anleihen – Unternehmensanleihen nebo Staatsanleihen – zem nebo stát – Rendite + Jahre – Vergleich starten – klikneme WKN číslo dluhopisu – Renditerechner – vyplníme údaje v počítadle – a klikneme Berechnen.

U klasických dluhopisů, to je u převážné většiny dluhopisů, dostává investor od podniku nebo od státu vyplacen pevný, neměnný úrok (kupon = Festzins = fixed rate of interest) každý rok po celou dobu platnosti nezávisle na každoroční změně úrokové sazby centrální banky. Také ale existuje variabilní proměnlivý pohyblivý úrok, kde se mění vyplácený úrok, jestli je úroková sazba centrální banky každý rok jiná. Úrok se jako kupón většinou vyplácí ročně. Poslední den platnosti je splatná celá nominální hodnota obligace, pak musí koupit na burze od nás dluhopis jeho vydavatel, tedy stát nebo podnik.

Druhy dluhopisů

Existuje více než 12 druhů dluhopisů. Jmenuji jen dva hlavní druhy: státní a podnikové.

1) Státní dluhopisy (Staatsanleihe = government bonds = treasuries), to jsou cenné papíry, které vydává ministerstvo financí a ty jsou považovány za nejkvalitnější a nejbezpečnější ze všech dluhopisů (jsou-li ze západní Evropy), protože jsou garantovány státem. Tyto obligace mají ale ty nejnižší úrokové výnosy, jsou-li od země se silným hospodářstvím. Země bojující s bankrotem platí vysoké úroky, ale pak hrozí nebezpečí, že investoři dostanou jen část peněz od státu zpátky v poslední den platnosti dluhopisu. Jen část peněz dostali majitelé státních dluhopisů zpátky od Argentiny a Řecka, pokud se nebránili s advokátem a soudem. Dluhopisy se vydávají s různou platností od 5 až do 30 let.

2) Podnikové dluhopisy (Unternehmensanleihe = corporate bonds), to jsou cenné papíry, které vydávají podniky. Podnikové dluhopisy přinesou většinou vyšší výnos investorům než státní dluhopisy, ale je s nimi spojeno vyšší riziko nesplacení. Bezpečné jsou dluhopisy podniků z indexu DAX. Vydávají se s různou platností od 3 až do 8 let. Dluhopisům s proměnlivým úrokem bych se vyhnul, třeba se koupí v roce s úrokem 8 % a za 10 let bude úrok z nich už jen 2 %.

Měly by být státní dluhopisy soudem zakázány?

Kdo koupí státní dluhopisy, poskytuje státu kredit a za jeho splacení i s úroky ručí stát budoucími daněmi pracujících ze mzdy a daněmi z nakoupeného zboží. A ručit za půjčku penězi od třetí strany je zakázáno. Na druhé straně s úroky z dluhopisů dostanou lidé jen část peněz od státu zpátky, které lidé státu zaplatili jako daně ze mzdy a daně z nákupu zboží.

Když vaše portfolio akcií ztratí krátkodobě 25 % hodnoty, pokud akcie neprodáte, ztrátu nemáte a jste na tom pořád ještě lépe, než kdybyste koupili dluhopisy, protože za 20 let má vaše portfolio z akcií v nejhorším případě alespoň 2× vyšší hodnotu než portfolio z dluhopisů a každý rok jste dostávali z akcií dividendy podobně vysoké jako by byly úroky z dluhopisů. Ta hodnota dluhopisu se každý rok snižuje o pár procent inflace. Když se za 10 let dostane kapitál investovaný do dluhopisů zpátky, má už desítky procent nižší kupní sílu než dnes. Z úroku z dluhopisů se platí také daně. Tedy investovaný kapitál plus úroky z dluhopisů, mínus inflace, mínus daně z úroku přinesou za 10 let celkem zpátky kapitál asi stejné kupní síly, jako má ten kapitál

6. Druhy pojištění

kupní sílu dnes. To je nulový efekt. A je lepší ten kapitál za 10 let raději ztrojnásobit s nějakými konzervativními akciemi s dobrou dividendou od solidního podniku nebo banky z indexu Eurostoxx 50, DAX nebo Dow Jones.

Kdybychom koupili nějakého roku s úroky 6 % až 8 % vysokými státní dluhopisy z bezpečné země, kde je euro jako v naší vlasti, tedy dluhopisy ze západní Evropy, máme-li ve vlasti euro, byly by dluhopisy dobré namísto důchodu nebo jako 2. důchod, bude-li v nich více než 200.000 euro. Ale ten kapitál v těch dluhopisech neporoste a získáme jej zpátky beze ztráty pro další investici až v poslední den platnosti, například za 10 let. Z některých akcií můžeme dostávat průměrně jen 3,5 % kapitálu ročně jako netto dividendu, ale ta dividendy může být za 10 let už 2,6× vyšší v euro, tedy v 10. roce je ten roční výnos v euro vyšší než ten výnos z dluhopisů a současně i ten kapitál v akciích může být 2,6× vyšší za 10 let. To platí ale jen pro akcie několika největších podniků a bank z USA, Německa, Španělska a Británie, kterým neškodí konkurence a dlouhodobě zvyšují zisky průměrně o 10 % ročně.

Pokud investujeme do dluhopisů ze země s jinou měnou, než máme doma, můžeme za pár let dostat z prodaných dluhopisů méně peněz v naší měně zpátky, než jsme zaplatili, jestli cizí měna zeslábla proti naší měně. Kdo musí mít dluhopisy, měl by proto investovat jen do podnikových dluhopisů ze zemí se stejnou měnou, jako máme ve vlasti.

S dluhopisy kupuješ dluhy, s akciemi kupuješ majetek.

6.10 Akcie a akciové fondy

S akciemi kupujete majetek, s dluhopisy kupujete dluhy. Akcie nás dělá majiteli malé části podniku. Peníze na nákup vlastního bytu bychom měli vydělat za 10 až 20 let s akciemi nebo s akciovými fondy drženy asi 1 rok až 4 roky. Akcie se koupí levně a prodají, když jsou předražené a pak se zase koupí jiné levné akcie od podniku s rostoucím ziskem. To je jednoduchá věc. Kupovat vždy akcie od podniků různých branží a z různých zemí = diverzifikovat portfolio. Neprodávat akcie se ztrátou, ale počkat na výnos několik let, i když nejprve budou mnohé akcie v mínus. Také akciové fondy je dobré kupovat jen v letech, když jsou akcie levné a prodat podíly fondů, když jsou akcie v nich drahé. Na 1 rok až 4 roky se nejlépe hodí německé akcie z indexu DAX a MDAX nebo akciový fond investující stylem value investing převážně do německých akcií.

Peníze na důchod nám dají dividendy z akcií starých a velkých podniků a bank ze západní Evropy a USA. Ten kapitál v nich se většinu let zvyšuje a rostou i dividendy, které bývají dlouhodobě průměrně 3,5 % z kurzu akcie. Kapitál v levných akciích od podniků nemajících konkurenci a dividendy těchto akcií mohou být za 10 let 2,6× vyšší, za 20 let 6,7× vyšší, za 30 let 17× vyšší. To je proto, že zisk, tržba, vlastní majetek, cash flow a dividendy starých, velkých a bezkonkurenčních podniků a bank USA, Španělska a Británie průměrně +10 % ročně rostou. Akcie firem jako je banka Wells Fargo z roku 1852 a banka HSBC z roku 1865, ty se nemusí nikdy prodávat a naši potomci zdědí po nás tolik dividend, že nebudou muset pracovat. Každou průměrnou dekádu se mohou tyto akcie propadnout za 2 roky na polovinu, za 4 roky vrátit na vrchol a celkem za průměrnou dekádu více než zdvojnásobit kurzy.

Některé podniky a banky zvyšují dlouhodobě dividendy (tak jako zisky a tržby) průměrně o 10 % ročně, tedy se nám může příjem v podobě dividend každých 7 let zdvojnásobit. Kdyby po korekci přehnaného růstu ve velké krizi roku 2008 se zvyšovaly dividendy jen o 7 % ročně, pak se nám příjem v podobě dividend zdvojnásobí každých 10 let. V nejhorším případě s růstem dividend jen +5 % ročně se zdvojnásobí příjem každých 15 let. Jakmile český a slovenský důchod, mzdy, ceny a inflace dosáhnou po letech úrovně jako v západní Evropě, pak důchod z pojištění neporoste více než o 1 % ročně, protože přibývají důchodci a ubývají pracující. S růstem o 1 % ročně se může důchod zdvojnásobit až za 70 let. Při průměrné míře inflace 2 % ročně v západní Evropě se znásobí ceny zboží za 35 let. Tedy za důchody se stále méně nakoupí, kupní síla důchodu bude klesat. Kupní síla našeho příjmu v důchodu však může i růst a sice s dividendami od starých a velkých podniků a bank ze západní Evropy a z USA, kterým neškodí konkurence a dlouhodobě zvyšují zisky. Nepřipadají v úvahu podniky, kterým škodí konkurence a nezvyšují dlouhodobě zisky, jako General Motors, Daimler, E.ON, Nokia, Intel a jakékoliv aerolinie.

7. Fundamentální analýza akcií

Kdy je akcie levná a růst kurzu logický, to zkoumá fundamentální analýza podniku a akcie. Hlavní pojmy fundamentální analýzy akcií jsou zde pojmenovány česky, anglicky a německy.

Analýza je rozbor, rozložení, složení, posouzení, vyhodnocení, řešení.

Rozumní a úspěšní investoři vybírají akcie za pomoci fundamentální analýzy podniků a fundamentální analýzy akcií. Fundamentální analýza akciové společnosti zkoumá a vyšetřuje zdraví podniku nebo banky za pomoci čtyř finančních výkazů. Fundamentální analýza akcie odhaluje na základě poměrových čísel podceněné akcie, které nejpravděpodobněji přinesou vytoužený výnos, jestliže zisk podniku poroste.

Bottom-up, zezdola nahoru metoda znamená, že manažer fondu hledající výnosné akcie nejprve zkoumá jeden podnik a ocenění jeho akcie, pak posuzuje celý průmyslový sektor a nakonec posuzuje stav hospodářství a fázi hospodářského cyklu.

Top-down, shora dolů metoda znamená, že manažer fondu hledající výnosné akcie nejprve analyzuje stav celého hospodářství, pak analyzuje jednu průmyslovou branži a pak vyšetřuje zdraví jednoho zajímavého podniku a ocenění jeho akcie.

Fundamentální analýzu můžeme dělit na tři typy

- 1) analýza makroekonomická neboli globální zkoumá makroekonomické faktory, jaké jsou nyní úroky, inflace, politika a fáze ekonomického cyklu.
- 2) analýza odvětví zkoumá, zda je branže cyklická a zda je v ní nyní pravděpodobná fáze růstu nebo poklesu tržby.
- 3) analýza mikroekonomická je finanční analýza jednoho podniku a analýza ohodnocení jeho akcie.

Makroekonomie je obor hospodářské teorie, který se zabývá chováním celých sektorů podniků, domácností nebo států a zkoumá celohospodářské vztahy, fáze hospodářského cyklu, růst hospodářského výkonu, nabídku a poptávku. Sleduje hrubý domácí produkt, ceny, inflaci, mzdy, daně, nezaměstnanost, aktivitu centrální banky, úrokovou míru a měnový kurz.

Mikroekonomie je obor hospodářské teorie, který se zabývá zkoumáním rozhodování jednotlivce, domácnosti, firmy nebo jednoho státu. Mikroekonomie se zabývá poptávkou a nabídkou v jejich individuálních a konkrétních podobách. Mikroekonomická analýza je finanční analýza podniku a akcie, má čtyři části: analýza poměrových ukazatelů, vertikální analýza, horizontální analýza a předpověď finanční tísně podniku.

Analýza poměrových ukazatelů zkoumá tyto ukazatele:

- 7.1. ukazatelé tržní hodnoty firmy na burze neboli ocenění akcie
- 7.2. ukazatelé rentability
- 7.3. ukazatelé zadluženosti
- 7.4. ukazatelé platební schopnosti
- 7.5. ukazatelé aktivity

U ohodnocení podniku rozlišujeme vnitřní hodnocení a strategické hodnocení. Vnitřní hodnocení odhaduje hodnotu budoucího zisku nebo hodnotu budoucího cash flow vydělenou úroky dluhopisů. Strategické hodnocení sleduje ROE a růst vlastního kapitálu a jak je růst zisku podniku chráněn před konkurencí. Dnešní vnitřní hodnota akcie má být rovna součtu budoucích cash flows vyděleným každoročně úroky 10-letých státních dluhopisů.

Analýzu globální a analýzu odvětví necháme analytikům a pak převezmeme od nich odhad zisku podniku na letošní rok a na příští rok a převezmeme od analytiků také poměry P/B, P/S a P/C. Musíme ale sami vypočítat P/E z dnešního kurzu akcie a ze zisku podniku za poslední 4 kvartály, protože mnohé magazíny a webové stránky uvádí P/E vypočítané z dnešního kurzu akcie a ze zisku podniku očekávaného budoucí rok a to je bláznivý nápad.

Warren Buffett se nestará o makroekonomické faktory. Levná akcie od podniku s rostoucím ziskem poroste

dříve nebo později v každém období, nezávisle na úrocích, inflaci, recesi a makroekonomických faktorech. U odhadovaného zisku podniku se nesmíme spoléhat na jednu webstránku, ale musíme si ten očekávaný zisk podniku porovnat na více webstránkách a ve více magazínech.

Zaměříme se na mikroekonomickou fundamentální analýzu podniku a akcie, která se zabývá zdravím podniku a cenou akcie a tuto fundamentální analýzu akcie probereme tak důkladně jako žádná jiná kniha na světě. Vedle názorů od prolhaných analytiků je dobré znát také, co povídá šéf podniku o očekávaném zisku a tržbě podniku tento rok a příští rok.

Vertikální analýza vyjadřuje u každé položky účetního výkazu její procentuální podíl z celkových aktiv nebo pasiv, zkoumá se struktura aktiv a pasiv, je to rozbor čtyř finančních výkazů, tedy uzávěrky podniku.

Horizontální analýza zkoumá u každé položky účetního výkazu procentuální změny její velikosti v různých kvartálech a v letech a odhaduje budoucí vývoj tržby.

Předpověď finanční tísně podniku se stará o to, zda se podnik nedostává do finančních problémů, zda mu nehrozí bankrot a jaký je možno očekávat další vývoj jeho financování.

Fundamentální analýza dělená na kvantitativní a kvalitativní

Kvantitativní fundamentální analýza sleduje čísla pro ocenění akcie, výnosnosti podniku, růst zisku, zadlužení podniku, hospodářské cykly a balance.

Kvalitativní fundamentální analýza sleduje kvalitu managementu podniku, druh činnosti, výhodu před konkurencí, vztahy mezi vedením a pracovníky.

7.1 Ukazatelé tržní hodnoty, ocenění akcie

Ratios P/E, P/B, P/S a P/C jsou ohodnocující ukazatelé, které ohodnocují akcii, ale ne podnik. Tyto poměry neříkají, jak je samotný podnik drahý. Ohodnocující ukazatelé se používají u metody bottom-up na počátku posuzování akcií a pak následuje hlubší zkoumání podniku. Skutečná hodnota podniku je součet všech peněz, které podnik získá ze své činnosti dnes a v budoucnu. Odhaduje se, kdy a kolik peněz nám investice do akcií může vynést a to by mělo být alespoň 2× více, než nám přinesou dlouholeté státní dluhopisy. Staří slavní value investoři se neptají, co stojí akcie, ale jaká je vnitřní nebo spravedlivá hodnota celého podniku ve srovnání s dnešní tržní, burzovní hodnotou podniku. Aktuální tržní cena neboli cena podniku na burze je dnešní kurz akcie vynásobený počtem všech existujících akcií v oběhu i akcií v pevných rukách dohromady.

7.1.1 Poměr P/E = PER = KGV = kurz / zisk

P/E ratio = poměr kurz / zisk = podíl ceny akcie a zisku podniku na akcii = kurz akcie / netto zisk pro akcii = price / earnings = price / EPS = price to earnings per share = Kurs / Gewinn Verhältnis = ratio PER. Také platí $P/E = KGV = \text{tržní hodnota podniku} / \text{celkový roční netto zisk podniku} = \text{dnešní celková burzovní hodnota všech akcií podniku v oběhu} / \text{celkový roční čistý zisk podniku} = \text{market capitalization} / \text{net income} = \text{Marktkapitalisierung} / \text{Jahresüberschuss}$.

P/E = KGV ukazuje také počet let, které podnik potřebuje, aby jeho čistý zisk na akcii vydělal na dnešní kurz akcie, bude-li zisk podniku EPS stejný každý rok. Při P/E 30 nám podnik naši investici do akcií vrátí za 30 let, kdyby byl celý čistý zisk vyplacen akcionářům jako dividenda, kdyby byl čistý zisk podniku každý rok stejný a pak bychom samozřejmě také dostali investovaný kapitál zpátky po prodeji akcie.

Čistý zisk podniku na jednu akcii = zisk na akcii = zisk pro akcii = EPS = earnings per share = E = earnings = Gewinn = Gewinn pro Aktie = Ergebnis = roční netto zisk podniku přepočítaný na jednu akcii.

Zisk na akcii EPS je čistý příjem firmy dělený počtem akcií v oběhu. Dividendy vyplácené akcionářům kmenových akcií nebyly odečteny a jsou v zisku EPS. Jen má-li podnik také prioritní akcie, jsou jejich dividendy ze zisku odečteny a pak $EPS = (\text{čistý příjem} - \text{dividendy přednostních akcií}) / \text{průměrný počet kmenových akcií v oběhu}$.

Příklad: firma má čistý zisk 25 mil. euro, vyplatí 5 mil. euro jako dividendy na prioritní akcie a má během

roku průměrně 10 milionů kmenových akcií v oběhu, EPS bude $(25 - 5) / 10 = 2$ euro.

EBIT = zisk před úroky a daněmi = earnings before interest and tax = Gewinn vor Zinsen und Steuern = Ergebnis vor Zinsen und Steuern.

NOPAT = čistý provozní zisk po zdanění = net operating profit after taxes = operativer Gewinn nach Steuern.

Je výhodné kupovat akcie s P/E co nejnižším, jen akcie s P/E pod 15 a nejlépe s P/E pod 10, to jsou levné akcie. Akcie technologické je možno koupit s P/E maximálně 20, ale někdy najdeme i technologické akcie s P/E pod 15. Samotné nízké P/E 10 neukazuje ještě na výnosnou akci. Když chybí růst zisku podniku G, nemá akcie důvod růst a kdyby se čekal a také dostavil pokles ročního zisku -50 %, pak by za stejného kurzu po roce bylo P/E 20. Nejspíš by ale poklesl i kurz akcie na polovinu a zůstalo by P/E 10 i za rok. Atraktivní akcie s výborným potenciálem růstu je akcie s P/E 10 od podniku, který zvyšuje roční zisk alespoň o +20 %. Také je výhodné P/E 15 a G +30 %. Ale nemusíme riskovat P/E 30 a G +60 %. Je-li vše ostatní stejné, pak při P/E 20, když zisk podniku roste +20 % za rok, mám mnohem výnosnější akcii než při P/E 10, když zisk podniku roste +10 % za rok, povídal Peter Lynch. Pro investice na 1 rok až 4 roky by P/E kupované akcie nemělo být vyšší než růst ročního zisku podniku G v procentech. Akcie je někdy levná i s P/E 100, nebo s negativním P/E, to je P/E -- nebo P/E NA a současně P/S pod 1 a P/B pod 1 a podnik musí očekávat růst zisku více než +20 %. Negativní P/E se nikdy nepočítá, má-li podnik ztrátu, oznámí se P/E -- nebo P/E NA. Kdyby byl zisk podniku snížen letos pro velký jednorázový výjimečný výdaj, třeba pro nákup jiné firmy, vycházelo by letos výjimečně vysoké P/E nebo negativní P/E a pak by se mohl dnešní kurz akcie vydělit průměrným ročním netto ziskem EPS za poslední 3 roky až 5 let. Také akcie bank v krizi roku 2009 byly extrémně levné s P/S pod 1 a P/B pod 1 a mohly se ty akcie bank roku 2009 koupit, i když měly banky negativní netto zisk nebo malý zisk, P/E --, P/E NA nebo extrémně vysoké P/E 1000.

Čistý zisk pro akcii EPS se považuje za manipulovatelný od podnikových účetních, netto zisk se upravuje přesouváním výdajů na jiné období, nebo se hlásí nepravdivý zisk, nebo zisk značně klesne a změní se ve ztrátu při zcela zdravé vysoké investici podniku na nákup jiné firmy, tedy P/E může být dost nespolehlivý údaj.

Dnes je móda udávat P/E nebo KGV na příští rok. To je aktuální kurz akcie / budoucí očekávaný zisk eEPS, expected EPS, estimated EPS. I v magazínech Focus Money a Börse Online se uvádí nesmyslné KGV na příští rok. To odporuje Benjaminu Grahamovi. Nelze ohodnotit akcie na základě zisku, který podnik ještě nevydělal. Je nesmyslné počítat P/E, dělením dnešního kurzu očekávaným ziskem příští rok. Očekávaný zisk může být hodně daleko od pravdy. Podle Benjaminu Grahama je vhodné dělit dnešní kurz akcie průměrným ročním ziskem EPS za poslední 3 roky až 5 let. Já bych v lednu vypočítal P/E vydělením aktuálního kurzu akcie s netto ziskem podniku minulý rok. Uprostřed roku bych aktuální kurz akcie vydělil průměrem ze zisku loňský rok a ze zisku očekávaného letošní rok.

Výnosnost E/P = roční rentabilita pořizovací ceny akcie

E/P je výnosnost pořizovací ceny akcie = $100/\text{KGV} = 100/(\text{P/E}) = \text{zisk} / \text{kurz} = \text{ziskový výnos} = \text{rentabilita tržní ceny akcie} = \text{earnings yield} = \text{initial rate of return} = \text{Einstandsrendite} = \text{Ertragskraft} = \text{roční netto zisk podniku pro akcii} / \text{nákupní kurz akcie} \times 100 = \text{E/P} \times 100$.

E/P znamená, kolik procent z kurzu akcie podnik během roku vydělává pro akcii, kolik procent z burzovní hodnoty firmy je celkový roční čistý zisk podniku. E/P také znamená, kolik je možná maximální výnosnost dividendy, kdyby celý netto zisk EPS byl vyplacen jako dividenda. Rentabilitu pořizovací ceny akcie je dobré vypočítat, abychom zjistili, jestli není kurz akcie příliš vysoký pro několikaleté držení akcie.

Roční výnosnost pořizovací ceny akcie E/P by měla být co nejvyšší, nad 6,7 % a nad úrokem desetiletých státních dluhopisů, to znamená P/E co nejnižší, P/E pod 15. Nám ale samozřejmě nevynese akcie za rok tolik procent, kolik je E/P, akcie nám vynesou podle zájmu nebo nezájmu o akcii. E/P je jen teoretická hodnota pro představu, jestli je investice do akcie výhodná. Roční výnosnost pořizovací ceny akcie E/P 5 % odpovídá P/E 20 a to je slabé. E/P 6 % znamená P/E 16,7. E/P 7 % = P/E 14,3. E/P 8 % = P/E 12,5. E/P 9 % = P/E 11,1. E/P 10 % = P/E 10.

Tak jako se E/P akcií přímo porovnává s úrokem dluhopisů, tak se P/E akcií porovnává přímo s P/E desetiletých státních dluhopisů. Dluhopisy s ročním výnosem 4 % mají P/E 25. Dluhopisy s úrokem 6,7 % mají P/E 15. Dluhopisy s úrokem 10 % mají P/E 10.

7.1.2 Poměr P/B = PBR = P/BV = KBV = kurz / účetní hodnota

P/B ratio = poměr tržní a účetní hodnoty akcie = kurz akcie / účetní hodnota akcie = price / book value = price to book value per share = Kurs / Buchwert Verhältnis = ratio PBR. Také platí $P/B = KBV = \text{tržní hodnota podniku} / (\text{celková aktiva} - \text{dluhy}) = \text{dnešní celková burzovní hodnota všech akcií podniku v oběhu} / \text{účetní hodnota podniku} = \text{market capitalization} / \text{book value} = \text{Marktkapitalisierung} / \text{Buchwert}$.

Účetní hodnota podniku je vlastní kapitál podniku. Účetní hodnota podniku = celková aktiva tedy levá strana bilance mínus dluhy z pasív z pravé strany bilance mínus nehmotná hodnota jmění mínus nominální hodnota vlastních prioritních akcií.

Účetní hodnota podniku = book value = assets minus debts = total assets minus total liabilities. Buchwert = Aktiva minus Schulden.

Účetní hodnota akcie je vlastní kapitál podniku / počet akcií v oběhu = (aktiva – dluhy) / počet akcií v oběhu.

Určení účetní hodnoty je dosti komplikované a výpočty jsou rozdílné, my však s tím nemáme žádný problém, protože vezmeme z magazínů a z webstránek hotový poměr P/B, KBV, nebo oznámenou účetní hodnotu akcie či podniku.

Účetní hodnota akcie není vnitřní hodnota akcie, ale něco zcela jiného.

Vlastní kapitál podniku = shareholders equity = Eigenkapital. Vlastní kapitál = součet nominálních hodnot všech prodaných vlastních akcií + agio + zisk letošní a zisk z minulých let + část zisku cizích firem z části vlastněných.

Současná hodnota vlastního majetku podniku neboli stálá aktiva mínus dluhy, to je to, co by akcionáři mohli dostat, kdyby podnik zkrachoval, to je likvidační hodnota podniku. Likvidační hodnota akcie vznikne, když podnik byl zlikvidován a prodal všechna aktiva za současné ceny a zaplatil všechny dluhy a co zbude, vydělí se počtem akcií v oběhu.

Je výhodné kupovat akcie s P/B co nejnižším, jen akcie s P/B pod 1. Také však ujde P/B 2. Warren Buffett koupil zcela výjimečně i akcie drahé s P/B 4. Samozřejmě je rozumné koupit jen akcie od podniku, který očekává letos růst zisku, když se neplánuje držet akcii doživotně.

P/B je optimální v každé branži trochu jiné. Vysoké P/B dává zkreslený dojem drahoty akcie u podniku s vysokým zadlužením. Pomocí P/B je dobré porovnávat drahotu akcií jen u stejně zadlužených podniků. Při dvojnásobném zadlužení podniku vychází dvojnásobné P/B akcie. Akcie podniku, který má poloviční vlastní majetek na akcii se zdají 2× dražší než akcie jiného podniku při stejném kurzu obou akcií. Ale s polovičním vlastním kapitálem podniku vychází také 2× vyšší rentabilita vlastního kapitálu ROE při stejném zisku na akcii u dvou různých podniků.

7.1.3 Poměr P/S = PSR = KUV = kurz / tržba

P/S ratio = poměr ceny a tržby na akcii = kurz / obrat pro akcii = price / sales = price to sales per share = Kurs / Umsatz Verhältnis = ratio PSR. Také platí $P/S = KUV = \text{tržní hodnota podniku} / \text{celková roční tržba podniku} = \text{dnešní celková burzovní hodnota všech akcií podniku v oběhu} / \text{celkový roční obrat podniku} = \text{market capitalization} / \text{revenue} = \text{Marktkapitalisierung} / \text{Umsatz}$.

P/S znamená také, za kolik let se nechají z tržby podniku zaplatit akcie při aktuálním burzovním kurzu, kdyby byly tržby podniku každoročně stejné.

Tržba = obrat = sales = revenue = Umsatz.

Je výhodné kupovat akcie s P/S co nejnižším, jen akcie s P/S pod 1, výjimečně s P/S 2 a nikdy nekupovat akcie s P/S 3, jestliže chceme prodat akcie s výnosem za 1 rok až 4 roky. Když přikupujeme stále stejné akcie každý rok, abychom jednou žili jen z dividend, přikoupíme někdy akcie i s P/S 3. Ale P/S 5 už znamená extrémně nebezpečné předražení akcie. Akcie Ford nebo General Motors mívaly také nízké P/S, ale když zisky podniku nerostou pro silnou konkurenci jiných podniků, nerostou ani akcie. Když roste roční zisk podniku jen kvůli úsporám u výdajů a současně klesá roční tržba podniku, není to dobré pro růst akcie. Bohužel nikde v tabulkách v tisku ani v internetu nenajdeme očekávaný růst tržby podniku, tedy se musíme spokojit s očekávaným růstem zisku podniku. Když čteme články o zisku a tržbě podniku minulý kvartál,

mnohdy tam najdeme také, jaký růst tržby a zisku očekává šéf podniku tento rok.

P/S nepodléhá bilančním a daňovým pravidlům v každé zemi různým, tržba podniku se nedá upravovat, nedá se manipulovat. P/S je tedy přesnější než P/E pro posouzení drahoty akcie. Podnik má vysokou a pozitivní tržbu i při velkých výdajích na nákup jiné firmy a tedy nízké P/S. P/S existuje i u mladých firem pracujících se ztrátou, kde P/E není k dostání. P/S existovalo také u bank dělajících ztráty v krizi roku 2009, když P/E nebylo k dostání. P/S se liší podle druhu branže.

7.1.4 Poměr $P/C = PCR = P/CF = KCV = \text{kurz} / \text{cash flow}$

P/C ratio = poměr ceny akcie a cash flow na akcii = kurz / tok hotovosti pro akcii = price / cash flow = price to cash flow per share = Kurs / Cashflow Verhältnis = PCR ratio. Také platí $P/C = KCV = \text{tržní hodnota podniku} / \text{celkové roční cash flow podniku} = \text{dnešní celková burzovní hodnota všech akcií podniku v oběhu} / \text{celkový roční tok hotovosti podniku} = \text{market capitalization} / \text{cash flow} = \text{Marktkapitalisierung} / \text{Geldfluss} = \text{Marktkapitalisierung} / \text{Kapitalfluss}$.

P/C znamená také, za kolik let zaplatí cash flow podniku akcie při aktuálním burzovním kurzu, kdyby bylo cash flow každoročně stejné.

Cash flow = Kapitalfluss = Geldfluss = peněžní tok. Cash flow jsou peníze, které přitékají do podniku z činnosti podniku většinou během jednoho roku.

Je výhodné kupovat akcie s P/C co nejnižším, akcie s P/C pod 10 a lépe pod 5 a maximálně s P/C 15. P/C je optimální v každé branži jiné. P/C nepodléhá bilančním a daňovým pravidlům v každé zemi různým a nedá se upravovat, tok hotovosti cash flow podniku se nedá manipulovat. P/C je tedy pravdivější než P/E pro posouzení drahoty akcie.

„Když najdete akcii s trvalým P/C 2, měli byste vzít hypotéku na váš dům a za ty vypůjčené peníze koupit tolik akcií, kolik jich dostanete“, povídal Peter Lynch. Samozřejmě, aby se akcie vyplatila, musí podnik zvyšovat roční zisk a nestačí jen, že je akcie levná s P/C. A je nutno diverzifikovat a rozdělit peníze na různé akcie, nejenom koupit akcie jedné firmy s P/C 2 za všechny peníze.

7.1.5 Poměr $PEG = P/E/G = dKGV$

PEG ratio = poměr ceny akcie a zisku na akcii dělený růstem zisku = kurz akcie dnes / zisk na akcii posledních 12 měsíců / očekávaný růst zisku budoucích 12 měsíců = price / earnings / earnings growth = price to earnings to growth ratio = $P/E/\text{growth} = KGV / \text{Gewinnwachstum}$.

$G = \text{růst zisku podniku za rok} = \text{roční růst čistého zisku podniku} = \text{earnings increase} = \text{earnings growth} = \text{Gewinnwachstum} = \text{EPS growth}$.

Odhadovaný = estimated = geschätzt. Očekávaný = expected = erwartet.

Pro krátkodobé držení akcie asi 1 rok je výhodné koupit akcie s nízkým PEG 0,1 až 0,7, to jsou akcie levné od podniku očekávajícího vysoký růst zisku a ty akcie mohou mít potenciál růstu asi +50 % za 2 roky. To PEG pod 1 znamená, že roční růst zisku podniku by měl být vyšší než je P/E akcie. Dbát na nízké PEG má velký význam při krátkodobé investici do akcií. Pro krátkodobou investici je lepší nekupovat akcie s PEG vyšším než 1. Ještě horší než vysoké PEG by bylo negativní PEG, když podnik očekává pokles zisku.

Nejúspěšnější manažer fondu Peter Lynch kupoval nejraději akcie s PEG pod 1. John Templeton kupoval nejraději akcie s PEG 0,5 nebo nižším.

PEG je ale značně nespolehlivý ukazatel, neboť počítá s růstem zisku příštích 12 měsíců a ten analytici těžko mohou uhádnout. V lednu se čekal u Bank of America roku 2011 růst zisku +30 % a v srpnu pokles -100 %.

Když platí: $(\text{víceletý průměrný růst zisku podniku } G\% + \text{dividendový výnos } \%) / P/E > 2,0$, je to výborná krátkodobá investice. Když $(G\% + \text{dividenda } \%) / P/E = 1,5$, je to dobrá krátkodobá investice. Když $(G\% + \text{dividenda } \%) / P/E < 1,0$, je to špatná krátkodobá investice, ale na stálo jen pro dividendy to ujde také, když zisk podniku roste průměrně alespoň +10 % ročně a dividendy je každý rok vyšší než 3 % z kurzu akcie a koupí se akcie s P/E maximálně 15.

Dá se říci, že spravedlivá cena akcie nastává tehdy, když má akcie průměrné P/E z posledních 20 let a PEG 1. Takovou akcii není ale dobré kupovat pro výnos za pár let. To by muselo být při nákupu podprůměrné P/E a PEG pod 1. Vhodné je koupit akcii na pár let například s P/E 10, G 20% a PEG 0,5.

Když PEG je oznamováno obráceně jako GPE = $G/P/E$, pak je atraktivní akcie s GPE nad 1 a málo zajímavá

akcie je s GPE pod 1. GPE je PEG z části naruby, P/E je stejné, ale G se přesune zezadu dopředu. GPE používá asi 50× méně lidí než PEG, ale GPE najdeme také v několika knihách.

Když chceme držet akcie stále jen pro dividendy na důchod, mělo by být dlouholeté průměrné PEG nižší než 2. Nejdražší koupená akcie by měla mít P/E 15 a nejslabší růst zisku podniku G by měl být +7 % za rok, z toho vyplývá dlouhodobé průměrné P/E/G 2,14.

Růst zisku podniku je hlavním motorem růstu kurzu akcie

Levná akcie s nízkými P/E, P/S, P/B a P/C, to neznamená nic dobrého bez růstu zisku a tržby podniku, neboť 4× ročně může být oznamováno, že zisk minulý kvartál byl slabý a slabá je i vyhlídka na letošní rok a tak 4× ročně může akcie –18 % klesnout během jediného dne. Tak to dělala i akcie velkého podniku Nokia v letech 2003–2005. Jen kvůli hlášení o slabém zisku za minulý kvartál a kvůli slabé vyhlídce na rok se akcie několikrát za rok propadla –18 % během jediného dne. Jestli někdo v minulosti krásně vydělal s levnou akcií od podniku bez rostoucího zisku, byla to velká náhoda, kterou není radno zkoušet znova. Asi ta akcie rostla, protože nějaký velký investor nebo fond masivně nakupoval, nebo byli lidi na tu akcii naverbováni tiskem, diskusními fóry a televizí.

Akcie General Motors mívala často nízké P/E, P/S, P/B a P/C, ale protože autokoncern kvůli silné konkurenci nedokázal zvyšovat zisk, byla 2008 akcie levná jak před 60 lety i bez splitu. Pak byl autokoncern zachráněn od vlády před bankrotem. Proto je důležitý růst zisku a tržby podniku, aby akcie rostla.

Zisk podniku by měl růst průměrně alespoň +10 % ročně, jestliže chceme držet akcie dlouhodobě jen pro dividendy. Za posledních 10 let alespoň +160 %. Růst kurzu akcie za několik let by měl napodobovat růst zisku podniku. Pokles zisku podniku jednoho roku může způsobit pokles kurzu akcie. Když chceme držet akcie jen 1 rok až 4 roky, pak by měl podnik očekávat růst zisku aspoň +20 % za rok, aby měla akcie potenciál +50 % za 2 roky. Bohužel očekávaný zisk podniku letošní rok a příští rok v magazínech a na internetových stránkách analytici každých pár měsíců upravují.

Existuje aspoň šest způsobů, jak zvýšit zisk podniku: snížit výdaje, zvýšit ceny, dobýt nové trhy, zintenzívnit odbyv v trzích, udělat ze ztrátových produktů výnosné nebo přestat vyrábět ztrátové produkty.

7.2 Ukazatelé rentability, výnosnosti podniku

Výnosnost a hospodárnost podniku sleduje několik ukazatelů. Všechny tyto výnosnosti nemusíte kontrolovat a mohou mít nižší hodnoty, než jsem zde napsal, ať už chcete akcii koupit na jeden rok, nebo držet 30 let jen pro dividendy. V každé branži jsou obvyklé různě vysoké výnosnosti. Spíš jsem je sem vypsals jako do nějakého lexikonu.

Ukazatelé ROC, ROA, ROE najdeme například na webových stránkách finance.yahoo.com a www.morningstar.com pro akcie ze západní Evropy a USA. Vyhledat akcii podle jména firmy nebo vyplnit ticker akcie a kliknout Key Ratios nebo Key Statistics a pak dostaneme Return On Equity, Return On Assets, Return On Capital. Tyto ukazatelé rentability nebo výnosnosti podniku nejsou moc důležité, když chceme akcie prodat za 1 rok až 4 roky s výnosem. Mohou být však důležité pro posouzení zdraví podniku, když chceme držet jeho akcie 50 let jen pro dividendy.

Všechny zde uvedené ukazatelé hodnoty akcie a výnosnosti podniku samozřejmě nemusí být vždy splněny, avšak měli bychom se aspoň snažit, aby byly splněny. Někdy však koupíme akcii na pár let s ROE pouze 5 %. Na stálo jen pro dividendy koupíme i akcii s ROE 10 %. Ale snaha by měla být mít ROE aspoň 15 %.

Výnosnost net profit margin

NPM = net profit margin = netto marge = net margin = netto rentabilita tržby = čistá výnosnost tržby = netto Gewinnspanne = net return on sales = NROS. Net profit margin je poměr čistého zisku a tržby na akcii = $(\text{čistý zisk po dani} / \text{tržba}) \times 100 = (\text{net income after tax} / \text{sales}) \times 100 = (\text{netto Gewinn nach Steuer} / \text{Umsatz}) \times 100$.

Net profit margin znamená, kolik procent je netto profit, neboli čistý zisk firmy z tržby firmy. Čistá marže je dobrá nad 10 % a lepší nad 15 % po 5 až 10 minulých let a současně nejvyšší mezi podniky stejného oboru.

Net profit margin podniku je k nalezení na finance.yahoo.com, www.morningstar.com a www.forbes.com. Jinak je možno hledat také s Google "jméno podniku" + "net profit margin".

Výnosnost ROS = return on sales

ROS = return on sales = provozní rentabilita tržeb = operativní marže = hrubá výnosnost tržby = brutto Umsatzrendite = operative Gewinnspanne = operating profit margin = OPM. ROS = podíl zisku a tržby na akcii = $(\text{zisk před daní} / \text{tržba}) \times 100 = (\text{income before tax} / \text{sales}) \times 100 = (\text{Gewinn vor Steuer} / \text{Umsatz}) \times 100$. Výnosnost ROS znamená, kolik procent je zisk firmy před daní z tržby firmy. Operativní marže ROS je dobrá nad 20 % a určitě by měla být alespoň nad 10 % a současně nejvyšší mezi podniky stejného oboru po 5 až 10 minulých let.

GM = gross margin = brutto marže = brutto Gewinnspanne = $(\text{tržba} - \text{výrobní náklady}) / \text{tržba} \times 100 = (\text{revenue} - \text{cost of good sold}) / \text{revenue} \times 100 = (\text{Umsatz} - \text{Herstellungskosten}) / \text{Umsatz} \times 100$. Brutto marže znamená, kolik procent zůstane z tržby podniku po odečtení výrobních nákladů. Hrubá marže je dobrá nad 30 %.

CFM = cash flow margin = cash flow / tržba $\times 100 = \text{cash flow} / \text{sales} \times 100 = \text{cash flow} / \text{revenue} \times 100 = \text{Kapitalfluss} / \text{Umsatz} \times 100 = \text{Geldfluss} / \text{Umsatz} \times 100$. Marže peněžního toku znamená, kolik procent je cash flow firmy z tržby firmy. Cash flow marže je dobrá nad 15 %.

Výnosnost ROE = return on equity

ROE = return on equity = návratnost vlastního kapitálu = rentabilita vlastního kapitálu = výnosnost vlastního kapitálu = EKR = Eigenkapitalrendite. ROE = podíl zisku a vlastního kapitálu na akcii = $(\text{roční netto zisk pro akcii} / \text{vlastní kapitál pro akcii}) \times 100 = (\text{earnings per share} / \text{shareholders equity per share}) \times 100 = (\text{Gewinn pro Aktie} / \text{Eigenkapital pro Aktie}) \times 100$. Také platí, že $\text{ROE} = \text{celkový roční čistý zisk podniku} / \text{účetní hodnota podniku} = \text{net income} / \text{book value} = \text{Jahreseinkommen} / \text{Buchwert des Unternehmens}$.

Vlastní kapitál = celková aktiva – celkové závazky, aktiva – dluhy.

ROE znamená, kolik procent je čistý zisk podniku z peněz akcionářů investovaných do podniku.

ROE je dobré nad 15 % po 5 až 10 minulých let pro dlouholeté držení akcií. Je-li ROE nižší, je nutno alespoň porovnat, zda v tom jednom oboru = industry volíme akcie firmy s tím nejvyšším ROE ze všech firem. Value investoři držící akcie léta dbají velice na vysoké ROE u podniku a rentabilita ROE je tím vyšší, čím vyšší je dluh podniku. Dříve se investorům líbilo, když byl cizí kapitál maximálně 33 % z celkového kapitálu, dnes se akceptuje také, když je cizí kapitál 75 % z celkového kapitálu, to je ale hranice těch 75 %. Vyšší zadlužení už není dobré, pak nemusí být podnik vždycky schopen platit. Má-li podnik namísto 33 % cizího kapitálu 75 % cizího kapitálu z celkového kapitálu, má pak 2,6× vyšší ROE a pro některé moderní value investory je akcie zajímavější.

Když je z celkového kapitálu téměř 100 % cizí kapitál a téměř 0 % vlastní kapitál, pak je ROE nejvyšší, ale podnik nebo banka stojí před zhroutením. Banky, pojišťovny a podniky by neměly bezohledně usilovat o co nejvyšší ROE, ale také o nízké zadlužení a dostatek vlastního kapitálu. Vyplatí-li se zvýšit cizí kapitál, zvýšit zadlužení pro zvýšení rentability vlastního kapitálu ROE, nazývá se to leverage effect, pákový efekt.

Teoreticky by měl růst kurz bezdividendové akcie a také růst zisk podniku průměrně +20 % ročně, je-li průměrné ROE 20 %. Je-li dividendy 1/3 ze zisku podniku, měl by kurz růst o 1/3 méně, než je ROE. K růstu kapitálu v dividendových akciích je nutno ale tu dividendu zase přičíst, když už by měl být růst kurzu nižší než růst zisku kvůli dividendě a pak vyjde stejný růst kapitálu v bezdividendových jako v dividendových akciích, jestli mají podniky stejný růst zisku. To píšou v knize páni Benjamin Graham a David Dodd, kteří vyžadovali ale také, aby cizí kapitál podniku nebyl vyšší než vlastní kapitál podniku.

Pivovar Anheuser Busch roku 2006 měl ROE 60 %, cizí kapitál byl 3× vyšší než vlastní kapitál, zisk rostl průměrně +8 % ročně, ale akcie od 2003 do 2007 nerostla vůbec. Zatímco zisk firmy Google rostl průměrně +86 % ročně, ROE bylo 22 % a akcie 2004–2007 rostla průměrně +93 % ročně při průměrném P/E 58. Tedy Benjamin Graham měl bláhové nápady, když očekával růst akcie stejný jako je ROE, i když vyžadoval také, aby cizí kapitál nebyl vyšší než vlastní kapitál. Warren Buffett porovnává ROE s úrokem dlouhodobých státních dluhopisů a tak chce mít ROE co nejvícekrát vyšší, než je úrok státních dluhopisů.

Pro mnohé investory je ROI, ROIC, ROCE a ROC ta samá věc. Snad by nám stačilo sledovat ROE a ROS.

Výnosnost ROI

ROI = return on investment = výnosnost investice = Anlagenrendite. Rentabilita ROI se počítá několika různými způsoby, však nechme to analytikům. $ROI = \text{podíl zisku a vloženého kapitálu} = ((\text{zisk z investice} - \text{výdaje}) / \text{výdaje}) \times 100 = (\text{zisk bez úroků před daní} / (\text{vlastní kapitál} + \text{dlouhodobé dluhy})) \times 100 = ((\text{gain from investment} - \text{cost of investment}) / \text{cost of investment}) \times 100 = (\text{Gewinn ohne Zinsen vor Steuern} / \text{investiertes Kapital}) \times 100$. Ta investice zde znamená, kolik podnik investoval na dosažení zisku. ROI je dobré nad 10 %.

Výnosnost ROIC

ROIC = return on invested capital = výnosnost investovaného kapitálu = Kapitalrendite. $ROIC = ((\text{zisk před úroky a po dani} / (\text{celková aktiva} - \text{peníze} - \text{nezúčtelné krátkodobé dluhy})) \times 100 = ((\text{net income} + \text{interest expense} - \text{tax}) / \text{book value of invested capital}) \times 100 = ((\text{nett income before interest after tax} / (\text{total assets} - \text{excess cash} - \text{non interest bearing current liabilities})) \times 100 = ((\text{operativer Ertrag vor Zinsen nach Steuern} / (\text{Gesamtaktiva} - \text{Bargeld} - \text{zinsfreie kurzfristige Verbindlichkeiten})) \times 100$. ROIC je dobré nad 12 % a výborné je ROIC 25 %.

Výnosnost ROC

ROC = return on capital = výnosnost celkového kapitálu = Gesamtkapitalrendite. $ROC = \text{podíl zisku a celkového kapitálu na akcii} = (\text{zisk} / \text{celkový kapitál}) \times 100 = \text{čistý zisk po zdanění} / (\text{vlastní kapitál} + \text{dlouhodobý cizí kapitál} - \text{peníze}) \times 100 = (\text{net income} / \text{total capital}) \times 100 = ((\text{net income after tax} / (\text{shareholders equity} + \text{long term debt} - \text{cash})) \times 100 = ((\text{Nettogewinn nach Steuern} / (\text{Eigenkapital} + \text{Fremdkapital} - \text{Geld})) \times 100$.

Vlastní kapitál plus cizí kapitál jsou pasiva bez rezervy.

ROC je dobré nad 10 %. Výnosnost nebo rentabilita celkového kapitálu znamená, kolik procent je roční výnos podniku z peněz, které podnik investoval s vlastním a cizím kapitálem celkem.

Výnosnost ROCE

ROCE = return on capital employed = výnosnost zaměstnaného kapitálu = Rentabilität des eingesetzten Kapitals = $(\text{adjusted net profits} / \text{capital employed}) \times 100$. $ROCE = ((\text{operativní zisk po zdanění} / (\text{celková aktiva} - \text{krátkodobé dluhy})) \times 100 = ((\text{net operating profit after tax} / (\text{total assets} - \text{current liabilities})) \times 100 = ((\text{operativer Ertrag nach Steuern} / (\text{Gesamtkapital} - \text{kurzfristiges Fremdkapital} - \text{Bargeld})) \times 100$. Někdy se použije ve výpočtu ROCE nahoře ve vzorci namísto čistého provozního zisku po zdanění NOPAT také zisk před úroky a daněmi EBIT. A pak $ROCE = ((\text{zisk před úroky a daněmi} / (\text{celková aktiva} - \text{krátkodobé dluhy} - \text{peníze v hotovosti})) \times 100 = ((\text{earnings before interest and tax} / (\text{total assets} - \text{current liabilities} - \text{cash})) \times 100 = ((\text{Ergebnis vor Zinsen und Steuern} / (\text{Gesamtkapital} - \text{kurzfristiges Fremdkapital} - \text{Bargeld})) \times 100$. Také spodní strana vzorce může být jiná než jsem zde uvedl a někdy se dole vlastní a cizí kapitál sčítají, jinak v USA než v Británii nebo v Německu.

EBIT = zisk před úroky a daněmi = earnings before interest and tax = Gewinn vor Zinsen und Steuern = Ergebnis vor Zinsen und Steuern.

NOPAT = čistý provozní zisk po zdanění = net operating profit after taxes = operativer Gewinn nach Steuern.

Výnosnost ROA

ROA = return on assets = výnosnost aktiv = Rentabilität der Aktiva. $ROA = \text{podíl zisku a aktiv} = ((\text{zisk po zdanění} + \text{úroky po zdanění}) / \text{celková aktiva}) \times 100 = (\text{net income} / \text{total assets}) \times 100 = (\text{Nettoeinkommen} / \text{Gesamtaktiva}) \times 100$. ROA znamená, kolik procent je netto zisk z aktiv, jak je schopný podnik využít aktiva na profit. Velké koncerny mívají ROA 5 %, technologické firmy mívají ROA 20 %. Je dobré vybrat si akcie firmy s tím nejvyšším ROA ze všech firem ve stejném oboru, ROA nad 6 % dosahované 5–10 minulých let.

Dividendový výnos, rentabilita dividendy

Výnosnost dividendy = dividendová rentabilita je poměr dividendy a ceny akcie v procentech = dividend yield = Dividendenrendite = $(\text{roční dividend} / \text{kurz akcie}) \times 100$.

Když podnik platí dividendy, měly by se dividendy každoročně zvyšovat průměrně asi o 10 %, nebo alespoň

neklesat. A měli bychom volit akcie s vyšším výnosem dividend než 3 % z kurzu akcie.

Akcie s dividendou neklesají většinou tak hluboko, jako akcie bez dividend, hlavně když se platí dividendy alespoň 4 % z kurzu akcie a platí se po čtvrtinách 4× ročně. V krizi roku 2008 se však akcie bank propadly hezky hluboko, však banky pár let dividendy neplatily. Tedy se hodně akcií bank levně přikoupilo roku 2009. Hodně lidí na světě a také pojišťovny, banky a podniky závisí na stálém příjmu z dividend a ani při velkém krachu jako 2000–2002 akcie neprodají.

Přičteme-li k růstu kapitálu ročně dividendy 3 % a ty dividendy rostou o 10 % ročně, dostaneme další přírůstek kapitálu +47 % za 10 let k tomu dnes investovanému kapitálu do akcií, jestli počítám správně. Když by dividendy nerostly, bylo by z těch deseti dividend 3 % z dnešního kapitálu za 10 let celkem dividend 30 % z dnešního kapitálu.

Podnik by si měl nechat více než polovinu čistého zisku EPS pro modernizaci a expanzi, méně než polovinu zisku vyplatit jako dividendu. Je-li dividendy vyšší, například 7 % z kurzu akcie, může podnik chtít nalákat lidi na své málo atraktivní akcie a přitom ty peníze potřebuje, může mít před sebou pokles zisku a z toho vyplývá pokles kurzu akcie. Podniky se špatným ziskem financují vysoké dividendy kreditem. Jestli vyplatí podnik celý netto zisk jako dividendy, může si dovolit bez kreditu přesně dividendu 10 % z kurzu akcie při P/E 10 a 5 % z kurzu akcie při P/E 20.

Total return znamená procentuální výnos akcie za 1 rok. To je růst akcie za 1 rok v procentech plus dividendy v procentech. Také je to $((\text{prodejní kurz akcie} - \text{nákupní kurz akcie} + \text{dividenda v euro}) / \text{nákupní kurz akcie}) \times 100$.

7.3 Ukazatelé zadluženosti

Dluh podniku neboli cizí kapitál

Zadlužení podniku se vyjadřuje nejčastěji poměry "míra zadlužení" a "podíl vlastního kapitálu". Cizí kapitál podniku, neboli dluh by měl být aspoň 2× menší než vlastní kapitál podniku = dluh nižší než 50 % z vlastního kapitálu = míra zadlužení 50 % = zadlužení 0,5 = podíl vlastního kapitálu 66 % z celkového kapitálu. Ale vyšší zadlužení podnikům nevadí, často i prospívá. Zadlužení je výhoda, když přinese profit, když půjčené peníze přinesou vyšší zisk, než jsou výdaje na úroky z kreditu. Podniky si půjčují peníze pro zajištění a maximalizaci profitu a během let hodnota podniku roste více, než by rostla bez zadlužení. Většina podniků není schopna dosáhnout dobrý zisk bez cizího kapitálu a není tedy optimální nemít žádný dluh.

Tedy se vyplatí i investice do akcií, když je cizí kapitál 2× vyšší než vlastní kapitál = míra zadlužení 200 % = zadlužení 2,0 = podíl vlastního kapitálu 33 % z celkového kapitálu.

Výnos – úroky = profit. V letech 1965–1981, když bylo zadlužení USA nejmenší, akcie vůbec nerostly. Benjamin Graham kupující akcie podniku se zadlužením do 0,5, kde vlastní kapitál byl 2× vyšší než cizí kapitál, měl velice líné akcie, zvláště když byl spokojen, že zisk podniku roste jen +7 % ročně. Dobrá a bezpečná bude i investice do akcií, když je cizí kapitál podniku 2× vyšší než vlastní kapitál. U turnaround akcií a nemocných podniků je nutné nejvíce dbát na nízké zadlužení a dostatek vlastního kapitálu, protože to rozhoduje, zda podnik krizové slabé období přežije a nezkrachuje.

Krátkodobé dluhy nezaslouží moc pozornosti. Ale dlouhodobé dluhy by měl podnik splatit nejpozději za tři roky. To znamená že poměr dlouhodobý dluh / volné cash flow je dobrý nižší než 3. Také dlouhodobý dluh "long term debt" by měl být maximálně 3× vyšší než zisk podniku "net income" (to neplatí pro banky) a tyto údaje najdeme pro americké a velké evropské firmy například na finance.yahoo.com a www.morningstar.com, kde vyhledáme akcii jménem nebo tickerem akcie, pak klikneme fundamentals a financial highlights, jinde klikneme financials a balance sheet nebo key ratios a financial health.

Míra zadlužení

Míra zadlužení = stupeň zadlužení = dluh na vlastní kapitál = poměr dluhu a vlastního kapitálu = debt to equity ratio = debt as percentage of equity = gearing = Verschuldungsgrad. Debt to equity je nejznámější ukazatel zadlužení. Míra zadlužení = cizí kapitál / vlastní kapitál $\times 100$ = dluh / vlastní kapitál $\times 100$ = dlouhodobý dluh / vlastní kapitál $\times 100$ = debt / equity $\times 100$ = total liabilities / shareholders equity $\times 100$ = long term debt / shareholders equity $\times 100$ = Fremdkapital / Eigenkapital $\times 100$.

Míra zadlužení je dobrá pod 50 %, tedy vlastní kapitál podniku je dobrý alespoň 2× vyšší než cizí kapitál podniku. Benjamin Graham požadoval při výběru akcií vlastní kapitál 2× vyšší než cizí kapitál a nebo alespoň 1:1, tedy stupeň zadlužení 50 % až 100 %. U energetických koncernů je dobrý i 2× vyšší cizí kapitál než vlastní kapitál, to je stupeň zadlužení 200 %. Warren Buffett a Ken Fisher jsou spokojeni a koupí akcie i při stupni zadlužení podniku 300 %. U bank je dobrý i 10× vyšší cizí kapitál než vlastní kapitál, to je stupeň zadlužení 1000 %. Banky mívají míru zadlužení vyšší, například 1000 %, aniž by byly vysoko zadluženy, neboť mezi cizí kapitál se počítají peníze klientů na kontech, na spořitelních knížkách a na termínových vkladech.

Podíl vlastního kapitálu

Podíl vlastního kapitálu = kvóta vlastního kapitálu = míra samofinancování = equity quota = equity to total capital ratio = Eigenkapitalquote. Podíl vlastního kapitálu = vlastní kapitál / celkový kapitál × 100 = vlastní kapitál / aktiva × 100 = equity / total capital × 100 = equity / total assets × 100 = Eigenkapital / Gesamtkapital × 100 = Eigenkapital / Gesamtpassiva × 100.

Podíl vlastního kapitálu z celkového kapitálu je dobrý nad 66 %, nejméně 50 %, to znamená, že vlastní kapitál podniku je alespoň 2× vyšší než cizí kapitál nebo stejný. U energetických koncernů je dobrý i 2× vyšší cizí kapitál než vlastní kapitál, to je kvóta vlastního kapitálu 33 %. U bank je dobrý i 10× vyšší cizí kapitál než vlastní kapitál, to je kvóta vlastního kapitálu 10 %. Banky pak ale nejsou vysoko zadluženy, neboť mezi cizí kapitál se počítají peníze klientů na kontech, na spořitelních knížkách a na termínových vkladech. Čím mají klienti v bance uloženo více peněz, tím nižší je procento vlastního kapitálu banky. Banky operují s pákou (Hebel, leverage) 1:10, jestliže mají vlastní kapitál jen 10 % z bilanční sumy.

Podíl cizího kapitálu

Podíl cizího kapitálu = kvóta cizího kapitálu je v USA známější než podíl vlastního kapitálu. Podíl cizího kapitálu = debt to capital ratio = Fremdkapitalquote. Kvóta cizího kapitálu = cizí kapitál / celková aktiva × 100 = debt / (shareholders equity + debt) × 100 = total debt / total capital × 100 = total debt / total assets × 100 = total liabilities / total assets × 100 = Fremdkapital / Gesamtkapital × 100.

Podíl cizího kapitálu z celkového kapitálu je dobrý pod 33 %, maximálně 50 %, to znamená, že vlastní kapitál podniku je alespoň 2× vyšší než cizí kapitál nebo stejný. U energetických koncernů je dobrý i 2× vyšší cizí kapitál než vlastní kapitál, to je kvóta cizího kapitálu 66 %. U bank je dobrý i 10× vyšší cizí kapitál než vlastní kapitál, to je kvóta cizího kapitálu 90 %.

Dynamická míra zadlužení = dynamic gearing = dynamic debt to equity ratio = dynamischer Verschuldungsgrad = cizí kapitál / cash flow = debt / cash flow = Fremdkapital / Kapitalfluss.

Netto likvidita, enterprise value EV

EV = Enterprise value je ekonomická hodnota podniku a ta je dobrá nižší než tržní neboli burzovní hodnota podniku. Podnik nás stojí ve skutečnosti méně, než za něj zaplatíme na burze, když má podnik peníze v kase a žádné velké dluhy. Podnik nás stojí ve skutečnosti více, než za něj zaplatíme na burze, když má podnik dluhy a žádné peníze v kase. Value investor, když kupuje akcie málo zadluženého podniku, sníží burzovní hodnotu firmy o pozitivní netto likviditu, takto vzniklou enterprise value vydělí počtem akcií v oběhu, takto vzniklý kurz akcie vydělí ziskem EPS za poslední 4 kvartály a dostane P/E nižší, než se udává na webových stránkách. Je-li cizí kapitál podniku vyšší než vlastní kapitál, pak vychází vyšší P/E, neboť se zvýší burzovní hodnota firmy o negativní netto likviditu.

Když nějaká společnost kupuje jiný podnik, musí zaplatit jeho cenu na burze a jeho dluhy, to se tedy sečte, také získá společnost peníze v kase podniku, ty se tedy odečtou a máme ekonomickou hodnotu podniku EV.

Ekonomická hodnota podniku = součet tržní hodnoty akcií podniku a čistého dluhu mínus peníze v kase = burzovní hodnota firmy + negativní likvidita = burzovní hodnota firmy – pozitivní likvidita. EV = enterprise value = market capitalization + long term debt + minority interest + preferred stock – cash and cash equivalents = market capitalization + total debt – excess cash = market capitalization + – net liquidity. EV = MC + – NL.

Ekonomická hodnota podniku pro akcii = (burzovní hodnota firmy + dluh – peníze v kase) : počet akcií v oběhu. EVPS = enterprise value per share = (market capitalization + – net liquidity) : amount of outstanding shares.

Ve výpočtu se dosazuje negativní likvidita jako pozitivní a přičte se k burzovní hodnotě firmy, zatímco pozitivní likvidita se odečte od burzovní hodnoty firmy.

Poměr $MC / EV \times 100$ je dobrý co nejvyšší, nad 50 %. Je-li $MC / EV \times 100$ menší než 25 %, je vyšší riziko bankrotu pro vysoké zadlužení podniku, ale banky snesou i 9 % díky penězům klientů na kontech, které se považují za cizí kapitál.

EV pro americké firmy zjistíme na finance.yahoo.com. EV pro evropské firmy nevím, kde hledat.

Goodwill

Goodwill znamená rozdíl mezi cenou firmy, kterou nakupující firma platí a spravedlivou hodnotou nakupované firmy. Goodwill je rozdíl mezi tržní hodnotou a účetní hodnotou nakupované firmy. Ta suma zaplacená navíc, pozitivní goodwill je v bilanci jako jmění a ve výkazu zisku a ztráty jako výdaje a může být odepisována každý rok po částech 5 až 20 let a ten odpis snižuje čistý zisk podniku. Je dobrý goodwill maximálně poloviční, než je vlastní kapitál podniku. Tedy poměr $\text{goodwill} / \text{vlastní kapitál} \times 100$ je dobrý pod 50 %, když hledáme podnik s bezpečnou a výnosnou akcií. Existuje také negativní goodwill, ten vzniká, když je nákupní cena podniku nižší než jeho účetní hodnota.

Ukazatel kapitálové přiměřenosti

Kapitálová přiměřenost = core capital quota = tier 1 ratio = Kernkapitalquote. Tier 1 ratio = $\text{jádrový kapitál} / \text{rizikově vážená aktiva} \times 100$. $KP = JK / RVA \times 100$. Kapitálová přiměřenost u bank má být nad 8 %.

Jádrový kapitál = core capital = tier 1 = basic equity = Kernkapital. Jádrový kapitál = splacené základní jmění + splacené emisní agio + povinné rezervní fondy + rezervní fondy ze zisku + nerozdělený zisk z předchozích období mínus rezervy. Rezervy jsou neuhrazená ztráta z minulých let + ztráta běžného období + goodwill + nehmotný majetek banky + nabyté vlastní akcie.

Rizikově vážená aktiva = risikogewichtete Aktiva = risk weighted assets. Rizikově vážená aktiva = finanční aktiva a komoditní aktiva držena za účelem obchodování a dosažení zisku z cenových rozdílů a změn úrokových měr + úvěry + cenné papíry + podílové listy + poskytnuté bankovní záruky.

Slovo tier z angličtiny přeložené znamená hodnost, z němčiny přeložené Tier znamená zvíře. Existují anglické finanční pojmy tier 1, tier 2, tier 3.

Zvýšení kapitálové přiměřenosti znamená vyšší bezpečnost pro klienty banky, ale znamená také snížení zisku podniku nebo banky připadajícího na jednotku kapitálu, tedy snížení rentability ROE. Kapitálová přiměřenost je míra finanční síly banky nebo podniku. Banky mají od roku 2009 povinnost podle předpisů pro banky Basel 2 udržovat kapitálovou přiměřenost alespoň 8 %, nejlépe nad 10 %, tedy musí jejich riziková aktiva podložit alespoň z 8 % jádrovým kapitálem. Při poklesu kapitálové přiměřenosti pod 4 % je povinen finanční dozor banku zavřít pro velké riziko. Jádrový kapitál je ten nejlepší kapitál banky a koncem roku 2009 byl u evropských bank průměrně Tier 1 u 9 %, tedy většina bank na tom byla dobře.

7.4 Ukazatelé platební schopnosti

Likvidity

Likvidita znamená hotové peníze, schopnost platit, finanční použitelnost, solvence, tekutý stav. Velká likvidita na burze znamená rychlé vyřízení nákupu nebo prodeje akcie na burze bez velkého výkyvu kurzu.

Netto likvidita = vlastní kapitál minus cizí kapitál. Je-li větší cizí kapitál než vlastní kapitál, je negativní čistá likvidita. Existují tři druhy finanční likvidity: cash ratio, quick ratio a current ratio.

Cash ratio = peněžní likvidita = likvidita 1. stupně. Je dobrá nad 0,4.

Peněžní likvidita = finanční majetek / krátkodobé závazky.

Cash ratio = cash assets / current liabilities = (cash + marketable securities) / current liabilities.

Quick ratio = rychlá likvidita = likvidita 2. stupně. Je dobrá nad 1.

Rychlá likvidita = (finanční majetek + krátkodobé pohledávky) / krátkodobé závazky.

Quick ratio = (cash + marketable securities + receivables) / current liabilities.

Current ratio = celková likvidita = likvidita 3. stupně. Je dobrá nad 2.

Celková likvidita = krátkodobá aktiva / krátkodobá pasiva = krátkodobé pohledávky / krátkodobé závazky.

Current ratio = current assets / current liabilities.

CPS = likvidní prostředky pro akcii, cash per share, Geld pro Aktie. CPS je výhodné, když je nižší než EPS.

CPS = cash per share = pracovní kapitál na 1 akcii = working capital per share. Pracovní kapitál =

krátkodobý majetek mínus krátkodobé závazky. Working capital = current assets minus current liabilities.

Operativní, pracovní kapitál představuje peněžní hotovost použitelnou pro provoz podniku. Je-li krátkodobý majetek menší než krátkodobé závazky, jedná se o deficit, nedostatek pracovního kapitálu. Pozitivní pracovní kapitál je nutný pro zajištění chodu podniku a uspokojení krátkodobých dluhů a přicházejících provozních výdajů. Je-li polovina burzovní hodnoty jedné firmy pokryta likvidními prostředky, udané P/E 20 můžeme vnímat jako P/E 10. Má-li nějaká firma negativní likviditu rovnou polovině burzovní hodnoty, udané P/E 15 můžeme vnímat jako P/E 30. Pak je akcie první firmy s P/E 20 fundamentálně 3x levnější než akcie druhé firmy s P/E 15, protože pak je možné počítati s P/E 10 a s P/E 30.

7.5 Ukazatelé aktivity

Ukazatelé aktivity hodnotí schopnost podniku obracet peníze. Ve finančních výkazech se sleduje, kolikrát za rok se peníze otočí a za jak dlouho. Obrat (Umschlag, turnover) by měl být co nejvyšší a doba obratu co nejnižší. Tyto ukazatelé jsou: obrat aktiv, obrat zásob, obrat pohledávek, obrat závazků, doba obratu aktiv, doba obratu zásob, doba obratu pohledávek a doba obratu závazků.

7.6 Finanční výkazy, účetní uzávěrka

Účetní uzávěrku podniku a banky, tedy finanční výkazy pro kontrolu funkce podniku dělá poslední den roku podnikový účetní. Kontrola účetní uzávěrky se nazývá audit a ten provádí auditor. Účetní uzávěrku, tedy finanční výkazy podniku a banky za několik posledních let kontroluje také manažer fondu při výběru výnosné akcie pro akciový fond.

Finanční výkazy pro kontrolu funkce podniku jsou čtyř druhů: 1) rozvaha = balance, 2) výkaz zisku a ztráty, 3) výkaz toku hotovosti cash flow, 4) výkaz vlastního kapitálu.

There are four types of financial statements: 1) balance sheet, 2) income statement = earnings statement, 3) statement of cash flows, 4) statement of shareholders equity.

Ein Jahresabschluss hat vier Bestandteile: 1) Bilanz, 2) Gewinn- und Verlustrechnung (GuV),

3) Kapitalflussrechnung = Cashflowrechnung, 4) Eigenkapitalveränderungen = Eigenkapitalentwicklung.

7.6.1 Bilance, rozvaha

Balance = rozvaha je finanční analýza podniku a banky = Bilanz = balance sheet. Rozvaha ukazuje přehled aktiv a pasiv firmy v jistém časovém úseku, například rok. Aktiva musí být stejně vysoká jako pasiva, to znamená bilanční rovnováha. Levá strana rozvahy musí být rovná pravé straně rozvahy. Vysoce ekonomicky studovaný investor nebo manažer akciového fondu důkladně kontroluje aktiva a pasiva podniku posledních 10 až 15 let, aby zjistil, zda bývá vlastní kapitál alespoň 2× vyšší než cizí kapitál, aktiva vyšší než hodnota firmy v akciích, oběžný majetek alespoň 2× vyšší než krátkodobý cizí kapitál, tedy krátkodobé závazky. Manažer fondu nebo dlouhodobý rozumný investor také kontroluje, jestli zisk, tržba, vlastní kapitál nebo účetní hodnota, cash flow a dividendy průměrně o 10 % ročně rostly a jestli podnik si přes 50 % z čistého zisku ponechává, zda investice do hmotného majetku jsou nižší než 40 % z cash flow. U oběžných aktiv se sečtou peníze s cennými papíry, vznikne celková likvidita firmy a ta by měla rok od roku růst. U pasív by měly dlouhodobé závazky rok od roku klesat. Když se od celkové likvidity odečtou dlouhodobé závazky,

vznikne netto likvidita, která ukazuje, o kolik jsou použitelné prostředky vyšší než dluh. Vyšší dlouhodobé závazky než použitelné prostředky nebyly dobré pro Grahama a pro Lynche při výběru akcie pro jejich fond. André Kostolany opakuje v jeho knihách stále: 1) studium ekonomiky a účetnictví brání úspěchu s akciemi, 2) účetní by neměl spekulovat. To si vysvětlíme jako: 1) pro akcie na pár měsíců nebo na pár let pro naši soukromou investici není nutná kontrola pasiv a aktiv, ale výborné je PEG pod 0,5. 2) účetní by měl investovat konzervativně a na léta a spokojit se s malým výnosem.

Některé ty nejmenší položky pasiv a aktiv mohou chybět v bilanci banky a jiné zas mohou chybět v bilanci podniku, protože v detailech jsou rozdíly mezi bilancemi bank a bilancemi podniků. Různí účetní v jedné zemi rozdělují aktiva a pasiva na různé složky, viz rozdíly na několika různých webových stránkách z jedné země a v několika různých knihách z jedné země. Také jsou trochu odlišné složky bilancí v Německu a v USA, Británii, Španělsku a v Čechách. Tedy neheďte u mne chyby v těchto údajích! Máme totiž účetnictví Evropské Unie IFRS, účetnictví americké US GAAP, české účetnictví, německé účetnictví HGB, britské účetnictví a jiné. Spekulant nebo trader s tím neztratí žádný čas.

Rozvaha	
Aktiva	Pasiva
Stálá aktiva + oběžná aktiva	Cizí kapitál + vlastní kapitál

Balance sheet	
Assets	Liabilities + shareholders equity
Fixed assets + current assets	Liabilities + shareholders equity

Bilanz	
Aktiva	Passiva
Anlagevermögen + Umlaufvermögen	Fremdkapital + Eigenkapital

Celková hodnota aktiv se rovná celkové hodnotě pasiv, levá strana rozvahy se rovná pravé straně rozvahy. Někde v Evropě se po americkém vzoru píše také "aktiva = pasiva + vlastní kapitál". To není správné v Evropě. Zde platí "aktiva = pasiva" a vlastní kapitál je složkou pasiv.

Aktiva

Aktiva jsou majetek = vlastní majetek = assets. Aktiva jsou levá strana tabulky, levá strana bilance. Aktiva znamenají, v čem je kapitál investován, formy majetku, použití zdrojů kapitálu, je to majetek k hospodářské činnosti podniku.

Aktiva se dělí na fixní, neboli stálá aktiva a oběžná aktiva. Neboli na stálý majetek a oběžný majetek. Jinak řečeno dlouhodobý majetek a krátkodobý majetek. Anglicky long-term assets + short-term assets. Fixed assets + current assets. Německy Anlagevermögen + Umlaufvermögen.

Stálá aktiva = dlouhodobý majetek = long term assets = fixed assets = Anlagevermögen. Stálá aktiva = hmotný majetek + nehmotný majetek + finanční investice = budovy + stroje + pozemky + patenty + licence + cizí akcie + cizí dluhopisy + termínové vklady. Stálá aktiva to je investiční majetek dlouhodobý, ke spotřebě později než za rok.

Oběžná aktiva = krátkodobý majetek = short term assets = current assets = Umlaufvermögen. Oběžná aktiva = zásoby + pohledávky + peníze + cenné papíry. Zásoby surovin a vlastních výrobků + nároky na peníze od bank a od klientů + peníze v hotovosti + krátkodobě cizí akcie a cizí dluhopisy. Oběžná aktiva to je majetek na spotřebu do jednoho roku. Pohledávky = receivables = Forderungen. Mezi oběžný majetek patří i vlastní peníze banky v kase.

7. Fundamentální analýza

Pasiva

Pasiva jsou celkový kapitál = liabilities + shareholders equity = Passiva. Pasiva jsou pravá strana tabulky, pravá strana bilance. Pasiva znamenají, odkud kapitál pochází, zdroje kapitálu, původ majetku, financování aktiv podniku.

Pasiva se dělí na vlastní kapitál a cizí kapitál a rezervu. Anglicky: shareholders equity + liabilities + reserve. Equity + debt capital + reserve. Německy: Eigenkapital + Fremdkapital + Reserve.

Vlastní kapitál = shareholders equity = Eigenkapital = účetní hodnota podniku = book value = Buchwert. Vlastní kapitál = základní kapitál + rezerva kapitálu + rezerva zisku. Základní kapitál je součet nominálních hodnot na burze prodaných vlastních akcií při IPO. Základní kapitál tedy zůstává dlouho stejný, mění se stále jen burzovní hodnota společnosti.

Rezerva kapitálu je emisní agio, tedy rozdíl mezi prodejní cenou a nominální cenou akcií při IPO. Při velkém zájmu o akcie byly prodány akcie na burze za ceny o agio vyšší, než je nominální hodnota akcie, to už pak není základní kapitál, ale upisovací kapitál společnosti a později vzniká burzovní hodnota společnosti = market capitalization = Marktkapitalisierung.

V Čechách před několika lety musel být kapitál složený zakladateli firmy alespoň 20 milionů korun, aby mohli při IPO na burze žádat alespoň 20 milionů korun základní kapitál. V Německu před několika lety musel být základní kapitál alespoň 50.000 euro a nominální hodnota a první kurz = upisovací kurz akcií alespoň 1 euro. Minimální výše základního jmění Čechách činila před několika lety 2 miliony korun, pokud byla akciová společnost zakládána bez veřejné nabídky akcií.

Rezerva zisku je letošní čistý zisk nebo ztráta podniku + nerozdělený čistý zisk podniku z minulých let (mínus vyplacené dividendy akcionářům, které už nejsou zde vidět vypsané) + část zisku cizích akciových společností z části ve vlastnictví podniku.

Cizí kapitál = závazky = liabilities = Fremdkapital. Cizí kapitál = dlouhodobý dluh + krátkodobé závazky. Liabilities = long term debt + current liabilities. Fremdkapital = langfristige Schulden + kurzfristige Verbindlichkeiten. Cizí kapitál jsou prodané vlastní dluhopisy + půjčky (kredity = závazky vrátit peníze bankám) + závazky ke klientům a dodavatelům + přijaté zálohy na objednávky. Cizí kapitál jsou dlouhodobé závazky nad 5 let a v nich jsou i rezervy na důchody a pokuty atd. + krátkodobé závazky pod 5 let a v nich jsou i rezervy na různé události. Mezi závazky patří i peníze klientů na kontech a spořitelních knížkách v bance. Akcie klientů na kontech v bankách nejsou v bilanci bank uvedeny, akcie klientů banky jsou uloženy ve státní úschovně cenných papírů, i když jsou zaznamenány na kontech klientů v bance. Pro zajímavost uvedu, že roku 2004 byla hodnota akcií klientů v německé Direkt Anlage Bank 8× vyšší než pasiva banky, tedy 8× vyšší než celá jedna strana bilance, tedy by se akcie klientů do té rozvahy banky vůbec nevešly.

Rezervy jsou zásoba peněz na opravy, na mzdy, daně, zálohy na daně a důchody a nájemné a na pokuty a nečekané události.

7.6.2 Výkaz zisku a ztráty, výsledovka

Výkaz zisku a ztráty = výsledovka = income statement = Gewinn- und Verlustrechnung GuV.

Výkaz zisku a ztráty ukazuje přehled výnosů a nákladů firmy v jistém časovém úseku, například rok.

Čistý zisk podniku = net income = Gewinn = Ergebnis.

Tržba = obrát = hrubý výnos podniku = sales = revenue = Umsatz. Daň = tax = Steuer.

Zisk je část pasiv. Čistý zisk = tržba – mzdy – částečné placení akcií pro šéfy (opce) – pojištění – materiál – energie – daně – nájemné – úroky + úroky – opravy – odpisy + dividendy přijaté z cizích akcií.

V poměrech, ratios jako jsou P/E a ROE se používá čistý zisk podniku připadající na 1 akcii = net income per share = EPS = earnings per share = Gewinn pro Aktie = GpA, kde vyplacené dividendy na kmenové akcie nebyly odečteny, ale dividendy na prioritní akcie odečteny byly.

Výnosy bank tvoří: čisté úrokové výnosy (net interest income), čisté příjmy z poplatků a provizí (net fees and commissions), čistý zisk z obchodních operací (net profit from financial operations), příjmy z dividend, příjmy z pronájmu.

Zisk podniku mínus akcionářům vyplacené dividendy = nerozdělený, nevyplacený, ponechaný zisk (retained earnings) uvedený v pasivech je už bez vyplacených dividend.

Dividendy ve finančních výkazech

Ty akcionářům vyplacené dividendy jsou vidět jen ve výkazu cash flow z finanční aktivity. Ty z cizích akcií obdržené dividendy jsou vidět jen ve výkazu zisku a ztráty a v cash flow z provozní aktivity. A nikde jinde. Dividenda je vyplacený podíl na zisku akciové společnosti, na který má právo její akcionář.

Amortizace

Amortizace, tedy odpisy dlouhodobého hmotného majetku a odpisy nehmotných aktiv ve výkazu zisku jsou ty peníze, o které se snižuje každoročně hodnota strojů a budov a jiných předmětů. O tyto peníze se každý rok snižuje výnos, ze kterého se určí daň z příjmu. Budovy lze odpisovat z daní maximálně 25 let a computery lze odpisovat z daní maximálně 15 let. Odpisy odečtené od tržby jsou nákladné investice do budov a strojů a náklady na všechny akcie převzatého cizího podniku, rozdělené na více let, protože je často nelze odečíst jen jednoho roku, čistý zisk by byl pak silně záporný, i když by podnik byl zdravý a to by ublížilo neprávem pověsti podniku a kurzu akcie.

7.6.3 Výkaz toku hotovosti cash flow

Výkaz toku hotovosti = cash flow statement = Cashflow-Rechnung = Kapitalflussrechnung = Geldflussrechnung. Cash flow = peněžní tok = Kapitalfluss = Geldfluss. Cash flow jsou peníze, které přitékají do podniku z činnosti podniku většinou během jednoho roku. Čistý cash flow je rozdíl mezi penězi, které do podniku přitékají a penězi, které podnik opouští.

Výkaz cash flow informuje o příjmech a výdajích ve třech aktivitách společnosti: provoz, investice a financování. Výkaz cash flow se tedy dělí se na: provozní aktivity, investiční aktivity a finanční aktivity. V každé z těchto tří aktivit je několik položek. Protože je v tabulce výkazů několik let vedle sebe, lze posuzovat, jak která položka během let roste, lze očekávat podobný růst i budoucí léta, lze posoudit schopnost managementu a schopnost podniku platit dividendy, úroky a dluhy. Každoroční růst cash flow může zapříčinit růst kurzu akcie v podobných procentech.

Peníze z provozní aktivity = cash from operating activity = Cashflow aus Betriebstätigkeit = Cashflow aus operativer Geschäftstätigkeit. Peníze z provozní aktivity, základní výdělečné činnosti podniku, to jsou příjmy z prodeje výrobků, zboží a služeb, zálohy od odběratelů, výdaje za materiál, zboží, služby a zálohy na ně, výdaje na mzdy, daň z příjmu, přijaté a vyplacené úroky, přijaté dividendy, odpisy, příjmy z prodeje práv, licencí a know how a provize za zprostředkování. Jinak řečeno: cash flow z provozní aktivity = přijaté peníze od zákazníků – vydané peníze na dodavatele – vydané mzdy na zaměstnance + přijaté dividendy z cizích akcií + přijaté úroky – vydané peníze na úroky – vyplacená daň z příjmu.

Cash flow z provozní aktivity ukazuje, zda a kolik peněz podnik během roku vydělal, ukazuje vnitřní financování běžných aktivit a zpravidla se značně odlišuje od zisku podniku. Operativní cash flow by mělo být vysoké a pozitivní. Výše provozního cash flow je důležitý ukazatel finančního zdraví firmy. Zdravá firma vykazuje kladné a stabilní provozní cash flow a i celkové cash flow a rok od roku vyšší. Jestli se mladá firma ještě vyvíjí a silně investuje pro lepší budoucnost, může mít několik let za sebou negativní cash flow, aniž bychom v tom viděli nebezpečí a riziko, ale negativní cash flow by mělo doprovázet vysoké ROE.

Peníze z investiční aktivity = cash from investing activity = Cashflow aus Anlagetätigkeit.

Peníze z investiční aktivity to je pořízení a vyřazení investičního materiálu, výdaje s pořízením pozemků a budov, výdaje s pořízením cenných papírů a vkladů v podnicích, výdaje s platbami za opční smlouvy, výdaje s poskytováním půjček osobám, příjmy z prodeje pozemků, budov a věcí, příjmy z prodeje podílových cenných papírů a vkladů v podnicích, příjmy s opčními smlouvami, příjmy z půjček osobám. Jinak řečeno: cash flow z investiční aktivity = výdaje na nákup jiných firem + peníze v kase koupených firem – výdaje na nákup budov, strojů, vybavení a pozemků + výnos z prodeje budov, strojů, vybavení a pozemků.

Cash flow z investiční aktivity ukazuje, zda podnik dostatečně investuje do své budoucí schopnosti. Cash flow z investiční aktivity by mělo být negativní. Negativní cash flow znamená, že podnik více investuje do své expanze, než desinvestuje. Desinvestující podniky zmenšují kapacitu, nemodernizují, jejich volné prostředky převyšují jejich investice a jejich investiční cash flow je pozitivní.

Peníze z finanční aktivity = cash from financing activity = Cashflow aus Finanzierungstätigkeit.

Peníze z finanční aktivity to jsou příjmy a výdaje peněžních prostředků, které mění velikost vlastního jmění, dlouhodobých a krátkodobých závazků k obecnému financování podnikové činnosti, příjmy z vydání akcií a dluhopisů a opčních listů, příjmy z darů a dotací do kapitálu, příjmy z půjček a výpomocí od bank, výdaje na úroky z půjček, výdaje na výplatu dividend akcionářům a výdaje na nákup vlastních akcií. Jinak řečeno: cash flow z finanční aktivity = výnos z vydání vlastních akcií + výnos z dlouhodobých hmotných půjček jiným - výdaje za leasing – vyplacené dividendy akcionářům.

Cash flow z finanční aktivity, to je vyrovnání mezi operativním a investičním cash flow, tedy jestli nemůže podnik sám všechny investice financovat z provozní aktivity, musí si opatřit kredit nebo kapitál z vydání akcií nebo dluhopisů. Negativní finanční cash flow ukazuje, jaké prostředky byly odebrány z ostatních dvou cash flows. Pozitivní finanční cash flow ukazuje, jaké prostředky těm ostatním dvěma cash flows přitekly.

Ve výkazu cash flow se sleduje celkové čisté cash flow ze všech tří aktivit dohromady, počáteční stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů, konečný stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů. Většinou se počítá cash flow od počátku roku 1. ledna do konce roku 31. prosince.

Cash flow jsou pohotovité peníze, přebytek peněžních prostředků, který zůstane podniku k dispozici jako rozdíl mezi příjmy a výdaji. Cash flow je součet čistého zisku a odpisů. Vyjadřuje schopnost podniku financovat nové investice z vlastních prostředků, zvýšit likviditu, nebo hradit dividendy bez nároku na využití rezerv. Investice do hmotného majetku by měly být maximálně 40 % z cash flow.

Cash flow pro akcii by nemělo být o moc vyšší než kurz akcie. Většinou bývá ale kurz akcie několikrát vyšší než cash flow, viz $\text{ratio } P/C = KCV$. Tedy celkové cash flow by nemělo být o moc vyšší než celková hodnota akcií, burzovní hodnota firmy. Výše cash flow je měřítko, kolik podnik vydělal, ukazuje finanční sílu podniku a schopnost investovat a splácet kredity. Opravdová síla podniku nespočívá v jeho zisku, ale v jeho cash flow. Cash flow ukazuje, zda podnik z provozní aktivity vydělá peníze a může splnit jeho finanční nutnosti. Cash flow je nezávislé na bilančních normách a není manipulovatelné na rozdíl od zisku podniku. Proto může být poměr P/C důležitější než poměr P/E při posuzování ocenění akcie.

Free cash flow = volné cash flow = FCF

Free cash flow = provozní cash flow mínus investiční cash flow = provozní operativní cash flow mínus výdaje na investice. $\text{FCF} = \text{operating cash flow} - \text{capital expenditures} = \text{cash from operating activity} - \text{cash from investing activity}$.

Free cash flow je hotovost, kterou podnik vyprodukuje z provozní činnosti během jednoho roku po odečtení nutných investičních výdajů na reprodukci a obnovu stálých aktiv. Pozitivní volné cash flow může být použito na vyplacení dividend, na splácení dluhu nebo na vykoupení vlastních akcií.

Investiční CF jsou výdaje, tedy je většinou negativní a dosadíme jej do výpočtu FCF jen s jedním mínus. Kdyby bylo výjimečně pozitivní investiční CF, přičetli bychom jej. Kdyby bylo provozní CF negativní -20 a investiční CF negativní -10, bude negativní free CF = $-20 - 10 = -30$. Free cash flow by mělo být pozitivní a alespoň posledních 5 let každoročně růst. Také dividendy by měly růst. Každoroční růst FCF ukazuje finanční sílu podniku a schopnost každoročně zvyšovat tržbu, zisk a dividendy.

Pokud podnik prodá zboží na fakturu a do konce roku není tato faktura odběratelem uhrazena, firma tržbu a zisk zdání, i když nemá jistotu, že bude zboží zapláceno. U provozního cash flow je zvýšení zisku i zvýšení pohledávek a provozní cash flow se tedy nezvýší. Firma vykazuje zisk a FCF může být záporné. Pokud firma několik let vykazuje negativní provozní cash flow, je to znamení, že se může dostat do finanční tísně, i když firma vykazuje účetní zisk.

Pokud firma vykazuje kladné provozní cash flow, ale několik let má záporné FCF, firma musí hledat nové zdroje financování kreditem nebo vydáním akcií a dluhopisů. Tím roste zadluženost a riziko, že firma nebude schopna rostoucí dluh splácet a firma bude nucena omezit investiční výdaje a FCF použít na splácení závazků. Pokud firma expanduje, může mít negativní FCF a expanzi lze financovat z cizích zdrojů. Ale negativní FCF nelze mít dlouho a za pár let musí mít firma zase kladné FCF, aby mohla zaplatit závazky. Firmy vykazující dlouhodobě vysoké a kladné FCF nejsou schopny najít dobré investiční příležitosti a mohou vyplatit akcionářům dividendy nebo nakoupit vlastní akcie a zrušit je, což vede k růstu kurzu kvůli té poptávce po akciích a s poklesem počtu akcií roste zisk firmy na jednu akcii EPS. Je-li volné cash flow /

tržba $\times 100$ rovné nebo vyšší než 5 %, tedy $\text{free cash flow} / \text{sales} \times 100 = > 5 \%$, pak je akcie stroj na peníze.

Nejlepší míra hodnocení akcií podle Morningstar

Ta je založená na $\text{free cash flow} / \text{enterprise value}$. To je mnohdy lepší ukazatel než je ratio P/E, P/S, P/B nebo P/C. Tento málo známý výnos z peněz = cash return = $\text{volné cash flow} / \text{ekonomická hodnota podniku} = \text{free cash flow} / \text{enterprise value} = \text{volné cash flow} / (\text{burzovní hodnota podniku} + \text{dlouhodobý dluh} - \text{peníze v hotovosti}) \times 100 = \text{free cash flow} / (\text{market capitalization} + \text{long term debt} - \text{cash}) \times 100$. Toto je zvláštní vzorec, který používají v agentuře Morningstar a nelze jej použít pro banky. Cash return znamená, jak účinně podnik využívá vlastní kapitál a cizí kapitál pro vytvoření volného cash flow. Takto se zjistí, když se koupí celý podnik i s jeho dluhy, kolik procent z této ceny bude volné cash flow.

Na www.morningstar.com vyplníme symbol, ticker nebo jméno akcie v okénku Quotes, vyhledáme akcii, klikneme Valuation Ratios, Yields a máme Cash Return a tato hodnota je dobrá nad 10 % nebo alespoň 7 %.

7.6.4 Přehled o změnách vlastního kapitálu

Přehled o změnách vlastního kapitálu = statement of shareholders equity = Eigenkapitalentwicklung. Výkaz vlastního kapitálu ukazuje změny vlastního kapitálu společnosti a vývoj dividend. Tento výkaz vlastního kapitálu se může udávat jako stav vlastního kapitálu 1. ledna a stav vlastního kapitálu 31. prosince jednoho roku. Nebo stav 1. 1. jednoho roku a stav 1. 1. druhého roku. Nebo například stav 15. 1. jednoho roku a stav 15. 1. druhého roku. Někdy se publikují vedle sebe stavy vlastního kapitálu pro 5 let nebo pro 10 let, všude například stavy k 1. lednu každého roku. Ve výkazu se udává toho jistého dne hodnota pro: základní kapitál (to je součet nominálních hodnot vlastních prodaných akcií plus emisní agio), rezervní fond, letošní zisk nebo ztráta, nerozdělený zisk z minulých let, vlastní akcie na kontě, dividendy vyplacené akcionářům. Zde se jedná o fondy ve smyslu rezervy a ne o akciové fondy. Protože je v tabulce výkazu několik období vedle sebe, lze posuzovat, jak každá položka a vlastní kapitál roste. Růst vlastního kapitálu společnosti je způsoben růstem čistého zisku, investicemi a vklady vlastníků společnosti. Z každoročního růstu vlastního kapitálu může vyplynout i růst kurzu akcie v podobných procentech.

7.7 Relativní síla, korelace, beta faktor, volatilita, riziko

Relativní síla akcie RS

Relativní síla akcie = relative strength = relative Stärke. Relativní síla akcie se posuzuje dvěma způsoby:

1) Relativní síla akcie by měla být nad 1 (nebo nad 100, je-li ve výpočtu $\times 100$), jestliže nějaký amatér hledá akcii, která už poslední měsíce rostla.

Relativní síla akcie RS = $\text{aktuální kurz} / \text{průměrný kurz posledních 12 nebo 15 měsíců} \times 100$.

RS 130 znamená, že je akcie 30 % nad průměrným kurzem posledních 12 nebo 15 měsíců. RS 70 znamená, že je akcie 30 % pod průměrným kurzem posledních 12 nebo 15 měsíců. Může však být výhodnější koupit levně akcii relativně slabou s RS pod 100, protože tato akcie může mít růst ještě před sebou. Tedy bych se o relativní sílu RS vůbec nestaral.

2) Relativní síla akcie RS, která existuje v rozmezí 1 až 100. Tam relativní síla 50 znamená, že rostla akcie minulých 12 měsíců stejně jako 50 % akcií z indexu. Zde je dobrá relativní síla 75 až 100, jestliže nějaký amatér hledá akcii, která už poslední měsíce rostla.

Relativní síla akcie RS není vůbec důležitá. Akcie s příliš nízkou relativní silou, to jsou akcie, které celý rok nerostly, ty mají ten růst kurzu ještě před sebou, jestliže roste zisk podniku a akcie je levná, tedy jestli poměry P/E a PEG jsou nízké.

Relativně silné akcie a relativně slabé akcie

Pro jedny investory mají ty nejvíce kleslé akcie ten největší potenciál růstu, jestli ta firma se jistě a bezpečně vzdaluje od bankrotu. Pro jiné investory je nejlepší koupit akcie blízko jejich maximálního historického kurzu, tam se mluví o momentum MOM a o následování rostoucího trendu a o nejvyšší relativní síle RS. Ti první investoři vyžadují P/S a P/B hluboko pod 1 a pokud možno i P/E pod 15, lépe pod 10. Oni se poučili z propadu drahých akcií roku 1930 a 2001 a tak nemohou nikdy vydělat stovky procent s drahými akciemi Google a Apple. Ti druzí investoři se nepoučili nic z krachu drahých akcií roku 1930 a 2001 a tak kupují bez

starosti rostoucí akcie v rostoucím trendu = s nejvyšší relativní silou RS a vůbec je nezajímá to předražení akcií s P/E 60, P/S 4 a P/B 6 a tak vydělali od 2004 do 2010 stovky procent s drahými populárními akciemi Google a Apple. Záleží jen na tom, ke které skupině se přidat, zda kupovat bez nebezpečí levné akcie mající růst před sebou a dobrou dividendu. Nebo se hnát se stádem spekulantů za drahými populárními akciemi, které zrovna rostou a nemají žádné dividendy. Bláznec by byl kupovat si levné akcie jako E.ON a současně kupovat i drahé akcie jako Apple. Člověk by se měl rozhodnout, zda je moudrý value investor, nebo amatér následující stádo jiných amatérů, kteří však s akciemi Google a Apple hezky vydělali.

Korelace

Korelace, correlation je vzájemný vztah mezi různými aktivy: korelace mezi dvěma akciemi, mezi akcií a indexem, mezi akciemi a zlatem, olejem, komoditami, korelace mezi akciemi a měnami. Korelace mívá hodnoty +1 až -1. Je-li korelace akcie +1, má akcie ve zvyku klesat a růst ve stejnou dobu jako příbuzný akciový index. Je-li korelace -1, pohybuje se akcie většinou opačným směrem než příbuzný akciový index. Je-li korelace 0, pohybuje se akcie střídavě jednou shodně a jindy opačně než příbuzný akciový index. Kdo se omezí na jediný druh aktiv, tedy omezí se jen na akcie a období nebezpečného předražení akcií překoná bez akcií s penězi na kontě za mírný úrok, ten neudělá žádnou chybu a obejde se zcela bez korelace.

Korelace zlata, dolaru, eura a akcií

Mezi zlatem a dolarem bývá většinou negativní korelace, tedy když cena zlata v dolaru roste, většinou slábne dolar proti euru, tak to bylo 2002–2004 a 2006–2009. Ale roku 2005 a 2010 tomu bylo naopak, byla pozitivní korelace mezi dolarem a zlatem, měly podobné grafy. Protože dolar není kryt zlatem od roku 1971, nejsou tyto dvě hodnoty od roku 1971 na sobě pevně závislé. Tedy certifikát na zlato a nejlépe quanto certifikát (quanto = zabezpečení investice v euro proti slábnutí dolaru) by mohl Evropanovi některý rok zabezpečit portfolio obsahující americké akcie. Jiný rok ale ne.

Zlato a euro mívají většinou pozitivní korelaci, tedy cena zlata a euro proti dolaru rostou nebo klesají často ve stejný čas, tak to bylo 2002–2004 a 2006–2009. Ale roku 2005 a 2010 euro se zlatem měly opačné grafy a negativní korelaci.

Také akcie a komodity jako zlato a ropa se vyvíjí některá léta stejně a některá léta opačně, tedy mají někdy pozitivní korelaci a jindy negativní korelaci. Korelují i nekorelují. Negativní korelace a opačný vývoj hodnot zlata a indexu Dow Jones byl v letech 1995–1999 a 2001–2002. Pozitivní korelace a shodný vývoj hodnot zlata a indexu Dow Jones byl v letech 2003–2009. Když tedy slavný Harry Markowitz dostal Nobelovu cenu za diverzifikované portfolio aktiv sestavené podle korelace, vidíme, jaký je to humbuk. A Harry Markowitz sám raději investuje do cizího konzervativního akciového nebo smíšeného fondu, aby nic nezkazil s jeho teorií. Dostal Nobelovu cenu za diverzifikované portfolio aktiv podle korelace, ale nemá v ten nesmysl žádnou důvěru, aby to využil pro jeho vlastní investice.

Beta faktor

Beta faktor je porovnání růstu akcie s růstem příbuzného akciového indexu. Beta faktor nad 1 znamená, že akcie rostla nebo klesala minulá léta více než příbuzný index. Beta faktor pod 1 znamená, že akcie rostla nebo klesala minulá léta méně než příbuzný index. Beta faktor 1,3 znamená, že akcie rostla nebo klesala 1,3× více než index, tedy o 30 % více než index a očekává se to i v budoucnu. Tedy kdyby rostl akciový index +10 %, mohla by akcie růst +13 %. To je možné tehdy, když je akcie levná a podnik dosahuje vyšší růst zisku než je průměrný růst zisku všech podniků v indexu. Ovšem budoucí růst akcií je ovlivněn často nelogickým zájmem a nezájmem o akcii. Budoucí růst akcií bude zcela jiný než minulý růst akcií a faktor beta nemá význam sledovat.

Stěžoval se jednou Warren Buffett: Místo o ceně a hodnotě akcie hovoří profesori a učenci o eficientních trzích, dynamickém hedgingu a beta faktoru. Jediný faktor pro výpočet očekávaného výnosu akcie je její beta. Nic z fundamentálních veličin podniku neplatí, jediný důležitý bod je číslo vypočítané z minulých kurzů = beta. "Jakou máš betu?", ptají se učenci akcie. Od analytiků je požadována beta. To bylo v očích Benjamina Grahama a to je v očích Warren Buffetta šílenství. Nobelovy ceny byly uděleny za učení o betě a ukázalo se, že je beta k ničemu. Silně volatilní akcie pro dlouholetého držitele akcií nejsou totiž o nic riskantnější než málo volatilní akcie.

Volatilita

Volatilita = volatility = Volatilität. Volatilita je kolísavost kurzu akcie. Rozlišuje se rank volatility a historická volatilita.

Volatility rank je kolísavost kurzu akcie na stupnici do deseti, kde rank volatility 1 je nízká kolísavost kurzu, rank volatility 10 je maximální kolísavost kurzu. Volatility rank na stupnici 1 až 10 je dobrý co nejvyšší, blízko 10, jestli chceme s akcií vydělat a pak prodat. Tedy zcela jinak než u akcie pro dlouholetou investici jen pro dividendy, kde by byl dobrý volatility rank blízko 1.

Volatilita historická znamená, jak daleko se kurz akcie vzdálil od své průměrné hodnoty během 30 dní nebo během 250 dní v procentech.

Pro volatilitu akcie za 30 dní a za 250 dní na www.onvista.de vyhledáme akcii a pod Techn. Analyse se klikne Kennzahlen, tam je Volatilität in % 30 Tage a 250 Tage. A bývá tam volatilita 1 % až 2 500 %.

Historická volatilita, vola. 250 dní má být co nejvyšší a vyšší než u indexu obvyklých 20 % až 40 %, jestli chceme s akcií vydělat a pak prodat. Tedy zcela jinak než u akcie pro dlouholetou investici jen pro dividendy, kde by byla volatilita dobrá nízká. Ale historická volatilita je minulé záležitost a budoucí volatilita může být zcela jiná.

Vyšší volatilita znamená vyšší riziko, že bude akcie v období pesimismu hlouběji kleslá. Volatilita jsou výkyvy kurzu akcie v minulém období neznamenající nic do budoucna, neboť volatilita vzniká silnými nákupy a prodeji akcie a ty se liší každý rok.

Nemá význam hledat si akcie s velkou volatilitou, které mají velké zuby v grafu, aby se za několik týdnů vydělaly desítky procent držení akcií jen od dolíku do vrcholu v grafu se spekulací pomocí signálu indikátoru MACD. Ty velké zuby v grafu vznikají střídáním velkého zájmu a nezájmu o akcii, ale to bylo vloni, když jsme ještě akcii neměli. Jakmile akcii koupíme, bývá graf už plochý. Abychom vydělali na velkých zubech v grafu, museli bychom spolupracovat s manažerem fondu, který nám masivní nákup a masivní prodej akcií malé firmy včas prozradí a my bychom kupovali a prodávali akcie těsně před ním.

Riziko

Riziko, také tržní riziko, je matematicky spočítaná pravděpodobnost ztráty peněz. Riziko je míra nejistoty, která se počítá také jako odchylka dosaženého výnosu od odhadovaného výnosu. Riziko portfolia se sníží, když se peníze pravidelně rozdělí na různé akcie nebo na různá aktiva, která nekorelují a vyvíjí se většinou opačně. Korelace je vysvětlena u slova korelace. Riziko vyjadřuje také beta faktor, historická volatilita a měnové riziko, více o tom je u slova beta a volatilita v této kapitole a měnové riziko v lexikonu.

Inteligentní akcionář, inteligentní investor

Inteligentní investor pro úspěšnou kapitálovou investici ignoruje pojmy jako jsou riziko, volatilita, beta faktor, relativní síla i korelace. Tyto pojmy berou do úst jen manažeři fondů a správci portfolií, aby odradili lidi od akcií pro ty komplikace a nalákali lidi investovat do jejich fondu, nebo nalákali lidi využít jejich správy peněz. Inteligentní investor se nezajímá o rating analytiků, ani o cílové kurzy akcií, ani nepřeskupuje portfolio každý rok, nevyměňuje akcie každý rok za jiné akcie, nevyměňuje za rok akcie za dluhopisy nebo zlato, ignoruje moderní teorie portfolia. Inteligentní investor vystačí třeba celý život s investicí do akcií stále za 100 % kapitálu portfolia, některé akcie koupí na 1 rok až 4 roky a jiné akcie koupí na stálo jen pro dividendy na důchod. Není třeba nikdy v životě investovat do dluhopisů, zlata, surovin, fondů, certifikátů, opcí, měnových párů a derivátů.

7.8 Vnitřní hodnota akcie

Vnitřní hodnota akcie = intrinsic stock value = innerer Aktienwert = fair cena akcie, 10× méně často se používá pro to samé také výraz fundamentální hodnota akcie = fundamental value. Většina zkušených a studovaných value investorů mluví o vnitřní hodnotě akcie nebo vnitřní hodnotě podniku. Podle nich je výnosné a bezpečné kupovat akcie jen při kurzu pod vnitřní hodnotou akcie. Pro některé akcie se oznamuje nějaká podivná vnitřní hodnota akcie na webstránce <http://www.valuepro.net> – calculator – intrinsic value. Však je to jen divadlo, které má těm investorům přinést obdiv a nové klienty. Pro určení vnitřní hodnoty akcie existuje několik jednoduchých vzorců pro každého. Absolventi vysokých škol a univerzit použijí výpočet komplikovaný, ti diskontují na budoucích 10 let odhadované cash flow.

Výpočet doporučené ceny akcie

Phil Town používá tento vzorec. Doporučená cena akcie = $eP/E \times eEPS : 4$.

eP/E je očekávané P/E za 10 let a bere se průměrné P/E za posledních 10 let, nebo $2\times$ vyšší číslo, než je průměrný roční růst zisku a to nižší číslo se dosadí za eP/E .

$eEPS$ je očekávaný zisk za 10 let, tedy dnešní zisk zvýšíme každý rok z deseti o ty procenta, jako byl průměrný roční růst zisku minulých 5 let, nebo o ty procenta, jaký je očekávaný roční růst zisku budoucích 5 let. Jako rentabilitu naší investice požadujeme minimálně 15 % ročně, tedy ROI 15 % a proto musíme odhadovaný kurz za 10 let vydělit přesně číslem 4, abychom dostali dnešní pro nákup doporučenou cenu akcie. Pro jistotu, že je někde chyba ve výpočtu, je dobré koupit akcie, když jsou aspoň dvakrát levnější než je vnitřní hodnota akcie, tedy MOS = margin of safety = 100 %. Na to má Phil Town na jeho webstránce www.ruleoneinvestor.com sticker a MOS calculator.

My požadujeme rentabilitu investice 15 % ročně, ale koupením akcie $2\times$ levněji než je vnitřní hodnota akcie bychom mohli dosáhnout rentabilitu vyšší. Opravdovou rentabilitu investice do akcie po letech můžeme vypočítat na kalkulátoru ROI calculator. Když se koupí akcie za poloviční cenu, než je vnitřní hodnota akcie, lze očekávat vyšší růst kurzu, než u akcie předražené nebo akcie od podniku bez růstu zisku. Na tomto vzorci je dobré, že se nestará vůbec o úrok dluhopisů, ale vzorec vypovídá jen, že akcie může růst tolik, kolik roste zisk podniku, nebo růst více, když koupíme akcie při jejich podprůměrném P/E . U cyklických akcií nelze tento vzorec použít, protože cyklické firmy zvyšují zisk jen asi 3 roky, ale i cyklické akcie mohou růst jako roste zisk těch firem během tří let a při podprůměrném P/E ještě více za 3 roky a pak akcie se akcie prodají, když jsou drahé, nebo když už se neočekává roční růst zisku více než +5 %.

1. vzorec pro výpočet vnitřní hodnoty akcie

Vnitřní hodnota akcie P = roční zisk podniku na akcii : úrok desetiletých státních dluhopisů.

Vnitřní hodnota akcie $P = E : Y = EPS : Bond\%Yield$

Je-li yield Y , tedy úrok dluhopisů 4 % a roční zisk podniku na akcii EPS 1,20 dolarů, pak $1,20 : 0,04 = 30$ dolarů. Vnitřní hodnota akcie je 30 USD. A my bychom měli koupit akcie jen, je-li kurz značně nižší než 30 USD, například za 15 dolarů, to je pak míra bezpečnosti MOS 100 %.

Vzorec znamená, že se 4 % úrokem měly státní dluhopisy P/E 25 a my bychom měli koupit akcie s P/E 12,5.

2. vzorec pro výpočet vnitřní hodnoty akcie

Vnitřní hodnota akcie $P = E (8,5 + 2G)$

P = fair kurz, E = EPS = roční zisk podniku pro akcii, G = budoucí odhadovaný roční růst zisku podniku.

8,5 je podle Grahama správné P/E pro akcie nerostoucí společnosti.

Tento vzorec vymyslel a snad i používal Benjamin Graham. Warren Buffett si myslel, že se Benjamin Graham zbláznil, když tento podivný vzorec vymyslel.

3. vzorec pro výpočet vnitřní hodnoty akcie

Vnitřní hodnota akcie $P = E \times (8,5 + 2G) \times (4,4 : Y)$

Yield Y je úrok desetiletých státních dluhopisů nebo třicetiletých státních dluhopisů. E je roční čistý zisk podniku na akcii EPS. G je roční růst zisku.

Příklad: Netto zisk je 2 dolary, G je +10 %, Y je 6 %. $P = 2 \times [8,5 + (2 \times 10)] \times (4,4 : 6) = 2 \times 28,5 \times 0,73 = 41,61$ dolarů vnitřní hodnota akcie, férový kurz.

Pro držení akcií 1 rok až 4 roky, ale i pro držení akcií stále jen pro dividendy, je dobré koupit akcie při kurzu značně nižším, než je vypočítaná vnitřní hodnota akcie, například za polovinu vnitřní hodnoty. Dobré je také koupit akcie při nižším kurzu než je "čistý oběžný majetek pro akcii" = "netto current assets per share" = "Netto Umlaufvermögen pro Aktie".

Mám pochybnosti o smyslu hledání vnitřní hodnoty akcie. Když byl roku 2009 úrok dlouholetých státních dluhopisů USA 2 %, měly dluhopisy P/E 50 a vnitřní hodnota akcie by byla rovná kurzu akcie při P/E 50. Pro míru bezpečnosti MOS 100 % bylo možné koupit americké akcie s P/E 25 a to není rozumné. Raději nepočítat vnitřní hodnoty akcií a dbát na nízké P/E , P/S , P/B , P/C a na růst zisku podniku krátkodobě +20 % za rok nebo dlouhodobě průměrně +10 % ročně, nezávisle na výšce úroků desetiletých státních dluhopisů.

Míra bezpečnosti MOS

MOS = margin of safety = Sicherheitsmarge = Sicherheitsspanne = Akcie-E/P – Bonds-Yield

MOS = E/P% – Bonds% = rentabilita tržní ceny akcie minus úrok desetiletých státních dluhopisů.

Míra bezpečnosti znamená rozdíl, o kolik procent je rentabilita tržní ceny akcie E/P vyšší než je úrok desetiletých státních dluhopisů. Míru bezpečnosti MOS vymyslel Benjamin Graham. Pro víceletou investici potřebujeme co nejvyšší míru bezpečnosti.

Příklad: Akcie má P/E 12, to znamená $100/P/E = E/P$ 8,3 %. Dluhopisy vynášejí 4 % ročně, to znamená $100/E/P = P/E$ 25. Úrok dluhopisů 4 % se považuje za 100 %. E/P akcie 8,3 % je tedy 207 %. Ten rozdíl $8,3\% - 4\% = 4,3\%$. Nebo $207\% - 100\% = 107\%$. To je výborná míra bezpečnosti MOS 107 %.

Pro jistotu, že je někde chyba ve výpočtu nebo v odhadu, je dobré koupit akcie, když jsou aspoň 2× levnější než je spočítaná vnitřní hodnota akcie, tedy margin of safety MOS je dobrý 100 %. Tedy P/E akcií při nákupu má být dvakrát nižší, než je P/E dluhopisů tou dobou. Raději bych se staral o nízké P/E, P/S, P/B, P/C a o růst zisku podniku nezávisle na tom, jak vysoké jsou zrovna úroky desetiletých státních dluhopisů.

Diskontované cash flow za 10 budoucích let

V knihách je psáno: "Hodnota akcie je rovná přítomné hodnotě budoucích cash flows. Vnitřní hodnota podniku je diskontovaná hodnota peněz, které mohou být vzaty z podniku celou jeho zbývajícím existencí. Vnitřní hodnota podniku je rovná dnešní hodnotě všech peněz, které podnik v budoucnu vydělá." Ty budoucí cash flows je však těžké uhádnout. Diskontovat znamená, celkovou hodnotu cash flow, které budoucích 10 let očekáváme, každý rok snížit o úroky desetiletých státních dluhopisů, které na budoucích 10 let těžko uhádneme. Diskontované cash flow, takzvaný DCF model pro výpočet vnitřní hodnoty akcie, by byl zbytečně zdlouhavý a komplikovaný přesný výpočet z odhadovaných hodnot, tedy zcela k ničemu.

Tedy se nemusíme starat o vnitřní hodnotu akcie a starat se jen o to, aby podnik minulá i budoucí léta zvyšoval zisk, protože mu neškodí konkurence a jeho akcie má v historii a ve srovnání s jinými podniky z oboru dnes nízké poměry P/E, P/S, P/B, P/C. Vždyť se odhadovalo počátkem roku 2007 v magazínu Börse-Online, v novinách Handelsblatt a na webstránce www.onvista.de, že velká firma Bayer AG z indexu DAX očekává roku 2007 růst zisku +140 %, +40 % nebo +4 %, tak který růst pak do vzorce dosadit. A to je odhad zisku od analytiků jen na 1 rok dopředu. Jak by se tedy mohl odhadnout růst zisku na budoucích 10 let, když je těžké odhadnout růst zisku na jeden rok. Zisk firmy Bayer rostl roku 2007 +163 %.

Jako rozumní evropští investoři se neobejdete bez burzy Xetra a Frankfurt a bez fundamentální analýzy v němčině z magazínů Focus Money, Börse Online a z webstránky Onvista – Fundament. Analyse.

Naučte se znát tato německá slova z webstránky www.onvista.de, kde vyhledáme akcie, například se jménem E.ON nebo s číslem WKN a ISIN a pod Fundament. Analyse klikneme na Kennzahlen! A přidám i několik německých slov z magazínů Focus Money, Börse Online, z německých novin Handelsblatt a Euro am Sonntag a několik anglických slov z webstránek finance.yahoo.com a www.morningstar.com.

Příklad: E.ON AG Namens-Aktien = Akcie E.ON AG na jméno. U akcie na jméno naše jméno nemusíme nikde vyplňovat a přesto nám přijdou dividendy na konto.

Gewinn 2010e 2009e 2008 2007 2006 = Ergebnis = earnings = EPS = čistý zisk na akcii. E = expected, erwartet = očekáván nebo estimated = odhadován:

Gewinn pro Aktie in EUR 3,03 2,74 0,63 10,55 7,48 = čistý zisk pro akcii za každý rok už dosažen nebo očekáván.

KGV = Kurs-Gewinn Verhältnis 9,32 10,31 44,95 0,00 0,00 = kurz / zisk poměr = P/E ratio.

Gewinnwachstum in % +9,44 +11,13 -84,77 +33,80 -24,58 = roční růst zisku = earnings growth = G.

PEG 2,54 0,97 0,14 n.a. n.a. = kurz / zisk / růst zisku = P/E/G.

N.a. = N/A znamená = not available = Null Ahnung = není k dostání, neexistuje nebo není ponětí. Buďto se neví, nebo se nepočítá negativní P/E a KGV při negativním čistém zisku E.

Asi od roku 2015 už nekupuji jen akcie s nízkým P/E, protože akcie je levná také s P/E 1000 a P/E N/A, když má P/S 1 a P/B 1. Nízké P/E může trvat jeden rok, když jsou velké výdaje a z tržby nezbyde zisk.

8. Technická analýza akcií

Signály technické analýzy, kdy koupit a prodat akcie, druhy grafů, trend rostoucí, trend klesající, linie odporu a linie podpory, signál koupit a prodat, indikátory, divergence, medvědí past, grafové formace, stop loss order, to jsou samé hezké obrázky pro děti i pro dospělé. I rozumný investor, který drží akcie několik let, se těmito obrázky může zabývat při nákupu akcie. Ale nemůže akcie podle toho za měsíc prodat. Ty zde popsané skutečnosti platí podobně také pro technickou analýzu hodnot indexů, cen podílů investičního fondu, cen zlata a surovin, cen měnových párů a jinde na burze. To co je zde popsáno jako signál koupit akcii, je tedy pro jiného spekulanta zas signál otevřít investici do zlata, pšenice, měnového páru EUR/USD, akciového indexu a do čehokoliv na burze, když se na webovských stránkách zkonstruují grafy těchto aktiv a pod nimi indikátory.

Technická analýza akcie posuzuje minulé kurzy akcie, ze kterých se očekává, že kurzy se budou vyvíjet stejným směrem ještě několik dní, nebo nastává změna trendu. Technik používá různé druhy grafu nebo indikátory, nebo zakresluje do grafu akcie pomocné linie. Technik analyzuje graf akcie, graf akciového indexu, graf ceny zlata a jiné komodity, graf vývoje eura v dolarech a jiné měny. Technik se domnívá, že všechny známé zprávy jsou už v ceně akcie nebo v ceně aktiva obsaženy. Bohužel se velice často objeví další den nebo za několik dní neočekávaná důležitá zpráva nebo obchod o velkém objemu a pak se minulý trend vývoje kurzu rychle obrátí naruby, než se čekalo a krásný signál pro nákup z minulého dne se zase ztratí a nakoupená akcie klesá do mínus, signál pro nákup byl falešný. Technická analýza funguje dost správně jen na minulých kurzech, pro budoucí kurzy je jistota 50 %. Budoucí dny je přibližně tolik pravděpodobné, že akcie poroste, jako že bude klesat. Můžeme se spoléhat jen na to, že s akcií vyděláme, když je akcie extrémně levná a u podniku se očekává letos a příští rok, že zvýší zisk o desítky procent a také zvýší o několik procent tržbu. Taková levná akcie se koupí, když roste, ale přesto může další dny klesnout desítky procent do mínus. Technik nebo trader by prodal tuto akcii se ztrátou -7 % až -15 %, ale rozumný investor se propadu do mínus nebojí a má čas rok i 4 roky čekat na výnos a to čekání na výnos mu zpřijemňují dividendy. Je mnohem příjemnější být pár let s akcií v mínus a dostávat každý rok více než 4 % z toho investovaného kapitálu dividendy, než mít pár let akcii v mínus bez dividendy.

Akcie největších a nejstarších podniků a bank západní Evropy a USA, které chceme držet celý život jen pro dividendy, ty můžeme koupit pomocí technické analýzy, ale pak už je nikdy neprodáme, jestliže těm firmám nehrozí bankrot. Proto je nutné, aby ty firmy dlouhodobě zvyšovaly zisky, protože jim neškodí konkurence. A musí platit nadprůměrné dividendy. Pak nebude propad kurzu téměř každou dekádu asi větší než -50 % a následuje +100 % za pár let zase zpátky na vrchol. Samozřejmě i akcie držené stále jen pro dividendy na důchod je možno při extrémním předražení prodat a nečekat na ten propad kurzů, pak dva roky dostávat z těch peněz úrok z termínového vkladu a pak koupit ty dříve držené akcie hluboko kleslé levně zase znova a snad bude za ty samé peníze dvakrát více kusů akcií než před jejich krachem.

8.1 Druhy grafů akcií

Charts, diagramy, grafy akcií máme více druhů: liniový graf, svíčkový graf = candle chart, úsečkový graf = bar chart, renko chart, kagi chart, three line break chart, point & figure chart.

Grafy akcií s indikátory se konstruují zdarma na mnoha webovských stránkách. Nejprve vyhledáme na té jisté webové stránce akcii podle jména podniku, nebo podle čísla akcie WKN nebo ISIN, na amerických webovských stránkách volíme symbol neboli ticker akcie. Pak klikneme na "chart" a volíme druh grafu a indikátory.

Graf liniový, čárový

Graf liniový je ten nejobvyklejší graf akcie a tvoří jej křivá linie spojující většinou jen závěrečné kurzy akcie. Liniový graf zaznamená jen poslední kurz akcie před zavřením burzy pro časový úsek 1 měsíc a déle. Pro časové úseky 1 den až 10 dní zaznamená liniový graf všechny ceny akcie během každého dne stanovené. Je dobré používat liniový graf pro delší časové období kurzů než 6 měsíců.

Na www.onvista.de se setkáme pro graf liniový i graf svíčkový s možností nastavení odstupňování absolutní, procentuální a logaritmické. Necháme to být na pokoji a vytvoří se vždy automaticky graf akcie odstupňovaný absolutně, tedy kurzy akcie budou v euro a každé euro ceny bude stejně vysoký úsek grafu.

Graf svíčkový – candle chart – Kerzenchart

Tento graf tvořený ze svíček zaznamená ze všech grafů nejpřehledněji ty čtyři hlavní kurzy akcie během dne: open, close, low a high. Open = Eröffnung = první otevírací kurz akcie, stanovený při otevření burzy. Close = Schluss = poslední zavírací kurz akcie, stanovený při zavření burzy. Low = Tief = nejnižší kurz dne. High = Hoch = nejvyšší kurz dne, pokud se jedná o časový úsek 1 měsíc až 6 měsíců. Viz obrazy 4 až 7. Jestli je svíčka bílá nebo zelená, tak akcie toho dne rostla a závěrečný kurz je nad otevíracím kurzem. Jestli je svíčka černá nebo červená, tak akcie toho dne klesala a závěrečný kurz je pod otevíracím kurzem. U rostoucí akcie je zavírací kurz akcie nahoře na konci těla bílé svíčky a jestli byl toho dne krátce ještě vyšší kurz, ten je na horním konci knotu svíčky. U klesající akcie je zavírací kurz akcie dole na konci těla černé svíčky a jestli byl toho dne krátce ještě nižší kurz, ten je na dolním konci knotu svíčky. Graf svíčkový je dobrý používat pro období 6 měsíců a kratší než 6 měsíců. Svíčkový graf se používá i pro akciový index, akciový fond, cenu zlata, měnový pár EUR/USD a cokoliv na burze. Ve východní Asii mohou být barvy opačné, pro rostoucí ceny svíčky červené a pro klesající ceny svíčky žluté.

Svíčky, candles, Kerzen

Jak již bylo v minulém odstavci popsáno, bílé nebo zelené, černé nebo červené svíčky ukazují rozmezí všech kurzů akcie během jednoho dne a z toho těla svíčky může vystupovat knot nahoře nebo dole. Pokud se jedná o graf akcie 1 rok a déle, pak je v každé jedné svíčce obsaženo několik dní kurzů. Pokud se jedná o graf akcie 1 měsíc až 6 měsíců, pak je v každé svíčce jeden den kurzů. Pokud se jedná o graf akcie za 1 týden a 10 dní, pak je v každé svíčce jedna hodina kurzů. Pokud se jedná o intraday chart = graf akcie 1 den potom obsahuje každá jedna svíčka 10 minut kurzů akcie.

Jistota signálu koupit se zvýší, když na svíčkovém grafu jsou 3 poslední svíčky bílé a stoupající, tento stav se nazývá tři bílí vojáci = three white soldiers = aka sanpei. To je anglicky a japonsky.

Jistota signálu prodat se zvýší, když na svíčkovém grafu jsou 3 poslední svíčky černé a klesající, tento stav se nazývá tři černé vrány = three black crows = sanba garasu.

Pro krátkodobé obchodování je dobré volit grafy svíčkové logaritmické (skalierung logarithmisch) a spojovat linií konce svíček, ne konce knotů svíček. Změna trendu při překročení kurzu přes šikmou linii spojující konce svíček na grafu lineárním je vidět později než na grafu logaritmickém.

Graf úsečkový – bar chart – Balkenchart

Graf úsečkový tvoří svislé úsečky vedle sebe. Svislá úsečka znamená rozpětí všech kurzů za den, pokud se jedná o graf 1 měsíc až 6 měsíců. Levá vodorovná ryska vyčnívající z úsečky je otevírací kurz akcie. Pravá ryska na úsečce je zavírací kurz akcie. Mnohem zřetelněji je ale vidět vývoj kurzu na grafu svíčkovém. Tedy raději graf úsečkový – bar chart nepoužívat.

Renko chart

Graf cihličkový tvoří čtverečky = renka vedle sebe. Renga je japonský výraz slova cihla, anglicky brick a překroutilo se to na renko. Pokud zde není dána jen jedna neměnná možnost, pak si nejprve nastavíme, jak veliké má být renko. Poslední kurz akcie dělíme s 27, tedy velikost cihly renka bude 1/27 z kurzu akcie. Potom nastavíme trvání grafu nejlépe 6 měsíců. Signál koupit akcii vznikne, když se vytvoří 3 renka stejné barvy za sebou stoupající, renka zelená nebo bílá. To odpovídá růstu kurzu +15 % nad velký dolík v grafu. Signál prodat akcii vznikne, když se vytvoří 3 renka stejné barvy za sebou klesající, renka červená nebo černá. To odpovídá poklesu kurzu -15 % pod vrchol v grafu. Signály renko grafu je nutno kontrolovat také na indikátoru MACD, kde jsou ty signály jistější, indikátor MACD potvrzuje ty signály renko grafu. Obrázek cihlového grafu najdeme na webstránce www.google.com, kde klikneme Obrázky = Images = Bilder a vyplníme a vyhledáme "Renko chart". Pro aktuální použití tohoto grafu pro jistou akcii je třeba speciální investiční webstránka nebo nějaké obchodní software.

Kagi chart

Graf hákový tvoří háky, úhelníky formy L vedle sebe. Kagi je japonský výraz pro klíč nebo hák. Pokud máme možnost volby nastavení parametrů, nejprve nastavíme obrat reversal ideálně veliký tak, že poslední kurz akcie dělíme s 27, tedy velikost obratu bude $1/27$ z kurzu akcie. Potom nastavíme trvání grafu nejlépe 6 měsíců. Signál koupit akcii vznikne, když se vytvoří 3 úhelníky za sebou stoupající a ty bývají často zelené. Signál prodat akcii vznikne, když se vytvoří 3 úhelníky za sebou klesající a ty bývají často červené. Signály kagi grafu je nutno kontrolovat také na indikátoru MACD, kde jsou ty signály jistější, indikátor MACD potvrzuje ty signály kagi grafu. Obrázek hákového grafu najdeme na webstránce www.google.com, kde klikneme Obrázky = Images = Bilder a vyplníme a vyhledáme "Kagi chart". Pro aktuální použití tohoto grafu pro jistou akcii je třeba speciální investiční webstránka nebo obchodní software.

Three line break chart

Three line break graf tvoří různě vysoké obdélníčky vedle sebe. Bývají často zelené a červené barvy. Three line break znamená tříliniový zlom. Pokud máme možnost volby nastavení parametrů, nejprve nastavíme obrat reversal velikosti 1. Potom nastavíme trvání grafu 6 měsíců. Signál koupit akcii a prodat akcii dostaneme potom nejlépe na dole zobrazeném indikátoru MACD a tento three line break chart, 3LB graf raději ihned zapomeneme. Obrázek grafu three line break najdeme na webstránce www.google.com, kde klikneme Obrázky = Images = Bilder a vyplníme a vyhledáme "Three line break chart". Pro aktuální použití tohoto grafu pro jistou akcii je třeba speciální investiční webstránka nebo obchodní software.

Point and figure chart

Point and figure, bod a figura graf tvoří kroužky a křížky nad sebou ve svislých sloupcích a ty sloupce jsou vedle sebe. Jeden sloupek je z kroužků, jiný sloupek je z křížků. Point and figure chart znamená bodový a cifrový graf. Pokud máme možnost volby nastavení parametrů, nejprve nastavíme obrat reversal 1. Potom nastavíme velikost boxu jako poslední kurz akcie dělený s 27, tedy box size = velikost boxu bude $1/27$ z kurzu akcie. Doba trvání grafu je dobrá 1 rok. Signál koupit akcii vznikne, když se vytvoří 3 křížky nad sebou v jednom sloupci. Signál prodat akcii vznikne, když se vytvoří 3 kroužky pod sebou v jednom sloupci. Dobré je kontrolovat signály také na svíčkovém grafu této akcie s indikátorem MACD, protože dolu pod P&F graf není vždy dovoleno zobrazit také indikátor MACD. Obrázek P&F grafu najdeme na webstránce www.google.com, kde klikneme Obrázky = Images = Bilder a vyplníme a vyhledáme "Point and figure chart". Pro aktuální použití tohoto grafu pro jistou akcii je třeba speciální investiční webstránka nebo obchodní software.

Nejlepší a nejjednodušší je ale všechny tyto speciální grafy zapomenout a starat se jen o graf svíčkový s klouzavými průměry SMA 38, SMA 100 nebo SMA 200 s indikátory MACD ALL, MOM a RSI. A dbát také na negativní a pozitivní divergence.

Grafy Renko chart, Kagi chart, Three line break chart, Point & figure chart, nic nám neřekne spolehlivě, jestli akcie poroste nebo bude klesat. Nemusíme tyto grafy nikde hledat, ukazují totiž jenom signál koupit, když akcie asi +15 % stoupla nad velký dolík v grafu a signál prodat, když akcie asi -15 % klesla pod vrchol.

Můžeme potřebovat tyto webstránky:

www.comdirect.de, www.onvista.de a <http://stockcharts.com>.

Stránky www.comdirect.de, www.onvista.de a <http://stockcharts.com> ukazují grafy akcií a indikátory každému i bez registrace. Zbytečně komplikované je konstruování důmyslných grafů renko, kagi, three line break chart, point and figure chart s mnoha indikátory po registraci na webstránce www.tradesignal.com. Také mnohé obchodní software – trading software vytvoří na computeru důmyslné grafy akcií s indikátory.

Po vyhledání podniku na webstránce klikneme graf, chart nebo technickou analýzu. Pak volíme typ grafu liniový nebo svíčkový, časový úsek den, týden, měsíce nebo roky a indikátory například MACD a RSI. Některé webstránky nebo software pro trading zvolí automaticky velikost parametrů MACD, velikost cihel renko nebo velikost obratu reversal, jiné webstránky nebo trading software umožňují volit libovolnou velikost parametrů MACD, cihel renko i obratu reversal. Protože je někde možno parametry indikátoru nebo parametry grafu volit, popíšu zde, jak je to optimální.

I když nejlepší je o nic takového se nestarat a koupit fundamentálně levnou akcií, jestliže neklesá, protože podnik zvyšuje zisk a prodat akcií draze za 1 rok až 4 roky zcela bez technické analýzy.

Dnešní signály koupit a prodat akcie

Změny na těchto webstránkách od roku 2012 v knize neaktualizují, může to být dnes jinak

Aktuální signály koupit nebo prodat podle technické analýzy u německých akcií a amerických akcií jsou na webstránce www.wallstreet-online.de/aktien/signale. Tato webstránka může být přes den pro vysokou návštěvnost přetížena, tedy je lepší ty signály kontrolovat ráno před 9. hodinou, před otevřením burzy Xetra a Frankfurt a mít rychlé DSL spojení na internet.

Na německé webstránce www.wallstreet-online.de volíme Chartsignale, nastavíme např. Index: S&P 500, nastavíme Signalart: Long, nastavíme Anzeige: Einfache Ansicht a klikneme GO pod nadpisem: "Chartsignale bei wallstreet:online und CDAX" volíme například Signal: MACD kreuzt Trigger. Pak se nám ukáže pod sebou několik akcií z toho zvoleného indexu, kde je dnes vidět technický signál koupit. A kliknutím na symbol grafu můžeme kontrolovat, zda je křivka indikátoru MACD dostatečně hluboko, neboť ten hluboký signál MACD může následovat vyšší růst kurzu než při signálech MACD blízko nulové linie. Pokud tam nastavíme index CDAX, pak se objeví akcie z Německa ze všech indexů najednou, které mají dnes na indikátoru MACD signály koupit.

Na jiných webstránkách a v magazínech Börse Online a Focus Money bychom měli kontrolovat, zda ty akcie s dnešními signály "koupit" jsou fundamentálně levné a zda ty firmy očekávají letos růst zisku. Protože technický signál "koupit" u firmy snižující zisk nemusí fungovat dobře.

Pro americké akcie nalezneme na dnešní den technické signály koupit nebo prodat akcie na webstránce stockcharts.com/def/servlet/SC.scan. Volíme tam Free Charts a Predefined Stock Scans. Pak tam můžeme kliknout u Bullish MACD Crossovers na počet nalezených akcií pod NYSE nebo pod Nasdaq.

Po změně stránky klikneme na symbol se dvěma svislými křivkami, které znamenají graf akcie a stoupající klouzavý průměr. A pak se objeví graf akcie s indikátory a se signálem koupit. Jestli podle toho kupují akcie tisíce lidí, snad ten započatý růst kurzu bude několik dní pokračovat.

Je možno v grafu akcie sestavit indikátory: Horizontal Line, Simple Mov. Avg, Exp Mov. Avg, Bollinger Bands, MA Envelopes, EMA Envelopes, Keltner Channels, Price Channels, Ichimoku Clouds, Parabolic SAR, Vol by Price, ZigZag, VWAP, Pivot Points.

Pod grafem akcie je možno sestavit indikátory: Price, Price Performance, Volume, RSI, MACD, MACD Hist, PPO, DPO, CCI, ROC, Ultimate Oscillator, TRIX, Force Index, Williams %R, Full Stochastics, Slow Stochastics, Fast Stochastics, Stoch RSI, On Balance Volume, Accum/Dist, Chaikin Oscillator, Chaikin Money Flow, Money Flow Index, PVO, Wilder's DMI (ADX), Average True Range (ATR), Aroon, Aroon Oscillator, Boll. Band Width, %B, Std. Deviation, Correlation Coefficient, Slope, Rabbitt Q-Rank, Date/Time Axis.

Na www.comdirect.de lze zobrazit pro burzy Frankfurt, Xetra, NYSE, Nasdaq a Londýn pod grafem akcie pod sebou několik indikátorů. Vyhledáme akcií, když v levém horní rohu v okénku "Kurs-Suche" vyplníme jméno podniku nebo číslo akcie a klikneme na symbol lupy, pak klikneme jeden ze tří grafů, tedy například 6 Monate, pak teprve můžeme nastavit i 3 měsíce. Nastavíme vpravo pod Darstellungen graf svíčkový.

V grafu akcie "Indikator im Chart" je možno nastavit Gleitende Durchschnitte 38 Tage = SMA 38, 200 Tage = SMA 200 a Bollinger Bands, Envelopes, ZigZag Basic.

Pod grafem akcie "Indikatoren unter dem Chart" je možno nastavit indikátory RSI a MACD a pak klikneme Aktualisieren. Chceme-li zobrazit více indikátorů pod sebou než dva, pod "Indikatoren unter dem Chart" klikneme symbol + anebo Erweitert.

Čtyři indikátory pod sebou a dva klouzavé průměry SMA by mohly vyloučit většinu chybných signálů koupit nebo prodat, které vznikají za použití pouhých dvou indikátorů MACD a RSI. Jako dolejší indikátor "indikator unten" je možno volit z asi 28 indikátorů: Volumen, Momentum, RSI, MACD, Stochastik - Slow, Stochastik - Fast, Preis/Gewinn, Accumulation-Dist. Line, Average Directional Index, Aroon Up/Down, Aroon Oscillator, Average True Range, Commodity Channel Index, Chaikin Money Flow, Chaikin Oscillator, Directional Movement Index, Money Flow Index, Negative Volume Index, Overbought/Oversold, On

Balance Volume, Positive Volume Index, Rate Of Change, Stochastic RSI, Trendbestätigungsindikator, Ultimate Oscillator, Vertical Horizontal Filter, Volume Price Trend, Williams %R.

Na www.onvista.de vyhledáme akcii podle jména podniku nebo podle čísla akcie a pod Techn. Analyse klikneme Charts. Pak nastavíme Börse například Xetra a u Charttyp: nastavíme Candlestick-Chart.

V grafu akcie je možno volit indikátory: Durchschnitt – Moving Average – SMA 38 Tage, SMA 100 Tage, SMA 200 Tage, Bollinger Band, Envelopes, Zig Zag Basic.

Pod grafem akcie je možno volit indikátory: Momentum, Relative Strength Index, Slow Stochastic, Fast Stochastic, Rate of Change, On-Balance-Volume, Williams R, Money Flow Index, MACD, Volume Price Trend, Vertical Horizontal Filter, Commodity Channel Index, Wilders Volatilität, Positive Volume Index, Accumulation Distribution Line, Average Directional Index, Aroon up/down, Aroon Oscillator, Chaikin Money Flow, Chaikin Oscillator, Directional Movement Index, , Negative Volume Index, Overbought/Oversold, Parabolic SAR, Stochastic RSI, Trendbestätigungsindikator, Ultimate Oscillator.

Onvista ukazuje signály trochu dříve než Comdirect. Graf 10 dní ukazuje signály příliš moc brzy. Vyplatí se nastavit si grafy 3 měsíce, 6 měsíců a 1 rok.

Signál koupit a signál prodat u amerických akcií je vhodné hledat u grafu té akcie na burze New York na webstránce stockcharts.com/charts/SharpCharts, www.comdirect.de a www.onvista.de, i když koupíme tu americkou akcii za euro na Xetra nebo ve Frankfurtu, ale u grafu té americké akcie z Frankfurtu se ukazuje signál přibližně ve stejný den jako v New Yorku. Signál koupit a prodat u českých akcií na burze Praha je možno vidět asi ve stejný den i na burze Frankfurt, neboť kurz českých akcií ve Frankfurtu je závislý na kurzu v Praze.

Grafy akcií dostaneme z burzy New York, Xetra, Frankfurt, London, Paris, Madrid a odjinud. Je dobré kontrolovat graf akcie na té hlavní a domácí burze pro každý podnik, tedy pro španělské akcie si zobrazit graf na burze Madrid a pak kvůli nízkému poplatku koupíme ty španělské akcie na burze Xetra. Za nákup akcií na burze Madrid nebo Paříž bychom platili mnohem vyšší poplatek než za nákup na Xetra, pokud nemáme konto na akcie ve Španělsku nebo ve Francii.

Cílový kurz akcie

Cílový kurz akcie je hodnota, kterou by akcie měla dosáhnout v nestanovené lhůtě nebo za rok. Pro stanovení tohoto velice nepravděpodobného kurzu technici = chartisté používají linie odporu, linie trendu, grafové formace, Fibonacci retracements. Fundamentalisté očekávají, že kurz akcie dosáhne vnitřní hodnotu akcie nebo své historicky průměrné P/E. Cílový kurz může akcie dosáhnout, když všichni účastníci na burze použijí stejné způsoby ocenění a žádné jiné hospodářské a psychologické faktory později ten kurz akcie neovlivní. Datum, kdy akcie cílový kurz má dosáhnout, se těžko určuje, proto analytici většinou neudávají datum a proto prognóza cílového kurzu pak nemá téměř žádnou platnost. Cílový kurz akcie je tedy základní lež analytiků.

8.2 Trendy kurzů akcií, signál koupit a prodat

Trend rostoucí = býčí trh = bullish trend = uptrend = Aufwärtstrend = bullish market = hausse nebo jen rally. Velký optimista je stále bullish a očekává většinou každý den růst akcií.

Trend klesající = medvědí trh = bearish trend = downtrend = Abwärtstrend = bearish market = baisse = krach = crash nebo jen malá korekce.

Velký pesimista je stále bearish a očekává každý den pokles akcií.

Trend rostoucí začíná

Obráz 4. Trend rostoucí začíná. Zdroj: graf Comdirect.de, linie je ode mne.

Signál koupit. Na obrázku 4 končí trend klesající a začíná pravděpodobně trend rostoucí. Trend klesající se může změnit v trend rostoucí, když několik vrcholků svíčkového grafu kurzů akcie spojíme klesající linií a pak kurz akcie tuto linii překročí nahoru. Akcie se koupí v bodě K. Někdy se ale kurz zase brzy vrátí pod linii a klesající trend pokračuje dál. Že nastala změna trendu klesajícího v trend rostoucí, bývá více potvrzeno, když pak alespoň dva vrcholky a dva dolíky grafu jsou ve stoupající linii, nebo 3 dny za sebou následují bílé svíčky. Potvrzení změny trendu může znamenat také velký objem obchodů na burze u té akcie, velké volume. Zatímco překoná-li kurz nějakou linii bez velkého obchodování té akcie na burze, to změnu trendu nepotvrzuje. Ten signál pro nákup akcie se může vyplatit, jestliže podnik ukončil období se ztrátami a má před sebou rok s pozitivním ziskem. Signál se může vyplatit, jestliže skončil velký dvouletý krach akcií. A signál se nemusí vyplatit, když podnik dosahuje i nadále ztráty nebo pokles zisku, nebo je akcie příliš drahá. Signál se nemusí vyplatit, když všeobecně předražené západní technologické akcie neklesaly ještě dva roky. Signály na indikátorech MACD a MOM jsou stejně důležité jako linie trendu a linie odporu a linie podpory. Růst zisku podniku nebo pokles zisku podniku je ještě důležitější pro signály koupit nebo prodat akcii. Být mimo velký krach a mimo velký nezájem o západní akcie jako v letech 2000–2002, to je nejdůležitější pro signál koupit u západních akcií.

Trend klesající začíná

Obraz 5. Trend klesající začíná. Zdroj: graf Comdirect.de, linie je ode mne.

Signál prodat. Na obrázku 5 končí trend rostoucí a začíná pravděpodobně trend klesající. Trend rostoucí se může změnit v trend klesající, když několik dolůků svíčkového grafu kurzů akcie spojíme stoupající linií a pak kurz akcie tuto linii překročí dolů. Akcie se prodá v bodě P. Někdy se ale kurz zase brzy vrátí nad linii a rostoucí trend pokračuje. Že nastala změna v trend klesající bývá více potvrzeno, když alespoň dva vrcholky a dva dolíky grafu jsou v klesající linii, nebo 3 dny za sebou následují černé svíčky.

Ten signál pro prodej akcie se může vyplatit, jestliže podnik končí období rostoucího zisku a očekává pokles zisku, nebo jestliže je akcie už nebezpečně předražená, tedy má vysoké P/E, P/B nebo P/S. Signál prodat se může vyplatit, když západní akcie jsou všeobecně předražené a průměrné P/E akcií v indexu Dow Jones je nedaleko hodnoty 30. A signál se nemusí vyplatit, když podnik očekává letos i příští rok vysoký růst zisku, nebo když je akcie levná. Signál se nemusí vyplatit, když průměrné P/E akcií Dow Jonesu je pod 15.

Trend rostoucí a trend klesající

Trend rostoucí znamená, že na dlouhodobém svíčkovém grafu akcie, indexu nebo ceny suroviny alespoň 3

dolíky jsou v rostoucí linii. Trend klesající znamená, že na dlouhodobém svíčkovém grafu akcie, indexu nebo ceny suroviny alespoň 3 vrcholky jsou v klesající linii.

Linie odporu překonána, resistance line

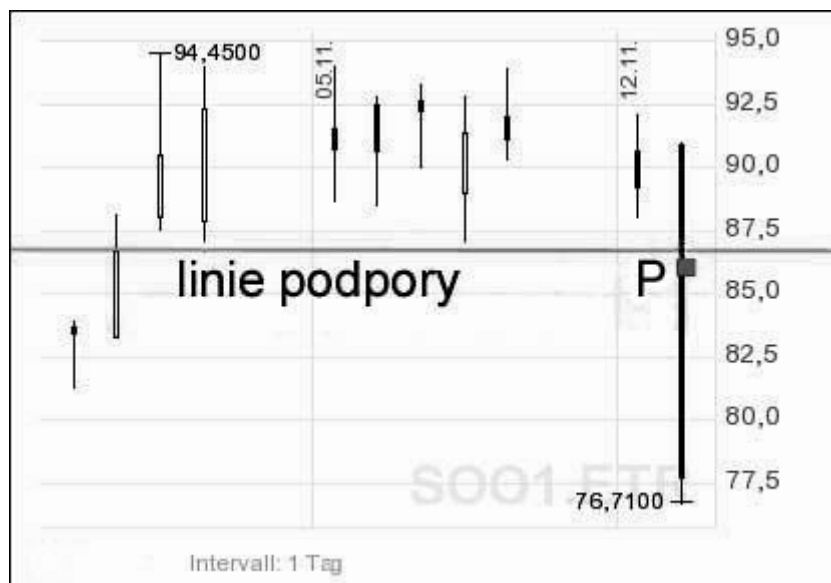
Obraz 6. Signál koupit, překonána linie odporu. Zdroj: graf Comdirect.de, linie je ode mne.

Signál koupit s linií odporu, resistance line. Pro nákup akcií pro držení několik dní až měsíců můžeme hledat signál koupit jako na tomto obrázku. Spojíme vodorovnou linií několik vrcholů svíček, které kurz akcie několik dní nebo týdnů nemohl překonat a jakmile takto vzniklou linii odporu kurz akcie převýší, může to být signál koupit akci, zde v bodě K. Po několika marných pokusech byla překročena linie odporu směrem nahoru a vypadá to, že je nyní cesta nahoru volná. Někdy ale kurz akcie zase brzy klesne pod linii odporu a růst kurzu se nekoná. Technický analytik Martin Pring si myslí, že je dobré počkat na překročení linie odporu alespoň o +3 %, čímž se odfiltrují falešné signály. Tento signál koupit se může a nemusí vyplatit ze stejných důvodů jak na obrázku 4.

Grafové formace, patterns, Chartmuster, Chart Formationen

Nudící se traders se nespokojí jen s indikátory a vyhledávají pro zábavu také speciální formace grafů, převážně formace svíčkových grafů. Formace = patterns = Muster. Známé jsou zvláště formace: vlajka, praporek = klín, trojúhelník, obdélník, formace V, obrácené V, dvojitý vrchol, dvojité dno, hlava a ramena, obrácená hlava a ramena, trojitý vrchol, trojité dno, mezera gap, diamant, kulatý vrchol, kulaté dno = šálek. Jestliže nějaká známá formace grafu už je z velké části vytvořená, očekávají traders, že se pak i formace dokončí a mohou na to vsadit peníze a vydělat na burze při dokončení té grafové formace.

Linie podpory protrhnutá, support line

Obraz 7. Signál prodát, pokles pod linii podpory. Zdroj: graf Comdirect.de, linie je ode mne.

Signál prodát s linií podpory, support line. Spojíme vodorovnou linií několik spodků svíček, pod které kurz akcie několik dní nebo týdnů nemohl klesnout a jakmile klesne kurz pod tuto linii podpory, může to znamenat počátek většího poklesu kurzu a signál akcii prodát, zde v bodě P. Po několika marných pokusech byla překročena linie podpory směrem dolů a vypadá to, že je nyní cesta dolů volná. Někdy ale kurz akcie zase brzy vystoupí nad linii podpory a růst akcie pak pokračuje. Tento signál prodát se může a nemusí vyplatit ze stejných důvodů jak na obrázku 5.

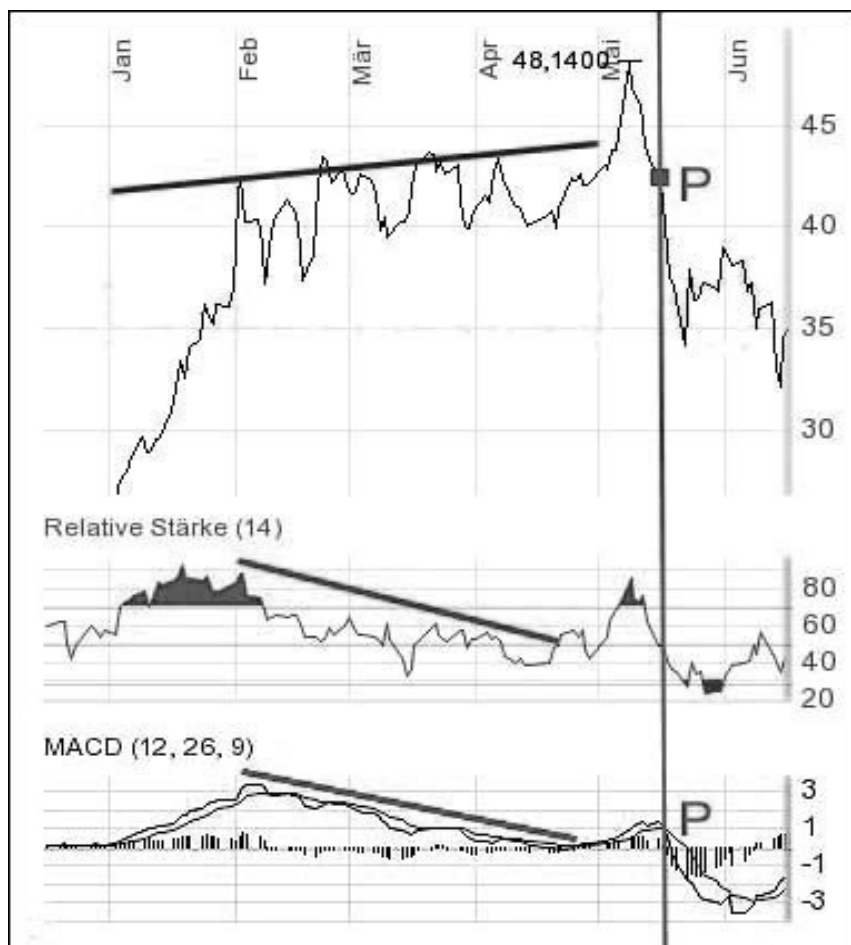
Medvědí past = bear trap = Bärenfalle

Medvědí past je falešný signál prodát akcii v trendu rostoucím, je to graf formy N. Medvědí past vznikne, když po malém poklesu kurzu technická analýza radí prodát a akcie se proto prodá nebo nekoupí, ale medvědi nastavili past, pokles kurzu se brzy zastaví a akcie roste zase dál. Někdy jde akcie zubatě vodorovně, nebo zubatě pomalu roste, odrazí se dole několikrát na linii podpory a pak se najednou propadne kurz pod linii podpory a akcie se rychle prodá dříve, než je propad hlubší, ale je to často jen medvědí past a akcie ukazuje signál prodát jen pár dní, pak se vrátí nad linii podpory a roste dál. Do této pasti spadnou jen traders. Investoři ji ani nepostřehnou, jim stačí dívat se na graf akcie jen jednou za rok, pokud není akcie ještě nebezpečně drahá.

Býčí past = bull trap = Bullenfalle

Býčí past je falešný signál koupit v trendu klesajícím, graf formy II, ruské i, obrácené N. Býčí past vznikne, když po malém růstu kurzu technická analýza radí koupit a akcie se proto koupí nebo neprodá, ale býci nastavili past, růst kurzu se brzy zastaví a akcie klesá zase dál. Někdy jde akcie zubatě vodorovně, nebo zubatě pomalu klesá, odrazí se nahoře několikrát na linii odporu a pak najednou vyskočí kurz nad linii odporu a akcie se rychle koupí dříve, než nám utečou procenta, ale je to často jen býčí past a akcie ukazuje signál koupit jen pár dní, pak se vrátí pod linii odporu a klesá dál. Do této pasti spadnou jen traders, investoři ji ani nepostřehnou.

Divergence indikátorů a grafu akcie

Obráz 8. Negativní divergence = medvědí divergence. Zdroj: graf Comdirect.de, zakreslené linie ode mne.

Na obrázku je vidět negativní divergence, medvědí divergence grafu a indikátorů a snad tedy brzy skončí trend rostoucí, když vrcholky křivek indikátorů jsou v klesající linii. Divergence znamená rozdíl. Negativní divergence je anglicky negative divergence. Na obrázku je vidět, že indikátory MACD a RSI už dva měsíce klesají, ale kurz akcie roste. Však nálada musí být negativní a často se později i kurz akcie přizpůsobí indikátorům a začne klesat také. Negativní divergence je zde, když několik vrcholů grafu kurzů akcie spojíme stoupající linií, zatímco linie spojující vrcholky křivek indikátorů MACD, MOM nebo RSI klesají. Pak je dobré být na pozoru s koupenou akcií a jestli nemáme akcii a chceme ji koupit, je lepší signál koupit ignorovat a očekávat, že i akcie bude brzy klesat, když vrcholky křivek MACD, MOM nebo RSI mají klesající trend a ukazuje se negativní divergence. Na obrázku sice byla krátkodobě překonána stoupající linie odporu, ale negativní divergence měla větší vliv na kurz než překonání linie odporu a než viditelný ale slabý signál koupit na indikátoru MACD, nebo než případné 3 bílé svíčky za sebou. V bodě P jeví se signál prodat.

Pozitivní divergence, býčí divergence, anglicky positive divergence. Obrázek vyhledat s Google + obrázky + "positive divergence". A ta divergence vypadá takto: Když několik dolůků grafu kurzů akcie tvoří klesající linii, zatímco linie spojující dolůky křivek indikátorů MACD, MOM nebo RSI stoupají, pak je možno očekávat, že i akcie bude brzy růst, když vrcholky křivek MACD, MOM nebo RSI, mají rostoucí trend a ukazuje se pozitivní divergence = býčí divergence.

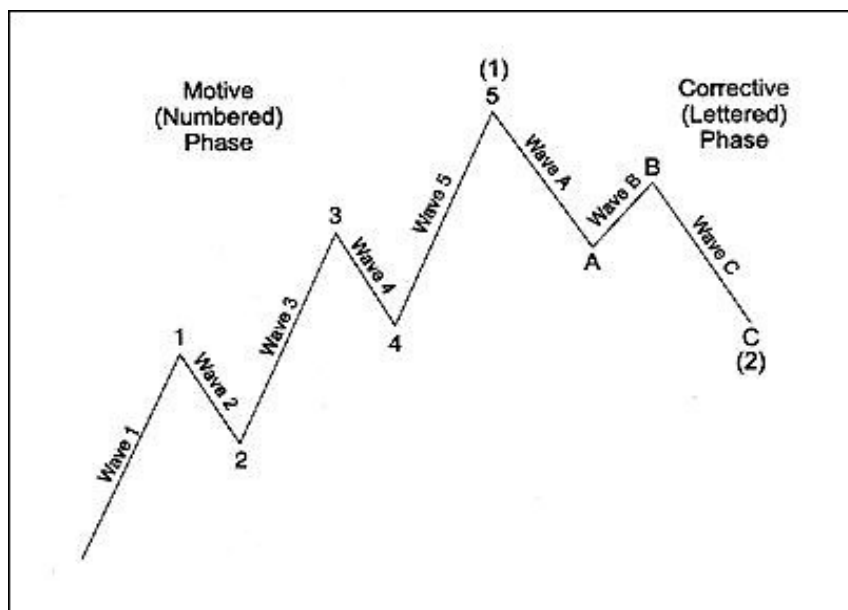
Trend rostoucí v kanále

Obraz 9. Trend rostoucí v kanále. Zdroj: graf Comdirect.de, zakreslené linie ode mne.

Trendy a kanály. V silném a dlouhém trendu rostoucím nebo klesajícím se může pohybovat kurz akcie, indexu nebo suroviny několik týdnů nebo měsíců v kanále mezi dvěma liniemi a jakmile kurz akcie z kanálu vystoupí, může být nynější trend u konce. Jestliže kanál stoupá a akcie jej opustí dolů. Nebo jestliže kanál klesá a akcie jej opustí nahoru. Jestli se kurz akcie u linie opravdu otočí a vrátí zpátky do kanálu, nebo zůstane mimo kanál, to je mnohem jasnější, když se pod graf sestrojí několik indikátorů, například MACD nebo MOM. Když kurz akcie vybočí ze stoupajícího kanálu dolů, může, ale nemusí být trend rostoucí ještě u konce. Když kurz vybočí z klesajícího kanálu nahoru, může, ale nemusí být trend klesající ještě u konce. Tehdy pomohou indikátory pod grafem. Hlavně se ale kurz akcie bude vyvíjet podle vývoje zisků podniku, podle zpráv o podniku a trochu i podle falešného ratingu od analytiků a podle reklamy na akcie v tisku. Extrémně předražené akcie nemusí zůstat dlouho v trendu rostoucím. Akcie podniku, který nezvyšuje svůj zisk nezůstanou dlouho v trendu rostoucím a jestli rostou, pak jen pro silné verbování v médiích, pro masivní nákup velkých nerozumných investorů nebo pro falešný rating analytiků. Jen když podnik zvyšuje zisk a akcie je levná, pak je růst akcie logický.

Elliottovy vlny, Elliott waves

Obraz 10. Elliottovy vlny. Zdroj: elliott-waves.com

Na obrázku jsou Elliottovy vlny, Elliott waves, Elliott Wellen. Elliottovy vlny nám neřeknou, zda akcie půjde na sever nebo na jih. Pan Ralph Nelson Elliott vypořizoval v grafech akcií 13 formací z cikcak úseček, neboli za sebou seřazené zuby nebo kopce a dolíky. Mezi těch 13 formací patří těchto 5 formací: A) V silném trendu rostoucím je více kopců a dolíků ve stoupající linii. B) V slabém trendu rostoucím je po 3 kopcích ve stoupající linii jeden kopec dole a zase 3 kopce ve stoupající linii. C) Bez trendu jsou kopce a dolíky ve vodorovné linii. D) V silném trendu klesajícím je více kopců a dolíků v klesající linii. E) V slabém trendu klesajícím je po 3 kopcích v klesající linii jeden kopec nahore a zase 3 kopce v klesající linii. Další formace jsou různé nepravidelné formace, které se nechají na minulém grafu vypořizovat a jejich vlny očíslovat, ale těžké je uhádnout je dopředu do budoucna. Ty vlny se tedy nezobrazí na webstránkách u akcie po kliknutí na Elliott waves, ale lidé si musí vlny sami na grafu akcie najít a očíslovat. Experti na Elliottovy vlny s akciemi nic nevydělají, dokud nezačnou investovat dlouhodobě bez Elliottových vln. S Elliottovými vlnami mohou vydělávat jen ti, kdo pořádají o vlnách přednášky nebo napíší o vlnách knihy.

8.3 Indikátory technické analýzy, signál koupit a prodat

Indikátory technické analýzy jsou ukazatele, které jsou matematicky odvozeny většinou ze závěrečných kurzů akcií. Na konci minulého průběhu kurzu se investor snaží najít aktuální signál koupit nebo prodat akcii. Indikátorů technické analýzy máme asi 300 druhů. 70 indikátorů je k dostání po registraci na stránce www.tradesignalonline.com. Ale jen 5 % těchto indikátorů dává jakžtakž dobré signály a tyto indikátory jsou k dostání bez registrace snadno a rychle na webstránkách www.comdirect.de, www.onvista.de. Jestliže vyzkoušíme najít signál koupit a signál prodat akcii porovnáním grafu kurzu akcie se všemi možnými indikátory světa, dojdeme asi k poznání, že nejlepší bude používat jen čtyři indikátory: SMA, MACD, MOM a RSI a neztrácet čas s jinými. Jestliže ale za 2 roky obchodování s volatilními akciemi pomocí signálů indikátorů a několikadenního držení akcií nevyděláváme dobře, pak přejdeme raději na víceleté držení levných akcií od podniku s rostoucím ziskem, to je rozumnější. Pak můžeme vydělat +200 % až +1 000 % za 3 roky až 7 let, když neprodáme akcie podle signálu, ale až když jsou drahé, nebo když podnik přestane zvyšovat zisk více než o 5 % za rok.

Indikátory se dělí na trend sledující indikátory, oscilátory a volatilní indikátory. Některé indikátory jsou ve dvou kategoriích současně. Indikátory ukazují křížením linií nebo křivek signály koupit akcie a prodat akcie.

V jisté výšce křivek ukazují indikátory drahost = překoupenost akcií a nebo levnost = přeprodanost akcií. Spojí-li se vrcholky křivky indikátoru linií, pak ukazují někdy indikátory divergenci = rozdílnost s linií spojující vrcholky grafu akcie. Technici sledují také grafové formace, anglicky chart patterns, německy Chartmuster a Formationen.

1) Trendové indikátory, trend sledující indikátory jsou hlavně: klouzavý průměr = Moving average MA, SMA, EMA, CCI, Parabolic SAR, Zig Zag a s periodou nad 50 dní sem patří také indikátory MACD a Momentum. Tyto trend sledující indikátory fungují dobře v trendu rostoucím a klesajícím, ale nefungují při postranním pohybu kurzu, kdy ukazují chybné signály koupit nebo prodat akcii. Trendové indikátory jsou indikátory následující rostoucí nebo klesající trend kurzu. Jsou určeny k určení směru a síly trendu. Jsou to zpoždující se indikátory, ukazují signály a trend opožděně. Snaží se určit a potvrdit trend, který již začal.

2) Oscilující indikátory, oscilátory jsou hlavně: MACD, RSI Relative Strength Index, MOM Momentum, Williams %R = Williams percent range, Stochastic, CCI Commodity Channel Index a jiné. Tyto indikátory fungují trochu i v trendu postranním, rozeznají obraty trendu. Oscilující indikátory, indikátory hybnosti se snaží určit trend předem. Jsou to předstihové indikátory. Oznamují, že trend ztrácí sílu a blíží se ke konci dříve, než je to vidět na kurzu akcie. Oscilátory se pohybují, oscilují na obě strany kolem nulové linie do plus a mínus. Nebo se pohybují od hodnoty 0 do 100 a pak se považuje hodnota 50 za střední linii, nebo se pohybují od 0 nad 200 a pak je důležitá hodnota 100. Oscilátory ukazují signály předčasně, rychlé jsou hlavně indikátory Stochastic fast, Stochastic slow a Momentum.

Při krátkých periodách, které většina webstránek jako jediné umožňuje, bývají mnohé signály oscilátorů chybné, hlavně ty signály u RSI a W%R. Signály na MACD a na MOM jsou lepší. A nejlepší by mohly být signály, když kurz akcie překoná křivku SMA 100. Zvláště citlivý je indikátor MOM (20), protože se počítá jen ze dvou kurzů, vezme se jen poslední závěrečný kurz mínus závěrečný kurz před 20 dny, zatímco MACD, RSI i W%R počítají vždy s průměrem celé řady závěrečných kurzů. Když už se objeví signál koupit na indikátoru MACD, pak tomu signálu MOM odporuje, jestliže poslední závěrečný kurz klesal. Také včera vzniklý signál koupit nebo prodat může dnes zase zmizet (hlavně na MOM), jestliže poslední závěrečný kurz šel silně jiným směrem než kurz předminulý.

3) Volatilitní indikátory, indikátory kolísavosti jsou: Bollinger Bands = Bollingerovy pásma, Envelopes = obálky, Standard Deviation = standardní odchylka a jiné. Indikátory volatility slouží pro měření volatility, tedy kolísavosti, pro měření velikosti cenových výchylek.

Signály indikátorů slouží jen jako doplněk k analýze trendu na grafu. Odporuje-li signál trendu indikátorům, je lepší nejednat a pár dní počkat, až bude více jasné, že nastala změna trendu. Na konci největších krachů, v nejhlubším dolíku v říjnu 2002 u amerických akcií nebo v březnu 2003 u evropských akcií se objevily mnohé signály koupit na trendových indikátorech, až když akcie +80 % vyrostla. Tehdy se nevyplácí čekat na signál koupit, ale koupit akcii hned, jakmile +10 % nebo +15 % vyrostla jen za 1/2 zamýšlené sumy a za pár měsíců přikoupit akcii znova za zbytek peněz, protože nejhlubší kurz akcie se těžko uhádne. Tak to dělá i americký spekulant a komik Jim Cramer, jen 15 % pozornosti věnuje technické analýze a každou akcii kupuje v několika etapách. Důležité je pro něj hlavně to, aby zisk podniku rostl nejvíce z podniků toho oboru a akcie měla nejnižší P/E z podniků toho oboru.

Oscilátory se doplní trend sledujícími indikátory a klouzavými průměry, aby se chybné signály vyloučily snad s jistotou 60 %, jestliže druhý den důležitá zpráva o podniku nebo masivní nákup či prodej akcií signál koupit nebo signál prodat zase nezničí.

Indikátory ukazují trend, sílu trendu a změnu trendu. Indikátory ukazují také divergence, když se pohybují několik týdnů opačně než kurz akcie a pak je dobré čekat změnu trendu a klesají-li několik týdnů vrcholky RSI a MACD, je dobré nevěřit trendu rostoucímu a signálu koupit.

Jde-li kurz akcie několik měsíců zubatě vodorovně, indikátory jako MACD přestávají ukazovat signály, nebo ukazují falešné signály. Tehdy obě linie MACD mohou jít víceméně vodorovně. A tehdy se nemusí vyplatit pokus vydělat s akcií za pár týdnů. Také za silných trendů mohou ukázat indikátory chybné signály a vyplatí se nejednat, dokud se kurz nepohybuje opačným směrem více než o 15 %.

8. Technická analýza

Je-li křivka indikátoru extrémně vysoko nebo nízko = extrémně daleko od vodorovné nulové linie, pak trend ztrácí sílu. Přechází-li křivka indikátoru téměř svisle přes nulovou linii, pak je růst nebo pokles akcie a trend nejsilnější. Po dosažení extrémních hodnot a následném obratu trendu následuje ten největší pohyb akcie. Po několikátýdenním vodorovném pohybu indikátoru blízko nulové linie jsou změny kurzu menší. Jestli byly indikátory déle u nulové linie, pak dosáhnou extrémní hodnoty velice rychle a pak přesto není trend ukončen, extrémní hodnota indikátoru může zůstat několik týdnů a trend kurzu pokračuje dál. Pak je dobré ignorovat signály MACD, RSI a MOM a raději počkat na signál klouzavých průměrů SMA 38 nebo EMA 50 a na změnu kurzu aspoň o 15 % opačným směrem.

Indikátory je vhodné používat v souladu s trendem a nereagovat, když indikátory trendu odporují. Za extrémně vysokých hodnot indikátorů RSI, MACD a MOM, tedy za extrémně velkého zájmu o akcii = za překoupení, když akcie už nereaguje na dobrou zprávu, může být už propad kurzu akcie nedaleko. Za extrémně nízkých hodnot indikátorů RSI, MACD a MOM, tedy za extrémně velkého nezájmu o akcii = za přeprodání, když akcie už nereaguje na špatnou zprávu, může být už pokles kurzu brzy ukončen.

Z indikátorů stačí volit na webstránkách Comdirect a Onvista EMA 38 nebo 50, SMA 38 nebo 50, MACD, MOM a RSI. Indikátory MOM a MACD mohou někdy ukázat signál koupit, už když je kurz akcie +10 % nad minimem. Signál prodat si každý může stanovit podle toho, kolik snese úbytek kapitálu v akcii, tedy -10 %, maximálně -15 % pod vrcholem nebo pod aktuálním kurzem akcie. Stovky procent ale člověk vydělá s levnou akcií za 3 roky až 7 let, když signály prodat ignoruje a drží akcii dál i přes pokles, jestliže podnik každoročně zvyšuje zisk o alespoň 20 % a akcie není neúnosně drahá.

Signál koupit a signál prodat na indikátorech

Signál koupit na obrazu 11

Signál koupit akcii a bod K na obrazu 11 ukazuje protknutí křivek MACD v dolíku pod nulovou vodorovnou linií a přechod lesa = šrafování = MACD forest = MACD histogram nad vodorovnou nulovou linií. Signál koupit je stoupnutí kurzu +5 % až +25 % nad výrazný dolík v grafu. Signál koupit vzniká, když kurz akcie překročí klouzavý průměr kurzů za posledních 38 nebo 50 dní, tedy SMA 38, EMA 50. Signál koupit je, když křivka Momentum MOM vystoupí nad nulovou linii a tato linie bývá někde na 0 a na jiných webstránkách na 100. Někdo doporučuje koupit akcii, až když překročí obě křivky MACD směrem nahoru hodnotu 0 = nulovou linii, když křivka RSI překročí hodnotu 50, křivka Momentum překročí nahoru hodnotu 0 a křivka Williams Percent Range překročí hodnotu 50 směrem k 0.

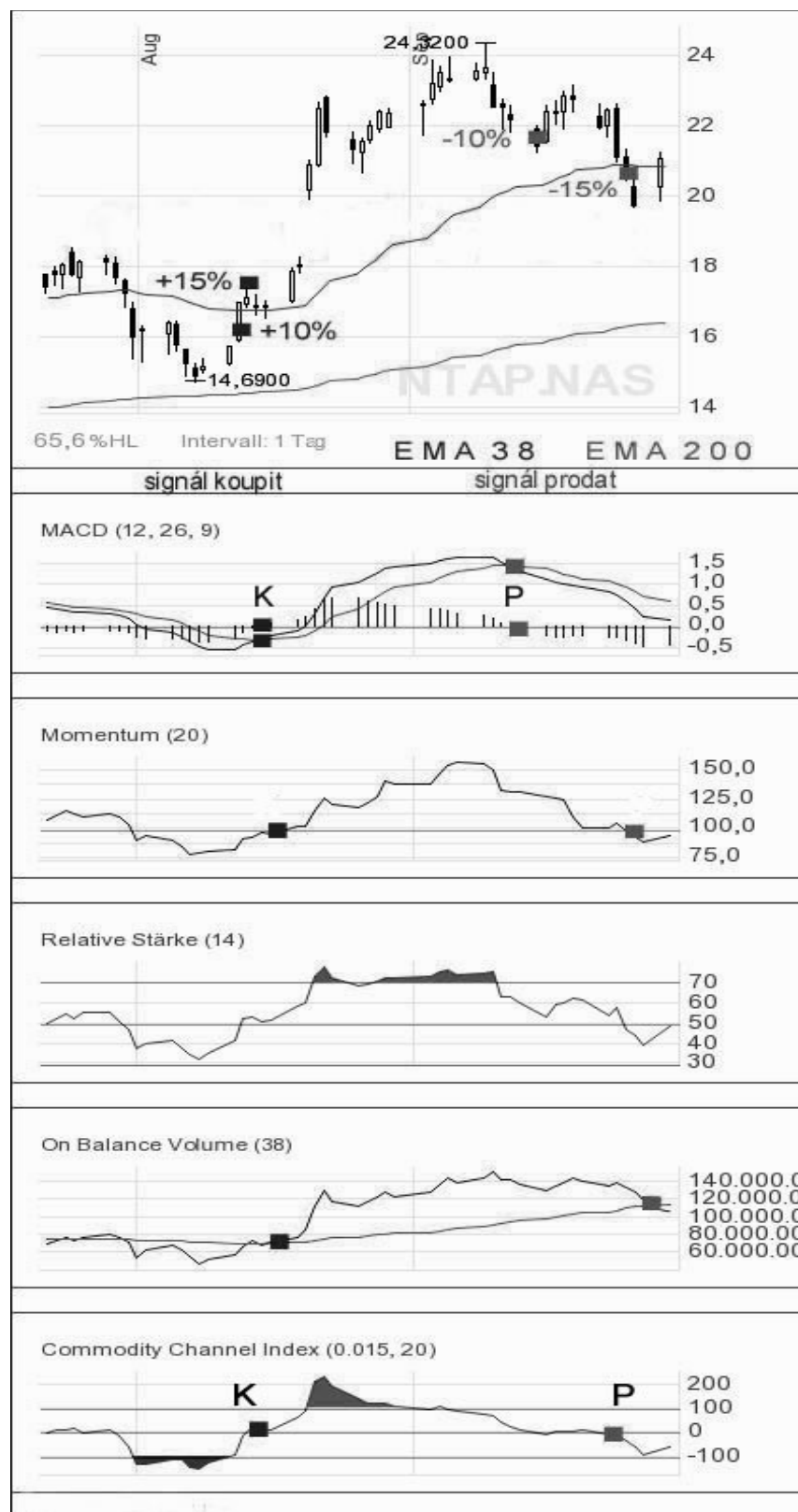
Rostoucí akcie je vhodné koupit rychle za jakýkoliv kurz, tedy bez limitu pro kurz = billigst = market order, neboť kurz je oznámen zdarma často asi 15 minut opožděně a může být už dávno nad naším zvoleným limitem pro nákup.

Signál prodat na obrazu 11

Signál prodat akcii a bod P na obrazu 11 ukazuje protknutí křivek MACD na kopci a klesnutí lesa = šrafování = MACD forest = MACD histogram pod vodorovnou nulovou linií. Signál prodat je pokles kurzu -10 % až -15 % pod nejvyšší kurz. Signál prodat vzniká při poklesu kurzu akcie pod klouzavý průměr SMA 38 nebo EMA 50. Signál prodat je, když křivka Momentum MOM klesne pod nulovou linii a tato linie bývá někde na 0 a na jiných webstránkách na 100. Někdo doporučuje prodat akcii, až když překročí obě křivky MACD směrem dolů hodnotu 0 = nulovou linii, když křivka RSI klesne pod hodnotu 50, křivka Momentum klesne dolů pod hodnotu 0 a křivka Williams Percent Range překročí hodnotu 50 směrem ke 100.

Klesající volatilní akcie je vhodné prodat rychle za jakýkoliv kurz, tedy bez limitu pro kurz = bestens = market order, neboť kurz je oznámen zdarma často asi 15 minut opožděně a může být už dávno pod naším zvoleným limitem pro prodej. Tedy to platí jen pro krátkodobé spekulanty, kteří uskutečňují malé výdělky nebo malé ztráty a nemají zájem o velké výdělky za tři roky.

Když nám akcie za pár let +200 % vyrostla a pak prodáme při poklesu -15 %, zbyde nám už jen růst +155 %. Tedy byla-li akcie už extrémně drahá, pak můžeme výdělek zachránit a prodat už při poklesu -5 %, pak nám, zbyde růst +185 %.

Obráz 11. Signál koupit a prodát s indikátory EMA, MACD, MOM, RSI, OBV, CCI.
Zdroj: graf je z Comdirect.de, vyznačené body a nápisy jsou ode mne.

8. Technická analýza

Klouzavé průměry kurzů – moving average MA, SMA, EMA

Na investičních webových stránkách u grafů akcií a jiných aktiv při volbě indikátoru klouzavý průměr byly sečteny kurzy za několik posledních dní a vyděleny počtem dní. Vznikl klouzavý průměr kurzů. Jakmile další den přibyl nový kurz, tak se ten nejstarší kurz zase ztratil z toho indikátoru SMA. Klouzavé průměry kurzů MA za poslední dny máme jednoduché = simple moving average SMA, nebo citlivější exponenciální, které reagují více na poslední den = exponential moving average EMA. SMA a EMA indikátory můžeme nastavit na libovolný počet dní. Německý výraz pro klouzavý průměr kurzů je gleitender Durchschnitt – GD.

Na indikátorech MA, SMA a EMA signál koupit nebo prodat může být překřížení kurzu akcie a klouzavého průměru 38 dní. Je dobré potvrdit signály SMA nebo EMA také se signály indikátoru MOM nebo MACD. Klouzavý průměr ukazuje trend opožděně a SMA více opožděně než EMA. Používají se současně EMAs se dvěma různými periodami. Kdo drží akcie jen několik dní, nastaví si například EMA 10 dní a EMA 50 dní. Kdo drží akcie dlouho, nastaví si SMA 38, 50, 100 nebo 200 dní. SMA hodnoty 100 nebo 200 je možno považovat za linii podpory nebo linii odporu. Stoupající SMA 200 nebo 100 je podlaha pod stoupajícími kurzy. A klesající EMA 200 nebo 100 je strop nad klesajícími kurzy. Při proražení podlahy nebo stropu je nutno být na pozoru, jestli bude signál potvrzen s indikátory RSI, MACD, MOM, WPR, pak krátkodobý spekulant bude muset jednat. Zatímco dlouhodobý investor jedná při signálu koupit, ale držet by měl akcii léta, dokud roste zisk podniku a dokud není akcie předražená s P/E, P/B nebo P/S, jen tak může vydělat investor stovky procent.

Je možno koupit akcie, když kurz vystoupí nad EMA 38 nebo nad EMA 50 a prodat, když kurz klesne pod EMA 38, nebo když klesne kurz tolik, kolik sneseme úbytek dosažené hodnoty kapitálu, snad asi –5 % až –15 %. Protknutí EMAs dvou různých period dává často chybné signály. Při vodorovné nebo klesající linii EMA nelze akcie kupovat. Při stoupající linii EMA a je-li kurz stále nad EMA, je možno akcie stále přikupovat, celý ten trend rostoucí, pokud jsou akcie stále levné a podnik zvyšuje zisk.

Klouzavé průměry EMA a SMA jsou obsaženy také v některých indikátorech. EMA nebo SMA ukazuje také, že starý trend skončil a nový trend začal, ale až když se to stalo. Sledují existující trend, ale nepředvídají budoucí pohyb kurzu. Neukazují signály v postranním pohybu akcie.

Velký krach akcií v letech 2000–2002 a velký krach akcií 1929–1931 bylo možné přežít bez velkých propadů akcií a beze ztrát, když si investor akcie ani certifikáty na index nenechal klesnout více než –20 %, blízko toho dne asi také podstoupil kurz akcií nebo indexu klouzavý průměr SMA 100. Inteligentní investor však koupí jen podceněné akcie a předražené akcie prodá. Tedy by byl roku 2000 a 1929 také bez akcií. A pak je dobré si uvědomit, že po historicky vysokém předražení akcií klesávají kurzy průměrně asi 2,5 roku. Velcí pesimisté a strachující se investoři mohou počkat s novým nákupem akcií, až když překoná kurz akcie nebo index zas křivku SMA 200 směrem nahoru, to už může být akcie ale +50 % až +80 % nad dolíkem.

Potvrzený začátek všeobecného klesajícího trendu je, když křivka SMA 200 začne několik dní po protknutí s akciovým indexem klesat. Potvrzený začátek všeobecného rostoucího trendu je, když křivka SMA 200 začne několik dní po protknutí s akciovým indexem stoupat. To platí i pro akcie, ale když se kupují akcie, až když v dolíku začne křivka SMA 200 růst, mohou nám utéci desítky procent růstu akcie od nehlubšího bodu. A když se prodají akcie, až když na vrcholu začne SMA 200 klesat, může být kurz už více než –20 % pod maximum. Bylo by tedy lepší prodat hned při poklesu –15 % pod maximum = maximum $\times 0,85$. Nebo maximum $\times 0,85$ volit jako stop loss kurz. Sledováním protknutí SMA 200 s indexem a současně změny sklonění SMA by bylo možno s úspěchem držet certifikát na index S&P500 non stop od poloviny roku 1995 až do podzimu 2000, pak prodat certifikát na index a koupit jej zas v polovině roku 2003 a držet jej až do konce roku 2007. Protknutí indexu a SMA 200 beze změny sklonu SMA byly chybné signály. Při držení certifikátu na index nebo držení akcií jen nad SMA 200 by se mohlo vydělat 4× více přerušovaně v několika úsecích za 80 let od 1932 do 2012, než když by se držel certifikát nebo akcie 80 let nonstop i přes ty hluboké propady pod SMA 200.

RSI indikátor = relative strength index

Indikátor RSI (14) ukazuje vnitřní relativní sílu akcie. Přesně je to $100 - \{100 : [1 - (\text{průměr stoupajících uzavíracích kurzů posledních 14 dní} : \text{průměr klesajících uzavíracích kurzů posledních 14 dní})]\}$.

Signál koupit akcii může být, když křivka RSI překročí nahoru hodnotu 50. Signál prodat akcii může být, když křivka RSI klesne pod hodnotu 50. Když je křivka indikátoru RSI nahoře, znamená to velký zájem

akcie koupit. RSI dole znamená nezáměr o akcie. RSI ukazuje hodně chybných signálů, je možno RSI ignorovat. Nejvyšší hodnota RSI znamená přehnaně velký zájem o akcii, akcie je překoupená. Nejnižší hodnota RSI znamená přehnaně velký nezáměr o akcii, akcie je přeprodaná. Ale zájem a nezáměr o akcii ukazuje indikátor MACD také. Vrcholky křivky RSI spojené linií mohou ukazovat divergenci s vrcholky grafu akcie spojenými linií, tedy opačné sklony těchto linií.

MACD indikátor = moving average convergence divergence

U indikátoru MACD rozlišujeme MACD system, MACD histogram a MACD all, který zahrnuje systém a histogram. Některé webstránky zobrazí jen MACD system, tedy dvě křivky, jinde jsou k dostání jen svislé sloupky, to je MACD histogram. Nejlepší webstránky zobrazí současně křivky i sloupky přes sebe a tato kombinace systému a histogramu se nazývá MACD all.

MACD system (12, 26, 9) ukazuje rozdíl klouzavých průměrů uzavíracích kurzů za posledních 9, 12 a 26 dní. MACD system indikátor tvoří dvě křivky, to je MACD linie a signální linie. MACD linie znamená exponenciální klouzavý průměr EMA (průměrný uzavírací kurz) posledních 12 dní minus exponenciální klouzavý průměr EMA posledních 26 dní. Signální linie = trigger je exponenciální průměr z MACD linie posledních 9 dní = EMA 9.

MACD histogram = MACD forest = MACD les je šrafování, tedy svislé sloupky, které udávají vzdálenost mezi MACD linií a signální linií.

Signál koupit akcii ukazuje protknutí křivek MACD v dolíku pod nulovou vodorovnou linií a přechod lesa nad vodorovnou nulovou linií, nebo když kurz akcie stoupne asi 10 % až 15 % nad údolí. Signál prodat akcii ukazuje protknutí křivek MACD na kopci a klesnutí lesa pod vodorovnou nulovou linií. Indikátor MACD ukazuje často chybné signály. Trvá-li trend rostoucí několik měsíců, je dobré považovat za signál prodat den, když kurz akcie klesne asi -10 % až -15 % pod maximum, nebo když kurz akcie klesne pod křivku EMA 38. Nejvyšší hodnota MACD znamená přehnaně velký zájem o akcii, akcie je překoupená. Nejnižší hodnota MACD znamená přehnaně velký nezáměr o akcii, akcie je přeprodaná. Pohybuje-li se MACD několik týdnů blízko nulové linie, akcie se pohybuje víceméně vodorovně a nelze čekat potom žádné velké změny kurzu. Největší pohyby kurzu vznikají, když linie MACD byla u nejnižší nebo nejvyšší hodnoty nejdále od nulové linie. Kdo chce co nejvíce vydělat s akcií za několik dní, měl by si hledat akcii s MACD extrémně hluboko pod nulovou linií. Vynálezce MACD indikátoru pan Gerald Appel doporučuje jen pro signál koupit základní nastavení MACD 12, 26, 9, ale máme-li možnost nastavení změnit, doporučuje pro signál prodat nastavit MACD 19, 39, 9 a zobrazit si pod indikátor MACD také indikátor RSI a další indikátory, reagovat také na negativní a pozitivní divergence indikátorů a zvolit si jistý stop loss kurz, kdy akcii prodáme. Jestli se zobrazují u grafu akcii na nějakých webstránkách také svislá zelená nákupní pásma u bullish rostoucích trendů a červená prodejní pásma u bearish klesajících trendů, tyto pásma odpovídají přechodům křivější křivky MACD = trigger přes vodorovnou nulovou linií u tříletého grafu na Comdirect.de a Onvista.de, tak vzniká mnohem méně chybných signálů, než při křížení křivek MACD systému na grafu 3 měsíce.

Momentum indikátor MOM

Indikátor momentum najdeme na webstránkách dvou druhů: 1) MOM se pohybuje kolem nulové linie asi od -10 do +10. 2) MOM se pohybuje stále v plus asi od 50 % do 150 % a důležitá jako nulová linie je hodnota 100 %. Momentum bývá nastaveno pro 10 dní MOM (10), pro 20 dní MOM (20) a pro 40 dní MOM (40). Momentum linie ukazuje vývoj nového směru kurzu dříve, než ho ukazuje linie kurzů akcie. MOM (10) ukazuje příliš mnoho chybných signálů, MOM (40) ukazuje signálů méně a později. Trvá-li ale trend rostoucí 1 rok nebo 7 let, pak se může vyplatit nereagovat na signály prodat, držet akcii léta a prodat ji, až bude nebezpečně drahá s P/E, P/B nebo P/S. Zbytečně by se platila daň z výdělků a později by se koupila akcie často za vyšší cenu zas a nikdy by se nevydělalo s akcií přes 100 %, když by se akcie prodala podle signálu indikátoru MOM.

1) $MOM(20) = zkp - zk20d$ = závěrečný kurz poslední - závěrečný kurz před 20 dny. Hodnoty MOM se pohybují přibližně od -10 do +10. Signál koupit je, když křivka Momentum MOM vystoupí nad nulovou linií. Signál prodat je, když křivka Momentum MOM klesne pod nulovou linií.

2) $MOM(20) = zkp : zk20d \times 100$ = závěrečný kurz poslední : závěrečný kurz před 20 dny $\times 100$. Hodnoty MOM se pohybují přibližně od 50 % do 150 %. Signál koupit je, když křivka Momentum MOM vystoupí

nad hodnotu 100. Signál prodat je, když křivka Momentum MOM klesne pod hodnotu 100.

Momentum na webových stránkách s pevně nastavenou krátkou periodou 20 dní ukazuje signál prodat chybně, když akcie pak roste celý rok. Nelze-li nastavit delší periodu indikátoru MOM, je dobré raději vidět signál prodat tehdy, když kurz akcie klesne pod křivku EMA 38. Indikátor MOM (20) je obzvláště citlivý, protože se počítá jen ze dvou kurzů, to je poslední závěrečný kurz mínus závěrečný kurz před 20 dny, zatímco indikátory MACD, RSI i WPR počítají vždy s průměrem celé řady závěrečných kurzů. Když už se objeví signál koupit na indikátoru MACD, pak tomu signálu MOM odporuje, jestliže poslední závěrečný kurz akcie klesal.

Commodity channel index indikátor CCI

Vzorec pro výpočet indikátoru CCI = $(TP - SMA) : (0,015 \times MD)$.

TP = typical price, typický kurz, průměr z denního maxima, minima a závěrečného kurzu akcie. SMA je jednoduchý klouzavý průměr z TP posledních 20 dní. MD = mean deviation, průměrná odchylka mezi TP a SMA posledních 20 dní. Signál koupit akcii může být překročení indikátoru nad nulovou střední linii a signál prodat akcii může být pokles indikátoru pod nulovou střední linii. Nad hodnotou +100 je akcie drahá, překoupená. Pod hodnotou -100 je akcie levná, přeprodaná. Linie spojující vrcholky křivky CCI může ukazovat divergenci, to znamená rozdílnost s linií spojující vrcholky grafu akcie, kdy jedna linie stoupá a druhá linie klesá a pak se asi brzy přestane akcie vyvíjet jak dosud a přizpůsobí se indikátoru.

Williams percent range indikátor WPR, W%R

Indikátor WPR se pohybuje od 0 % do 100 % a používá se pro 14 dní WPR (14) a pro 20 dní WPR (20).

Dobrá by byla ještě delší perioda než 20 dní.

$WPR(14) = (vk14d - zkp) : (vk14d - nk14d) \times 100 = (\text{nejvyšší kurz posledních 14 dní} - \text{závěrečný kurz poslední}) : (\text{nejvyšší kurz posledních 14 dní} - \text{nejnižší kurz posledních 14 dní}) \times 100$.

Signál koupit akcii vzniká, když křivka WPR překročí hodnotu 50 směrem k 0. Signál prodat akcii vzniká, když křivka WPR překročí hodnotu 50 směrem ke 100. Trvá-li trend rostoucí několik měsíců, pak nelze používat WPR na webových stránkách s pevně nastavenou krátkou periodou 14 ani 20 dní, signál prodat by byl platný jen s několikrát delší periodou. Tehdy je dobré raději vidět signál prodat, když kurz akcie klesne pod křivku EMA 100, nebo když kurz akcie klesne asi -15 % pod maximum.

Stochastic stochastic Stochastik

Stochastika je indikátor oscilující a kmitá mezi hodnotami 0 a 100 kolem střední linie 50. Vychází z toho, že v trendu rostoucím je závěrečný kurz (close) blízko maxima nějaké periody (high) a v trendu klesajícím je závěrečný kurz (close) blízko minima periody (low).

Indikátor stochastic fast, rychlá stochastika, schnelle Stochastik

Hlavní linie má hodnotu $\%K = (C - Ln) : (Hn - Ln) \times 100$. Stochastika $\%K$, to je stonásobná vzdálenost posledního závěrečného kurzu od minimálního kurzu periody, vydělená vzdáleností maximálního kurzu periody od minimálního kurzu periody.

Signální linie má hodnotu $\%D$, to je klouzavý průměr z několika posledních hodnot $\%K$.

Křivka $\%D$ je klouzavý průměr hodnot $\%K$ za periodu několika intervalů.

C = close, to je poslední závěrečný kurz akcie na burze. L = low je nejnižší kurz periody.

H = high, to je nejvyšší kurz periody. N je počet intervalů v periodě, nejčastěji N dní.

Indikátor stochastic slow, pomalá stochastika, langsame Stochastik

Ta hodnota $\%K$ pro slow stochastic je převzatá hodnota $\%D$ od fast stochastic a vznikne nová hodnota $\%D$ jako klouzavý průměr několika posledních $\%K$ za jistou periodu.

Hodnota stochastiky 100 vzniká, když je poslední závěrečný kurz stejný jako maximum high z periody.

Hodnota stochastiky 0 vzniká, když je poslední závěrečný kurz stejný jako minimum low z periody. Fast stochastic má dva parametry: 5, 3 nebo 14, 3 a jiné. Slow stochastic má tři parametry: 5, 3, 3 nebo 14, 3, 3 a jiné. Ale vznikají u obou stochastik jen dvě křivky, protože u slow stochastic je identická křivka $\%K$ s tou křivkou $\%D$ převzatou od fast stochastic a vznikne nová křivka $\%D$ pro slow stochastic. Ten první parametr je počet intervalů periody pro $\%D$. Ten poslední parametr je počet intervalů periody pro $\%K$. Intervaly

periody jsou nejčastěji 3, 5, 14 dní. Pro dlouhé grafy jsou intervaly 3, 5, 14 týdnů nebo měsíce. Akcie je levná a přeprodaná mezi hodnotami 20 nebo 30 a 0. Když se křivky dole kříží a pak hodnoty vystoupí nad 20 nebo nad 30, je to signál koupit.

Akcie je předražená a překoupená mezi hodnotami 70 nebo 80 a 100. Když se křivky indikátoru nahoře kříží a pak hodnoty klesnou pod 70 nebo pod 80, je to signál prodat.

Také se spojují linií vrcholky křivek stochastiky a vrcholky grafu akcie, nebo dolíky křivek stochastiky a dolíky grafu akcie a mají-li tyto linie opačný sklon, je to negativní divergence a lze očekávat, že později bude akcie následovat směru stochastiky, změni trend. Signály slow stochastiky jsou příliš časté, brzké, rychlé a tedy často falešné a signály fast stochastiky jsou ještě rychlejší. Proto se používají stochastiky jen jako upozornění, že se pravděpodobně blíží signál jednat na pomalejších indikátorech jako je MACD. Největší platnost mají negativní divergence stochastik. Na většině webstránek, když se změni liniový graf na svíčkový graf a pak se nastaví trvání grafu jeden den, týden nebo 3 měsíce, pak se nastaví automaticky i periody stochastiky 3, 5, 14 hodiny, dny nebo týdny.

Volume = množství

Někteří spekulanti, obchodníci neboli traders věnují pozornost množství na burze prodáváných akcií = volume. Když je to zajímavé, měli by kupovat akcie za nízkého volume. Za zdravého rostoucího trendu se zvyšují každodenně zelené sloupky volume. Když se ale sloupky volume snižují za rostoucího trendu, je to negativní divergence, která může znamenat brzkou změnu rostoucího trendu v klesající. Za klesajícího kurzu ale rostoucího volume se může brzy změnit pokles akcie v růst. Jde-li akcie vodorovně, pak se může změnit trend v ten, který ukazuje linie spojující rostoucí nebo klesající sloupky volume. Volume je nutno sledovat u každé akcie jen na té její hlavní burze, na Xetra pro německé akcie, na burze Praha pro české akcie, na burze New York pro americké akcie, Londýn pro britské, Madrid pro španělské, Paříž pro francouzské.

On balance volume indikátor OBV

Indikátor OBV ukazuje volume, tedy množství prodaných akcií v závislosti na závěrečném kurzu akcie. Je-li dnes vyšší závěrečný kurz akcie než včera, volume dnes V_d se přičte ke včerejšímu OBV_v a máme dnešní OBV_d . $OBV_d = OBV_v + V_d$. Je-li dnes nižší závěrečný kurz než včera, volume dnes V_d se odečte. $OBV_d = OBV_v - V_d$. Je-li závěrečný kurz dnes stejný jako včera, pak $OBV_d = OBV_v$. OBV je trend sledující indikátor spojující obchodní volume akcie s pohybem kurzu. Ukazuje změnu trendu kurzu dříve než kurz sám. OBV předpokládá, že při rostoucím trendu je ve dnech s rostoucím kurzem větší volume obchodovaných akcií a při klesajícím trendu je ve dnech s klesajícím kurzem větší volume obchodovaných akcií. Volume ukazuje účast obchodujících na burze, tedy zájem o akcii nebo strach z akcie. Indikátor OBV se někde zobrazuje jako jedna linie a to je hloupé. Jinde se zobrazuje jako dvě křivky a ta málo zakřivená křivka je klouzavý průměr ze 14 až 28 period OBV nebo klouzavý průměr kurzů akcie za posledních 38 dní, EMA 38. Kříží-li se OBV s EMA 38 směrem nahoru, je to signál koupit. Kříží-li se OBV s EMA 38 směrem dolů, je to signál prodat. Spojením vrcholů křivky OBV je možno hledat divergence k vrcholům kurzu akcie a mají-li ty linie rozdílné směry, může brzy dojít ke změně trendu.

Bollinger bands, Bollingerova pásma

K tomu patří obraz 12 na straně 100. Bollingerovo pásmo tvoří tři křivky. Prostřední křivka, osa je klouzavý průměr kurzů, většinou za 20 dní, SMA 20. Horní a dolní křivka indikátoru tvoří obálku kolem osy. Jejich hodnoty určuje několik standardních odchylek posledních zavíracích kurzů. Bollingerovo pásmo webstránky a software konstruuji kolem svíčkového grafu akcie.

Na indikátoru Bollinger Band signál koupit nebo prodat může být překřížení kurzu akcie a osy Bollingerova pásma, která je rovna jednoduchému klouzavému průměru SMA 20 dní. Široké Bollingerovo pásmo značí velkou volatilitu kurzu, úzké pásmo značí malou volatilitu kurzu. Teoreticky by se mohl vidět signál koupit akcii, jakmile se úzké pásmo rozšiřuje a kurz vyrostl od spodní hranice pásma nad osu pásma. Signál prodat akcii by se mohl vidět, jakmile kurz klesl od horní hranice pásma pod osu pásma. Dobrá by byla možnost nastavit Bollingerovo pásmo na SMA 38 nebo SMA 50 dní. Je nutno potvrdit signály Bollingerova pásma také s indikátory MOM nebo MACD. Jak ta Bollingerova pásma vypadají? Stačí vyhledat akcii na nějaké webstránce, zvolit chart nebo technickou analýzu a kliknout volbu indikátoru Bollingerova pásma.

8.4 Stop loss order

Stop loss order je pokyn prodat automaticky klesající akcie. Je to order sell, Auftrag Verkauf. Zvolí se přídavek stop loss (Limitzusatz stop loss) a vyplní se nějaký nižší kurz v euro (Limit in Kurswährung), než je kurz aktuální. Ten kurz se volí pro německou burzu jako jistá hodnota v euro, za kterou bychom v případě poklesu chtěli prodat, ale prodej bude vykonán bestens, tedy za nějaký kurz pod tím zvoleným. Pokyn by měl platit jen 1 den a každý den před otevřením burzy jej znovu odeslat. Nebo by měl příkaz platit ultimo = do konce měsíce a při stoupajícím kurzu by se měl pokyn zrušit a ihned volit nový pokyn prodat s vyšším stop-loss-kurzem asi -10 % až -15 % pod nejvyšším kurzem. Při klesajícím kurzu jej neměnit, aby byla klesající akcie prodána. Ten kurz pro automatický prodej při poklesu by měl být mezi -10 % až -15 % pod nákupním a později pod aktuálním kurzem, když akcie roste. Při klesajícím kurzu se kurz pro prodej nesmí měnit. Vždy volit limit pár centů nad celé číslo, raději 10,03 euro než 10,00 euro, aby při propadu kurzu byl náš prodej akcie dříve vyřízen než u těch spekulantů s kurzem 10,00 euro. Jestli rušíme a objednáváme zas každý den nový stop loss order, platí se poplatek jen za jeden pokyn, když kurz opravdu klesl o zvolená procenta a akcie se prodala. Ty neuskutečněné pokyny prodat na stop loss s platností 1 den se neplatí.

Některé banky nebo brokeri poskytují trailing stop loss, to je stop loss order s proměnlivým kurzem, kde při růstu akcie se automaticky zvyšuje kurz pro naši zvolený automatický prodej na stop loss (a je stále stejný odstup od aktuálního kurzu) a při poklesu kurzu akcie zůstane stop loss kurz beze změny, aby klesající akcie jednou propadla pod limit a byla automaticky prodána.

Správný trader nebo spekulant používá většinou stop loss order a buďto automatický, kde požádal o prodej s limitem, nebo akcie celý den sleduje a volí normální pokyn prodat, když vidí pokles kurzu o -10 % nebo -15 % pod jeho nákupní kurz a později o -10 % nebo -15 % pod nejvyšší dosažený kurz.

Banky, brokeri a magazíny doporučují stále používat stop loss order u každé akcie, protože doporučují lidem koupit akcie extrémně drahé nebo akcie od podniku s poklesem zisku a protože vydělají na těch poplatcích za stálé nákupy a prodeje. Ale rozumný investor jako Warren Buffett nepoužívá stop loss order nikdy, protože kupuje akcie fundamentálně levné od podniku s rostoucím ziskem a nechce prodávat akcie s malou ztrátou, když je prodá za několik let s velkým výnosem, nebo si je nechá stále pro dividendy jako důchod. Investor prodává akcie, když podnik má před sebou pokles ročního zisku, nebo při nebezpečném předražení akcie. Hodně lidí nechce prodávat akcii se ztrátou -10 % krátce po tom, co ji koupili, když čekali měsíce na tak nadějný signál koupit. A tak si klesající akcii nechají a jestli klesla moc, potom ji přikoupí. Z krátkodobých spekulantů se stávají dlouhodobí investoři, když čekají dlouho, až se dostanou do plus a pak ještě ke slušnému výnosu. Proto se vyplatí kupovat jen akcie s dividendou nad 3 %, aby byl výnos každý rok. Stop loss order se vyplatí používat po nákupu akcií malých firem od biotechnologie. Malé biotechnologické akcie mohou totiž po uveřejnění špatné zprávy během jediného dne klesnout -70 % a tou dobou už měly být dávno prodány při zvoleném limitu -15 % při poklesu snad -20 %.

Stop loss orders u levných akcií od podniků s růstem zisku mohou přinést více ztrát než užítku. Pomocí stop loss orders od žurnalistů navedený investor klesající akcie ztratí s malou ztrátou, když je mohl prodat za dva roky s výnosem 100 %. Ale já jsem nastavil jednou stop loss order s platností 3 měsíce a prodal solární akcie Solon v listopadu 2007 už -8 % pod maximálním kurzem. Viz obrázek číslo 7. Akcie Solon byla počátkem listopadu 2007 nebezpečně předražená s P/E 43, pak šla týden zubatě vodorovně a indikátory MACD a RSI už týden klesaly, to je negativní divergence. Tedy jsem v pondělí 12.11.2007 v 8 hodin ráno objednal stop loss order = stop market = prodat akcie za libovolnou cenu při poklesu -8 % pod maximální kurz 94,45 euro, protože jsem spojil linií spodní konce knotů svíček, jaké byly během týdenní postranní fáze dosahovány, to byla linie podpory a pár centů pod linií podpory jsem volil stop loss kurz 86,95 euro pro prodej. Akcie byla automaticky prodána hned druhý den v úterý 13.11.2007 v 10 hodin za 86,75 euro. A v dalších listopadových dnech klesla akcie Solon na 60,87 euro, tedy -35 % pod maximum. Akcii Solon jsem koupil roku 2006 levně ve třech etapách a držel ji průměrně 1,5 roku a prodal jsem akcie s výdělkem 127 %. Avšak není rozumné kupovat akcie malých firem a akcie firem, kterým škodí konkurence. Už jsem s tím dávno přestal.

Automatické obchodní systémy a stop loss orders způsobují škody i investorům a institucím, které je nepoužívají. Zavínily také černé pondělí na burze New York dne 19.10.1987, kdy se akciové indexy v USA propadly -21 % během jednoho dne, neboť jeden prodávající automat reagoval na jiný prodávající automat a kurzy byly stále nižší, až při propadu indexů -21 % se automaty vypnuly, aby se kurzy zotavily. Kdo používá

stop loss na burzách v Německu, měl by volit jen burzu Frankfurt a makléři mu zařídí prodej klesající akcie za vyšší cenu než na Xetra, kde se při automatickém prodeji na mnoho stop loss orders kurzy hluboko zřítí, dříve než někdo akcie prodá.

Co k tomu dodat

Když člověk začíná s akciemi poprvé v životě, je jistě nadšen, když si zkonstruuje poprvé na www.onvista.de nebo jinde svíčkový graf 3 měsíce a pod něj indikátory MACD a RSI. "Hurá, teď je mi všechno jasné, tady se akcie koupí a tady se prodá a jestli udělala ta akcie za rok tři skoky nahoru +100 % a mezi nimi tři propady na polovinu, pak budu s těmito velkými zuby v grafu pomocí technické analýzy za několik let euro-milionář." Jenže bohužel, ta akcie, která měla největší zuby v grafu minulý rok, bude od nákupu už zcela nudná a půjde už jen vodorovně. Přitom se akcie koupí na počátku trendu rostoucího nebo uprostřed trendu rostoucího, když indikátor MACD hluboko dole ukázal signál koupit. Kde je problém? Problém je v tom, že technická analýza je obrazem minulých kurzů a trend rostoucí může hned po nákupu akcie skončit a signál MACD včera může dnes zase zmiznout. Budoucí vývoj akcie není závislý na technické analýze, ale na zprávách o podniku, na zprávách o krizi, na ratingu analytiků, na růstu zisku podniku, na předražení nebo podcenění akcie, na zájmu a nezájmu lidí a fondů o tu akcii. Aby měla akcie tak velké zuby v grafu jako vloni, musel by se letos zase střídát několikrát velký zájem a velký nezájem o akcii a to je nepravděpodobné. Také sledovat oznámenou volatilitu akcie je na nic, ta bude letos jiná než byla vloni.

Veliká hloupost je také lepit přes sebe grafy indexu Dow Jones z různých dekád během 100 let a nebo graf indexu akcií z USA a graf indexu akcií z Japonska a myslet si, že se to bude vyvíjet podobně během dekády nebo během dvaceti let. Oni amatéři zcela zapomínají porovnat ocenění akcií s P/E, P/B a P/S, vývoj krize a konjunktury, zájem o akcie nebo potřebu zabezpečení pro stáří, které jsou v každé dekádě a v každé zemi úplně jiné a proto nemohou grafy indexu v letech 2000–2020 vypadat jako v letech 1929–1949 a americký index se nemůže vyvíjet jako japonský index. Spíš se může vyvíjet německý index jak americký index, ale jen do budoucna a bez porovnání s minulostí. A u akcií jak u zlata je nutné zvýšit budoucí maxima o procenta inflace. Během 2000 let od počátku letopočtu roste cena zlata o stejná procenta, jako je míra inflace, neboť inflace se počítá z cen předmětů a zlato je předmět a také akcie je předmět.

Všelijací blázni publikují v internetu grafy akcií a indexů s padesáti pomocnými zakreslenými čarami a indikátory, aby nám vyjasnili, jak se budou vyvíjet kurzy budoucí dny a roky. Roku 2009 napsali, že "Warren Buffett v noci nespí, protože mu akcie od roku 2007 do března 2009 klesly na polovinu a přitom pomocí technické analýzy mohl všechny akcie v jeho holdingu na počátku propadu už –10 % pod vrcholem prodat." Jenže holding Warrena Buffetta – Berkshire Hathaway musí jako holding některé akcie držet stále, vždyť je závislý na jejich dividendách. A mnohé podniky jsou celé ze 100 % ve vlastnictví holdingu a ten holding žije ze zisků těch podniků.

Vysoké studium technické analýzy akcií v New Yorku je na nic. MACD a MOM indikátory a silný trend na grafu postačí zcela. A hlavně musí zůstat velký zájem o akcii i potom, když vyrostla +15 % a podnik musí očekávat vyšší zisk než v minulém období. A musíme být mimo velký, dvouletý všeobecný krach drahých akcií. Jestliže mnoho spekulantů prodává akcie už při kurzu +15 % nad dolíkem, tak nám byl signál koupit na nic a akcie pak může jít měsíce vodorovně nebo s kopce.

Rozhodnutí koupit nějakou akcii by mělo vzniknout, když podnik dosahuje nejvyšší růst zisku z podniků stejného oboru a akcie má nejnižší P/E, P/B a P/S z akcií toho oboru. Nejvyšší růst kurzu lze očekávat, když letos dosahuje podnik značného zlepšení zisku oproti loňsku a příští rok má být zisk ještě vyšší a když koupíme tu akcii, dokud o ni ještě není zájem.

Rozhodnutí prodat akcii by mělo vzniknout, když podnik má před sebou pokles ročního zisku, nebo když je akcie za několik let už nebezpečně drahá s P/E, P/B nebo s P/S. Pro prodej akcie stačí, aby platilo jen jedno z toho, tedy buďto bude očekáván pokles ročního zisku, nebo bude akcie drahá s P/E 30, s P/S 4 nebo s P/B 6. Na prodej akcie někdy stačí také, když po dobrém růstu zisku už se očekává růst zisku jen +5 % za rok. Tehdy bych prodal tyto akcie při ukončení růstu a následném poklesu kurzu asi –5 %. Pak nemusíme už vidět, jak se propadá naše akcie –20 % za 1 den, jak bývalo zvykem například u akcií Nokia a Ericsson v letech 2002–2007 kvůli slabému zisku minulý kvartál nebo kvůli slabé vyhlídce na letošní rok, protože u

výrobci mobilních telefonů je velická konkurence a jeden škodí tomu druhému.

Problém, který si každý musí vyřešit podle svého, zda na počátku nějaké korekce prodávat všechny ty německé a americké růstové akcie –10 % až –15 % pod maximem, nebo se o ně nestarat a prodat je jen, až budou drahé. Možná, že mnohé akcie budou během nějaké korekce 20 % nebo 30 % pod kopcem a mohly se prodat už 10 % pod kopcem a na konci korekce je všechny koupit zas, jen kdyby se to vědělo, jak hluboko klesnou a od kdy do kdy budou klesat. Často však se po prodeji klesající akcie propad kurzu ihned zastaví, akcie pak roste dál a musí se koupit dražší znova. Tedy se prodej vůbec nevyplatil a je lepší investovat na 1 rok až 4 roky a o kurzy akcií se pak celý rok nestarat, dokud je akcie levná a podnik zvyšuje roční zisk více než o 10 %.

Technická analýza funguje perfektně a spolehlivě jen na grafu z minulých dní. Vývoj budoucí se nechá předpovědět jen s 50-procentní až 60-procentní pravděpodobností. A proto byl nejslavnější technický analytik světa – Ralph Acampora v říjnu 2005 po 15 letech od firmy Prudential Equity Group propuštěn ze zaměstnání. Šéf firmy Prudential došel k tomu názoru, že je technická analýza humbuk a proto nemá význam vyhazovat peníze za technického analytika.

Jestliže roste zisk firmy, levná akcie poroste dříve nebo později také. Klesá-li zisk firmy, akcie nemá důvod růst, ale klesat. To je základ fundamentální analýzy. Vyznavači technické analýzy, techničtí analytici nebo technici tvrdí, že technická analýza se spoléhá jen na fakty. Pravda ale je, že ty fakty jsou jen ty minulé kurzy. Zatímco fundamentální analýza se zabývá budoucími kurzy a jen ty jsou důležité pro to, aby se s akciemi vydělalo za rok nebo později.

Akcie poroste většinou jen, když bude o ní stále velký zájem a podnik bude oznamovat stále dobré zprávy a analytici budou vydávat stále rating buy. To je možné jen, když podnik stále zvyšuje zisky a stále splňuje očekávané zisky a jestliže je akcie levná. Jestliže po signálu koupit končí zájem o akcii, pak po signálu koupit akcie neporoste. Nastane-li velký nezáměr nebo strach, pak po signálu koupit může akcie klesat a ten signál koupit byl falešný.

I ten nejlepší indikátor ukazuje jistě jen poměr minulých kurzů. Na budoucí kurzy dává ale jen dobrou naději. Aby akcie skutečně rostla po signálu koupit, musí zůstat velký zájem o akcii i nadále. Jestliže zájem o akcii už není a mnoho spekulantů prodává při kurzu +15 % nad dolíkem, tak nám byl signál koupit na nic a akcie pak může jít měsíce vodorovně nebo začít klesat. Jestliže vidíme ten nejlepší signál koupit, ale ten den firma oznámí hodně špatnou zprávu, pak i přes signál koupit namísto růstu může akcie malé firmy klesnout –10 % až –70 % za den a druhý den není ten signál koupit na indikátorech už vidět, přestože tam včera byl. Kdo rychle neprodá s malou ztrátou, může za několik dní po zastavení poklesu akcii přikoupit a má pak průměrnou nákupní cenu mezi těmi nákupními cenami. Přikoupením akcie za stejnou sumu je i ta nejvíce kleslá akcie pak kleslá už jen na polovinu a potřebuje +100 % do plus, což bývá na konci velkých propadů dosaženo často už za měsíc.

I dosti nezajímavá a bezcenná zpráva o špatném zisku podniku minulý kvartál může srazit akcii tak obrovské firmy jak Nokia –18 % za jediný den, viz léta 2002–2006 u akcie Nokia.

Tedy všechno známé o podniku zdaleka není v kurzu akcie už obsaženo, když se zpráva oznámí, jak vypráví hloupé knihy pro trading. Ani kurzy nedělají zprávy, jak praví staré moudrosti od spekulantů.

I masivní nákup nebo prodej akcií od fondu, banky nebo velkého investora bez limitu pro kurz mohou včerejší signál indikátoru dnes zase odstranit a technická analýza pak nefunguje.

Často se stává, že se koupí levná akcie od podniku s růstem zisku při krásném signálu koupit a přesto pak akcie klesá a je za několik dní 20 % v mínus. Technici prodají takovou akcii s malou ztrátou –10 % až –15 %. Zatímco fundamentalisté koupí jen akcii extrémně levnou od podniku s očekávaným růstem zisku alespoň +20 % a ti nemají důvod tu klesající akcii rychle prodávat se ztrátou, však ona se zas vrátí za několik týdnů do plus a za 1 rok až 4 roky vydělají desítky až stovky procent.

Pro úspěch signálu koupit je dobré smísit technickou analýzu a fundamentální analýzu.

Kdo se snaží koupit akcie za ten nejnižší kurz a nečeká, až když začínající růst kurzu vytvoří na indikátorech signál koupit, ten často kupuje za několik dní tu akcii ještě levněji.

8. Technická analýza

Po 70 letech praxe a po rozhovorech se stovkami kolegů prohlásil slavný spekulant André Kostolany: "Poznal jsem v životě stovky hráčů spekulujících s technickou analýzou a s formacemi grafů, ale neznal jsem ani jednoho, který by nakonec neztratil všechny peníze. Neznám jediného technika, který by byl na burze úspěšný, všichni zkrachovali. Graf akciového indexu má takový smysl jako graf průměrných horeček všech pacientů kliniky. Computerem automaticky řízený obchodní systém s akcemi poskytuje tři možnosti: někdy se může vydělat, někdy se může ztratit, ale nakonec se musí zkrachovat." André Kostolany.

Benjamin Graham napsal v jeho knize: "Technická analýza není věda. Neosvědčila se jako spolehlivá pro docílení výtěžku na burze. Nemůže být dlouhodobě úspěšná. Teoretický základ technické analýzy spočívá v chybné logice nebo na prostém tvrzení." Benjamin Graham.

Obraz 12. Signál koupit a prodát s indikátory Bollinger Bands a MACD. Zdroj: Comdirect.de

9. Fondy, certifikáty a finanční poradci

Fond, Fonds, fund je od investiční společnosti spravovaný kapitál klientů, uložený do akcií a jiných aktiv. Investoři neboli podílníci si od fondu mohou koupit podíly a vydělat na růstu souboru těch akcií nebo na růstu cen aktiv v tom fondu. Fond je základní formou kolektivního investování, to je druh podnikání, kde zájemci shromažďují peníze a za ty manažer fondu pak nakoupí akcie nebo jiná aktiva. Klienti fondu dostanou za jejich vložené peníze podílové listy fondu.

Investice do fondu, to je nuda a lidé začínající investovat na burze by měli mít peníze ve fondu jen první rok jejich investiční kariéry. Vy dáte tisíce až milióny peněz nějaké investiční společnosti a nevíte, co za ně bude koupeno, nemůžete si akcie vybrat, nebudete dostávat každý měsíc dividendy. Akcie exotické a fondy na exotické akcie nemusíte nikdy kupovat, vystačíte celých vašich 87 let jen s akciemi západní Evropy, Čech a USA. A jestli nemůžete hned investovat 1.000 euro na každou akci a později i několik tisíc euro, tedy několik měsíců šetřete těch 1.000 euro na první akci a kupte ji, pak několik měsíců šetřete těch 1.000 euro na druhou akci a kupte ji! A až budete mít za rok nebo za několik let akcie od více firem, pak každou akci přikupujte za dalších 1.000 euro, když je zase za několik měsíců ušetříte! A jakmile bude nějaká akcie nebezpečně drahá, nebo podnik přestane zvyšovat roční zisk, bude lepší akci prodat a hledat si jinou levnou akci od podniku očekávajícího růst zisku. Při všeobecném předražení akcií je možný všeobecný dvoutletý propad akci a může se vyplatit být dva roky bez akci s penězi na spořitelni knížce.

U akciových fondů tak jako u jednotlivých akcií se musí investor připravit na to, že každý rok hodnota jeho investovaného kapitálu neporoste. Některý rok se hodnota kapitálu sníží a v nejhorším roce, jako byl 2001 a 2008, může hodnota kapitálu i 33 % poklesnout. Ten úbytek hodnoty je však během silných let zas nahrazen a ještě dosažen výnos. Avšak během let s předraženými akciemi jako roku 2000 a 2001 je lepší být bez akcií a bez akciových fondů. Roku 2007 však byly akcie dosti levné a takový propad levných akcií jak roku 2008 snad vznikl poprvé v historii. Komu musí investovaný kapitál každý rok přibývat a ani o procento neklesnout, měl by si zařídit jistý ale nízký výnos ze spořitelni knížky, z termínového vkladu nebo ze státního či podnikového dluhopisu. Tak nízké výnosy jako ze spořitelni knížky však celé sebere inflace.

Manažer akciového fondu bere od podílníků fondu peníze za to, že lidem pomůže s výběrem akcií a lidé se nemusí o nic starat. Bere poplatek za to, že propadající se akcie nebo drahé akcie včas prodá. Bere peníze za správu peněz podílníků. Fond umožňuje lidem s malým kapitálem investovat každý měsíc třeba jen za 100 euro do akcií celé skupiny firem jedním podílovým listem fondu.

V Čechách silně vyrostl průmysl "finanční poradci". Nenechte se od nich na nic naverbovat, jen na levné akcie největších nejstarších podniků z různých zemí s dobrou dividendou, pokud ta rada nestojí ani tisíc korun a neberte od nich pojištění ani spoření ani certifikáty ani fondy ani kredit na byt! A po roce pomoci od finančního poradce už by si měl každý sám poradit s akciemi, aby neztrácel velký díl ročního zisku na poplatky poradci. Nenechte si radit s fondy od prodávačů pojištění zvaných finanční poradci, ale poraďte se zadarmo ve vaší bance nebo v diskusním fóru v internetu! Nenechte se naverbovat na nějaký fond články v magazínech, tam jsou jen zaplacené reklamy nebo slova mladých nezkušených redaktorů, kteří právě opustili devátou třídu základní školy a ještě nikdy akcie nekoupili!

Jeden český prodávač pojištění by chtěl za radu, jaký si vybrat fond, od vás zaplatit 6.000 korun a pak by vám doporučil akciový fond na ruské akcie se vstupním poplatkem 5 % z vašeho kapitálu. On asi dostane polovinu z toho poplatku 5 %. Rozumný člověk ze střední a západní Evropy by však na akcie riskantních podniků z Ruska ani nesáhl, jsou příliš moc závislé na vládě, mafii, tajné službě a na úplatcích a korupci a kdykoliv mohou být ty ruské akciové společnosti znárodněny a akcionáři se ztrátou peněz vyvlastněni. Slavný americký investor a zakladatel fondu John Templeton se socialistickým a postsocialistickým akciím vyhýbal jako upír česneku. On už ale nežije a jeho firma už dnes provozuje fond na ruské akcie. Vyberte si akciový fond na evropské akcie se vstupním poplatkem maximálně 2,5 % z vašeho kapitálu, nebo si kupte ETF fond na nějaký akciový index na burze bez vstupního poplatku jen s poplatkem za burzu 10 euro!

Největší růst vloženého kapitálu je možné očekávat u akciových fondů. Neměli bychom ale nikdy vyhledávat fondy s exotickými akciami z Asie, Afriky ani Latinské Ameriky, kde vedle vyššího růstu je i vyšší riziko, vždyť nemusíme nikdy investovat do toho, kde je slibován nejvyšší růst. Lepší je ubrat trochu výnosu a ubrat trochu rizika a spokojit se s akciovými fondy na akcie velkých podniků = blue chips z indexu DAX a Dow Jones, fondy investující stylem value investing do akcií s vysokou dividendou.

V Čechách ale i na západě se stalo módou dělat si portfolio z více fondů nebo z více certifikátů na akciové indexy a všechny je během roku vyměňovat za jiné, protože ty jiné vloni více rostly. Toto není cesta ke zbohatnutí. Fondy a certifikáty jsou myšleny jako mnohaleté investice nebo vynechat 2–3 roky, když jsou akcie předražené, protože pak akcie a akciové fondy 2 až 3 roky ztrácí hodnotu. Ty fondy a certifikáty minulý rok nejvíce rostoucí mají asi ten vysoký růst už za sebou, ty nerostoucí fondy jej mají před sebou. Nemá význam fondy vyměňovat každý rok, ale nechat si je asi 3 roky až 7 let, dokud ty akcie v nich nejsou předražené. Fondy nejsou vhodné pro krátkodobý trading.

Kdo si udělá portfolio z 10–20 solidních akcií s dividendami, je na tom nejlépe a už jiné investice nepotřebuje. Kdo investuje jen do jednoho solidního akciového fondu s mezinárodními akciami, má také portfolio z 20 až 100 akcií a už nepotřebuje žádný jiný fond ani certifikát. Je zbytečné portfolio z více fondů nebo certifikátů, jeden jediný fond postačí zcela na 3 roky až 7 let, vždyť je v něm více než 20 akcií z různých branží a často i z různých zemí.

Kdo si koupí z indexu DAX, Eurostoxx 50, FTSE100 a Dow Jones jen fundamentálně levné dividendové akcie od podniků zvyšujících roční zisk, ten je na tom lépe než s certifikátem na index a lépe než s jakýmkoliv fondem světa. I při poklesu eura proti koruně by měl nějaký roční profit z růstu solidních západních akcií zůstat, přepočteno na korunu. Kdo tomu nevěří, ať investuje do akcií západní Evropy až od roku, kdy koruna bude nahrazena eurem. A až do té doby může mít peníze v certifikátu na český index PX za koruny z burzy Praha: ISIN AT0000454186.

Investovat od 2003 do 2013 všechny peníze jen do jediného fondu s akciami z celého světa, nebo jen s akciami z Evropy, do fondu se zkušeným starým manažerem, to už je diverzifikace dokonalá a není třeba žádný fond druhý. Investovat od 2003 do 2013 všechny peníze jen do jediného certifikátu na index Eurostoxx 50 s připisováním dividend, to znamená mít 50 akcií a to už je diverzifikace dokonalá a není třeba žádný certifikát druhý.

Kdo se chce ale podílet dalšími fondy a certifikáty také například na růstu akcií z Indie, zjistí to často příliš pozdě, že tam ty akcie rostly a pak by už zas měl zůstat raději u toho jediného fondu nebo certifikátu s akciami Evropy. A diverzifikace nebo zabezpečení kapitálu proti krachu akcií a fondů je nejlepší, když se při předražení akcií na počátku krachu všechny akcie, fondy a certifikáty prodají a 3 roky se berou jen pevné úroky ze všech peněz. Nemá veliký význam pro diverzifikaci dávat část peněz na dluhopisy a drahé kovy.

Na mém diskusním fóru <http://forum.nr1a.com> publikuji vždy, jaké akcie bych koupil toho roku, kdybych byl manažer fondu, nebo kdybych měl na ty akcie peníze.

Za několik let přijde zas hluboký propad akcií, ale jen propad akcií drahých, které bude možno včas prodat, protože budou drahé. Fond všechny akcie ale prodat nemůže, tedy jakmile budou všechny akcie drahé, a to může být jeden rok z každé dekády, pak bude dobré všechny fondy, certifikáty i akcie prodat. Výjimka platí jen pro lidi, kteří potřebují každý rok dividendy. Ti nemohou prodávat některé akcie nikdy v životě, ani když budou ty akcie nebezpečně drahé. Ale nic se neděje, akcie velkých dobrých podniků a velkých dobrých bank z indexu Eurostoxx 50, DAX, FTSE100 a Dow Jones, když budou drahé, mohou se propadnout každou dekádu během dvou let na polovinu a za další 4 roky se vrátí ty akcie zase zpátky na vrchol, není nutné je prodávat. To platí jen pro akcie největších podniků a bank Evropy a USA, které platí nadprůměrné dividendy, protože mnoho lidí na světě ty akcie neprodává ani během krachu, neboť potřebují jejich dividendy.

Diverzifikace na akcie a pevné termínové vklady na 1 rok

Když by portfolio ze 100 % z akcií rostlo +50 % za rok, pak při složení portfolio jen z 50 % akcie + z 50 % termínové vklady s 5 % úrokem by rostlo portfolio jen +27,5 % za rok. Při velkém dvouletém krachu předražených akcií se mnohé indexy i portfolio ze 100 % z akcií propadnou na polovinu, tedy ztratí –50 %. Kdyby byla tehdy polovina peněz v akciích a polovina na termínovém vkladu s 5 % výnosem, klesla by

hodnota portfolia jen -22,5 % za rok. Roku 2008 poprvé v historii klesly i indexy, fondy a portfolia z levných akcií kolem -50 % za rok, což se stávalo až dosud jen u předražených akcií. Propad levných akcií roku 2008 zapříčinily automatické obchodní systémy, hedgefondy, traders se stop loss orders a zbabělí amatéři. Ti všichni jmenovaní byli vylekáni prolhanými americkými ekonomy s recesí a s krizí, protože ekonomové za to dostali zaplacení od hedgefondů spekulujících na pokles kurzů akcií bank. Také byly automaty a daytraders ovlivněni ratingem sell od prolhaných analytiků z agentur Fitch, Moody's a Standard & Poors, kteří byli za falešný rating zaplacení od hedgefondů spekulujících s velkou pákou na pokles akcií bank. Ale taková velká finanční krize bývá jen 1× za 80 let, tu už nikdy nezažijeme. A tak velký dvouletý propad levných akcií nenastal asi ještě nikdy v historii. Tedy pravděpodobně nikdy více v budoucnu nebude dobré prodávat levné akcie od podniků a bank s rostoucím ziskem, ale prodávat jen akcie předražené.

Jestli se nebojíte půjčit všechny peníze cizím lidem v domněnání, že je zase dostanete zpátky a s vyšším ziskem, než dosáhnete s akciemi sami, pak můžete investovat do akciového fondu. Dobré je volit jen fondy se starým a zkušeným manažerem, který ovládá už aspoň 10 let value investing. Běžný akciový index za posledních 50 let rostl průměrně asi +7 % až +10 % ročně, ale 80 % všech akciových fondů roste méně než ten index. Protože manažeři fondů nekupují jen levné akcie od podniků s rostoucím ziskem. Protože manažeři nedrží levné akcie léta, ale často vymění akcie za jiné a také musí akcie prodat, když chtějí podílníci fondu peníze zpátky. Protože se manažeři snaží zabezpečit pokles hodnoty smíšeného fondu s dluhopisy s úrokem mnohdy jen 4 % ročně a to brzdí pokles i růst hodnoty podílu smíšeného fondu. Když chtějí klienti peníze zpátky, mají manažeři fondů veliký problém, zda prodat ty akcie, které rostou, nebo prodat se ztrátou ty akcie, které mají v mínus. Tento problém akciový index ani soukromý malý investor nemá a může tedy snadno dosáhnout za rok i za léta vyšší růst kapitálu než manažer fondu.

Výjimkou mezi manažery fondů byl Peter Lynch (*1944), nejúspěšnější manažer fondu světa a všech dob. Peter Lynch měl ve fondu Fidelity Magellan Fund stovky akcií, držel akcie 1 až 3 měsíce, fond rostl průměrně +29 % ročně po 10 let a když roku 1987 vydělal fond jen 1 %, Peter Lynch to vzdal a roku 1990 změnil zaměstnání. Měl z toho stresu a chaosu už 46-letý bílé vlasy. Jednou měl ve fondu současně 1 500 akcií a z toho 100 akcií tvořilo 50 % hodnoty fondu. Magellan Fund v 80. letech obsahoval téměř jen samé akcie a to v poměru: 30–40 % růstové growth akcie, 10–20 % hodnotové value akcie, 10–20 % cyklické akcie, 10–20 % turnaround akcie.

Jak ten silný výnos +29 % ročně dosáhl Peter Lynch? To bylo jednoduché. Když ten nejslavnější manažer fondu světa kupuje pro nejslavnější fond masívně za miliony dolarů akcie menších firem a z tisku se to dozví později veřejnost a mnozí lidé a instituce kupují proto ty samé akcie také, pak není problém, aby pro ten velký zájem rostly tyto akcie nebo fond průměrně +29 % ročně. Tedy my sami pro sebe tento růst těžko dosáhneme, i když budeme kupovat akcie stejných parametrů, jaké by koupil Peter Lynch nebo Warren Buffett dnes.

Peter Lynch kupoval pro fond akcie malých firem = small caps, firem s jednoduchou činností, s rostoucím ziskem, akcie za výhodnou cenu, nejraději s PEG pod 1,0. S brokerem se bavil telefonem jen 90 sekund. Přestože většinu akcií držel ve fondu jen několik měsíců, nejvíce vydělal Peter Lynch, když držel několik málo akcií 3 až 4 roky nonstop a to by měl proto být i náš způsob investování.

Investoři Peter Lynch a Warren Buffett se nestarali o momentální situaci celé branže a nezajímaly je makroekonomické ukazatele, oni vždy sledovali jen profit a zdraví té firmy, od které chtěli koupit akcie.

S lepší pětinou akcií z indexu Dow Jones je možno vydělat 20 % ročně, s lepší pětinou akcií z indexu DAX je možno vydělat ještě více, když se akcie drží několik let, od roku nízkého ocenění do roku předražení. Aktivní portfolio akcií, které nejsou drženy ani 1 rok, má většinou malou šanci růst více než akciový index S&P500. Peter Lynch s jeho výnosem byl výjimka, díky lidem kupujícím stejné akcie kvůli němu. Koncentrovat se jen na akcie 3 až 6, maximálně 10 prvotřídních podniků, které je možno držet léta, dokud podniky zvyšují zisk a akcie nejsou nebezpečně předražené, toto portfolio akcií může růst 2× více než akciový index. Manažeři fondů, aby měli nějaké zaměstnání a také ve snaze dosáhnout mezi fondy ten nejvyšší růst, většinu akcií ve fondu během roku vymění za jiné akcie. Ale díky tomu pak většina fondů dosahuje nižší roční růst než akciový index.

Fondy nejsou méně rizikové než akcie, ale riziko je rozdělené na mnoho akcií. Málokdy se stane, že peníze investované do fondu se už nedostanou zpět. Ale byly fondy, které od roku 2000 do roku 2002 snížily hodnotu podílu na 1/20, tedy klienti ztratili za 2 roky –95 % a nedostali se do plus se svým investovaným kapitálem ani za 10 let. To byly především fondy na drahé technologické akcie, které měly být v letech 1999–2000 prodány a roku 2003 koupeny zas. Tyto podíly těchto technologických fondů hloupě nakoupené roku 2000 musely být roku 2003 levně přikoupeny, aby se podílníci dostali do plus.

Několik fondů už lidem peníze le nikdy nevrátí. To jsou hlavně fondy převádějící peníze klientů neznámo kam přes několik zahraničních institucí, fondy registrované v zemích bez velké kontroly, například na nějakých ostrovech v Karibiku.

Manažeři fondů nekupují akcie, jen když jsou akcie levné, ale každý měsíc. Oni nemohli také podle předpisů všechny akcie prodat roku 2000, když byly akcie drahé a mít pak 100 % kapitálu v hotovosti. Manažeři neprodávají a nemohou prodávat všechny akcie na začátku poklesu kurzu, ale musí prodávat akcie, když chce nějaký klient vystoupit z fondu a peníze zpátky. Když manažeři velkých fondů kupují akcie malých firem, mohou tyto akcie za měsíc růst +60 % a při prodeji akcií zas –60 % klesnout. Jakmile lidé začnou kupovat nějakou malou akcii jenom proto, že roste a tehdy ji začnou fondy prodávat, potom lidem bude akcie nejspíše klesat.

Růst hodnoty našeho kapitálu +200 % až +300 % za 10 let by neměl být problém, když máme 100 % peněz v akciích a nebrzdíme náš vlastní, soukromý fond s dluhopisy. Nemusíme mít jen kvalitní akcie, ale mezi dvěma velkými všeobecnými krachy západních akcií je dobré mít na 3 roky až 7 let třetinu až polovinu peněz ve fundamentálně levných (P/E pod 20) technologických akciích od podniků zvyšujících zisk, v cyklických akciích (P/E pod 15) a v turnaround akciích od podniků přecházejících ze ztrátových let na léta s pozitivním a rostoucím ziskem. Technologické akcie často rostou více než kvalitní akcie, ale je nutno ty drahé akcie na počátku všeobecného krachu prodat.

Roku 2002 nejlepší německý fond HPM Timing Global Plus rostl +50 % a tento fond byl zase roku 2004 ten nejhorší v Německu pro ztrátu –33 %, když německý index DAX rostl za rok 2004 +8 %. Ve fondu bylo 100 milionů euro a při ročním poplatku 1,9 % manažeři fondu roku 2004 vydělali 1,9 milionů euro, zatímco klientům hodnota vkladu roku 2004 –33 % klesla. Snad by mnohý amatér s value investingem dosáhl s vlastním portfoliem akcií lepší růst roku 2004 než ten profesionál manažer od HPM Timing Global Plus.

Kdo chce systematicky zničit peníze, investuje vždy do fondů, které jsou právě v módě. Když se koupí fond, který minulý rok nejvíce rostl, drží se rok, pak se prodá a koupí za ty peníze zase fond, který minulých 12 měsíců nejvíce rostl a tak se postupuje léta, pak se podle jedné statistiky dosahuje průměrný roční růst kapitálu jenom +5,8 %, tedy 2× méně než roste průměrně ročně akciový index Dow Jones nebo Eurostoxx 50. Není dobré kupovat fond, který minulý rok nejvíce rostl, ten fond může být další rok zase nejhorší, protože manažeři ty vyrostlé a drahé akcie po částech prodávají, tím ale přesto kurzy akcií klesají.

Který fond je ohodnocen jeden rok od agentury analytiků ratingem jako ten nejlepší, je zase pár let později od té samé agentury ohodnocen jako ten nejhorší, protože úspěch fondu se střídá a také analytici lžou.

Manažeři fondů bývají průměrně 25 let starí a nemají o záludnostech burzy ponětí, povídal André Kostolany. Je-li ve fondu sto milionů euro a manažeři fondu si berou každý rok procento z toho jako správcovský poplatek, pak vydělají manažeři každý rok milion euro i když hodnota investovaného kapitálu podílníkům některý rok klesá.

Zábavnější než profesionální fond je dělat si vlastní fond z akcií. Nastudujte si tedy fundamentální analýzu akcií z kapitoly této knihy „Fundamentální analýza“ a budujte si svůj vlastní akciový fond! Jeho růst, výnos, tedy performanci nekontrolujte měsíčně, ale za rok a nejlépe 1. ledna. Za 3 roky nebo za 10 let si můžete kontrolovat, zda roste vaše portfolio z akcií více než index Dow Jones, DAX nebo Eurostoxx 50 a to je snadné, vždyť každý rok akcie za několik tisíc přikoupíte, tedy růst kapitálu vniká vedle růstu kurzů také přidáváním dalších peněz.

Vyberte si sami několik akcií z indexů DAX, MDAX, Eurostoxx 50, FTSE100 a Dow Jones, ty akcie s

nejnižším P/E, P/B, P/S, P/C, od podniků s očekávaným růstem zisku letos i příští rok, jen akcie s dobrou dividendou nad 3 % z kurzu! Když se nějaká akcie za pár let předraží, nebo zisk podniku přestane růst, prodáte ji a kupte jinou levnou akcii od podniku s rostoucím ziskem! Alespoň se budete radovat z dividend, kdyby z těch akcií některý rok nebyla žádná jiná radost.

Manažeři riskantních fondů často sami neriskují ani cent do svých fondů, ale investují vlastní peníze do těch nejkonzervativnějších fondů od jiných manažerů.

9.1 Druhy fondů

Fondy se dělí na fondy investiční a fondy podílové.

Investiční fondy jsou akciové společnosti, holding, private equity nebo fondy rizikového kapitálu, například Berkshire Hathaway nebo Blackstone a investoři si kupují jejich akcie.

Private equity společnost kupuje často celé podniky na kredit a z operativní činnosti těch převzatých podniků si financuje úroky a splátky kreditu.

Podílové fondy jsou společné investice peněz kolektivu lidí do skupiny akcií několika firem pod vedením investiční společnosti a investoři si kupují jejich podíly.

Fondy se dělí také na fondy uzavřené s omezeným počtem podílových listů nebo s omezenou dobou prodávání podílů, a fondy otevřené s neomezenou velikostí kapitálu a s neomezeným trváním investování.

Proč jsou některé fondy omezené ve velikosti? Malý akciový fond s celkovou hodnotou kapitálu 100 milionů euro ve 20 akciích by mohl teoreticky dosáhnout vyšší roční růst hodnoty než obrovský akciový fond za 50 miliard euro ve 100 akciích.

Nejčastěji se dělí fondy na fondy akciové, indexové, dluhopisové = důchodové, fondy smíšené, fondy střešní = fondy fondů, fondy peněžního trhu, fondy realitní = nemovitostní, fondy komoditní = surovinové, fondy na jedinou branži, fondy na strategii, fondy garantované = absolute return fondy, fondy balancované, hedgefondy, fondy derivátové a ETFs = fondy prodávané na burze.

Zkráceně řečeno: fondy mají čtyři kategorie: akciové, dluhopisové, smíšené a fondy peněžního trhu.

Akciové fondy by měly investovat nejméně 85 % svých peněžních prostředků do akcií.

Indexové fondy obsahují stejné akcie jako nějaký akciový fond.

Dluhopisové = důchodové fondy by měly investovat nejméně 90 % svých peněžních prostředků do cenných papírů s pevně stanoveným výnosem, hlavně do dlouhodobých podnikových dluhopisů.

Smíšené fondy investují do různých tříd aktiv.

Střešní fondy = fondy fondů investují do jiných fondů.

Fondy peněžního trhu investují hlavně do termínových vkladů a do krátkodobých dluhopisů.

Realitní, nemovitostní fondy a REITs investují do budov a pozemků, mají výnos z růstu cen a z nájemného.

Komoditní = surovinové fondy investují do surovin.

Fondy na jedinou branži investují jen do akcií jedné branže.

Fondy na strategii investují podle nějaké strategie jako třeba value investing.

Garantované fondy = absolute return fondy slibují výnos každý rok, však 2008 ztratily také hodnotu.

Balancované fondy vyrovnávají každý rok váhy investic do různých tříd aktiv, např. podíl akcií a obligací.

Hedgefondy spekulují částečně na dluh s velkou pákou, na růst i na pokles cen různých aktiv a berou od podílníků extrémně vysoké poplatky, např. 20 % z ročního přírůstku. Aby se vyhnuly kontrole a daním, jsou registrovány na tropických ostrovech. Polovina hedgefondů do roka zkrachuje.

Derivátové fondy spekulují na růst i na pokles cen derivátů.

ETFs jsou fondy prodávané na burze s poplatkem nízkým jak za nákup akcií.

Realitní neboli nemovitostní fondy, to je nuda, jindy zas totální ztráta peněz. Nemovitostní fondy neposkytují každoroční výnosy důchodcům z bezpečných investic do bytů a pozemků, jak se píše v magazínech a v prospektech, ale naopak jsou tou nejriskantnější investicí, ba spekulací. Realitní fond má výnos z nájmu a prodeje nemovitostí, které jsou ve vlastnictví fondu.

Cílem pro český nemovitostní fond je překonávat inflaci a roční poplatek je 2 %. Často nezbyde tedy asi

žádný výnos za rok. Zástupcem je například ČS nemovitostní fond od REICO a České spořitelny. Jeho zhodnocení (přibližně za 1 rok) od 9.2.2007 do 20.1.2008 bylo +2,08 % a to celé sebrala inflace. V západní Evropě je to jinak: Lidé byli od bank nalákáni, aby si zajistili pravidelný bezpečný příjem pro důchod a tak dali do nemovitostních fondů všechny úspory a zadlužili se i s hypotékou na domek, aby měli ve fondu peněz více. Fondy pak nakupovaly byty, domy a pozemky za předraženou cenu, zkrachovaly, lidé ztratili všechny peníze a ti co vzali kredit, musí do zkrachovalých fondů nebo do bank ještě desítky tisíc euro doplatit. Snad jsou ty fondy pojištěny a každý podílník dostane maximálně 20 000 euro od pojišťovny za svou ztrátu s fondem.

Druhý typ realitních fondů zastupují fondy ČSOB Realitní Mix a ČP Invest = Fond nemovitostních akcií. Oba jsou akciové fondy orientované na velice riskantní akcie nemovitostních společností jako ImmoEast, Meinl European Land LTD, Global Trade Centres S.A., Orco Property Group a 25 % akcií je z USA.

Absolute return fond může přinést horší výnos než akciový index. Absolute return fond by měl podle svého jména teoreticky přinést výnos z investovaných peněz klientům stále, každý rok, i když akcie klesají, ale od 1.6.2007 do 1.6.2008, za 1 rok utrpěly mnohé v Lucembursku registrované absolute return fondy v dolaru i v euro ztrátu –20 % až –30 %, když index Dow Jones a DAX klesly jen o –10 % až –15 %. Tyto fondy s absolutní návratností mají za úkol dosahovat pozitivních výsledků za každé tržní situace a toho se management snaží dosáhnout pomocí strategie multi-class, diverzifikací mezi různé třídy aktiv a mnohdy se jim to nepovede.

Programy životního cyklu jsou fondy, které podle let zbývajících do navrácení peněz klientovi zpátky, ubírají z portfolia klienta akcie a přidávají dluhopisy. Jestli zbývá do ukončení plateb klienta na fond 10 let, pak je 90 % až 40 % peněz v akciích a 10 % až 60 % peněz v dluhopisech. Každý rok je akcií méně a 1 rok před koncem plateb klienta na fond už je 100 % peněz v dluhopisech a žádné peníze v akciích. Na konci programu životního cyklu, například když má klient 65 let, vrátí fond peníze klientovi obrátě o poplatky. Fond vyžaduje investovat každý měsíc stejné částky od klienta.

Ono je ale lepší dávat do akcií všechny peníze, které nám na konci měsíce zbydou a kolem drahé zahraniční dovolené nebo při nákupu auta, bytu nebo placení nové střechy domku, když nemáme vůbec žádné peníze na akcie, několik měsíců akcie nekupovat. A když bude akcie předražená, pak ji prodat. Výjimka je důchodové dividendové portfolio, kde akcie nebudou prodány většinou nikdy. Na počátku důchodu bych neměl 100 % peněz v dluhopisech, ale měl bych 100 % peněz v akciích. Já budu mít portfolio stále ze 100 % z akcií a žádné dluhopisy, i kdyby mi bylo 80 let. Vždyť jakmile člověk přestane ty dividendy potřebovat, pak to portfolio akcií převezme mladá vdova nebo děti. Veškerý výnos z toho budou dividendy. Pětašedesátiletý člověk nepotřebuje nulové výkyvy hodnoty kapitálu, vždyť nikdy akcie z toho portfolia nemusí prodávat, tedy ať si jako 2000–2002 nebo 2007–2009 klidně klesne hodnota portfolia na polovinu, vždyť se 2005 a 2012 zas hodnota portfolia vrátila na maximum a je to jedno, protože nám jde jen o ty dividendy.

Dobrý by mohl být český akciový fond ČSOB Akciový mix ISIN: 770000001170, jen kdyby v něm byly také akcie ze západní Evropy. Bohužel minulá léta v něm byly jen akcie české a americké. Tedy kdybych se stal jednou dálkový online poradce nějakého fondu, vybral bych pro něj každý rok nějaké akcie z Německa, Británie, Španělska, Francie, USA a z Čech. Když se omezuje český investor nebo spekulant na americké akcie, je to začátečnictví a amatérství. Rozumný a zkušený český investor nebo spekulant by měl nejpozději po pěti letech praxe investovat velký díl peněz portfolia do akcií z Německa.

Roční výkon fondu ČSOB Akciový mix ISIN: 770000001170 v koruně byl: 2003 +16 %, 2004 +14 %, 2005 +17 %, 2006 +7 %, 2007 +2,6 %, 2008 –33 %, 2009 +26 %, 2010 +7 %, 2011 –6,6 %. Jako vstupní poplatek si investiční společnost vzala na počátku 2,5 % z investovaného kapitálu od klientů a potom každý rok roční poplatek 2,0 % z kapitálu. Další informace, například jaké akcie jsou ve fondu, ty naleznete na webstránce www.csob.cz + fondy.

Akciový fond ČSOB Akciový mix lze koupit pouze přes ČSOB, popřípadě také přes členy finanční skupiny ČSOB. Na burze tento fond nelze koupit. Ale dá se nakoupit v kterékoliv pobočce ČSOB, to je docela široká síť po celé České republice.

Roku 2008 dosáhl fond sice pokles hodnoty kapitálu –33 %, ale to jinak ani nejde u akciového fondu v té největší finanční krizi za posledních 80 let. To už se nebude asi nikdy více opakovat, aby klesaly levné akcie

tak hluboko jako roku 2008. Roku 1930, 1974 i 2001 nastal propad drahých akcií. Ale levné akcie klesaly roku 2008 snad poprvé za celých 600 let historie burzy.

Fond ČSOB Akciový mix ISIN: 770000001170 neměl dovoleno spekulovat na pokles kurzu akcií roku 2008, ani nemohl investovat do zlata, komodit nebo dluhopisů. Většina hedgefondů roku 2008 ale spekulovala na pokles akcií bank a spekulovala na růst ceny zlata a dosáhla roku 2008 zrovna tak ztrátu –30 % až –40 %. Tedy ty hedgefondy jsou většinou k ničemu, slouží jen k obohacení jejich manažerů, kteří berou i 20 % každý rok z výnosu klientů jako správcovský poplatek.

Moudré je investovat do fondu strategie value investing na západoevropské a americké akcie od velkých firem, do fondu který připisuje do své hodnoty dividendy a má jen nízký vstupní poplatek pod 2,5 % a také nízký každoroční správcovský poplatek pod 1 % z kapitálu vloženého od klienta.

9.2 ETF, ETFs, exchange traded funds

ETFs jsou fondy, které se prodávají na burze. Není potřeba kontaktovat banku ani investiční společnost pro investici, každý si koupí podíly fondu ETF sám na burze stejným způsobem jako akcie. Tyto ETF fondy nemají vstupní poplatek, často ani každoroční správcovský poplatek, nebo jen malý poplatek 0,1 % až 0,7 % z kapitálu za rok. Platíme za ně při nákupu poplatek jen asi 10 euro, tak jako při nákupu akcie na burze Xetra. ETF fondy na akciový index obsahují ty samé akcie, jako akciový index. Bohužel jejich manažeri se snaží za jistý roční poplatek vytvořit každý rok trochu jiné váhy akcií ve fondu, než jsou váhy akcií v indexu a tím většinou dosáhnou nižší roční růst hodnoty ETF fondu, než roste akciový index, který obsahuje zcela stejné akcie. Pro kopírování akciového indexu je tedy snad lepší volit certifikát na index s připisováním dividend a žádný ETF na index nekupovat.

9.3 Certifikáty

Certifikáty jsou tak jako deriváty odvozeniny od podkladových aktiv: akcie, akciové indexy, komodity (kovy, plodiny, energie), měny nebo dluhopisy. Přestože jsou to deriváty, jsou velice bezpečné, pokud jsou to certifikáty na akciový index a vydala je ta největší banka Německa nebo Francie, která nemůže zkrachovat.

Investiční certifikáty jsou různé. Nejznámější druhy certifikátů jsou: indexové certifikáty, basket certifikáty, strategické certifikáty, tématické certifikáty, garantované certifikáty, airbag certifikáty, discount certifikáty, bonus certifikáty, sprint certifikáty, outperformance certifikáty, knock-out certifikáty.

Garance proti poklesu hodnoty také brzdí růst hodnoty certifikátu.

Turbo nebo Hebel pákově znásobuje nejen růst ale i pokles hodnoty.

Strategické certifikáty mívají často horší výnos než akciový index.

S bonus certifikáty se snaží banky nalákat lidi na bonus navíc, ale zase odebírají lidi o dividendy.

S discount certifikáty se snaží banky nalákat lidi na nákupní slevu, ale zase odebírají lidi o dividendy.

Spokojil bych se s certifikátem na akciový index s připisováním dividend, nebo bych akcie kupoval přímo bez certifikátu, bez bonusu, bez slevy, ale s nadprůměrnou dividendou. Jako garanci proti poklesu hodnoty certifikátu bych přečkal 3 roky kolem velkého předražení akcií bez certifikátu. Takové nebezpečné předražení akcií v západní Evropě a v USA může nastat, když průměrné P/E akcií indexu Dow Jonesu je blízko hodnoty 30.

Certifikáty jsou podobné jako dluhopisy bank. Jsou to komplikované, strukturované finanční produkty, kterými se banky snaží obrát své klienty o peníze. Výjimka je normální certifikát na akciový index, který má zcela stejné složení a vážení akcií a dosahuje stejný růst jak akciový index s připisováním dividend, což bývá hlavně certifikát na DAX. Poradci v bankách mají za úkol certifikáty prodat, aby měla banka roční výnosnost z vlastního kapitálu ROE 20 % až 30 % a za to dostanou poradci provizi pár procent z kapitálu klienta. Dlouhodobě však výnosnost banky ROE 20 % není udržitelná a jednou přijde na ní zlá krize. Přitom jsou certifikáty tak komplikované, že poradci v bankách neví, co všechno v nich je a jak fungují ty slevy nebo bonusy a garance. Takové riskantní věci v USA není vůbec dovoleno prodávat a tak se americké certifikáty například od Lehman Brothers mohly prodávat jen v Evropě a v Asii, kde klienti ani vedoucí bank nemají tolik investičního rozumu. Ono se to jmenuje "totál návrat" nebo "garance" nebo "bonus" nebo "diskont" a v krizovém roce 2008 tyto certifikáty ztrácely hodnotu kapitálu klientů tak jako ztrácel akciový index. A jestli to byl certifikát od Lehman Brothers, znamenalo to ztrátu všech peněz, protože vydavatel, emitent certifikátu zkrachoval. Část klientů v evropských zemích přesvědčila banky, aby jim daly peníze ze svého kapitálu

zpátky, když jim banky poradily Lehman Brothers certifikáty. Jiné banky ale požadují písemné důkazy od klientů, že je banky neinformovaly o možných ztrátách s certifikáty Lehman Brothers a klienti nedostanou nic zpátky nebo je polovinu peněz.

Po hlubokém propadu drahých akcií v letech 2000–2002 rostl zájem v Evropě o garantované výnosy a tak banky začaly konstruovat certifikáty. Certifikáty slibují a garantují dobré výnosy za optimálních okolností, ale malým písmem je tam dole na konci prospektu psáno, že za negativních okolností mohou klienti dostat i polovinu investovaných peněz zpátky. A v případě bankrotu vydavatele certifikátu ztratí klienti všechny peníze.

Tedy ať si každý konstruuje sám vlastní portfolio z 6 až 10, maximálně 20 akcií starých a velkých podniků, které zvyšují tržby a koupí ty akcie levně a s nadprůměrnou dividendou. Ty akcie musí být z různých zemí a z různých branží. A akcie se prodají, až budou předražené, nebo podniky přestanou zvyšovat zisk.

Certifikát může být dobrý od té největší banky ze západní Evropy a to například certifikát na index západoevropských akcií Eurostoxx 50 nebo DAX s připisováním dividend. Tento certifikát se koupí například na německé burze Xetra nebo Stuttgart bez vstupního poplatku a bez ročního poplatku. Vydavatelem toho certifikátu na akciový index by mohla být banka Société Générale z Francie nebo Deutsche Bank z Německa. Tyto banky nezkrachují a peníze investované do certifikátu nebudou ztraceny.

Spread je rozdíl mezi prodejním kurzem certifikátu na burze a kurzem, za který banka vydávající certifikát vezme certifikát zase zpátky. Spread je také rozdíl mezi nákupní a prodejní cenou certifikátu.

Když se koupí certifikáty na indexy Eurostoxx 50, DowJones, DAX a FTSE100 a dlouhá léta se drží (mimo velké krachy akcií 2001 nebo 2008), vydělává se průměrně 10 % až 15 % ročně.

Performance-index-certifikát (PI) připisuje dividendy do své hodnoty a tak jeho hodnota může růst o 2,4 % až 2,7 % ročně více nebo o 31 % až 38 % za 13 let více, než roste hodnota akciového indexu bez připisování dividend a nebo hodnota Kurs-index-certifikátu (KI) bez připisování dividend.

Za nákup certifikátu na burze se platí stejné poplatky jako za nákup akcií a často žádný roční manažerský poplatek nebo jen nepatrný roční poplatek. Při dlouhodobém pětkrát vyšším růstu kapitálu v indexovém certifikátu než dá spořitelní knížka je možno nákupní poplatek (snad 10 euro) zapomenout a ukládat peníze do certifikátů namísto na spořitelní knížky.

Certifikát by měl mít neomezenou dobu platnosti, to se jmenuje open end certifikát. A měli bychom se vyhnout měnovému riziku. Tedy by to měl být certifikát na akciový index ze zemí s euro, když máme ve vlasti euro. Protože kdyby to byl certifikát na akcie z USA, můžeme při slábnutí dolaru proti euro ztrácet několik procent ročně v euro. Zabezpečení slábnutí hodnoty v euro pro investice v dolaru se nazývá quanto. Toto zabezpečení však stojí vysoký poplatek z kapitálu, u Deutsche Bank 3,50 % z investovaného kapitálu, u Royal Bank of Scotland to bylo dokonce 5,91 % z investovaného kapitálu za 1 rok.

Ideální pro Evropana může být open end certifikát vydaný od Deutsche Bank na index DAX s připisováním dividend do své hodnoty, prodávaný nejčastěji na burze Stuttgart pod číslem WKN 709335, Open End Index (X-Pert) Zertifikat auf DAX.

9.4 Podvodníci manažeři fondů a Bernard Madoff

Největší finanční podvod na světě – podvod za 65 miliard dolarů

Bernard Lawrence Madoff se narodil 29.4.1938 v New Yorku. Bernard Madoff z ruské židovské rodiny byl jedním ze zakladatelů americké elektronické burzy Nasdaq roku 1971. Roku 1960 založil vlastní investiční společnost a brokera Madoff Investment Securities LLC a byl tam šéf až do 11.12.2008, kdy byl zatčen od FBI, arestován a obviněn z podvodu. 12.12.2008 Madoff prohlásil: "Moje firma je podvod a obrovská lež." Jeho investiční společnost provozovala 24 investičních fondů a spolupracovala s mnoha fondy a bankami po

celém světě. Hlavní působiště Madoffovy organizace byly: USA, Švýcarsko, Rakousko, Německo, Británie, Španělsko, Itálie, Francie, Hongkong a Japonsko. Jeho fondy a hedgefondy neinvestovaly na burze, ale byl to podvod Ponziho schéma: z fondu vystupující klienti dostali peníze od nově přicházejících klientů. Ale koncem roku 2008 bylo vystupujících klientů příliš moc a přicházející žádní, nebylo možno vystupujícím klientům vrátit peníze a tak ten podvod praskl. Do konce roku 2008 bylo do podvodné Madoffovy organizace investováno 65 miliard dolarů. On sliboval výnos fondu 8 % nebo 15 % ročně a jako žid získával peníze hlavně od židů, které oslovoval v country klubech. Hlavní okradení byli židé: Mortimer Zuckerman, Elie Wiesel, Frank Lautenberg, Steven Spielberg a jejich organizace. Minimální vklad byl v některém fondu 50.000 dolarů, ale banky a fondy těch 50.000 až miliony dolarů daly dohromady od více klientů. Vídeňská židovka Sonja Kohn, zakladatelka rakouské Bank Medici, zneužila slavné šlechtické italské jméno Medici pro svoji banku. Ona posílala Madoffovi peníze od bohatých, hloupých, ruských klientů a za to dostala Sonja Kohn odměnu 50 milionů dolarů za rok od Madoffa. Některé banky a některé investiční fondy samy dobrovolně posílaly Madoffově společnosti peníze, vždyť se jeho fondy jmenovaly tak atraktivně jako: Herald US Absolute Return a Thema Hedged US Equity Fund a slibovaly výnos 8 % a 15 % ročně. Největší ztráty u Madoffa utrpěly banky a investiční společnosti: Fairfield Greenwich Advisors 7,5 miliard dolarů, Tremont Capital Management 3,3 md., Banco Santander 2,8 md., Kingate Management 2,8 md., Bank Medici 2,1 md., Ascot Partners 1,8 md., Access International Advisors 1,4 md., Fortis 1,35 md., HSBC 1,2 md., Picower Foundation 1,0 md. a Union Bancaire Privée 1,0 miliard dolarů. Společnost SIPC, Securities Investor Protection Corporation, fond určený k ochraně investorů prý hradí ztracené vklady jednotlivých investorů jen do výše 500.000 dolarů. Ruský žid Bernard Madoff byl 29.6.2009 jako 71-letý odsouzen ke 150 letům vězení za ten největší finanční podvod v historii a na světě, za krádež 65 miliard dolarů. V rámci insolvenčního řízení u soudu byl majetek Madoffa vydražen a do dražby přišly také Madoffovy boty, kalhoty a košile. On bude fasovat obleky už jen ve vězení.

Manažeři fondů, kteří okradli klienty a instituce o peníze, nebo podváděli

Všichni tito manažeři fondů nebo správci peněz byli soudem vyšetřováni a zaslouží si tresty. Některí jsou ve vězení na pět let, jeden na 150 let. Některí z nich ještě nebyli potrestáni při psaní této knihy roku 2011, však vězení čeká na všechny. John Paulson, Bernard Madoff, Viktor Kožený, Raj Rajaratnam, Marc Dreier, Matthew Tannin, Ralph Cioffi, Helmut Kiener, Robert Allen Stanford, Paul Greenwood, Stephen Walsh, Michael Lauer, Rod Cameron Stringer, Arthur Nadel, Joseph Forte, Bradford Bleidt, Marcus Schrenker, John Kim, Daren Palmer, Sheldon Krieger, John Madey, Samuel Israel, Steven Byers, Joseph Shereshevsky, Hakan Yalincak, Ty Klotz, Kyle Thompson, Florian Homm, Ulrich Felix Anton Engler, Michael Seidl, Nicholas Levene, Stephan Schäfer, Jonas Köller, Chetan Kapur, Philip Baker. Čeští podvodníci – manažeři fondů, to jsou davy lidí. Během české privatizace po roce 1992 ve fondech, v bankách a v podnicích kradl kdekdo a většinou zcela bez trestu, pro chybějící zákony a pro známosti u strany a vlády. A zrovna tak se stalo ve zkorumpovaném Rusku v devadesátých letech.

9.5 Hedgefondy, hedge fondy, hedžové fondy

Nejriskantnější fondy jsou hedgefondy. Hedžové fondy spekulují na růst i na pokles cen různých aktiv, často s velkou pákou na dluh. Ceny jejich podílů někdy sice kvůli put opcím rostou, i když akcie klesají, ale ty hedgefondy mohou také úplně zkrachovat a peníze klientů jsou pryč. Roku 2005 bylo založeno 2 073 nových hedžových fondů a toho roku 848 hedgefondů zkrachovalo. Asi 1/3 hedgefondů v Karibiku a na Bermudách po roce zmizí. To je ten záhadný „bermudský trojúhelník“. Hedžové fondy mají dovoleno kupovat (akcie, opce, certifikáty, komodity, měnové páry) na kredit i 4× vyšší, než je hodnota fondu. Když pak se kurzy vyvíjí opačným směrem, než manažer fondu očekával, nutí banka fond rychle zaplatit kredit a ukončit investice se ztrátou. Roku 2008, když index DAX i Dow Jones klesaly, většina hedgefondů ztrácela hodnotu také, i když hedgefondy smí spekulovat na pokles hodnot aktiv a smí investovat do zlata.

Warren Buffett řekl roku 2004: "Většina lidí investujících do hedgefondů nebude z nich mít žádnou radost."

André Kostolany povídal kdysi: "Seriózní investoři by neměli vzít hedgefondy ani kleštěmi."

Hedgefondy byly už od jejich vynalezení roku 1949 zakládány pro extrémní obohacení zakladatele a pro částečné okradení klientů nebo pro stoprocentní okradení klientů o peníze. Manažer hedgefondu bere

klientům roční poplatek 2 % z kapitálu a 20 % z ročního přírůstku kapitálu. Jde o to, vybrat od lidí peníze a pak prohlásit bankrot, platební neschopnost a nevrátit lidem nic. Hedgefondy není možno kontrolovat tak jako akciové fondy a ony nemusí oznamovat žádné detaily. Když není známo, do jakých akcií a aktiv ten hedgefond investuje a graf fondu není v internetu, je to jako kupování zajíce v pytli a jen hlupáci mohou investovat do hedgefondu. Lidem se lže, že do hedgefondů investují jen kvalifikovaní investoři. Minimální vklad může být 100.000 dolarů. Ve skutečnosti ale kvalifikovaný investor by nedal do hedgefondu ani korunu. Nejmenší kontrola a největší riziko pro klienty jsou hedgefondy registrované v Karibiku: na Cayman Islands, British Virgin Islands a severně od Karibiku na Bermudas. Výhody pro zakladatele a velké riziko pro klienty poskytují také hedgefondy registrované v zemích Irsko, Lucembursko a Malta.

„Hedgefond je dvojitě obelhání veřejnosti“, pravil jeden starý expert: Jednak neposkytují žádné zabezpečení proti ztrátě (hedge = zabezpečení), nejsou to ani fondy v pravém slova smyslu. Hedging = míchání akcií a opcí vůbec nesnižuje riziko investice, ale naopak, pro ty opce a krátkodobé spekulace s pákou na dluh jsou hedgefondy ze všech fondů nejriskantnější a nejčastěji zkrachují, zvláště ty registrované fondy na Antilách a na Bermudách, kde nejsou žádné přísné předpisy pro fondy.

Hedgefondy vydělávají peníze hlavně krátkodobou speculací s velkou pákou na malých změnách hodnoty akciových indexů, akcií nebo kurzu eura, které vznikají rychle potom, když manažer fondu rozšířil po celém světě v médiích falešnou pověst o bankách, podnicích nebo o euro. A fondům pomáhají k zisku i od nich zaplacené agentury ratingu a zcela zdarma noviny a webstránky. Hedgefondy vydělávají hlavně trestuhodnou manipulací kurzů.

LTCM, hedgefond Long Term Capital Management

Roku 1998 směly hedgefondy spekulovat s pákou s kapitálem na kredit 30× vyšším, než byla hodnota fondu a tehdy se proslavil vysoce zadlužený hedgefond LTCM, kterého hodnota rychle klesla na 1/10, byl nucen bankou kredit splatit a pak zkrachoval. To je ten nejspektakulárnější případ kreditem financovaného ztrátového obchodu v historii a na světě. Investiční společnost Long Term Capital Management si půjčila 100 miliard dolarů, investovala je do derivátů a bezpříkladnou hloupostí jaká nemá obdoby, prohrála celý kapitál svých klientů a otrásla i celé finančníctví USA.

Hedgefond Long-Term Capital Management (LTCM) byl založen roku 1994. Mezi jeho řediteli byli také páni Myron Samuel Scholes a Robert C. Merton, kteří dostali 1997 Nobelovu cenu za ekonomii, speciálně za oceňování opcí. Na svém vrcholu měl fond LTCM vlastní kapitál 7,3 miliardy dolarů, ale spekoval na prázdno (short selling) s 125 miliardami USD. Však v září 1998 došlo k mírným turbulencím na burzách kvůli krizi v Rusku. Malé výchyly kurzů však byly ve fondu silnou pákou 1:30 posilovány a tak ztrátové pozice musely být rychle vyrovnány a dluhy zaplacený. Fondu zbyla ztráta 4,6 md. USD a fond byl bankrot a zavřen, za pomoci těch pánů, kteří uměli tak dobře počítat, že za to dostali Nobelovu cenu za ekonomii.

Hedgefond Amaranth ztratil během v září 2006 na 50 % až 65 % své hodnoty, tedy miliardy dolarů, protože jeho manažer Brian Hunter s pákou na kredit sázel na to, že cena zemního plynu kvůli hurikánu v USA stoupne, ale nestoupala. Manažer fondu Amaranth se řídil podle předpovědi počasí a ta se nesplnila. Hurikán nepřišel a tak klesla hodnota fondu Amaranth v září 2006 na polovinu, když investoval jeho star-manager Brian Hunter s pákou na dluh do zemního plynu a cena plynu klesla jen -12 %.

Bankrot fondu LTCM a bankrot fondu Amaranth jsou dva největší bankroty hedgefondů v historii. Normální slušný fond by měl převést peníze klientů jen na blue chip akcie na burze Frankfurt a mít výnos jen z běžného růstu kurzů akcií. Fond převádějící peníze z vlasti přes Lucembursko do Karibiku už je nedůvěryhodný a je nutno se obávat, že peníze klientů zcela zmizí.

Žid Samuel Israel (48 let) a Ital Daniel Marino založili roku 1996 hedgefond “Bayou 1996“. Jejich úmysl byl od počátku podvod a bankrot fondu. 2008 dostal Samuel Israel 20 let vězení a Daniel Marino 20 let vězení. To je více let vězení než je v Evropě za mnohou vraždu. V hedgefondu “Bayou 1996“ ztratili roku 2005 klienti 400 milionů dolarů, ale manažeri Samuel a Daniel si vybrali miliony jako poplatky.

Nízkorizikový hedgefond Falcon Strategies hedge fund od Citibank ztratil během roku 2007 -75 % ze své

hodnoty. Broukeři od Citigroup a manažeři fondu ujišťovali investory, že riziko je nízké a v nejhorším případě může ztratit hedgefond 5 % během roku.

V kapitole "Finanční krize 2007" je popsán podvod žida Johna Paulsona, který nechal od banky Goldman Sachs zkonstruovat z dluhů bezcenné produkty a pak jeho hedgefond vydělal u pojišťovny AIG s pojistkami na jejich ztrátu 590 % roku 2007 a Paulson si vzal z toho poplatek 3,7 miliard dolarů.

Nejvíce ze všech manažerů fondů roku 2008 = 2,5 miliardy dolarů pro sebe vydělal na poplatcích 70-letý žid James Harris Simons, zakladatel investiční společnosti Renaissance Technologies Corp. = RENTEC, kterou založil roku 1982 v New Yorku. Jeden z fondů společnosti se nazývá Medallion a je přístupný jen pro 200 zaměstnanců společnosti RENTEC. Ten hedgefond Medallion roku 2008 dosáhl růst +160 %, což byl roku 2008 rekord mezi všemi fondy světa. Jenže James Simons obral své zaměstnance o manažerský poplatek 5 % a dalších 44 % z výnosu. A když se od růstu fondu Medallion +160 % odečetlo těch 49 %, zbyl pro jeho podílejší se zaměstnance růst kapitálu +80 % za rok 2008. Jiný fond společnosti je pro cizí lidi a ten má manažerský poplatek 5 % a dalších 20 % z výnosu.

David Tepper (*1957, žid) z Livingstone, New Jersey, USA vydělal roku 2009 nejvíce ze všech manažerů hedgefondů na světě a všech dob, vzal si 4 miliardy dolarů jako roční poplatek z jeho dvou fondů Appaloosa a Palomino Fund. Tyto fondy rostly během roku 2009 asi +133 % a +129 %. David Tepper kupoval roku 2009 blízko nehlubších kurzů akcie Bank of America, Citigroup, Wells Fargo, Suntrust a Fifth Third. David Tepper byl v polovině 80. let zaměstnán v bance Goldman Sachs a 1992 si založil vlastní fond Appaloosa Management. Spekulace na pokles kurzů roku 2008 se mu nevedla a jeho hedgefondy 2008 ztratily -25 % a -27 % hodnoty. Však roku 2009 to napravil.

9.6 Finanční poradci

Finanční poradce nebo správce majetku může dokázat s naším kapitálem ten samý růst, jako roste nebo klesá certifikát na akciový index DAX, ale bere nám ze zisku 5 % až 25 % každý rok jako poplatek, tedy celkový náš výnos bude asi horší, než když sami investujeme do certifikátu nebo ETF fondu na index DAX. Chceme-li zabezpečit kapitál proti úbytku při klesajících akciích, pak dá správce majetku polovinu peněz na státní dluhopisy, třeba i 10 % peněz na zlato a pak nám hodnota kapitálu klesá 2× méně než akciový index, ale jindy také 2× méně roste než akciový index. Kdo nesnese vůbec žádný krátkodobý úbytek kapitálu, musí dát všechny peníze na spořitelni knížku, dluhopisy nebo termínové vklady. Báť bych se, že správce majetku s penězi jednou zmizí.

Někteří správci majetku a finanční poradci nemají přístup k penězům klientů, pouze jim radí, jaká aktiva kdy koupit nebo prodat a dovolují si žádat jako poplatek za tu pomoc 20 % z ročního výnosu klienta, minimálně 24.000 korun za rok a to jejich nejaktivnější portfolio pro klienta znamená někdy jen čtyři nákupy nebo prodeje akcií během roku. To je pěkný humbuk. Aktivní správa investic se to jmenuje a jsou to jen čtyři obchody za rok. Zde bych očekával 24 obchodů za rok, když už je to aktivní portfolio.

Jiný podvod mnohého českého finančního poradce spočívá v tom, že on je v jeho finanční poradně sám a mluví za sebe v množném čísle jako "my". Dělá ředitele firmy a hlavního investičního manažera firmy, protože by za několik let, kdyby nebyl tak namyšlený a nepřátelský k lidem, mohl dostat do své poradny nějakého prvního spolupracovníka. Pak by teprve byli ve firmě dvě.

Jeden český děda nabízí na prodej lidem každé ráno několik mrtvých grafů akcií v PDF formátu (každý graf za 20 korun a minimálně 500 korun za měsíc) s jeho požehnáním a se směřjícím smajlíkem u signálu koupit a s mračícím smajlíkem u signálu prodat. Sice na nějaké české webstránce dostane každý člověk grafy českých akcií na burze Praha s indikátory dole zadarmo, ale chybí jim tam smajlíky a požehnání od známého českého učitele tradingu. Ale asi není moc lidí tak hloupých, aby si kupovali mrtvé grafy akcií, když jsou ty grafy jinde živé a zadarmo. A proto prodává ten děda také přednášky o tradingu za 4.500 korun na den.

Známý český trader prodává lidem tipy, jaké akcie koupit a prodat a s jeho pomocí je pak možno s akciemi od firmy, která má negativní zisky vydělat 3 %, když ta akcie ale rostla +30 %. On také založil vlastní

hedgefond na Kajmanských ostrovech, kde má peníze jen on a jeho spolupracovník. Minimální vklad do toho hedgefondu je 100.000 dolarů a může prý do toho hedgefondu investovat jen kvalifikovaný investor. Lidem je tedy nalháno, že je rozumné investovat do hedgefondu. Pravda ale je, že žádný kvalifikovaný investor světa by nikdy do hedgefondu neinvestoval. A tak když index DAX rostl roku 2009 +20 % a Dow Jones +16 %, ten hedgefond rostl jen +5 %, avšak ten graf hedgefondu nikde nespátříme. A přestože ten hedgefond má právo vydělat na klesajících kurzech akcií, roku 2008, když klesaly akciové indexy, ten hedgefond ztrácel hodnotu také. Známy český trader prodává také přednášky o tradingu za 4.500 korun na den. A přestože ten trader vůbec nic o ekonomii neví, snaží se lidem prodávat za 600 korun na 2 hodiny jeho podivný výhled na ekonomiku na budoucí rok v Evropě, USA i Japonsku.

Zcela zvláštní je jeden český typ, který začal s akcemi roku 2003, když akcie silně rostly a ten úspěch s akcemi mu stoupl tak silně do hlavy, že po jednorozhodnutí praxi s akcemi se od roku 2004 už nabízí jako finanční poradce s akcemi a aby to stálo za to, radí s akcemi jen lidem, kteří investují 1 milion korun nebo více. Peníze si mohou klienti nechat na vlastních kontech, tedy ten poradce na peníze klientů nemůže. A kdyby rostl kapitál klientů, tak ten poradce začátečník chce za to poplatek 20 % z půlročního přírůstku kapitálu na kontě klienta. Tento poradce nejprve oznamoval svoji činnost na webovských stránkách registrovaných zadarmo. Pak si nechal poradit, že finanční poradce musí mít webovou stránku placenou. Jenže on si těch placených adres pro webové stránky registroval hned několik. Koncem roku 2010 už měl tento poradce přibližně 33 registrovaných placených i neplacených webovských stránek pro jeho poradnu. A on registruje stále další investiční webové stránky, přestože nemá lidem co říci a na jeho 33 webovských stránkách publikuje většinou jen texty okopírované od cizích autorů a stížnosti. Ten poradce si snad nenechá nikdy poradit, že finanční poradce musí mít jen jednu placenou webovou stránku a všechny texty přijdou na 100 podstránek od té jedné adresy. On na každou stránku textu registruje zcela novou internetovou adresu s koncovkou net, eu, com i cz. Jednou ho napadlo, že nemusí vůbec pracovat, když bude poskytovat bankám prostor pro reklamu za 33.000 korun na měsíc na jedné z jeho internetových adres, jenže ta reklama se bankám nemůže vyplatit, když na tu poradcovu webovou stránku chodí jen 160 návštěvníků za den. Snad si od něj nikdo radit s akcemi nenechá a tak vydělá jen s reklamami Google AdSense 2.500 korun za měsíc na jeho 40 webovských stránkách pro jeho finanční poradnu. Také oznamoval, že nabízí jen radu institucím s kapitálem 50 milionů korun = 2,5 milionu euro a výdělek je možný 25 % až 30 % za rok. To ale vypadalo jako podvod, tak toto oznámení z jeho 33 webovských stránek zase vymazal. Kolega Bernard Madoff sliboval výnos jen 15 % za rok a nejprve to několik let lidem vyplácel a pak lidé všechny peníze ztratili.

"Vezme-li si investor na pomoc profesionály, vydělá jen 80 % toho, co by dokázal sám", povídal Warren Buffett. To platí především, když je poplatek poradce 20 % z ročního přírůstku kapitálu klienta. Finanční poradce, to je velice nešťastné povolání. On ubližuje každý rok lidem a bere od lidí za to peníze. Jestli na radu finančního poradce široce diverzifikované portfolio lidem v krizovém roce 2008 ztratilo -10 %, tak jim poradce ublížil, jestli po roce všechno prodali se ztrátou -10 %. Měli by jej tedy opustit. I když index DAX ztratil roku 2008 -40 % a portfolio podle rady poradce ztratilo jen -10 %. Ale spořitelni knížka byla lepší, když vynesla za rok 2008 +2 %. Jestli rostl roku 2009 index DAX +24 % a na radu finančního poradce široce diverzifikované portfolio lidem vyneslo jen +12 %, zas by lidé měli poradce opustit, protože jim ublížil s tím malým výnosem ve srovnání s indexem DAX.

Kdo je to finanční poradce? To je někdo, kdo s penězi klientů obchoduje na burze tam a zpátky, nahoru a dolů, až za rok nezbude vůbec nic a celý kapitál klientů je spotřebován. A to se stává i u odborníků ve velkých bankách ve Švýcarsku, že poradce zničí celý kapitál klientů spekulací na burze.

V kapitole "České akcie" je popsáno, jak se smlouvou o obhospodařování portfolia u nějakého českého brokera klient na radu makléře častým obchodováním během roku ztrácí většinu svého kapitálu z konta, protože makléř a broker chtějí vydělat co nejvíce na poplatcích. Malý český broker, který má 10× méně klientů než velký broker, může mít za rok větší tržbu než ten velký broker, jestliže makléři malého brokera navádí své klienty každý den telefonem nakupovat nebo prodávat akcie, zatímco ten velký broker nechá své klienty v klidu. Dej na radu makléřů a pak budeš v maléru!

9.7 Český, německý, britský, francouzský, španělský Warren Buffett

Kdo je to český Warren Buffett? Český "Warren Buffett" bude jednou nějaký z internetu nebo z finančních novin známý investor, který nemusí být vůbec nijak bohatý. Tedy to nebude žádný známý podvodník z privatizace, ale člověk kupující levné akcie na několik let a provozující nějakou známou investiční webstránku, nebo autor dobré knihy o akciích, nebo známý manažer fondu, který nikomu nic nepoví, aby lidé koupili podíly v jeho fondu. Český Warren Buffett se musí zabývat akciemi déle než 10 let a investovat stylem value investing převážně do akcií ze západní Evropy. Český guru na akcie je člověk, od kterého se poučilo hodně lidí. Guru znamená učitel v řeči hindi. Takový guru nebo český Warren Buffett nemusí mít všechny jeho akcie v plus, stačí že ty jeho akcie neprodá nikdy se ztratou. Kupuje akcie levně a drží akcie několik let.

Jako francouzský Warren Buffett bývá označován manažer fondu Jean Marie Eveillard (*1940). On řídí fond SocGen International Sicav, WKN: 635297, ISIN: LU0068578508.

Mladý francouzský Warren Buffett je prý manažer fondu Charles de Vaulx (*1961). Jeho fond je IVA International Fund, ticker IVIOX.

Za manažera fondu roku 2009 byl prohlášen Francouz Edouard Carmignac (*1947) za jeho fond Carmignac Investissement FCP, WKN: A0DP5W, ISIN: FR0010148981, Morningstar rating *****

Španělský Warren Buffett je jmenován manažer fondu Francisco García Paramés (*1963). Jeho fond je Bestinver Asset Management, ISIN: ES0114673033 a vlastní akcie, ze kterých se mi líbí jen jedna.

Německý Warren Buffett by chtěl být manažer fondu Dr. Hendrik Leber (*1957). On řídí fond ACATIS Aktien Global Fonds UI, WKN: 978174, ISIN: DE0009781740. Němečtí manažeři fondů si ale zjednoduší value investing tím, že koupí akcie Berkshire Hathaway holdingu. Jenže akcie BRK-A a BRK-B bývají často fundamentálně drahé a tento holding Warrena Buffetta vlastní většinou předražené akcie.

Britský Warren Buffett, to byl Sir John Templeton (1912–2008).

Čínský Warren Buffett je Guo Guangchang (nar. 1967).

Arabský Warren Buffett je princ Al-Waleed bin Talal (nar. 1955).

Obraz: Denní obchodník "daytrader" se snaží napravit denní neúspěch v noci

10. Dividendy, daně z dividend, daně z prodeje akcií

Mít výnos jen z prodeje akcií je jako mít krávy na maso, tedy zdroj peněz vynesou peníze jen jednou a pak se zdroj peněz zavře. Mít stálý výnos jen z dividend je jako mít krávy na mléko, tedy zdroj peněz je stálý, vícekrát ročně vynáší peníze a zdroj se nechá pracovat po mnoho let. Akcie bez dividendy slouží k obohacení zakladatele firmy. Majitelé firmy jsou ale akcionáři a ti z té investice nemají za celý rok žádný výnos, tedy je to hloupá investice, když nejsou dividendy.

I kdyby to byla vychvalovaná akcie Berkshire Hathaway holdingu, je to hloupá investice bez dividend. Když nejsou dividendy, majitelé firmy, tedy akcionáři mají výnos, až když akcie prodají a pak ale už zase nejsou majitelé firmy. Také není dobré prodávat každý rok část akcií, aby byl každý rok výnos z prodeje a pak doufat, že za několik let se splitem se to množství akcií zase zvýší. Naopak je dobré každý rok akcie přikupovat a mít jich stále více i bez splitu a to chce, aby z nich chodily dividendy.

Důležitý je dlouhodobý růst dividend. Jestli rostou u některého podniku dividendy 10 % ročně a jestli budou i nadále, pak máš z kapitálu investovaného do akcií letos např. 4 % vyplaceny jako dividendu. V 8. roce 8 %, v 16. roce 16 %, ve 23. roce 32 %, ve 30. roce 64 %. A ve 35. roce dostaneš ty nebo tvoji potomci už 100 % z dnes investovaného kapitálu jako dividendu, během jediného roku. V indexech Eurostoxx 50, Stoxx 50 a Dow Jones je několik takových podniků, na jejich akcie rozděl pravidelně peníze a užívej ty dividendy jako důchod a zaříd' příjem dětem!

Když dostaneme z dnešní investice do akcií 3 % netto dividendy a ty dividendy porostou 10 % ročně, pak budeme mít ve 38. roce dividendu 100 % netto z dnešního vkladu, během jediného roku. Kdybychom koupili dnes po 1.000 euro 20 různých akcií s růstem dividend 10 %, pak bychom mohli mít ve 38. roce 20.000 euro důchod. Ve skutečnosti se budou ty akcie přikupovat každý rok, pokud budou levné (s P/E pod 15 nebo P/S pod 3) a do každé akcie bude investováno více peněz než 1.000 euro, aby byly roční dividendy 20.000 euro dříve než za 37 let.

10.1 Kdo má právo na dividendy

Důležité dny pro dividendy následují v tomto pořadí: declaration date (den schválení výšky dividendy) – ex-dividend date (den odečtení dividendy) – record date (rozhodný den dividendy) – payment date (výplatní den dividendy). V declaration date den představenstvo společnosti schválí výši dividendy. V ex-dividend date den se dividendy odečte z kurzu akcie. V record date den se zjišťuje, kdo je registrován jako akcionář. V payment date den akciová společnost odesílá akcionářům na konta dividendy. Dividendu dostane jenom ten, kdo má akcie koupeny už před ex-dividend date dnem a od toho dne drží akcie ještě i celý record date den. Pro dividendu není nutné mít akcie už v declaration date den, ani není nutno mít akcie ještě v payment date den. V ex-dividend date den se odečte vyplacená dividendy nebo tehdy vyplacená část roční dividendy z kurzu akcie, takže jestliže se vyplatí najednou celá roční dividendy 6 % z kurzu akcie, nesmíme se leknout, když ten den ztratí naše akcie –6 %. Kdo si chce koupit akcie jen kvůli vysoké dividendě a pak je prodat, musí si tedy často počkat několik dní, až bude moci prodat akcie beze ztráty a musí započítat i daň z dividend, daň z výdělků z prodeje akcií a nákupní a prodejní poplatky za akcii, aby mohl posoudit, zda se to vyplatí držet akcie jen málo dní kvůli dividendě.

V Německu může být declaration date (den schválení dividendy) totožný se dnem, kdy je výroční setkání akcionářů = Hauptversammlung (HV) = Annual General Meeting (AGM) a dividendy se platí několik dní po HV. V USA bývají ty čtyři důležité dny před AGM a po AGM zas, neboť se platí dividendy 4× ročně po částech. Je-li výnos dividendy 6 %, pak v USA klesne v ex-dividend date den akcie o 1,5 % a to 4× ročně. Kdo má americké akcie jen od ex-dividend date do record date, ten získá právo jen na budoucí 1/4 dividendy.

Termíny placení dividend

České, německé a francouzské podniky a banky platí dividendy 1× ročně. Britské podniky a banky platí dividendy po částech 2× nebo 4× ročně. Španělské podniky a banky platí dividendy po částech 2× nebo 4× ročně. Americké podniky a banky platí dividendy po částech 4× ročně. Nizozemská dividendy od Royal Dutch Shell chodí 2× za rok. A z jiných zemí už dividendy nepotřebujeme.

Datum placení dividend můžeme hledat na webové stránce každé firmy u "investor relations" a najdeme často jen datum placení dividend vloni, ex-dividend date den a record date den. Letošní rok ale budou akcie vypláceny

většinou stejný den jak vloni, není-li to letos zrovna den pracovního klidu.

Opční dividenda, scrip dividend

Zde znamená slovo opce možnost volby, zda chceme jako dividendy na konto peníze nebo další akcie. Když na dopis od naší banky neodpovíme, dostaneme peníze. Jen když na dopis bance nebo brokerovi odpovíme, že chceme dividendy vyplatit v dalších akcích, pak nám za obnos dividend pošlou namísto peněz akcie.

10.2 Důchod z dividend

Pro dlouholetou investici jen kvůli dividendám, které mohou být vyšší než náš důchod, jsou vhodné jen málo volatilní akcie starých velkých podniků a bank západní Evropy a USA, které během krachu 2000–2002 klesly jen na 1/2 až 1/3, mají dividendu každý rok 3 % až 8 % z kurzu akcie a dividenda v euro nebo v dolaru každý rok asi 10 % roste. To mohou být například akcie: HSBC Holdings, BNP Paribas, Wells Fargo, Allianz, BASF, BMW, Munich Re, Royal Dutch Shell, Sanofi, Iberdrola, AT&T, Pfizer, Johnson & Johnson, Procter & Gamble, British American Tobacco a BHP Group. Tyto akcie by se mohly držet stále jen pro dividendy. Sice každou dekádu během velkého krachu mohou ty akcie za dva roky klesnout na 1/2 až 1/3, ale za 4 roky se vrátí zas zpátky na vrchol. A ještě mohou každou průměrnou dekádu zdvojnásobit kurz a kapitál v nich a rozdělit se splitem na dvojnásobný počet akcií. Kurzy i dividendy těchto akcií mohou růst asi +100 % až +200 % za průměrnou dekádu a tak tomu bylo i v letech 1990–2007.

Za posledních 30 let před krizí 2008 rostly akcie s dividendou z indexu S&P500 dvakrát více, než rostly akcie bez dividend. To ale neplatí pro bezdividendové akcie jako EMC a Cisco s růstem sto tisíc procent za 10 let od 1990 do 2000. Ve Španělsku bylo roku 2007 těch prvních 1.500 euro dividend bez daně a v Německu bylo asi 1.000 euro dividend ročně bez daně na žádost Freistellung. Ve Španělsku a v USA a od 2009 i v Německu se platí z každého výdělku z prodeje akcií daň nezávisle na tom, jako dlouho se akcie držely. Akcie s nadprůměrnou, pravidelnou dividendou, placenou po částech několikrát ročně, tyto akcie klesávají i v tom největším krachu akcií jako byl v letech 2000–2002 většinou jen na polovinu, protože hodně lidí, pojišťoven, bank a podniků žije z dividend a neprodá akcie ani během krachu.

Dividendy za posledních 10 let u amerických akcií jsou oznámeny na webstránce www.morningstar.com, kde vyhledáme akcii vyplněním jejího symbolu, tickeru a pak klikneme Key Ratios. Ukáží se tam také zisky amerických podniků za minulých 10 let a také zisk očekávaný letos.

Platí-li podnik jeden rok příliš vysokou dividendu 10 % z kurzu, může to být jiný rok jen 1 % nebo 0 % z kurzu a mezi těmito roky se někdy těžko prodá ta akcie beze ztráty. Vysokou 10 % dividendu platí podnik při poklesu jeho zisku, aby nalákal lidi na svou akcii, ale pokles zisku podniku vyvolává pokles kurzu akcie. Podniky se špatným ziskem financují vysoké dividendy kreditem. Však dividendu by měl podnik vyplácet jen ze svého čistého zisku. Jestli vyplatí podnik celý netto zisk jako dividendy, může si dovolit bez kreditu přesně dividendu 10 % z kurzu při P/E 10 a dividendu 5 % z kurzu při P/E 20.

Dividendový výnos = dividendová rentabilita v % = dividenda / kurz akcie × 100.

10.3 Daně z dividend

V době psaní této knihy na Slovensku nestrhli žádnou daň z dividend a slovenské dividendy chodily akcionářům na konto celé, ať už bydlí akcionáři kdekoliv na světě. Daň 0 % z dividend strhne Británie. Čína 10 %. Daň 15 % z dividend strhnou Čechy, Nizozemsko, USA, Japonsko, Brazílie, Korea, Jižní Afrika. Austrálie má daň 15 % nebo u fully franked dividend 0 %. Španělsko má daň 19 %. Daň 25 % z dividend má Belgie, Rakousko, Norsko. Kanada 25 % nebo 15 %. Německo 25 %. Itálie 27 %. Finsko 28 %. Francie 28 % nebo 12,8 %. Švédsko 30 %. Švýcarsko 35 %. Výška daně z dividend se po několika letech změní, tedy pro aktuální informaci je dobré hledat v internetu dnešní výšku daní, však polovina textů v internetu jsou lži nebo omyly.

Máme-li ve vlasti právo na několik stovek euro dividend ročně bez daně, nebo strhnou-li nám v cizině z dividend více procent, než by nám strhli ve vlasti, pak můžeme u našeho daňového úřadu nebo na zahraničním velvyslanectví získat formulář, který s potvrzením našeho domácího daňového úřadu pošleme

na daňový úřad v cizině, aby nám v cizině zadrženou daň vrátil, nebo tu daň nad 15 % vrátil, jestli platíme doma 15 %. Někdy nám tu žádost o vrácení daní z dividend v cizině vyřídí naše banka sama za poplatek 10 až 100 euro. Daň z dividend neprávem sražených v Itálii nám mohou přijít na konta i za 10 let. Jestliže byla stržena daň z dividend v zahraničí stejná jako ve vlasti, už neplatíme daň z dividend ve vlasti a neuvádíme pak ani v cizině zdaněné dividendy v daňovém přiznání. Brzy po vyplacení dividendy se někdy těžko prodá akcie beze ztráty kurzu rovné dividendě.

Roku 2011 byly v Německu nějakým omylem strhávány německé daně 26,38 % ze španělských dividend, které byly již s 19 % zdaněny ve Španělsku, celková daň byla 45,38 %. Akcionáři měli vyplňovat formuláře, platit poplatky a obtěžovat řadu úředníků německého a španělského daňového úřadu, aby dostali polovinu daní z Německa a polovinu daní ze Španělska zpátky. Možná, že ty peníze zpátky byly stejné jako ty poplatky. Nezbyvalo nic jiného, než aby si Němci otevřeli konta u brokera nebo banky v zahraničí a z jejich webstránky koupili španělské akcie na burze Frankfurt. Pak byly španělské dividendy jen jednou zdaněny.

Kdo nemá mzdu ani důchod ani podporu v nezaměstnanosti, jen dividendy nebo výdělek z prodeje akcií, ten má právo na několik tisíc euro ročně dividend nebo výdělků z prodeje akcií bez daně, to bylo roku 2007 asi 8.200 euro v Německu a 10.000 euro v Rakousku. Tedy v Německu byla mzda z práce nebo důchod nebo dividendy nebo výnos z prodeje akcií, prostě celkový měsíční příjem až do asi 650 euro měsíčně bez daně. Povídá se, že ve Francii a v Lucembursku bylo právo na 10.000 až 15.000 euro dividend ročně bez daně. V Británii je prý výdělek z prodeje akcií a dividendy asi až do 20.000 liber za rok bez daně.

Zrovna tak v Čechách by měly být dividendy nezdaněny až do celkové výšky rovné roční mzdě, která se ještě nemusí zdanit, nebo až do výšky rovné maximálnímu důchodu, který se ještě nemusí zdanit, jestliže ty dividendy jsou jediný příjem člověka nemajícího mzdu, podporu ani důchod.

Nemusí platit žádné daně z dividend ten, kdo netráví v žádné zemi světa více než 182 dní roku a nebo si nechá posílat dividendy na svoji vlastní kapitálovou společnost nebo nadaci, nebo bydlí někde na tropickém ostrově, kde dividendy nejsou zdaněny.

Kdo tam nebydlí, měl by si snížit daň z dividend USA ze 30 % na 15 %, Kanady z 25 % na 15 %, Francie ze 28 % na 12,8 %, tím že pošle své bance nebo brokerovi potvrzení o pobytu s razítkem domácího daňového úřadu. V případě USA se ten formulář jmenuje W-8BEN.

10.4 České daně z prodeje akcií a z dividend

Stav roku 2015: Kdo bydlí v Čechách a má zisk z prodeje akcií na burze Praha, Xetra Frankfurt nebo NYSE New York, které držel déle než 3 roky, je osvobozen od daně z tohoto příjmu. Jinde platí lhůta pro prodej akcií bez daně 1 rok. Na Slovensku, v USA a ve Španělsku se platí daň z prodeje akcií vždy a od 1. 1. 2009 i v Německu, pokud se přesáhne nezdanitelné měsíční nebo roční maximum. Pokud člověk nemá mzdu ani důchod ani dividendy a vydělá jen s prodejem akcií, pak výdělek nedaní, pokud nepřesáhne nezdanitelný měsíční příjem, což je například 650 euro za měsíc v Německu.

Kdo v Čechách drží akcie kratší dobu než 3 roky, musí zisk z prodeje akcie uvést v daňovém přiznání a zdanit, pokud vydělal více než 100.000 korun během jednoho roku. Daň z výdělků s akciemi, je povinen platit člověk jen v zemi, kde bydlí déle než 183 dní z roku. V Čechách byla daň z prodeje akcií nedržených 3 roky 15 % roku 2015. Kdo vydělal na prodeji akcií 100.100 korun během jednoho roku a nedržel akcie 3 roky, ten platí daň 15 % z celých 100.100 korun a nejen ze 100 korun.

Existuje možnost odečíst ztráty z prodeje akcií a fondů od výdělků z prodeje akcií a fondů a pak zdanit jen ten výsledný zisk. Jestliže bydlíme v České republice a akcie jsme drželi kratší dobu než 3 roky, pak celkové ztráty z těch krátkodobých obchodů odečteme od celkových výdělků z těch krátkodobých obchodů a jen ze zbylého čistého výdělků platíme daň. Jestliže jsme akcie drželi déle než 3 roky, pak nelze ztráty z jejich prodeje odečíst z výdělků s jinými akciemi. Protože jestliže jsme drželi akcie déle než 3 roky, pak neplatíme z výdělků daň. Kdo kupoval akcie nebo fondy nebo certifikáty po částech a pak prodá všechny cenné papíry jednoho druhu najednou, platí daň jen z těch kusů, které měl kratší dobu než 3 roky a neplatí daň jen z těch kusů, které měl delší dobu než 3 roky. Proto je dobré schovávat si potvrzení, popřípadě vytisknout jej z e-mailu, kolik kusů akcií nebo podílů fondů bylo kterého dne koupeno a prodáno, aby se mohlo daňovému úřadu dokázat, kdy se akcie nebo fondy koupily a prodaly.

Maximální dovolená nezdaněná mzda v Čechách 120.000 korun za rok 2007, to je 10.000 korun měsíčně, by měla být rovná maximálnímu výdělku z prodeje akcií plus dividendy, který není nutno zdanit, jestliže člověk nemá mzdu ani důchod ani státní podporu a výnos z akcií je jeho jediný příjem za celý rok. Jestli byly automaticky už dividendy zdaněny, může člověk žádat daně z dividend od daňového úřadu zpátky. A u zahraničních dividend žádá daňový úřad v zahraničí se žádostí od zahraničního velvyslanectví potvrzenou od domácího daňového úřadu.

Česká republika má s USA dohodu o zamezení dvojího zdanění, proto podléhá zdanění výnosu z amerických akcií české legislativě. V USA strhnou z výdělku s akciemi daň 5 % nebo 15 %, když se držely akcie déle než 1 rok, pro aktuální stav hledat s Google "long-term capital gains tax rates". A daň 10 % až 35 % strhnou broukeři automaticky z výdělku s akciemi v USA, když se držely akcie necelý rok, pro aktuální stav hledat s Google "short-term capital gains tax rates". Aby se nám, lidem bydlícím v Evropě v USA nestráhávaly neprávem daně z prodeje akcií, když máme ve vlasti po 3 letech nebo po roce prodej akcií bez daní, musíme na instituci, kde máme v USA konto, poslat vyplněný formulář W-8BEN, který nám pošle banka, nebo vytiskneme z internetu. Raději však nepoužívejme na nákup akcií žádného amerického brokera a kupujme americké akcie ve Frankfurtu přes levnou evropskou banku, pak nebude žádná daň z prodeje akcií stržena. Pro Evropana je nejjednodušší kupovat akcie velkých amerických firem stejně tak jako akcie Evropy na burze Xetra a ve Frankfurtu a vystačit celý život s jediným kontem v euro pro akcie, které funguje i jako girokonto na všechny možné platby.

Poslední čas strhávají banky v některých zemích světa samy koncem roku daň z výdělků z prodejů akcií, když odečetly od výdělků všechny roční ztráty z prodejů akcií. V tom případě pro případnou kontrolu daňovým úřadem stačí vytisknout na papír roční daňový certifikát, který nám banka v lednu zaslala v PDF.

10.5 Slovenské daně z prodeje akcií a z dividend

Stav 2015: Slovenské dividendy byly během psaní této knihy bez daně. Výdělek z akcií a fondu museli Slováci žijící déle než 183 dní z roku na Slovensku zdanit daní 19 %, i když akcie nebo fondy drželi léta, ale nekoupili je už před 1.1.2004. Akcie a fondy koupené před 1.1.2004 je možno prodat bez daně z výdělku. V daňovém přiznání se vypíší výdělky z prodeje akcií a fondů a ztráty z prodeje akcií a fondů během jednoho roku, celková ztráta se odečte od celkového výdělku a zdaní se jen pozitivní zbytek. Do daňového přiznání se nepíší dividendy. Zdanit bylo nutno jen výdělek z prodeje akcií nad 1.000 euro za rok 2015, pokud člověk dostával i mzdu nebo důchod. Tedy od výdělku z prodeje akcií, byly odečteny ztráty z prodeje akcií a bylo odečteno 1.000 euro a zdaněn byl jen zbytek roku 2015. Výnos z prodeje fondů se zdanil celý. Nezdanitelná mzda nebo důchod na Slovensku roku 2015 bylo 240 euro za měsíc, to je 2.880 euro za rok a tak vysoký by měl být logicky i roční nezdaněný výnos z prodeje akcií, když člověk neměl mzdu, podporu, důchod ani dividendy a výnos z prodeje akcií byl jediný příjem za celý rok. Jen ten přebytek výdělku s akciemi nad tyto sumy by měl být zdaněn.

Dnešní zdanění dividend a výdělku s akciemi v Čechách a na Slovensku hledej prosím v diskusních fórech! Protože tato kniha není aktualizována každý rok.

11. Benjamin Graham – investiční strategie

Benjamin Grossbaum se narodil 9.5.1894 v Londýně a zemřel 21.9.1976 ve věku 82 let v Aix en Provence. Malý Ben Grossbaum se přestěhoval s jeho židovskou rodinou roku 1895 ve věku jednoho roku z Británie do USA a vyrostl v New Yorku.

Roku 1900 jako šestiletý šel Ben do školy. Od 1903 bydlel Ben v 116th Street nr. 244.

1912 jako osmnáctiletý začal chodit na Columbia University in the city of New York (zkratka Columbia) a studoval anglicky, francouzsky, řecky, matematiku, hudbu a filozofii. 1914 ukončil Columbia University, vyučoval cizince anglicky, změnil si jméno z Grossbaum na Graham a pak našel práci jako makléř obligací na Wall Street u firmy Newburger, Henderson & Loeb – Broadway nr. 100.

1917 jako třináctiletý měl svatbu s Hazel Mazur a otevřel si obchod s gramofonovými deskami Broadway Phonograph Shop na rohu Broadway a 98th Street.

1920 se stal junior partner firmy Newburger, Henderson & Loeb.

1923 firmu opustil a založil s rodinou Harris privátní investiční společnost a fond Graham Corporation. Investoval peníze od klientů a jen z toho výdělku nad 6 % ročně si bral 20 % jako poplatek.

1925 firmu Graham Corporation zavřel a 1926 založil Benjamin Graham Consortium, kde klienti hned investovali 400.000 dolarů. Jeho partner ve firmě se stal Jerome Newman.

1928 jako čtyřiatřicetiletý začal vyučovat na Columbia Business School – New York a jeho známými se stali Bernard Baruch a David Dodd. Na univerzitě přednášel Graham security analysis, to je bezpečnost investice do akcií a dluhopisů, kde vykládal lidem o vnitřní hodnotě akcií, o P/E, o riziku a o výhledech do budoucna. Jeho přednášky chodili poslouchat i profesori univerzity. A přednášel na univerzitě až do roku 1956 do věku 62 let. Současně přitom pracoval až do roku 1956 jako manager jeho fondu Benjamin Graham Consortium, zvaným od 1936 Graham-Newman Corporation.

Fond Benjamin Graham Consortium vynášel klientům průměrně 17 % až 20 % ročně od 1923 do 1929. 1929 měl kapitál fondu hodnotu 2,5 milionů dolarů a rok 1929 byl zakončen se ztrátou –20 %. Benjamin Graham odmítl stát se společníkem ve firmě Bernarda Barucha.

Rok 1930 zakončil se ztrátou –50 % a zavázal se, že nebude brát 5 let žádné poplatky od klientů a bude žít jen z honorářů jako docent, autor a poradce.

1931 fond ztratil –16 %, roku 1932 fond ztratil –3 % kapitálu klientů a tak z toho maxima z roku 1929 už bylo ztraceno –70 % kapitálu klientů. Během těch čtyř ztrátových let Graham vyplácel klientům každý kvartál dividendy 1,25 % z kapitálu a z toho maxima z roku 1929 = 2,5 milionů dolarů s poklesem kurzů a s dividendami už zbylo 1932 jen 22 % kapitálu = 550.000 dolarů. Mnozí klienti si vybírali peníze se ztrátou.

Rok 1933 začal fond s kapitálem 375.000 dolarů a výnos toho roku byl +50 %.

Benjamin Graham se poučil z krachu akcií 1929–1932, že je nutno kupovat akcie levně, pod vnitřní hodnotou. Graham se stal otcem dvou investičních disciplín: security analysis a value investing. Zajímaly ho firmy se silnými bilancemi, nízkým zadlužením, nadprůměrným profit marginem a s dostatečným cash flow. Propagoval margin of safety = míru bezpečnosti, jako rozdíl mezi kurzem akcie a vnitřní hodnotou akcie, pro podniky s dobrým fundamentem jen momentálně podceněné. Graham začal psát bezúspěšné divadelní hry.

1934 vydali Benjamin Graham a David Dodd knihu Security Analysis.

1935 už byly ztráty z krachu akcií vydělány zpátky a klientům byly zaplacený ztráty. Benjamin Graham a další lidé založili společnost New York Society of Security Analysis.

1936 se Benjamin Graham Consortium přejmenovalo na Graham-Newman Corporation.

1937 vydal Benjamin Graham knihu The Interpretation of Financial Statements, na které spolupracoval i Charles Mc Goldrick. Roku 1937 měl Graham první rozvod a 1938 měl 44-letý druhou svatbu, s 26-letou Carol Wade. 1940 měl druhý rozvod a 1944 měl třetí a poslední svatbu s Estelle Messing, zkráceně Estey.

Roku 1948 zástupce pojišťovny GEICO a advokát pojišťovny GEICO z Washingtonu D.C. přesvědčili Grahama, aby koupil 50 % akcií pojišťovny a to bylo 25 % kapitálu Grahamova fondu. Pak bylo zjištěno, že podle zákona fond smí vlastnit maximálně 10 % akcií nějaké firmy, tedy byly akcie fondu přepsány na Grahamovy klienty a na Grahama. Od 1948 do 1956 za 8 let ty akcie GEICO vyrostly +1 635 %. Část akcií

Graham roku 1956 prodal, část si jich nechal. Roku 1972 dosáhly akcie GEICO maxima. Pak přišla na pojišťovnu krize a akcie klesly do roku 1976 na 1/30, ztratily –97 %. Od roku 1970 začal kupovat akcie GEICO i Warren Buffett pro jeho Berkshire Hathaway holding a do roku 1996 koupil Warren Buffett už všech 100 % akcií a pojišťovna přestala existovat pod svým starým jménem GEICO = Government Employees Insurance Company.

Roku 1949 napsal Benjamin Graham knihu *The Intelligent Investor* a ta vyšla 1950.

1954 zaměstnal Benjamin Graham ve své firmě Warrena Buffetta, kterého znal jako svého žáka z univerzity. Warren Buffett zas za 2 roky 1956 tu firmu opustil, aby si založil vlastní firmu v Omaze, Nebraska.

1954 byla hodnota kapitálu v Graham-Newman Corporation 6 milionů dolarů. Kapitál firmy rostl průměrně +20 % ročně a když byl vzat klientům roční poplatek 20 % z výnosu nad 6 %, zbyl klientům růst kapitálu průměrně +17,2 % ročně. Obchodovalo se s akciemi, dluhopisy, arbitrážemi a s opcemi na pokles kurzu = puts. Mnozí klienti Grahama se pak stali i klienti Warrena Buffetta.

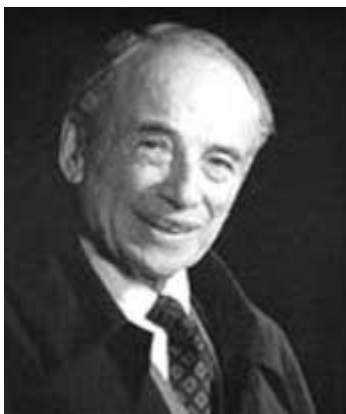
1956 Benjamin Graham firmu a fond Graham-Newman Corporation zavřel. Přestěhoval se 62-letý s paní Estelle do Los Angeles, Beverly Hills, North Maple nr. 611. Benjamin Graham přednášel jako profesor zadarmo 15 let na škole Graduate School of Business na UCLA = University of California in Los Angeles.

1962 spoluzaložil Financial Analysts Federation = Association for Investment Management and Research, kde skládali analytici zkoušky. Benjamin Graham si našel ve Francii v Aix en Provence o 20 let mladší milenkou Marie Louise Amingues = Malou. Chtěl by strávit z každého roku polovinu v Kalifornii s jeho paní a polovinu roku ve Francii s jeho milenkou. Paní Estelle Graham marně brečela, že jí byl Ben nevěrný. Ben přestěhoval milenkou do Kalifornie a koupil jí byt ve městě La Jolla. Mnohé dny také trávil Ben na ostrově Madeira v hlavním městě Funchal.

1968 se ho ptal Warren Buffett, jaké akcie koupit pro jeho investiční společnost, když byly všechny akcie drahé.

26.1.1968 se Warren Buffett a 12 studentů a Benjamin Graham sešli v hotelu Del Coronado v San Diego. Pak se scházel spolek lidí organizovaných Buffettem na celý týden s Grahamem každý rok a bylo to už 60 lidí. Z nich později vznikli sami slavní manažeři fondů a slavní investoři.

1970 chtěl Graham psát nové vydání knihy *Inteligentní Investor* za spolupráce Warrena Buffetta, ale styl investování Grahama byl defenzivní a styl Buffetta byl aktivní a pro ty rozdílné styly ke spolupráci na knize nedošlo.

Benjamin Graham. Zdroj: buyingvalue.com

Rozdíl mezi Benjaminem Grahamem a Warrenem Buffettem

Benjamin Graham kupoval jen extrémně levné akcie od podniků se ziskem rostoucím minulá léta průměrně 4 % ročně bez vyhlídky do budoucna a to fungovalo jen ve 40. až 60. letech dvacátého století. Warren Buffett si strategii opravil, vypátral jen zdravé prvotřídní podniky se stálou předností nad ostatními, se ziskem rostoucím 10 % až 15 % ročně a pak s nákupem akcie léta čekal, až akcie klesla na rozumnou cenu s P/E pod 15 a vydělal tak mnohem více s akciemi než Graham.

Teprve 1975 rok před smrtí, když už Graham neinvestoval, začal se Graham zajímat o budoucí nadprůměrný růst zisku a pak doporučoval koupit akcie s potenciálem +50 % za 2 roky. Poslední rok života Benjamin Graham a 60-letý James Buchanan Rea (1916–1995) plánovali založit nový fond Rea-Graham-Balanced-Fund, který by použil poslední verzi Grahamových kritérií pro nákup a prodej akcií. Velký krach akcií 1929–1932 byl už daleko a tak jako dvaosmdesátiletý si myslel Graham, že nemá význam zabývat se moc detaily v analýze cenných papírů, protože s pomocí několika jednoduchých principů lze dosáhnout lepšího výsledku.

Ta nová kritéria byla: E/P akcie mělo být 2× vyšší než úrok státních dluhopisů a průměrný roční růst zisku firmy měl být aspoň +7 %. Koupit akcie dole při baisse a prodat akcie nahoře při hausse. Získat levné růstové papíry za výprodejní ceny. Akcie měla mít potenciál růstu +50 % za 2 roky. Nejdůležitější bylo mít ty správné principy, silný charakter a zůstat svým principům věrný.

21.9.1976 Benjamin Graham dvaosmdesátiletý zemřel v Aix en Provence ve Francii a jeho popel byl převezen na židovský hřbitov Stephen Wise Free Synagogue Westchester Hills, Hastings on Hudson, severně od New Yorku. Graham zanechal 1976 po sobě pro paní Estellu a děti asi 3 miliony dolarů a mnohé akcie Geico. Milenka Malou dědila byt v La Jolla. James Buchanan Rea pak sám provozoval Rea-Graham Balanced Fund a po jeho smrti 1996 byl fond přejmenován na American Diversified Global Value Fund.

Benjamin Graham napsal knihy:

Security Analysis, 1934, 725 stran.

The Intelligent Investor, 1949–1950, originální 1. až 4. vydání z let 1950 až 1975 mají 224–270 stran.

The Memoirs of the Dean of Wall Street, nové vydání 1996, 351 stran.

Jeho první dvě knihy jsou prý učebnicí a biblí pro všechny value investory dodnes. Kniha Security Analysis je nestravitelně dlouhá, nudná a komplikovaná. Kniha Inteligentní investor v originále je krátká a srozumitelná forma ze Security Analysis. Knihu Inteligentní investor zmodernizoval a prodloužil Jason Zweig, byla vydána roku 2007 také česky a z původně 224–270 stran vzniklo nudných 504 stran, jen málo slov Grahama je v originále tak jako v edicích 1950–1975.

Nejlépejší kniha a nejpotřebnější kniha na téma Graham a jeho strategie je jednoduchá a srozumitelná kniha, kterou napsala Janet Lowe: Value investing made easy – Benjamin Graham's classic investment strategy explained for everyone. Vyšla roku 1996 a má 204 stran. Ta kniha vyšla roku 2000 německy jako: Die Graham Methode – Benjamin Grahams Value Investing Schritt für Schritt, má 267 stran.

Benjamin Graham doporučuje

V důkladné analýze investice stojí na prvním místě bezpečnost a na druhém místě uspokojivý výnos. Studujte historii burzy, analyzujte vaše vlastní schopnosti a zkuste najít nějakou investiční metodu, o které věříte, že by mohla být ve vašem případě ta správná! Potom této metodě následujte bez ohledu na to, co ostatní lidé činí, myslí a mluví! Držte se vlastních metod a neplavte nikdy s proudem! Lidé na Wall Street se nic neučí a všechno zapomenou. Chamtivost a přehnané naděje budou tak dlouho existovat jako lidstvo. Jsou jen dva předpoklady pro úspěch na burze: správně myslet a nezávisle myslet. Malý investor následující solidní principy může dlouhodobě dosahovat lepší výsledky než fondy. Důvěřujte vašemu vědění a vašim znalostem, a když jste přišli k dobrému výsledku, pak jedněte a nečekejte na ostatní!

Zaplaťte za 1 dolar jen 50 centů, kupte akcie pod cenou! Akcionáři by měli vždy jednat tak, jako když kupují celý podnik a nejen kus papíru. Měli by kupovat pod vnitřní hodnotou akcie a prodat akcie, když kurz vnitřní hodnotu dosáhl. Uspokojivé výsledky docílí investor, když koupí akcie pod jejich vnitřní hodnotou.

Vnitřní hodnota akcie podle Grahama = $EPS \times (8,5 + 2G)$.

Ze vzorce plyne, že kdyby byl růst zisku podniku $G + 10\%$ za rok, bylo by při kurzu rovném vnitřní hodnotě akcie pak P/E 28,5 a PEG 2,85, ale pro míru bezpečnosti 100 % je dobré koupit akcie za polovinu jejich vnitřní hodnoty, tedy asi při P/E 14,25 a PEG 1,42. Při růstu zisku $+20\%$ za rok vychází kurz rovný vnitřní hodnotě akcie při P/E 48,5 a PEG 2,42, ale pro míru bezpečnosti 100 % je dobré koupit akcie za polovinu jejich vnitřní hodnoty, tedy asi při maximálně P/E 24,25 a PEG 1,21.

EPS = earnings per share, čistý zisk podniku připadající na jednu akcii. P/E = kurz / zisk. PEG = P/E/G = kurz akcie dnes / zisk podniku posledních 12 měsíců / očekávaný růst zisku podniku budoucích 12 měsíců.

Warren Buffett ten vzorec $\text{EPS} \times (8,5 + 2G)$ nikdy nepoužíval a myslel si, že se Benjamin Graham zbláznil, když tento podivný vzorec vymyslel.

Hledejte podceněné akcie kleslé pro špatnou zprávu nebo pro krátkodobý problém, když je jinak podnik zdravý! Nestarejte se o celý trh, i na drahém trhu jsou zvláštní nabídky! Nekupujte nikdy akcii jen proto, že právě roste nebo právě klesla! Nehleďte rychlý výdělek, hleďte standardní podnik, kterého akcie můžete držet celý život! Investor nemůže docílit nadprůměrného úspěchu s krátkodobým držením nových akcií IPOs, ale s dlouhodobým držením starých akcií často. Tam a zpátky obchodování s akciemi není žádná strategie, která by garantovala jistotu výnosu a jistotu kapitálu, tak jako důkladná analýza podniku a akcie. Aby měl investor trvale nadprůměrnou šanci, musí dodržovat seriózní a nadějně principy, které na Wall Street nejsou populární. Chce to najít podceněné akcie, které upadly v nemilost a pak vydělat na přehánění a na hlouposti ostatních účastníků na burze. Konzervativní investor se musí omezit na významné podniky, které svoji sílu už léta prokazují a mají dobré bilance.

Atraktivní akcie pro Grahama měly podprůměrné P/E, dividendu 3 % až 6 % a zisk podniku za poslední 10 let rostl aspoň o 1/3, to je průměrně +3 % ročně (to později opravil Graham na +7 % ročně) a pravděpodobně bude podobný růst zisku následovat i v budoucnu.

Diverzifikujte a rozložte peníze portfolia na 10 až 30 akcií! (Podle Warrena Buffetta stačí 6 akcií). Portfolio by měly tvořit jen akcie a dluhopisy v poměru 25:75 až 75:25, normálně 50:50. Dobré je také mít ještě peníze v hotovosti pro nečekané příležitosti rychle něco nakoupit.

Roku 1950 podle Grahama stačil roční výnos portfolia +7 % a to je průměr z ročního výnosu z akcií +7 %, z dividend +3 % a z dluhopisů +4 %. Tedy $((7\% + 3\%) + 4\%) / 2$. Ale Grahamův fond vynášel klientům průměrně 17 % až 20 % ročně od 1923 do 1929. Obvykle dlouhodobě roste kurz akcie stejnou měrou jako tržba a zisk podniku. U vedoucích podniků očekávají investoři růst tržby a zisku průměrně +5 % až +7 % ročně. Zisky nemusí růst každý rok, ale investoři by měli být nedůvěřiví, když při klesajícím zisku management nedělá žádná nápravná opatření.

Existuje aspoň šest způsobů, jak zvýšit zisk podniku: snížit výdaje, zvýšit ceny, dobýt nové trhy, zintenzívnit odbyv v trzích, udělat ze ztrátových produktů výnosné nebo přestat vyrábět ztrátové produkty.

Cílem investora by měl být růst portfolia aspoň +10 % ročně, ale investoři, kteří s portfoliem dobře pracují, dosáhnou růst nad +15 % ročně. To lze dosáhnout koupením podceněných akcií a prodáním předražených akcií. Buďte trpěliví! Nejvyšší výdělků se dosahují s podceněnými akciemi drženými 2 roky až 5 let. Že je pečlivé načasování, timing klíč k úspěchu, tedy pečlivě volit den nákupu a den prodeje, to se snaží traders, brokers a banky investorům jen namluvit. Kdo zkouší štěstí s timingem, přesně načasovat nákup a prodej, to není investor, ale spekulant.

Akcie je podíl na podniku a hodnota podniku určuje vnitřní hodnotu akcie. Burza je iracionální, nerozumná, některé akcie jsou předražené, jiné podceněné. Jen kdo koupí akcie levně, dosáhne trvale dobrý výnos z akcií. Riziko investice do akcie se minimalizuje s mírou bezpečnosti – margin of safety, nákupem za cenu pod vnitřní hodnotou. Disciplinovaný investor nenásleduje stádu, nereaguje na pohyb burzy, hledá a koupí akcie prodávané pod jejich pravou hodnotou a pak čeká, až trh chybu pozná a cenu akcie koriguje nahoru, kde by investor s výnosem prodal. To trvá měsíce i roky, než je dosažena vnitřní hodnota akcie, buďte trpěliví! Malí investoři by se měli vyhnout akciím mladých firem a nesnažit se vydělat na krátkodobých výkyvech kurzu. Když kurz stoupl na pravou hodnotu, pak je čas vzít výnos, který bude investován do jiných podceněných cenných papírů. Mějte vlastní emoce – pocity pod kontrolou! Kupovat jen akcie velkých starých firem, to zmenší riziko.

Grahamova kritéria pro výběr akcií

Podnik by měl mít roční tržbu nad 100 miliónů dolarů.

Dobré je, když podnik platí už 20 let dobré dividendy, z těch je zisk, i když by kurz akcie nerostl. Dividendy jsou znamením ziskovosti podniku. Investoři by měli koupit jen akcie podniků, které platí každý rok dobré dividendy a mají na dividendy peníze ze zisku. Platí-li podniky dividendy z rezerv, mohou podniky dostat potíže.

Hledejte finančně silné významné podniky, solidně konzervativně financované, se snadným přístupem ke kapitálu! Nízké zadlužení znamená nízké riziko akcie. Cizí kapitál by neměl být vyšší než vlastní kapitál. Cizí kapitál by měl být nižší než $2\times$ čistý oběžný majetek. Oběžný majetek = oběžná aktiva by měla být aspoň $1,5\times$ nebo $2\times$ vyšší než krátkodobé závazky = current ratio nad 2. Dlouhodobé závazky ne vyšší než čisté oběžné jmění. Celkové závazky ne větší než 110 % čistého oběžného jmění. U energetiky by měl být vlastní kapitál aspoň $1/3$ z celkového kapitálu, tedy cizí kapitál maximálně $2\times$ vyšší než vlastní kapitál. U bank krátkodobé závazky daleko přesahují vlastní kapitál, cizí kapitál je mnohokrát vyšší než vlastní kapitál. Nejprve myslel Graham, že podnik musí dosahovat průměrný roční růst zisku aspoň $+3\%$ posledních 10 let a zvýšit zisk za posledních 10 let aspoň o $1/3$, později to opravil Graham na růst zisku $+100\%$ za 10 let = průměrně ročně $+7\%$. Vybraný podnik pro investici musí zvyšovat zisk v minulých letech více, než je průměrný růst zisku podniků ze stejného oboru a mít předpoklady v tom pokračovat. Za posledních 10 let by neměl zisk podniku poklesnout častěji než $2\times$ o maximálně -5% a posledních 10 let by neměl podnik dosáhnout žádný rok ztrátu. U růstových akcií žádný rok z posledních 5 let by neměl podnik dosáhnout ztrátu a dividendy by měla být u růstových akcií placená aspoň od letošního roku.

Nekupujte prioritní akcie! Kmenové akcie přinesou větší výnos. Když se snaží jiný podnik náš podnik převzít, pak nakupuje na burze masívně jen akcie kmenové a ty proto rostou více než akcie prioritní.

P/E růstové akcie by mělo být nižší než 25-násobek průměrného EPS za posledních 7 let. P/E hodnotové akcie nižší než 15-násobek průměrného zisku poslední 3 roky a maximálně 40 % z maxima P/E za posledních 10 let. Přesáhne-li P/E hodnotu 20, pak se stává akcie objekt spekulace.

P/B by mělo být 0,7 až 1,5. P/B = kurz / účetní hodnota.

Akcie je podceněná, když je její vnitřní hodnota aspoň 50 % nad dnešním kurzem.

Kurz akcie je dobrý maximálně $2/3$ z čistého oběžného majetku na akcii. Čistý oběžný majetek = oběžný majetek minus závazky.

Podnik by měl mít schopný, upřímný a poctivý management a dobré vyhlídky do budoucna. Dobrý management podniku, schopní páni z vedení dokáží dobré kurzy akcií, špatný management dělá špatné kurzy akcií, proto někdy dochází ke konfliktům s vedením podniku. Na shromáždění akcionářů obhajujte svoje zájmy a nespokojte se s odpovědí managementu: "Když se vám management nelíbí, můžete přece akcie prodat." Vedoucí podniků jsou pomocníci akcionářů a správci jejich majetku a podle zákona jsou povinni jednat jen v zájmu akcionářů. Hledejte podnik, od kterého management, tedy vedoucí pracovníci vlastní významný díl jeho akcií! Máte-li volbu mezi skvělým managementem a skvělým podnikem, volte skvělý podnik!

Výnosnost akcie E/P by měla být aspoň $2\times$ vyšší než úrok desetiletých státních dluhopisů.

Výnos dividend je dobrý aspoň $2/3$ z úroku dluhopisů a víc než 3 % z kurzu akcie při jejím nákupu.

Při koupení dobré akcie za výhodnou cenu nemohou investoři udělat žádnou velkou chybu. Těžká chyba je ale koupit pochybné akcie, které jsou vychvalovány. Také je těžká chyba koupit dobré akcie v poslední fázi býčího trhu – hausse.

Abychom se vyhnuli měnovému riziku, Graham doporučoval kupovat jen akcie z vlasti. To znamenalo pro něj kupovat jen akcie z USA. Pro nás v Evropě to znamená kupovat jen akcie ze zemí Evropy, kde je euro. Evropan kupující americké akcie podle parametrů Grahama je tedy zcela vedle, měl by kupovat akcie ze zemí s euro. Od 2000 do 2007 ztratil Čech v amerických akciích 50 % hodnoty kapitálu vlivem slábnutí dolaru nebo posilování koruny. Investor v západní Evropě s akciemi USA od 2000 do 2007 ztratil -30% hodnoty kapitálu vlivem slábnutí dolaru proti euro.

Ta kritéria pro výběr akcie však nedoporučuje Graham dodržovat všechny současně jako kuchařský recept! Vyšly by polomrtvé akcie! Každý si má vybrat jen asi tři kritéria, která se pro něj po vyzkoušení ukáží jako nejvýnosnější! (Já bych se omezil na P/B pod 3, P/S pod 3, dividendu nad 3% a očekávaný růst zisku nad $+20\%$ budoucích 12 měsíců a ostatní už není tak důležité pro výnos z akcií za 1 rok až 3 roky.)

Benjamin Graham od roku 1975 doporučoval lidem koupit akcie s potenciálem růstu $+50\%$ za 2 roky a prodat akcie, když se ten potenciál $+50\%$ ztratil, nebo prodat akcie za 2 roky. Která akcie je schopná růstu $+50\%$ za 2 roky? Když má akcie P/E 15 nebo méně a všichni analytici očekávají, že zisk podniku letos asi $+20\%$ poroste a příští rok zas $+20\%$. Samozřejmě, nižší P/E je lepší a vyšší G je lepší. Ale při P/E 15 a G

+10 % nemá akcie potenciál růstu +50 % za 2 roky. Jen technologické akcie jsou přijatelné i s P/E 20 jako maximum, ale pak to chce G +30 % pro ten potenciál +50 % za 2 roky. P/E = kurz / zisk. G = roční růst zisku podniku.

Benjamin Graham napsal v knize:

Technická analýza není věda. Neosvědčila se jako spolehlivá pro docílení výdělků na burze. Nemůže být dlouhodobě úspěšná. Teoretický základ technické analýzy spočívá v chybné logice nebo na prostém tvrzení. O velkých propadech akcií by se mělo v televizi a v tisku mluvit pouze pozitivně, asi takto: "Akcie jsou dnes ještě levnější, Dow Jones poklesl dnes dalších –2,5 %. Je to už čtvrtý den v řadě, co akcie zlevňují. Tento rok poklesl index již –50 %, to znamená tak výhodný nákup, jaký tady již dlouho nebyl. Někteří analytici jsou ještě optimističtější a očekávají další pokles akcií tento týden."

Sběratelé jakýchkoliv předmětů, když ceny poklesnou a předměty jsou v nabídce se slevou desítky procent, nebudou litovat, že je kdy koupili a nebudou je prodávat. Naopak začnou nakupovat další kusy se slevou a budou se těšit z toho, že za ně zaplatí mnohem méně než před rokem. A tak je to i s akciemi. Některé akcie máme na 1 rok, jiné na 4 roky a pak prodej s výnosem, jiné akcie je dobré držet až do smrti jen pro dividendy. V případě poklesu kurzu nedáme nikdy na radu analytiků ani na radu spisovatelů knih pro trading a neprodáme, ale rádi po zastavení poklesu akcie přikoupíme. To platí však jen pro akcie starých a velkých podniků a bank, kterým neškodí konkurence a zvyšují zisk.

Prodat by se měly akcie, myslel si Benjamin Graham:

Když vyrostla akcie +50 %, když kurz akcie by byl rovný vnitřní hodnotě akcie, když poklesl zisk podniku tolik, že akcie je 1,5× dražší než její vnitřní hodnota, když byla vynechána dividendy, když byla akcie držena 2 roky.

Benjamin Graham dosahoval průměrný roční výnos z akcií 17 % až 20 %, výjimka byla, když se nespokojil s +50 % a s držením akcií 2 roky a dosáhl za 8 let 1948–1956 +1 635 % s akcií pojišťovny GEICO.

Ideologie Benjamina Grahama spočívala v tom, koupit akcie výhodně a za dobrý kurz je prodat. Graham prodával často akcie, když vyrostly +50 %, nebo když dříve stanovený cílový kurz akcie byl dosažen. Každá akcie by měla mít potenciál zvyšovat výnos portfolia o +50 %, vidíme-li ale, že akcie náš cíl nedosáhne, protože se fundamentální vlastnosti zhoršily, měli bychom ihned akcii prodat. Hledejte akcie s potenciálem růstu +50 % za 2 roky a prodejte všechny akcie, které za 2 roky těch +50 % neudělaly! Zvláště dobré akcie ale můžeme držet i léta, jestli jejich růstový potenciál zůstává po léta silný, protože vnitřní hodnota akcie stále uhání před kurzem akcie nahoru, když podnik zvyšuje zisk.

Ten nejúspěšnější a nejslavnější investor světa – Warren Buffett byl nejvíce ovlivněn investičními myšlenkami Benjamina Grahama, když 1950 studoval na Columbia University Business School v New Yorku, kde byl Benjamin Graham profesor a četl knihy Benjamina Grahama: Security Analysis (1934) a The Intelligent Investor (1949–1950). Ty knihy vyšly německy jako: Intelligent investieren a 2007 česky jako: Inteligentní investor. A Warren Buffett byl ovlivněn nápady Philipa Fishera, když 1958 četl jeho knihu: Common Stocks and Uncommon Profits. Kniha vyšla německy jako: Die Profi-Investment-Strategie.

Já nedoporučuji knihy od Benjamina Grahama, ale knihy od Janet Lowe o Grahamovi. V těch je strategie Grahama napsaná srozumitelněji a také doplněna o poslední nápady z roku 1975, když už Graham knihy nepsal. Doporučuji tedy číst na téma inteligentní investování podle Grahama jen knihu od Janet Lowe: Value investing made easy – Benjamin Graham's classic investment strategy explained for everyone, roku 1996 anglicky, 205 stran. Roku 2000 vyšla ta kniha německy jako: Die Graham Methode – Benjamin Graham's Value Investing Schritt für Schritt, 268 stran. Anglickou i německou verzi knihy lze koupit přes www.amazon.de a www.amazon.com

Kritéria pro dobrou investici jsou vypůjčena z knihy: Janet Lowe: Benjamin Graham – Value investing made easy – Classic investment strategy explained for everyone.

Krátká česká verze Grahamovy americké knihy je: **Naučte se investovat, autor Daniel Gladiš**

12. Warren Buffett – investiční strategie

Nejznámější a nejúspěšnější akciový investor světa, od kterého se lidé mohou mnoho naučit. Však nelze převzít všechno. Některé akcie koupil Warren Edward Buffett příliš drazo, některé podniky dosahovaly pokles zisku, některé extrémně drahé akcie měl včas prodat, neměl ztrácet peníze 2008–2010 s deriváty, neměl se snažit stále být ten nejbohatší člověk světa, měl včas přestat počítat miliony, protože měl málo času pro rodinu a paní ho proto opustila.

Životopis, biografie

Když bylo pro hugenoty (protestanty) ve Francii nebezpečno a byli pronásledováni, mnozí z nich se v 17. století vystěhovali do Ameriky. Jeden z nich si obstaral farmu na ostrově Long Island před New Yorkem a jmenoval se John Buffett. Několik generací později už žili jeho potomci i ve městě Omaha, Nebraska, USA. Howard Buffett a Leila Buffett měli tři děti: Bertie, Doris und Warren. Warren Edward Buffett se narodil dne 30.8.1930 v Omaze a žije tam až do dnes.

Warren Buffett začal v Omaze roku 1936 navštěvovat základní školu. Pak byl na rok až dva roky na několika středních školách a na několika univerzitách, kde studoval ekonomii a podnikové hospodářství. Jeho studia zakončil roku 1951 na Columbia University Business School v New Yorku a stal se magistrem podnikového hospodářství – master's degree.

Warren se styděl oslovovat holky. Ale přece jen měl s několika holkami setkání. Měl také problém uchvátit Susan Thompson. A tak se proto scházel s jejími rodiči a ti mu pomohli získat zájem od Susan. Přece jen jí imponovaly Warrenova inteligence a peníze a tak se Susan rozešla se svým kamarádem a byla volná pro Warrena. Roku 1952 měl 22-letý Warren Buffett svatbu se Susan Thompson. Potom dostali tři děti: Howard, Peter a Susan.

Roku 1958 koupil Warren Buffett v Omaze ve Farnam Street dům za 31.500 dolarů a žije v něm dodnes. Warren a Susan zaměstnávali v domku černošku jako hospodyně.

Warren Buffett se staral příliš moc o jeho holding a o vydělávání miliónů dolarů a na Susan měl málo času. Také byl Warren často a dlouho v New Yorku a ve Washingtonu se šéfovou novin Washington Post, s židovkou Katharine Graham. Ta byla o 13 let starší než Warren a nebyla příbuzná s Benem Grahamem.

Protože měl Warren málo času na Susan a staral se jen o miliony dolarů, roku 1977 paní Susan Warrena opustila a bydlela nerozvedená v San Francisku. V San Francisku byla Susan zpěvačka a starala se o dobročinné organizace. Warren chtěl splnit všechny požadavky od Susan, chtěl se naučit tancovat a přestěhovat do San Franciska, jen aby s ní mohl bydlet stále, ale ona měla raději svobodu a ráda se stýkala s prostými lidmi a se žádnými miliardáři. Warren Buffett byl velice nešťastný a paní ho proto dala dohromady s Astrid Menks, která byla číšnice v kavárně v Omaze a dnes s ním žije. Astrid Menks pak zanechala navždy práci ve French Café a chodila Warrenovi do domu uklízet a vařit a přišívat knoflíky. Rodina Menks opustila Lotyšsko, když jej obsadilo Rusko, pak byla vlast rodiny Menks západní Německo, kde se 1946 Astrid narodila a v jejích 5 letech se rodiče a ona stěhovali do USA. Susan, Astrid a Warren byli kamarádi. Warren zakázal Susaně prodávat její akcie Berkshire Hathaway (dosáhly jednou hodnotu 3 miliardy dolarů) a kdykoliv když potřebovala peníze, bez problému jí Warren napsal šek i na deset tisíc dolarů. Jeho první auto byl levný brouk Volkswagen, i když už byl multimilionář.

Warren Buffett pije prý přes litr coca coly denně, to je cherry coke s příchutí třešně. V restauracích u nejlepších kuchařů prý žádá Warren udělat mu hamburger a pommes frites, i když nejsou na jídelním lístku. Asi pro jeho velký konzum coca coly, hamburgerů a pommes frites roku 1999 vzali Warrenovi v nemocnici půl metru střeva.

Warren Buffett používá také computer a internet. Dívá se na webstránky:

www.bloomberg.com , www.valueline.com , www.moodys.com , www.standardandpoors.com , www.prnewswire.com , www.sec.gov/edgar.html

Warren Buffett čte spoustu novin, každý den stráví hodiny s novinami: Wall Street Journal, New York Times, Washington Post, Los Angeles Times, Chicago Tribune, Fortune, Forbes, Business Week, American Banker, Value Line Investment Surveys, Moodys Stock Guides.

Warren Edward Buffett. Zdroj: Neznámý

Jak začíná pohádka

8-letý Warren Buffett četl první knihu o akciích a burze.

11-letý roku 1941 poprvé koupil akcie.

Roznášel noviny Washington Post po domech v Omaze.

14-letý si koupil 40 akrů veliký pozemek za 1.200 dolarů a pronajímal jej.

17-letý si koupil tři ojeté hrací automaty a umístil je u kadeřníků.

19-letý roku 1950 přečetl knihu Benjaminu Grahamu – The Intelligent Investor.

21-letý si koupil benzínovou pumpu Texaco, pracoval jako broker akcií a byl také učitel večerního kurzu o investování.

Od 24 let roku 1954 pracoval dva roky pro Bena Grahama za 12.000 dolarů ročně.

26-letý roku 1956 založil svoji první investiční společnost Buffett Associates Ltd., potom sedm rodinných příslušníků a známých vložilo do ní celkem 105.000 dolarů a Warren Buffett jen 100 dolarů. Pak zakládal další komanditní společnosti pro další klienty. Ve 26 letech roku 1956 měl Warren Buffett v hotovosti a v akciích 150.000 dolarů. Roku 1956 si Warren předsevzal překonat každý rok jeho portfoliem o 10 % růst indexu Dow Jones.

Roku 1959 Warren poznal Charlieho Mungera a Charlie Munger se stal později zástupce šéfa v holdingu Berkshire Hathaway.

V letech 1956 až 1962 založil Warren Buffett deset komanditních investičních společností, do každé vložilo devět společníků celkem asi 100.000 dolarů a on 100 dolarů a on tam měl komando.

Roku 1962 se všech deset společností sloučilo v jedinou – Buffett Partnership s jménem asi 10 milionů dolarů v akciích a v dluhopisech. Hodnota těch akcií rostla průměrně +22,9 % ročně a Warren si bral ročně 25 % z ročního výnosu, jen když byl roční výnos vyšší než 6 % a jen z toho výnosu nad 6 %. Vkladatelé peněz do Buffettových společností dostávali na konta každý rok úrok 4 % od Warrena.

1 milión dolarů jmění dosáhl 32-letý Warren Buffett roku 1962. Kancelář jeho holdingu se přestěhovala do 14. patra mrakodrapu na Kiewit plaza v Omaze, kde je až do dnes pod nynějším jménem Berkshire Hathaway holding. S Warrenem Buffettem pracuje v holdingu asi 17 lidí, ten holding ale stojí na burze více než 200 miliard dolarů.

Od 1956 do 1969 investice společníků a Warrena Buffetta vyrostly v deseti Buffettových společnostech z 1 miliónu na 130 milionů dolarů, růstem kurzů akcií a z části také přidáním nových peněz. Majetek investorů byl posilován i ziskem firem, od kterých koupili všech 100 % akcií.

Během 13 let od 1956 do 1969 rostlo portfolio akcií klientů od Buffett Partnership průměrně +22,9 % ročně a index Dow Jones rostl průměrně jen +7,4 % nebo +8,6 % ročně. Buffettovo portfolio akcií rostlo nejhorší rok +6,8 % a nejlepší rok +58,8 %, když Dow Jones klesal nejhorší rok -15,6 % a rostl nejlepší rok +38,5 %. V letech 1962 až 1965 koupil Warren Buffett a jeho společnost všechny akcie od textilní továrny Berkshire Hathaway.

Roku 1969 Warren Buffett považoval akcie v jeho holdingu za nebezpečně drahé a tak byla většina akcií za asi 100 milionů dolarů prodána a společnost Buffett Partnership byla rozpuštěna, však zrodil se holding

Berkshire Hathaway. Warren Buffett měl tehdy 39-letý vlastní jmění 25 milionů dolarů. Po zrušení společnosti Buffett Partnership, doporučil Warren svým klientům dát peníze do fondu Sequoia Fund, kde jeho manažer Bill Ruane, také žák Benjamina Grahama, postupoval podle investiční strategie Grahama tak jako Warren Buffett.

V letech 1969–1970 Berkshire Hathaway Holding (BRK-A) vydal vlastní akcie, 30 % akcií BRK-A si nechal Warren Buffett na svém kontě a jen 70 % jich prodal na burze a to je celý ten důvod, že se stal miliardářem. Warren Buffett nevydělal žádnou miliardu nákupem a prodejem akcií, ale jen tím, že rozdělil jeho holding na akcie a 30 % těch akcií zůstalo stále na jeho kontě.

1971 Warren a Susan koupili za 150.000 dolarů domek v Laguna Beach jižně od Los Angeles.

Při velkém krachu akcií roku 1974 se snížila hodnota akcií BRK-A a tedy i hodnota jmění Warrena Buffetta na polovinu.

Roku 1982 jako 52-letý měl Warren Buffett majetek v hodnotě 250 milionů.

1 miliardu dolarů jmění dosáhl 55-letý Warren Buffett roku 1985, když akcie BRK-A na jeho vlastním kontě dosáhly hodnotu jednu miliardu dolarů.

Od 1993 do 1994 byl Warren Buffett nejbohatší Američan.

Roku 1996 Berkshire Hathaway holding splitem 1:30 = 30-for-1 rozdělil několik akcií akcie třídy A na akcie třídy B, Berkshire Hathaway class B, BRK-B a Warren Buffett si jich nechal 5 % na svém kontě. Akcie BRK-B měly kurz 1/30 z akcií BRK-A. Také majitelé drahých akcií třídy A si je mohli na žádost nechat vyměnit za levné akcie třídy B a měli pak 30× více kusů s 30× nižším kurzem. Roku 2010 byly všechny akcie BRK-B rozděleny splitem 1:50 = 50-for-1 na 50 kusů s 50× nižším kurzem. Ten split akcie BRK-A roku 1996 byl proveden, aby akcie byly koupitelné i pro lidi bez milionů, když jedna akcie BRK-A stála 35.000 dolarů. Ten split akcie BRK-B roku 2010 byl proveden, aby levné akcie nakoupené železniční společnosti Burlington Northern Santa Fe Corp. (BNI) mohly být akcionářům BNI vyměněny za akcie BRK-B. Většina akcií BRK-A zůstala beze splitu.

Roku 2008 byl Warren Buffett nejbohatší muž světa s 62 miliardami dolarů v akciích BRK-A a BRK-B.

V Berkshire Hathaway holdingu jsou dnes velké díly akcií od 30 až 60 firem a některé firmy byly koupeny celé. V holdingu jsou i dluhopisy a snad také stříbro. Ty firmy celé koupené odevzdávají zisk na Berkshire Hathaway holding.

Warren Buffett si bere z holdingu roční plat 100.000 dolarů. Žádné akcie ani opce. Ale dostává také 75.000 dolarů ročně od novin Washington Post, protože tam měl známost s paní Kay Graham a zastával vysokou funkci ve vedení firmy. Má-li Berkshire Hathaway od nějakého podniku 10 % nebo 100 % akcií, může Warren Buffett do vedení podniku mluvit, ale protože kupuje jen akcie firem se schopnými manažery, kterým důvěřuje, nechá je pracovat, jak oni chtějí. Neinvestoval do akcií výrobců cigaret, nechtěl se podílet na tom, co činí lidi nemocné. Za to však investoval do zlomyslné agentury analytiků Moody's a roku 2008 investoval do akcií zlomyslné banky Goldman Sachs, které ruinovaly banky, pojišťovny i lidi. Berkshire Hathaway holding nikdy nepřevzal nějaké firmy nepřátelsky.

2011 se Warren Buffett přiznal, že jeho příjem 2010 byl 63 milionů dolarů a platil z toho jen 10 % daň, když průměrně vydělávající lidé v USA platí daně průměrně 36 % daň.

Přes ten velký krach akcií kolem 19.10.1987 = černé pondělí akcie Berkshire Hathaway holdingu BRK-A klesla během týdne –25 % od 13.10. do 20.10. Jen během černého pondělí 19.10.1987 klesla akcie BRKA –18,5 %, index Dow Jones –22,6 % a index S&P500 –20,5 %.

Roku 1999 index technologických akcií Nasdaq +84 % rostl, ale hodnota Berkshire Hathaway akcie –30 % klesla. Akciové indexy roku 1999 rostly díky technologickým akciím, které Warren Buffett nekupoval. Redaktoři magazinů se Buffettovi smáli a akcionáři BRK-A si stěžovali, že Warren Buffett nekoupil technologické akcie. Buffett svou strategii nezměnil a většina jeho akcií se vrátila na kurz z roku 1998 dříve, než se vrátily v letech 2001–2002 kleslé technologické akcie. Mnohé technologické akcie se nevrátí už nikdy na kurzy z roku 2000.

2000–2002 během velkého krachu akcií index Nasdaq klesl –84 % na 1/6. Dow Jones index klesl –38 % na 2/3. Akcie BRK-A klesla –48 % na 1/2 a klesala jen v letech 1999–2000, z maxima 80.300 dolarů na

minimum 41.300 dolarů. Od té doby mnozí lidé nastudovali strategii Warrena Buffetta value investing a už nespekulují krátkodobě s technologickými akciemi, ale mají čas léta na pomalý ale jistý růst kvalitních akcií. 2007–2009 během velké finanční krize index Nasdaq klesl –54 %. Dow Jones index klesl také –54 %. Akcie BRK-A 2007–2009 klesla –51 %, z maxima 149.200 dolarů na minimum 72.400 dolarů.

Mladí nevzdělaní novináři porovnávají růst akcie BRK-A s růstem akciového indexu jako S&P500 každý rok, aby oznamovali, jak byl ten rok Warren Buffett schopný nebo neschopný investor. To je ale velice hloupé, posuzovat investiční schopnost Warrena Buffetta v letech 1970–2010 podle růstu akcie BRK-A. Protože Warren Buffett má na růst akcie BRK-A jen malý vliv, ta akcie není podíl fondu. Pouze v letech 1956–1969 byl Warren Buffett zodpovědný za růst podílu na jeho portfoliu akcií. Od roku 1970 do dnes je závislý růst akcie BRK-A jen na zájmu a nezájmu akcionářů a fondů o tu akcii BRK-A a ten je jen nepřímo závislý na investiční schopnosti Warrena Buffetta, kupovat levné a prodávat drahé akcie. Je jedno, jaké má Warren Buffett dnes akcie v portfoliu, akcie BRK-A není podíl na fondu a její kurz neodpovídá součtu kurzů akcií v holdnigu Berkshire Hathaway.

Potomci Warrena Buffetta budou z jeho miliard asi dost málo dědit, on je vede k samostatným výdělkům s akciemi.

Dne 29.7.2004 paní Susan Thompson Buffett zemřela ve věku 72 let. Ranila ji mrtvice na výletě v Cody, Wyoming, USA a Warren byl přítom s ní. Dlouhý čas Warren ronil slzy jako hrachy, kdykoliv spatřil fotografii jeho zesnulé Susan a on má rodinných fotografií v domě na stole plno. Paní Susan Buffettová vlastnila akcie BRK-A v hodnotě asi 3 miliardy dolarů a ty akcie zdědily dobročinné spolky.

30. 8. 2006 se Warren Buffett ve věku 76 let ženil s 60-letou Astrid Menks.

Čím se liší Warren Buffett od nás

Jeho otec obchodoval s akciemi. Warren četl v 8 letech první knihu o akciích a burze. Potom přečetl spoustu knih o akciích, kde investice do akcií byla popsána jako hokus pokus.

Warren koupil v 11 letech první akcie a to 6 akcií Cities Service, 3 akcie pro sebe a 3 akcie pro sestru, při kurzu 38 dolarů. Akcie mu klesly na 27 dolarů a když později vyrostly na 40 dolarů, prodal je s výdělkem 5 %. Několik měsíců později vyrostly ty akcie na 200 dolarů, unikl mu výdělek 426 % a Warren prokoukl, že pro velký výdělek je nutno investovat dlouhodobě. O prázdninách byl na brigádě v kanceláři akciového brokera. Warren Buffett si předsevzal, stát se nejbohatším člověkem v USA.

Když mu bylo 13 let, vyplnil poprvé daňové přiznání. Do nákladů započítal nové kolo za 35 dolarů, které uvedl jako pracovní nástroj, protože s ním rozvážel po městě Omaha noviny.

V 1. polovině roku 1950 jako 19-letý Warren objevil knihu Benjamina Grahama – "The Intelligent Investor" a tou byl nadšen, protože kniha jako jediná popisovala investici do levných kvalitních akcií jako jistou a bezpečnou. Graham a Buffett zjistili, že vše co je o podnicích známé, někdy ještě není obsaženo v kurzech akcií a s neprávem podhodnocenými akciemi lze vydělat. Druhý Buffettův vzor Philip A. Fisher přivedl Warrena k pravidlu: kupovat jen akcie od firem s nadmíru schopnými a důvěryhodnými manažery.

Ve 26 letech roku 1956 měl Warren Buffett v hotovosti a v akciích 150.000 dolarů. 1956 začal vydělávat s akciemi pro 100 klientů a bral jim jako poplatek každý rok 1/4 z výdělku s akciemi nad 6 % (z těch prvních 6 % růstu kapitálu nebral poplatek) a to bylo z průměrného ročního výdělku 22,9 % tedy průměrně 4,2 % z kapitálu klientů, $(22,9 \% - 6 \%) : 4 = 4,2 \%$.

1 milión dolarů jmění dosáhl 32-letý Warren Buffett roku 1962.

1 miliardu dolarů jmění dosáhl 55-letý Warren Buffett roku 1985.

Chcete se stát miliardářem? Zapomeňte na analýzy trhu, vypněte počítače, kde běží nejnovější zprávy z burzy a nemyslete si, že peníze vyděláte díky využití důvěrných informací! Podle Warrena Buffetta časté akciové obchody jsou ta nejlepší cesta, jak zchudnout. S dostatkem zákulisních informací a s milióny dolarů můžete být už do roka žebráci. Díky těm, kteří chtěli rychle zbohatnout na rychlých obchodech, nakonec vydělal Warren Buffett sám.

Warren Buffett doporučuje:

Sledujte jeden strom a ne celý les! Zabývejte se dlouhodobou vyhlídkou podniku a nestarejte se o makroekonomické ukazatele a politické události! Nestarejte se, že akcie jistého odvětví letos neporostou, že úroky bank stoupají, že cena oleje roste! Kupte akcie podniku s nejlepším profitem kdykoliv a z jakéhokoliv bezkonkurenčního oboru, je-li akcie fundamentálně levná a už akcii nikdy neprodávejte, jestli se profit podniku značně nezhorší! Neztrácejte ani minutu starostí, jaký bude kurz akcie za rok! Svěřte vaše jmění jen lidem, kterým důvěřujete! Manažer podniku musí pracovat pro akcionáře a nesmí se obohacovat na úkor akcionářů vysokým platem, bonusem a opcemi na akcie z velké části placené podnikem. Akcionáře musí vidět manažer jako partnery a nepohrdat jimi jako podřízenými. Dobrý manager podniku se stará zpětným nákupem akcií o zvýšení hodnoty kapitálu akcionářů a nezlevňuje akcie vydáváním nových akcií. Dobrý manažer podniku je sporný a nevyhazuje peníze podniku zbytečně a platí daně ve vlasti a nestěhuje registraci firmy ani ředitelství do cizí země s nízkou daní. Bilance podniku musí být upřímná beze snahy je zkrášlovat. Šéf banky Wells Fargo – Richard Kovacevich Buffettovy požadavky nesplňoval, raboval ročně milióny dolarů z banky s opcemi na akcie, které z velké části platila banka a vyhazoval každoročně peníze banky za četné parties. Ale když Warren Buffett roku 1988 kupoval akcie Wells Fargo, byl v bance jiný šéf.

Aktivní portfolio akcií, které nejsou drženy ani 1 rok, má jen malou šanci růst více než akciový index S&P500. Naproti tomu "fokus investment" znamená koncentrovat se jen na akcie 3 až 6, maximálně 10 prvotřídních podniků, které je možno držet dlouhá léta, dokud podniky zvyšují zisk a nejsou akcie nebezpečně předraženy a toto portfolio akcií může růst 2× více než akciový index.

Stěžoval si jednou Warren Buffett: Místo o ceně a hodnotě akcie hovoří profesori a učenci o eficientních trzích, dynamickém hedgingu a beta, jediný jejich faktor pro výpočet očekávaného výnosu akcie je její beta. Nic z fundamentálních veličin podniku pro ně neplatí, jediný důležitý bod je číslo vypočítané z minulých kurzů – beta. "Jakou máš betu, ptají se učenci každé akcie?" Od analytiků je požadována beta. To bylo v očích Grahama a je v očích Buffetta šílenství. Nobelovy ceny byly uděleny za učení o betě a ukázalo se, že je beta k ničemu. Silně volatilní akcie pro dlouholetého držitele akcií nejsou o nic riskantnější než málo volatilní akcie.

Není dobré kupovat stejné akcie jako Warren Buffett kupuje, ale je dobré vybírat si sám jiné akcie, které by podle našeho uvážení mohly odpovídat jeho staré strategii z let 1956 až 1969. Přitom abychom se vyhnuli úbytku kapitálu v akciích poklesem hodnoty cizí měny, musíme mít asi polovinu portfolia z akcií ze země se stejnou měnou, jako je v zemi, kde žijeme, tedy ze země s euro, až bude v republice euro.

Asi od roku 1998 už není možno považovat Warrena Buffetta za schopného manažera portfolia akcií, i když jím v 60. letech býval. Dnes mu totiž už vůbec nejde o růst akcií a růst kapitálu v akciích, dnes on chce jen vlastnit 10 % všech akcií podniku a vlastnit malou firmu celou pro jeho holding. Proto bychom museli hledat jiný vzor, když chceme s akciemi za několik let vydělat na vlastní byt. Na počátku krachu drahých akcií roku 2000 prodal Warren Buffett jen málo akcií. Ponechává si i akcie podniku s poklesem zisku.

Schopný manažer portfolia akcií je dnes například Kenneth L. Fisher z Fisher Investment, www.fi.com. Ten počátkem krachu roku 2000 většinu akcií, především ty drahé akcie prodal a nechal jen 30 % kapitálu v akciích a to v akciích od největších podniků s dobrou dividendou (ale měl prodat všechny akcie), 38 % peněz v portfoliích jeho klientů bylo ve státních dluhopisech a 30 % peněz dal na put opce na pokles indexů Nasdaq a Russel. Ken Fisher se snaží pro jeho klienty dosáhnout růst kapitálu portfolia a proto se snaží kupovat akcie s P/S pod 1 od podniků s dobrým růstem zisku a drží akcie jen několik málo let. On koupil akcie za většinu peněz až na konci krachu roku 2002. Jaké akcie koupil naposledy Ken Fisher, to lze zjistit na www.gurufocus.com. Ken Fisher považuje akcie za předražené a vhodné prodat, jakmile je dosaženo P/S 3. Výnosné akcie dnes mohou kupovat také value investoři a manažeři portfolií a fondů: Chris Davis, Charles Brandes, Mason Hawkins a Bill Miller.

Některé akcie v Berkshire Hathaway holdingu má Warren Buffett už 25 let a možná, že dnes už nesplňují jeho kritéria o rentabilitě pořizovací ceny, každoročně rostoucím zisku podniku a nízkém P/E a vysokém ROE. V časopisech Börse Online, Focus Money a na webových stránkách www.onvista.de, www.morningstar.com a finance.yahoo.com je nutno přezkoušet, zda dosahují podniky každý rok vyšší zisk (earnings, Ergebnis, Gewinn) a zda jsou ty akcie levné s P/E, P/B, P/S, P/C.

Ve svém vysokém věku už se Warren v 1. dekádě 21. století nedrží své staré dobré strategie, ale riskuje i s drahými technologickými akciemi, jako byla čínská akcie BYD. Nekupuje jen akcie podniku s každoročně rostoucími zisky, ale i akcie slabé firmy jako US Gypsum. Kupuje i předražené akcie, jako byla akcie výrobce žvýkaček Wrigley. A neprodává nebezpečně předražené akcie jako Moody's. Nekupuje jen akcie podniku s charakterním manažerem, ale koupil i akcie zlomyslné banky Goldman Sachs. Warren Buffett dnes také riskantně sází s deriváty na slábnoucí nebo posilující dolar a to není fair pro jeho holding, který obsahuje několik celých pojišťoven a neměl by tedy riskovat jako nějaký hedgefond. Dříve považoval Warren Buffett deriváty za zbraně hromadného ničení investorů a 2008–2010 s nimi ztrácel peníze také sám.

Nedobré investice W. Buffetta, které neodpovídaly value investingu

Roku 2005 koupil Warren Buffett příliš drazé akcie pivovaru Anheuser-Busch (BUD) při P/B 13 a cizím kapitálu 77 % z celkového kapitálu. Při tomto vysokém zadlužení vycházela výnosnost vlastního kapitálu ROE 50 % a on vyžaduje ROE nad 15 %. Dnes už nemusí mít value investoři u podniku vlastní kapitál 66 % z celkového kapitálu, ale berou i akcie firem, které mají vlastní kapitál jen 25 % z celkového kapitálu, protože se jim líbí tím vzniklé vysoké ROE. Buffett porovnává ROE s úrokem dluhopisů a tak chce mít ROE co nejvícekrát vyšší, než je úrok 10-letých státních dluhopisů. Počátkem roku 2005, když Buffett koupil akcie Anheuser Busch (BUD), byla burzovní hodnota 37,33 miliard dolarů, kurz akcie 48 dolarů a P/E 18,5 za posledních 12 měsíců. Během roku byl čistý zisk EPS 2,56 dolarů. Cizí kapitál podniku byl 12,87 miliard, vlastní kapitál byl 3,67 md., netto likvidita $12,87 - 3,67 = 9,2$ miliard. Negativní netto likvidita, jako dluh se může přičíst k burzovní hodnotě firmy a tak je zadlužená firma dražší. Počet všech akcií byl 777.700.000. Spravedlivá hodnota podniku, enterprise value = 37,33 md. + 9,2 md. = 46,53 md. Tedy P/E upravené podle výpočtu $46,53 \text{ md.} : 777.700.000 : 2,56 = 23,3$. Když Warren Buffett kupoval počátkem roku 2005 akcie Anheuser Busch, byl cizí kapitál firmy 3× vyšší než vlastní kapitál a tím pádem z P/E 18,5 bylo po přepočtení nevhodně vysoké P/E 23,3 a ta akcie BUD nebyla tehdy rozumná investice.

Extrémně drazé koupil Warren Buffett i akcie výrobce žvýkaček Wrigley William Jr. Co. (WWY) v dubnu 2008. S P/E 35 a kurzem 80 dolarů při netto zisku firmy 2,30 dolarů za poslední 4 kvartály. P/B 7,8, P/S 4,0, P/C 20,7, ROE 25 %, net profit margin 12 %.

Warren Buffett držel roku 2005 nebezpečně předražené akcie agentury prohaných analytiků Moody's (MCO) s P/B 84 a ty se mu propadly v letech 2007 až 2008 –80 % na 1/5. Tyto akcie měl dávno předtím prodat, snad už při P/B 6 v polovině 90. let.

Také nelze pochválit, že Warren Buffett koupil akcie US Gypsum (USG) za 17 nebo 20 dolarů na podzim roku 2000. Roku 2002 mu klesly na 3,43 dolarů a on je tehdy neprikoupil za stejnou sumu, aby měl průměrný nákupní kurz 11 dolarů a pak mohl prodat v dubnu 2006 u 115 dolarů s výdělkem +940 %, protože byl 2006 očekáván pokles zisku podniku. On prikoupil teprve v srpnu 2006 za 46 dolarů a měl průměrný nákupní kurz 32 dolarů a přitom firma čekala 2006 a 2007 pokles zisku a akcie měla proto už jen malou šanci růst. A tak na podzim 2007 byly akcie u 51 dolarů a Warren byl 50 % v plus po 6 letech. A 2009 mu klesla akcie zase na 4 dolary, na 1/8 a byl zas 87 % v mínus.

Nevhodná a neetická byla také Buffettova investice 5 miliard dolarů do volně neprodejných prioritních akcií zlomyslné banky Goldman Sachs na podzim roku 2008, protože banka slíbila platit holdingu Berkshire Hathaway výjimečnou dividendu 10 % z kurzu akcie. Banka chtěla od Warrena Buffetta pomoci s kapitálem a ještě více si chtěla pomoci zlepšit špatnou pověst. Zlomyslná banka Goldman Sachs se totiž stará o vznik jedné krize za druhou. Na její radu zkrachovala banka Lehman Brothers, což způsobilo 100 miliard dolarů ztrátu lidem a institucím po celém světě. Banka Goldman Sachs ruinovala největší pojišťovnu světa AIG. Konstruovala bezcenné papíry z nezaplacených dluhů pro kriváckou spekulaci s pojištěním na ztrátu těch papírů od nepoctivého hedgefondu Paulson & Co.

Rozdíl mezi Benjaminem Grahamem a Warrenem Buffettem

Benjamin Graham kupoval jen extrémně levné akcie od podniků se ziskem rostoucím minulá léta průměrně 4 % ročně, bez vyhlídky do budoucna a to fungovalo jen ve 40. až 60. letech dvacátého století. Warren Buffett si strategii opravil, vypátral jen zdravé prvotřídní podniky se stálou předností nad ostatními, se ziskem rostoucím 10 % až 15 % ročně a pak s nákupem akcie léta čekal, až akcie klesla na rozumnou cenu s P/E pod 15 a vydělal tak mnohem více s akciemi než Graham.

"Hochu, hochu, kdybych jen jednal podle Bena Grahama, pak bych byl o celý kus chudší", povídal jednou Warren Buffett.

"Kdo si koupí od každé akcie pár kusů, nemá portfolio ale ZOO", povídal Warren Buffett. Asset allocation znamená rozmístění peněz na různé investice. A jak diverzifikoval Warren Buffett jeho holding Berkshire Hathaway? Roku 1986 tvořily 3 pozice akcií 93 % z kapitálu v akciích Berkshire Hathaway holdingu, byly to akcie Capital Cities/ABC, GEICO a Washington Post.

Roku 1993 bylo 9 akcií v holdingu, z toho 4 akcie: Coca Cola, GEICO, Gillette a Capital Cities/ABC tvořily 76 % holdingu a 24 % holdingu tvořily akcie Wells Fargo, Federal Home Loan Mortgage (= Freddie Mac), Washington Post, General Dynamics a Guinness.

1.10.2005 byla firma Gillette převzata od firmy Procter & Gamble a firma Gillette zmizela z burz, tím získal holding výměnou akcie Procter & Gamble, které Warren Buffett jinak nekupoval.

Všechny akcie tvořily stále asi 50 % z kapitálu Berkshire Hathaway holdingu a 25 % kapitálu holdingu byly dluhopisy.

Warren Buffett míní, že investoři rozkládají kapitál na mnoho akcií, aby měli větší jistotu při nedostatečné znalosti podniků. A že méně špatných rozhodnutí je učiněno, když investoři mají za celý život jen akcie od 10 podniků, o kterých ví všechno.

Berkshire Hathaway holding mívá dnes celkem asi 30 akcií a dluhopisy. 26 % až 51 % z portfolia bývají akcie, 18 % až 39 % bývají dluhopisy, 5 % až 29 % bývají peníze v hotovosti, 4 % až 30 % bývá kapitál na řízení provozu (= operating business).

Dne 14. 8. 2009 bylo akciové portfolio Warrena Buffetta, tedy složení Berkshire Hathaway holdingu z akcií z oborů: spotřební zboží 37,7 %, banky a pojišťovny 29,3 %, průmysl 16,7 %, olej a plyn 5,5 %, spotřebitelské služby 5,4 %, péče o zdraví 5,3 %.

Největší pozice akcií Berkshire Hathaway holdingu 30.9.2011

Nyní se dostaneme k drahocným parametrům, jaké měly hlavní akcie, když je Warren Buffett kupoval. Tyto parametry v žádné knize světa nenajdeme. Všechny knihy vypráví o Warrenu Buffettovi jen drby jako nějaká paní u pumpy a žádné potřebné detaily z fundamentální analýzy nejsou v knihách vyzrazeny. Tedy si vašte tohoto pokladu zde v knize!

1. Coca-Cola Co. (KO), nápoje. Akcie koupil poprvé koncem roku 1988 s P/B 4.8 trochu draze. P/E 14.5, P/S 1.8, P/C 12.3, ROE 33 %. Dividenda výnosu 2,8 % rostla 10,9 % ročně. Před nákupem akcií rostl zisk firmy průměrně 17 % ročně.

2. International Business Machines Corp. (IBM), computer, hardware a software. Akcie koupil 2011 s P/B 9.0 draze. P/E 13.5, P/S 1.9, P/C 10.2, ROE 69 %. Před nákupem byl průměrný roční růst zisku firmy +14 %

3. Wells Fargo & Co. (WFC), banka. Akcie koupil poprvé roku 1989 a přikoupil akcie roku 1990 s P/E 5 a ROE 20 %. Také roku 2011 přikoupil akcie s P/E 11.1, P/B 1.2, P/S 2.1, P/C 6.1.

4. American Express Co. (AXP), finanční služby. Akcie koupil roku 1963 a 1987. Nevím jak draze.

5. Procter & Gamble Co. (PG), drogerie. Akcie dostal roku 2005 výměnou za akcie Gillette (G), které koupil roku 1989. Roku 2005 se firmy Procter & Gamble a Gillette spojily na koncern Procter & Gamble Co.

6. Kraft Foods Inc. (KFT), potravinový koncern. Akcie koupil poprvé roku 2007 trochu draze s P/E 17.0, P/B 1.8, P/S 1.3, P/C 12.9, ROE 9 %, net profit margin 7 %. Před nákupem rostl zisk firmy průměrně 7 % ročně.
7. Johnson & Johnson Co. (JNJ), farmacie. Akcie koupil roku 2002 a 2006. Roku 2006 kupoval akcie draze s P/E 15.2, P/B 4.2, P/S 3.2, P/C 11.2, ROE 28 %, net profit margin 20 %. Před nákupem akcií rostl zisk firmy průměrně 15 % ročně.
8. Conoco Phillips Co.Inc. (COP), ropný koncern. Akcie koupil poprvé roku 2006 s P/E 7.5, P/B 1.4, P/S 0.7, P/C 5.2, ROE 23 %, net profit margin 9 %. Před nákupem akcií rostl zisk firmy průměrně 21 % ročně.
9. Wal-Mart Stores Inc. (WMT) obchodní řetěz. Akcie koupil draze počátkem roku 2005 s P/E 18.2, P/B 3.9, P/S 0.6, P/C 12.5.
10. U.S. Bancorp. (USB), banka. Akcie koupil poprvé roku 2006 draze s P/S 4.4, P/E 12.7, P/B 2.9, P/C 11.1, ROE 23 %, net profit margin 34 %. Před nákupem akcií rostl zisk banky průměrně 23 % ročně.
11. Moody's Corp. (MCO), agentura analytiků. Neprodal při P/B 84 roku 2007, do 2008 akcie klesly na 1/5.
12. Washington Post Co. (WPO), noviny a nakladatelství. Akcie koupil Warren Buffett roku 1973.

Několik pozic akcií vynecháme a přejdeme na převzatou firmu americkou a na evropské akcie v holdingu.

21. Burlington Northern Santa Fe Corp. (BNI), železniční společnost. Akcie koupil poprvé počátkem roku 2007 s P/E 16.0, P/B 2.6, P/S 1.9, P/C 8.6, ROE 17 %, net profit margin 11 %. Před nákupem akcií rostl zisk firmy průměrně 13 % ročně. Roku 2009 koupil Warren Buffett všechny zbývající akcie a pak se ta železniční společnost stala součástí holdingu Berkshire Hathaway.
22. Tesco PLC, ISIN: GB0008847096, obchodní řetěz. Akcie koupil v 1. polovině roku 2006 s P/E 16.4, P/B 2.6, P/S 0.8, P/C 10.6, ROE 17 %, net profit margin 8 %. Před nákupem rostl zisk průměrně 10 % ročně.
23. Sanofi Aventis, ISIN: FR0000120578, farmacie. Akcie koupil koncem roku 2006 a počátkem 2007 s P/E 13.0, P/B 2.0, P/S 3.2, P/C 13.7, ROE 9 %, net profit margin 13 %. Před nákupem akcií rostl zisk firmy průměrně 12 % ročně.
24. Münchener Rückversicherung, ISIN: DE0008430026, pojišťovna. Akcie koupil počátkem roku 2010 s P/E 8.3, P/B 0.93, P/S 0.52, P/C 4.2, ROE 6 %, net profit margin 4 %. Před nákupem akcií rostl zisk firmy průměrně +0 % ročně.

Zastoupení branží akcií v portfoliu Berkshire Hathaway holdingu 30. 9. 2011

Konzumní zboží 36,2 %, finanční služby 30,7 %, technologie 17,3 %, služby 5,9 %, péče o zdraví 4,4 %, olej a plyn 3,2 %, jiný průmysl 2,3 %.

Jak je to s těmito akciemi dnes? Zkontrolujeme fundamentální veličiny amerických akcií na webstránce finance.yahoo.com a www.morningstar.com. A fundamentální veličiny evropských akcií v německých magazínech Börse Online a Focus Money. Předpověď zisku pro příští rok je nutné porovnat na více německých a amerických webstránkách, v několika německých časopisech, nikdy se nespolehat na jeden údaj v jednom zdroji. Warren Buffett však na žádnou prognózu budoucího zisku nevěří, on si sám odhaduje růst zisku do budoucna podle minulosti.

Akcie Berkshire Hathaway holdingu se prodávají buďto jako levné akcie třídy B = BRK-B = WKN: A0YJQ2 = ISIN: US0846707026. Anebo jako drahé akcie třídy A = BRK-A = WKN: 854075 = ISIN: US0846701086. Ten písemný symbol neboli ticker je pro nákup akcií na burzách v USA, ta čísla WKN a ISIN jsou pro nákup

akcií na burzách v Německu a jinde v Evropě.

Pro Warrena Buffetta není 100 dolarů žádných 100 dolarů dnes, ale znamenají 50.000 dolarů za 30 let. Warren Buffett čte názory analytiků, jen když nejsou v novinách žádné jiné vtipy. Rating buy, rating sell, cílový kurz akcie, to je totální humbuk.

Které akcie se Warrenovi Buffettovi líbily

Když nakupoval Warren Buffett v 60. letech akcie, považoval tyto nakoupené akcie za ty nejvýnosnější pro 10 až 15 příštích let a byl si jistý jejich pozitivním vývojem 10 až 15 příštích let:

- 1) Protože dosti pravidelně rok od roku rostl podniku zisk na akcii více než o 10 % ročně.
- 2) Protože podniky měly ochrannou známku známou na celém světě, nebo nabízely stále potřebné služby a nemusely bojovat s konkurencí. Konkurence jim téměř nemohla ublížit. Konkurence však škodí výrobcům elektroniky, většině telekomunikací, farmacii, aeroliniím, výrobcům aut, koncernům na olej a plyn, papírnám a akcie z těchto oborů tedy většinou nepřipadaly v úvahu. Warren Buffett kupoval akcie od podniků, kde hlavním faktorem pro rozhodnutí zákazníků výrobek koupit je značka a ne cena výrobku a míjel akcie od podniků, kde rozhoduje cena výrobku. Podniky musí mít trvalou a konkurence schopnou přednost.
- 3) Podniky měly velice schopné vedení, management, který sloužil co nejlépe svým akcionářům.
- 4) Podniky měly nízký stupeň zadlužení, malý sklad, vysokou výnosnost z vlastního kapitálu ROE nad 15 %, vysoké cash flow. Return on capital ROC nad 12 %.
- 5) Warren Buffett kupoval jen akcie od podniků, kterým myslel že rozumí. Nemyslel si, že kupuje jen akcie, ale představil si, že kupuje celý podnik a proto se mu nákupní cena musela během několika málo let ziskem podniku nebo růstem kurzu akcií zaplatit.
- 6) Zajímaly ho jen akcie od podniků, které dělaly stále to samé (limonády, pivo, žvýkačky, čokolády, noviny, žiletky, pojištění, kreditní karty a šeky) a nepotřebovaly každých 5 let vyvíjet nové modely výrobků (aut a elektroniky), aby obstály před konkurencí. Podniky nepotřebovaly utrácet kapitál za výzkum, vývoj a nové výrobní linky, nepotřebovaly kapitál pro svůj růst, ale zbýval jim kapitál na rozumné věci ve prospěch akcionářů, jako je výkup vlastních akcií pro zvýšení jejich kurzu a kapitál na stavbu nových závodů pro zvýšení odbytu na jiných kontinentech.
- 7) Warren Buffett neměl zájem na komplikovaných derivátech. On jim nerozuměl. A to je v pořádku. On investoval jen do cenných papírů, kterým kompletně rozuměl.

Warren Buffett nekupoval akcie dobře fungujících podniků kdykoliv, ale často čekal s nákupem akcií několik let, až kvůli krátkodobému problému, nezájmu nebo strachu akcie klesla blízko svého historicky nejnižšího P/E. Jindy zas koupil levně aspoň 10 % všech akcií marodícího podniku a pak měl právo mluvit podniku do managementu a dobrou radou zvýšit jeho výkonnost, aby pak vznikla z mrtvé akcie turnaround akcie, když se podnik uzdravil. Turnaround akcie může růst ze všech akcií nejvíce. Od roku 1970 let už nešlo Buffettovi o růst kurzů akcií, jen chtěl vlastnit podniky, protože 1969 se přestal starat o růst kapitálu jeho klientů.

Akcie krátkodobě nemocných firem se špatným ziskem nelze oceňovat s P/E, zde je nutné sledovat P/S, P/B a P/C, protože P/E u akcií nemocných firem bývá astronomicky vysoké nebo neexistuje, je-li čistý zisk ztráta, negativní. Kvalitní akcie roste od svého historicky nejnižšího P/E. Ale kvalitní akcie koupená při svém historicky nejvyšším P/E už neporoste. Pro dlouholetou investici je vhodné koupit každou akcii v době blízko nejnižšího P/E, jaké posledních 10–20 let ta akcie dosahovala. Akcie bank mívají během let P/E od 5 do 29. Akcie drogerie P/E od 10 do 50. Akcie od elektroniky mívají P/E 10 až 1000, ty ale nekupoval Warren Buffett. Pro růst akcií je však nutné, aby podnik zvyšoval zisk.

Warren Buffett se snažil kupovat akcie při kurzu pod vnitřní hodnotou akcie. V kapitole "Fundamentální analýza" je popsáno několik podivných výpočtů vnitřní hodnoty akcie, kde jde vždy o to, aby akcie měla nižší P/E než mají desetileté státní dluhopisy P/E. Neboli aby výnosnost akcie E/P byla vyšší než výnosnost = úrok 10-letých státních dluhopisů.

Manažeři fondů typu value investing a Warren Buffett jako šéf akciového holdingu mluví často o určení vnitřní hodnoty akcie jako o záhadné a komplikované záležitosti proto, aby si lidé nelámali s výpočtem

vnitřní hodnoty hlavu a raději koupili podíly na jejich fondu nebo akcie jejich holdingu. Ovšem vnitřní hodnota akcie nemá moc velký smysl, protože akcie jsou stále levné nebo drahé podle P/E, P/B, P/S, P/C, PEG, zcela nezávisle na tom, jestli mají toho roku desetileté státní dluhopisy úrok 2 % nebo 10 %. Také proto, že P/E je nepřesné a manipulovatelné a lepší je sledovat ocenění akcie s P/S a P/C.

Mnohdy čekal Warren Buffett na nákup akcií několik let, až bude akcie levná. Benjamin Graham kupoval akcie při kurzu pod účetní hodnotou, P/B pod 1, ale Warren Buffett bral i akcie s P/B 4. Roku 1998 koupil drahé akcie Coca Cola dokonce s P/B 4,8. Roku 2005 koupil Warren akcie Anheuser Busch při P/B 13. Akcie Moody's neprodal ani při P/B 84 roku 2007 a do roku 2008 klesly akcie na 1/5. Za to by ho jeho učitel Benjamin Graham nepochválil. Ale při vysokém zadlužení, cizí kapitál 77 % z celkového kapitálu vycházelo nehezky vysoké P/B 13 a současné i atraktivně vysoké ROE nad 50 % u akcie Anheuser Busch (BUD).

Při průměrném ročním růstu akcií +23 %, který dosahoval Warren Buffett v letech 1956–1969, vznikl za 5 let růst kapitálu +182 %. Za 10 let růst +693 % a z 10.000 USD bylo 79.300 USD. Za 20 let by bylo +5 282 % a z 10.000 USD by bylo 538.200 USD. Procenta vypočteme podle vzorce $((1,23 \times 1,23 = = = =) - 1) \times 100$. Toho "=" je o jedno méně kusů než je počet roků. Při růstu +15 % ročně budeme počítat s $1,15 \times 1,15 = = =$.

"Při nákupu akcií si představte, že bude burza 5 let zavřená!", povídal Warren Buffett. Tedy měli bychom kupovat jen akcie od podniku, kterému příštích 5 let důvěřujeme a nebojíme se o peníze, kdyby nebylo možné ty akcie budoucích 5 let prodat.

Mnohý člověk si myslí, že může vydělat během jarní nebo podzimní rally akcií 50 % až 100 %, pak akcie prodat a koupit v dolíku znovu. Ale Warren Buffett držel jeho akcie vždycky léta a při průměrném přírůstku ročně +23 % se mu kurzy líných akcií velkých podniků z indexu Dow Jones za 6 let ztrojnásobily nebo zečtyřnásobily. A tak to dotáhl za 50 let k miliardám dolarů na rozdíl od těch lidí, kteří drží akcie jen den nebo jen týdny. Těm krátkodobým traderům nezbyvá nic jiného, než pořádat přednášky a psát knihy o tradingu, aby alespoň tímto způsobem vydělali s akciemi. Nejvíce bývá s akciemi většinou vyděláno za 3 až 4 roky od nejhlubšího dolíku v kurzu té dekády.

My bychom neměli nikdy kupovat akcie BRK-B, protože z nich není dividendy. Také Benjamin Graham doporučoval, že by investoři měli koupit jen akcie podniků, které platí každý rok vysoké dividendy. Majitelé podniku a to jsou všichni akcionáři, musí mít každý rok nějaký výnos ze své investice. Jestli mají výnos, až když akcie prodají, pak už zase nejsou majitelé podniku. A prodávat každý rok jen pár akcií BRK-B kvůli výnosu z investice, to také nejde, protože akcie BRK-B možná už nebudou v budoucnu splitem přibývat.

My můžeme rozdělit peníze na 4 až 8 akcií s potenciálem růstu +50 % za 2 roky a pak tyto akcie držet 1 rok až 4 roky a při předražení je prodat a koupit jiné levné akcie, abychom za několik let vydělali na vlastní byt a nebrali si nikdy kredit. A současně bychom měli kupovat 10 až 20 akcií podniků a bank, kterým neškodí konkurence a dlouhodobě zvyšují zisky, s nadprůměrnou dividendou 3 % až 8 % z kurzu, která rostla minulých 10 až 15 let +10 % ročně. A tyto akcie bychom neprodali nikdy, ale při dosažení postačujících dividend bychom mohli přestat pracovat a žít jen z dividend, které by teprve několik let později doplnil řádný důchod z pojištění. Ty akcie na stálo je dobré každý rok přikupovat, pokud budou levné.

Naše děti by měly postupovat jak Warren Buffett a číst už od 8 let knihy o akciích, mohly by sledovat, jak si vybíráme a kupujeme akcie a v 11 letech bychom je měli přivést k tomu, aby si koupily computerem sami první akcie za peníze, které dostaly darem k Vánocům, namísto investovat do hloupých her pro computer. Musíme naše děti přivést k tomu, aby si už jedenáctileté až dvacetileté koupily fundamentálně levné kvalitní akcie a držely některé pár let a některé stále jen pro dividendy. Aby později nenalétly na radu nějakého podvodníka. A aby se nespokojily s příjmem z průměrné mzdy až do důchodu. A aby nekoupily první akcie až 10 let před důchodem, nekoupily akcie drazí a nekoupily riskantní akcie. A nespolehalo se na důchod ze zákonného pojištění. Naše děti by měly vědět, že akcie je nutno hledat především v indexech DAX, Eurostoxx 50, Stoxx 50 a Dow Jones. A měly by nastudovat, které akcie z těchto indexů mají silný potenciál růstu, kterým akciím se vyhnout a které akcie je možno držet celý život jen pro dividendy. K tomu stačí jen přečíst celou tuto moji jednoduchou knihu. Naše děti by mohly studovat střední ekonomickou školu, kterou potřebují manažeři fondů a analytici akcií a mohly by několik let pracovat tam, kde se kupují nebo analyzují

akcie. Mohly by pracovat jako manažeři fondů. Měly by vyzkoušet s akciemi vydělat milióny během života stejnou strategií jako Warren Buffett.

I kdyby naši potomci byli dělníci bez střední školy, měli by od své první výplaty v patnácti letech až do důchodu investovat každoročně co největší množství peněz do akcií, například těch z indexu Dow Jones, DAX a Eurostoxx 50 a neutráct peníze nikdy za nové a drahé auto, když ty peníze jsou potřeba na akcie. Warren Buffett dával svým dětem k Vánocům několik akcií, aby u nich vzbudil zájem o investování na burze.

Kdy prodat akcie

Při bleskovém studiu strategie Warrena Buffetta se může zdát, že on držel akcie věčně. Ale on už hodně akcií prodal. V letech 1956 až 1999 prodával mnohé akcie, jestliže roční zisk podniku značně poklesl, jestli byla akcie nebezpečně předražená, anebo jestli se za léta odhadovaný růst kurzu uskutečnil už za několik dní. Když ale po značném poklesu zisku podniku přijde hluboký propad kurzu akcie dříve solidního podniku a zisk podniku se zase zlepšil, pak přišel čas tu akcií zase koupit. Dalším důvodem k prodeji akcií mohlo být, když podnik každý rok platí dobrou dividendu, jeden rok dividendu vynechal. To svědčí o problému dosáhnout pozitivní zisk a to způsobuje často pokles kurzu akcie. Warren Buffett prodával kvůli nebezpečnému předražení velké množství akcií v letech 1969–1973 a 1998–1999 a tehdy prodal i část svých nejmilejších akcií Coca Cola a Wells Fargo. Tento čas předražení poznal i tak, že manažeři fondů stylu value investing opouštěli své zaměstnání, neboť při P/E 40 až P/E 60 u konzervativních akcií už bylo proti jejich rozumu kupovat akcie stylem value investing. Roku 1974 a roku 2002 Warren Buffett kupoval velké množství hluboko kleslých akcií, když ostatní lidé se ještě báli dalšího krachu.

Až budete jednou správcí kapitálu pro různé klienty, nikdy jim neposílejte analýzy podniků, od kterých kupujete akcie za peníze klientů! Jednou také chtěl majitel několika akcií od Berkshire Hathaway holdingu podklady k podnikům, jejichž akcie byly koupeny a Warren mu odpověděl, že žádná akta o podnicích nevedou a nemají na to ani personál.

Nákup textilky Berkshire Hathaway a přeměna na holding

Warren Buffett se jednou seznámil v New Yorku s jistým Danielem Cowinem, který pracoval v malé makléřské firmě Hettleman & Co. A kdykoliv pak byl Warren v New Yorku, tak se s Danielem Cowinem setkali. Také si každý týden telefonovali, jaké akcie koupili. Roku 1962 vypátral Daniel Cowin v New Bedford, Massachusetts továrnu na textil Berkshire Hathaway a její akcie byly levnější než její majetek. Warren Buffett tu firmu nějaký čas pozoroval a pak v tajnosti začal nakupovat její akcie. Nikdo se to nesměl dozvědět, aby se po Buffettovi lidé neopičili, protože pak by akcie byly dražší. Buffettova investiční společnost chtěla nakoupit všechny akcie Berkshire Hathaway textilky a pak by se továrna zlikvidovala a její majetek dražší než akcie by se po částech prodal. Dne 10.5.1965 převzal Warren Buffett vedení Berkshire Hathaway textilky a kurz akcie byl 18 dolarů. Dividenda byla placená akcionářům jen jednou a to roku 1967. Roku 1968 měla Buffettova investiční společnost již všech 100 % akcií továrny. Tehdy však Buffett už nechtěl prodávat majetek továrny, ale jen její akcie, nikdo však je nechtěl koupit, protože továrna dělala ztráty. Roku 1969 byla Buffettova investiční společnost zrušena a akcie v jejím držení byly prodány. Továrna na textil Berkshire Hathaway se proměnila v holding a do roku 1970 se prodalo na burze 70 % akcií holdingu Berkshire Hathaway. Těch 30 % akcií si nechal Warren Buffett na kontě a ty měly koncem roku 2007 hodnotu 60 miliard dolarů a koncem roku 2009 hodnotu 40 miliard dolarů. Přibližně stejně BRK-A akcií jako Buffett drží i dobročinná společnost Billa Gese – Bill & Melinda Gates Foundation Trust. 1998 stoupl kurz akcie BRK-A na 80.000 dolarů, 2004 na 95.000 dolarů a 2007 na 151.000 dolarů. Malá část akcií třídy A, BRK-A měla split 1:30 roku 1996 a vznikly akcie třídy B, BRK-B, které byly 30× levnější než BRK-A. Akcionáři od roku 2009 převzaté železniční společnosti Burlington Northern Santa Fe (BNI) dostali za jejich akcie BNI akcie BRK.B a aby se ta výměna akcií mohla přesně vyřídit bez doplatku peněz, byl proveden u akcie Berkshire Hathaway třídy B dne 21. 1. 2010 split 1:50, pak bylo akcií 50× více s 50× nižším kurzem.

Případ akcie Coca Cola

Warren Buffett koupil akcie Coca Cola (KO) poprvé na podzim roku 1988 s P/B 4.8 poněkud draze. Tehdy byla akcie oceněna s P/E 14.5, P/B 4.8, P/S 1.8, P/C 12.3, ROE 33 % a průměrný roční růst zisku minulá léta byl +17 %. Warren Buffett odhadoval podobný růst zisku i budoucí léta, tedy bylo PEG 0,85. Dividenda výnosu 2,8 % rostla 10,9 % ročně. Kurz akcie byl 4,8× vyšší než účetní hodnota akcie a 1,3× vyšší než vnitřní hodnota akcie podle 1. výpočtu vnitřní hodnoty akcie. Podle 2. výpočtu vnitřní hodnoty akcie koupil akcie 3× levněji, než byla vnitřní hodnota akcie. Ty podivné výpočty vnitřní hodnoty akcie jsou popsány v kapitole "Fundamentální analýza".

Nákupní kurz byl 5,22 dolarů, účetní hodnota 1,07 dolarů. Tedy $5,22 : 1,07 = \text{P/B } 4,8$. Kolegové Warrena Buffetta mínili, že je akcie příliš drahá, neboť Benjamin Graham měl rád kurz blízko účetní hodnoty a ne 4× vyšší. Čistý zisk podniku EPS byl 0,36 dolarů na akcii, kurz akcie 5,22. Tedy $5,22 : 0,36 = \text{P/E } 14,5$.

1. komický vzorec pro vnitřní hodnotu akcie P bez ohledu na budoucí růst zisku firmy:

Úrok desetiletých státních dluhopisů byl 8,85 %. Čistý zisk EPS byl 0,36 dolarů.

Tedy vnitřní hodnota akcie $P = 0,36 : 0,0885 = 4,07$ dolarů. A Buffett koupil akcie za 5,22 dolarů.

2. komický vzorec pro vnitřní hodnotu akcie P se započtením růstu zisku podniku budoucí léta podle Benjamina Grahama. $P = E (8,5 + 2G)$. E je roční netto zisk podniku EPS, G je roční růst zisku podniku, 8,5 je Grahamovo číslo. $P = 0,36 \times (8,5 + 34) = 15,3$ dolarů a Buffett koupil akcie za 5,22 dolarů téměř 3× levněji.

Rentabilita pořizovací ceny E/P byla 7 %. Tedy zisk : kurz = $0,36 : 5,22 \times 100 = 7 \%$.

Bohužel margin of safety = míra bezpečnosti byla negativní -21 %. Tedy rentabilita pořizovací ceny mínus úrok desetiletých státních dluhopisů = $7 \% - 8,85 \% = -1,85$ a to je -21 % z 8,85 %, tedy 7 % je -21 % pod 8,85 %.

Rentabilita vlastního kapitálu ROE byla 33 %. Tedy zisk : vlastní kapitál = $0,36 : 1,07 \times 100 = 33 \%$.

A koncem roku 1988 bylo u akcie P/S 1.8 a P/C 12.3. Kurz akcie Coca Cola rostl od roku 1988 do roku 1994 za 6 let +320 %, neboli průměrně +27 % ročně. Koncem roku 1997 analytici předpovídali pokles zisku roku 1998. A bylo dobré z opatrnosti akcie prodat, protože pokles zisku podniku logicky provázal pokles kurzu akcie. Warren Buffett litoval 2002–2005, že akcie Coca Cola neprodal. Ale protože má akciový holding, musí nějaké akcie držet stále a také holding dostává od podniků každý rok miliony dolarů jako dividendy. Zisk Coca Coly se snížil roku 1998 o -14 % a tržba se snížila o -0,3 %. Roku 1999 klesl zisk o dalších 31 %. Z nejvyššího kurzu akcie v historii roku 1998, tedy z 88 dolarů klesla akcie do roku 2003 na minimum 37 dolarů, 2004 bylo minimum 38,6 dolarů, 2005 40,7 dolarů, 2008 65,56 dolarů, 2009 37,85 dolarů.

Akcie od novin Washington Post (WPO) koupil Warren Buffett roku 1973 a 1974, když byly akcie dole pro potíže ve firmě. Koupil je ale příliš brzy, akcie mu pak klesly na polovinu a byl přes 2 roky v mínus. Ale jeho zásada je: nic neprodávat se ztrátou. "Při klesajících kurzech neztratí investoři nic, jen desinvestoři.", povídal Warren Buffett. Od 1973 do 2005 mu vyrostly akcie Washington Post za 32 let + 9 900 %, neboli průměrně +15,5 % ročně.

Akcie banky Wells Fargo (WFC) koupil Warren Buffett roku 1990, když byly akcie kleslé pro pochybné kredity banky, s P/E 5 a ROE 20 %. Akcie pak rostly + 300 % za 10 let, neboli průměrně +15 % ročně.

Případ významné investiční banky Salomon Brothers – New York

Roku 1991 manažeři banky podváděli ve velkém stylu při aukcích státních dluhopisů a publikovali na ně falešné nabídky celkem za desítky miliard dolarů. Pro tento skandál bance Salomon Brothers hrozil bankrot. Warren Buffett měl 12 % jejich akcií a aby nic neztratil poklesem akcií na nulu, přemluvil ministerstvo financí = treasury, aby banku zachránilo. Později investiční banku Salomon Brothers převzala bankovní skupina Citigroup.

A nyní ještě jednou pro zapamatování

Jak poznat podnik, jehož kvalitní akcie se vyplatí držet mnoho let? Podnik snadno pochopitelně funguje. Dobře prosperoval minulých 10 let, je možno stále podnik rozšiřovat a zvyšovat zisky, výrobky nebo služby firmy budou stále potřebné a není je možno nahradit lépe těmi od konkurence. Výrobky firmy musí být odlišné od konkurence, podnik si sám může určovat ceny bez ohledu na konkurenci, je to světoznámá značka. Je vysoká rentabilita vlastního kapitálu ROE a současně nízké zadlužení. Schopný management podniku musí být přítelem svých akcionářů, nefalšovat bilance a netunelovat podnik.

Pro stálý boj s konkurencí nemusí být dobrá víceletá investice do akcií výrobců elektroniky, telekomunikace, farmacie, biotechnologie, aerolinií, automobilů, papíren a ropných koncernů, těmto akciím se Warren Buffett většinou vyhnul. Zajímaly ho jen podniky, které dělají stále to samé a nepotřebují každých 5 let vyvíjet nové modely, aby obstály před konkurencí, nepotřebují utrácet kapitál za výzkum, vývoj a nové výrobní linky, nepotřebují kapitál pro svůj růst, ale zbývá jim kapitál na rozumné věci ve prospěch akcionářů, jako je výkup vlastních akcií pro zvýšení jejich kurzu a dividendy.

Růstu akcií Warren Buffetta v jeho holdingu pomáhá, že holding koupí akcie vždy za minimálně 100 milionů dolarů a ještě k tomu tisíce lidí a fondy z celého světa kupují dohromady za další milióny ty samé akcie, když se o tom dozvěděli, že je Warren Buffett koupil. Neopičil bych se po Warrenovi Buffettovi a kupoval bych si na dlouhá léta akcie, které podle mne odpovídají jeho strategii také, akcie AT&T, Johnson & Johnson, Pfizer, Procter & Gamble, Iberdrola, BHP Billiton, British American Tobacco, Royal Dutch Shell, Sanofi, Allianz, BASF, Munich RE.

Koupit akcie holdingu Berkshire Hathaway BRK-B není žádný value investing, naopak ty akcie bývají často fundamentálně příliš drahé. Také kupovat stejné akcie, jako koupil nebo dnes kupuje Warren Buffett, to nemusí být value investing, on často koupí akcie příliš drahé. A dlouhodobé držení akcie BRK-B také není moudré, neboť z té akcie nejsou dividendy.

Kritéria pro dobrou investici jsou vypůjčena z knihy: Buffettology – The previously unexplained techniques that have made Warren Buffett the world's most famous investor, Mary Buffett & David Clark.

Já kupuju jen akcie od podniků dražších než 30 miliard €, které 10 let zvyšovaly tržbu, nemají cizí kapitál 3x větší než vlastní kapitál, dividendový výnos je vyšší než 3 %, akcie má P/B pod 3 a P/S pod 3.

Asi od roku 2015 už nekupuju jen akcie s nízkým P/E, protože akcie je levná také s P/E 1000 a P/E N/A, když má P/S 1 a P/B 1. Nízké P/E může trvat jeden rok, když jsou velké výdaje a z tržby nezbyde zisk.

Moje vlastní parametry pro nákup akcií držitelných navždy jen pro dividendy od roku 2015:

Burzovní hodnota > 30 miliard €, P/B < 3, P/S < 3
 dividendový výnos > 3 %, 10 let rostoucí tržby
 cizí kapitál : vlastní kapitál < 3 : 1, ze zemí: USA,
 Kanada, západní Evropa, Japonsko, Austrálie

13. Experti

13.1 André Bertholomew Kostolany

André Bertholomew Kostolany se narodil 9.2.1906 v Budapešti a skonal ve věku 93 let 14.9.1999 v Paříži. Během života bydlel ve městech: Budapest, Wien, Paris, New York, München a na Cote d'Azur. Byl to spekulant, finanční poradce, žurnalista, publicista, autor knih a přednášel o akcích a burze. Narodil se 1906 v zámožné, známé, podnikatelské, židovské, katolické rodině v Budapešti. Studoval filosofii, hudební dějiny a také trochu ekonomii. Zkušenosti s burzou začal André Kostolany sbírat ve 12 letech na burze Vídeň, když on a jeho rodina kvůli politickým nepokojům opustili 1918 Maďarsko a žili v Rakousku. 1924 v 18 letech ho poslal otec do Paříže, aby se stal burzovní makléř. André Kostolany, zvaný také Kosto, byl v Paříži 22 let. Roku 1930 byl oznámen od jiného žida kvůli spekulaci proti francouzským dluhopisům, pak byl nucen úřady Francii opustit a pak byl zas zproštěn viny. Vydělal roku 1930 v Paříži moc peněz s opcemi na pokles akcií během velkého krachu akcií 1929–1932. Kvůli nacismu v Evropě on a rodina odešli roku 1940 do USA. André Kostolany hledal místo v investiční bance Goldman Sachs, New York, ale páni Goldman a Sachs osobně jej odmítli zaměstnat, brali jen chudé zájemce usilující o kariéru. A André Kostolany byl v jeho 34 letech už zkušený s 200 000 dolary na kontě. 1941 jako pětaticetiletý se stal generální ředitel, prezident a hlavní akcionář v G. Ballai & Cie. Financing Co. Mohl být i ministr financí USA, ale pak se stal finanční ministr USA jiný žid. V USA se mu nelíbil život, jen Wall Street se mu líbila. On zůstal věrný Evropě. Po 10 letech se 1950 z USA vrátil do Francie a prezident generál de Gaulle jej vyznamenal rytířem čestné legie. Snad největší úspěch měl André Kostolany s německými dluhopisy koupenými 1946 na burze Paříž. Po druhé světové válce dluhopisy rozbombardovaného Německa nikdo nechtěl a za 4 roky stoupl jejich kurz o +13 900 %, to je růst z 250 franků na 35.000 franků. Novým domovem v Evropě mu bylo Cote d'Azur a později Mnichov, kde založil André Kostolany a Gottfried Heller roku 1971 finanční správu Fiduka – München a v Mnichově pak André Kostolany léta pracoval.

André Kostolany napsal asi 13 knih, velice brzy přeložených do 7 řečí a dnes už přeložených do mnoha řečí světa, také do češtiny, kterých se prodaly více než 3 milióny. Mnohé z těch knih jsou jen opakováním stejných textů v jiném pořadí. Nebo různé redakce z jedné země vydají stejnou knihu pod různými jmény. Ale ty dvě české knihy: Burzovní seminář, Peníze a burza, to jsou postačitelně odlišné knihy. Jeho první kniha byla německá: Mír, který přinese dolar (1957). Druhá kniha byla francouzská a německá: To je burza (1960), tato kniha byla brzy vydána v sedmi řečích. André Kostolany psal ve finančních magazínech a dělal přednášky o burze a spekulaci v bankách a v televizi. Slavný se stal hlavně pro jeho moudrosti publikované v četných finančních médiích.

André Kostolany se přiznal, že z každých jeho 100 spekulací je 49 ztrátových a 51 s výdělkem. A ten rozdíl pár procent mu stačí pro slušný život. Poslední léta života však měl Kostolany jen dlouhodobé investice. Roku 1999 před smrtí ještě varoval před prasknutím bubliny předražených technologických akcií. Pro jeho ženu a vdovu Francoise zanechal asi 3 miliony euro.

Deset přikázání Kostolanyho

- 1) Měj myšlenky a jednej s úvahou, zda vůbec koupit akcie a kde, z které branže a z které země!
- 2) Měj dostatek volných peněz, abys nejednal pod tlakem!
- 3) Měj trpělivost, neboť za prvé vždycky se vyvine všechno jinak a za druhé jinak než se očekává!
- 4) Buď tvrdý a neústupný, když jsi přesvědčen!
- 5) Buď přizpůsobivý a vždy počítej s tím, že byl v představě omyl!
- 6) Prodej akcie, když si uvědomíš, že vznikla nová shoda okolností!
- 7) Seznam cenných papírů si občas prohlédni a zvaž, který papír bys i nyní koupil!
- 8) Jen tehdy kup akcie, když v nich vidíš velkou fantazii!
- 9) Počítej i s nejnepravděpodobnějšími riziky, stále počítej s vlivem nevypočitatelného!
- 10) Zůstaň pokorný, když jsi měl pravdu!

Deset zákazů od Kostolanyho

- 1) Nenásleduj tipy, nesháněj tajné informace!
- 2) Nevěř, že ti lidé prodávající akcie vědí, proč prodávají a že ti lidé kupující akcie vědí, proč kupují! Nemysli si, že oni ví více než ty sám!
- 3) Nechtěj ztráty vydělat zpátky!
- 4) Neber ohled na staré kurzy akcií!
- 5) Nezaspi nad cennými papíry a nezapomeň je v naději, že dosáhneš lepší kurz! Přijmi rozhodnutí!
- 6) Nesleduj neustále kurzy a nereaguj na každou sebemenší změnu kurzu.
- 7) Nedělej stále bilanci, jaký máš zisk nebo ztrátu!
- 8) Neprodávej akcie, jen abys měl nějaký užitek!
- 9) Nenech se citově ovlivnit od politických sympatií nebo antipatií!
- 10) Nestaň se lehkomyšlným, když jsi dosáhl nějaký profit!

Moudrosti a jiné údaje jsou vypůjčeny ze dvou knih: Der grosse Kostolany a Kostolany's Wunderland – André Kostolany. Nejlepší moudrosti a výroky od Andrého Kostolanyho, ty jeho vlastní i ty, které on okopíroval od jiných, jsou vypsány v kapitole této knihy "Moudrosti".

13.2 Philip Arthur Fisher

Philip Arthur Fisher se narodil 8.9.1907 v San Francisku a zemřel 11.3.2004 ve věku 96 let. Zajímal se o akcie už ve svých 13 letech. Roku 1928 opustil Stanford Business School a jako 21-letý se stal analytik v bance Anglo-London Bank v San Francisku. Za 3 roky 1931 založil svou vlastní společnost na investiční poradenství Fisher & Company. Byl tam manažer fondu a řídil firmu až do věku 91 let v roce 1999. Zpočátku pro své klienty nakupoval akcie netechnologické jako například Dow Chemical nebo Food Machinery Corporation (FMC). Akcie FMC koupil, protože firma měla skvělý management, když klesly po velkém krachu 1929–1932 z 50 dolarů na 4 dolary. Po letech prodal FMC za 50-násobek, protože už nevěřil v růst firmy a sobě i klientům fondu přinesl vysoký zisk s tou akcií. Později kupoval i akcie technologických společností jako například Motorola nebo Texas Instruments. Vždy kupoval jen firmy se skvělým managementem a s dobrým růstem zisku. Jeho nejznámější investicí byla Motorola roku 1955, když firma vyráběla rádia. Akcie Motoroly pak držel celý život až do smrti roku 2004. Ještě ve svých 90 letech pracoval Philip Arthur Fisher jako za mlada. Nakupoval akcie, až když důkladně prostudoval bilanci podniku a promluvil s manažery firem i s jejich konkurencí. Také ale investoval jako kontrarián ještě před ostatními investory. Byl dlouhodobý investor a přinášel svým klientům značné zisky. Židovského původu.

Roku 1958 Philip Arthur Fisher napsal první americký finanční bestseller, nejvíce prodávanou finanční knihu: Common stocks and uncommon profits (Obyčejné akcie a neobyčejné výnosy). Pravidla z té knihy jsou i dnes stále aktuální, je to učebnice pro profesionály. Německy se jmenuje ta kniha Die Profi Investment Strategie.

Jeho kontrola podniků se rozděluje na kontrolu kvality managementu a kontrolu charakteru businessu. Kvalita managementu: vedení firmy by mělo být poctivé a přístupné, podnik by měl konzervativně účtovat, měl by mít dobrou dlouhodobou vyhlídku, skvělou finanční kontrolu, dobrou personální politiku, měl by být otevřený pro změnu.

Charakter businessu: podnik by měl být zaměřen na růst, výzkum a vývoj, měl by dosahovat vysoký profit margin, vysoký return on capital, měl by mít skvělou organizaci odbytu, měl by mít vedoucí pozici v průmyslu a poskytovat speciální výrobky nebo služby.

Další jeho knihy jsou: Conservative investors sleep well (Konzervativní investoři dobře spí), 1975.

Developing an investment philosophy (Vývoj investiční filozofie), 1980.

Investiční pravidla Philipa Fishera pro posouzení podniku

Při výběru akcií pro dlouhodobou investici je dobré položit si tyto otázky, které podnik nebo společnost musí splňovat. Část odpovědí na tyto otázky je možné zjistit v médiích, na druhou část je nutno se zeptat zaměstnanců firmy.

- 1) Nabízí společnost nějaký produkt nebo službu, které zaručují významný růst tržeb několik let?
- 2) Má společnost inovativní obchodní strategii a inovativní výrobky?
- 3) Je management podniku odhodlán dlouhodobě vyrábět kvalitní výrobky s významnou hodnotou pro zákazníky?
- 4) Je management podniku odhodlán pokračovat v rozvoji produktů nebo procesu, který může přinést další růst tržby?
- 5) Jak efektivní jsou snahy společnosti v oblasti výzkumu a vývoje vzhledem k její velikosti?
- 6) Má společnost nadprůměrně schopné oddělení prodeje?
- 7) Má společnost výhodnou ziskovou marži, profit margin a růst zisku a tržby?
- 8) Má společnost nízké zadlužení?
- 9) Má akcie rozumnou cenu ve vztahu k růstu zisku společnosti, poměr PEG?
- 10) Co společnost dělá, aby si udržela nebo zlepšila svou ziskovou marži?
- 11) Jsou ve společnosti vynikající vztahy k zaměstnancům i k zákazníkům? Je ve vedení společnosti optimální klima?
- 12) Je vedení společnosti rozděleno na několik různě vysokých pozic?
- 13) Jak důkladné a přesné je ve společnosti účetnictví a bilance?
- 14) Má společnost přednost proti své konkurenci a schopnost vypořádat se se změnami?
- 15) Orientuje se společnost na dlouhodobý zisk?
- 16) Bude společnost v brzké budoucnosti potřebovat dodatečné zdroje financování svého růstu, že by případné zvýšení počtu akcií mohlo redukovat zisk dnešních akcionářů?
- 17) Sdělí management akcionářům problémy stejně upřímně jako dobré zprávy, nebo utahuje špatné zprávy a problémy?
- 18) Má společnost skvělého manažera, silný vedoucí tým a početný management, který neobohacuje sebe a své známé vysokými mzdami, provizemi a opcemi na akcie na úkor akcionářů?
- 19) Je si podnik vědom, že se okolí vždy rychleji mění?
- 20) Snaží se podnik stále, aby všichni zaměstnanci měli pocit, že je podnik dobré pracovní místo?
- 21) Podřizuje se management požadavkům zdravého růstu?
- 22) Co může podnik činit, co ostatní podniky nemohou stejně dobře? Jestli nic, nebudou jeho akcie moc výnosná investice.

Po probrání těchto 22 otázek se setkal Philip Fisher s manažerem podniku a položil mu těchto 5 otázek:

- 1) Jak se překonají současné problémy?
- 2) Jak zapůsobí na podnik změny v chování zákazníků?
- 3) Jak zapůsobí na zahraniční činnost podniku trendy a ekonomika v zahraničí?
- 4) Jaké dlouhodobé problémy se očekávají a jak se vyřeší?
- 5) Jaké jsou plány ve výzkumu a vývoji?

Philip A. Fisher koupil akcie jen, když nasbíral velké množství informací, všechny otázky byly odpovězeny výhodně nebo pozitivně, jeho kritéria byla splněna, když byl přesvědčen, že podnik má skvělý dlouhodobý růstový potenciál. Kurz akcie porovnal s budoucím potenciálem zisku. Koupil akcie dříve, než ostatní investoři hodnotu podniku rozpoznali. Když ostatní lidé o podniku smýšleli negativně, to ho nezajímalo, vždyť důkladně analyzoval a úspěchem investice si byl jistý. Kupoval akcie po všeobecném poklesu akcií, nebo po poklesu té akcie pro krátkodobý problém podniku, nebo po špatném minulém kvartálu.

Philip A. Fisher doporučoval investorům koupit především růstové akcie od podniků s výjimečně schopným managementem. A koupit akcie, když nejsou oblíbené, když klesl kurz pro neočekávané problémy. Tyto problémy musí být za pár měsíců odstraněny a ne až po letech. Kupoval akcie, když nastal všeobecný pokles akcií, když nebyla správná hodnota akcie rozpoznána.

Devět příkazů při investování

- 1) Nepodílejte se na právě založeném podniku, jedno jak atraktivně ta investice vypadá! To by se mělo stát pravidlem malého hobby investora. Ve starším zaběhnutém podniku lze pozorovat fungování všech důležitých sektorů. Ale u právě založeného podniku je možné jen domnívat se a mýlit se.
- 2) Neignorujte dobrou akcii jen proto, že se prodává na mimoburzovním volném trhu, i tam lze koupit dobré akcie splňující všechna kritéria!
- 3) Vysoké P/E nemusí být znamením, že už je v kurzu akcie obsažen budoucí růst zisku podniku. Ale roční růst zisku podniku by neměl být nižší než je P/E, PEG je dobré pod 1.
- 4) Nestarejte se o centy! Najdete-li správnou akcii za rozumnou cenu, měli byste ji koupit bez limitu pro kurz = billigst = market order.
- 5) Nepřehánějte diverzifikaci! 25 podniků je moc, nelze je dobře sledovat. Je možno dát 20 % peněz portfolia na každou z 5 růstových akcií velkých podniku různých branží. Na akcie mladšího ale léta zaběhlého podniku možno dát 10 % peněz, ale v portfoliu musí být i pár podniků velkých, každý za 20 % peněz. Na akcie malého podniku small cap možno dát 5 % peněz, ale v portfoliu musí být i pár akcií podniků velkých, každá akcie za 20 % peněz.
- 6) Nebojte se koupit akcie, je-li někde válka! Při nebezpečí války kurzy akcií klesnou. Během války akcie rostou. A po válce rostou akcie prudce.
- 7) Nenechte se ovlivnit maličkostmi! Kurz za posledních 10 let nemá nic společného s kurzem budoucím. Nemá význam kupovat akcie kleslé daleko před počátkem růstu. Nemá význam prodávat akcie už vyrostlé.
- 8) Myslete na to, kdy akcii koupíte! Za několik měsíců můžete akcii přikoupit, ať už je dražší nebo levnější.
- 9) Nenásledujte stádu! Hledejte podnik nebo branži, o kterou se veřejnost a analytici nezajímají, nebo mají špatné mínění, ale vaše kritéria jsou splněna! Buďte opatrní u oblíbených akcií!

Kdy Philip A. Fisher doporučoval akcie prodat

- 1) Když jste udělali chybu při hodnocení společnosti, když jste se chybně rozhodli koupit akcii, pak je lepší prodat i s malou ztrátou, než nechat akcii hluboko klesnout a čekat léta, až se dostane do plus. Jiná akcie by tu ztrátu možná napravila rychleji.
 - 2) Když společnost už nesplňuje všechna kritéria, pro která byla akcie koupena. Když nastala změna v kvalitě podniku. Proto je nutné být o podniku stále informován.
 - 3) Když chcete investovat své peníze do jiné atraktivnější společnosti.
 - 4) Když potřebujete peníze.
 - 5) Když růst podniku přestal být nadprůměrný a vypadá to, že je růstový potenciál vyčerpán.
- Pro P. A. Fishera nebyl důvod prodávat akcie pro jejich předražení. Nikdy neprodávejte z krátkodobých důvodů, jako je pokles kurzu nebo špatný zisk minulý kvartál nebo zpráva o jakémkoliv makroekonomickém faktoru z USA jako nezaměstnanost, ceny zboží, růst hospodářství, recese, úroky, inflace, cena oleje, válka. Investor, který důkladně vybral akcie, může ignorovat i riziko hospodářské krize a hospodářský cyklus. Výjimka je extrémní předražení akcií, jako roku 1929 a roku 2000, kdy nemohly být drženy žádné předražené akcie. Vývoj hospodářství a trend burzy je možno ignorovat, ale je dobré uvážit, jak se zachová vybraný podnik v poměru k celkovému hospodářství.
- Známý výrok P. A. Fishera je: Nechci hodně dobrých investic, chci jich jen několik, ale výjimečných.

Kritéria pro dobrou investici jsou vypůjčena z knihy: Common stocks and uncommon profits – Philip Arthur Fisher. Německy: Die Profi-Investment-Strategie.

13.3 John Marks Templeton

Sir John Marks Templeton se narodil 29.11.1912 ve městě Winchester, Tennessee, USA. Začal svou kariéru na Wall Street roku 1937 a brzy se stal pionýrem ve výběru akcií a byl nazýván "greatest stock picker of the century" – největší odborník na výběr akcií století. Snažil se kupovat akcie v době maximálního pesimismu. Jeden jeho známý výrok zní: Koupit, když jiní ve strachu prodávají, prodat, když jiní chamtivě nakupují.

John Templeton doporučoval jednat disciplinovaně podle fundamentálních kritérií a soustředit se na akcie, které ve srovnání s potenciálem podniku jsou nejlevněji oceněné. To byla value investing strategie. John Templeton byl jedním z prvních value investorů. Roku 1934 se Templeton poučil z Grahama knihy *Security Analysis*, že je nutno kupovat akcie levné s nízkým P/E a P/B. Pak si ten nápad od Grahama trochu vylepšil, nestaral se moc o pozitivní a dobrý růst zisku několik minulých let, ale spíše o růst zisku letos a budoucí rok. Používal ratio PEG a líbilo se mu PEG 0,5 nebo nižší, tedy když se očekává budoucích 12 měsíců růst zisku podniku aspoň 2× vyšší než je dnešní P/E akcie.

Templeton byl jedním z prvních zakladatelů myšlenky investičních fondů, kde skupinu akcií z celého světa může drobný investor koupit jediným cenným papírem, podílem na fondu. Roku 1954 založil John Templeton fond Templeton Growth Fund a ten dal mnohým Američanům poprvé příležitost investovat do zahraničních akcií. Fond vynášel lidem průměrně 13,5 % ročně. John Templeton vydělal v životě miliardy dolarů s podceněnými akciemi finančně nabouraných podniků, nad jejichž akciemi panoval maximální pesimismus. Jeho pravidla byly: mít disciplínu a nemít strach.

Roku 1968 si vzal britskou státní příslušnost a přestěhoval se z USA do Karibiku na ostrovy Bahamy. Roku 1978 jej britská královna Alžběta povýšila do šlechtického stavu, pasovala jej na rytíře a John Templeton byl pak titulován sir. Jeho investiční společnost prodal 1992 na Franklin Group za 7 miliard dolarů, začal se věnovat dobročinným spolkům a byla mu blízká matka Tereza. Templeton si však ponechal akcie a kupoval si jiné, také technologické akcie a ty včas ještě před velkým krachem roku 1999 prodal. On očekával krach akcií a měl během krachu v letech 2000–2002 hlavně státní dluhopisy.

Templeton Growth Fund funguje i bez Templetona podle jeho strategie dál a stylem Bottom-Up. Bottom-Up znamená, že nejdříve se kontroluje podnik, potom branže, potom hospodářství a nakonec stát. Když podnik splní test, dá se akcie na watch-list na pozorování. Akcie je koupena později, když ukazuje podcenění a pak zůstane akcie ve fondu průměrně 5 let. Ve fondu bývá kolem 100 akcií od větších starších podniků z celého světa, které byly při nákupu akcií nepopulární a levné, ze zemí s nízkou inflací, kde není socialismus. Vyhledaný podnik nesmí mít vysoké dluhy. Když vznikne velký zájem o akcie a stanou se drahé, pak jsou prodány. Fond mívá asi ze 17 % peníze v hotovosti a 8 % až 10 % z kapitálu fondu připadá na akcie z každé jednotlivé branže jako komodity, banky, farmacie, telekomunikace a jiné. Teprve když John Templeton z investiční společnosti odešel, byl založen nový fond na riskantní socialistické ruské akcie Templeton Russia Fund.

Pravidla Johna Templetona

- 1) Usilujte o nejvyšší možný výnos! To znamená výnos po zdanění, když byla po letech akcie prodána.
- 2) Buďte otevření pro nové věci! Nedržte se nikdy pevně jednoho způsobu investice a jedné metody výběru! Vyhýbejte se populárním akciím! Dlouhodobý nadprůměrný výnos vyžaduje, když se podnik nebo metoda výběru stane populární, pak najít nepopulární podniky a nepopulární metody výběru akcií.
- 3) Nenásledujte davu! Když koupíte stejné akcie jako ostatní, dosáhnete stejné výsledky jako ostatní. Není možné být lepší než většina, když nejedete jinou cestou než většina. Koupit, když ostatní prodávají a prodat, když ostatní kupují, to vyžaduje odvahu, ale vyplatí se to.
- 4) Medvědí trh = baisse i býčí trh = hausse jsou časově omezené. Obvykle rostou akcie 1 až 12 měsíců dříve, než cyklus konjunktury dosáhne dna. A akcie klesávají 1 až 12 měsíců dříve, než konjunktura dosáhne vrcholu. Popularita všech akcií a branží jednou končí a pak se po léta nevrátí.
- 5) Učte se z chyb! "Tentokráte bude všechno jinak" – to je jedna z nejdražší zaplacených hloupých vět v historii burzy.
- 6) Kupujte akcie v dobách pesimismu! Býčí trhy vznikají z pesimismu, rostou ve skepsi, zrají v optimismu a umírají v euforii. Proto jsou časy největšího pesimismu nejlepší dobou pro nákup akcií.
- 7) Hleďte hodnoty a šance! Mnoho investorů se orientuje na prognózy a trendy. Koncentrujte se raději na hodnoty podniků, pak dosáhnete vyšší výnosy! Dostanete slevu na burze, jen když koupíte to, co většina lidí prodává.
- 8) Hleďte dobré podniky po celém světě a diverzifikujte! Abyste nikdy neměli problém všechny peníze ve špatném okamžiku vsadit na špatného koně, musíte diverzifikovat. Když hledáte dobré akcie po celém světě, najdete více levných akcií než v jedné zemi, také tím snížíte riziko a zvýšíte bezpečnost vašeho portfolia.
- 9) Nikdo neví všechno. Kdo zná vždy odpověď, ten nerozuměl otázku.

Jeho vtipným mottem bylo: "Investuj v době maximálního pesimismu! Jak investuji? Pomáhám lidem. Když chtějí akcie prodávat, tak od nich akcie kupuji. Když chtějí akcie kupovat, tak jim akcie prodávám."

Roku 1939 se svět vzpamatoval z velké hospodářské krize a pouštěl se do nejkrvavější války v dějinách, ale John Templeton tehdy sedmadvacetiletý si půjčil 10 000 dolarů a nakoupil hluboko podceněné akcie. Koupil na burze New York akcie od 104 různých společností, které měly kurzy pod 1 dolar, od každé 100 kusů. 34 těch společností bylo v konkurzu a hrozil jim bankrot. Za 4 roky prodal ty akcie za 40.000 dolarů, i když 4 firmy zkrachovaly a jejich 400 akcií bylo bezcenných. A vydělal +300 % za 4 roky. Po válce byl John Templeton mezi prvními, kdo objevili japonské akcie a investoval do tehdy neznámých firem jako Hitachi a Fuji. Roku 1978, když byl americký autokoncern Ford blízko bankrotu, kupoval akcie Ford. Když japonské akcie dosáhly v 80. letech rozměry bubliny, japonské akcie prodal. Roku 2000 se jako osmaosmdesátiletý rozhodl, že je čas předražené americké akcie prodat.

Tedy platí i pro nás: mít disciplínu a nemít strach a koupit levné akcie od podniků zvyšujících zisk, když jiní mají strach. Neboť krach akcií nepřichází po pesimismu u levných akcií. Krach přijde po velkém nadšení a při předražených akciích.

Sir John M. Templeton zemřel v úterý 8.7.2008 ve věku 95 let na zápal plic, i když žil v tropickém Nassau na Bahamách.

Kritéria pro dobrou investici jsou vypůjčena z knihy: Investing the Templeton way – The market beating strategies of value investing's legendary bargain hunter (Investování způsobem Templetona – Strategie překonávající index od mistra value investingu), Lauren C. Templeton, Scott Phillips. Německy: Die Templeton Methode: Die Strategie der Investmentlegende, mit der sie jeden Markt schlagen.

13.4 Peter S. Lynch

Peter S. Lynch se narodil 19.1.1944 ve městě Newton, Massachusetts, USA. Absolvoval roku 1965 Boston College v oboru finance, pak absolvoval Wharton School v University of Pennsylvania jako Master of Business Administration roku 1968. Začal pracovat v Bostonu pro Fidelity Investments jako investiční analytik. 1977–1990 byl manažer Fidelity Magellan Fondu. Během těch 13 let stoupla hodnota fondu z 20 milionů dolarů na 14 miliard dolarů a Magellan Fund se stal největší fond světa. Růstem kurzu fondu překonal index S&P 500 v 11 ze 13 roků a dosahoval průměrný roční růst podílu fondu, neboli výnos fondu 29 %. Peter Lynch byl ten nejúspěšnější manažer fondu světa, ale roku 1987 vydělal fond jen 1 %. Totiž v černé pondělí 19.10.1987 a další dny lidé prodávali masivně podíly fondu Magellan a tak byl Peter Lynch nucen prodávat akcie z fondu, aby mohl lidem vrátit peníze ty dny, když by on rád ty levné akcie nakupoval. Jednou měl ve fondu současně 1500 akcií a 100 akcií tvořilo 50 % hodnoty fondu. Magellan Fund v 80. letech obsahoval téměř jen samé akcie a to: 30–40 % růstové growth akcie, 10–20 % hodnotové value akcie, 10–20 % cyklické akcie, 10–20 % turnaround akcie.

Peter S. Lynch kupoval pro fond akcie malých firem z blízkého okolí = small caps od firem s jednoduchou činností, s rostoucím ziskem, za výhodnou cenu, nejraději s PEG pod 1. S brokerem se Lynch bavil telefonem jen 90 sekund. Ale osobně mluvil s manažery společností, s experty průmyslu a s analytiky celý den. Vybíral akcie dobrých společností, kterých jednoduché činnosti dobře rozuměl, to bylo nejdůležitější. Vyhýbal se hluku burzy, nestaral se o momentální situaci celé branže ani o makroekonomické ukazatele, soustředil se jen na výzkum podniku, od kterého akcie chtěl koupit. Sice by chtěl investovat na dlouho, ale nakonec držel mnohé akcie ve fondu jen 1 až 4 měsíce. Některé akcie držel i 3–4 roky a byly-li to růstové akcie nebo turnaround akcie, vydělal s nimi stovky procent. Vedl Fidelity Magellan Fund až do roku 1990, kdy odešel na odpočinek jako šestačtyřicetiletý už s bílými vlasy. Jeho poslední mzda ve fondu byla 10 milionů dolarů za rok. Roku 2007 začal Peter Lynch ve věku 63 let zas pracovat jako vicechairman ve Fidelity Management & Research Co.

Výroky a moudrosti od Petra Lynche

Výběr akcií je umění i věda, ale příliš moc každého je nebezpečná věc. Investování do akcií je umění, ne věda a lidé trénovaní všechno přísně ohodnocovat mají velkou nevýhodu. Potenciál ztráty investice je omezen, potenciál růstu je neomezen. Každý může s akciemi zbohatnout, když dělá své domácí úkoly. K úspěchu nepotřebuješ celý čas mít pravdu ani většinu času mít pravdu. Koupit akcie společnosti s průměrnými vyhlídkami jen proto, že je levná, to je ztrátová technika. Prodat skvělou růstovou akcií, protože akcie vypadá předražená, to je ztrátová technika.

Většinu peněz jsem udělal ve 3. nebo 4. roce držení akcie. Společnosti nerostou bez důvodů, ani růstové akcie nebudou růst stále. Nic neztrátiš, když nekoupíš akcie úspěšné společnosti, ani když je to ten-bagger 10× násobící kurz. Postrádal jsem ten-baggers a nezamezovalo mi to překonávat index. Nezamiluj se do vítěze tolik, že oblíbenou firmu přestaneš pozorovat! Když jsou výhodné karty, přidej peníze do sázky! Nelepšiš výsledky vytrháním květin a zaléváním plevele. Myslíš-li, že nepřekonáš index, pak investuj do fondu a ušetří si moc práce a peněz! Jdi za společností, kterou může vést každý idiot, dříve nebo později ji idiot bude vést! Jsi-li trochu pozorný, najdeš spektakulární performers v tvém okolí nebo v nákupním středisku mnohem dříve, než je objeví Wall Street. Investování bez výzkumu firmy je jako hrát poker a nekoukat do karet. Nedojde-li k mnohým překvapením, akcie jsou poměrně předpověditelné přes 20 let. Pokud jde o to, zda akcie porostou nebo poklesnou za 2, 3 roky, můžeš si hodit mincí. Strávíš-li déle než 13 minut analyzováním ekonomických a burzovních předpovědí, zmařil jsi 10 minut.

Jeho checklist, investiční základy

- 1) Vědět co mám! Většina lidí neví, z jakého důvodu vlastní akcie. To musíš vědět!
- 2) Je bezcenné předpovídat ekonomiku, úroky a akciový trh. Neztrácej tím čas! Zaměř se na dnešní fakty!
- 3) Máš množství času rozpoznat výjimečnou společnost. Jestli koupíš akcie vyrostlé +900 % za 10 let, máš možná před sebou dalších +5 900 % příštích 30 let. Nespěchej a buď trpělivý!
- 4) Nestřílej do dálky! Nespekuluj a neměj dlouhé strpení se ztrátovou akcií!
- 5) Hledej dobré společnosti s dobrým managementem a skvělým byznysem! Kup akcie společnosti, kterou může vést každý blázen, protože jednou ji blázen bude vést! Dobrý management ve špatném byznysu může zklamat.
- 6) Buď přizpůsobivý a nebuď skromný! Stanou se neočekávané věci. Mnohé nerozumné investice se vyplatí. Mnohé správné investice nepřinesou žádný zisk.
- 7) Těžké je vědět, kdy prodat. Dříve než koupíš nebo prodáš, musíš být schopen třemi větami rozumem 11-letého dítěte to vysvětlit. Na skvělého investora vystačí matematika 6. třídy ZDŠ. Prodej akcie, když nebude důvod je držet dál!
- 8) Stále něco dělá starosti a to dělá věci zajímavé. V 50. létech byla jedna z nejlepších dekad pro akcie, ale každý se bál nukleární války. Nejhorší na burze bývají pondělky, protože lidé měli celý víkend čas se strachovat. Zapomeň celý ten globální cajk, protože klíč k dobré investici není mozek ale žaludek!

Dvanáct vlastností ideální akcie

Jméno firmy zní nudně nebo směšně. Firma má jednoduchou činnost. Firma vyrábí něco nepříjemného. Firma vznikla oddělením od jiné firmy. Instituce tu akcií nemají a analytici ji nesledují. Kolují pověsti, že firma má něco s jedovatými odpady nebo něco s mafií. Firma má v sobě něco deprimujícího. Firma zaplňuje tržní mezeru. Lidé musí výrobek firmy stále kupovat. Firma má užitek z firem užívajících novou technologii. Insiders akcie kupují. Firma vykupuje své vlastní akcie.

Kdy koupit akcie

Kolem října, při korekci kurzu, na konci krachu akcií, při válečném konfliktu.

Kdy prodat akcie

Když se fundamentální data zhoršila. Podnik 2 roky ztrácí podíly na trhu. Nejsou vyvinuty nové výrobky. Výdaje na vývoj jsou snižovány. Podnik spí na vavřínech. Podnik kupuje odlišné firmy a chystá se koupit další firmu odlišné branže. Klesá zisk a klesá poptávka po výrobcích. Nákupem jiné firmy vznikají miliony dluhů a nezbývá hotovost na nákup vlastních akcií. Prodej akcie, když je drahá, například s P/E 30 a čeká se

roční růst zisku podniku méně než 15 %! Když zásoby podniku rostou 2× rychleji než tržba. Management chce vydat nové akcie a zvýšit počet akcií o 10 %.

Dvanáct nehloupějších věcí, které lidé povídají o akcích

- 1) Když už to tak hluboko kleslo, už to moc nemůže klesat. (Jen nula je limit.)
- 2) Když už to tak vysoko vyrostlo, jak by to mohlo ještě růst. (Některé akcie rostou stovky nebo tisíce procent. Některé akcie rostou několik dekad.)
- 3) Snad se akcie zas vrátí zpátky. (Některé akcie se už nikdy nevrátí na náš nákupní kurz a zůstanou 50 let dole nebo u nuly.)
- 4) Stojí jen 3 dolary, co mohu ztratit. (Můžeš ztratit 3 dolary za každou akcii, kterou koupíš.)
- 5) Před svítáním je vždy nejtemněji. (Ono je taky nejtemněji dřív, než je absolutní tma.)
- 6) Až mi to vrátí výdaje, prodám to. (Akciové neví, že jsi ji koupil. Přikup akcie, máš-li důvěru v podnik, nebo prodej akcie, nemáš-li důvěru v podnik!)
- 7) Proč se starat, konzervativní akcie moc nekolísají. (Existuje hřbitov, kde všechny konzervativní akcie budou zakopány. Výhled společnosti se mění, je nutno se stále informovat o jejím vývoji.)
- 8) Podívej na všechny ty peníze, co jsem ztratil, když jsem nekoupil! (Netrap se pro ušlé příležitosti. Ani nemusíš mít žádnou z deseti nejlépe rostoucích akcií roku!)
- 9) Tahle akcie mi utekla. Chytím příští. (Často ta příští akcie neroste tak, jak ta uniklá příležitost. Nebo za pár let ta samá akcie už se tak nevyplatí.)
- 10) Akcie rostla, měl jsem pravdu. Akcie klesla, zmýlil jsem se. (Technická analýza nestojí za moc. Akcie se může později vyvíjet jako zisk podniku třeba i se zpožděním jednoho roku.)
- 11) Vždy poznáš, že akcie už dopadla na dno. (Dno se většinou nedá uhádnout.)
- 12) Trvá to příliš dlouho, než se něco vydělá. (Buď trpělivý! Dobrých +12 % za rok může být jen slabé +1 % měsíčně. S mnohou akcií se vydělá až ve 3. roce držení.)

Co dále by si měli lidé pamatovat

Nepřeceňujte schopnosti a moudrost profesionálů! Používejte vaše znalosti k prospěchu! Hledejte příležitosti, které experti ještě neobjevili a nepopsali! Investujte do podniků a ne do burzy! Ignorujte krátkodobé výkyvy kurzu! S akciemi je možno docílit vysoké výnosy, ale i vysoké ztráty. Hospodářské předpovědi nemají smysl. Nemají smysl krátkodobé předpovědi tendence burzy. Dlouhodobě lze poměrně dobře předpovědět výnos z akcií a ten je značně vyšší než výnos z dluhopisů. Lidé objeví často zajímavé podniky léta před profesionály. Popisujte vždy důvody, proč akcií chcete a zde neplatí jen ten důvod, že akcie roste! Rozdělením akcií do kategorií získáte představu o tom, co od které lze očekávat. Buďte nedůvěřiví k firmám s ročním růstem nad 50 %! Vyhněte se horkým akciím v horkých branžích! Největší výherci budou akcie z branží, které právě nejsou sledovány. Nedůvěřujte diverzifikaci podniku na odlišná odvětví! Je lepší propást první pohyb akcie a počkat, až plány podniku ukáží první úspěchy. V podniku lze získat cenné fundamentální informace, které burzovním profesionálům měsíce až léta zůstanou utajeny. Oddělujte tipy na akcie od osob, které je dali! Ideální je investice do podniku rostoucího více než +20 % ročně. Kleslé akcie problémové firmy riskujte jen, když má firma vyšší vlastní kapitál než dluh! Firmy bez dluhu málokdy zkrachují. Dělejte nákup akcií závislý spíše na vyhlídce podniku než na talentu šéfa! Povede-li se problémovému podniku uzdravení = turnaround, je možno vydělat s akcií moc peněz. Dbejte důkladně na poměr P/E, když je akcie značně předražená, těžko můžete s ní vydělat! Stále sledujte pokrok v podniku! Hledejte firmy, které stále vykupují vlastní akcie! Studujte vývoj dividend a zisku během recesí minulých let! Hledejte podniky, od kterých instituce vlastní jen malé množství akcií nebo žádné akcie! Dejte přednost podnikům, od kterých jeho management vlastní velké množství akcií! Nákupy akcií od insiderů jsou tehdy pozitivní znamením, když více lidí současně kupuje.

Alespoň hodinu týdně věnujte kontrole všech podniků dohromady, od kterých máte akcie! Nevěnujte se kontrole výnosu a ztráty akcie ani grafu akcie! Mějte trpělivost hledat nové akcie, na pozorování akcií ještě nikdo nedoplátil! Při pochybnosti ruce pryč a vyčkávat s nákupem! Vezměte si aspoň tolik času na vyhledání nové akcie, jako na vyhledání nové ledničky! Korekce a krachy akcií jsou prvotřídní příležitosti koupit akcie od podniků, které považujeme za dobré, skvělé podniky jsou levně k dostání, když jiní v panice akcie prodali. Tendenci burzy na rok nebo dva roky je těžké předpovědět. Abyste byli na straně vítěze, nemusíte

stále a ani většinou mít pravdu. Pro Petra Lynche jsou největší vítězi překvapením, kandidáti na převzetí jsou ještě větší překvapení. Různé kategorie akcií skrývají různá rizika a různé šance. Pohyb kurzů akcií často nesouhlasí s fundamentálními daty, ale dlouhodobě rozhoduje růst zisku podniku a jeho stálost. Jestli se podniku vede špatně, může se mu vést ještě hůře. Jestli akcie klesá, neznamená to zdaleka, že se s akcií mýlíte. Jestli akcie roste, neznamená to zdaleka, že jste zvolili správnou akci. Když se hodnotové akcie, value akcie v silném vlastnictví institucí vyvíjí lépe než akciový index, jsou předražené a pak lze čekat korekci. Koupit akcii podniku s průměrnou vyhlídkou jen proto, že je levná, to je metoda bez budoucnosti. Prodat akcii výjimečného růstového podniku jen proto, že je akcie mírně předražená, to je metoda bez budoucnosti. Podniky nerostou bez důvodů. Růstové podniky nerostou stále. Nic neztratíte, když úspěšnou akcií nevlastníte, ani když se kurz zdesetinásobí. Akcie neví, že ji vlastníte. Nezamilujte se tolik do vítěze, že přestanete sledovat vývoj podniku! Ať jste koupili za 50 nebo za 2 dolary, když klesne akcie na 0, ztratíte vždy celý vklad. Můžete zlepšit výsledky, když důkladně zkontrolujete fundamentální veličiny vašich akcií a některé akcie vyměníte za jiné. Jestli některé akcie přehnaly realitu a jsou lepší možnosti, měli byste je prodat a koupit jiné akcie. Přikupte akcie, když jsou známy pozitivní novosti, prodejte zčásti akcie při negativních novostech! Nezlepšíte výsledky, když vytrhnete květiny a zaléváte plevel. Když nevěříte, že překonáte index, investujte raději do fondu a tím si ušetříte práci a peníze! Stále je něco, co působí starosti. Zůstaňte otevření novým nápadům! Nemusíte tancovat na každé svatbě, i když propásnete více ten-baggers = 10-násobitelů kurzu, nebrání vám to překonat akciový index. Investiční know how = znalosti nedostane člověk od expertů z Wall Street. Můžete experty překonat, když investujete do akcií firem, které dobře znáte. Můžete překonat burzu, když ignorujete stádo. Často není i rok souvislost mezi úspěchem podniku a úspěchem akcie, ale dlouhodobě oboje souvisí a v tom je klíč k úspěchu. Mít trpělivost a kupovat levné akcie úspěšných podniků! V portfoliu akcií nemusí být víc než 5 podniků. Malý hobby investor může sledovat jen 8 až 12 podniků současně a při změně fundamentu akcie prodat nebo koupit další kusy. Nemůžete-li objevit žádné atraktivní akcie, nechte peníze v bance, až se to změní! Nikdy neinvestujte do podniku, když nerozumíte jeho financím! Největší ztráty dělá člověk s podniky se slabou bilancí. U malých mladých podniků je lepší, když počkáte na první pozitivní roční zisk, než investujete do akcií. S 1.000 dolary v akcií můžete jen 1.000 dolarů ztratit, ale i 50.000 dolarů vydělat, když máte trpělivost. Musíte mít jen několik málo dobrých akcií, aby se celoživotní investování vyplatilo. V každé branži a v každé zemi může bystrý pozorovatel nalézt skvělé růstové podniky dříve než profesionálové. Každý má odpovídající rozum, aby vydělal s akciemi peníze, ale každý nemá odpovídající cit, a proto máte-li sklon v panice prodávat, měli byste se akciím i fondům vyhnout. Prodávějte akcie, když se fundamentální data podniku zhorší a ne kvůli předpovědi ve zprávách! Je těžké úroky, vývoj hospodářství a burzy předpovědět, zapomeňte tyto předpovědi a koncentrujte se na to, co se stane s podniky, do kterých jste investovali! Zkoumáte-li 50 podniků, objevíte 5 podniků se skvělými daty, které profesionálové přehlédli. Bez důkladné kontroly podniků máte malou vyhlídku na úspěch. Máte-li akcie skvělého podniku, pracuje čas pro vás a můžete být trpělivi, můžete i 5 let propást a mít akcie až dalších 5 let. Když vlastníte opce, pracuje čas proti vám. Dlouhodobě portfolio z důkladně vybraných akcií vždy aspoň 2× překoná dluhopisy a peněžní trh. Portfolio mizerně vybraných akcií nepřekoná ani punčochu s penězi pod matrací. Investuj do toho, čemu rozumíš! Je potřeba jen jeden nebo dva dobré podniky za 10 let, aby se průměrné portfolio změnilo v super výnosné. Nesázejte nikdy na růst akcie, když ještě klesá!

Držte jen akcie tolika podniků, abyste byli o všech stále dobře informováni! Nejprve sledujte, zda tržba a zisk podniku přijatelně rostou a pak teprve sledujte, zda má akcie výhodnou cenu! Kupujte akcii jen, když růst firmy odpovídá vašim představám a akcie má rozumný kurz! V hospodářství je vždy lepší dominovat než konkurovat. Je vhodné sledovat sílu kapitálu a strukturu dluhů u firmy, aby pár slabých let nebránilo dlouhodobému pokroku firmy. Rozumíte-li, proč tržba minulá léta rostla, můžete odhadnout, zda růst tržby může pokračovat. Klíč k úspěchu v obchodu s akciemi je, že se člověk ve strachu nedá na útěk. Informace, podle kterých kritérií vybrat akcie, jsou bez užitku bez silné vůle, protože pak rozhodne pocit a ne rozum o výsledku.

Když vaše portfolio ztratí 25 % hodnoty, pokud neprodáte, jste pořád ještě na tom lépe, než kdybyste koupili dluhopisy. A za 20 let má vaše portfolio aspoň 2× vyšší hodnotu než portfolio z obligací. Soustřeďte se na ty firmy a ne na ty jejich akcie! S cyklickými akciemi je to, jako když se hraje Black Jack: Kdo je dlouho ve hře, pravděpodobně zase celou výhru ztratí. Výběr akcií je umění i věda, ale příliš moc od jednoho nebo

druhého je nebezpečné. Kdo je posedlý výpočty, nebo se zahrabe hluboko v bilancích, ztratí přehled a pravděpodobně je daleko od úspěchu. Kdyby podle výpočtu nebo bilancí šlo určit prognózu do budoucna, byli by matematici a účetní nejbohatší lidé na světě. Kupte akcii, když kurz leží pod linií zisku nebo na linii zisku, pak je levná! A nekupujte, když je kurz vysoko nad linií zisku, pak je akcie drahá! Stane-li se nějaká branže příliš populární, pak už tam nikdo nevydělá peníze.

Dobré použití zisku podniku v prospěch akcionářů je, když koupí podnik vlastní akcie, zvýší dividendy, investuje do vývoje nových produktů, nové aktivity, převzetí jiných firem. Nejhorší použití zisku podniku je zvýšení platů manažerů a na jejich opce na akcie a luxusní vybavení kanceláří, nebo převzetí ztrátových firem.

Rozhovory s vedením podniků ukončil Peter Lynch otázkou: "O kterém podniku z branže soudíte nejvíc?" A když představenstvo podniku znalo podnik pracující lépe, často koupil pak Lynch jen ty akcie od toho konkurenta.

Když už se rozhodnete pro fond, tak aspoň pro dobrý fond. Nejlepší je rozdělit peníze na tři fondy: růstový fond, value fond a fond na malé firmy. Tím máte vždy část peněz ve výnosném sektoru. Koncentrujte se na fondy, které mají už léta solidní výnosy a zůstaňte u nich! Stále vyměňovat fondy za jiné je drahé a škodí vašemu výnosu.

Kritéria pro dobrou investici jsou vypůjčena ze tří knih od Petra Lynche:

Anglicky: One up on Wall street – How to use what you already know to make money in the market. 1989. (Přednost před burzou – jak využít znalosti pro výdělek na burze). Německy: Der Börse einen Schritt voraus – Wie auch Sie mit Aktien verdienen können.

Anglicky: Beating the street. 1993. (Překonávající burzu). Německy: Aktien für alle.

Anglicky: Learn to earn. 1996. (Učit se vydělávat). Německy: Peter Lynch 3.

13.5 Kenneth L. Fisher

Kenneth L. Fisher je narozen 29.11.1950 v San Francisku a bydlí ve Woodside. Roku 1972 skončil studium ekonomie na Humboldt State University, Arcata, Kalifornie a pracoval s jeho otcem, manažerem fondu. Jeho otec Phillip A. Fisher už poučil Warrena Buffetta, že při volbě akcií je nejdůležitější schopný manažer podniku a rozumný kurz akcie. Volbu akcií = stock picking popsal Ken Fisher v jeho knize Super stocks, která vyšla už několikrát v letech 1984–2007.

Ken Fisher založil roku 1979 vlastní finanční správu Fisher Investments. Roku 2007 měl ve firmě 1 100 zaměstnanců a ti spravovali portfolia a fondy za 45 miliard dolarů pro mnoho klientů v USA, Kanadě, Británii a v Německu. Sídla Fisher Investments jsou: Woodside, San Mateo, Washington, Vancouver, Londýn a Rodenbach v Rheinland Pfalz. Minimální vklad pro klienta je půl milionu dolarů. Ken Fisher měl roku 2006 sám asi 1,5 miliardy dolarů na kontě a byl 280. nejbohatší Američan. Židovského původu.

Roku 2000 uhádl Ken Fisher nebezpečí krachu akcií, 70 % akcií ve fondech klientů prodal a pak během krachu akcií po dva roky bylo 30 % peněz v dluhopisech a 30 % peněz v opcích put pro spekulaci na pokles indexu Nasdaq. Tím překonal velký krach akcií 2000–2002 bez úbytku hodnoty jeho portfolií a fondů. Jako veliký optimista koupil další akcie koncem roku 2002 příliš brzy, když propad kurzů ještě nebyl u konce. Ken Fisher píše články a doporučuje akcie v magazínu Forbes, asi ty akcie, co nejprve koupil sám pro své klienty, aby pak pro vzniklý zájem akcie lépe rostly.

Jeho investiční strategie spočívá v nalezení levných akcií ještě před ostatními investory, akcií od podniků zvyšujících zisk a tržbu, když upadly přechodně v nemilost. Rád by kupoval jen akcie s P/S nižším než 0,7, i když koupí i akcie dražší. Mezi P/S 1,5 a P/S 3,0 nejraději všechny akcie prodává. P/S 3,0 už znamená pro něj nebezpečné předražení, při kterém hrozí pokles kurzu. Snaží se spatřit problém podniku nebo předražení akcií dříve než ostatní a prodat akcie dříve než ostatní. Sledování výšky P/E nebo sledování zadlužení

podniku není pro něj důležité. Vždyť vysoké zadlužení podniku zvyšuje jeho zisk, jestli je za pomoci kreditu dosažena mnohem vyšší tržba, než podnik ztrácí placením úroku z kreditu. A i při vysokém P/E může být akcie ještě levná, záleží mu hlavně na výšce P/S.

Koncem roku 2008 obsahovaly fondy a portfolia klientů Fisher Investments největší pozice akcií: China Mobile Ltd., Emerging Market Index Fund, Occidental Petroleum Corp., Siemens AG, Roche Holding Ltd., Coca Cola Co., iShares MSCI Japan, Exxon Mobil Corp., Johnson & Johnson, Total S.A., BASF SE, Oracle Corp., Cisco Systems Inc., ConocoPhillips, Anadarko Petroleum Corp., Lockheed Martin Corp., Microsoft Corp., Unilever N.V., Schlumberger Ltd., United Technologies Corp, Banco Santander, Banco Bilbao, Telefonica, BP PLC, General Electric. Dnes je to ale úplně jinak. Viz www.gurufocus.com !

Jeho stará kniha: Super stocks – The book that's changing the way investors think (Super akcie – Kniha která mění myšlení investorů) byla veliký úspěch, bestseller. Moc dobře se prodávala a vydávala se několikrát v letech 1984–2007. Německy vyšla kniha roku 2008 jako: Die Kunst der richtigen Aktienauswahl – Die Investmentphilosophie einer Börsenlegende. V knize je ten jeho starý dobrý nápad o nízkém P/S a růstu zisku a tržby podniku, jak je popsáno nahoře. Kupujte levné akcie velkých super podniků, když jsou v dolíku s extrémně nízkým P/S, protože podnik ztratil úspěch s hlavním produktem, ale už začíná úspěch s novým produktem! Nejdříve firma musela prokázat, že dokáže zvyšovat po léta zisk průměrně aspoň o 15 % ročně a zvyšovat uspokojivě i tržbu. Net profit margin měl by být stále nad 5 %. Pak už je podnik velký a zaběhlý. Pravidlo 1) Nekupujte nikdy akcie s P/S nad 3,0! Pravidlo 2) Hledejte akcie super podniku s P/S pod 0,75! Pravidlo 3) Prodejte super akcie, když P/S vyrostlo na 3,0! Technologické akcie je vhodné prodat mezi P/S 3 a P/S 6. Akcie těžkého průmyslu a akcie supermarketů by měly mít P/S 2× nižší než technologické akcie. Super podniky mají trvalou přednost před konkurencí. Konkurence jim neublíží. Super akcie jsou ty, které za 3 až 5 let zvýší kurz 3× až 10×. To se nejprve už muselo v minulých letech ukázat a pak, když je podnik už velký a akcie zas v dolíku, při přechodu na nový hlavní produkt lze očekávat další podobný růst. Velké podniky mívají nižší P/S než malé podniky. Nejvíce milých překvapení je s akciemi s P/S pod 1. Nejvíce zklamání je s akciemi s P/S nad 3.

Jeho nová kniha: The only three questions that count – Investing by knowing what others don't (Jediné tři otázky které hrají roli – Investování se znalostmi, které ostatní nemají) vyšla roku 2006 a 2008. Roku 2007 vyšla také německy jako: Das zählt an der Börse – Investieren mit Wissen, das die anderen nicht haben. Tato nová kniha je poněkud divoká, jiní experti si myslí, že se Ken Fisher zbláznil v této knize. V knize "The only three questions that count" Ken Fisher obrací naruby známá a uznávaná pravidla a moudrosti: Nepotřebuješ ty nejlepší akcie pro vydělání peněz na burze. Vysoké P/E není riskantní a nic neříká, ani nízké P/E. Používat stop loss je ztrátová strategie. Stop loss orders přinesou více ztrát než užitku. Zlato je dlouhodobě mizerná investice a nechrání portfolio proti poklesu hodnoty. Čím dražší je olej, tím lepší. Investice v cizích měnách nebo v dluhopisech může být ta nejriskantnější věc. Zadlužení podniku a státu je výborné, mělo by se zvýšit. Podniky si půjčují peníze pro zajištění a maximalizaci profitu a během let čistá hodnota podniku roste, když půjčené peníze přinesou vyšší zisk, než je ztráta s úroky z kreditu. Většina podniků není schopna dosáhnout zisk bez cizího kapitálu a není optimální nemít žádný dluh. Výnos – úroky = profit. Vysoké zadlužení je podle Kena Fishera výhodou, když přinese nový profit. V letech 1965–1981, když bylo zadlužení v USA nejmenší, akcie vůbec nerostly. Také Benjamin Graham měl podle jeho pravidla s nízkým zadlužením podniku, poměr cizí kapitál / vlastní kapitál = 1 až 2, většinou samé polomrtvé akcie. Také díky nízkému růstu zisku podniku.

Kritéria pro dobrou investici jsou vypůjčena z knihy: Super stocks – The book that's changing the way investors think – Kenneth L. Fisher. Německy: Die Kunst der richtigen Aktienauswahl.

13.6 Pat Dorsey

Pat Dorsey je narozen roku 1971, absolvoval dvě univerzity v letech 1989–1997. Býval šéf analytiků akcií ve výzkumné agentuře pro investory Morningstar Inc., založené 1984 v Chicagu. Roku 2004 napsal knihu: *The five rules for successful investing – Morningstar's guide to building wealth and winning in the market*. Pět pravidel pro úspěšné investování – Průvodce od Morningstar k budování bohatství a vydělávání na burze. V knize "Five rules" je popsána fundamentální analýza akcií a podniků a jak dlouhodobě s úspěchem investovat do levných akcií od skvělých a rostoucích podniků, value investing pro nové tisíciletí.

Investice by měla být dlouhodobá vazba, neboť krátkodobé obchodování znamená hrát ztrátovou hru. Kvůli poplatkům a daním. Ty také nekupuješ a neprodáváš tvoje auto nebo ledničku 50× za rok. Základní investiční proces je jednoduchý: analyzuj společnost a odhadni hodnotu akcie! Investovat úspěšně znamená koupit skvělé podniky za výhodnou cenu. Nejskvělejší podnik je špatná investice, je-li koupený za příliš vysokou cenu. Stále měj v paměti, že je jedno, co akcie udělala od doby, kdy jsi ji koupil!

Pat Dorsey má pět pravidel

Úspěšné investování do akcií je postaveno na pěti hlavních pravidlech:

- 1) Dělat domácí práci. Znat činnost podniku, znát finanční výkazy, znát manažery podniku. Podnik má dosahovat dobrý růst zisku a dobrou výnosnost ROE.
- 2) Najít společnosti se silnou konkurenční předností, kterým konkurence nemůže ublížit nižšími cenami nebo lepší kvalitou výrobků nebo služeb.
- 3) Při nákupu akcií mít dobrou míru bezpečnosti. Kupovat jen akcie, které mají vyšší hodnotu než je jejich kurz na burze.
- 4) Držet akcie dlouhodobě. Při poklesu kurzu neprodávat dosud levné akcie. Nezachraňovat malý výdělek, když akcie roste a má další potenciál.
- 5) Vědět, kdy prodat akcie. Prodat, když se člověk zmýlí v ocenění akcie, když se zhoršil růst a profit podniku, nebo akcie vyrostla vysoko nad svou spravedlivou hodnotu, nebo když vidíme lepší příležitost pro ty peníze z akcie, nebo na jedné akcii máme mnohem víc peněz než na jiné akcii.

Sedm rad od Pata Dorseye

- 1) Nekupujte riskantní akcie, ale jen skvělé společnosti, chráněné před konkurencí, neboť většina akcií starých a velkých firem dlouhodobě přináší vyšší výnos než mnohé mladé akcie! Nehleďte vysoký profit s mladou akcií, nehleďte nový Microsoft!
- 2) Nevěřte tomu, že nyní to bude jiné a bublina předražených akcií už nepraskne! Znejte všechny velké krachy akcií v historii!
- 3) Nekupujte akcie firmy, od které máte rádi výrobek, ale ptejte se, zda byste koupili celou firmu! Skvělý výrobek nemusí dělat skvělý podnik a nemusí přinést skvělý výnos z akcie.
- 4) Nepropadejte panice při poklesu kurzů! Akcie jsou většinou nejatraktivnější a nejlevnější, když je nikdo nechce. Využijte strach jiných k vašemu prospěchu a kupujte, když jsou akcie dole!
- 5) Nečasujte! Timing = načasování správného dne nákupu a prodeje akcií během dlouhých let jen ve 33 % případů přináší vyšší výnos z akcií než dlouhodobé držení akcií. Načasování je bláznivá hra. Burza nemůže být načasována.
- 6) Neignorujte ocenění akcie! Kupujte jen levné akcie! Akciím s vysokým P/E se vyhněte a neberte ohled na vysoký očekávaný budoucí růst zisku, který by dnešní vysoké P/E ospravedlnil. Pozorné ocenění akcií snižuje riziko investice.
- 7) Nespoléhejte se na zisk! Ale ve výkazu cash flow sledujte dlouhodobý trend operativního cash flow. Jestli operativní cash flow neroste nebo ubývá a zisk firmy roste, pak je něco špatného ve firmě. Cash flow je pravdivá míra finančního výkonu společnosti a ne zisk pro akcii.

Kritéria pro dobrou investici jsou vypůjčena z knihy: *The five rules for successful stock investing – Morningstar's guide to building wealth and winning in the market – Pat Dorsey*. Pět pravidel pro úspěšné investování do akcií – Průvodce od Morningstar k budování bohatství a výdělků na burze.

14. Analytici, ratingy, cílový kurz akcie

Analitik = analyst by měl vystudovat ekonomickou školu a měl by umět zkoumat finanční výkazy podniků a vypočítat ohodnocení akcií. Skutečnost však bývá často značně odlišná. Analytiky, analysty můžeme začlenit do několika skupin. Jedni analytici nemají žádné vhodné vzdělání a jen manipulují kurzy akcií falešným ohodnocením potenciálu akcie s ratingem buy nebo sell, jiní zas manipulují úroky dluhopisů falešným ohodnocením bezpečnosti dluhopisu s ratingem AAA až BBB, protože za tu manipulaci byli od nějakého manažera cizího fondu zaplacení. Také existují analytici s ekonomickým vzděláním, kteří pracují na stálo v jednom fondu, bance nebo pojišťovně, poctivě zkoumají finanční výkazy podniků a poctivě radí stále jen své firmě, jak investovat. Další skupina jsou vzdělaní analytici v agenturách analytiků, kteří jen manipulují kurzy vydáváním falešného ratingu, i když na ten podvod žádné vzdělání není potřeba. Vzácný je typ analytiků, kteří jsou nevzdělaní a pracují pro svůj vlastní fond, banku nebo pojišťovnu, neboť na správný rating je vhodné mít dobré ekonomické vzdělání.

Do funkce analytika berou v Londýně kohokoliv hned po základní devítileté škole, stačí jen, když umí člověk důvěryhodně lhát, je zkorumpovaný a nechá se podplatit a snese hodně alkoholu. To prozradil jeden zasvěcený insider, který pracoval léta v Londýně pro jednu velkou banku jako analytik.

14.1 Druhy ratingu

Buy je anglicky koupit, sell je anglicky prodat a strong znamená silný. Ratings znamenají odhad potenciálu akcie a hodnocení akcie, to nejsou žádná doporučení analytiků koupit nebo prodat akcie. Doporučení by bylo anglicky recommendation. Rating buy není rada koupit, ale silný potenciál růstu akcie. Rating sell není rada prodat, ale znamená, že akcie nemá žádný potenciál růstu a akcie má potenciál poklesu. Na rating by neměl nikdo reagovat, nebo je možné týden počkat a pak reagovat opačně, než rating očekává. Je tedy možné a zcela logické dělat opak a při ratingu buy akcie prodat a při ratingu sell akcie koupit, ale až za týden po publikaci ratingu. Rating je v 90 % případů jen klam a manipulace. Zvláště pokud je ten rating vydán od známých a slavných agentur Moody's, Standard & Poor's, Fitch nebo od známých bank jako Goldman Sachs, Citigroup, Credit Suisse, Deutsche Bank, RBS atd., jedná se jen o klamání veřejnosti a klamání institucí. Je to trestuhodná manipulace kurzů vyvoláním zájmu nebo nezájmu o akcii nebo dluhopis, aby to vlastní firmě nebo platící firmě pomohlo vydělat peníze. Samozřejmě, rating je nutné zcela ignorovat a investor si musí vytvořit sám vlastní rating k akciím podle těch poměrů P/E, P/B, P/S, PEG, ROE, dividendy a zadlužení.

Jakmile vidíme v českých médiích doporučení koupit nebo prodat jisté akcie nebo v německých médiích Empfehlung kaufen nebo verkaufen, znamená to, že mladí redaktori neumí tak dobře anglicky, aby věděli, že rating buy znamená odhad nadprůměrného potenciálu akcie a rating sell znamená odhad podprůměrného potenciálu akcie. Nebo se jedná o zaplacenou reklamu na ty akcie, kde redaktor publikuje rating buy, aby nějaká akciová společnost své akcie mohla na burze rychle prodat, nebo redaktor publikuje rating buy, aby akcie nějaké akciové společnosti rostly pro výdělek nějakého fondu. Nebo se jedná o zaplacenou manipulaci, kde nějaký fond nebo banka zaplatily analytikům za rating sell, aby akcie pro silné prodeje klesly a ty fondy nebo banky mohly akcie levněji koupit. Lidé ve střední Evropě většinou neví, že rating buy odhaduje jen potenciál růstu akcie a proto se manipuluje kurz akcie účinněji s chybným českým překladem jako doporučení koupit a s chybným německým překladem Empfehlung kaufen. Manipulace kurzu akcie směrem dolů se provádí ve střední Evropě raději s doporučením prodat a Empfehlung verkaufen, to zabere více než rating sell. Měl by se však publikovat je potenciál pro akcie: rating buy = odhad silného potenciálu růstu, rating sell = odhad žádného potenciálu růstu, tak jak to logicky vyplývá z poměrů P/E, P/B, P/S a PEG.

Rating strong buy a aggressive buy znamená, že je odhadován růst akcie o 25 % vyšší, než může být růst příbuzného akciového indexu nebo růst akcií ze stejného oboru příštích 6, 12 nebo 18 měsíců. Rating strong buy znamená: je odhadován silně nadprůměrný potenciál růstu akcie.

Rating buy neznámá koupit akcii, je to odhad potenciálu akcie outperform, overweight, attractive, top pick. Rating buy znamená, že je odhadován růst akcie o 10 % vyšší než růst příbuzného akciového indexu nebo růst akcií stejného oboru příštích 6, 12, 18 měsíců. Je odhadován nadprůměrný potenciál růstu akcie.

Rating hold neznamená držet akcii, ale je to odhad potenciálu akcie market perform, sector perform, neutral, accumulate, in-line, equal weight, add. Zde je odhadován stejný růst akcie jako růst příbuzného akciového indexu nebo růst akcií stejného oboru příštích 6, 12 nebo 18 měsíců. Rating hold znamená: je odhadován průměrný potenciál růstu akcie, potenciál růstu akcie je stejný, jako má příbuzný akciový index.

Rating sell neznamená prodat akcii, ale je to odhad potenciálu akcie underperform, underweight, reduce, unattractive, avoid. Při ratingu buy je odhadován růst akcie o 10 % nižší, než může být růst příbuzného akciového indexu nebo růst akcií stejného oboru příštích 6, 12 nebo 18 měsíců. Rating sell znamená: je odhadován podprůměrný potenciál růstu akcie, akcie může i klesat.

Rating strong sell znamená, že je odhadován růst akcie o 25 % nižší než růst příbuzného akciového indexu nebo růst akcií ze stejného oboru příštích 6, 12 nebo 18 měsíců. Rating strong sell znamená: je odhadován silně podprůměrný potenciál růstu akcie, akcie může silně klesat a klesat o 25 % více než index.

Jsou-li akcie levné, znamená tedy rating buy silnější potenciál růstu, než má akciový index. Ale je-li očekáván všeobecný propad kurzů akcií, protože jsou všeobecně drahé, když průměrné P/E akcií v indexu Dow Jones je blízko hodnoty 30, pak by mohl rating buy znamenat, že akcie by mohla klesat, ale o 10 % méně než klesne akciový index. A rating sell by měl znamenat, že akcie by mohla klesat o 10 % více než klesne index. Samozřejmě, růst akcie vyžaduje také, by zisk podniku rostl. Nestačí jen, že je akcie levná.

Warren Buffett čte názory analytiků, jen když nejsou v novinách žádné jiné vtipy. Ratingy analytiků by neměly být nikde publikovány, ať si je dají analytici na jejich vlastní webstránku, kam se budou dívat jen ti investoři, kteří chtějí být klamáni.

14.2 Úkol analytiků, podvody a spoluvina médií

Úkolem analytiků je pomoci investorům – pomoci investorům od peněz, ztratit peníze na ty instituce, od kterých byli analytici za jejich falešné ratingy a analýzy zaplacení. Úkolem analytiků je bohužel vytvořit zájem nebo nezájem o akcie, pomoci akciím k růstu nebo k poklesu. Analytici nepopisují skutečné kvality firmy nebo kvality akcie, jak je to psáno v amatérských knihách.

Letos očekávaný zisk podniku analytici každý měsíc korigují a zisk podniku očekávaný příští rok a P/E očekávané za rok jsou tedy ještě daleko méně pravděpodobné. Je tedy bezpečnější koupit levné akcie podniků, které zvyšují uspokojivě zisk už 10 let.

Analytici jsou zaplacení za to, aby s ratingem buy dělali reklamu na nezajímavé akcie, nebo s ratingem sell udělali populární akcie levnější pro velké investory, kteří ty akcie chtějí koupit. Analytici jsou zaplacení za to, aby s ratingem sell akcie srazili dolů, protože nějaký hedgefond s pákou spekuluje na pokles kurzu. Jde-li na burzu akcie nové firmy jako IPO (initial public offering), musí analytici vyslovit rating buy, ať už mají jakkoliv špatné mínění o té firmě, jinak by podnik vstupující poprvé na burzu tou propagací akcií pověřil jiné analytiky. Také makléřské kanceláře jsou zaplacené od podniků, aby co nejrychleji prodaly jistý počet akcií a tak musí vzbudit zájem o ty akcie, i kdyby makléři měli o těch akciích to nejhorší mínění.

Za pomoc při uvedení akcií nějaké firmy na burzu si berou investiční banky poplatek 1 % až 7 % z kapitálu, který získá firma z burzy prodejem těch nových akcií a proto je v zájmu investiční banky udělat těm akciím dobrou reklamu s ratingem buy = potenciál outperform.

Cílový kurz akcie

Cílový kurz akcie, to je holý nesmysl. Analytici odhadují a publikují cílový kurz akcie, ale nikdy neřeknou do kdy ten kurz má být dosažen. Odhad kurzu bez udání dne nemá žádnou cenu. Když už analytici s ratingem "koupit" a "prodat" a s cílovým kurzem akcie klamou veřejnost, žádné webstránky a žádné noviny

by se neměly stát jejich spoluviníky a neměly by ten klamný rating a klamný cílový kurz akcie uveřejňovat, zvláště když za to nebyly vůbec zaplaceny! Rating buy je dvojnásobné klamání. Jednak tím analytici klamou veřejnost, že akcie má silný potenciál růstu, když už je akcie extrémně drahá, nebo podniku klesá zisk a současně analytici klamou veřejnost, protože veřejnost chápe rating buy chybně jako doporučení koupit. Česká média, noviny a webstránky se podílí na tom podvodu od analytiků a publikují "doporučení koupit". Také německá média se podílí na tom podvodu od analytiků a publikují "Empfehlung kaufen". Publikovat v magazínech "odhad silného potenciálu", to by byl správně do češtiny přeložený rating buy, ale byl by to mnohdy také podvod, neboť by to byla stále jen manipulace kurzů ve prospěch někoho.

Lépe to dělají ty agentury analytiků, které vyslovují rating outperform, rating underperform a rating equalperform. Jiné agentury analytiků pak používají rating attractive, rating unattractive a rating neutral. Tam už je jasné, že jde o hodnocení možného vývoje akcie: nadprůměrný růst, podprůměrný růst a stejný růst jako růst příbuzného akciového indexu. I zde je ten rating jen klam a s hodnocením outperform se má vytvořit zájem o akcie a s hodnocením underperform se má vytvořit nezájem o akcie, i když to s jejich skutečným potenciálem nemá často nic společného. Rating by se měl zakázat a fondy a investoři by si měli sami odhadnout, které akcie mají potenciál růstu. Vždyť je to zcela jednoduché, když se sleduje například PEG.

V letech 2000–2001 mnozí analytici přisuzovali drahým akciím neprávem rating buy a ty drahé americké akcie pak klesaly až do října 2002, ty drahé německé akcie klesaly až do března 2003. Správně by měli tehdy analytici veřejnost varovat, že s P/E 50 (= kurz / zisk) jsou akcie nebezpečně drahé a nemají žádný důvod ještě růst. A tehdy bylo i P/E 200 u technologických akcií. Dosáhnou-li akcie v indexu Dow Jones průměrné P/E 30, pak je nejlepší všechny americké a západoevropské akcie prodat a 2,5 roku akcie nekupovat.

Nejznámější agentury analytiků jsou Standard & Poor's, Moody's, Fitch. Jejich rating pro akcie, fondy a dluhopisy je jen reklama a manipulace. Žádné webstránky, noviny a magazíny by neměly rating od analytiků publikovat, neměly by se na tom klamání podílet, když za to nebyly vůbec zaplaceny tak jako ti analytici. Tedy proč ten klamný americký rating v Evropě publikovat, když za to nedostanou evropské noviny a webstránky žádné peníze, jen si dělají špatnou pověst. Webstránky, noviny a magazíny by se měly omezit na publikování odhadů růstu outperform, underperform a neutral a tyto odhady potenciálu akcií by si měli redaktori novin a webstránek sami odvodit od výšky P/E, P/B, P/S, P/C, PEG, tedy od drahosti akcie a od odhadovaného budoucího růstu zisku podniku.

Však slavné americké agentury analytiků, spíše však jednotliví zkorumpovaní analytici od těch agentur, když dostanou dobře zaplacenou od spekulujících hedgefondů, si dovolují ohodnotit i bonitu zemí jako Řecko, Irsko a Portugalsko. Řecku sníží analytici rating z AAA na BBB, pak si Řecko už nemůže půjčit miliardy vydáním dluhopisů s rozumným úrokem 4 %. Jen když nabízí investorům 12 %, jsou ochotni investoři, banky a fondy ty řecké dluhopisy koupit. Tak vysoký úrok z dluhů by však Řecko ruinoval, tedy si Řecko raději půjčí miliardy od Evropské centrální banky s nižším úrokem. A komise Evropské unie uvažuje o tom, že by se falešné americké ratingy v Evropě mohly zakázat publikovat. Přece si komise Evropské unie nenechá ruinovat Řecko od nějakých zkorumpovaných, prolhaných analytiků z USA.

Americké agentury analytiků Standard & Poor's, Moody's a Fitch mají velkou vinu na krizi Řecka roku 2011. A na krizi bank Velké Británie 2008–2009, neboť když s ratingem sell akcie Royal Bank of Scotland klesly na 1/85, banka nemohla získat z burzy kapitál prodejem mladých akcií dříve, než prodala těch mladých akcií 5× více, než bylo těch starých akcií. A když má banka RBS roku 2010 akcií 6× víc než roku 2007, staří akcionáři se dostanou do plus, jen když akcie silně přikoupí.

Je jasné, že odhad silná akcie = rating outperform by podle pravdy logicky měla dostat jen levná akcie od podniku s odhadovaným růstem zisku. Odhad slabá akcie = rating underperform by měla dostat jen akcie drahá nebo akcie od podniku s odhadovaným poklesem zisku. A když by ty odhady potenciálu akcií logicky neodpovídaly výšce PEG, hned by byl vidět ten podvod, hloupost nebo šílenství těch žurnalistů z novin.

Neutrální hodnocení hold, market perform, neutral, accumulate mohou znamenat prodat, protože sell analytici vyslovit nesmí, přišli by o práci. Jsou placeni od akciových společností za to, aby jejich akcie doporučovali a hodnotili ratingem buy a tím kurzy rostly.

Následujících několik případů ukazuje, že se vyplácí ten rating obrátit naruby:

6.8.2001 Deutsche Bank hodnotila potenciál akcie Deutsche Telekom s ratingem buy, ba dokonce i s Empfehlung kaufen = s doporučením koupit a hned druhý den banka sama začala 44 milionů těch akcií prodávat, čímž klesly ty akcie za měsíc -42 % z 24 euro na 14 euro a akcionáři podali pak na banku trestní oznámení. Deutsche Telekom měla 4,2 miliard akcií a tak její burzovní hodnota poklesla za měsíc o 42 miliard euro. Takový falešný rating lze očekávat i od českých, švýcarských a amerických bank a agentur analytiků. Nereagujeme tedy nikdy na rating!

V květnu 2005 většina analytiků dávala rating buy akcii Deutsche Telekom a jen málo analytiků dávalo rating buy akcii Volkswagen. Ale u Deutsche Telekom se očekával 2005 jen nepatrný růst zisku a u Volkswagenu růst zisku +60 %. Po roce, v květnu 2006 se pak ukázalo, že akcie Deutsche Telekom během roku klesla -25 % a akcie Volkswagen vyrostla +100 %. Dbejte tedy na očekávaný růst zisku a P/E a ignorujte ratingy analytiků, ty ratingy jsou většinou zcela naruby, než je logické!

I při hodnocení ratingem sell, chápaným omylem jako doporučení prodat, může akcie pak snadno růst +24 % za týden (jako akcie Sun Microsystems 10.10.2003). Asi velký klient platící analytiky za rating sell po propadu kurzu ty akcie masivně nakoupil. A tak kupujeme i při ratingu sell jen proto, že je akcie levná, jestli podnik očekává letos růst zisku, když pokles kurzu akcie skončil.

Rating buy, outperform, strong buy si určíme sami ještě před analytiky, když podnik očekává letos mnohem vyšší zisk a vyšší tržbu než vloni a akcie je fundamentálně levná.

1.8.2005 nedůvěryhodní, nelogičtí analytici od banky Merrill Lynch oznámili, že autokonzern Volkswagen zvýšil zisk a překonal jejich očekávání a přesto vydali rating sell, i když byla akcie extrémně levná se silným potenciálem růstu, protože němečtí analytici očekávali růst ročního zisku Volkswagenu +60 %. Takových nelogických ratingů najdeme hodně každý den. A z nich je pak vidět, jak je rating analytiků naruby, když je velcí klienti jako jsou fondy zaplatili za rating sell, neboť fondy chtějí velké množství těch akcií Volkswagen levně koupit. Však nemá žádnou cenu ratingy vyhledávat.

V investičních magazínech celého světa a také v německém magazínu Börse Online vidíme i od redaktorů samotných doporučení koupit, když je akcie předražena s P/E 50, nebo když se očekává letos desítky procent pokles zisku u podniku. Nebo publikují doporučení prodat, když je akcie levná s P/E 10 a očekává se letos růst zisku u podniku +50 %. To je zcela naruby, než odpovídá zdravému rozumu. Snad ty firmy snižující zisk za to doporučení koupit tomu magazínu zaplatily, aby byl o jejich akcie zájem. A fondy zaplatily redakci za doporučení prodat akcie podniku s rostoucím ziskem, aby fondy mohly akcie levně koupit. Pochybují, že ti redaktori jsou takoví hlupáci, že ty ratingy mají zcela naruby, než je logické a při PEG 10 doporučují koupit a při PEG 0,5 doporučují prodat. Spíš je to jen zaplacená reklama.

Nejlepší je koupit levné akcie, které jsou hluboko kleslé, nebo ještě nerostou, nikdo je nedoporučuje a nikdo o ně nemá zájem, od podniku, který očekává letos a příští rok růst zisku desítky procent. Jakmile ty akcie analytici začnou hodnotit ratingem buy, začne o ně zájem, pak už může být kurz mnohem vyšší a brzy přijde pro krátkodobého spekulanta čas akcie prodat. Je možno si hodnocení analytiků obrátit naruby, buy chápat jako prodat a sell chápat jako koupit, ale týden po publikaci ratingu počkat, než akcie koupíme nebo prodáme, opačně než zní rating.

Nekupujte akcie ani podíly fondů, které minulých 6 nebo 12 měsíců nejvíce rostly, tak jak to doporučují mnohé magazíny! Tyto akcie mají sice tu největší relativní sílu a mají momentum, ale ta relativní síla RS a momentum MOM nepoví nic o budoucím růstu akcie nebo fondu. RS a MOM jsou minulost. Minulé a budoucí očekávané zisky podniků z celého světa (málokdy také u pěti českých podniků a banky) a P/E, P/B, P/S těch akcií je možno zjistit v německých časopisech Börse Online a Focus Money a na webových stránkách www.onvista.de. A u amerických akcií na finance.yahoo.com a www.morningstar.com. Zprávy o podnicích anglicky a německy jsou na webových stránkách www.finanznachrichten.de, kde se vyhledá každý podnik podle jména nebo podle čísla akcie.

Od analytiků mne zajímá jen, jak vysoké pokuty a jak dlouhé vězení dostali od soudu za jejich rating. Americké agentury ratingu mají druhou největší vinu na bankrotu a krizi Řecka roku 2011. Ony pomohly zamaskovat vysoké zadlužení Řecka, pro které neprávem roku 2002 byla v Řecku měna drachma nahrazena eurem, i když by to příliš vysoké zadlužení země nedovolilo.

14.3 Podvody analytiků a tresty za ně

Kanceláře analytiků z bank Merrill Lynch, Goldman Sachs, Morgan Stanley, Credit Suisse a First Boston byly obžalovány a potrestány pokutou, protože vydávaly rating sell nebo rating buy, nebo doporučovaly akcie prodat nebo koupit tak, jak za to byly zaplacený, bez ohledu na vlastnosti podniků a akcií. Za pomoc při falšování bilancí amerického energetického koncernu Enron dostali vedoucí bankéři od banky Merrill Lynch – Daniel Bayly vězení 2,5 roku a James Brown vězení 3 roky a 10 měsíců. Banky J.P. Morgan Chase a Citigroup díky několika svým zaměstnancům falšujícím balance podniku Enron a Worldcom a díky ratingu buy, chápáným jako doporučení koupit akcie, musely platit poškozeným akcionářům a institucím několik miliard dolarů odškodné. Jako pop star slavný analytik Henry Blodget od investiční banky Merrill Lynch dostal pokutu 4 miliony dolarů, protože publikoval rating buy pro internetové akcie, které svým kamarádům v e-mailech popsal jako hnůj. Henry Blodget odhadl a publikoval cílový kurz akcie 100 dolarů, když stála akcie 30 dolarů a za několik měsíců ta akcie klesla na 3 dolary. V roce 2002 američtí analytici zaplatili 1,4 miliardy dolarů pokuty, protože upravovali optimistickým směrem své analýzy koncem 90. let.

Analytik Jack Grubman od agentury Salomon Smith Barney dostal pokutu 15 milionů dolarů a trvalý zákaz povolání jako analytik za to, že hodnotil ratingem buy akcie podniků Worldcom a Enron a ty pak pro falešné bilance zkrachovaly. Šéfové z Worldcomu a Enronu Grubmanovi mu za to zaplatili. Žid Jack Grubman vydělával jako analytik 20 milionů dolarů ročně. Dnes vydělává zase slušně s přednáškami a s články. Šéf Enronu Jeffrey Skilling dostal 24 let vězení, jiní páni dostali 10 let a 2 roky vězení. Účetní Enronu – Cliff Baxter se zastřelil 25.1.2002.

Nejznámější světové agentury analytiků založili židé a ti jak je známo, nás chtějí obrát o peníze: Goldman Sachs, Salomon Smith Barney, Lehman Brothers, UBS Warburg, Salomon Oppenheim, Charles Schwab, Sanford C. Bernstein, Morgan Stanley Dean Witter.

Burzovní akciový tip, rating buy nebo doporučení analytiků koupit je úmyslně falešná informace vzbuzující zájem o akcie, které autor tipů nebo jeho klient chce výhodně prodat. (André Kostolany.)

Snižuje-li se rating pro nějakou evropskou zem, nebo se tím jen hrozí, znamená to jen, že ty americké agentury ratingu za to byly zaplacený od nějakého hedgefondu nebo od miliardáře. Ten hedgefond nebo miliardář spekulují právě krátkodobě s miliardou dolarů na pokles hodnoty nějakého evropského akciového indexu nebo oslabení eura o jedno procento a to se jim podaří jen za pomoci agentur ratingu. Rádio, televize, noviny a všelijaké hloupé webstránky by se neměly na této burzovní manipulaci podílet, neměly by ty nápady analytiků publikovat, protože od těch spekulantů za to vůbec nebyly zaplacený. Ta změna ratingu nebo jen pověst o změně ratingu pro nějakou evropskou zem, za kterou zaplatil americkým agenturám ratingu nějaký hedgefond, způsobuje miliardové škody té zemi v Evropě. Neboť ta evropská zem si pak už nemůže opatřit miliardy s dluhopisy s 3%-ním úrokem, investoři koupí ty státní dluhopisy pak už jen se 4%-ním úrokem.

15. Velký krach na burze New York od 1929 do 1932

Nejprve boom hospodářství a akcií, pak crash

a počátek světové hospodářské krize a velké deprese 30. let

Americký akciový index Dow Jones klesal 3 roky, přesněji řečeno 34 měsíců, z 381 bodů dne 3.9.1929 na 41 bodů dne 8.7.1932, klesl na 1/9 a ztratil –89 %. Index Dow Jones dosáhl zase znova 381 bodů až za 25 let roku 1954. Americký index S&P500 klesal 35 měsíců od 6.9.1929, klesl na 1/7 a ztratil –86 %. Index Nasdaq tou dobou ještě neexistoval. Průměrné P/E akcií Dow Jonesu roku 1929 bylo jen trochu nižší než roku 2000.

Když se hospodářství po celém světě zotavilo ze škodlivých následků první světové války, začalo období všeobecného rozmachu, takzvaná zlatá dvacátá léta. Nízká míra inflace, dobré mzdy, rozvoj nových průmyslových odvětví a nové vynálezy jako rádio, zvukový film a pásová velkovýroba, probudily nevídaný hospodářský boom. Dříve drahé zboží se stalo dostupné pro široké vrstvy obyvatelstva. Automobil Ford se díky výrobě na běžícím pásu výrazně zlevnil a Ford Model T se stal lidovým vozem. "Každý den jeden dolar, každý rok nový Ford", byl tehdy reklamní slogan automobilky Ford. Od 1909 do 1927 Ford Motor Company vyrobila více než 15 miliónů aut Ford Model T. Tyto vozy byly až do zrodu německého lidového auta Volkswagen Káfer ty nejprodávější automobily světa. Hospodářské oživení nejprve ve Spojených státech, se postupně rozšířilo i do Evropy.

Hospodářský boom se projevil i na burzách. Americký akciový index Dow Jones Industrial Average (DJIA) koncem roku 1924 pracně překonal hranici 110 bodů, ale 1925 překonal už lehce i 150 bodů. Dosud se akciovými investicemi zabývali jen profesionálové a velcí investoři, ale od poloviny dvacátých let se staly cenné papíry populární i u široké veřejnosti. Většina akcií rostla každý měsíc a tak vidina pohádkových zisků na burze přitahovala stále nové investory. Zanedlouho si už i dělníci, taxikáři a uklízečky vyměňovali tipy na akcie a rostoucí kurzy lákaly na burzu další a další amatéry. Všeobecný optimismus na burze nezastavil ani pokles kurzů 13. května 1927 a burza se zas rychle zotavila.

Také boom hospodářství pokračoval a vznikalo velké množství nových podniků. V období mezi roky 1921 až 1928 rostla průmyslová výroba v Americe ročně o 4 %, roku 1929 dokonce o 15 %. Motorem tohoto silného růstu hospodářství bylo silné zvýšení množství peněz v oběhu a boom na burze. Roku 1921 bylo v USA jen 40 investičních společností, roku 1926 jich bylo 160 a roku 1927 jich bylo 300. Od 1927 do 1929 zaznamenaly investiční společnosti více než desetinásobný růst svého celkového jmění.

Na konci dvacátých let přešel optimismus na burze v bezmeznou euforii, kdy lidé bezhlavě investovali do akcií všechno, co mohli dočasně postrádat a mnohdy i to, co postrádat nemohli. Mnozí lidé si brali úvěry, aby jim burza vypůjčené peníze rychle zhodnotila. Od roku 1924 do léta roku 1929 se hodnota akciového indexu Dow Jones ztrojnásobila. Dokonce i časopis pro americké hospodyňky se zabýval akciemi a jeho titulky jako: "Každý je povinen zbohatnout" nebo "Jaké akcie si dáme pod stromeček" lákaly další amatéry na burzu. Banky a ekonomové se předháněli těmi nejoptimističtějšími prognózami a pomáhali hnát akcie vzhůru. Každá nová emise akcií brzy přinesla neuvěřitelné zisky.

21 let (1906–1927) to trvalo americkému akciovému indexu Dow Jones – DJIA, než vyšplhal ze 100 bodů na 200. Dalších sto bodů však přidal za pouhý rok 1928 a rostl dál. Krátce před dosažením hranice 300 bodů byl index Dow Jones rozšířen z dvaceti na třicet akcií.

Velký krach akcií a hospodářská krize nepřišly zcela neočekávaně. Již na jaře roku 1929 se objevily první známky začínající recese. Dobré sklizně obilí v letech 1927 a 1928 a zvýšená nabídka pšenice na trhu vedly k výraznému poklesu cen a zemědělský sektor jako první pocítil příznaky blížící se krize. Také u průmyslových podniků vyrostly zásoby a tempo spotřeby se snížilo. Koncem května 1929 Dow Jones poklesl o 10 %. Tehdy už se ozývaly první varovné a kritické hlasy. Burza se však brzy zotavila a index vyrazil opět vzhůru, skeptické hlasy v další euforii rychle zanikly.

Dne 3. září 1929 dosáhl Dow Jones historického rekordu a uzavíral den na hodnotě 381,17 bodů. Dva dny

později 5. září 1929 varoval známý finanční analytik Roger Ward Babson před blížícím se akciovým krachem, odhadoval pokles indexu –20 %. Většina investorů se jeho předpovědi vysmála, ale přesto někteří akcionáři znervózneli a Dow Jones toho dne poklesl o 10 bodů. Pak se opět objevily optimistické burzovní komentáře a noviny R.W. Babsona zesměšňovaly. Profesor Irving Fisher z univerzity v Yale publikoval lež: "I přes současný boom na burze kurzy akcií nedosáhly stále svých skutečných hodnot." Burza opět posílila, ale nejistota již zůstávala a tak rekordní stav indexu Dow Jones z 3. září 1929 už nebyl překonán. Na přelomu září a října 1929 pak došlo k dalšímu krátkodobému propadu akcií, který předcházela konci býčího trendu. I když nejistota investorů byla již znatelná, málokdo viděl varovné signály. Nerozumný profesor Staggs Lawrence z univerzity Princetown prohlásil, že neví, proč by měly být akcie nadhodnoceny. "Milióny, které se na tomto velkolepém trhu zhodnocují, nám jednoznačně dokazují, že akcie nejsou předraženy", povídal Staggs Lawrence. Také Charles Mitchell, ředitel National City Bank ještě 15. října ujišťoval lidi, že všechny burzy v zemi se těší výbornému zdraví a prezident Chase Bank – Albert H. Wiggin šířil kolem stálý optimismus.

Avšak hrozící lavinu již nešlo zastavit. 20. října 1929 přineslo nedělní vydání novin zprávu, že ceny akcií použitých k zajištění spekulativních obchodů se během poklesu poslední týdny dostaly na kritickou úroveň a stále více bank a makléřských domů stojí před nuceným prodejem velkých akciových balíků. V obavách před možnými ztrátami začali první investoři prodávat své akcie a způsobili další, i když zatím malý pokles kurzů při poměrně vysokých objemech. Pesimistů přibývalo. V pondělí 21. října 1929 varoval známý burzovní analytik William Peter Hamilton před znepokojivým vývojem akciových indexů. Oba hlavní americké indexy hrozily poklesem pod své důležité hranice podpory, pod 325 bodů u indexu Dow Jones a pod 168 bodů pro index železničních akcií. Jestliže dojde k prolomení těchto hranic, bude to neklamná známka počátku medvědího trhu – baisse. Ještě téhož dne se Dow Jones opravdu propadl pod tuto hodnotu a dva dny později poklesl pod svou hranici podpory také index železničních akcií.

Ke konci toho hektického týdne byla většina obchodníků s cennými papíry unavená a tak ve čtvrtek 24. října 1929 zahájila burza zpočátku klidně. Zanedlouho však burzu zaplavila další mohutná prodejní vlna. Byly to hlavně nucené prodeje akcií, které byly koupeny na dluh. Za pouhou půlhodinu změnilo 1,6 milionů akcií své majitele. Zcela zmizely nákupní příkazy a hodně investorů podlehl panice. Panika vzniká, když se v burzovním sále objeví medvědi. Každý se chtěl co nejrychleji zbavit svých akcií a bylo mu lhostejné, za jakou cenu. Kurzy akcií se hroutily. Nával prodávajících byl tak obrovský, že se obchodování zahltilo a muselo být několikrát přerušeno, což ještě zvyšovalo paniku. Během dopoledne se tak ve vzduchu rozplynulo 11 miliard dolarů. Krátce po poledni se sešli ve Wall Street nr.1 naproti burze v sídle banky J.P. Morgan & Co. významní bankéři na svém krizovém zasedání. Zde založili sdružení, které mělo za úkol stabilizovat ceny akcií na burze. Potom Richard Whitney, viceprezident newyorské burzy předal makléřům velké nákupní příkazy od tohoto sdružení, aby se podpořily kurzy velkých amerických společností – blue chips. Prodejní hysterie se utišila a kurzy akcií se stabilizovaly. Ten den bylo zobchodováno 12 894 650 akcií od 974 společností, což byl čtyřnásobek běžného obchodního dne. Dow Jones poklesl pod hranici 300 bodů a uzavíral na hodnotě 299,47. Byl to černý čtvrtek na burze New York ten den 24. října 1929.

Příští den 25. října 1929 zasáhly zprávy o výprodeji na newyorské burze také evropské burzy a postaraly se o černý pátek 25. října 1929 v Evropě. Na burze v Londýně, v Paříži i v Berlíně, všude se akcie propadaly. Také v New Yorku pokračoval akciový výprodej. Stále stoupal počet investorů, kteří nebyli schopni pokrýt úvěry hodnotou svých akcií nebo hotovostí a proto museli na žádost bank a brokerů své pozice akcií prodat – likvidovat.

Některé menší banky se již dostaly do platební neschopnosti – insolvence. Když to vypadalo, že se situace zcela vymkne kontrole, vydal 25. října prezident Spojených států Herbert Clark Hoover veřejné prohlášení, že americké hospodářství a podnikání jsou fundamentálně zcela zdravé. Toto prohlášení uklidnilo nervózní investory natolik, že večer burza v USA alespoň udržela kurzy ze čtvrtka, přičemž změnilo 8 milionů akcií své majitele. Tehdy se obchodovalo i v sobotu a burze New York se podařilo držet celý tento den.

Přes neděli se trpělivost investorů ztratila a v pondělí 28. října 1929 zaplavily burzu opět prodejní příkazy. Odolnost vůči riziku zmizela a proti této pesimistické náladě byla bezmocná i nákupní intervence bankovního sdružení. Dalšímu propadu akcií již nic nebránilo. Za stále klesajících cen akcií bylo zobchodováno dalších 9 milionů akcií. Index Dow Jones klesl o 13 % a končil na hodnotě 260,64 bodů.

Kurzová ztráta ve výši 14 miliard dolarů byla dosud nejvyšší, kterou kdy Dow Jones zaznamenal během jednoho dne. Den 28. října 1929 se proto nazývá černé pondělí. Nálada byla na bodu mrazu. Důvěra v akcie a v celé hospodářství se definitivně ztratila.

Po černém pondělí přišlo černé úterý a již v prvních minutách obchodování pokračoval silný propad akcií. Do oběda se akcionáři zbavili osmi milionů akcií. Brokeři se dusili pod lavinou prodejních příkazů a nervozita na burze sílila. Došlo dokonce ke rvačce mezi obchodníky a zaměstnanci burzy. Jeden kdysi otrlý makléř brečel a pak se modlil na kolenou. Když v 17:32 hodin skončilo úterní obchodování, změnilo majitele do té doby rekordních 16 410 000 akcií. Dow Jones ztratil dalších 12 % a jeho závěrečných 230,07 bodů znamenalo týdenní pokles o 1/3.

Následky byly katastrofální. Tři miliony Američanů byly krachem akcií přímo postiženy, ti lidé ztratili značnou část svého jmění. Ti kdo rádi sázejí na jednu kartu, přišli dokonce o celý majetek. Na burze tehdy ztráceli peníze všichni, důvěřivé vdovy, dělníci, taxikáři, uklízečky, univerzitní profesori i bohatí a také zkušené spekulanti. Bývalý šéf koncernu General Motors – Bill Durant přišel o 40 milionů dolarů. Michael Meehan, multimilionář a burzovní specialista společnosti Radio Corporation of America RCA později přiznal, že tehdy ztratil na burze osmimístnou sumu, tedy ztratil více než 10 milionů dolarů.

Dalšího dne, ve středu 30. října 1929 se karta obrátila a panika zmizela. Nízké kurzy akcií, zvýšení dividend a zpráva, že J.D. Rockefeller nakupuje opět akcie, působily jako živá voda a index Dow Jones si večer připsal dosud svůj historicky nejvyšší denní přírůstek, oproti úterý posílil ve středu index Dow Jones více než +12 % a dosáhl 258,47 bodů. Také 31. října 1929 se hlavní americký index při zkráceném obchodování dále zotavoval a uzavřel na 273,51 bodech. Avšak z očekávaného oživení burzy se vyklubala jen technická korekce a brzy se kurzy akcií opět řítily dolů.

Dne 13. listopadu 1929 klesl Dow Jones na 198,69 bodů, což byla ta nejnižší hodnota za celý rok 1929. Mnozí investoři ztratili celé své jmění, protože měli dovoleno koupit akcie na zálohu – na margin 10 %, kde 90 % z těch investovaných peněz dlužili bankám a brokerům. Kdo měl na kontě 10.000 dolarů, ten si mohl 90.000 dolarů půjčit a koupit akcie za 100.000 dolarů. Když akcie klesly na polovinu, měl investor už jen akcie za 50.000 dolarů, kterými zaplatil dluh a ještě musel brokerovi nebo bance dopláčet 40.000 dolarů. Když kurzy akcií klesaly, byli tito dlužníci mnohem více zadlužení než na začátku. Brokeři donutili investory všechno prodat se ztrátou a dluhy zaplatit.

Zchudlí investoři pak prodali byty, ani nemohli platit nájem a spali v ubytovnách pro bezdomovce a přes den něco prodávali v ulicích měst, na krku měli pověšenou krabici s jablky nebo s tužkami. Mnozí páchali sebevraždy skokem z oken mrakodrapů, zastřelili se, strčili hlavu do plynových kamen, oběsili se nebo otrávilí drogami. V recepcích hotelů se ptali každého příchozího, jestli zůstane déle, nebo jestli chce pokoj s oknem v nejvyšším poschodí.

V polovině listopadu 1929 se začaly burzy stabilizovat a investorům svítla opět jiskřička naděje. Zlatá dvacátá léta však byla nenávratně pryč a světové hospodářství stálo před mnohaletou krizí. V letech 1930–1931 se akcie pomalu ale jistě dále propadaly.

Velký krach akcií na burze 1929–1932 vyústil ve velkou krizi hospodářskou. Příčiny velké hospodářské krize byly: chybná opatření pro podporu konjunktury, zhroucení mezinárodního finančního systému (na čemž má vinu hlavně americká centrální banka FED) a izolace mezi státy. Ceny surovin a zemědělských produktů stále hlouběji klesaly a farmáři nemohli zaplatit dluhy a hlásili bankrot. Také jiné podniky měly problémy se zhoršujícími se podmínkami a propouštěly lidi z práce. Amerika klesla do recese a z ní se stala deprese, která se rozšířila na celý svět. Počátkem dvacátých let Amerika poskytovala kredity celému světu, hlavně Evropě. Koncem roku 1929 však žádaly americké banky a investoři peníze půjčené Evropě zpátky, aby pokryli ztráty, které utrpěly banky ve vlastní zemi. Také evropské banky žádaly peníze půjčené cizím zemím zpátky. Pro ochranu domácího hospodářství před zahraniční konkurencí se zvýšila cla z dovozu průmyslového a zemědělského zboží roku 1930 až na 40 % z ceny dováženého zboží. Export a import klesly od 1928 do 1932 na polovinu. Dlouhodobé vklady bank byly krátkodobě financovány, však peníze nebyly k dostání. Také klienti bank měli strach o peníze a snažili se vybrat peníze z bank. A tak banky Rakouska a Německa i USA upadaly v platební neschopnost, i ta největší banka Rakouska – Creditanstalt. Také podniky hlásily insolvenční. Snižovaly se mzdy a zvyšovaly se daně, čímž klesala kupní síla lidí. Průmyslová výroba v Německu klesla od 1928 do 1932 na polovinu, nezaměstnanost se zdvojnásobila. Tisíce lidí za rok pro jejich

nouzi spáchalo sebevraždu v Německu, v USA, Francii i v Británii. Veliká nezaměstnanost přinášela přívržence Adolfu Hitlerovi, který sliboval práci pro každého a na jeho shromážděních dostali návštěvníci vuřt a pivo zadarmo. Hospodářská krize vedla 13. července 1931 k uzavření všech německých burz a burzy se otevřely zas teprve 2. září 1931 se ztrátou –40 % pod maximem z počátku roku 1931.

Nejhlubší stav 41,2 bodů dosáhl index Dow Jones dne 8. července 1932. Mnoho investorů pak na akcie zcela zanevřelo a léta se akcií báli, když ale bylo moudré levné akcie nakupovat. Teprve 25 let později dne 23. listopadu 1954 překonal Dow Jones svůj historický rekord ze 3. září 1929 a dostal se opět nad hranici 381 bodů.

Oživení akcií a později i hospodářství v USA a pak i v Evropě začalo v červenci 1932, když se stal v USA prezident Franklin Delano Roosevelt a zavedl program na záchranu hospodářství New Deal. Stát investoval do staveb elektráren, silnic, škol a nemocnic, nezaměstnaní dostávali peněžní podporu, byla zkrácena pracovní doba. Americký stát podporoval banky i zemědělské statky.

Americký akciový index Dow Jones roku 1933 dosáhl druhý největší růst v historii a to +66 %. (Roku 1915 to byl růst +81 %.) Roku 1934 rostl +4 %. Roku 1935 rostl +40 %. Roku 1936 rostl +20 %. Opravdové oživení hospodářství v USA a v Evropě přineslo až zbrojení na druhou světovou válku.

Tato velká světová hospodářská krize začínající koncem roku 1929 se nazvala později velká deprese a trvala od roku 1929 do roku 1941. Krize byla zaviněna silným zvýšením množství peněz v oběhu ve dvacátých letech a pak se v letech 1929–1933 snížilo množství peněz v oběhu v USA o –30 %. Na vzniku této krize se významně podílí velké americké banky, především americká centrální banka FED je tím známá, že organizuje jeden boom a krach burzy za druhým, protože z toho má profit. Také se tehdy investoři ještě z novin nedozvěděli, kdy jsou akcie drahé. Ovšem roku 2000 už to mohlo být z novin jasné, že jsou akcie drahé, avšak lidé byli obelháváni, že P/E 100 ještě nic neznamena a že akcie, které roku 1999 nejvíce rostly, mají tu největší relativní sílu.

Tento krach akcií se nechal přechkat beze ztrát s akciemi, kdyby si investoři nenechali akcie klesnout více než –15 % a pak prodali. To dělají však jen spekulanti (traders, obchodníci). Nebo kdyby si investoři nenechali akcie klesnout pod klouzavý průměr SMA 200, tedy pod průměrný kurz akcie posledních 200 dní a pak prodali. Také bylo nutné už před propadem akcií prodávat extrémně předražené akcie s nezdravě vysokými poměry P/E, P/B, P/S, P/C, jen kdyby roku 1929 byly tyto veličiny někde v novinách oznamovány, ale oznamovány nebyly.

Dnes už je dobré si také uvědomit, že po historicky vysokém předražení akcií podle statistiky klesávají kurzy akcií v průměru 2,5 roku. S novým nákupem akcií je dobré počkat 2,5 roku od vysokého předražení, až budou nízké hodnoty P/E, P/B, P/S, P/C. Zbabělci kupují akcie, až když překoná kurz akcie indikátor SMA 200 směrem nahoru.

Akcie General Electric (GE) klesly 1929–1932 na 1/46, –97,8 %, ze 396,25 dolarů na 8,50 dolarů.

Akcie Radio Corporation of America (RCA) klesly 1929–1932 na 1/41, –97,5 %, ze 101,00 USD na 2,50 USD.

Roku 1929 ještě nebylo všeobecně známé bezpečné ocenění akcií a kdyby bylo, krátkodobí spekulanti by na to stejně nebrali ohled. Netechnologické akcie by se pro jistotu měly kupovat s nižším oceněním než P/E 15, P/B 3,0, P/S 2,0. A technologické akcie by se měly kupovat s maximálně P/E 20. Prodat by se měly netechnologické akcie po dosažení asi P/E 25 nebo P/B 6,0 nebo P/S 4,0 a technologické akcie prodat s P/E 35. Stačí vždy, aby jen jeden tento ukazatel ocenění byl dosažen.

Jiná věc je, když držíme akcie doživotně, protože žijeme z jejich dividend. Pak neprodáme asi ani při předražení.

Několik vět uprostřed kapitoly jsem si vypůjčil z článků na www.boerse.de – Der Börsencrash des Jahres 1929, Die Weltwirtschaftskrise der 30er Jahre.

16. Velký krach akcií 2000-2002 v USA a v západní Evropě

Nejprve trochu statistiky:

Index Dow Jones začal klesat ze své rekordní výšky 11 750,28 bodů dne 14.1.2000. U akcií v indexu Dow Jones byl 14. ledna 2000 v historii rekordně vysoký poměr P/E (= kurz akcie/zisk podniku), průměrně P/E 31. Nebezpečně předražené akcie v indexu Dow Jones při nejvyšším kurzu na přelomu let 1999/2000 byly např.: Coca Cola P/E 54, General Electric P/E 56, Hewlett Packard P/E 52, Home Depot P/E 97, Intel P/E 70, Microsoft P/E 84, Wal Mart P/E 70, Walt Disney P/E 70. Dow Jones klesl během 2 let a 9 měsíců –38 % na nejnižší hodnotu 7 197,49 bodů dne 9. října 2002 a v tom nejnižším dolíku u akcií Dow Jonesu bylo v říjnu 2002 průměrné P/E 15,3. Dow Jones začal 9.10.2002 zase růst a byl zpátky na svém maximu z roku 2000 zase dne 3.10.2006, kdy dosáhl 11 758,95 bodů. Ten den byly ještě hluboko dole akcie General Motors –65 % a Intel –76 %. Při finanční krizi v letech 2007–2009 z maxima dne 9.10.2007 do minima dne 6.3.2009 klesl Dow Jones –54 %, tedy klesl více než v letech 2000–2002 a klesl méně než v letech 1929–1932.

Index Nasdaq100 začal klesat ze své rekordní výšky 4 816,35 bodů dne 24.3.2000. Nasdaq100 klesl 2000–2002 během 2 let a 7 měsíců –83 % na 795,25 bodů do dne 7. října 2002, tedy klesl na 1/6 a akcie v tom nejnižším dolíku měly průměrné P/E 25. Nasdaq100 začal 7.10.2002 zase růst, ale na vrcholu roku 2007 měl jen poloviční hodnotu z té hodnoty z roku 2000. Při finanční krizi 2007–2009 z maxima 31.10.2007 do minima 21.11.2008 klesl Nasdaq100 –54 %, tedy klesl mnohem méně než 2000–2002.

Index S&P500 začal klesat ze své rekordní výšky 1 552,87 bodů dne 24.3.2000 a akcie v indexu měly rekordně vysoké průměrné P/E 44. Zvláště drahé byly blue chip akcie: EMC P/E 224, Sun Microsystems P/E 201, Corning P/E 246, Dell P/E 109, Cisco P/E 258. Index S&P 500 pak klesl během 2 let a 7 měsíců –49 %, tedy na 1/2. Extrémně hluboko v letech 2000–2002 klesla akcie Corning (GLW), klesla ze 113,33 dolarů na 1,10 dolaru, tedy na 1/103 nebo –99,03 %. Na vrcholu před krizí 2007–2009 měla akcie Corning nejvyšší kurz roku 2006 a to 29,61 dolarů, byla stále hluboko pod kurzem z roku 2000. Index S&P 500 začal stoupat ze své rekordní hloubky 768,63 bodů dne 10.10.2002 a akcie v nejnižším dolíku měly průměrné P/E 25. Index S&P500 byl zpátky 13.7.2007 a dosáhl 1 555,10 bodů, které měl už na maximu roku 2000. Při finanční krizi 2007–2009 od vrcholu dne 11.10.2007 do dolíku 6.3.2009 klesl index S&P500 –57 %.

Index DAX začal klesat ze své rekordní výšky 8 136,16 bodů dne 7.3.2000 a akcie v indexu měly tehdy rekordně vysoké průměrné P/E 35. Na vrcholu roku 2000 měly akcie indexu DAX průměrné P/B 3. Index DAX během 3 let klesl –73 %, to je mezi 1/3 a 1/4. Znova začal index DAX stoupat ze své rekordní hloubky 2 188,75 bodů a z P/E 15 dne 12.3.2003. Na vrcholu z roku 2000 byl DAX zase zpátky 13.7.2007, kdy dosáhl 8 151,57 bodů. Tehdy byly ještě hluboko dole akcie: Allianz –62 %, Münchener Rückversicherung –64 %, TUI –66 %, Infineon –86 %, Deutsche Telekom –87 %. Při finanční krizi 2007–2009 od maxima dne 13.7.2007 do minima dne 9.3.2009 klesl DAX –56 %.

Německý technologický index Nemax All Share začal klesat ze své rekordní výšky 8 583,34 bodů dne 10.3.2000. Klesl za 3 roky na 1/24 nebo –96 %. Nemax All Share index začal stoupat ze své rekordní hloubky 357,06 bodů dne 12.3.2003. Pro tu velikou ostudu z hlubokého propadu předražených, ale často pochybných akcií technologických firem v letech 2000–2003 byly 24.3.2003 indexy Nemax All Share a Nemax 50 zrušeny a vznikl nový index TecDAX s 30 lepšími a většími technologickými firmami z Německa.

Při finanční krizi 2007–2009 index TecDAX z maxima 7.11.2007 do minima 9.3.2009 klesl –62 %.

Západoevropský index Eurostoxx 50 začal klesat ze své rekordní výšky 5 522,42 bodů dne 7.3.2000 a za 3 roky klesl –66 % nebo na 1/3. Extrémně hluboko klesla od 2000 do 2002 akcie švédské telekomunikační společnosti Ericsson WKN: 850001, klesla –98,7 % nebo na 1/77, ze 27,20 euro na 0,35 euro. Poměr P/E nebyl k dostání, neboť firma Ericsson měla negativní čistý zisk roku 2002 i 2003. Na vrcholu před krizí 2007–2009 měla akcie Ericsson nejvyšší kurz roku 2006, se splitem 1:0,2 přepočteno 3,30 euro, akcie byla

na 1/8 maxima z roku 2000. Index Eurostoxx 50 ze své rekordní hloubky 1 847,62 bodů začal stoupat dne 12.3.2003. Na maximu roku 2007 byl index ještě –17 % pod maximem z roku 2000. Při finanční krizi 2007–2009 index Eurostoxx 50 od vrcholu 20.6.2007 do dolíku 9.3.2009 klesl –61 %.

Jak začal ten velký krach akcí roku 2000?

V lednu roku 2000 index Dow Jones a v březnu 2000 index Nasdaq100, S&P500, německé indexy a Eurostoxx 50 dosáhly svých historicky absolutních rekordů, ze kterých pak vedla cesta již jen dolů. V roce 2000 se dostalo na německou burzu – nový trh 134 nových akciových společností. V únoru 2000 měly akcie v indexu Nemax All Share průměrné P/E vyšší než 200 a všechny nové akcie (IPOs) se upisovaly s výrazným ziskem. Situace se však začala zhoršovat a v březnu se objevily první příznaky únavy na býčím trhu na burze. Nové akcie od emisí v dubnu 2000 začaly většinou ztrácet hodnotu. Některé společnosti se vzdaly svého úmyslu vstoupit na burzu. Důvodem bylo jednak přehnané očekávání investičních bank při umísťování emisí, jednak zhoršující se situace v podnicích.

V dubnu 2000 ztroskotál pokus firmy Mallorca Lifestyle o IPO. Ta společnost byla založena v roce 1999 a podnikala s nemovitostmi. Ale neměla žádné finanční prostředky, nevykázala vůbec žádné tržby a chtěla koupit a provozovat velkou diskotéku na Mallorce a peníze na to chtěla firma získat při úpisu svých akcií na německé burze pro nové a malé firmy – Neuer Markt. Pro její případné akcionáře bylo velké štěstí, že firmě její emise akcií nevyšla. Také na burze už dříve kótované podniky se od března 2000 dostávaly do stále větších nesnází.

V dubnu uveřejnil americký finanční magazín Barron's studii s názvem Burning up, ve které se zabýval internetovými společnostmi. Z těchto firem jich 207 zařadil na listinu smrti. Studie došla k závěru, že u většiny internetových firem je ohromný rozdíl mezi jejich burzovní cenou a jejich skutečnou hodnotou. Protože stále náklady těchto společností byly vyšší než jejich volné finanční prostředky, odhadoval magazín, že 51 analyzovaných podniků skončí do roka v platební neschopnosti – insolvenční. Také internetový obchod Amazon měl skončit krachem, pokud by výrazně nesnížil své náklady. Příštího dne se objevila tato studie i v německých novinách.

Následovala vlna článků, ve kterých se objevovaly seznamy kandidátů smrti v USA i v Německu, komentovaly se hrozivé náklady, neschopnost dosahovat zisk a záporné cash flow. Analytici přestávali lhát a začali publikovat spravedlivý rating sell pro tyto akcie. Akcie v indexech s internetovými akciemi – Nasdaq a Nemax byly postiženy prodejní panikou. Některé internetové firmy v USA a Velké Británii z listin smrti opravdu začaly bankrotovat a nálada na burzách se zhoršila. Přestože německé firmy ještě odolávaly, ztratil index Nemax All Share rychle –30 %. Listiny smrti se od dubna už objevovaly stále a zapůsobily na investory natolik, že se začaly propadat akcie i dosud zdravých technologických společností.

Zatímco USA tížily první bankroty, dostaly se do centra pozornosti evropských investorů dražby licencí na mobilní telekomunikační síť UMTS. Počátkem srpna 2000 dražilo Německo šest licencí UMTS. Po 173 aukčních kolech koupilo šest vítězných zájemců po jedné licenci UMTS za cenu vyšší než 16 miliard DM. Německé ministerstvo financí tak získalo 98 miliard DM. Vysoké ceny za získanou licenci a další náklady pro vybudování infrastruktury tížily telekomunikační firmy. Společnosti Mobilcom, Viag Interkom, ale i velký závod Ericsson se dostaly do nesnází. Telekomunikační sektor zachvátily obavy, zda malé předlužené společnosti přežijí a jestli se jim vysoké výdaje vůbec někdy vrátí.

V srpnu roku 2000 Deutsche Telekom oznámila převzetí amerického mobilního operátora VoiceStream a analytici se vyjádřili, že kupní cena 50,7 miliard dolarů je příliš vysoká a vydali pro akcie Deutsche Telekom rating sell. Ta akcie Deutsche Telekom byla na vrcholu roku 2000 také silně předražená, při kurzu 104 euro měla P/E 231, P/B 12, P/S 7,5, P/C 19. Do roku 2002 klesla akcie na 8,20 euro neboli na 1/12. Maximum před finanční krizí 16,89 euro bylo dosaženo 2005.

Špatná nálada na burze rostla a kurzy akcií pokračovaly v pádu a 14. září 2000 index Nemax All Share byl –36 % pod maximem z 10. března 2000. Dne 15. září 2000 společnost Gigabell jako první z německého nového trhu ohlásila platební neschopnost. Gigabell založil 1996 německý zpěvák Rudolf Zawrel, zvaný Daniel David. Emise akcií vynesla 43 milionů euro, když akcie se začala prodávat za 38 euro. Daniel David uspořádal v roce 1999 mnoho propagačních vystoupení a velkolepých shows, aby nalákal investory na jeho akcie. Firma Gigabell provozovala servis v oblasti telekomunikačních služeb, internetu a také obchod s

telekomunikačním hardwarem a softwarem. Po třech měsících od vstupu na burzu musel Gigabell korigovat svůj výhled hospodaření. Místo původně předpokládané roční ztráty 6,7 milionů DM byla pak očekávána ztráta 18 milionů DM a tržby se blížily nule. Technologická euforie přesto vyhnala kurz akcie na maximum 132 euro, P/B 21, P/S 35 a tržní kapitalizace malinké firmy vzrostla na 600 milionů euro. Společnost Gigabell byla na všech listinách smrti. Akcie se propadla na 3 euro a 11. listopadu 2000 skončil Gigabell v insolventci, kterou způsobila neschopnost jejího manažera – zpěváka.

V polovině října 2000 byl index Nemax už –50 % pod maximem z března a index DAX –20 %. Tyto poklesy přivedly mnoho expertů k názoru, že je pokles již u konce a investoři očekávali návrat růstového trendu. Pak ale přišly další obavy z krachů, články v tisku poukazovaly na stále nadhodnocené akcie a varovaly před blížící se recesí v USA. Dne 3. listopadu 2000 postihla platební neschopnost druhou firmu z nového trhu – Teamwork Information Management a akcie klesaly dál.

31. října 2000 se v německých novinách objevil článek o trestuhodných manipulacích na burze. Státní prokurátor nařídil prohledat kanceláře šéfredaktora akciového magazínu Der Aktionär. Jeho šéfredaktor Bernd Förtsch byl také poradce několika akciových fondů. Jeho komplic byl pekař Markus Frick. Oba páni byli obviněni, že prováděli insider obchody a manipulovali s akciovými kurzy. Vyšetřování brzy prokázalo jejich vinu a oba se přiznali. Bernd, Markus a spřátelení investoři nakoupili akcie malých firem a pak v tisku, v televizi a v telefonu doporučili lidem tyto akcie koupit, čímž vyhnali jejich kurzy vzhůru. Pak tato investorská skupina rychle akcie prodala a každý z nich vydělal desítky tisíc DM (německých marek) během dvou dní. Pekař Markus vydělal od 1999 do 2007 na 40 milionů euro, převážně manipulací publika. Telefonní linka s non stop běžícími akciovými tipy přinášela pekaři Markusovi 2.000 DM denně, když posluchačům linky byl počítán extrémně drahý telefonní tarif, ze kterého dostal Markus Frick několikrát více peněz než Deutsche Telekom. Objevily se další případy manipulací s akciovými kurzy, do kterých byli zapleteni také redaktori podivných investičních tiskovin Egbert Prior a Sascha Opel a manažer akciového fondu Kurt Ochner.

Nevhodná doporučení koupit akcie jistých firem byla tehdy ve všech německých akciových a hospodářských magazínech. Chudák ten, kdo roku 2000 právě začínal s akciemi poprvé v životě a hned byl naveden magazíny a knihami koupit předražené akcie. Poprvé se dostal k soudu v Německu žurnalista pro insider obchod a manipulaci akcie EM.TV a tento Egbert Prior byl odsouzen k pokutě 9.000 DM. Skandály ještě více oslabovaly důvěru investorů a přispívaly k dalším propadům akcií.

Počátkem prosince 2000 známá televizní firma z nového trhu EM.TV šokovala investory. Očekávaný zisk EBIT za rok 2000 byl korigován dolů z 525 milionů DM na pouhých 50 milionů DM. A bylo zle s akciemi EM.TV. Však také s akciemi Mobilcom, Intershop, ComRoad, Met@box, Phenomedia a Producta. Akciový index Nemax All Share na konci roku 2000 uzavíral na 2 743 bodech, což byl propad –68 % pod březnový vrchol. Index DAX se držel lépe, zakončil rok 2000 s 6 433 body, tedy –20 % pod tím maximem ze 7. března 2000. Dow Jones zakončil rok 2000 s 10 786 body, tedy –8 % pod vrcholem roku 2000.

Na novém trhu hrozily insolvence i v roce 2001, ale analytici i investoři věřili, že všechno negativní, co by mohlo ještě přijít, je již v kurzech akcií obsaženo. Experti se drželi ve svých předpovědích raději zpátky a převládalo mínění, že akcie už dosáhly podlahu. Jen starosti o americkou konjunkturu a přetrvávající varování k firemním ziskům varovaly investory. V lednu 2001 byli téměř všichni připraveni na zotavení burz a následný růst akcií. První obchodní den roku 2001 oznámil internetový obchod Intershop pokles tržby a zisku v minulém kvartále a internetový obchod "Lets buy it" byl před platební neschopností. To zasadilo novému trhu další těžkou ránu a index Nemax All Share první obchodní den roku 2001 ztratil –8,2 %. Následující dva dny se ztráty ještě prohloubily a Nemax All Share přišel za první tři dny obchodování o dalších –20 %. Akcie byly citlivé na jakékoliv negativní zprávy, na které reagovaly dalšími hlubokými propady. Naděje investorů na lepší rok 2001 se ztratily. Podniky se snažily zachránit snižováním nákladů. Všeobecně klesající kurzy akcií na novém trhu strhávaly i akcie dobře prosperujících společností. Z burzy se vytrácela důvěra a současně se rozmáhala manipulování akciových kurzů, kterým se Deutsche Börse snažila zamezit.

Během několika dní snížila americká centrální banka FED ve dvou krocích hlavní úrok na 5,5 % a americké i německé indexy několik dní stoupaly. Koncem ledna přišly další varování z podniků a strachy z oslabujícího hospodářství a propad akcií pokračoval. V dubnu 2001 byla uveřejněna zpráva, že dříve uctívaný expert a manažer podílových fondů Kurt Ochner musel opustit švýcarskou investiční společnost Julius Bär. Jeden důvod byl jeho příliš intenzivní kontakt s šéfy společností, které tvořily portfolia Ochnerových fondů a druhý důvod byly jeho ztrátové investice do akcií z nového trhu.

V červenci 2001 se opět zvýšil počet insolventních podniků a na novém trhu přibývaly penny stocks akcie s kurzy pod 1,00 euro. Deutsche Börse představila návrh k záchraně a uzdravení nového trhu. Byly stanoveny nové podmínky pro firmy kótované na novém trhu: firmy se nesměly dostat do konkurzního řízení, musely mít kurz nad 1,00 euro a musely mít tržní kapitalizaci nad 20 milionů euro. Společnost, která kritéria nesplňovala, mohla být z nového trhu vyřazena. Ale po vlně protestů a žalob od postižených společností Deutsche Börse nemohla nové předpisy prosadit a tak dál zůstávaly na novém trhu pochybné firmy a další z nich se dostaly do insolvence. Akcie opět klesaly. Na nový trh se roku 2001 dostalo 12 nových emisí akcií a 25 akcií jej opustilo.

V létě roku 2001 se německý i americký tisk věnoval analytikům. Ukázalo se, že jejich hodnocení akcií neodpovídá kvalitě podniků, ale analytici byli za jejich hodnocení od podniků zaplacení. V říjnu 2000 na počátku krachu dostalo 66 % akcií z nového trhu rating buy a jen 6 % akcií rating sell. V létě 2001 dostalo 54 % akcií z nového trhu rating buy, když také zde byl na místě většinou rating sell.

Několik vět uprostřed kapitoly jsem si vypůjčil z článku na www.boerse.de – "Nemax-Skandale und Guru-Schelte 2000–2001".

16.1 Bourají se mrakodrapy World Trade Center

11. září 2001 ve 14:46 hodin středoevropského času (= 8:46 hodin newyorského času) se probouralo teroristy unesené letadlo do severního mrakodrapu obchodního centra World Trade Center v New Yorku. A v 15:03 středoevropského času (= 9:03 newyorského času) další letadlo narazilo do jižního mrakodrapu WTC. Na burzách vznikla panika. Ten den se index DAX zřítil krátkodobě –9,2 % a skončil s denním poklesem –8,5 %. Také dolar ztratil hodnotu. Ceny ropy a zlata naopak vystřelily nahoru. Burza New York, která měla v 9:30 zahájit obchodní den, zůstala uzavřena, protože celá newyorská finanční čtvrť byla evakuována. Několik minut po útoku na WTC ve Washingtonu další letadlo nabouralo do budovy Pentagonu. V 15:50 středoevropského času (= 9:50 newyorského času) se zřítil jižní mrakodrap WTC a 40 minut později se zřítil i severní mrakodrap WTC a New York se ponořil do mračna prachu. Mnoho akciových burz 11.9.2001 reagovalo na teroristické útoky velkými propady akcií. Spojené státy se dostaly do recese.

Burza New York obnovila obchodování teprve v pondělí 17. září 2001. Před zahájením obchodování snížila americká centrální banka FED hlavní úrok na 3 %. Analytici i představitelé jednotlivých podniků se rozhodli v ten den neuveřejňovat žádná negativní hodnocení. Penzijní pokladna státu New York oznámila, že nakoupí akcie za miliardu dolarů. Velcí investoři se rozhodli neprodávat velké balíky akcií. Investor Warren Buffett prohlásil, že nakupuje akcie. Přesto došlo k očekávanému propadu akcií a od 10.9.2001 do 17.9.2001 Dow Jones ztratil –7,1 %. Dne 10. září uzavíral Dow Jones na 9 605 bodech, pak byla burza týden zavřená a 17. září skončil Dow Jones na 8 920 bodech. Především kurzy akcií leteckých společností a pojišťoven klesaly. Další dny akcie pokračovaly v propadu v USA i v západní Evropě. Protože akcie výrazně slábly už před útokem na WTC, sílilo podezření, že Osama bin Laden a jiní teroristé již před atentátem spekulovali na pokles kurzů a vydělali na tom obrovské peníze. Bylo zahájeno vyšetřování velkých transakcí na burze a některá konta byla zmrazená.

Existuje mnoho expertů na demolice, architekti, fyzici a letci, kteří mají silné argumenty, že se jednalo o úmyslné zbourání výbušninou umístěnou v každém patře mrakodrapů a ve sklepech. Ta výbušnina nanothermit byla v troskách dvou WTC mrakodrapů také nalezena. Letadla by totiž vybouraly jen jedno patro a nezbouraly by symetricky celé mrakodrapy, jako to umí jen profesionální bourači s výbušninou. World Trade Center musel pryč, protože v budovách byl zdraví škodlivý azbest nebo protože se potřeboval důvod pro vojenské přepadení Afghánistánu a Iráku. Žid Larry Silverstein budovy WTC1 a WTC2 najal 6 týdnů před bouráním, nechal je pojistit proti teroristickým útokům a hned se začalo vrtat ve všech patrech budov a umístila se tam výbušnina. Pomalé odstranění azbestu by stálo víc než zbourání a znovu postavení budov. Nevýhodnější bylo zbourání svěst na teroristy a pak byly 4 miliardy USD na nové stavby zaplacený od

pojišťovny. Demolice výbušninou měla proběhnout v noci, když jsou budovy prázdné. Bohužel nárazy letadel spustily demolici předčasně. A tak 2 323 lidí zahynulo 11.9.2001 ve dvou zřízených budovách WTC, z toho bylo 343 požárníků a 200 lidí se zabilo skokem z okna. Dalších 157 lidí zahynulo v těch dvou unesených letadlech. Hlavní expert poukazující na úmyslnou demolici WTC s výbušninou se jmenuje Jesse Ventura. Jenže státní prokurátor vyšetřování bouračky stále odmítá. Důkazy a dokumenty o bourání mrakodrapů WTC budou přístupné veřejnosti až 25 let po explozi, tedy roku 2026. Zajímavý článek o tom na 8 stránek dlouhý je v německém magazínu Focus Money ze dne 7.9.2010.

Na burze pak bylo hlavní téma válka proti terorismu a 2. října 2001 vyzvalo NATO své členy, aby podpořily USA v boji proti terorismu. Dne 7. října začaly americko-britské letecké útoky na Afghanistan. Akcie začaly posilovat, neboť za války akcie většinou rostávají. Na burzách se ale objevily zase nové skandály.

Několik vět uprostřed kapitoly jsem si vypůjčil z článků na www.boerse.de – "Der 11. September 2001" a z německého magazínu Focus Money ze dne 7.9.2010 – "Tathergang, wer oder was steckt wirklich hinter den Anschlägen vom 11. September".

16.2 Krach jak Enron

Koncem října 2001 se objevily znepokojující zprávy o energetickém koncernu Enron a na burzy se vrátila nejistota. Velký americký energetický koncern Enron vznikl roku 1985 spojením firem Natural Gas a Internorth a patřil mezi největší světové obchodníky s plynem. Enron zaměstnával 22 000 lidí a jeho nejstarší složka byla založena roku 1932. V srpnu roku 2000 dosáhly akcie Enron rekordní úrovně 90,52 dolarů a koncern stál na burze 111 miliard dolarů. Pak následoval pokles akcií, který byl spojován s postupující recesí a s medvědí trhem. 11. října 2001 byla cena akcií 36,79 dolarů. Ve firmě bylo zničeno velké množství dokumentů, aby se zamaskovaly chybné účetní výkazy. Dne 22. října zahájil americký burzovní dozor SEC proti společnosti Enron vyšetřování. Akcie Enronu poklesly na 20,65 dolarů. Finanční ředitel koncernu Andrew S. Fastow se snažil rychle zničit kompromitující spisy a mezi akcionáři se šířila nejistota. Dne 8. listopadu 2001 se vedoucí koncernu Enron přiznal, že podnikové zisky byly od roku 1997 uměle nadhodnoceny o 600 milionů dolarů. Kurz akcií se propadl na 8,41 dolarů. Po zveřejnění celého podvodu začaly akcie společnosti zase mírně posilovat. Důvodem tohoto byla nabídka na převzetí Enronu od menší společnosti Dynergy Inc., která chtěla Enron koupit za 9,3 miliard dolarů. Enron nabídku k převzetí přijal, ale ke spojení nikdy nedošlo. Dne 28. listopadu společnost Dynergy plánované převzetí odřekla s odůvodněním, že Enron neuvedl ve výkazech všechny své dluhy. Akcionáři Enronu zaplavili burzu svými akciemi. Kurz se v okamžiku zhroutil a závěrečný kurz akcie Enron 28.11.2001 byl 0,61 dolarů. To je propad akcie -99,3 % na 1/148 za 1 rok a 3 měsíce. Enron skončil v konkurzu a jeho akcie byly 23. ledna 2002 z obchodování na burze vyloučeny. Šéf Enronu Jeffrey Skilling dostal 24 let vězení, jiní páni dostali 10 let a 2 roky vězení. Účetní Enronu – Cliff Baxter se zastřelil 25.1.2002. S Enronem padla i významná auditorská firma Arthur Andersen, protože kryla machinace v účetnictví Enronu.

Několik vět uprostřed kapitoly jsem si vypůjčil z článku na www.boerse.de – "Enronitis und Megainsolvenzen 2001–2002".

16.3 Krach akcií končí 2002–2003

Od prozatímního dolíku z 21. září 2001 do konce roku 2001 posílil index Dow Jones +22 %, index Nasdaq +44 %, DAX +36 % a Nemax +51 %. S pohnutým rokem 2001 se rozloučily burzy takto: Dow Jones dosáhl 10 021 bodů, Nasdaq Composite 2 000 bodů, DAX skončil na 5 160 bodech a Nemax uzavíral na 1 095 bodech. Však velký krach drahých akcií netrvá nikdy jen jeden rok a tak roku 2002 medvědí trh pokračoval.

Většina analytiků odhadovala, že 2002 akciové indexy posílí. Optimisté doufali v zotavení amerického hospodářství. Ale pesimisté očekávali další pokles akcií pro velké zadlužení podniků i domácností. Oživení americké ekonomiky nepřicházelo a objevily se další účetní skandály. Spojené státy se chystaly zaútočit na Irák, což mnohé investory ještě více znejistilo.

V únoru 2002 se také Německo dočkalo podvodu s bilancemi: firma ComRoad se dostala do řeči pro své účetnictví. Firma ComRoad pro služby v telematice měla 27 zaměstnanců. Ukázalo se, že velká část

podnikových tržeb byla umělé nafouknutá. Akcie ComRoad byla ještě 29.1.2002 za 9,30 euro a přešla nyní do volného pádu. Za několik dní ztratila –79 % své hodnoty a 22. února byla za 1,95 euro. Firma předstírala svou obchodní činnost a prováděla fiktivní obchody s neexistujícími subjekty. Snad 99 % z vykázané tržby bylo vymyšleno. Šéf firmy Bodo Schnabel byl ve vyšetřovací vazbě. Dne 19. dubna 2002 byla akcie ComRoad z nového trhu vyloučena.

Počátkem roku 2002 se objevily také skandály firem z německých indexů DAX, MDAX a SMAX. Byly objeveny chyby v účetnictví finanční poradny MLP. Stavební koncern Philipp Holzmann oznámil veliký pokles zisku za rok 2001, dostal se do platební neschopnosti a skončil v konkurzním řízení. Mediální skupina Kirch dlužila nakladatelství Axel Springer Verlag 767 milionů euro a potřebovala další peníze. Po špatném vyjádření od Deutsche Bank však schopný podnikatel Leo Kirch už žádné nové peníze od bank nezískal a zbankrotoval a žaloval na Deutsche Bank u soudu. Zkrachoval také výrobce a provozovatel vzducholodí CargoLifter, který chtěl přepravovat náklady vzducholodí.

V červnu 2002 měly zase Spojené státy účetní skandál. Byla to jedna z největších telekomunikačních společností světa – WorldCom. Byl chybně zaúčtován neexistující zisk 11 miliard dolarů. Následovalo až do roku 2002 to největší insolvenční řízení v historii USA. Propadem akcie WorldCom ztratili akcionáři miliardy. Šéf z WorldCom – Bernard J. Ebbers dostal za účetní podvod 25 let vězení a jeho účetní dostal 5 let vazby. Také v americké firmě Xerox se podvádělo s bilancemi a americká komise pro cenné papíry SEC zpřísnila pravidla.

V Německu v červenci 2002 skončily v konkurzu dvě významné společnosti: Babcock Borsig a Fairchild Dornier. S další vlnou varování z podniků vzrostly obavy o vývoj americké i německé ekonomiky a akcie se dále propadaly. V důsledku silných dešťů zasáhly střední Evropu v srpnu 2002 velké záplavy. Rozsáhlá území Čech, Rakouska, Saska a Bavorska byla pod vodou, také města Praha a Dresden. Taková vysoká voda už tady 100 let nebyla. Velké škody na zřícených domech strhly akcie pojišťoven. Americké indexy po celé září klesaly, teprve 9. října 2002 byl propadu akcií v USA konec. Problémy německé ekonomiky přivedly index DAX v září 2002 k historicky největší měsíční ztrátě –25,4 % za měsíc. Propad amerických akcií se zastavil 9.10.2002. Propad německých akcií a západoevropských akcií se zastavil teprve 12.3.2003.

Válka USA s Irákem začala 20. března 2003, ale akciím už to vůbec nevadilo. Akcie klesávají obvykle již ve strachu z války, ale od prvních dní války akcie už zase začínávají růst.

Velký krach akcií 2000–2002 a pozdější finanční krize 2007–2009 byly zaviněny silným zvýšením množství peněz v oběhu od centrální banky FED. Americká centrální banka a i jiné banky USA se na vzniku této krize významně podílí. Především banka FED je tím známá, že organizuje jeden boom a krach burzy a ekonomiky za druhým, protože z toho má vždy profit miliardy dolarů. Roku 2000 už mohlo být z novin známo, že jsou akcie drahé, avšak lidé byli obelháváni, že P/E 100 ještě nic neznamená a že akcie, které roku 1999 nejvíce rostly, mají tu největší relativní sílu a mohou se koupit.

Tento velký krach akcií se nechal přečkat beze ztrát s akciemi, kdyby si investoři nenechali akcie klesnout více než –15 % a prodali. Nebo kdyby si investoři nenechali akcie klesnout pod klouzavý průměr SMA 200, tedy pod průměrný kurz akcie posledních 200 dní. Hlavně však bylo nutné už týdny před propadem akcií prodávat extrémně předražené akcie s nezdravě vysokými poměry P/E, P/B, P/S, P/C a roku 2000 byly tyto veličiny oznamovány v magazínech i v internetu. Je dobré si také uvědomit, že po historicky vysokém předražení akcií klesávají kurzy akcií v průměru 2,5 roku. S novým nákupem akcií je dobré tedy počkat asi 2,5 roku od silného předražení, až budou nízké hodnoty P/E, P/B, P/S, P/C. Ti největší pesimisté mohou akcie koupit, až když překoná kurz akcie indikátor SMA 200 směrem nahoru.

Roku 2000 mohlo být všeobecně známé bezpečné ocenění akcií, například z knihy Benjamina Grahama – Inteligentní investor. Spekulanti, analytici, ani autoři hloupých knih na to bezpečné ocenění ale nebrali ohled. Netechnologické akcie by se pro jistotu měly kupovat s maximálně P/E 15, P/B 3, P/S 2,5 a technologické akcie by se měly kupovat s maximálně P/E 20. Prodat by se měly netechnologické akcie po

dosažení P/E 25 nebo P/B 6 nebo P/S 4 a technologické akcie prodat asi s P/E 35. Prodat by se mohly také akcie, když podnik neočekává růst ročního zisku více než o 10 %. Výjimka jsou samozřejmě dividendové akcie na důchod v podobě dividend, ty se nemusí prodávat nikdy, neboť po dvouletém propadu na 1/2 až 1/3 se za 4 roky ty akcie vrátí zase zpátky na vrchol.

Velký všeobecný dvouletý krach akcií snad bude jednou možno včas očekávat podle průměrného P/E akcií v indexu Dow Jones, které snad bude nedaleko hodnoty 31. Kdo nechce žádné akcie na stálo jen pro dividendy, měl by přečkat každý velký dvouletý krach drahých akcií bez akcií. Velký krach levných akcií vzniklý kvůli velké finanční krizi, jaká bývá jen jednou za 80 let, ten snad již nezažijeme. Však velký dvouletý krach drahých akcií je možný po každém předražení.

Několik vět uprostřed kapitoly jsem si vypůjčil z článku na www.boerse.de – "Enronitis und Megainsolvenzen 2001–2002".

Burza New York – NYSE – Wall Street – zdarma foto od morguefile.com

17. Velká finanční krize 2007–2009

Velká finanční krize, také zvaná kreditní krize a subprime krize v USA a v Evropě, to byla ta největší krize bank od velké finanční krize roku 1914 – "Great Financial Crisis of 1914" a byla to současně největší krize hospodářství od velké hospodářské krize v letech 1929–1941 – "Great Depression". To byl tedy také ten nejvýhodnější čas pro nákup akcií bank, jaký bývá jen jedenkrát za 80 let, hned jakmile dvouletý propad kurzů akcií skončil v březnu 2009. Protože na vrcholu kurzů roku 2007 byly akcie jen průměrně oceněné, nedalo se čekat, že krach akcií bude trvat dva roky, jak se to stalo u drahých akcií v letech 2000–2002. Krize znamená pro hloupé investory ztráty a současně pro moudré investory šanci vydělat peníze. A na krizi vydělají i darebáci. Velkou finanční krizi roku 1914 zorganizovala americká centrální banka FED hned v prvním roce její existence a byla také za tím účelem založena dne 23.12.1913 od jedenácti samostatných, většinou židovských bank. Hlavní vinu na velké finanční krizi v letech 2007–2009 mají: americká centrální banka FED, americké obchodní banky, americké investiční banky, agentury analytiků, brokeri, pojišťovny, hedgefondy, spekulanti na pokles kurzů akcií bank, automatické obchodní systémy, trading software, proroci krachu, pesimisté strašící lidi s propadem akcií a s bankrotem bank, slávychtiví američtí ekonomové, sdělovací prostředky s negativními zprávami o bankách a hospodářství.

Díky nízkým úrokům centrální banky FED 1,00 % roku 2003 bylo hodně peněz v oběhu, nakupovaly se nemovitosti a tím se předražily. Kredity v USA a v Británii byly poskytovány kdekomu bez záruky, že budou kdy peníze zaplacený bankám zpátky. Pak centrální banka úroky 17× zvyšovala, až na 5,25 % roku 2006. Úroky kreditů v USA byly proměnlivé a zvyšovaly se, až lidé nemohli ty rostoucí splátky platit a kredity musely banky účtovat ve svých bilancích jako ztráty, neboť zabavené a levně znova prodané nemovitosti bankám nevrátily tolik peněz, kolik klientům na ně kreditem půjčily a klienti zaplatili stavitelům.

Účetnictví bank bylo nedbalé a banky i pojišťovny a hedgefondy spekulovaly s vysokými pákami, s malým vlastním kapitálem a s vysokým dluhem s riskantními deriváty s omezenou dobou platnosti. Při pohybu cen nevhodným směrem se musely rychle spekulace ukončit se ztrátou a dluh vyrovnat. Z nezaplacených kreditů byly vytvořeny cenné papíry, které banky nakoupily od jiných bank a pak zjistily, že jsou bezcenné. Banky měly příliš nízkou míru vlastního kapitálu, jen pár procent namísto potřebných asi 20 % a pro velké ztráty z nezaplacených kreditů, ze spekulací na burze a pro nákupy jiných bank pak musely banky shánět kapitál od centrální banky, vydáním mladých akcií, nebo vyhlásit bankrot.

V červnu 2007 se objevily zprávy o velkém množství nezaplacených kreditů v USA. V červenci se odhadovalo, že ztráty z hypoték v USA mohou dosáhnout 100 miliard dolarů. Nezaplacené nemovitosti byly lidem zabaveny. Koncem července začaly akcie klesat. Americký prezident George W. Bush prohlásil, že hospodářství USA stojí na silných základech a má dobré předpoklady, aby se vypořádalo s negativními důsledky výkyvů na finančních trzích.

V srpnu 2007 byli daytraders šokováni: prezident a šéf velké americké investiční banky – Bear Stearns odstoupil, dva fondy té banky zkrachovaly na hypotékách a akcie Bear Stearns za několik měsíců zmizela z burzy. Banka byla před krachem zachráněna převzetím od banky J.P. Morgan Chase.

Americká centrální banka FED půjčila bankám: Citigroup, Bank of America, Wachovia a J.P. Morgan Chase peníze. Šéf FED – Ben Bernanke (židovského původu) snížil úrok o 0,5 %. Největší americká hypotéční banka Countrywide Financial Corp. hrozila zkrachovat a později byla převzata od Bank of America. Pak britská hypotéční banka Northern Rock hrozila zkrachovat a později byla zestátněna. Ztráty bank a pojišťoven po celém světě dohromady v krizi 2007–2008 se odhadují na 400 až 1.200 miliard dolarů.

Americká centrální banka FED extrémně snížila hlavní úrok na 1,00 % dne 25.6.2003, v závislosti na tom i banky snížily úroky pro kredity a proto si nezvykle mnoho lidí vzalo kredity na domky a byty. Banky poskytovaly půjčky bez dostatečné jistoty a zvyšovaly jejich proměnlivé úroky, protože i centrální banka začala od 30.6.2004 zvyšovat hlavní úrok. Ten úrok pak zvyšovala každý rok několikrát až na 5,25 % dne 29.6.2006.

Investiční banky jako Goldman Sachs a Lehman Brothers vytvořily z nejistých kreditů certifikáty a cenné papíry. Agentury analytiků jako Moody's a Standard & Poor's dávaly těmto bezcenným papírům nejlepší ohodnocení kvality – rating AAA. Díky tomu falešnému ratingu banky a pojišťovny obelhány od analytiků a

lidé obelhání od poradců bank tyto bezcenné papíry kupovali jako bezpečné. Brokeři dovolili hedgefondům prodej akcií na prázdno bez jejich vlastnictví (naked short selling) a tyto spekulace na pokles kurzů akcií bank doprovázeli zaplacení analytici, ekonomové, proroci krachu a sdělovací prostředky objednanými negativními zprávami a ratingem sell, takže akcie bank klesly někdy až na 1/90 a banky pak nemohly získat nový kapitál prodejem mladých akcií na burze, protože vylekaní akcionáři tak levné akcie nechtějí. Nevzdělaní akcionáři kupují akcie později, až když jsou zas drahé.

Největší pojišťovna světa AIG krachovala, protože pojišťovala nezaplacené kredity. Německá Hypo Real Estate Bank krachovala, protože poskytovala dlouhodobé kredity s nízkým úrokem a půjčovala si na to krátkodobě peníze s vysokým úrokem a později si sama ty peníze už nemohla opatřit. Největší banka Islandu – Kaupthing a všechny islandské banky krachovaly, protože expandovaly do ciziny a nákupy financovaly dluhy. Royal Bank of Scotland krachovala, protože 49 miliard liber na nákup většiny z nizozemské banky ABN Amro financovala dluhem. Citigroup a UBS bankrotovaly kvůli nezaplaceným kreditům v USA.

Americké banky a i britská banka HBOS daly hypotéku, kredit na vlastní domek a byt každému, bez jakékoliv jistoty, že bude kredit splacen, i bez počátečního kapitálu a s proměnlivými úroky. Mnohdy jen vydělaly banky na poplatku za kredity a kredity prodaly zase dál jiné bance nebo fondu.

Subprime znamená pod první třídou, tedy "subprime hypotéky" jsou druhotřídní kredity = "subprime mortgages" = "Subprime Hypothekenkredite". Klienti druhé třídy s nízkým příjmem nejsou schopni kredit zaplatit, ale dostali od bank celkem více než tisíc miliard dolarů, které se mohou proměnit ve ztráty bank a pojišťoven. V USA, ve Velké Británii a ve Španělsku vedly nízké úrokové sazby k obrovské expanzi hypotéčních úvěrů. Když začaly úroky růst, mnozí lidé zjistili, že splátky kreditu převyšují jejich příjmy.

Banky zabalily hypotéční smlouvy spolu s dalšími aktivy do balíčků a ty pak prodaly. Z pochybných shnilých kreditů, dluhů a dluhopisů v balíku byly vytvářeny cenné, spíše bezcenné papíry: CDO = Collateralized Debt Obligation, ABS = Assed Backed Securities, MBS = Mortgage Backed Securities a na těch si vylámaly zuby banky, pojišťovny, fondy a velcí i malí hloupí investoři po celém světě.

A nejhůře dopadla se spekulacemi největší banka Švýcarska – UBS. 16.10.2008 ji musel zachránit před bankrotem stát Švýcarsko půjčkou 6 miliard franků a pak dostala na záchranu další miliardy z USA. Tak přestala tato švýcarská banka být bezpečná a pokazila se pověst bezpečnosti švýcarských bank. Banka UBS utrpěla v této krizi největší ztráty ze všech bank světa a aby nezkrachovala, musela vydat nové akcie, čímž klesl kurz těch starých akcií na 1/4 a podobně klesly i akcie největších bank USA a Británie, jen ne HSBC.

Banky financovaly CDOs a ABSs s prodejními opcemi – liquidity puts. V bilanci banky Citigroup byl za 25 miliard dolarů tento jedovatý odpad – prodejní opce – liquidity puts. Šéfmanažer od Citigroup – bývalý ministr financí USA – žid Robert Rubin až do této finanční krize nevěděl, že něco takového jako liquidity puts existuje. Tyto deriváty byly tak komplikované, že jim nerozuměli ani bankéři, ani šéfové bank a manažeři fondů a na tom banky a fondy pak zkrachovaly. A bezcenné papíry CDO a ABS dostávaly od agentur analytiků ten nejlepší rating AAA, aby ten jedovatý odpad šel dobře na odbyt jako kvalitní aktiva.

Největší americká spořitelna Washington Mutual utrpěla miliardové ztráty, akcie klesla během roku na 1/10 a zachránila spořitelnu před krachem jen investiční pomoc 7 miliard dolarů od private equity firmy TPG.

Pak přišla krize na pojišťovny dluhopisů = monoliner, pojišťovny MBIA a AMBAC. Také tyto musely být zachráněny před bankrotem a jejich akcie klesly na 1/7 a později roku 2008 i hlouběji, MBIA na 1/32 a AMBAC na 1/274.

Desítky bank a fondů v letech 2007–2009 zkrachovaly a jiné byly zachráněny. Ztráty bank v letech 2007–2008 mohly být 400 až 1.200 miliard dolarů. UBS roku 2008 odepsala rekordní ztráty v krizi 45 miliard dolarů, další 83 miliard byla ještě nejistá nevyjasněná rizika, 29 miliard získala UBS vydáním nových akcií. 2008 odepsala Citigroup ztráty 30 miliard dolarů, jako tehdy ty 2. největší ztráty banky na světě. Na 3. místě největší ztráty měla banka Merrill Lynch. Britské banky Royal Bank of Scotland, Barclays a HBOS si opatřily nejprve čerstvý kapitál 2 až 7 miliard euro vydáním nových akcií.

Banky v Evropě mají mnohdy vlastní kapitál jen 2 % z celkového kapitálu a v USA 8 %. Kdyby se zpřísnily předpisy pro banky a výše vlastního kapitálu byla minimálně 10 % z celkového kapitálu, kdyby banky poskytovaly kredity jen solventním klientům, byly pevné úroky pro celou dobu splácení kreditů, omezily se

spekulace s deriváty, omezily se spekulace s pákou na dluh, pak by tato krize nevznikla.

15.9.2008 byla banka Merrill Lynch (MER) koupena za 50 miliard dolarů od Bank of America a akcionářům nebylo placeno dolary, ale akciemi od Bank of America (BAC). Tím nemusí nikdo prodávat akcie MER se ztrátou, ale počkat si na výdělek s akciemi BAC.

Finanční krize 2007–2009 přinesla také ten nejvýhodnější nákup akcií bank, jaký bývá jen jedenkrát za 80 let, zvláště pro akcie těch největších dvou bank USA a akcie dvou největších bank Británie s P/E 4 až 7, kde E musel být průměrný roční čistý zisk z posledních 3–5 let před krizí a P byl aktuální kurz akcie. P/E ze zisku posledních 12 měsíců neexistovalo pro negativní zisky. Tehdy bylo nutné posuzovat, jak jsou akcie bank levné, pomocí poměru P/S, kurz / tržba. Velcí optimisté kupovali akcie bank příliš brzy, už koncem roku 2008. Nepomysleli, že levné akcie budou klesat 2 roky, tak jako klesaly 2 roky drahé akcie 2000–2002. Také nejznámější value investor Warren Buffett koupil akcie v letech 2007–2008 příliš brzy a nečekal až na rok 2009. To ale nevadí: akcie velkých skvělých podniků a velkých bank s dobrou dividendou nad 3 % pro dlouhodobé investice je možno kupovat každý rok, jsou-li levné, nekupovat, jsou-li drahé a neprodávat během krachu. Nechat si je stále jen pro dividendy.

Akcie britských a amerických bank se staly obětí spekulací na pokles kurzu (opce put a prodej vypůjčených i nevypůjčených akcií na prázdno "short selling"), když hedgefondy zaplatily analytikům za rating sell a novinářům za negativní zprávy o bankách, aby se spekulace povedly. Kdyby se zakázal fundamentálně nepodložený rating sell i buy, který má vždycky jen účel ovlivnit kurz akcie a kdyby se včas zakázala spekulace na pokles akcií bank, pak by byly v březnu 2009 akcie Citigroup, Bank of America, Barclays, Royal Bank of Scotland a HBOS kleslé jen na 1/3 a ne na 1/50 až 1/90. Jakmile fondy skončí spekulace na pokles akcií a analytici skončí s ratingem sell a začnou fondy spekulovat na růst akcií a analytici vydávat rating buy, pak snadno akcie bank udělají +100 % za měsíc a jsme s akciemi za měsíc v plus, jestli jsme na 1/50 i na 1/90 kleslé akcie v březnu 2009 levně přikoupili za stejnou sumu, jako jsme koupili před krachem. Akcie bank se dostanou za 2 roky zpátky na kurzy z roku 2007, kdy byly levné, jakmile budou banky dosahovat pozitivní zisk, pokud je stejný počet akcií v oběhu. A ty banky, které zdvojnásobily počet akcií, ty se dostanou snadno za 2 roky na poloviční kurz toho z roku 2007, jestli budou dosahovat pozitivní zisk.

Finanční krize je očišťující proces rozmachu kreditů. Vínou mají nízké úroky, proměnlivé úroky kreditů, neschopnost platit zvýšené měsíční splátky, riskantní spekulace bank, ignorace rizika, špatná kontrola rizika, dobrý rating pro nebezpečné svazky riskantních kreditů a spekulace na pokles kurzů akcií.

Krach akcií roku 2008 byl prodlužován a prohlubován automatickými computerovými systémy, které samy a bez lidí provedou pro fondy a instituce 60 % všech burzovních transakcí v USA a 50 % všech burzovních transakcí v Německu. Bez automatizace s vlastním rozumem na burze nakupuje (levné akcie od podniků s rostoucím ziskem) dnes jen menšina a menšina nemá proti přesile automatů velkou šanci přivést akcie k růstu. Další zlo činí technická analýza akcií, která velí prodávat akcii, i když je akcie levná a podnik zvyšuje zisk, tedy dlouhodobě se akcie musí vyplatit, když se nejedná podle technické analýzy. Dalšího takového krachu se už asi nedožijeme, velké krachy drahých akcií mohou vzniknout každou dekádu, ale dají se vždy očekávat kvůli extrémnímu předražení akcií. Roku 2007 však byly akcie levné a velký krach akcií bank a velká korekce všech jiných akcií byla způsobena bezohledným riskováním bank a s bezcennými deriváty.

Nyní jsou velké banky Evropy pod kontrolou úřadů a tak se nechá zase investovat beze strachu do akcií bank i jiných akcií po několik budoucích desítek let. Však americké banky se nechat kontrolovat nechťejí.

Rekordní počet krachů bank v USA byl v letech 1929–1932, kdy vyhlásilo 5 000 bank bankrot. V létech 1982–1993, v důsledku špatných úvěrů zkrachovalo více než 1 400 bank v USA. Nejprve roku 1982 asi 30 bank prohlásilo bankrot, pak každý rok více, na vrcholu krize roku 1989 asi 534 bank, pak zase ubývaly a 1993 bylo zas jen asi 30 krachů bank. Roku 2008 zkrachovalo v USA jen 14 bank. Roku 2009 zkrachovalo 140 amerických bank.

Run on the bank, bank run, běh na banku vzniká, když veliké množství klientů vybírá jejich celé vklady ve strachu, že banka bude neschopná platit.

V historii bylo vytvořeno několik umělých finančních krizí a jedna z těch umělých krizí měla přivést vládu USA k tomu, aby dovolila roku 1913 založit podvodníkům federální centrální banku FED. A když pak byl FED – Federal Reserve System roku 1913 založen, ty banky podvodníků tvořících FED dělaly většinou vždy opak toho, co původně slibovaly a finanční krize v USA samy zorganizovaly a nebo krize zesilovaly. A pokračoval v tom i Alan Greenspan, šéf americké centrální banky FED od 11.8.1987 do 31.1.2006, jak praví knihy: Greenspanův podvod, Greenspan's Betrug, Greenspans Bubbles, The Age of Recklessness at the Federal Reserve, Deception and Abuse at the FED, Mr. Bubble, Wie Alan Greenspan die Welt an den Abgrund führte.

Roku 2009 byla ta největší recese od 2. světové války. Recese je podle ekonomů dva kvartály za sebou negativní růst, tedy pokles hospodářství a hrubého domácího produktu v nějaké zemi. Akcie reagují poklesem kurzů na blížící se recesi zpravidla už 6 měsíců předem. Uprostřed recese už akcie začínají růst. Důkazem pro recesi a zastavení růstu hospodářství v USA bývá často pokles množství transportovaného zboží a pokles indexu Dow Jones Transportation Average Index, který tvoří 20 akcií transportujících podniků. Roste-li množství transportovaného zboží a roste-li index DJT, není recese a nehrozí recese v USA.

Nikdo nesmí litovat, když mu akcie největších bank, které chce držet na stálo jen pro dividendy, hluboko klesly v té největší finanční krizi za posledních 80 let. Udělal dobře, když kupoval ty akcie bank od 2003 do 2007 s P/E 12 a P/S pod 3 a neprodal je během poklesu kurzu roku 2008. Vždyť je mohl roku 2009 přikupovat s P/S 0,1 až 1,0, aby jich měl více. To není důvod k pláči a k prodeji za zlomek toho, co člověk do akcií bank investoval. Ale hloupým spekulantům se to nesmí povídat, ti nepochopí, že je to v pořádku, když kapitál v akciích bank nám klesl na polovinu, ale akcie jsme neprodali. Klidně ať zůstanou naše akcie bank ještě léta 50 % v mínus, aspoň budeme moci ještě léta levně nakupovat a namísto 4 % z investovaného kapitálu, budeme mít za několik let dividendu 8 % z dnes investovaného kapitálu. A ony se pohybují akcie bank stále mezi P/E 4 a P/E 30. Tedy je radost je nakupovat na konci krize s P/E 4 až P/E 7 nebo raději s P/S 0,1 až 1,0, když měly minulá léta průměrné P/S 2,5.

Poklesy akciových indexů v krizi

Dow Jones index od vrcholu 9.10.2007 do minima 6.3.2009 klesl –54 %. 2000–2002 klesl –38 %.

Nasdaq100 index od vrcholu 31.10.2007 do minima 21.11.2008 klesl –54 %. 2000–2002 klesl –83 %.

S&P500 index od vrcholu 11.10.2007 do minima 6.3.2009 klesl –57 %. 2000–2002 klesl –49 %.

DAX index od vrcholu 13.7.2007 do minima 9.3.2009 klesl –56 %. 2000–2003 klesl –73 %.

TecDAX index od vrcholu 7.11.2007 do minima 9.3.2009 klesl –62 %. 2000–2003 klesl –96 %

Eurostoxx 50 index od vrcholu 20.6.2007 do minima 9.3.2009 klesl –61 %. 2000–2003 klesl –66 %.

Indexy s mnoha technologickými akciemi a s žádnou bankovní akcií jako Nasdaq100 a TecDAX klesly 2007–2009 méně než 2000–2003.

Indexy s nemocnými americkými bankami jako Dow Jones klesly 2007–2009 více než 2000–2003.

Index DAX neklesl 2007–2009 tolik jak 2000–2003, protože z něj byly v krizi odstraněny akcie Hypo Real Estate Bank a Infineon.

Poklesy akcií bank v krizi

Akcie obchodní banky Bank of America od vrcholu roku 2007 do března 2009 klesly –94,2 % na 1/17.

Akcie původně nejdražší americké obchodní banky Citigroup 2007–2009 klesly –98,2 % na 1/55.

Akcie britské banky Barclays 2007–2009 klesly –93,5 % na 1/15.

Akcie Royal Bank of Scotland 2007–2009 klesly –98,8 % na 1/85.

Akcie rakouské Erste Bank 2007–2009 klesly –88,6 % na 1/9.

Akcie švýcarské banky UBS 2007–2009 klesly –89,3 % na 1/9.

Akcie americké banky Wachovia 2007–2009 klesly –96,9 % na 1/32.

Akcie německé hypotéční banky Hypo Real Estate Bank 2006–2009 klesly –98,9 % na 1/97.

Akcie největší islandské banky Kaupthing klesly –99,7 % na 1/411 za 3 roky.

Akcie největší americké hypotéční banky Fannie Mae klesly –99,5 % na 1/231 za 15 měsíců.

Akcie hypotéční banky Freddie Mac klesly –99,6 % na 1/274 za 20 měsíců.

Akcie investiční banky Lehman Brothers klesly –99,9 % na 1/1723 za 19 měsíců.

Akcie největší americké spořitelny Washington Mutual klesly –99,9 % na 1/1546 za 23 měsíců.

Akcie největší pojišťovny světa AIG klesly –99,5 % na 1/208 za 22 měsíců.

17.1 Hlavní body velké finanční krize 2007–2009. Jak krize začala a jak krize skončila

Červen 2006: V deseti amerických velkoměstech poprvé poklesly ceny domů a bytů.

Únor 2007: Začal silně růst počet nezaplacených druhotřídních hypoték, subprime kreditů.

2.4.2007: Banka New Century Financial specializovaná na subprime kredity ohlásila platební neschopnost.

3.5.2007: Banka UBS uzavřela hedgefond Dillon Read, který ztratil spekulací se subprime kredity 125 miliónů dolarů.

11.7.2007: Agentury ratingu přestaly lhát a podvádět a začaly poprvé snižovat hodnocení pro cenné papíry sestrojené z kreditů – CDO.

31.7.2007: Investiční banka Bear Stearns uzavřela dva hedgefondy investující do amerických nemovitostí.

Hypotéční banka American Home Mortgage ohlásila insolventci.

9.8.2007: Banka BNP Paribas uzavřela tři fondy investující do subprime hypoték. Na burze vznikla panika.

Úroky krátkodobých kreditů mezi bankami explodovaly. Evropská centrální banka ECB poskytla bankám neomezené půjčky a během dne si banky v EU půjčily 95 miliard euro.

14.9.2007: Lidé vybírali všechny peníze z britské banky Northern Rock, neboť pochybovali o její platební schopnosti. To byl "run on the bank".

18.9. 2007: Americká centrální banka FED snížila úrok poprvé od roku 2003 a to z rekordních 5,25 % na 4,75 %. Britská vláda garantovala výplatu peněz klientům banky Northern Rock.

24.10.2007: Investiční banka Merrill Lynch musela odepsat 7,9 md. dolarů.

6.12.2007: Britská centrální banka Bank of England (BoE) snížila úrok poprvé od roku 2005 a to z rekordních 5,75 % na 5,50 %.

11.1.2008: Bank of America převzala krachující Countrywide Financial, banku financující nemovitosti.

15.1.2008: Citigroup hlásila ztrátu ve 4. kvartále 10 md. dolarů a odepsala ztrátu 18 md. dolarů.

21.1.2008: Na burzách Evropy vznikla panika a index DAX ztratil –7,15 % do závěru dne. To je rekord této krize, ale krátkodobě ztratil DAX více a to –11,84 % dne 10.10.2008. Americká burza byla pro svátek zavřená. Jerome Kerviel – zaměstnanec banky BNP Paribas spekulací ztratil bance 4,9 md. euro a přivedl největší banku Francie do největší krize její historie.

22.1.2008: Americká centrální banka FED snížila úrok o –0,75 %.

17.2.2008: Britská banka Northern Rock byla zestátněna.

11.3.2008: Americká centrální banka FED půjčila americkým bankám 200 md. dolarů a také centrální banka Švýcarska, evropská centrální banka ECB a Bank of England půjčily evropským bankám miliardy.

17.3.2008: Banka J.P. Morgan Chase převzala krachující investiční banku Bear Stearns.

11.7.2008: Hypotéční banka IndyMac Bancorp. zkrachovala.

13.7.2008: Americká vláda převzala záruku za hypotéční banky Fannie Mae a Freddie Mac, když pár dní před tím klesly jejich akcie na 1/2.

15.7.2008: Americký burzovní dozor SEC zakázal prodej akcií na prázdno, když nebyly akcie vypůjčeny (naked short selling) u 19 bankovních akcií.

7.9.2008: Hypotéční banky Fannie Mae a Freddie Mac byly z velké části zestátněny, když Spojené státy koupily většinu jejich akcií.

9.9.2008: Korean Development Bank nepřevzala investiční banku Lehman Brothers a LEH akcie klesla ten den –46 %. Banka Lehman Brothers ohlásila insolventci.

15.9.2008: Americká vláda a centrální banka FED nechaly zkrachovat 4. největší investiční banku USA – Lehman Brothers s dluhy 613 md. dolarů, aby se investiční banka Goldman Sachs zbavila konkurence. Bank of America převzala za 50 md. dolarů 3. největší investiční banku USA – Merrill Lynch. Americká burza zažila nejhorší den od roku 2002: Dow Jones ztratil –5,0 %. Index DAX ztratil –4,7 %.

16.9.2008: FED slíbil největší americké pojišťovně AIG kredit 85 md. dolarů, jinak by byla AIG již druhý den insolventní. Akcie bank byly ve volném pádu.

18.9.2008: Evropská centrální banka ECB snížila úrok poprvé od roku 2003 a to z rekordních 4,25 % na 3,75 %. Po celém světě pomáhaly centrální banky finančním trhům s celkem 160 md. dolarů. Britská vláda

zakázala prodávat nevypůjčené akcie bank a donutila banku Lloyds TSB převzít krachující hypotékovou banku HBOS.

19.9.2008: Vláda USA plánovala založit záchranný fond TARP a pomoci s ním bankám a pojišťovnám půjčkou 700 md. dolarů.

23.9.2008: Největší dvě americké investiční banky Goldman Sachs a Morgan Stanley se proměnily v obchodní banky, aby dostaly peníze od drobných klientů ukládajících peníze na konta a také proto, že jako obchodní banky by získaly právo na pomoc od FED.

25.9.2008: Největší americká spořitelna Washington Mutual krachovala a přitom měla na kontě 300 miliard dolarů vklady od klientů. Byla zčásti převzata od banky J.P. Morgan Chase za 1,9 md. dolarů.

29.9.2008: Evropské státy zachraňovaly před bankrotem čtyři banky. Hypo Real Estate bance bylo pomoheno zárukou 35 md. euro. Banky Bradford & Bingley, Fortis a Glitnir byly zestátněny. Záchraný fond TARP americký parlament neschválil většinou a proto americké akcie zažily zatím největší propad od roku 1987. Index Dow Jones klesl -6,98 % za ten den. Ale 15.10.2008 klesl -8,38 %. Banka Wachovia očekávala převzetí od Citigroup nebo od Wells Fargo.

30.9.2008: Irská vláda garantovala, že lidé dostanou 100 % všech peněz z kont v bankách.

3.10.2008: Americký parlament na 2. pokus schválil většinou záchranný fond TARP.

5.10.2008: Německá vláda garantovala, že lidé dostanou 100 % všech peněz z kont v bankách.

6.10.2008: Německá vláda a banky nabídly Hypo Real Estate bance do konce roku půjčku 50 md. euro. Vláda Islandu nevyhloučila státní bankrot a islandská koruna ztratila -23 % proti dolaru během jednoho dne.

8.10.2008: Mnohé centrální banky snížily úrokové sazby o půl procenta. Britská vláda oznámila záchranu pro britské banky.

9.10.2008: Index Dow Jones klesl do konce dne -7,33 %, to je 2. rekord této krize. Zestátněná islandská banka Kaupthing zmrazila konta klientů a nikdo si nemohl vybrat peníze.

10.10.2008: První minuty burzy ztratil index Dow Jones na chvíli -8,1 %, to je krátkodobý 2. rekord této krize. DAX ztratil krátkodobě -11,84 %, to je krátkodobý rekord této krize a zavřel den na ztrátě -7,01 %.

11.10.2008: Šéfové velkých centrálních bank a ministři financí ze sedmi zemí G7 se dohodli ve Washingtonu na pěti bodech boje proti krizi.

12.10.2008: Státy Evropské unie se dohodly, že garantují za banky a dovolí částečná zestátnění bank.

13.10.2008: Centrální banky slíbily finančním trhům neomezeně vysoké půjčky a německá vláda chtěla založit záchranný fond s 480 md. euro. USA chtělo koupit akcie bank za 250 md. dolarů a proto Dow Jones i DAX vyskočily. DAX vyskočil v této krizi rekordních +11,40 % do závěru burzy a Dow Jones vyskočil rekordních +11,08 % do závěru burzy tento jeden den.

14.10.2008: Předpisy pro bilance bank se uvolnily, aby se ztráty bank mohly někde uschovat.

15.10.2008: Index Dow Jones ztratil v této krizi rekordních -7,87 % a krátkodobě ztratil toho dne -8,38 %. Ben Bernanke z FED vylekal obchodní automaty.

16.10.2008: Největší banka Švýcarska UBS musela být zachráněna před bankrotem půjčkou miliard od státu.

21.10.2008: Bayerische Landesbank si půjčila 5,4 md. euro ze státního záchranného fondu.

28.10.2008: To byl druhý nejlepší den této krize, DAX dosáhl 2. nejlepšího růstu +11,28 % a Dow Jones 2. nejlepšího růstu +10,88 %. Evropská unie a Mezinárodní měnový fond – International Monetary Fund IMF poskytly Maďarsku kredit 20 miliard euro, aby zachránily Maďarsko před státním bankrotem.

3.11.2008: Commerzbank si půjčila 8,2 md. euro ze záchranného fondu a za 15 md. euro dluhů banky převzal záruku německý stát.

15.11.2008: Dvacet největších hospodářských mocí světa G20 se dohodlo ve Washingtonu na 50 bodech boje proti finanční krizi.

20.11.2008: Island byl zachráněn před státním bankrotem kreditem 10,2 md. euro od Mezinárodního měnového fondu IMF.

24.11.2008: Americká vláda zachránila Citigroup před bankrotem půjčkou 20 md. dolarů a garancí za 300 md. dolarů dluhů banky.

28.11.2008: Britská vláda vlastnila 58 % akcií Royal Bank of Scotland, když koupila mladé akcie banky za 15 md. liber, které nikdo nechtěl koupit a banka potřebovala nový kapitál.

11.12.2008: Bernard Madoff hrající si na manažera fondu byl zatčen v New Yorku. Jeho pyramida se zhroutila, když mnoho lidí najednou chtělo peníze zpátky. Vyšlo najevo, že okradl lidi o 65 miliard dolarů, když z peněz nových vkladatelů platil odcházejícím klientům výnos 8 % až 15 % za rok, zprostředkovatelům

nových klientů platil milionové provize a na burze neinvestoval vůbec nic.

16.12.2008: Americká centrální banka FED naposledy snížila úrokovou sazbu a to na rekordních 0,25 % až 0,00 % a banky si mohly od ní půjčit peníze s nízkým úrokem.

19.12.2008: Americká vláda slíbila kredity 20 md. dolarů nemocným autokoncernům General Motors a Ford.

31.12.2008: Banka Wells Fargo převzala 6. největší americkou banku Wachovia.

8.1.2009: Německo půjčilo Commerzbank 18 md. euro a stát vlastnil 25 % akcií banky.

16.1.2009: Bank of America měla půjčených 25 miliard dolarů, půjčila si dalších 20 miliard dolarů ze státního záchranného fondu TARP a stát garantoval za 118 md. dolarů problémových papírů v bance.

19.1.2009: Royal Bank of Scotland, kdysi 2. největší banka Británie a 5. největší banka Evropy podle ceny jejích akcií roku 2007 oznámila ztrátu 28 md. liber v roce 2008. To je největší ztráta všech podniků a bank Británie v historii, jen pro nákup většinové části nizozemské banky ABN Amro za 49 md. liber roku 2007. Akcie RBS proto ztratila –65 % během toho dne.

10.2.2009: Nová americká vláda a od 20.1.2009 nový americký prezident – demokrat Barack Obama plánovali, že záchranný fond TARP půjčí institucím 2 bilióny dolarů, aby garantoval za pochybné kredity a jedovaté cenné papíry v bankách a v pojišťovnách.

14.2.2009: Americký kongres schválil balík pomoci pro konjunkturu za 787 md. dolarů, to je rekord v historii USA.

27.2.2009: Spojené státy USA vlastnily 36 % akcií Citigroup.

2.3.2009: Největší pojišťovna světa – AIG hlásila ztrátu 100 md. dolarů roku 2008, to byla největší ztráta všech podniků a bank v historii USA, díky pojištění nezaplacených kreditů. Vláda půjčila AIG dalších 30 md. dolarů. Největší banka Británie – HSBC byla nucena k největšímu zvýšení kapitálu v historii Británie a získala z burzy nový kapitál 12,5 miliard liber.

5.3.2009: Bank of England (BoE) jako první centrální banka začala nakupovat dluhopisy od bank za 75 md. liber, aby zvýšila množství peněz v oběhu. BoE naposledy snížila úrokovou sazbu a to z 1,00 % na 0,50 %.

6.3.2009: Index Dow Jones byl v nejhlubším bodě –54 % pod vrcholem z roku 2007. Když během velkého krachu 2000–2002 se propadl jen –38 %.

9.3.2009: Index DAX byl v nejhlubším bodě –56 % pod vrcholem z roku 2007. Ale během velkého krachu 2000–2003 se propadl –73 %.

18.3.2009: FED plánoval koupit od bank dluhopisy za 1,1 biliónu dolarů, aby zvýšil množství peněz v oběhu.

29.3.2009: Německá vláda začala zavádět vyvlastnění akcionářů Hypo Real Estate banky (HRE), tím že akcionáři a fondy budou donuceni prodat akcie s vysokou ztrátou za kurz stanovený od vlády 1,39 euro.

2.4.2009: Státy G-20 se dohodly na největší reformě finančního systému od konce války a chtěly podporovat svá hospodářství s 1,1 bilióny dolarů.

8.4.2009: Německý prezident Horst Köhler podepsal zákon o socialistickém vyvlastnění akcionářů HRE. Banka dostala od státu půjčky a garance na 102 miliard euro na záchranu proti insolvenční, protože její irská dcera Depfa si půjčovala miliardy na 3 měsíce a půjčovala je podnikům na léta a pak musela sama platit vyšší krátkodobé úroky, než dostávala od podniků dlouhodobé úroky.

30.4.2009: Chrysler – 3. největší autozávod USA ohlásil insolvenční. 10.6.2009 začal fungovat Chrysler zas, když získal italský Fiat 20 % Chryslera zadarmo, aby jej modernizoval italskou technikou. Kolem roku 2014 může vydat Chrysler nové akcie a splatit kredity, které americká vláda Chrysleru poskytla a pak bude snad Chrysler ze 100 % patřit Fiatu, plánoval šéf Fiatu – Sergio Marchionne.

7.5.2009: Evropská centrální banka ECB naposledy snížila úrok z 1,25 % na 1,00 %. Americká vláda oznámila, že stresový test bank dopadl lépe, než se čekalo, také proto, že banky se s vládou dohodly, že jejich oznámené výsledky budou silně zkrášleny. Akcie celého světa proto silně vyskočily.

12.5.2009: EU komise chtěla založit nové agentury na přísný dozor nad bankami, pojišťovnami a burzami.

1.6.2009: Autokoncern General Motors hlásil insolvenční.

9.6.2009: Německý obchodní koncern Arcandor (= Karstadt + Quelle + Thomas Cook) hlásil insolvenční.

17.6.2009: Barack Obama oznámil přísný dozor centrální banky FED nad velkými bankami USA.

29.6.2009: Bernard Madoff byl odsouzen ke 150 letům vězení za pyramidu Ponziho schéma vydávanou za hedgefond.

2.7.2009: Nezaměstnanost v USA byla nejvyšší za posledních 26 let a to 9,5 %. Jen během krize ztratilo

práci 6,4 miliónů lidí a nezaměstnaní přibývali i koncem roku 2009.

3.7.2009: V Německu byl schválen nový zákon o založení "bad bank" pro každou banku zvlášť, kde by si banky skladovaly jedovaté papíry a nezaplacené kredity, aby se neobjevily v bilanci bank. Odhadovaly se jedovaté papíry za 230 md. euro v německých bankách.

10.7.2009: Hospodářství některých zemí se začíná uzdravovat, to nejhorší z krize je za námi, však akcie už rostou čtyři měsíce. Po 40 dnech zakončil koncern General Motors insolvenci a byl zvolen nový šéf koncernu Fritz Henderson.

17.7.2009: Bank of America, Citigroup, J.P.Morgan Chase a Goldman Sachs překvapily dobrými výsledky za 2. kvartál roku 2009 díky zmírněným předpisům pro bilance. Citigroup i Bank of America dostaly nové šéfy.

Říjen 2009: Akcionáři od Hypo Real Estate Bank byli od německého státu socialisticky vyvlastněni. Protože neprodali jejich akcie státu na jaře za 1,39 euro, byly jim akcie nyní z kont vymazány a jen 1,30 euro pro akcii na konto zaplacen.

1.11.2009: Ve 3. kvartále 2009 rostl v USA hrubý domácí produkt HDP +3,5 %, ale počet nezaměstnaných se stále zvyšoval.

1.1.2010: Ve 4. kvartále 2009 rostl v USA hrubý domácí produkt HDP +5,7 %.

31.12.2010: Z garancí za 142 miliard euro už Hypo Real Estate Bank většinu vrátila státu, jen posledních 15 miliard euro vrátí počátkem roku 2011.

Některé údaje jsou vypůjčeny z novin Süddeutsche Zeitung nebo Frankfurter Allgemeine Zeitung

17.2 Co nám dala finanční krize a co nám vzala

Finanční krize 2007–2009 nám dala výbornou příležitost levně nakoupit akcie. Mně dokonale vylepšila diverzifikaci důchodového dividendového portfolia, ve kterém mám na stálo akcie bank, pojišťoven, elektráren, důlních koncernů, telekomunikací, technologických koncernů, ropných koncernů, farmacií, drogerií, chemiček, autokoncernů a obchodů, které je možno držet stále, 30 let i 50 let jen pro dividendy. Díky krizi 2008 od roku 2010 já sestavuji můj důchodový fond z 20 akcií z různých branží.

Finanční krize nám umožnila objevit kvalitu vedení a bezpečnost největších dvou bank Španělska. A také nám umožnila objevit hloupost a lumpárnu vedoucích pracovníků bank USA, Británie, Švýcarska, Islandu a Německa, kteří ty největší banky, spořitelny a pojišťovny byli schopni přivést k bankrotu: Citigroup, UBS, Washington Mutual, Wachovia, AIG, Fannie Mae, Freddie Mac, Royal Bank of Scotland, HBOS, Kaupthing, Hypo Real Estate a jiné. Krize nás naučila dbát více než předtím na nízké zadlužení bank a podniků a na pozitivní cash flow, když hledáme akcie, do kterých investovat.

Krize nás přiměla vystudovat, že centrální banka USA – FED ty krize sama organizuje a proto už byly pro podvody tři centrální banky v USA zakázány od roku 1781 do roku 1913.

Krize zaplavila knihkupectví desítkami knih o krizi a krachu hospodářství, bank, podniků a akcií, které odrazují začátečníky od akcií.

Krize přinesla zlevnění nákupních cen bytů mnohde o desítky procent.

Krize nás nechala zjistit, že graf indexu průměrné dekády je zcela na nic a nemá význam jej nikde ukazovat, neboť tu dekádu 2000–2010 akcie klesly extrémně hluboko dvakrát a nejen jednou za dekádu, jak ukazovala stoletá statistika před krizí.

Finanční krize nám nevzala vůbec nic, jestli jsme neprodali nic se ztrátou a neztratili zaměstnání a neztratili nemovitost pro neschopnost platit kredit.

Finanční krize vzala nerozumným lidem peníze, jestli prodali zbaběle akcie a fondy se ztrátou. Jestli dali peníze na certifikáty Lehman Brothers a ty byly koncem roku 2008 bezcenné. Jestli byli vyvlastněni z akcií Hypo Real Estate banky. Jestli koupili nemovitost na kredit a pak jim banka nemovitost zabavila pro neschopnost kredit splácet. Finanční krize vzala mnohým lidem zaměstnání, nezaplacené byty a domky. V USA bydleli proto tisíce lidí ve stanech.

Mně přinesla finanční krize výhody a žádné ztráty, až na to snížení dividend z akcií britských a amerických bank po tři roky. Žádné akcie jsem neprodal se ztrátou, i když byly moje bankovní akcie v březnu 2009 krásně hluboko v mínus. I bez přikupování koncem roku 2010 jsem měl polovinu akcií zase v plus a zbytek

mých akcií z roku 2007 se dostane do plus roku 2012. Jen 4 akcie z mých akcií jsem přikupoval, aby se dostaly dříve do plus, jen akcie bank.

17.3 Krize koncernů General Motors (GM) a Ford (F)

Autokoncern General Motors založil 16.9.1908 William C. Durant. Koncern General Motors zaměstnával roku 2007 ve 34 zemích světa 244 500 lidí. Akcie General Motors po léta klesající, měla v červenci 2008 kurz stejný jako před 60 léty, díky neschopnosti koncernu zvyšovat zisky kvůli silné konkurenci v autoprůmyslu. Vedení koncernu GM zaspalo vývoj hospodárných aut s nízkou spotřebou a vyrábělo 70 různých modelů vozidel, když by stačilo omezit se na 20 modelů. Koncern General Motors měl roku 2007 ztrátu 39 miliard dolarů a 2008 ztrátu 31 miliard dolarů. Závody Ford a GM měly vyšší náklady než tržbu a úsporný japonský autokoncern Toyota jim zabíral stále více podíly na americkém trhu aut. Dne 1.6.2009 největší americký koncern General Motors ohlásil bankrot a insolvenční. Na 0,75 dolarů hluboko kleslá akcie GM vypadla z akciového indexu Dow Jones, kde smí být jen akcie největších amerických společností s kurzem nad 1 dolar. Akcie se přestala prodávat pod symbolem GM na burze. Spojené státy vlastnily 61 % akcií. Desítky tisíc zaměstnanců byly propuštěny z práce. Zdravé díly koncernu byly přeneseny na novou společnost, nezdravé díly byly likvidovány. Před insolvenční dluhy 176 md. dolarů se zmenšily na 48 md. dolarů. Váda půjčila koncernu po částech celkem 50 md. dolarů. Za 40 dní dne 10.7.2009 byl koncern GM z insolvence zachráněn. Akcie se začala prodávat 15.7.2009 jako Motors Liquidation Co. se symbolem MTLQ na neburzovním trhu OTC za 0,75 dolarů. Dne 18.11.2010 koncern GM v největší primární emisi akcií (IPO) v americké historii získal za nové akcie GM z burzy 20 miliard dolarů. Ticker té akcie je zas GM.

17.4 Krach investiční banky Lehman Brothers (LEH)

To byl ten největší krach banky v historii USA až do září 2008. Burzovní hodnota banky byla v únoru 2007 přes 50 miliard dolarů.

Jak ta banka vznikla? Roku 1844 se z bavorské obce Rimpar u Würzburgu vystěhoval žid Heinrich Lehman do Ameriky a otevřel si v Montgomery v Alabamě obchod s bavlnou. Pak přijeli z Bavorska do Ameriky i jeho bratři Emanuel Lehman a Mayer Lehman a pojmenovali jejich firmu Lehman Brothers. Roku 1865 se stěhovali do New Yorku a začali obchodovat s obligacemi a to byla dlouho hlavní činnost banky. Když byla banka v krizi, roku 1884 ji koupil American Express. 1994 vydala banka vlastní akcie LEH a stala se zasamostatnou investiční bankou a šéf banky se stal Richard Fuld. Šéf banky Richard Severin Fuld (narozen 26.4.1946 – New York) pracoval v bance Lehman Brothers od roku 1969. Od 1994 do 2008 jako šéf vydělal Fuld 500 miliónů dolarů jako mzdu a bonus. Jen za rok 2007 si vzal Fuld 45 miliónů. V jeho kanceláři v 31. patře budovy Lehman Brothers building v Manhattanu na 7th Avenue 745 se stýkal jen s několika málo spolupracovníky. Žádné jiné zaměstnance nechtěl vidět, nikdo mu nesměl radit, nikdo nesměl nic kritizovat. Měl v kanceláři vycpanou gorilu, ke které se sám přirovnával, protože také on má ruce až na zem. A "gorila" byla také jeho přezdívka, i když měl obličej spíše jako ďábel. V 90. letech byl hlavní činnost banky investment banking, tedy pomáhat financovat podniky a pomáhat jim na burzu, aby jako IPO vydaly akcie a získaly kapitál z burzy. Z toho kapitálu z burzy si mohla vzít banka až 7 % jako poplatek. Roku 2000 zavedl Fuld spekulace s nemovitostmi a hypotékami ve velkém stylu. Také se poskytoval klientům na každý 1 dolar vlastního kapitálu 35 dolarů kredit. Banka pak byla nemovitostní investiční společnost s vedlejší činností investiční bankovnictví. Richard Fuld přeměnil banku z obchodníka s bezrizikovými dluhopisy a z investiční banky na spekulanta na dluh s pákou až 1:30 s riskantními kreditními deriváty a to byl konec banky v subprime krizi 2007–2009. Roku 2007 to byla 4. největší investiční banka USA.

Banka zkrachovala 15. září 2008 s 613 miliardami dolarů dluhu. Americká vláda na radu banky Goldman Sachs nechala 15.9.2009 banku Lehman Brothers zkrachovat, aby investiční banka Goldman Sachs se zbavila jedné konkurence. Kdyby ale půjčkou 20–30 miliard dolarů banka Lehman Brothers byla zachráněna před bankrotem, ušetřilo by se mnohem více miliard dolarů jinde a celosvětová finanční krize by byla jen poloviční, neboť kolapsem Lehman Brothers krachovaly banky, pojišťovny a podniky po celém světě. Jednak byly závislé a jednak nedostávaly kredity, ani nemohly vydat mladé akcie na burze, všechny akcie bank po 2 roky hluboko klesaly, od roku 2007 až do března 2009. Krach banky Lehman Brothers byl hlavní start velké finanční krize 2007–2009, největší krize za posledních 80 let od krize roku 1929. Banky po celém světě a také některé podniky přežily jen, když si vypůjčily miliardy dolarů a eur od svých centrálních bank.

Přičemž centrální banka USA – FED úmyslně krize vyrábí, aby pak mohla s úrokem peníze půjčovat. Akcie LEH klesla ze svého maxima 86,18 dolarů 7.2.2007 na minimum 0,05 dolarů 18.9.2008, to je ztráta – 99,94 % a propad na 1/1723 za 19 měsíců. Extrémní propady akcie byly: 8.9.2008 –20 %, 9.9. –46 %, 11.9. –48 %, 15.9. –94 %, 16.9. akcie rostla +42,9 %, 17.9. akcie klesla –43,0 % a 18.9.2008 se přestalo s akcií LEH obchodovat na burze. Obchod s akcií zařizovaly neburzovní trhy "over the counter" a "pink sheets". Banka vyhlásila 2008 konkurz a insolvenci, aby nemusela platit miliardy dolarů dluhy. Je to největší a nejkomplikovanější insolvenční řízení v historii USA, které se 3,5 roku potáhne, banka má dluh 613 miliard dolarů a věřitelé chtějí od banky 1 bilión dolarů, ale banka nic nemá. Banky Goldman Sachs a Lehman Brothers z kreditů, které od klientů mnohdy nebudou zaplacené, konstruovaly certifikáty, které byly tak komplikované, že jim rozumělo jen málo zaměstnanců bank. Pro jejich riziko nebylo dovoleno ty certifikáty v USA prodávat, tedy se prodávaly v Evropě a v Asii. Jen v Německu prodaly Citibank, Dresdner Bank a spořitelny 50 000 lidem za 1 miliardu euro certifikáty Lehman Brothers jako bezpečnou investici. Jednotliví lidé v Německu investovali 1.000 až 250.000 euro do certifikátů Lehman Brothers. Nyní se lidé soudí s bankami a jestli dokážou lidé u soudu, že jim poradce v bance neřekl, že v případě bankrotu vydavatele certifikátu mohou ztratit všechny peníze, pak jim dá jejich německá banka 1/3 až 1/2 peněz zpátky. V případě že proces lidé nevyhrají, musí platit 15 % až 25 % z požadované sumy advokátovi, jestli nemají pojištění právní ochrany. Budovy a zařízení Lehman Brothers v New Yorku a americkou činnost koupila britská banka Barclays za pouhé 1,75 miliardy dolarů a dluhy nebyly převzaty. Tím může polovina bývalých zaměstnanců LEH nyní pracovat pro Barclays. Evropskou činnost banky LEH a centrálu v Londýně převzala japonská banka Nomura. Richard Fuld nešel po bankrotu banky 2008 do důchodu užívat si jeho 500 miliónů dolarů, ale jako 62-letý dělá neplechu dál v nějaké malé tajuplné poradenské firmě Matrix Advisors v New Yorku.

Zaměstnanci investičních bank dostávají brzy po absolvování vysoké školy už plat 8.000 dolarů měsíčně a za to pracují často i 100 hodin týdně. Investiční banky vydělávají peníze hlavně prací svých zaměstnanců spekulujících s čímkoliv a kdekoliv na dluh s pákou až 1:40 a jednou je zle a banky nemohou dluhy zaplatit.

17.5 American International Group (AIG) a její krach

Od devadesátých let až do roku 2007 to byla největší a na burze nejdražší pojišťovna světa. Měla 116 000 zaměstnanců ve 130 zemích světa roku 2007. Pojišťovnu American International Group založil roku 1919 pan Cornelius van der Starr v Shanghai. Pojišťovna se začala roztahovat po Asii a Evropě a později i v USA. 1962 se stal šéfem Maurice R. Greenberg a vybudoval postupně největší pojišťovnu světa. Nejvyšší hodnota pojišťovny na burze byla 214 miliard dolarů v prosinci 2000 a tehdy byl historicky nejvyšší kurz akcie 103,75 dolarů. Dobrá pověst pojišťovny končí roku 2005 kvůli falšovaným bilancím a pan Greenberg po 43 letech proto odstoupil. Šéfem se stal Martin Sullivan a ten riskoval s pojištěním kreditů na nemovitosti Credit Default Swaps (CDS). AIG pojistila pochybné riskantní kredity za 450 md. dolarů a měla závazky 972 md. dolarů zajištěné jměním 1.000 md. dolarů. Z nezaplacených kreditů, ze shnilých hypoték vytvořily banky Goldman Sachs, Lehman Brothers a Deutsche Bank CDO (Collateralized Debt Obligations – zajištěné dlužní obligace), které banka Goldman Sachs prodávala bankám, penzijním fondům a pojišťovnám a pojistila je proti ztrátě u AIG s CDS (Credit Default Swaps – směny úvěrového selhání). Tak získala banka Goldman Sachs za svoje pojistky CDS od AIG 13 md. dolarů. Další miliardové výdaje zasadil AIG hedgefond Paulson & Co. a jiné banky a fondy. A pojišťovna AIG pak byla zachráněna před bankrotem v letech 2008–2010 několika půjčkami od státu a FED. Subprime krize přinesla pojišťovně ztráty 110–300 miliard dolarů, převážně s derivátovými pojistkami CDS na nezaplacení kreditů v CDOs. Tyto pojistky musela pojišťovna AIG platit hlavně bankám Goldman Sachs, Merrill Lynch, Deutsche Bank, Societe Generale a fondu Paulson & Co. S krachem AIG by ztratily milióny Američanů důchod. Tedy 16.9.2008 americká vláda a centrální banka FED slíbily AIG kredit 85 md. dolarů a za to chtěla FED 79,9 % akcií od AIG. Současně dostala AIG nového šéfa. Do dubna 2009 měla AIG půjčeno už 182 md. dolarů od vlády a FED.

Od maxima 1.417,79 dolarů dne 11.5.2007 kurz akcie AIG (20× znásobený splitem 1.7.2009) klesal nejvíce 15.9. –61 %, 16.9. –21 %, 17.9. –45 %. Akcie klesla až na 6,60 dolarů dne 6.3.2009 a tehdy celá pojišťovna stála na burze jen 900 miliónů dolarů, to je propad akcie –99,5 % na 1/214 za 22 měsíců.

17.6 Zlý čin Johna Paulsona ruinoval největší pojišťovnu AIG

Toto je možná druhý nebo třetí největší zločin investičního fondu v historii a na světě. Je to divná věc, že pojišťovna American International Group – AIG ještě manažera fondu Johna Paulsona nežalovala a že dosud nebyl za to potrestán. John Paulson byl vyšetřován jen krátce. Jestli je na promlčení přečinu lhůta 5–10 let, ta žaloba se ještě může objevit později. John Paulson – žid z New Yorku a jeho zástupce Ital Paolo Pellegrini z investiční společnosti Paulson & Co. došli jako několik dalších dobře informovaných lidí v USA k názoru, že se chystá velká kreditní a nemovitostní krize, protože mnozí lidé nebudou moci jejich kredity na nemovitosti zaplatit. John Paulson sice spekulaci s deriváty moc nerozuměl, ale jeho poradci byli prohnaní žid Alan Greenspan a také analytik Paolo Pellegrini. A tak roku 2005 a 2006 investoval Paulsonův fond bez zvláštního úspěchu několik milionů dolarů do pojištění – směny úvěrového selhání – credit default swaps. CDS je na OTC obchodovaný derivát – pojistka proti nezaplacení kreditu. Roku 2007 se zdála krize už nevyhnutelná a Paulsonův fond investoval desítky milionů dolarů do pojištění CDS, aby mu pojišťovna AIG zaplatila miliardy dolarů, jestli se ukáže, že zajištěné dlužní obligace z nezaplacených dluhů – collateralized debt obligations – CDOs za miliardy dolarů jsou bezcenné. A protože tolik zaručeně ztrátových CDOs pro ty zaručeně výnosné pojistky CDS tak rychle nebylo k sehnání, objednal si Paulson u banky Goldman Sachs a u Deutsche Bank zhotovit za miliardy dolarů další CDOs. Banka Goldman Sachs tedy vyrobila pro Paulsona z nezaplacených kreditů zaručeně ztrátové, bezcenné CDOs, ten hnůj byl nazván Abacus 2007–AC1 a banka Goldman Sachs dostala za to 15 milionů odměnu od Paulsona. Pak si zaplatil Paulson u agentur Standard and Poor's, Fitch a Moody's falešný rating dobré kvality pro ty bezcenné papíry a americké i zahraniční banky, fondy a pojišťovny ty CDOs koupily. Paulson pojistil CDOs pojistkami CDS většinou u AIG. Na pojištění ztráty 15 miliard s CDOs snad stačilo zaplatit na jeden rok pojistku CDS 150 milionů. Paulson pojistil ztrátu z CDOs, které neměl, jako kdyby pojistil proti požáru dům, který mu nepatřil. Ale když je dovoleno pojistit si cizí objekty nebo cizí životy, tak proč ne. Velká část těch pojištění byla zařízena u pojišťovny AIG.

Pojišťovna AIG utrpěla v letech 2008–2010 ztráty 110–300 miliard dolarů převážně s těmi derivátovými pojistkami CDS, které nepochopila jako podvod a velkým dílem byla ruinována právě od společnosti Paulson & Co., protože společnost Paulson ty miliardy AIG musela zaplatit. Pojišťovna AIG, ale i banky po celém světě, které ty bezcenné CDOs koupily, musely být zachráněny před bankrotem od států. Od analytiků obelhané banky jako německá banka IKB a nizozemská ABN Amro ztratily s CDOs každá asi miliardu dolarů. Pojišťovna AIG musela být zachráněna před bankrotem půjčkou 182 miliard dolarů od státu a od FED v letech 2008–2010. Chytřejší banky Goldman Sachs, Merrill Lynch, Deutsche Bank a Societe Generale zas vydělaly miliardy nákupem pojištění CDS, které jim pojišťovna AIG musela vyplatit.

Paulsonův hedgefond Credit Opportunities Fund jen za rok 2007 vydělal na té spekulaci na investovaný kapitál +590 % a Credit Opportunities Fund II. Vydělal +350 %. Celkem 15 miliard dolarů, ze kterých si vzal Paulson 25 % jako poplatek, tedy 3,7 miliard dolarů za rok 2007. Paulsonův zástupce ve fondu Paolo Pellegrini vydělal asi 10× méně než Paulson.

Americká komise pro cenné papíry SEC tento pojišťovací přečin velkého stylu vyšetřovala, ale k trestu do roku 2011 nedošlo, i když společnost Paulson & Co. tím patří mezi největší pachatele světa ze všech investičních společností. Páni ze společnosti Paulson & Co. si zaslouží dlouholeté odnětí svobody a měli by ty miliardy vrátit ruinované pojišťovně AIG zpátky. Kdyby se to stalo v Číně, byli by Paulson a Pellegrini už roku 2008 rychle odsouzeni a zastřeleni.

17.7 Washington Mutual Inc. (WM, WaMu)

Největší americká spořitelna byla založena roku 1889 v Seattle, Washington, USA. Během let vyrostla nákupy jiných peněžních ústavů na největší spořitelnu v USA. 2006 stála na burze 45 md. USD. Nezaplacené kredity převážně na nemovitosti jí zle ublížily. Utrpěla v prvních třech kvartálech roku 2008 ztrátu 7 miliard dolarů. Akcie WM klesla z 46,38 dolarů 28.12.2006 na 0,03 dolarů 20.11.2008, to je pokles na 1/1546 a ztráta –99,9 % za 23 měsíců. Extrémní propady akcie byly 14.7.2008 –42 %, 8.9.2008 –36 %, 9.9.2008 –30 %, 15.9. –27 %, 16.9. –25 %. Od 18.9.2008 se myslelo, že by spořitelna mohla být převzata od banky Citigroup. A tak akcie vyrostla 18.9. +64 % a 19.9. +63 %. Další týden se zájem o záchranu spořitelny zase ztratil. Od pondělí 22.9. do čtvrtka 25.9. klesl kurz akcie WM na polovinu a v pátek 26.9.2008 klesl kurz –90,5 % na 0,16 dolarů. A 20.11.2008 stála akcie už jen 0,03 dolarů. Největší spořitelna USA zkrachovala a byl to největší krach spořitelny v historii USA. Cenné zbytky spořitelny pak koupila 3. největší banka USA –

J.P. Morgan Chase (JPM) za pouhých 1,9 miliard dolarů a s počtem klientů a tržbou může se pak stát JPM tou největší bankou USA. Klienti mající peníze uloženy ve spořitelně WaMu nic neztratili. Ztrácí jen akcionáři s akcemi a ztrácí instituce, které spořitelně půjčily peníze.

17.8 Hypo Real Estate Bank, krach a záchrana

Roku 1971 se sloučila Hofbank = Bayerische Staatsbank z roku 1780 a Vereinsbank z roku 1869. Roku 1998 se připojila Hypo Bank z roku 1835 a vznikla Bayerische Hypo- und Vereinsbank AG. Hypo Real Estate Bank (HRE) vznikla oddělením od HypoVereinsbank v Mnichově roku 2003 za účelem financování firemních nemovitostí kredity a hypotékami. HypoVereinsbank byla převzata roku 2005 od Unicredito Italiano. Deutsche Pfandbriefbank byla založena roku 1922 a 2002 se jako Depfa přestěhovala do Dublinu v Irsku, aby se vyhnula přísné německé kontrole a mohla riskantně spekulovat. Šéf banky Depfa – Gerhard Bruckermann si bral 7 miliónů euro za rok a byl jedním z nejvíce vydělávajících bankéřů Evropy. V 90. letech spekovala Bruckermannova firma na Kypru s Ruskem. Když byla Depfa v nesnázích, Gerhard Bruckermann ji prodal 2007 na Hypo Real Estate Bank a dostal za to odměnu 100 miliónů euro. Ty milióny si buďto užívá na jeho statku v Andalusii, nebo pracuje v jeho institutu v Kambodže na dalších miliónech. Nejvyšší kurz akcie HRE 58,32 euro byl 7.4.2006. Hypo Real Estate Bank byla ruinována od své irské dcery Depfa a také od vlastních spekulací s bezcennými papíry z USA. Depfa a HRE poskytovaly firmám na léta kredity, firmy jim vrátily peníze po letech, ale ony si ty peníze vypůjčily na 3 měsíce u jiných bank a musely je vrátit do 3 měsíců. V krizi roku 2008 musely platit vyšší úroky než úroky dostávaly, protože krátkodobé úroky po krachu Lehman Brothers vyskočily vysoko nad dlouhodobé úroky a později už banky vůbec peníze nedostaly a nemohly je ani vrátit. Dlouhodobé, hlavně americké projekty byly financovány krátkodobě půjčenými penězi a to po ztrátě důvěry mezi bankami v krizi přestalo fungovat. Velký denní propad akcie HRE –38,8 % nastal 15.1.2008, když banka oznámila, že odepíše ztrátu 390 miliónů euro s bezcennými papíry z USA. V neděli 28.9.2008 HRE oznámila, že nemůže platit dluhy a stála před konkurzem a insolvenčí. Z pátku na pondělí 29.9.2008 se propadla akcie –75,5 %. V poslední minutě před bankrotem 29.9.2008 se dohodla německá vláda, banky a pojišťovny, že budou ručit za výpadky banky půjčkou 35 miliard euro. Akcie se vzpamatovala. Ve čtvrtek 2.10. pozdě večer EU komise schválila plán pro záchranu HRE a akcie v pátek 3.10. vyskočila +65,7 %, tedy za 4 dny vyrostla +156,6 %. V sobotu Deutsche Bank oznámila, že 35 miliard nebude stačit a že může HRE 2008 potřebovat 50 miliard euro a 2009 dalších 100 miliard euro na záchranu. Některé banky tedy zrušily slib a půjčit HRE nechtěly nic. Krach hrozil HRE znova. V noci z neděle na pondělí 6.10.2008 německá vláda a banky dohodly, že půjčí 50 miliard na rok 2008 a že těch 100 miliard na rok 2009 asi nebude potřeba. V pondělí 6.10.2008 se akcie přesto propadla –54 %. Akcie HRE dosáhla 9.3.2009 minimum 0,60 euro a to je propad –98,9 % na 1/97 za 3 roky. Banka vydala mladé akcie, které koupil německý stát a tím získal stát nadpoloviční většinu akcií. Na záchranu před bankrotem půjčil stát bance kapitál a převzal garanci za výpadky, oboje celkem za 142 miliard euro. A německá vláda rozhodla, že akcionáři budou vyvlastněni a dostanou jen 1,30 euro za akcie, když neprodají za 1,39 euro. Fair by bylo, aby vyvlastnění akcionáři dostali práva na nové akcie a mohli si je po 1,30 euro koupit, až budou akcie později znova prodávány na burze. Britská vláda také zachránila banky před bankrotem a vlastní většinu akcií RBS a Lloyds, ale akcionáře nevyvlastnila. Akcionáři a fondy mající akcie Hypo Real Estate koncem října 2009 ty akcie automaticky z kont ztratili a bylo jim připsáno na konta 1,30 euro za každou akcií, aniž by chtěli akcie prodat. Banka byla zestátněna. Hlavní akcionář J. Christopher Flowers i malí akcionáři se budou se státem soudit za to vyvlastnění. J.C. Flowers koupil 2008 pro jeho fond 24 % všech akcií HRE v oběhu s kurzem průměrně 20 euro za 1 miliardu euro. Některé akcie prodal s malou ztrátou a z některých byl vyvlastněn za 1,30 euro, jeho fond ztratil snad sto miliónů euro. Kdyby akcionáři nebyli vyvlastněni a prikoupili akcie za stejnou sumu, jako měli, jakkoliv hluboko kleslé akcie by byly kleslé jen na 1/2 a už za týden v plus, když by se oznámilo, že vyvlastnění akcionářů se nekoná. Násilné znárodnění jak za komunismu ve východní Evropě není v západní Evropě na místě, je to to největší bezpráví německé vlády na akcionářích. Bývalý šéf Hypo Real Estate Bank – Georg Funke přivedl banku k bankrotu, ale má právo na měsíční důchod 47.000 euro a právo na odškodné 3,5 miliónů euro, protože nemůže pracovat až do konce jeho smlouvy v bance. Z garancí za 142 miliard euro Hypo Real Estate Bank vrátila státu do konce roku 2010 zpátky 127 miliard a zbylých 15 miliard vrátila ta nová Deutsche Pfandbriefbank počátkem roku 2011. Jakmile budou akcie HRE znova na burze, měli by je bývalí vyvlastnění akcionáři dostat za 1,30 euro, ale nedostanou. Ať si ty akcie koupí německá vláda sama.

17.9 Černý pátek na burze Praha 10.10.2008

Pražskou burzu v pátek 10.10.2008 kvůli globální finanční krizi postihl nejrozsáhlejší výprodej akcií v moderní historii. Hlavní index PX ztratil ten den -14,94 % a to je ta největší denní ztráta od zahájení obchodu nové burzy v roce 1993. Index uzavřel na 888,5 bodech, tedy na čtyřletém minimu, kde byl již v říjnu 2004. Od počátku roku 2008 index klesl o více než -51 %, to je také rekordní pokles za 10 měsíců. Burza Praha 10.10.2008 zastavila obchodování s pěti akciemi, což se zatím nikdy nestalo, byly to akcie: Erste Bank, VIG – Wiener Staedtsche Versicherung, AAA Auto, CME-CETV a Orco Property. Akcie Erste Bank a VIG se toho dne neobchodovaly ani na jejich domovské burze Vídeň, tedy pražská burza obchod také přerušila. Pány na burze v Rakousku napadlo dokonce, že by mohli zastavit obchodování s nějakou akcií hned při propadu kurzu -10 %. Obchodování s akciemi autobazaru AAA Auto, Orco Property a s akciemi CME-CETV – Central European Media burza pozastavila kvůli cenovému výkyvu přes -20 %. Během toho jednoho dne se propadly akcie CETV -29,25 %, Orco Property -22,82 %, Erste Bank -22,20 %, Pegas Nonwovens -17,44 %, Unipetrol -15,99 %, Komerční Banka -14,77 %, ČEZ -13,67 %, Telefonica O2 -13,24 %, VIG Versicherung -12,35 %, AAA Auto -8,64 %, Philip Morris -8,35 %, ECM -8,18 %, Zentiva -3,86 %, NWR -2,62 %. Takový propad akcií byl silně přehnaný a tak při dalším znovuotevření burzy v pondělí 13.10.2008 následovala zas velká exploze kurzů, index českých akcií PX vyrostl to pondělí +10,5 %.

Velká, v krizi rekordní exploze kurzů akcií 13.10.2008

V neděli 12.10.2008 se dohodli finanční ministři velkých průmyslových zemí, že pomohou každý zvlášť velkým bankám své země kreditem a nákupem akcií bank, například 40 miliard euro Itálie, 100 md. euro Španělsko, 200 md. liber Velká Británie, 480 md. euro Německo, 700 md. dolarů USA a státy budou ručit za riskantní kredity klientů banky za další stovky miliard euro. Současně vlády dosadí do bank kontrolory, omezí mzdy a bonusy bankéřů a zkrátí dividendy akcionářů. Na to nebudou centrální banky žádné nové bankovky tisknout, ale budou to jen účetní peníze jako poznámky na kontech. V USA pomoc od státu mohou vzít banky: Citigroup, Bank of America, Goldman Sachs, Wells Fargo, J.P. Morgan Chase, Bank of New York Mellon, State Street, Merrill Lynch, Morgan Stanley. Ostatní nemocné banky musí vyjednávat s vládou, nebo zkrachují. A tak v pondělí 13.10.2008 akcie po celém světě explodovaly, mnohde byl dosažen ten nejvyšší denní růst za posledních 20 let. Index Dow Jones ten den rostl rekordních +11,1 %, Nasdaq100 +12,6 %, PX +10,5 %, DAX rostl rekordních +11,4 %, MDAX +13,7 %, TecDAX +17,7 %, ATX +12,8 %, IBEX35 +10,6 %, FTSE100 +8,3 %. A z akcií rostly například: ČEZ +11,1 %, Erste Bank +15,1 %, Telefonica O2 +12,5 %, malé české šrot akcie rostly i 21 %, 25 % a 30 %. V Evropě a v USA rostly ten den akcie Adidas +15,9 %, Siemens +16,2 %, Daimler +19,6 %, Demag Cranes +21,3 %, Solon +29,4 %, Citigroup +21,3 %, ING Groep +27,2 %, General Motors +33,1 %, Conergy +34,6 %, Hypo Real Estate Bank +39,9 %, Aareal Bank +36,1 % a Morgan Stanley +87,0 %. Také moje portfolio zaznamenalo jednodenní rally a můj fond z 15 akcií rostl toho dne +12,5 %. Ale 29.10.2008 rostl +13,2 %.

18. Pravdivé příběhy z burzy a okolí

18.1 Jak pan Bouček začal s akcemi

Pan Bouček se počátkem roku 2000 dozvěděl z novin a z televize, jak lidé uplynulých několik let snadno vydělali miliony s akciemi. Pan Bouček chtěl tedy zbohatnout s akciemi také. Ale které akcie koupit? Pan Bouček se tedy rozhodl pro akciové fondy. Zjistil v magazínu Finanzen, které akciové fondy uplynulé 3 roky nejvíce rostly a to byly fondy na technologické akcie. Pan Bouček dal tedy všechny svoje úspory na dva fondy od DWS a Union Investment s technologickými akciemi. Jenže ty fondy s předraženými akciemi se špatně vyvíjely na jaře a v létě roku 2000. Tedy pan Bouček vzal ty peníze zase z fondů pryč a protože minulé 3 roky z akcií velkých evropských technologických firem rostly nejvíce akcie Nokia a Ericsson, koupil na podzim 2000 akcie Nokia a Ericsson. Ty akcie byly ale extrémně drahé s P/E 65. A pan Bouček se zajímal o to, jestli nejsou předražené. Hledal proto v knihkupectví levné knihy o akciích, kde by bylo psáno něco chytrého o poměru P/E. Bohužel ty tři levné knihy, které pan Bouček koupil, byly hloupé. Jeden autor knihy vystudoval teologii a protože by mu knihy o všech svatých na nebi málo vynesly, psal ten theolog přihlouplé knihy o akciích s relativní silou. Druhý autor knihy byl tak drzý, že dal do jeho knihy několik karikatur nejmoudřejšího investora Warrena Buffetta, ale o jeho moudré strategii nenapsal ani slovo. Namísto toho psal hlouposti, že když máme rádi coca colu, hamburger nebo Mercedes, abychom si koupili akcie Coca Cola, McDonald's a Daimler. A když mají akcie P/E 50, asi si to zaslouží. Komu je P/E komplikované, ať si s tím neláme hlavu. Počátkem roku 2001 pan Bouček zjistil v magazínu Finanzen, které americké akcie rostly nejvíce uplynulé 3 roky a koupil si tedy dříve "relativně silné" akcie EMC, Sun Microsystems, Micron Technology a Corning. Obelhán hloupými knihami se pan Bouček moc nestaral o to, že ty akcie měly P/E 100 až 200 a tak se mu tyto předražené akcie 2001–2002 hluboko propadly. Pak musel pan Bouček těch jeho 6 akcií levně přikupovat, aby zlevnil průměrné nákupní kurzy a v letech 2004–2005 mohl ty akcie prodat s výnosem. Pan Bouček si koupil roku 2003 sice levnou, ale tu nejlepší knihu o akciích – Buffettology a začal od roku 2004 investovat rozumně jak Warren Buffett, do akcií levných od podniků s rostoucím ziskem. Dnes už to mají lidé v Čechách a na Slovensku jednoduché s akciemi: stačí vyhledat s Google slovo AKCIE a prohlédnout si prvních 30 nalezených českých stránek. Vedle četných stránek s bezcenným blábolem o akciích se najde také nějaká stránka o tom, jaké by měly mít atraktivní akcie poměry P/E, P/B, P/S podle Warrena Buffetta a Benjamina Grahama a že pro růst akcií je nutný také růst zisku podniku.

18.2 Kup a drž strategie není mrtvá

„Kup a drž strategie není mrtvá“, povídá 94 let starý investor Edward Zajac z Nevady, USA. V Británii, ve Švédsku a v USA je poměr počtu akcionářů k počtu obyvatel několikrát vyšší než v Německu. Američani pro zabezpečení na stáří vkládají většinu peněz do akcií. Již jako mladí studují Američani akcie. Edward Zajac (*1916) z města Henderson, Nevada, USA koupil poprvé akcie roku 1937, když mu bylo 21 let a byly to akcie Petroleum & Resources Corp. On jde na to s rozumem, kupuje jen levné akcie a jeho akciové portfolio mu vyrostlo na hodnotu 2,5 milionů dolarů za 73 let. Přepočteno na euro to není moc, ale on to ještě napraví, vždyť byl teprve 94 let starý roku 2010.

Jeho pravidla jsou: Investuj jen do firem s atraktivnímu výrobky! Kupuj jen akcie firem, které jsou aspoň z 25 % ve vlastnictví fondů a institucí! Nekupuj akcie blízko dvouletého maxima! P/E musí být pod 16. Dividenda musí být nad 2 % z kurzu akcie a musí být placená nepřetržitě už aspoň 10 let. Nekupuj akcie na dluh! Vyhýbej se puts, calls, futures a moderním produktům bank! Nehraj si s ničím, kde je větší šance proti tobě než pro tebe!

Finanční krizi 2008 Edward Zajac vyseděl beze ztrát, protože nic neprodal se ztrátou. Je připraven držet akcie 5 i 10 let, vždyť je mu teprve 94 let (2010).

18.3 Hlupáci sledují nejhorší dekádu akciového indexu

Hloupé české, slovenské, německé i americké stránky a noviny publikují nesmysly, že strategie "kup a drž akcie" se nevyplatí, protože za dekádu 2000–2010 index Dow Jones nic nevynesl a počátkem roku 2010 byl níže než roku 2000. Od roku 1929 index Dow Jones za 25 let nic nevynesl, protože po hlubokém propadu drahých akcií byl index teprve za 25 let zpátky na hodnotě před propadem. "Proto by se měly akcie držet alespoň 50 let, aby se 'kup a drž akcie' vyplatilo." To je totální nesmysl a nepřemýšlející lidé tento nesmysl

opisují jeden od druhého. Oni si ale pletou index a akcie. Některé akcie z indexu Dow Jones nebo DAX rostly i za 10 let od 2000 do 2010 stovky procent. Ovšem akcie na prodej s výdělkem se musí držet jen od roku jejich levného ocenění do roku jejich drahého ocenění a pak prodat. Nikdo by neměl držet akcie ani index od drahého roku 2000 do levného roku 2010. Také nelze porovnávat výnos z akcií s výnosem z indexu. Není vhodné držet dlouhodobě certifikát nebo ETF fond na akciový index. Nelze plánovat akcie na 5 let, 7 let, 10 let, ani na 20 let.

Těch 5 akcií z indexu Dow Jones, DAX nebo Eurostoxx 50 s nejnižším P/E a nejnižším PEG rostlo několikrát více než těch 5 akcií s nejvyšším P/E a nejvyšším PEG z indexu Dow Jones, DAX nebo Eurostoxx 50. Ty akcie s nejnižším PEG, tedy PEG hluboko pod 1, ty jistě rostly i v mrtvých obdobích jako v 70. letech, když index celou dekádu nerostl vůbec. Akcie s PEG pod 1 jistě rostly mnohem více než akcie s PEG nad 3 v jakémkoliv indexu.

Index Dow Jones byl strhnutý počátkem dekády 2000–2010 drahými technologickými akciemi a koncem dekády ve finanční krizi byl strhnutý bankovními akciemi jako Citigroup a také akcií krachujícího autokonzernu General Motors. Nikdo ale nekupuje celý index na léta, pouze traders investují krátkodobě do indexu, protože se nevyznají ve fundamentální analýze a neví, jaké akcie z toho indexu mají nejlepší potenciál růstu.

Akcie nelze plánovat na několik let, také nekupovat nikdy celý index na léta, ale jen těch několik akcií z indexu koupit s extrémně nízkým P/E, P/B, P/S, PEG od podniku s očekávaným růstem zisku aspoň +20 % za rok a pak neprodávat nikdy akcie se ztrátou, ale za 1 rok až 4 roky prodat, jakmile se stanou akcie drahé s P/E, P/B, P/S, nebo prodat, jakmile podnik přestane zvyšovat zisk.

"Kup a drž akcie" funguje stále s výjimkou roku 2001 a roku 2008, kdy se kvůli všeobecnému velkému krachu akcií to čekání na výnos z atraktivních akcií o 2 roky posunulo. Tedy ty atraktivní akcie s P/E pod 15, P/B pod 1, P/S pod 1 a PEG pod 0,7 koupené roku 2007, ty kvůli finanční krizi nevynesly nic roku 2008 a 2009. Nejprve se propadaly od roku 2007 až do března 2009, roku 2010 byly zpátky na kurzech z roku 2007 a ten vysoký výnos z akcií koupených roku 2007 bude až v letech 2011–2013.

Stále, celý život je možné držet jen akcie s nadprůměrnou dividendou od velkých a starých podniků a bank, kterým neškodí konkurence a dlouhodobě zvyšují zisky. Dividendy těchto akcií potřebujeme jako druhý důchod, popřípadě můžeme jít do důchodu předčasně a žít jen z dividend.

Také 10-letá investice do indexu Dow Jones nebo DAX se nějakou dekádu moc dobře vyplatila a vynesla +214 % až +504 %. Pesimisté, pojišťováci, makléři brokerů a lidé bez vlastního rozumu opisují jeden od druhého ten nesmysl, že akcie za 10 let nic nevynesly a že je nutné spekulovat krátkodobě s akciemi. Ale dokazují to grafem indexu Dow Jones od roku 2000 do 2010. Tou dobou však některé akcie opravdu vynesly stovky procent, jen ne index Dow Jones. Roku 1929 a roku 2000 mohli investovat do akcií nebo do indexu jen opravdoví začátečníci, kteří se teprve toho roku dozvěděli, že s akciemi bylo možno snadno zbohatnout. Kdo roku 2000 však znal několik rozumných knih o výhodném ocenění akcií, ten do západních akcií ani do indexu roku 2000 investovat nemohl a jestli měl investováno, asi všechno prodal pro nebezpečné předražení akcií koncem roku 1999.

Za dekádu od minima jednoho roku do maxima roku po 10 letech dosáhl index Dow Jones tyto zajímavé výnosy:

28.4.1942 (92,92 bodů) až 31.12.1952 (291,90 bodů), to je +214 %.
 13.6.1949 (161,60 bodů) až 31.12.1959 (679,36 bodů), to je +320 %.
 12.8.1982 (776,92 bodů) až 1.6.1992 (3 413,21 bodů), to je +339 %.
 11.10.1990 (2 365,10 bodů) až 14.1.2000 (11 722,98 bodů), to je +395 %.

Za dekádu od minima jednoho roku do maxima roku po 10 letech dosáhl index DAX tento rekordní růst hodnoty:

28.9.1990 (1 334,89 bodů) až 7.3.2000 (8 064,97 bodů), to je +504 %.

Nelze tedy říci, že akcie za 10 let nic nevynesly a nelze říci, že investice do indexu za 10 let nic nevynesla. Jenom se nesmí počítat těch 10 let od roku extrémního předražení akcií, ale 10 let od roku podcenění akcií.

18.4 Nesmysl, že investoři jsou nervózní a trhy jsou nervózní

V televizi, v novinách a v internetu se často opakují staré nesmyslné okoukané fráze, že trhy jsou nervózní, investoři jsou nervózní, burziáni jsou nervózní. Tento nesmysl je mi silně protivný. Trhy nejsou nikdy nervózní. Trhy prodávají někde na náměstí zeleninu, ovoce nebo květiny a nemohou být nikdy nervózní, protože trhy jsou věci. Akcie trhy neprodávají, na akcie jsou burzy. Ani burzy nejsou nervózní, protože věci nemají nervy. Ani burziáni nejsou nervózní. Burziáni jsou zaměstnanci banky sedící na burze, vykonávají každý den svoji stejnou práci na burze s cizími penězi a nemají nikdy důvod být nervózní. Ani investoři nejsou nervózní. Akcionáři nejsou nervózní, protože oni kupují akcie, kdykoliv jsou levné a nechají si akcie několik let a nereagují na každodenní zprávy v rádiu, televizi, v novinách nebo na webových stránkách. Rozumní investoři nikdy neukončí investice se ztrátou, pouze desinvestují. Investoři mají čas léta čekat na výnos z akcií. Pouze daytraders jsou nervózní, protože musí rychle ukončit spekulaci se ztrátou nebo s výnosem pár procent kvůli každé nové zprávě. Daytraders a automatické computerové systémy fondů a bank každý den prodávají nebo nakupují rychle akcie, indexy, komodity nebo měnové páry EUR/USD kvůli každé nové zprávě v rádiu, televizi, v novinách nebo na webových stránkách. Spekulanti s pákou 1:10 už mají při poklesu -1 % ztrátu -10 % a ti jsou nervózní při nevhodném pohybu akciového indexu, měnového páru EUR/USD nebo ceny surovin o 1 % a musí rychle spekulace ukončit. Jestli nějaký den klesne akciový index o 1 %, neměli by v televizi opakovat starý nesmysl "investoři jsou nervózní", vždyť 60 % obchodů s akciemi a s indexy na burze vykonávají dnes automaty samy bez lidí. Tedy jakmile akciový index nějaký den o 1 % klesá, chtěl bych slyšet v televizi "DAX ztrácí nyní 1 %, hloupé automaty prodávají akcie a indexy, moudří investoři od nich nakupují, těch obchodů je však více od automatů."

18.5 Český podvod s penny stocks

V českých a slovenských diskusních fórech se vyskytuje jistý "trader veterán" z Prahy. On lidem lže, že má vysokou školu a že dělá bilance pro podniky. On lidem lže, že koupil bezcenné americké penny stocks, akcie s kurzem pár centů od malých neznámých ztrátových firem a že je bude držet non stop 2 roky přes všechny hluboké propady akcie a při poklesu kurzu akcie ty akcie přikoupí. O jeho malých amerických firmách nejsou známy žádné fundamentální hodnoty na webových stránkách finance.yahoo.com ani www.onvista.de. On se přiznává lidem, že kupuje akcie na základě diskuse v amerických diskusních fórech, nebo se dozví v e-mailu od šéfa firmy, že příští rok najde ta firma vodu v poušti a pak bude akcie levná s P/E 4 a firma se stane výnosná. Takovým hloupým žertem a podobnými nesmysly obelhává v česko-slovenských diskusních fórech Čechy i Slováky a mnozí amatéři mu na ty hlouposti skočí. Trader veterán z Prahy používá ve svém profilu v diskusních fórech foto šéfa americké centrální banky FED, neboť oba mají potěšení obelhávat a ovlivňovat akcionáře bezcenným a nepravdivým blábolem.

Český podvodník s penny stocks svedl k nákupu bezcenných akcií ve fórech už mnohého nezkušeného Čecha a Slováka a sám ty akcie asi vůbec nekoupil, nebo jen na jeden týden. On byl asi šéfem firmy pověřen udělat reklamu a nalákat začátečníky na ty penny stocks akcie a dostává od šéfa firmy za to asi provizi. Ovšem žádný trader světa nedrží nebezpečné penny stocks akcie non stop 2 roky a nepřikupuje klesající akcie, ale při jistém propadu kurzu -7 % až -15 % každou akcií rychle prodá. Vždyť při malé korekci akcií roku 2007 se mnohé ty penny stocks propadly -90 %, tak jak by je trader veterán mohl držet non stop 2 roky. Český podvodník s penny stocks ve skutečnosti asi ani nestudoval a nedělá bilance podniku. Podnikový účetní totiž nikdy neriskuje s akciemi malých, neznámých, zahraničních ztrátových firem. Často si ani nekupuje akcie ziskových velkých firem, podnikový účetní investuje většinou jen do konzervativních fondů. Podnikový účetní má dostatek rozumu, aby dokázal v diskusních fórech nebo na jeho webové stránce vyprávět z vlastní hlavy o fundamentální analýze akcií. Tento český podvodník s penny stocks však publikuje jen přihlouplý nesmyslný blábol kopírovaný z amerických webových stránek a sám není schopen promluvit o analýze akcií nic rozumného z vlastní hlavy. Většinou pouze dá do diskuse link na nějakou americkou webovou stránku s hloupým pesimistickým blábolem o ekonomice a burze. On je také nejznámější český prorok krachu. Obelhává lidi, že akcie budou klesat od roku 2000 až do roku 2022 a proto by si lidé měli koupit zlaté a stříbrné mince, protože on se podílí na obchodu s mincemi. Jakmile pak lidé už ty mince nebudou chtít, on je zase odkoupí od lidí za cenu o 30 % nižší, než je lidem prodal.

Český podvodník s penny stocks udivuje lidi s nesmysly v mnoha fórech, že prý se chystá světová válka, že dolar a euro budou zrušeny, že Spojené státy a Evropská unie se rozpadnou, prostě zaslouží si pár facek za

tyto nesmysly a za verbování Čechů a Slováků na bezcenné akcie ztrátových firem se lží, že on se vyzná v podnikových bilancích.

Internet je podsvětím pro burzovní gaunery a manipulátory. V internetu nikdo neví, že na druhém konci u computeru sedí zlý pes se snahou lidí obelhat nebo okrást o peníze. Jen polovina textů v internetu je pravda. Polovina je lež. Zdá-li se vám nějaký text v internetu podivný, neváhejte déle než sekundu a rychle jej označte za lež, protože někde ta lež být musí, když už je lež 50 % ze všech textů v internetu!

18.6 Německý podvod s penny stocks

Německý pekař Markus Frick naverboval na jaře roku 2007 lidi na bezcenné akcie malých neznámých firem za několik centů – penny stocks a tím způsobil lidem ztrátu 350 miliónů euro za pár měsíců. Jedná se hlavně o tři bezcenné akcie za pár centů, také zvané Mantelaktie, to znamená jen plášť z akcií bez vnitřní hodnoty. Byly to akcie Stargold – objevitel zlata z Ruska, Star Energy – energetická firma z Ruska, RussOil – objevitel ropy z Ruska, které se prodávaly na německé burze Xetra a na americkém trhu OTC.

Markus sám nebo jeho kamarádi a šéfové těch firem akcie nejprve nakoupili sami a pak ty akcie s kurzy 0,01 až 0,10 euro vyrostly po jeho doporučení na několik euro. Markus nebo jeho kamarádi a šéfové těch firem rychle akcie prodali a pak se akcie zřítily za pár týdnů –90 %. Každý z kamarádů Markuse vydělal takto desítky tisíc euro během dvou dní. Také telefonní linka s vysokým tarifem s non stop běžícími akciovými tipy přinášela Markusovi 1.000 euro denně, to by bylo 30.000 euro za měsíc. Snad byl ten pekař Markus domluven s ruskými nebo americkými zakladateli těchto mini firem, které nemají žádný majetek, jen vlastní webstránku a poštovní schránku. Snad dostal Markus i provizi od šéfů těch firem. Pekař Markus verbuje lidi v Německu na akcie také s e-maily stojícími 900 euro ročně a verbuje lidi na akcie na jeho drahých ale bezcenných seminářích. Také vedl Markus několik let televizní pořad Make Money na TV N24 a v létě 2007 mu to zakázali.

Lidé podali na něj žalobu za manipulaci kurzů a chtějí těch ztracených 350 miliónů euro zpátky. Případem se zabývaly soudy Heidelberg a Berlin od 2007 do 2011. Od 1999 do 2007 vydělal pekař Markus na burze více než 46 milionů euro a převážně manipulací publika. Soud v Berlíně 14.4.2011 odsoudil Markuse k trestu na svobodu – 1 rok a 9 měsíců podmíněně, 42 milionů euro dá Markus státu, zbytek milionů si může nechat a poškození akcionáři nedostanou nic. Město Berlín je vysoce zadluženo a potřebuje peníze. Ale Němci ztratí nějakými finančními podvody na 40 miliard euro každý rok. Markus se dostal do novin za nečestnou manipulaci akcií už roku 2000. Přitom by stačilo prohlédnout si fundamenty těch 30 akcií v indexu DAX na www.onvista.de, v magazínech Börse Online a Focus Money a úspěšně investovat do známých a výhodných akcií bez doporučení od jakýchkoliv podvodníků.

Pekař Markus Frick napsal také tři knihy s tituly jako například "Udělám vás bohatými", kde doporučuje vracet zálohované láhve a předplatit si jeho E-mails doporučující akcie.

"Manipulátoři na burze Vancouver, kde se penny stocks hojně vyskytují, sledují cíl včas nakoupit a jakmile byl kurz uměle vysoko vyhnán, rychle prodat. Je to hazard nejhoršího druhu." (Benjamin Graham)

18.7 Tragikomedie s penny stocks

Hrají traders (obchodníci), herci komici: J.D., O.S., VoDo, K.D., R.C., mezi nimi je i známý český podvodník s penny stocks. Tito páni koupili akcie malinké, neznámé, americké, ztrátové biotechnologické firmy Genta Inc. (ticker nejprve GETA, pak GNTA.OB), které pro rizikovost nesmí na burzy NYSE ani Nasdaq a akcie se prodávají jen pod pultem sebevrahů na trhu OTC nebo pink sheet. Roku 2008 byl kurz akcie 38 dolarů a pak se akcie propadla. Počátkem listopadu 2009 stála firmy Genta Inc. jen 37 miliónů dolarů a kurz akcie byl 0,20 dolarů. P/E bylo negativní a negativní P/E je horší než P/E 1000. Ta penny stock akcie Genta za 0,20 dolarů byla také astronomicky drahá s P/S 121. Tito páni z tragikomedie se nepojistili proti ztrátě se stop loss orders a to je nutné pro malé biotechnologické akcie. Firma Genta dělá ztrátu jeden rok za druhým. Ale ti zde jmenovaní komici se na tu akcii vzájemně nalákali a koupili, nebo jen lžou, že koupili, ale ve skutečnosti tak hloupí nebyli a nekoupili, jen si chtěli udělat z jiných legraci.

Negativní čistý zisk na akcii EPS u firmy Genta Inc.: 2008 –45,50 USD, 2009 –0,84 USD, 2010 –12,32 USD. Opravdový podnikový účetní, za kterého se pražský podvodník vydává, by takovou akcii nekoupil.

Převzatá slova z diskuzí od samých "odborníků" z českých komických webstránek 10.5.2009:

"Zde budu uvádět pouze zajímavé rizikovější akcie pro spekulaci, které mají tendenci k růstu až stovek procent. Do těchto akcií se doporučuje investovat pouze 10 % peněz portfolia. 1) Genta Incorporated (GETA)." topakcie.cz

"V případě schválení léku může být Genta raketa." J.D.

"Tady to vypadá na ředění. Jestli akcie ještě více spadne, asi risknu dokup. Zatím držím. Krásná ukázka biotech rizika." J.D.

"Uvažuji o nákupu akcií GENTA Inc. (GETA) v počtu 1000 kusů zatím." R.C.

"Aktuálně hodně žhavá akcie při ceně 0,0138 dolarů. Vysoce spadla dnes už penny stock. Některé odhady říkají, že má možnost se vyšplhat i na 0,25 dolarů a možná více. GENTA má vysoký potenciál v oblasti možného schválení léku." K.D.

"Aktuálně cena klesá o 50 % na hodnoty kolem 0,078, cena možná půjde i níže, těžko říct, nicméně stále to neznamena, že by nemusela raketově vylétnout nebo zbankrotovat. Aktuálně držím, nicméně vidím tam spíš ten bankrot, ale jsem ochoten o vklad přijít." K.D.

"Neviete čo s Gentou, po pádu -75 % to už asi ani nemá zmysel vystupovať? Dnes akcia otvorila -40 %, čo neznamena, že zajtra nemôže otvoriť +4 000 %. Toto je nečistá hra, tie vyjadrenia okolo bankrotu firmy su viac ako zavádzajúce. Už som prišiel aj o viac." O.S.

"Niektori na finance.google.com hovoria, že akcie nemusia mať už žiadnu hodnotu, ini ju zasa prirovnávajú k VRMLQ, tá urobila len za posledný mesiac +900 % a od approvalu +40 000 %." O.S.

"Já ji mám, ale tato společnost nemá žádné svoje finance, všechno má na dluh, fundament je hodně špatnej, ale o to větší potenciál, nedivil bych se, kdyby stála jedna akcie za jeden rok třeba jeden dolar." VoDo

"Proto jsem taky koupil dalších 100 000 kusů za 900 babek. Nyní držím 400 000. Je to sázka, ale léku věřím. Jiná věc je, jak to bude s firmou a mojí investicí. Uvidíme, potenciál je obrovský. Buď přijdu o 50 000 kaček, nebo budu mít několik miliónů. Genta oznámila, že v červnu bude bez peněz a nemá plán na získání dalších peněz. Jsem na tom stejně, ochoten o vklad přijít." VoDo

"Penny stocks jsou velmi riskantní a je třeba do nich investovat jen spekulativní peníze." K.D.

Konec diskuze.

Do penny stocks vůbec není třeba investovat. Majitel takové ztrátové mini firmy musí sehnat zkorumpované lidi, kteří za provizi naverbují v diskusních fórech, v e-mailech a na non stop běžících telefonních linkách Slováky, Čechy, Němce a jiné amatéry, aby tyto penny stocks kupovali a šéf pak rychle na vrcholu kurzu sklídí milióny, než půjde kurz zase dolů a blázní pak prodají akcie se ztrátou ještě větším bláznům. Kdyby se člověk staral jen o levné akcie firem z indexu DAX, Eurostoxx 50 a Dow Jones s pozitivním a rostoucím ziskem, tak by sklídil bez rizika několik stovek procent za několik let a měl by pocit, že je rozumný investor jak Warren Buffett. Ale s pink sheet penny stocks, na které se člověk nechal naverbovat od nějakého podvodníka, si musí člověk připadat jak blázen a hlupák, protože kupuje neznámou ztrátovou firmu naverbovanou od nějakého podvodníka. Koupit akcie ztrátové exotické firmy, jak dělají tito slovenští a čeští amatéři, to je jako koupit si hospodu, kterou jsem neviděl, v neznámé zemi, kde jsem nikdy nebyl a nebudu. Hospodu, která dělá každý rok ztrátu milión euro. A za pár let prodat hospodu zas jinému hlupákovi za 1/3 peněz se ztrátou -66 %. Snad nebudou ti spekulanti takto hloupnout dlouho, snad jen 5 let a určitě ne, když jim bude 50 let. Nejpozději v 50 letech věku nebo po 10 letech na burze, pak už se musí každý člověk penny stocks vyhýbat tak jako upír kříži.

18.8 Nebohá paní Madeleine, diverzifikace po dědictví firmy

Madeleine Schickedanz se narodila 1943 ve městě Nürnberg jako jediné dítě zakladatele zásilkového obchodu Quelle pana Gustava Schickedanze a jeho paní Grete Schickedanz. Quelle založil pan Gustav Schickedanz roku 1927. Karstadt založil Rudolph Karstadt roku 1881. Hertie založil žid Hermann Tietz roku 1882 a 1934 mu ten obchod nacisti zabavili. Roku 1999 se spojily obchody Karstadt, Hertie a Quelle a vznikl největší obchodní řetěz Evropy. 2007 se připojila i největší britská cestovní kancelář Thomas Cook z roku 1841 a obchod Neckermann a vznikl z toho koncern Arcandor AG. Na vrcholu roku 2007 měly akcie Arcandor WKN: 627500 ve vlastnictví Madeleine Schickedanz hodnotu 5,5 miliard euro. Hlavní problém koncernu Arcandor byly přehnaně vysoké nájemné, které musel platit z domů pro obchody, které nebyly jeho. Nejlepší investice by tedy byla, kdyby si koncern ty domy koupil, kde jsou jeho obchody. Pro bankrot a

insolvenční měly akcie ubohé paní Madeleine už jen hodnotu 23 milionů euro v dolíku roku 2009. Dne 1.9.2009 začalo insolvenční řízení u soudu města Essen. Akcie Arcandor z vrcholu roku 2007 29,21 euro klesla na minimum roku 2009 0,125 euro, to je pokles kurzu na 1/233 neboli –99,6 %.

Z toho plyne poučení: Dědici podniku a i zakladatelé podniku, všichni by měli při vysokých kurzech asi 5/6 akcií od rodinného podniku prodat a diverzifikovat. Rozdělit peníze pravidelně asi na 6 různých akcií podniků různých branží, aby měli v akciích jejich vlastního podniku jen 1/6 peněz a stejně tak měli i dalších 5 jiných akcií v portfoliu od cizích podniků, aby jim bankrot jejich rodinného podniku neruinoval jejich jmění nebo akciové portfolio. Dědici by neměli nikdy vlastnit jen jejich rodinný podnik, ale měli by rozdělit jejich kapitál pravidelně na akcie od aspoň 6 podniků a bank. A ještě lépe: mít 10 až 20 různých akcií.

Několik tisíc zaměstnanců Karstadtu bylo propuštěno z práce, ale polovina obchodních domů Karstadt s novou strategií funguje dnes dál a také žije cestovní kancelář Thomas Cook. Však i na jaře 2011 byly akcie Arcandor AG za pouhých 0,10 euro.

18.9 Krásná adresa New York – Manhattan

Paní Emílie měla dobrý dojem, když vstoupila do kanceláře hedgefondu New York Financial v elegantní budově Wall Street 67. Manažer fondu Robert J. Sucarato dostal od paní svěřeno 450.000 dolarů, aby je ve fondu investoval. Peníze paní Emílie však za několik dní zmizely, paní Emílie všechno ztratila. Dům na Wall Street číslo 67 je proslulý skandály. Během 5 let bylo zahájeno 12 soudních řízení z finančních podvodů proti nečestným firmám, uvádějících adresu Wall Street číslo 67. Pochybné firmy si najímají 10m² malou kancelář s telefonem a s telefonistkou za 1.800 dolarů měsíčně, nebo virtuální kancelář za 425 dolarů měsíčně, nebo jen poštovní schránku s vyprazdňováním za 100 dolarů měsíčně. Hlavní provozovatel těchto adres je firma Regus Group, která má akcie ticker RGU. Provozovatelé atraktivních adres pro pochybné firmy vydělávají po celém světě 14 miliard dolarů ročně. Takové krásné adresy v New Yorku, které si najmou pochybné firmy jsou například: 405 Lexington Avenue, 230 + 245 Park Avenue, 415 + 575 Madison Avenue, 67 + 110 Wall Street. Firmy podvodníků s dobrou adresou v Manhattanu mají důvěryhodná a atraktivní jména jako například: Morgan Financials Advisors, Wallstreet Management, Maybach American Group a Stargold Mines. Některé z firem zničí peníze zákazníků, jiné berou vysoké poplatky za špatné investiční rady, jiné vydají bezcenné akcie za kurzy hluboko pod 1 dolar – penny stocks a tyto akcie firem, které vlastní jen webovou stránku, jsou pak uměle vyhnány na několik dolarů, kdy podvodníci prodají a začátečníci prodávají většinou se ztrátou pozdě, když už jsou kurzy penny stocks zas blízko u nuly.

18.10 Rostou akcie za demokratů nebo za republikánů?

Dlouhodobá šedesátiletá statistika z USA ukazuje, že za vlády demokratického prezidenta a demokratické vlády rostávají hospodářství a akcie více než za vlády republikánského prezidenta a republikánské vlády. Během čtyřleté demokratické vlády rostl index S&P500 průměrně +52 % za 4 roky a během čtyřleté republikánské vlády rostl index S&P500 průměrně jen +31 %. Když vládli demokrati, hrubý domácí produkt rostl průměrně +4,4 % ročně, když vládli republikáni, hrubý domácí produkt rostl průměrně jen +2,8 % ročně. Podle jiné statistiky rostlo hospodářství za demokratů průměrně +5,4 % ročně a za republikánů průměrně +1,6 % ročně. To ale neznamená, že by za republikánů byla horší hospodářská politika, ale pravý opak je pravdou. Prospěšné reformy od republikánů začnou působit až po několika letech, když už je vláda demokratů a pak tedy demokratická vláda sklízí ovoce vlády republikánské, jestliže se střídají demokrati a republikáni za 4 roky. Nejvíce rostávají akcie ve 2. a 3. roce vlády prezidenta, tedy také v letech 2009–2011 za vlády demokratického prezidenta Baracka Obamy. V těch letech 2009–2011 ale výjimečně nezačaly působit ty reformy od republikánského prezidenta z let 2004–2008, ale naopak. Republikán George W. Bush nechal zbankrotovat hospodářství, banky a podniky a srazil kurzy akcií na neudržitelná minima a tak levné akcie od zdravých velkých koncernů to nevydržely dlouho a musely zas růst.

18.11 Slabé hospodářství a silné rtěnky

Prodej rtěnek se odráží ve stavu hospodářství, ukazují historické údaje. Když si dámy nemohou dovolit nové šaty, koupí si alespoň levné rtěnky a tak při slabém hospodářství bývají dámy silně zmalované. Dobrý stav hospodářství závisí také na délce sukní. Dobrá nálada zvyšuje sebevědomí a dámy ukazují nohy a přibývají

minisukně. Když jsou minisukně populární, roste hospodářství a rostou akcie. Jestli dámy chodí po městě v dlouhých sukních a jsou silně zmalované, měli by se páni raději vyhnout akciím, nevypadá to dobře pro hospodářství, ani pro akcie a ani dámy pak nevypadají dobře.

18.12 Samí fajnoví lidé z fondů

Milionáři, miliardáři, manažeři fondů si často vydělají na několik let vězení. A také hochštapler Marc Dreier a jeho advokátní kancelář. Fondy v USA i v Arábii mu svěřily 740 miliónů dolarů, aby jim je rozmnožil, ale on jen obohatil sebe a 400 miliónů zpronevěřil. Marc Dreier patří mezi finanční akrobaty, kterým se dnes v USA říká "mini Madoffs". Marc Dreier (59 let) jako jediný delikvent prozradil v americké televizi, jak finanční podvodníci uvažují a jak jednají, aby s jejich fondy získali důvěru lidí, zneužili ji a obohatili sami sebe. Když zakladatelé fondů budují nový hedgefond, pyramidu, Ponziho schéma, musí především umět lhát. Marc Stuart Dreier, po otci polský žid, se narodil 12.5.1950 na Long Island, New York. V 60. letech absolvoval právnickou Harvard Law School. V 80. letech bydlel v apartmentu v New Yorku, Upper East Side. 1987 se ženil s Elisou Peters. Koncem 90. let si založil vlastní advokátní kancelář, kde měl naposledy 250 zaměstnanců. Najal si drahý apartment v Park Avenue, jezdil autem Mercedes 500 SL v New Yorku a autem Aston Martin v Santa Monica, Kalifornie. Tím se ale moc zadlužil. Elisa Peters se s ním rozvedla 2001. On byl pak velice nešťastný a myslel, že bude šťastný s milióny dolarů. On navštívil mnohé party pro milionáře a chtěl mít milióny dolarů jako oni. A tak prodával falšované dluhopisy fondům, aby získal ty potřebné milióny. A založil si 2001 vlastní hedgefond, spíše ale pyramidu, podvod Ponziho schéma. Nejprve mu svěřil peníze jeho dlouholetý klient v advokátní kanceláři jedenaosmdesátiletý miliardář, po otci ruský žid Sheldon Solow. Postupně získal od aspoň 13 fondů 740 miliónů dolarů. Marc Dreier ale ty miliony od fondů a od klientů utrácel: 10 mil. dolarů za penthaus v Manhattanu, domek na pláži Westhampton Beach – New York, miliony za domek v Santa Monica, privátní letadlo, 18 mil. dolarů za jachtu v Karibiku na ostrově St. Martin, 40 mil. dolarů za obrazy od Pablo Picassa a Andy Warhola. Kdyby nepřišla finanční krize, ještě dlouho by Marc Dreier provozoval jeho pyramidu. Ale na počátku finanční krize byli američtí miliardáři už lépe informovaní, než když dávali peníze do všelijakých hedgefondů a tak chtěli ti první klienti od Dreiera peníze zpátky. A bylo jich stále více a více. Marc Dreier hekticky sháněl nové klienty, aby ty vystupující mohl vyplatit. Přestěhoval se do Dubaje a získal tam od Arabů 100 miliónů dolarů. Mohl by i zmizet v Asii nebo v Africe, alespoň na léta zmizet. Jenže on přiletěl do Kanady a 2.12.2008 byl v Torontu zatčen, když se snažil prodat falšované dluhopisy za 33 miliónů dolarů na hedgefond Fortress a představil se pod falešným jménem jako Michael Padfield, od kterého dostal kdysi vizitní kartu. Manažer od hedgefondu Fortress mu to jméno Michael Padfield ale nevěřil a zavolal na Dreiera policajty a tak byl Marc Dreier v Torontu zatčen. Dreier prodával 5 let falešné dluhopisy a většina z nich vyvolávala dojem, že jsou kryty nemovitostmi Sheldona Solowa. Také jeho první klient Sheldon Solow na něj podal žalobu. Marc Dreier se dostal do vyšetřovacího vězení v New Yorku do jedné cely s vrahy, nebylo tam ani elektrické světlo, ani topení v zimě. Bylo pro něj navrhováno 145 let vězení, ale dostal 13.7.2009 jen 20 let a sedí ve vězení v Chicagu. Marc Dreier sní o tom, že za 20 let bude 79-letý na svobodě, protože jeho otec se dožil 91 let.

18.13 Krach telefonní akcie Ericsson

Akcie velkého a starého švédského telekomunikačního závodu Ericsson AB, WKN: 850001 extrémně hluboko klesla od 2000 do 2002, propadla se -98,7 %, tedy na 1/77 ze 27,20 euro na 0,35 euro za dva roky. Na vrcholu roku 2000 bylo P/E 65, roku 2002 nebylo P/E k dostání, neboť firma Ericsson měla negativní čistý zisk kvůli drahému nákupu práv UMTS ve dražbě v Německu. Tehdy stačilo koncem září 2002 hluboko kleslé akcie Ericsson levně přikoupit za stejnou celkovou sumu, zlevnit si průměrný nákupní kurz a pak už by nebyly akcie kleslé na 1/77, ale jen na 1/2. A pak po růstu +100 % by byly už za měsíc akcie v plus. Za dva měsíce říjen a listopad 2002 rostly akcie +231 % a byly by už 131 % v plus. Závod Ericsson dosáhl 2005 růst zisku +20 %, ale od roku 2006 rostl zisk už jen o 2 % ročně, tehdy bylo dobré akcie prodat při poklesu kurzu snad -5 % nebo -10 %, nejpozději -15 %. Od roku 2006 do roku 2007 akcie Ericsson klesly -37 % a zvláště dne 16.10.2007, kdy klesly během jednoho dne -30 % kvůli zprávě o poklesu zisku minulý kvartál a pro špatnou vyhlídku zisku na příští rok.

Zde se vyplatí následovat radu Benjamina Grahama z roku 1975: koupit levné akcie s potenciálem růstu +50 % za 2 roky a prodat akcie, jakmile už nevidíme potenciál růstu +50 % za 2 roky. Očekávaný růst zisku +2 % za rok, ale i +10 % za rok, to není potenciál růstu akcie +50 % za 2 roky.

Jaké z toho plyne poučení? Lepší je investovat do akcií největších firem z indexu DAX, FTSE, Eurostoxx 50 a Dow Jones, kterým neškodí konkurence a zvyšují roční zisk, když jsou akcie levné s P/E, P/B a P/S. Tam je sice možný propad kurzu při nějaké korekci –20 %, ale pak je snadný návrat do plus a také výnos. Pro silnou konkurenci vyhnout se akciím od elektroniky a telekomunikace jako jsou Intel, Micron Technology, Alcatel, Ericsson, Nokia, Motorola. Zlé bývají také akcie od aerolinií a akcie autokonzernu General Motors. Vyhnout se akciím od biotechnologie pro jejich riziko.

18.14 Krach letecké firmy Thielert

Thielert AG, WKN: 605207, firma na letecké motory, která v dubnu 2008 zkrachovala. Krach výrobce leteckých motorů není překvapením. Blížící se pohromu bylo možné zjistit dlouho předem v bilanci a ve výkazu cash flow. Bylo to něco jako ty falešné bilance u firmy Enron. Firma Thielert měla negativní cash flow a každý rok vyšší pohledávky (Forderungen, receivables) v aktivech v bilanci. Tyto požadavky vyrostly +500 % za 4 roky od 2002 do 2006. Pohledávky nebyly zaplacené a snad ani neexistovaly ty objednávky na motory a pan Thielert si je vymyslel, ale nezaplacené a neexistující pohledávky byly 2003–2007 psány do dosažených tržeb a zisků. Za léta narostlé pohledávky z dodávek jsou nápadné. Vysoké pohledávky mohou naznačovat, že tržby a zisk z nich byly chybně záúčtovány nebo zcela vymyšleny. Pak hrozí odpisy na pohledávky, které vedou ke ztrátám. Podezření vzniklo i ve výkazu cash flow. Je-li cash flow z operativní provozní aktivity několik let negativní, tlačí to na hotovost v kase. Nejsou-li pohledávky zaplacené, netečou peníze na konto a podnik je závislý na kapitálu z kreditu, nebo je neschopný platby a funkce. 6.3.2008 zemský soud Hamburg prohlásil bilance z let 2003–2005 za neplatné a šéf a zakladatel firmy pan Thielert byl propuštěn z jeho firmy. Neboť ta firma patří také akcionářům. Roku 2006 stála akcie 27 euro. Teprve počátkem roku 2008 měnili ti slepí analytici postupně jejich falešný rating z buy na hold a pak na sell. Akcie Thielert klesla během jednoho dne 6.3.2008 –47 %, 22.4. –40 %, 24.4.2008 –83 % a mezi těmito dny se akcie několikrát vzpamatovala, když si firma dohodla půjčky miliónů euro na záchranu. Celkem během posledních 12 měsíců ztratila akcie –98 % pro falešné bilance, nulový zisk a negativní free cash flow. Roku 2010 stála akcie jen 0,08 euro.

18.15 Krach akcií ve čtvrtek 6.5.2010

Ve čtvrtek 6.5.2010 propadly hloupé computery panice a jeden computer za druhým computerem prodával automaticky akcie a indexy moudrým investorům, fondům a bankám na burze NYSE a Nasdaq. Všechny americké indexy se za půl hodiny propadly –9 % a za další půlhodinu se vrátily zpátky, jakoby se nic nestalo. Index Dow Jones 5.5.2010 měl závěrečnou hodnotu 10 868 bodů a 6.5.2010 se na několik minut propadl na 9 872 bodů, to je rekordní denní propad v historii mínus 996 bodů. Závěrečná hodnota dne 6.5.2010 byla 10 520 bodů, v úterý 10.5.2010 už byl Dow Jones zase zpátky na hodnotě 10 874. Zřejmě pak lidé ty automatické obchodní systémy u fondů a bank vypnuli a nakoupili už bez automatů s lidským rozumem ty prodané akcie a indexy rychle zase zpátky. Snad měli hlupáci ty automatické obchodní systémy nastaveny na počet negativních zpráv v tisku nebo na počet negativních ratingů od prolhaných analytiků. A pak si lidé uvědomili, že zadlužení Řecka nemá nic společného s americkými akciemi.

Mnoho traderů, fondů a bank si snad uvědomilo ve čtvrtek 6.5.2010, jaký je to nesmysl používat stop loss orders a spekulovat s turbo nebo s pákou a s knock-out-certifikáty. Hlavně malé americké technologické akcie klesly na půl hodiny –50 % a všichni spekulanti se stop loss orders ty akcie ztratili. S akciemi, s turbo certifikáty, s knock-out-certifikáty a se spekulací na růst s pákou byly v USA během půlhodiny ztraceny miliardy dolarů na burze a za půl hodiny se kurzy zase vrátily téměř zpátky. Jestli se investoři, fondy a banky z toho poučili, tak už ty automatické obchodní systémy nechají vypnuty a budou nakupovat a prodávat akcie podle zdravého lidského rozumu metodou value investing a neztratí nikdy více atraktivní akcie, které pak rychle museli nakoupit zase zpátky. Z toho plyne poučení, že stop loss order a trading software používat radno není. "Die Moral von der Gschicht", stop loss order nicht!" "Die Moral von der Gschicht", trading softwer' nicht!"

Dnes v USA i v Německu více než polovina nákupů a prodejů akcií pro fondy a banky je vykonána

automaticky computery bez lidí u toho. Tedy ty hloupé computery naprogramované od nositelů Nobelových cen ty akcie fondům a bankám rychle prodaly a manažeři fondů ty systémy pak museli rychle vypnout a nakoupit akcie zase zpátky. Neboť podniky i banky roku 2010 extrémně zvyšovaly zisky, tržby a dividendy, Řecko bylo zachráněno před bankrotem, akcie byly extrémně levné, proroci krachu utichli a hausse na burze může trvat 4 roky. Tedy bylo moudré v klidu nakupovat akcie a držet je několik let, až do předražení.

18.16 Volkswagen akcie s největší šancí a nejmenším rizikem

Úspěch na burze vězí ve fundamentálních veličinách, hlavně nízké P/E nebo P/S a vysoký růst ročního zisku podniku. A neprodávat akcie se ztrátou, propad kurzu vysedět několik let. Však se akcie zdravého podniku dostanou do plus a pak mnohem výš.

Výhodné ocenění akcie Volkswagen AG jsem objevil v listopadu 2004 a také výhodné ocenění akcie ČEZ a v prosinci 2004 a na počátku roku 2005 jsem dal na každou z nich 6 000 euro.

U prioritní Vorzug akcie Volkswagen, VZ WKN: 766403 v prosinci 2004 bylo P/E 12, P/S 0,12, P/B 0,4, PEG 0,2 a 2005 byl očekáván růst zisku +60 % a růst tržby +7 %. Kurz akcie VW VZ 1.1.2005 byl 24,73 euro a z tohoto kurzu by byla koncem dubna 2005 dividendy 4,7 %.

U kmenové Stamm akcie Volkswagen ST, WKN: 766400 v prosinci 2004 bylo P/E 16, P/S 0,16, P/B 0,55, PEG 0,26, protože kmenová akcie byla dražší než prioritní, ale u P/E, P/S, P/B a PEG se počítá se stejným ziskem, tržbou a účetní hodnotou pro kmenovou i pro prioritní akci. Kurz akcie VW ST 1.1.2005 byl 34,05 euro a z tohoto kurzu by byla koncem dubna 2005 dividendy 3,5 %.

To se dalo zjistit v prosinci 2004 v německých magazínech Börse Online, Focus Money a na webstránce www.onvista.de. Pak se dostavil růst zisku 2005 +65 % a 2006 +142 %, hlavně vlivem úspor u výdajů, protože tržba rostla jen +7 % roku 2005 a +19 % roku 2006.

Od ledna 2005 do února 2005 rostly kmenové i prioritní akcie +11 %, pak klesly od února do 28.4.2005

–16 % a byly koncem dubna levnější než v lednu a od května 2005 už akcie rostly. Na jaře 2006 následoval další propad kurzu –30 %, ale já jsem ty akcie neprodal a věřil v další růst. Měl jsem akcie VW VZ, protože v prosinci 2004 byly výhodnější než VW ST. Bohužel, pak byly ty akcie VW ST mnohem výnosnější, pro silný zájem od závodu Porsche.

Roku 2006 dosáhl koncern Volkswagen tak vysoký zisk, že už 2007 a 2008 magazín Börse Online neočekával zisk vyšší. A když nemá podnik před sebou růst ročního zisku, nemá význam akcie držet a zvláště ne akcie cyklické, mezi které autoakcie patří.

24.3.2007 bylo oznámeno, že firma Porsche chce koupit velké množství kmenových akcií Volkswagen, ale jen za nějakou minimální cenu v mezích zákona –30 % pod tím kurzem z 23.3.2007. Tato lež akcionáře vydělala a akcie Volkswagen ztratily během dvou dní přes –15 % a já jsem tehdy prodal akcie VW VZ s výnosem +165 % za 1,5 roku. Mnozí akcionáři ale neprodali a později se zjistilo, že to nebyla pravda v médiích a firma Porsche nemůže nikoho přinutit prodat akcie za cenu, jaká by se jí líbila a musí platit cenu na burze. A tak od července 2007 zas akcie Volkswagen rostly. Autozávod Porsche chtěl zvýšit podíl na koncernu VW z 30 % na 50 %. Ale P/E 19 u kmenové akcie bylo nevýhodně vysoké a magazín Börse Online nečekal už růst zisku.

Když nějaká firma kupuje velké množství akcií jiné firmy, aby získala ve firmě vliv, je možno vydělat nejvíce s kmenovými akciemi, protože o prioritní akcie ta firma nemá zájem, ty nedávají právo hlasovat na shromáždění akcionářů.

Autokoncern Volkswagen zvyšoval čistý zisk: 2005 +65 %, 2006 +142 %, 2007 +46 %. Za 3 roky od konce 2004 do konce 2007 zvyšoval koncern netto zisk +492 %.

Kmenové akcie VW ST od minima 2005 do maxima 2007 vyrostly +520 %. Koho by to kdy napadlo; za 2,5 roku +520 % s kmenovou akcií Volkswagen. A pak se hledají zázraky u nových emisí akcií IPOs a u malých a exotických akcií, když se dobře a bez rizika vydělá s akciemi velkých německých firem z indexu DAX.

Závod Porsche nakupoval další drahé akcie VW ST na dluh a kmenová akcie Volkswagen rostla. Ta akcie rostla nejvíce +201 % dne 24.10.2008, tehdy se zvýšila hodnota koncernu o 125 miliard euro během jediného dne a kurz dosáhl 635 euro. Druhý nejvyšší denní růst byl +110 % dne 28.10.2008, tehdy se zvýšila hodnota koncernu o 143 miliard euro během jediného dne. Když bylo krátkodobé denní maximum 1.005 euro (nebo 999 euro podle jiného údaje) dne 28.10.2008, byla burzovní hodnota koncernu Volkswagen 296 miliard euro, byl to nejdražší podnik světa a akcie VW ST měla P/E 85. Ten den 24.10.2008, když rostla

kmenová akcie VW ST +201 %, klesala prioritní akcie VW VZ -14 % a index DAX rostl +3 %, bez akcie VW by klesal DAX -9 %. Předražená akcie VW ST tvořila 27 % z indexu a tak se pak její váha v indexu musela uměle snížit na 10 %. Závod Porsche nakoupil 42,6 % všech akcií VW ST a na dalších 31,5 % akcií měl opce, 20 % akcií měla zem Niedersachsen a jen 5,9 % akcií VW zbývalo na burze pro lidi a fondy. Porsche chtěl mít 75 % všech kmenových akcií VW ST, z části koupených na dluh. Exploze kurzu 24.10.2008 a 28.10.2008 však nebyla způsobena masivním nákupem VW ST akcií od Porsche, ale hedgefondy prodaly vypůjčené akcie VW ST, aby je pak levně nakoupily a vrátily majitelům. Spekulace na pokles kurzu – short selling však hedgefondům nevyšla a musely rychle akcie VW ST za vyšší ceny nakoupit. Tím ztratilo 100 hedgefondů rychle přes 30 miliard euro s akcií VW ST. Westdeutsche Landesbank – West LB ztratila roku 2007 v 1. kvartále 243 miliónů euro se spekulací, že prioritní akcie Volkswagen VZ, BMW VZ a Metro VZ vyrostou na kurzy kmenových akcií. Jenže ne, ony se prioritní akcie těm kmenovým nechtěly vyrovnat. A ve 2. kvartále 2007 ta ztráta té West LB banky byla už dvojnásobná a ta banka pak musela být před bankrotem zachráněna sloučením s Landesbank Baden Württemberg – LBBW.

Pan Adolf Merckle byl 5. nejbohatší občan Německa s 9 miliardami euro v majetku a v akciích a s 16 miliardami dluhů u bank, tedy byl spíše mínus miliardář. On byl majitel farmaceutické firmy Ratiopharm, měl 80 % akcií firmy Heidelberg Cement, byl majitel obchodu s léčivý Phönix a majitel výrobce vozidel Kässbohrer. Pan Adolf Merckle ztratil miliardu euro koncem října 2008 spekulací na dluh na pokles kurzu předražené akcie Volkswagen ST, která mu nevyšla. Byla by to hloupost, aby mu banky půjčovaly další miliardu euro, když může prodat firmu Ratiopharm nebo prodat část akcií Heidelberg Cement. Ale 100 hedgefondů ztratilo přes 30 miliard euro spekulacemi na pokles akcií VW ST koncem listopadu 2008. A tak pan Adolf Merckle, když ztratil jednu miliardu euro z jeho 9 miliard, skočil v pondělí 5.1.2009 v 17.30 hodin blízko bavorského města Ulm pod vlak a zemřel ve věku 74 let pro ty akcie Volkswagen.

Prioritní akcie VW VZ rostla od minima roku 2003 do maxima roku 2007 +544 %. Od minima roku 2005 do maxima roku 2007 +457 %. Od vrcholu 2007 se propadl kurz na 1/4 roku 2008. A 2009 už nebyl kurz niž, protože koncem roku 2009 se dostala prioritní akcie VW VZ do indexu DAX.

Kmenová akcie VW ST rostla od minima roku 2003 do maxima roku 2007 +611 %. Od minima roku 2005 do maxima roku 2007 +529 %. Díky silným nákupům akcií VW ST od závodu Porsche rostla akcie i roku 2008 a od minima 2003 do maxima 2008 to byl růst +3 481 % na Xetra. Od vrcholu 2008 se propadl kurz na 1/16 do roku 2010, protože ta akcie byla extrémně předražená s P/E 85 a protože koncem roku 2009 vypadla ta kmenová akcie VW ST z indexu DAX.

18.17 Případ perfektní akcie bižuterie Bijou Brigitte

Bijou Brigitte AG, WKN: 522950, perfektní fundament a ten-bagger. Akcie Bijou Brigitte byla levná, měla 1997 od minimálního do maximálního kurzu roku P/E od 7 do 10, ani 2003 nebyla akcie dražší než P/E 11, teprve 2004 bylo P/E 16 a 2005 P/E 26. Roku 1997 a 1998 bylo P/S 0,5, od 1999 do 2002 P/S 1, pak P/S nad 1. Roku 1997 bylo P/B 1, 1999–2003 P/B 3. Roku 1997 bylo P/C 3, 2002 P/C 6. Od roku 1996 do roku 2006 rostl zisk firmy průměrně o 56 % ročně, tržba o 22 % ročně, cash flow o 42 % ročně, vlastní majetek nebo účetní hodnota akcie o 25 % ročně. Dividendy byly celou tu dobu od 4 % do 14 % z kurzu. ROE bylo v letech 1997–2006 od 30 % do 45 %, vlastní kapitál byl 52 % až 77 % z celkového kapitálu. Od minima dne 24.10.1996 do maxima dne 11.4.2006 rostla akcie za 9,5 roku +10 708 %, to je průměrně +63 % ročně. Na maximum roku 2006 bylo P/E 24, P/S 6, P/B 11, P/C 21 a několik měsíců před tím se mohla předražená akcie Bijou Brigitte prodat, snad prodat hned u P/S 4 nebo P/B 6.

18.18 Případ perfektní akcie Puma – sportovní oblečení

Puma AG, WKN: 696960, perfektní fundament a ten-bagger. Akcie Puma byla levná, měla 2001 od minimálního do maximálního kurzu roku P/E 5 až 13. Roku 2001 bylo průměrné P/S 0,4, P/B 1,2, P/C 5, ROE 22 %. Roku 2004 bylo ROE 48 %, vlastní kapitál v letech 2001 až 2006 byl 44 % až 66 % z celkového kapitálu. Od 2001 do 2006 rostl zisk průměrně o 46 % ročně, tržba o 32 % ročně, cash flow o 46 % ročně a vlastní majetek nebo účetní hodnota akcie průměrně o 43 % ročně. Dividendy byly celou tu dobu od 0,4 % do 2,5 % z kurzu. Od minima dne 28.12.2000 do maxima 11.5.2006 rostla akcie za 5,5 roku +2 715 %, to je

průměrně +82 % ročně. Roku 2006 bylo maximální P/E 20, P/S 2,2, P/B 4,8, P/C 18 a pomalu snad by se brzy už takto drahá akcie mohla prodat.

18.19 Případ turnaround solární akcie Solarworld

Solarworld AG, WKN: 510840, turnaround a ten-bagger. Akcie firmy na zařízení pro solární energii Solarworld AG Bonn už je na burze od roku 1999 a společně s velkým krachem technologických akcií klesla od roku 2000 do roku 2003 na 1/24. Podnik dosáhl roku 2002 ztrátu –0,02 euro na akcii a roku 2003 ztrátu –0,06 euro na akcii, když byl zisk zpětně přepočítán po třech splitech akcie 2005, 2006 a 2007. Roku 2003 pro negativní zisk P/E neexistovalo, ale akcie byla levná pro P/B 0,3 a P/S 0,3. Koncem roku 2003 už byl předpovídaný na rok 2004 pozitivní zisk. Pak byl dosažen zisk: 2004 0,20, 2005 0,51, 2006 1,17 euro na akcii. Akcie rostla z minima 30.4.2003 na maximum 8.5.2006 +15 205 % za 3 roky. Pro očekávaný pozitivní zisk roku 2004 bylo dobré koupit akcii až asi 2.1.2004 a akcie pak rostla od minima 2.1.2004 do maxima 8. 5. 2006 +5 169 % za 2 roky.

18.20 Případ turnaround telekomunikační akcie Mobilcom

Mobilcom AG, WKN: 662240, turnaround a ten-bagger. Telekomunikační firmě Mobilcom roku 2000 zle ublížilo, když ve dražbě za 8 miliard euro koupila licenci pro telefonní přenos UMTS v Německu. Roku 2002 dosáhl Mobilcom ztrátu EPS –52,38 euro na akcii a hrozil mu konkurz. Pak byl Mobilcom zachráněn před bankrotem 12.10.2002, když mu německá vláda zprostředkovala finanční pomoc 400 miliónů euro. A současně byla licence na UMTS zase prodána v květnu 2003. Roku 2002 neexistovalo P/E, roku 2003 bylo P/E 412, roku 2004 P/E 18. Roku 2002 bylo P/B 0,2, roku 2004 bylo P/B 3. Roku 2002 bylo P/S 0,2, 2004 bylo P/S 0,6. Tedy akcie byla levná roku 2002 pro to P/S a P/B, i když ne pro P/E. Akcie Mobilcom od minima 0,76 euro v září 2002 do maxima 19,55 euro v březnu 2004 za 1,5 roku vyrostla +2 477 %. Akcie Mobilcom rostly podobně jako akcie Freenet. Provozovatel mobilního telefonování Mobilcom založil 1998 internetového provozovatele Freenet, 1999 se Freenet oddělil a dal akcie na burzu a Mobilcom si 50 % akcií od Freenetu nechal. V březnu 2007 se sloučily firmy Freenet a Mobilcom dohromady, jejich staré akcie přestaly existovat, spolek se jmenoval nejdříve Telunico, pak se přejmenoval na Freenet a graf nové akcie Freenet se najde tedy jen od března 2007. Graf akcie Mobilcom už se nenajde.

18.21 Někdy se vyplatí drahé akcie lépe než akcie levné

Akcie internetového vyhledávače Google Inc. (GOOG), WKN: A0B7FY se dostala na burzu jako nová emise IPO poprvé dne 19.8.2004 za 100 dolarů extrémně drahá s P/E 68, P/B 9, P/S 8, P/C 26, ROE 15 % až 22 %. Pro to riziko u předražené akcie by stačilo dát jen 20 % až 10 % peněz portfolia na tuto akcii a ihned ji prodat, když by kurz později –15 % klesl. Hloupé by bylo, kdyby ten kurz začal klesat –15 % hned po nákupu akcie. Čistý zisk firmy EPS rostl více než o 100 % ročně, zisk byl 2003 0,41 USD, 2004 1,46 USD, 2005 5,02 USD, 2006 9,94 USD na akcii podle www.morningstar.com. Za 1 rok a 5 měsíců pak vyrostla akcie +372 % na 472 dolarů. Ale není nutné riskovat předražené populární akcie jako Google nebo Apple, protože nepopulární levné akcie z indexu DAX mohou dosáhnout ten samý výnos a bez rizika jako ta akcie Volkswagen v letech 2005–2008.

Já jsem akcie Google nekoupil, protože neměly dividendu a protože jsem byl poučen z nákupu předražených akcií roku 2000. Při nové emisi akcií bez dividend se snaží zbohatnout zakladatelé firmy. Jen asi v polovině případů nové drahé akcie rostou a pak vydělá malý akcionář pár tisíc, ale zakladatel firmy vydělá miliardy a to nechci podporovat. V polovině případů nové drahé akcie od prvního dne klesají, zakladatel firmy zbohatl a akcionáři jsou dlouho v mínus.

19. Moudrosti o akcích, burze, investování a penězích

Výroky, citáty, přísloví, pořekadla, rozumy a nápady od slavných a úspěšných investorů, spekulantů a jiných lidí. Pojď sem, synku, uč se moudrým býti! Toto nejsou vtipy a žerty, často jsou to moudré rady starých a zkušených investorů, které je dobré následovat. Vtipům založeným na lži jsem se snažil vyhnout. Chytří investoři uposlechnou staré moudrosti. V této sbírce moudrostí jsou slova, která vyslovil Warren Buffett, Benjamin Graham, Peter Lynch, André Kostolany, John Templeton, Winston Churchill, autor této knihy – Ladislav Konečný a různí další lidé. Text v závorce nepochází od autora výroku, to v závorce je poznámka nebo vysvětlivka od autora této knihy.

19.1 Warren Buffett

Vezme-li si investor na pomoc profesionály, vydělá jen 80 % toho, co by dokázal sám. (Jestli poradce bere poplatek 20 % z výnosu za rok.)

Investuj na Main Street, ne na Wall Street! (Pozoruj podniky a nestarej se o to, co dělá burza!)

100 dolarů dnes považují za 50.000 dolarů za 30 let. (To dělá průměrný roční růst +23 %.)

Neptej se na kurz akcie, ale na hodnotu, kterou dostaneš! (Vnitřní hodnota akcie musí být vyšší než kurz, když akcii kupujeme.)

Není důležitá cena akcie, ale hodnota, kterou za peníze dostaneš. (Měl bys koupit akcie podniku, kde lze očekávat, že při dosažení jejich spravedlivé hodnoty za 10 let dnešní kurz několik stovek procent stoupne.)

Zbohatne ten, kdo investuje do podniku, který stojí méně, než je hoden. (To může znamenat například P/B pod 1, P/S pod 1, P/E pod 10 a současně podnik musí zvyšovat zisk, tržbu, cash flow a vlastní majetek.)

Koupit akcie protože rostou, to je ten nejhoupější důvod.

Pravidlo 1: Nikdy neztrácej peníze! Pravidlo 2: Nikdy nezapomeň pravidlo 1!

Riziko vzniká, když investoři neví, co činí.

Kdo není ochoten akcie 10 let držet, neměl by ani pomyslet držet je 10 minut.

Nepozoruj burzu, ale podnik!

Kup akcie levně, neprodávej nikdy!

Při nákupu akcií si představte, že bude burza 5 let zavřená a nepůjde akcie prodat! (Je dobré kupovat jen akcie podniku, kterému příštích 5 let důvěřujeme.)

Při klesajících kurzech investoři nic neztratí, jen desinvestoři.

Proč mám kupovat druhou nejlepší akcii, když mohu mít tu nejlepší.

Měj strach, když ostatní jsou chamtiví, buď chamtivý, když ostatní mají strach!

Kdo s malým výdělkem prodá, nedočká se velkého výdělku. Úspěšný investor má hodně trpělivosti, koupí akcii hluboko pod spravedlivou cenou a prodá vysoko nad spravedlivou cenou.

Většina lidí se zajímá o akcie, když se zajímají všichni. Ale nejlepší čas je koupit, když se nikdo o akcie nezajímá.

Máš pravdu, ne když s tebou ostatní souhlasí, ale když tvoje fakty jsou správné.

S dostatkem insider informací a s miliónem peněz může být člověk už za rok ruinován. (Warren Buffett čte názory analytiků, jen když nejsou v novinách žádné jiné vtipy.)

Kdo si koupí od každé akcie několik kusů, nemá portfolio ale ZOO.

Hochu, hochu, kdybych jen jednal podle Bena Grahama, pak bych byl o celý kus chudší.

Učit se z vlastních chyb může přijít draze. Když se z vlastních chyb poučíte, pak ze startovního kapitálu 100.000 máte už jen 10.000 a nízký profit budoucí léta. Když se poučíte nejprve z chyb jiných, pak můžete startovat s 100.000 a budoucí léta můžete mít z akcií profit více než 10× vyšší než v 1. případě.

Nestudujte úspěchy jiných, ale chyby jiných! Čtěte jen knihy, kde jsou popsány také chyby investorů a nejen knihy jen s úspěchy! Je důležité učit se, co člověk musí činit, ale také učit se, co by člověk v žádném případě neměl činit.

Wall Street je jediné místo, kam jezdí lidé v Rolls Royce, aby si nechali poradit od lidí, kteří jezdí metrem. (Warren Buffettovi se zdálo vždycky podivné, že úspěšní a inteligentní lidé, kteří nahromadili velké jmění, se ptají na radu obchodníků z burzy, kteří jsou sami chudí a neschopní si poradit jak zbohatnout a proto zkouší zbohatnout s těmi provizemi od bohatých, které umí na své služby naverbovat a jejich provize stoupají, čím víc těch tipů lidem prodají. Proto se Warren Buffett ani nepodívá, co analytici z Wall Street

píší, neboť jejich prognózy jsou příliš optimistické nebo pesimistické nebo jsou od někoho zaplacení manipulovat kurz akcie.)

Zlato se vyhrabe z díry, pak se roztaví a zahrabe se zase v jiné díře, kde se platí lidem za to, aby to hlídali.

Zlato nemá žádný užitek pro investory.

Deriváty jsou finanční zbraně hromadného ničení.

Opce by se měly zakázat.

Není fair, že díky finančním sázkám jsou statisíce pracovních míst zničeny a celá průmyslová odvětví se zhroutí, i když jsou vlastně úplně zdravá.

Kdo se řídí tipy brokera, může se ptát taky kadeřníka, jestli doporučuje ostříhat vlasy.

19.2 Benjamin Graham

Spekulace se stává v tom okamžiku smrtelná, když ji začnete brát vážně.

Riziko není v našich akcích, ale v nás samotných. Riziko je to, co vidíte v zrcadle. Přeceníte-li, jak dobře svoji investici rozumíte, nebo přeceníte-li svoji schopnost přečkat krátkodobý pokles kurzu, pak nehraje roli, jakou akcii koupíte a jak se akcie na burze vyvíjí.

Trpělivost je nejdůležitější ctnost investora. Největší chyba je usilovat o rychlé peníze. (Daytraders chybují stále.)

Investuj jen do akcií podniku, když jsi si jistý jeho dobrým vývojem příštích 5 let!

Inteligentní investor je realista, který od pesimistů koupí a na optimisty prodá.

Budoucí hodnota každé investice je funkce aktuálního kurzu. Čím více zaplatíte, tím menší bude výnos.

Nejgeniálnější finanční strategie spočívá v tom, nevydat víc, než se přijme.

Dobrý management podniku dokáže dobré kurzy akcií, špatný management špatné kurzy akcií, proto někdy dochází ke konfliktům s vedením podniku. Vedoucí podniku jsou pomocníci akcionářů a správci jejich majetku a podle zákona jsou povinni jednat jen v zájmu akcionářů.

Důvěřujte vašemu vědění a znalostem a když jste přišli k dobrému výsledku, pak jednejte a nečekejte na ostatní!

Technická analýza není věda. Neosvědčila se jako spolehlivá pro docílení výdělků na burze. Nemůže být dlouhodobě úspěšná. Teoretický základ technické analýzy spočívá v chybné logice nebo na prostém tvrzení.

19.3 Peter Lynch

Často není několik let vidět závislost mezi úspěchem podniku a úspěchem jeho akcie, dlouhodobě je závislost stoprocentní. V té počáteční rozdílnosti je klíč k úspěchu. Vyplatí se trpělivost a mít levné akcie úspěšného podniku.

Peníze jsou velký přítel člověka, když je pošleme do práce.

Začneme-li brzy investovat, dosáhneme dne, kdy nás investice uživí. (Dobré je investovat už jako 20-letý, ještě před kupováním auta a před dovolenou v zámorí.)

Mladý člověk má největší kapitál světa = čas. Čas vytváří peníze.

Kdo chce peníze za pár let zpátky, neměl by kupovat akcie.

Nikdy se nezamiluj do nějaké akcie! (Každá akcie jednou zklame. Je dobré dělit stejnoměrně peníze na akcie 6–10 podniků a institucí různých oborů a z různých zemí a kontinentů.)

Akcie neví, že jsem ji koupil. Akcie neví, že vám patří.

Když najdete akcii s trvalým P/C 2, měli byste vzít hypotéku na váš dům a za hotové peníze i na kredit koupit tolik akcií, kolik jich dostanete. (Samozřejmě; podnik musí zvyšovat roční zisk. Nestačí jen, že je akcie levná. A je nutno diverzifikovat a dělit peníze na různé akcie.)

Přezkoumáte-li 50 podniků, najdete 5 podniků s výbornými bilancemi, které profesionálové přehlédli a akcie zůstaly levné.

V každé branži a v každém kraji může pozorný člověk najít velkorysé podniky dlouho před tím, než je objeví profesionálové. (A zrovna tak najdeme ještě před profesionály podceněné akcie podniku, který letos očekává vysoký růst zisku.)

Akcie prvotřídních podniků z branží, o které není právě zájem, nám přinesou později ten nejvyšší výnos.

Kdybych se vyhnul nějaké akcii, byla by to nejžhavější akcie z nejžhavější branže, o které se nejvíce mluví.

Zapomeňte prognózy pro úroky, pro hospodářství, pro dolar, pro olej a prognózy pro burzu a koncentrujte se

na to, co se stane s podnikem, do kterého jste investovali!

Dlouhodobě portfolio pečlivě vybraných akcií překoná vždy portfolio dluhopisů. Portfolio z lajdácky vybraných akcií dlouhodobě nepřekoná ani punčochu peněz pod matrací.

Největší ztráty nevznikly tím, že lidé koupili akcie a ony pak klesly, ale tím, že lidé nekoupili akcie, které pak stouply.

Je-li vše ostatní stejné, pak podnik s rostoucím ziskem +20 % za rok s P/E 20 má mnohem výnosnější akcii než podnik s rostoucím ziskem +10 % za rok s P/E 10. (To asi ale neplatí pro G +60 % a P/E 60. To by bylo také velké riziko, že ten zisk poroste méně, než se čekalo.)

Jen tehdy je laik hloupější než profesionál, když se laik podle profesionála řídí.

Člověk může ztratit 5 % až 10 % kapitálu ročně, když portfolio nebo fond pojistí opcemi proti ztrátě 5 % až 10 % ročně.

U dobré akcie je pokles kurzu jen tehdy tragédie, když se akcie prodá, namísto ji přikoupit. Pro mne je pokles kurzu výhodná příležitost nadějnou akcii přikoupit.

Nejlepší čas koupit akcii je ten den, když jste jako v nějakém obchodě přesvědčeni, že získáte solidní zboží za výhodnou cenu. To je zvláště při korekci kurzu a na konci krachu akcií.

Většinu peněz jsem vydělal ve 3. nebo 4. roce držení akcie.

Když šetříte a ušetřené peníze investujete do akcií, aby vám kapitál rostl růstem kurzu a dividendami, dostanete známku 1. Když celou mzdu utratíte, dostanete známku 3. Když nakupujete byt, auto a další věci na kredit a obírá vás banka o úroky, dostanete tu nejhorší známku 5. (Z peněz musíme dostávat úrok, z peněz nesmíme platit úrok.)

19.4 André Kostolany

Časopisy, televizní vysílání a internetové stránky o akciích jsou jenom zábava. Řídit se podle doporučení k akciím je jistá cesta k chudobě.

Hospodářství a burza se chovají stejně jako pán a pes na procházce. Pán jde pomalu dopředu a pes běží chvíli vpředu a chvíli vzadu. (Při P/E 30 je akcie nebo index před hospodářstvím, při P/E 10 je akcie nebo index pozadu za hospodářstvím.)

Graf akciového indexu má takový smysl jako graf průměrných horeček všech pacientů kliniky.

Kdo nemá žádné peníze, musí spekulovat. Kdo má trochu peněz, nesmí spekulovat. Kdo má hodně peněz, může spekulovat.

Kdo to umí, vydělává dostatek peněz s akciemi. Ti ostatní radí jiným jak vydělat s akciemi a píšou knihy.

Kdyby byla spekulace na burze lehká, nebyli by dělníci. Každý by byl spekulant.

Důvodem spekulace je touha rychle bez práce vydělat hodně peněz.

Spekulanti sází na zprávy a události, které jsou napsány od žurnalistů.

Když všichni spekulují s jednou akcií, většinou se to nevyplatí.

Zprávy nedělají kurzy, ale kurzy dělají zprávy.

Když kurzy rychle stoupají, koupí hlupáci. To už bude brzy čas akcie prodat.

Když kurzy klesnou, je nutno koupit, protože hlupáci v panice prodávají. (Je nutné ale počkat s nákupem na začátek růstu akcie.)

Koupit, když ostatní prodávají a nechtějí! Prodat, když ostatní kupují a mají o akcii veliký zájem!

Vzít, když ostatní chtějí dát. Dát, když ostatní vezmou.

Na burze polopravda znamená celou lež.

Často musí člověk na burze zavřít oči, aby mohl lépe vidět.

Z výdělků na burze patří 1/5 spekulantům a 4/5 brokerům a bankám.

Rozdíl mezi burzou a tramvají? Na burze se nezvoní k nástupu do investice a k výstupu z ní.

Za rozjetou tramvají a rychle rostoucí akcií se nesmí utíkat. Jistě přijde brzy jiná příležitost.

Kdo se spokojí s malým ziskem na burze, není hoden velkého.

Investor investuje dlouhodobě a kolísání kurzu ho nezajímá. Spekulant má představy brzkého vývoje kurzu.

Hráč nepřemýšlí, ale následuje trendy nebo tipy.

Kurzy akcií reagují z 10 % na fakty, 90 % je psychologie. (Ale často je lepší koupit radši levné akcie nezadluženého podniku se stoupajícími zisky. Jenom mladé biotechnologické firmy zisky nemají a žijí z příspěvků a z prodeje akcií.)

S úspěšnými investory a s úspěšnými spekulanty nelze mluvit o akciích a nelze mluvit o strategiích, protože

by mnohé z jejich řečí mohly negativně ovlivnit náš úspěch s akciemi.

Jakmile se největší pesimisté obrátí v optimisty, musí se burza co nejrychleji opustit.

Cyklus pohybu burzy: korektura – pozitivní změna nálady – pozitivní přehánění – korektura – negativní změna nálady – negativní přehánění – korektura.

Nemohou-li kurzy dále stoupat, musí klesat.

Než vznikne boom a po krachu panuje velké ticho. To co se děje mezi nimi, je jen hluk bez velkého rozumu.

Burzovní akciový tip, rating nebo doporučení analytiků je úmyslně falešná informace vzbuzující zájem o akcie, které autor tipů nebo jeho klient chce výhodně prodat.

Hausse je v panice narozena, roste ve strachu, dozrává v optimismu a zemře v euforii. (Hausse je dlouhodobý růst většiny akcií.)

Nelze se spolehnout a jednat podle burzovní fámy.

U akcií nelze důvěřovat ani radě vlastního otce.

Kdo není schopen si vytvořit vlastní mínění a rozhodnutí, ten nesmí na burzu.

Celá burza závisí jen na tom, jestli je více akcií než idiotů, nebo více idiotů než akcií.

Nikdy nevěř tomu, že ti, kdo dnes kupují nebo prodávají jistou akcii, toho o té akcii vědí víc než ty! Často jsou to jen větší blázni nebo hlupáci než ty. (Ani když zrovna dnes kupují manažeři fondů nebo banky a pojišťovny akcie, my nekoupíme to samé ten samý den. Oni ale musí občas rozdělit peníze na akcie a nejsou to peníze jejich, ale peníze klientů.)

I dobrý spekulant může být léta bezúspěšný.

Pro vývoj kurzu není důležité, co se dnes děje. To už je v kurzu obsaženo. Důležité je, co se bude dít zítra a pozítří.

Computer nám oznámí jen to, čím byl nakrmen. Byl-li naplněn hnojem, zase jen hnůj z něj vyleze.

Všeobecné mínění na burze nemá cenu ani cent.

Nejtěžší věcí na burze je mít vlastní mínění a dělat opak toho, co činí většina.

Ono je jednodušší jednat podle mínění gurů, než si sám lámat hlavu. Ale zkus sám přemýšlet a najdeš v tom opravdové potěšení! Každý může časem nabyt znalostí, ale sám myslet je vzácný dar přírody.

90 % spekulantů na burze nemá žádné myšlenky ani úvahy, většinou jen následují stádo.

Kdo chce dobře spát, koupí obligace. Kdo chce dobře jíst, dá přednost akciím.

Když burza na dobré zprávy už nereaguje, burzu opustit! Když špatné zprávy přestanou působit, zas akcie koupit!

Banka není tvůj přítel.

Peníze na burze nedělá člověk hlavou ale zadkem. (Mimo velký dvouletý krach akcií, je dobré akcie držet alespoň 4 roky.)

Nikde na světě nepotká člověk tolik hlupáků na metr čtvereční jako na burze.

Moje srdce leží nalevo, moje hlava napravo, moje peněženka ani vpravo ani vlevo, ale už je dávno v Americe.

Směje-li se manažer fondu, pak pláčou klienti.

Působ burzy působí také na diváky a ti mají často větší úspěchy než ti staří profesionálové. Někdy z předtuchy, někdy ze štěstí, ale často díky jejich trpělivosti.

Čtenáři nevěřte guru, zcela jedno, co slibuje!

Klienti nevěřte makléři, zcela jedno, co slibuje!

Seriózní investoři by neměli vzít hedgefondy ani kleštěmi.

Nevýhoda akciové investice je, že investor může denně sledovat kurzy jeho akcií a mnohý to k jeho největší škodě také činí.

Stoupá-li burza, přijde publikum, klesá-li burza, odejde publikum.

Bez zkušenosti na burze je těžké mít dobré nervy.

Neexistuje dobrý finanční ministr, jen špatný nebo ještě horší.

Spekulant musí jako krokodýl spát s otevřenými očima.

Často burza reaguje jako opilý, pláče při dobrých zprávách a směje se při špatných.

Čtení grafu akcií je věda, která marně hledá, co vědění dokáže.

Ztráty bank budou zestátněny, výnosy bank budou privatizovány.

Vypněte televizi, abyste si zachovali jasnou mysl! Zůstaňte klidní, i když to je těžké v turbulentních časech!

Stoupají-li rychle kurzy, kupují ti hlupáci, já je nazývám slabé ruce. Pak musí člověk prodat. Když se burza

zhrouť, pak se musí koupit, protože hlupáci prodávají.

Né na vlastní chytrosti, ale na hlouposti těch ostatních vydělá úspěšný investor.

Na burze 2 krát 2 nejsou nikdy 4, ale 5 mínus 1. Člověk musí mít jen ty nervy a peníze to mínus 1 vydržet.

Kdo se bojí každého rizika, měl by se burze a akciím vyhýbat.

19.5 Ladislav Konečný – autor této knihy

Nedávej peníze daňovému poradci tvého šéfa, který by ti chtěl vydělat 10% ročně! Pravděpodobně tvoje peníze už nedostaneš zpátky.

Dlouhodobý investor nesmí reagovat na rating analytiků. Krátkodobý spekulant může reagovat na rating analytiků, ale až za týden a reagovat jen opačně, než analytici oznamují. Při ratingu sell se akcie často dobře vyplatí. Rating buy často nesprávně dostane akcie příliš drahá nebo akcie podniku s poklesem zisku.

Dělej si svůj vlastní fond z akcií starých, velkých, západních podniků s dobrou dividendou, s rostoucí tržbou!

Investor si dělá starosti před nákupem akcie a po nákupu akcie už akcii zapomene a celý rok kurz nevidí.

Trader si dělá starosti až po nákupu akcie, protože musí rychle prodat, když akcie několik procent klesne, nebo několik procent vyroste.

Pro investory kupující už léta akcie na několik let s nákupem akcií starosti skončí. Oni už mají důkladně akcie vybrány a všechny peníze uloženy v akciích, už se nestarají, který den koupit. Většinu akcií pár let přikupují, dokud podniky zvyšují zisky a dokud nejsou jednotlivé akcie nebezpečně předražené.

Začátečníci, traders a spekulanti se moc nestarají o to, jakou akcii koupit a teprve s nákupem akcií začnou mít starosti. Oni každý den sledují kurzy a při poklesu akcie rychle prodávají.

Kvůli pozitivní zprávě o podniku v tisku nelze koupit jeho akcie! Je nutné kontrolovat, zda podnik očekává letos a příští rok aspoň 20 % růst zisku a zda je akcie fundamentálně levná!

Kvůli negativní zprávě o podniku v tisku nelze prodat jeho akcie, když vidíme v internetu a v tisku, že podnik očekává letos a příští rok aspoň 20 % růst zisku a akcie je fundamentálně levná!

Když nám levné akcie klesly na polovinu, těšíme se, že můžeme kvalitní akcie levně přikoupit.

Akcie za 100 € je někdy levnější než akcie za 1 €. Záleží na výšce P/E, P/B, P/S, P/C a růstu tržby podniku.

Tak dlouho nějaký nápad zde budete považovat jen za žert, až sami zažijete, že je to tak a vážná věc.

Namísto ponožek dávejte dětem k Vánocům několik kvalitních starých velkých západoevropských a amerických akcií na jejich konto, ať získají zájem o investice a dojdou pak k důchodu s miliony! Také Warren Buffett dával dětem akcie namísto dárků.

Jestliže jsi z obce, ruce pryč od opce!

Nikdy se nedívej na grafy akcií na černém podkladě! Budeš to vidět s investicí černě a smutně.

V lednu, dubnu, červenci a v říjnu oznamují podniky bilance za minulý kvartál. Je vhodné koupit akcie podniku s dobrou bilancí už před očekávanou dobrou zprávou. Zisk za minulý kvartál nezaslouží žádnou reakci. Jen příští kvartál a příští rok je důležitý. Jestli podniku škodí konkurence a neumí zvyšovat dostatečně zisk, špatná zpráva o zisku minulý kvartál může srazit akcii -20 % za den. Takové akcie ale nekupujeme.

Když seženeš peníze na jednu ze dvou naplánovaných akcií, kup nejdříve tu, která už roste. Je ještě čas koupit tu, která dosud neroste. Většinou budou pokračovat i nadále, ta jedna do kopce, ta druhá vodorovně.

Kdyby vláda nebo banky rozhodly několik hodin před otevřením burzy o záchraně nějakého podniku před bankrotem, akcie nekupujme ihned, otevírací kurz akcie může být už příliš vysoko a během dne už zase může klesat! Dobré je počkat s nákupem 3 až 14 dní, až se akcie uklidní a začne růst zdravě.

Jestliže rostou stovky procent za rok akcie vysoce zadluženého podniku, protože umírající podnik byl před zkrachováním zachráněn, ale letos i příští rok očekává podnik vysoké ztráty, ten výdělek s akciemi nezávidíme spekulantům, kteří nedbají na dobrý fundament!

Začne-li se na burze prodávat nová akcie, na každého se nedostane a akcie je předražená. Většinou pak kurz týden klesá. Je dobré aspoň týden počkat s nákupem akcie.

Je lehké prodat lidem akcie a fondy, když se jim ukáže, jak vysoko už vyrostly. Mohou být ale na začátku hlubokého propadu. Na pár let koupit jen akcie podniku, který očekává letos více než o 20 % vyšší zisk než vloni, když P/E akcie je pod 15, P/S pod 2, P/B pod 2! Bohužel, očekávaný zisk podniku letošní rok a příští rok v magazínech a na internetových stránkách analytici každých pár měsíců upravují a z letošního růstu zisku očekávaného v lednu se může stát v prosinci i pokles zisku. Růst akcie zobrazuje růst zisku podniku. Nevypálí se koupit rychle a vysoko vyrostlé akcie, které musí zase klesnout, když zisk podniku roste pomaleji.

75 % až 80 % času akcie rostou. Takže po obvyklém dvou- až tříletém krachu by mohly akcie 4 až 7 let stoupat. Většinou rostou akcie bez velké korekce 4 roky od extrémně hlubokého dolíku. V hausse = v býčím trhu 3/4 akcií roste a v baisse = v medvědím trhu 9/10 akcií klesá. Během velkého tříletého krachu všech akcií je riskantní kupovat některou z těch mála akcií, které rostou. Raději počkat na všeobecný růst akcií.

Během zvyšování úroků centrální banky FED americké akcie většinou vždycky rostly, 1988, 1994, 1999 i 2005. Neplatí tedy častý názor, že zvyšování úroků provází pokles akcií. Naopak; růst úroku svědčí o růstu hospodářství, který provází růst akcií.

Každou velkou chybu je nutné jednou udělat: Prodat rostoucí akcie příliš brzy. Koupit draze akcie s P/E 100. Nekoupit akcií z DAXu s PEG 0,3. Když nás to bude léta mrzet, budeme to stále pamatovat a už to nikdy nebudeme opakovat.

Nejznámější krátkodobí akcioví spekulanti byli několikrát v životě bez peněz, zatímco nejznámějším dlouhodobým akciovým investorům miliony většinu let přibývaly. Studujme tedy fundamentální analýzu a vyberme si pak levné akcie starých, velkých podniků a bank z EU a z USA, které zvyšují zisk!

Když se po třech letech začne dobře vydělávat s akciemi, je možno si teprve peníze na akcie vypůjčit. Ale kredit je nutno splácet jen malou částí ze mzdy ze zaměstnání. Nelze splácet kredit z výdělků s akciemi, který je značně nepravidelný. Snad bude pak roční růst našeho kapitálu v akciích nebo dividendy vyšší než ta ztráta s úroky za kredit.

Není dobré kupovat akcie podniku, od kterého se nenajdou ve více médiích fundamentální hodnoty akcie. Brát údaje jen z jedné stránky, to nestačí.

Když analytik veřejně publikuje rating buy, privátně kamarádům může radit ty šrot akcie nekupovat.

Úkolem analytiků je pomoci investorům – pomoci investorům od peněz.

Agentury analytiků založili v USA židé, aby pomohli podnikům prodat akcie a aby lidi s jejich falešnými doporučeními obrali o peníze: Goldman, Lehman, Bernstein, Oppenheim, Salomon, Schwab, Warburg.

Jestli mi ty akcie neporostou, tak dojdou na burzu s holí.

Považujte Evropu za Spojené státy evropské, tak jako jsou Spojené státy americké! Můžete bydlet kdekoliv. Narodit se na východě Evropy, pracovat uprostřed evropských států, důchod strávit na jihozápadním pobřeží Spojených států Evropy.

Krize a krach znamenají ztrátu jen pro ty, kdo prodávají se ztrátou akcie a fondy. Krize znamenají výnos pro ty, kdo nakupují levně akcie a fondy.

Kdo chce vydělat s akciemi a fondy, bude denně ovlivňován automatickými systémy a tisíci hlupáků a zbabělců, kteří prodávají klesající akcie a fondy, bude i pár let v mínus s kapitálem kleslým na 1/2, než dosáhne konečně očekávaný výnos. Nutné je mít jen levné akcie od podniku s rostoucím ziskem a s nadprůměrnou dividendou a neprodávat akcie se ztrátou.

Největší nepřátelé investorů jsou pesimisté, američtí ekonomové, analytici a proroci krachu a krize. Nereagovat na jejich slova! Oni jsou za jejich slova placeni od hedgefondů, nebo chtějí vydělat s vlastní spekulací na poklesu kurzu akcií, nebo se chtějí proslavit, aby pak vydělali s jejich nesmyslnou knihou o krachu akcií nebo o krizi hospodářství.

Proces jednoduchého zbohatnutí na burze dlouhodobým držením levných akcií od zdravého a rostoucího podniku byl jen na dva roky přerušen velikou finanční krizí 2007–2009.

Dejte na rady makléřů a budete v maléru!

Value investor je šťastný, že mu patří banka Wells Fargo a BNP Paribas, že mu patří elektrárna Ibedrola, že mu patří telekom AT&T, že mu patří koncerny BASF, BHP Billiton, Johnson & Johnson, Procter & Gamble, Royal Dutch Shell a Sanofi. Jakmile už nebude jejich šťastný majitel, pak ty akcie s výnosem na burze prodá. Nejprve ale dostane tisíce euro dividend. Zatímco trader rychle nakupuje nějaký ticker ABC nebo ABD nebo ABE a když se splete v písmenku a koupí omylem ticker ABF, pak se vůbec nic nestane, vždyť ten ticker ABC jako ABF zas za hodinu prodá s malou ztrátou nebo s malým výdělkem.

Technický analytik, to je něco jako lhář. Trader, to je něco jako lhář a výtaha. Je-li někdo trader (obchodník), tedy mu přejme upřímnou soustrast a litujme ho! A trader veterán, to už je invalida na vozíku s akciemi zdravotně poškozený.

Pomocí stop loss orderu od žurnalistů navedený amatérský investor klesající akcie ztratí s malou ztrátou, když je mohl prodat za dva roky s výnosem 100 %.

Chtěli jste koupit nebo koupili nějakou akcií za 6.000 euro, s někým o tom mluvíte a on vám tu akcií zprotiví tak, že ji nekoupíte nebo záhy prodáte a ona pak rostla +100 % za půl roku a ta diskuse s hlupákem s

univerzitou vám zabránila vydělat. Když najdeme atraktivní akcii podle dobrých bilancí podniku minulých 5–10 let a očekávaného růstu zisku příští dva roky a výhodných fundamentálních hodnot akcie, je nutno vyhybat se diskusním fóřům, nikoho se na tu akcii neptat a nereagovat na špatné zprávy o podniku! Jinak nám tu atraktivní akcii někdo zprotiví tak, že prodáme nebo nekoupíme. A mohla nám ta akcie přinést stovky procent za 7 let. Nikdo toho neví o akcii více než my sami, když jsme viděli víceleté bilance podniku a dnešní fundamentální ohodnocení té akcie.

Jen hloupé a škodlivé žerty za účelem manipulace kurzů si dělají z lidí tito kabaretisté a proto by neměl nikdo jejich slova publikovat: Jim Rogers, Jim Cramer, George Soros, Nouriel Roubini, Joseph Stiglitz, Paul Krugman, Alan Greenspan, Ben Bernanke, Marc Faber, Roland Leuschel, Robert Prechter, Nassim Taleb, Günter Hannich.

Od analytiků mne zajímá jen, jak vysoké pokuty a jak dlouhé vězení dostali od soudu za jejich rating. Většina lidí se bojí akcií, nechťejí s akciemi ztrácet peníze. Snaží se uhádnout 6 správných čísel lota a během života jsou z těch malých vkladů velké ztráty peněz. Nebo ztratí 100 euro už s jedním losem loterie. Ale akcie koupené levně jsou bezpečná investice, pokud se jedná o velké staré podniky, které zvyšují zisky. Totální ztráta peněz není možná. Investice může být pouze několik let v mínus, však chodí z ní každý rok dividendy. Na výdělek je nutné i 10 let čekat, ale ten člověka nemine.

19.6 Různí autoři

Od chlapa s plnicím perem můžete být rychleji o peníze okradeni než od chlapa s pistolí. Bo Diddley
S penězi je to jak s toaletním papírem. Když je člověk potřebuje, je to naléhavé. Upton Beall Sinclair
Investice do znalostí přináší nejlepší úroky. Benjamin Franklin

Investujte do akcií vždy velké sumy! Nezbohatnete, když vyděláte +100 % s 1.000 euro. Zürich Axiom
Když se pro diverzifikaci rozdělí peníze na akcie, dluhopisy a zlato, vyrovnají se výdělky se ztrátami a nezbyde žádný výdělek, investovaný kapitál zůstane stejný. (Jen akcie přinesou bohatství.) Zürich Axiom
Nedbejte na mínění většiny! Pravděpodobně se mylí. Zürich Axiom

Buďto pracujeme za peníze, nebo peníze pracují za nás. Bernard M. Baruch

Kdo celý den pracuje, nemá čas vydělat peníze. John D. Rockefeller

Na burze je možno vydělat velké sumy. Ale ne nákupy a prodeje. Veliké zhodnocení kapitálu dosáhne trpělivý investor. Kupte kvalitní akcie, když jsou kurzy dole a už nedejte akcie nikdy z ruky! Většina lidí tento jednoduchý základ nechce pochopit. (Kupují příliš pozdě a prodávají příliš brzy.) Jean Paul Getty
Koupit až když se myslí, že se vyhneme riziku, znamená mnohdy koupit příliš pozdě. Jean Paul Getty
Měl jsem akcie, ty tak špatně běžely, že jsem byl rád, že se u nuly zastavily. (Štěstí, že neklesly pod nulu.)

Jim Cramer

Žádné peníze nejsou užitečnější použity než ty, o které jsme byli ošizeni, neboť za ty jsme koupili chytrost.

Arthur Schopenhauer

Kde je hodně peněz ztraceno, je možno i mnoho vydělat. Johann Wolfgang Goethe

Burza je jako páternoster. Není nebezpečné projet sklepem, člověk musí jen zachovat nervy.

John Kenneth Gallbraith

Kdo kupuje stejné akcie jako ostatní, dosáhne stejné performance jako ostatní. John Templeton

V době největšího pesimismu a nezájmu o akcie je nejlepší čas akcie koupit. V době největšího optimismu a největšího zájmu o akcie už bude brzy čas akcie prodat. John Templeton

Jediný investor, který nemusí diverzifikovat, je ten, který investuje vždy 100 % správně. John Templeton

Nelze za penězi utíkat, ale jít penězům naproti. Aristoteles Onassis

Nekupuj akcie, o které je velký zájem! Když všichni hledají zlato na stejném místě, mají malou šanci něco najít. Gottfried Heller

Hin und her macht Taschen leer. (Časté obchodování s akciemi vyprázdní kapsy. Aktivní management akciového portfolia přináší kupodivu většinou nižší růst kapitálu, než roste akciový index. Akcie by se měly držet několik let.) Franz Kafka

Pro někoho je stará košile již bohatství. Jiný je s deseti miliony chudý. Franz Kafka

Nesmíte se dívat na vlny kolem, ale na obzor, jinak se vám udělá špatně. Princ Al Waleed Bin Talal

Znát správný okamžik pro nákup a prodej je už polovina úspěchu. Lepší je koupit špatnou akcii ve správný čas, než koupit dobrou akcii ve špatný čas. Thomas Mann

Jde-li o tvé peníze, důvěřuj jenom jedinému člověku – tobě samotnému! (Neptej se na akcie!) Tom Gartner

Když se všichni experti shodují, je nutno být na pozoru. Bertrand Russell

Akcie rostou ze dvou důvodů: 1) Akcie rostou pro popularitu a to tak dlouho, až nějaký expert tu bublinu nechá prasknout. 2) Akcie rostou pro růst zisku podniku a to tak dlouho, až začne zisk podniku klesat.

Larry Williams

Když stoupne P/E indexu Dow Jones na 30, pak jsou problémy za dveřmi. (A pak je nejlepší všechny americké a západoevropské akcie prodat a 3 roky nekupovat.) Larry Williams

Dlouhodobě nejméně klesají akcie s dobrým výnosem dividend, s dividendou rozdělenou na 2–4 roční platby. Protože hodně lidí žije z dividend a akcie při krachu neprodávají. Larry Williams

Posledních 30 let rostly akcie s dividendou z indexu S&P 500 2× víc než akcie bez dividend. Larry Williams

Neúspěch inspiruje vítěze, ale neúspěch zničí zbabělce. Robert T. Kiyosaki

Bankrot je krátkodobý, ani chudoba nemusí být věčná. Robert T. Kiyosaki

Peníze musí cirkulovat, má-li z nich být užitek. John Law, 1705

Nikdo neplánuje bankrot, spíše se zkrachuje, protože plánování chybí. Charles L. Minter

Chytrý muž nedělá všechny chyby sám. On nechá také ostatním šanci. Winston Churchill

Expert je člověk, který později přesně může říci, proč se jeho prognóza nesplnila. Winston Churchill

Věř jen statistiky, které jsi sám zfalšoval! Winston Churchill

Mnozí považují podnikatele za prašivého vlka, kterého by měl člověk zabít. Jiní míní, že je to kráva, kterou mohou nepřetržitě dojit. Jen málokdo v něm vidí koně, který táhne vůz. Winston Churchill

Lidé mající miliony jsou buďto hledáni od policie, nebo chráněni od policie. (Příjemné je mít jenom tolik peněz, abychom neměli strach.) Fritz de Crignis

Když je člověk mladý, myslí, že peníze jsou všechno a když je starý, zjistí, že to bylo všechno. Oscar Wilde

Bohatý se nestane člověk z peněz, které vydělá, ale z peněz, které neutratí. Henry Ford

Vyloupení banky je iniciativa diletantů. Skuteční profici založí vlastní banku. Berthold Brecht

Člověk musí být odvážný a opatrný, chce-li dosáhnout velkého jmění a dosáhl-li jej, potřebuje 10× tolik rozumu, aby mu to jmění zůstalo. Nathan Mayer Rothschild

Nechci hodně dobrých investic. Chci jich jen několik, nicméně výjimečných. Philip Fisher

Udáš-li kurz, neříkej k tomu čas, udáš-li čas, neříkej k tomu kurz a když jsi měl jednou pravdu, stále to nechávej vědět ostatní! Gottfried Heller – Jak se stát guru.

Nejhorší chyby dělá člověk s úmyslem nějakou chybu napravit. Jean Paul

Když spekulujete, ztratíte všechny vaše peníze. Myslete stále na to! Alfred H. Newburger

Kdyby investoři usilovali o výnos 12 % ročně a ne o 50 % týdně, byly by jejich dlouhodobé výsledky o moc lepší. Charles Dow, 1890

Value investor by měl platit jen za to, co vidí a ne za to, co doufá. Charles Brandes

S penězi si člověk nemůže koupit žádné přátele, ale dostane prvotřídní nepřátele. Spike Milligan

S prací se stal z opice člověk a s penězi se stal člověk zas opicí. Matthias Scharlach

Problémy s penězi jsou lepší než problémy bez peněz. Malcolm Stevenson Forbes

Nedostatek peněz je kořen všeho zla. Mark Twain

Bankéři jsou lidé, kteří ti za dobrého počasí půjčí deštník a chtějí ho zpátky, jakmile začne pršet. Mark Twain

Když existuje pro akcii už několik ratingů sell nebo doporučeních prodat, pak akcie nemůže jinak než stoupat. Když vychází už 5. rating sell, už se pravděpodobně začíná akcie zotavovat. Stephen T. McClellan

Vlastenec musí být vždy připraven bránit svou zem proti své vlastní vládě. Edward Abbey

Peníze bez rozumu je vždy nebezpečná věc. Napoleon Hill

Akciová společnost je podnik, ve kterém vedoucí zaměstnanci činí, jako by patřil jim. Akciová společnost je rafinované zařízení k osobnímu obohacení bez osobní zodpovědnosti. Ambrose Bierce

Burzovní makléř je někdo, kdo peníze lidí tak dlouho investuje, až jsou celé spotřebovány. Woody Allen

97 % toho, co se povídá o burze, měli byste nejlépe ihned zapomenout. Henry Blodget

Warren Buffett je sice skvělý investor, přesto byste neměli zkoušet činit to samé jako on. Henry Blodget

Stock picking je nejjistější cesta váš kapitál co možná nejrychleji zničit. Henry Blodget

Ignorujte většinu a především ignorujte experty! Henry Blodget

Nezkoušejte překonat index! Henry Blodget

Investice by měla být dlouhodobá vazba, neboť krátkodobé obchodování znamená hrát ztrátovou hru. Pro poplatky a daně. Také nekupuješ a neprodáváš tvoje auto nebo ledničku 50× za rok. Pat Dorsey

Základní investiční proces je jednoduchý: analyzuj společnost a odhadni hodnotu akcie! Investovat úspěšně

znamená koupit skvělé podniky za výhodnou cenu. Nejskvělejší podnik je špatná investice, je-li koupený za příliš vysokou cenu. Stále měj v paměti, že je jedno, co akcie udělala od doby, kdy si ji koupil! Pat Dorsey

Recese je, když o práci přijde soused. Deprese je, když přijdeš o práci ty. Harry Truman

Když je vláda finančně závislá na bankéřích, jsou to oni a nikoli hlavy vlád, kdo je pánem situace, protože ruka, která dává, je výš než ruka, která bere. Finančníci postrádají vlastenectví a mravnost, jejich jediný cíl je výnos. Napoleon Bonaparte

Peníze hrají největší roli v určování směru historie. Karl Marx

Dejte mi možnost tisknout a ovládat peníze národa a nebude mě zajímat, kdo tvoří zákony! Mayer Amschel Rothschild

Peníze jsou nové otroctví, které se od toho starého liší skutečností, že je neosobní, není žádný lidský vztah mezi pánem a otrokem. Lev Tolstoj

Lidé jsou léta obětí falešné ideologie: Finanční branže předpisuje státu, co musí dělat. Stát, který se tomu podřídí, dostane problémy jako ta krize 2007–2009. Oskar Lafontaine

V USA má investiční bankéř Henry Paulson jako finanční ministr ukázat cestu z krize. To je jako kdyby šéf drogové mafie byl vedoucím komise proti obchodu s drogami. Oskar Lafontaine

Není žádných pochyb, že Alan Greenspan má celosvětovou finanční krizi na svědomí. Joseph Stiglitz

Alan Greenspan krizi vynalezl. Wolfgang Gerke

Greenspanova politika sama bubliny vytvořila. William Fleckenstein

Za každým velkým majetkem se skrývá zločin. Honoré de Balzac

Který bankéř dobrovolně spustí kalhoty a prosí o pomoc. (Tím myslel autor, která banka by chtěla pomoci miliardovým kreditem od centrální banky.) Hermann Otto Solms

V socialismu se nejprve zestátnilo a pak ruinovalo. Naproti tomu v kapitalismu je nejprve ruinováno, aby se pak zestátnilo. Erwin Pelzig = Frank Markus Barwasser

Stát není tvůj přítel. Bruno Bandulet

Cynik je člověk, který zná cenu všeho, ale nezná hodnotu ničeho. (Cynik bez ohledu, studu a citu zesměšňuje a zpochybňuje hodnoty.) Oscar Wilde

Investiční bankéři jsou prohaní, arogantní komedianti, kteří jejich lásku k penězům staví nade vše a sami sebe za ni prodají. Anne T.

Zkušené makléři, vyřizující spekulace s opcemi pro klienty, ti se sami privátně opcí ani nedotknou. (Neriskují.) André Köttner

Nekoukejte tolik na televizi a více toho prokouknete! Andreas Clauss

Televize není pravda. Televize je jen pitomý zábavní park. Televize je cirkus, karneval, cestující tlupa akrobatů, vypravěčů, tanečníků, zpěváků, žonglérů, krotitelů lvů a fotbalistů. Je to byznys na zabíjení nudy. A vy u ní sedíte den za dnem, noc za nocí. Peter Joseph

Kdo každý měsíc ušetří 100 euro bude za 500 let milionář. To je hezké. 500 let – žádný problém. Kde ale mám vzít každý měsíc těch ztracených 100 euro? Chin Meyer

Když se všechno vypočítá, nic se pak nepodaří. Romano Prodi

Pojištění nám nepřinese žádné peníze, když máme štěstí. Nejlepší ochrana je tedy bujné portfolio akcií. (Pojištění nám přinese peníze, jen když nás potká neštěstí. My však potřebujeme peníze a štěstí současně, proto je pojištění nevhodná investice.) Jonathan Clements

Bez dluhu nic nefunguje. Šetřivost nás nedělá bohatší, ale chudší. Dluhy jsou olejem v soukolí tržního hospodářství. Čím větší dluh, tím lépe. Současný blahobyt by nebyl možný bez vynalezení kreditu. Naše celé bohatství vzniklo pomocí dluhů. Thomas Strobl

Euro je jedna z největších vymožeností lidstva. Jamie Dimon, šéf J.P. Morgan Chase

Euro je úspěšná věc, ale dolar je šrot měna. Walter Wittmann

Skutečně užívat si může člověk jen ty peníze, které pracně vydělal. Ale když je pracně vydělává, nemá čas si je užívat. Aldous Huxley

Akciové portfolio by mělo být sestaveno jako fotbalové mužstvo. K tomu jsou potřeba nejen útočníci, ale i dobré střední pole a silná obrana. Gottfried Heller

19.7 Neznámí autoři

Na burze je možno vydělat více než 1 000 %, ale je možno jen 100 % ztratit.
Tvoje peníze nejsou ztraceny. Jenom je má někdo jiný.

Kdo chce získat určitě 40 %, nekoupí si akcie ale alkohol.
 Když všechny akcie hluboko klesají, je možno dostat 40 % jedině v alkoholu.
 Úspěšný burzián nevydělá na vlastní chytrosti, ale na hlouposti jiných. (Ale vlastní inteligencí se vydělá spolehlivě a více. Mysli na strategii Warrena Buffetta!)
 Investujte do akcií inteligentně a nebudete mít na burze konkurenci!
 Panika na burze vznikne, když se v burzovním sále objeví medvěd.
 Nevíme-li si rady, uvážíme, jak by se zachoval začátečník a pak uděláme opak toho!
 Vydělávat s akciemi znamená pokoušet se ostatní okrást o peníze, zatímco ostatní se pokouší okrást mne.
 S úroky se snaží banky náš kapitál urazit.
 Volte akcie tak důkladně, jako byste měli za celý život jen 20 voleb, jen 20 akcií dovoleno!
 Nedělej si ze žádné akcie přítele! Jako přítele si poříd' psa!
 Uděláme více peněz, když nic neděláme. (Je myšleno: kvalitní akcie neprodáváme, ale léta držíme.)
 Kupujte akcie jako cokoliv v obchodech, když je zvláštní nabídka za sníženou cenu!
 S akciemi se vydělá vždýcky. Jednou vyděláš ty a jindy zas ti ostatní.
 Při P/E 30 musí podnik 30 let pracovat, aby vydělal na dnešní cenu akcie, kdyby byl čistý zisk podniku každý rok stejný.
 Míra úspěšnosti insiderů při obchodech s akciemi leží u 33 %. Hodit si minci je tedy s 50 % jistější, než napodobit insidery při obchodování s akciemi.
 Kdyby investor vždy investoval do akcií, kterým analytici předpovídají žádný nebo nepatrný růst = rating sell, měl by průměrný roční výnos 30 %. Kdo by vsadil na nejoblíbenější firmy s nejlepšími prognózami, měl by průměrný výnos jen 9 % ročně.
 Ideální míry 90–60–90 vyžadují také ženy od mužů. 90 let starý, 60 milionů na kontě a zbývá mu jen 90 dní života.
 Nic neroste pořád, ale pořád něco roste.
 Největší chyba mnohých spekulantů je touha co nejrychleji zbohatnout. Ale Řím také nebyl postaven za den.
 Nic neomámí rozum tolik jako vyhlídka vydělat bez námahy peníze.
 Jak rychle zchudneme? Když se pokusíme s akciemi rychle zbohatnout.
 Jak přijdeme k malému jmění na burze? Když začneme spekulovat s velkým jměním.
 Úspěch s prvními akciemi v životě může být škodlivý! Člověk je pak lehkomyslný, vytahuje se a riskuje se všemi penězi na jedinou akcii, nebo si vypůjčí peníze na akcie. Nebo si koupí opce. A pak je katastrofa nevyhnutelná. Kdo hned na začátku vyhraje, mnohdy navždy ztratil. Nejlepší je, když se první rok s prvními akciemi v životě i přes veliké úsilí nic nevydělá. Pak velká opatrnost, nedůvěřivost a strach nám zůstanou a měly by navždy zůstat.
 První vyhrání z kapsy vyhání.
 Nezbytný základ akciového trhu tvoří chyba. Peníze se vydělávají hlavně chybami ostatních.
 Spekulace je experimentování s náhodou.
 Jsi na cestě k úspěchu, když pochopíš, že ztráty jsou jenom objížd'ky.
 Kdo propadá panice při poklesu kurzu, neměl by akcie nikdy kupovat.
 Počet labilních investorů je vyšší než počet stabilních investorů.
 Sell in May and go away! But remember to come back in September! Come back again on St Leger day! = Prodej akcie v květnu a jdi od toho! Ale nezapomeň vrátit se zpátky na burzu druhou sobotu v září! (To je nesmyslný výrok.)
 Trend is your friend. = Trend je tvůj přítel. (Neprodávej akcie, pokud ještě rostou nebo pokud jsou levné!)
 Neprodávej ani polovinu akcií pro záchranu výdělku, když ještě rostou!)
 Akcie je fair oceněna, když je P/E stejné jako očekávaný růst ročního zisku. To znamená PEG 1.
 Doufej v to nejlepší a buď připraven na to nejhorší!
 Když taxikáři dávají radu, kterou akcii koupit, je velký krach akcií už nedaleko.
 Důvodem k prodeji akcie může být, když podnik každý rok platí dobrou dividendu ji jeden rok vynechá. To svědčí o problému dosáhnout zisk a to způsobuje pokles kurzu akcie.
 Spekulování je nejnebezpečnější, když to nejjednodušeji vypadá.
 Kdo výše stoupá, než by měl, padá pak hlouběji, než by chtěl.
 Kdo nevyjde s málo penězi, nevyjde ani s hodně penězi.
 Im Herbst sind Bäume kahl und leer, an manchen hängt ein Aktionär. = Na podzim je strom lysý, na mnohém

akcionář visí.

S akciemi se neprodělá, dokud se neprodá. S akciemi se nevydělá, dokud se nekoupí.

Kdo neprodá, nemá žádné ztráty. Kdo nekoupí, nedocílí žádný výdělek.

Kdo se bojí ztráty peněz, nemůže vydělat s akciemi.

Vyhrát znamená nemít žádný strach před ztrátou.

Když už se věří, že se našel klíč k úspěchu s akciemi, tak zase změni zámek. (Strategie je vhodné občas opravovat a zkoušet i nové strategie.)

Panika je nejhorší rádce v investicích.

Strach je nepřítel náladových investorů, je ale přítel fundamentálních investorů.

Tlustá peněženka je nepřítel nadprůměrných zisků investic.

Největším nepřítelem na burze je člověk sám sobě.

Burza je tvůj sluha. Není to tvůj pán.

Akcie je podíl na podniku a žádný los loterie.

Investor by měl v akciích vlastnit část dobře prosperujícího podniku tak dlouho, jak dlouho by chtěl být sám majitelem celého podniku a nespokojit se s malým výdělkem z prodeje akcií za několik dní.

Není dobré kupovat stejné akcie jako Warren Buffett, ale je dobré vybírat si sám akcie podle staré strategie Warrena Buffetta z 60. let a z 80. let.

Pořadí pravdivosti: na prvním místě je pravda, potom polopravda, potom lež, potom analýza grafu a jako poslední je statistika.

Statistika je přesný součet nepřesných čísel.

K čemu je nám přesný výpočet z jen očekávaných a odhadovaných výsledků podniku pro příští rok?

Žádné zprávy jsou dobré zprávy.

Spekulant akcii koupí při špatných zprávách, když už přestane klesat a prodá brzy po dobrých zprávách, když přestává růst. Po dobrých zprávách už může být růst brzy u konce, neboť ti, kdo zprávu oznámí, už mají masivně akcie dávno nakoupeny, což způsobilo ten růst kurzu.

Úspěch s akciemi má ten, kdo jedná jen podle vlastního mínění a rozhodnutí a dělá opak toho, co dělá většina ostatních.

Je překvapující, že inteligentní tvrdě pracující lidé bezstarostně investují množství peněz do akcií podniku, o kterém téměř nic nevědí.

Nikdo nezbohatne, když investuje do stejných akcií jako všichni ostatní.

S míněním většiny ještě nikdy nebyly na burze vydělány velké peníze.

K pramenům se dojde proti proudu. Jen mrtvé ryby plavou po proudu.

Mnozí běží za burzovními trendy, ale úspěšný je ten, kdo trend vypátrá včas.

Malá menšina lidí vydělává s akciemi mnohem více než průměr a na úkor většiny, protože investuje dlouhodobě do kvalitních akcií.

Kupte slaměné klobouky v lednu a kožichy v červenci! (Kupte akcie, dokud jsou levné a není o ně zájem!)

Dobrá zpráva o podniku svede začátečníky k nákupu akcie. Nekupujme! Poslední tři dny už může být většina reakce akcie na dobrou zprávu v kurzu obsažena.

Trpělivost je úspěchem lovce.

Chcete-li, aby vaše akcie stoupaly, potřebujete je jen prodat.

Je dobré být na straně menšiny, protože je to vždy ta chytřejší strana.

Pesimista je jediný hnůj, na kterém nic neroste.

Pesimismus mne dělá slepým, zatímco analýza oči otvírá.

Každý burzovní guru má někdy správnou předpověď, jenomže nikdo neví, kdy to bude.

Před velkými krachy akcií očekávalo vždy daleko více analytiků a gurů další růst kurzů, než jich očekávalo pokles kurzů.

Se špekem se chytanou myši, se sliby se chytanou akcionáři.

Na burze panuje chamtivost, strach nebo bezradnost.

Proti lenosti je lékem chamtivost.

Víceletý růst akcií končí a začíná hluboký propad, když už se o akciích mluví se stejně velkým zájmem jako o fotbale.

Víceletý růst akcií končí a začíná hluboký propad, když už se o akciích píše na titulních stránkách všeobecných novinových deníků.

Víceletý růst akcií končí a začíná hluboký propad, když už se o akcie začnou zajímat i taxikáři a uklízečky. Jen málo taxikářů je ale tak chytrých, že se zajímali o akcie i při nejnižších kurzech roku 2003 a 2009. Nejlepší okamžik koupit akcie pro víceletou investici je ten den, jakmile máme několik tisíc na kontě. (Ne až budou akcie uprostřed růstu.) (Pokud jsou akcie levné.)

Když se kupují akcie každoročně při nejvyšším ročním kurzu, je po mnoha letech držení akcií dosažen průměrný roční růst kapitálu jen málo nižší, než když se kupují léta stejné akcie při nejnižším ročním kurzu.

Mínění většiny bývá často chybné a otvírá příležitost vydělat.

Čím více lidí věří v nějaký vývoj na burze, tím jistější je, že nastane opak toho.

Jakmile jsou už všichni optimisté, je krach akcií nedaleko.

Hodně lidí nevydělá nic na burze, protože dají na rady, na tipy, na doporučení od někoho.

Kdo chce zbohatnout s akciemi, musí správně odhadnout budoucnost a většina ostatních se musí zmylit.

Nic neomámí tolik rozum, jako příliš lehce vydělané peníze.

Je nutné analyzovat, co jsme s akciemi udělali špatně a co vedlo k úspěchu.

Není dobré dělat stejnou chybu dvakrát.

Při investování a spekulování se musíme řídit stále rozumem a nikdy ne pocitem.

Nové věci prodávaly burzy roku 2000: horký vzduch a bubliny.

K největším chybám začátečníků a spekulantů patří přehnaná reakce na stoupající nebo klesající kurzy akcií.

Oni se cítí dobře, když jejich akcie stoupá a mizerně, když jejich akcie klesá. Warren Buffett se cítí dobře, když jeho akcie klesají, protože pak jich může více koupit.

Pozorování krátkodobého růstu kurzu a rychlá reakce na změnu kurzu, to je dvojitá hloupost.

Není zaručeno, že akcie po signálu koupit dostatečně poroste.

Není zaručeno, že po signálu prodat akcie dostatečně klesne.

Lepší je s akciemi velkých, starých, amerických a západoevropských, dobře prosperujících podniků a bank léta nehýbat. To je výnos bez práce a bez rizika.

Nikdy nedávej všechna vejce do jednoho košíku! (Mohly by všechny naráz spadnout a rozbit se. Rozděluj peníze vždy pravidelně na více akcií z různých branží a z různých zemí!)

Člověk by měl mít jen akcie od tolika podniků, kolik si troufá mít dětí. (To je trochu hloupé. Já chci mít jen dvě děti, ale akcie od 30 různých podniků.)

Velká diverzifikace může přinést horší nebo stejný růst portfolia jako růst akciového indexu.

Diverzifikace napomáhá ignoranci.

Na každou akcii musíme mít odvahu dát 10 % všech našich peněz aspoň na 5 let, jinak si najdeme raději jinou akcii, o které jsme více přesvědčeni!

P/S vysoké nad 5 je extrémně nebezpečné.

Těch 5 akcií indexu Dow Jones s nejnižším P/E, P/B, P/S a P/C rostlo za 30 let 2× více než index. A těch 5 akcií indexu s nejvyššími těmito poměry rostlo 2× méně než index.

Výběr akcie je důležitější než timing. (Správné načasování nákupu akcie nemá velký význam, když najdeme akcii levnou od podniku s růstem zisku.)

Máš-li o firmě nebo akcii pochybnosti, akcii nekupuj!

Daytrading je jako sbírat mince před válcovačkou. (Výdělek je jen několik mincí a jednou bude daytrader převálcován.)

Daytrading je práce za peníze. Rozumné je ale, když peníze pracují samy bez nás, tedy ne daytrading.

Jeden akciový fond rostl za minulých 12 měsíců +130 %. Pak přišel do banky jeden doktor a chtěl dát na ten fond 100 tisíc na půl roku, aby vydělal 65 %.

Nikdy nelze kupovat si akcie proto, že uplynulých 12 měsíců +100 % rostly!

Nutné je kupovat levné akcie s P/E pod 15, P/B pod 2, P/S pod 2, jestliže podnik očekává letos růst zisku aspoň +20 %.

Každý spekulant se stane jednou investorem a zmoudří. Nebo nechtěl prodat akcii se ztrátou a namísto zamýšlené krátké spekulace čekal léta, aby se dostal do plus. Proto je dobré krátkodobě spekulovat jen s akcií s dividendou aspoň 4 %, a když je akcie 3 roky v mínus, alespoň chodí dividendy 4 % ročně z investovaného kapitálu.

Nikdo není tak bohatý, aby se nemohl zas stát chudým.

Kdo je bohatý, není vždy také šťastný, ale kdo je šťastný, ten je bohatý.

Nezáleží na tom, kolik vyděláme, záleží na tom, kolik utratíme. Většinou čím více se vydělá, tím více se

utrátí. Na zbohatnutí stačí podprůměrná mzda, ale dlouhá léta každý měsíc je nutné velkou sumu ušetřit a s akciemi dlouholetou investicí kapitál znásobit. Za několik let je na tom člověk s podprůměrnou mzdou vždycky lépe, než člověk s nadprůměrnou mzdou, který neumí šetřit a neumí moudře investovat. A mnozí milionáři dojdou do důchodu chudí.

Peníze leží na ulici. Člověk musí jen vědět, na které ulici.

Skromnost, to je to pravé bohatství!

S akciemi se nechá snadno krásně vydělat. Stačí jen o akciích napsat dobrou knihu a prodávat ji v USA.

Poslední košile nemá žádné kapsy.

Čím více obchodujete, tím méně vyděláte. Pro poplatky a daně. Když investoři držící akcie více let vydělali v USA v letech 1991–1997 průměrně 18,5 % ročně, pak krátkodobí spekulanti vydělali jen 11,4 % ročně, pro ty poplatky a daně.

Když Wall Street zakašle, německá burza dostane chřipku.

Stop loss orders přinesou více ztrát než užitku.

Malý investor může lépe vydělat než velcí investoři. Než velcí investoři, fondy a banky za milióny až miliardy všechny akcie nakoupí nebo prodají, trvá to 6 až 12 týdnů, zatímco malí investoři ten nákup za 2.000 až 10.000 euro mají za 10 sekund hotov bez limitu pro kurz hned první den té velké změny kurzu, která vznikne při tom velkém obchodu od instituce.

Akcie rostou proto, že je větší zájem koupit než prodat. Kurzy akcií klesají proto, že je větší zájem prodat než koupit.

V čínské řeči je krize a šance téměř totéž slovo.

Při dluhu milión máš problém ty, při dluhu miliardu má problém tvá banka.

Po dlouholetých výzkumech se zjistilo, že performance akcie je závislá na velikosti obydlí šéfa podniku.

Když šéf právě koupil příliš velký dům se zahradou nebo příliš velký byt, pak příští 3 roky klesává akcie podniku –25 %. Když šéf podniku bydlí skromně, překonává akcie podniku ročně o 15 % akciový index.

Když umře šéfovi podniku dítě nebo paní, pak klesává příští 3 roky zisk podniku o –21 % nebo o –15 %.

Value investoři se dožívají vysokého věku 80 až 110 let, zatímco manažeři hedgefondů, traders a spekulanti dostávají po třicítce už svůj první infarkt.

Strategie je umění ve správný čas činit správné věci.

Máš recht, jenomže naše koza měla dva rechty a stejně chcipla.

Dobře zabalená hloupost může znít jako moudrost.

Akcie je jako žena, člověk ji nikdy nerozumí.

První kniha, která roku 1688 vyšla o burze se jmenovala Zmatek zmatků = Die Verwirrung der Verwirrungen = Confusion, autor Joseph de La Vega. (Warren Buffett ale zjistil roku 1950, že investování do akcií může být také bezpečné a jisté, totiž value investing.)

Dejte nám vaše peníze a my vás uděláme bohatými! To byla reklama od Investors Overseas Services, IOS, americká židovská investiční společnost s fondy, šéf Bernard Cornfeld. Firma zkrachovala 1973.

Peníze nejsou vše, ale pomohou člověku lépe zůstat v kontaktu s jeho dětmi.

Asi v 90. letech byl proveden test, při kterém jedna opice náhodně vybrala akcie, které se pak vyvíjely lépe než akcie vybrané od studovaných expertů. Pak se vyptávali lidé, jak se ta opice jmenuje a kde bydlí, aby si od ní nechali poradit s akciemi.

Na burzách se obchoduje s budoucností.

Co je spekulativní bublina? Když zákony nabídky a poptávky přestanou platit a kupují se předražené akcie a levné akcie nikdo nechce.

Medvědí trhy, baisse, velké krachy akcií přichází vždy brzy po euforii, se kterou přišlo extrémní předražení akcií na konci hausse. Nikdy nezačnou medvědí trhy pesimismem při levných akciích. Tedy vládne-li někdy veliký pesimismus a jsou levné akcie, pak se nechystá krach akcií, ale boom akcií a jsme před býčím trhem.

Zlato je měna pesimistů.

Důkazem pro recesi a zastavení růstu hospodářství v USA je pokles množství transportovaného zboží a pokles indexu Dow Jones Transportation Average Index z 20 akcií transportujících podniku. Graf indexu je na www.onvista.de jako DJT.DJI, ISIN: XC0009694214, WKN: 969421. Roste-li množství transportovaného zboží a roste-li index DJT.DJI, není a nehrozí recese v USA.

Akciové indexy jsou grafy horečky burz.

Akcie velmi rády rostou podle zdi starostí.

Bez levného cash není později crash.

Proč koupilo roku 2000 tolik lidí akcie? Protože zjistili, že mnohý člověk s akciemi zbohatl.

Hřbitov pro jasnovidce má velké oddělení pro ekonomy.

Kdysi nejvíce vylekaly Američany slova: "Jsem od vlády a přináším pomoc." Nyní nejvíce lekají Američany slova: "Jsem od vlády a už taky nevím jak dál."

Propást rally akcií je horší pocit, než vydržet období v mínus, nejhorší je ale pocit prodávat akcie se ztrátou.

Return of capital má přednost před return on capital. (Návrat kapitálu má přednost před výnosem z kapitálu.)

Inflace je, když jsou peněženky stále větší a nákupní tašky stále menší

Láska k lidem, k sobě samému a k této planetě, to je to jediné, co dává životu smysl. Peníze a všechno ostatní jsou proti tomu jen bezvýznamný cajk.

Čím více investorů očekává nějakou událost, tím méně to ovlivňuje kurz akcie.

Dříve nebyly centrální banky, finanční trhy se samy korigovaly a krize nebyly tak velké jak dnes, když se konjunktura udržuje uměle na živu.

Dnes se musí bát lidé více finančního poradce než teroristů od Al Kaidy.

Analytici nejsou inteligentní: do funkce analytika berou v Londýně kohokoliv po základní 9-leté škole, stačí jen, když umí člověk důvěryhodně lhát, je zkorumpovaný a snese hodně alkoholu.

Pro investora není větší bolest, než když burza roste a on se nezúčastní. To je mnohem horší než být zainvestovaný, když akcie klesají. Když akcie rostou a člověk je nemá, má člověk nešťastný pocit: "Všichni vydělávají, jen já ne." Ale když akcie klesají a snižuje se hodnota portfolia několik měsíců, pak má rozumný akcionář uklidňující pocit: "Ostatním klesají akcie také."

Stará židovská moudrost je: rozdělit jmění na třetiny a po třetinách investovat do drahých kovů, nemovitostí a cenných papírů. Peníze v kovech by měly být rozděleny po třetinách na zlato, stříbro a platinu. A kupovat je po kilech a ukládat do trezoru a pojistit proti ztrátě. Nemovitost by měla být pojištěna proti požáru. Cenné papíry mohou být blue chip akcie od málo zadlužených, starých, velkých podniků s dobrou dividendou nebo dluhopisy zdravých podniků a zdravých států.

Trpělivost je hořká rostlina, ale má sladké ovoce.

Definice bezcenných papírů: Bezceenné papíry jsou investiční produkty od bank Goldman Sachs a Lehman Brothers, konstruované z nezaplacených amerických kreditů na nemovitosti, prodávané převážně v Evropě a v Hongkongu.

Dříve jsem pracoval na burze. Pak jsem dal na radu mého brokera: Jakmile dosáhne moje IQ hodnotu 20, abych prodal.

Buy low, sell high! Kaufe billig, verkaufe teuer! Compra barato, vende caro! Kup levně, prodej drazé!

Mít výnos jen z prodeje akcií je jako mít krávy na maso. Tedy zdroj peněz jako je akcie, vynese peníze jen jednou a pak se zdroj peněz zavře. Mít stálý výnos jen z dividend je jako mít krávy na mléko. Tedy zdroj peněz je stálý, vícekrát ročně vynáší peníze a zdroj se nechá pracovat mnoho let.

Lehman Sisters by nikdy nezkrachovaly.

Kdo se řídí ekonomy při svých investičních rozhodnutích, nemůže vydělat na burze peníze.

50 % textu v internetu je lež. Když se ti zdá něco podivné nebo neuvěřitelné, neváhej déle než minutu s označením toho textu za lež, jinak těch nepravdivých 50 % nikdy nenajdeš!

Pravidlo 90/90/90 je základní pravidlo tradingu. Znamená, že 90 % nových obchodníků na burze ztratí 90 % svého spekulativního kapitálu během 90 dní.

Staré čínské přísloví, které se týká dnes všech urážek a nadávek v internetových diskusích: "Ukaž moudrému člověku chybu a on ti poděkuje! Ukaž chybu hlupákovi a on tě urazí!"

Akciový trh je jediný trh, ze kterého lidé utíkají, když dochází k výprodeji se slevou.

Asi od roku 2015 už nekupuji jen akcie s nízkým poměrem P/E, protože akcie je levná také s P/E 1000 a P/E N/A, když má P/S 1 a P/B 1. Nízký poměr P/E trvá často jen jeden rok, když jsou velké výdaje a z tržby nezbyde žádný čistý zisk.

20. Ekonomie ve zkratce pro investování

Ekonomie je věda zabývající se jednáním a chováním státu, podniku, domácnosti nebo jednotlivce. Je to věda o ekonomickém rozhodování člověka. Ekonomie je teorie o tom, jak lidstvo využívá zdroje k výrobě užitečných statků a tyto statky rozděluje. Ekonomie je věda o hospodářství a dělí se na národní hospodářství a podnikové hospodářství. Správná ekonomie zkoumá bezprostřední i dlouhodobé důsledky činů a opatření a sleduje dopady opatření a činů na všechny tyto skupiny: stát, podnik, rodina a člověk. Středem ekonomie je zákon nabídky a poptávky. Z celé té obsáhlé vědy o hospodářství se podíváme jen na ty jevy, které ovlivňují růst a pokles kurzů akcií.

Ekonomika znamená hospodářství v praxi. V českém jazyce je ekonomika praxe a ekonomie je věda, ale v angličtině je to naopak. V anglickém jazyce je economics věda o hospodářství a economy je hospodářství v praxi. V němčině je Ökonomie a Wirtschaftswissenschaft věda o hospodářství. A Ökonomie a Wirtschaft je hospodářství v praxi. Dřívější slovo Ökonomik pro vědu, teorii se dnes v německém jazyce téměř nepoužívá.

Makroekonomie je obor hospodářské teorie, který se zabývá chováním celých sektorů podniků, domácností nebo států a zkoumá celohospodářské vztahy, fáze hospodářského cyklu, růst hospodářského výkonu, nabídku a poptávku. Sleduje hrubý domácí produkt, ceny, inflaci, mzdy, daně, nezaměstnanost, aktivitu centrální banky, úrokovou míru a měnový kurz.

Mikroekonomie je obor hospodářské teorie, který se zabývá zkoumáním rozhodování jednotlivce, domácnosti, firmy nebo jednoho státu. Mikroekonomie se zabývá poptávkou a nabídkou v jejich individuálních a konkrétních podobách.

20.1 Hospodářský cyklus

Ekonomický cyklus, neboli hospodářský cyklus je stále opakovaný kruh stavu hospodářství, kde se střídá fáze růstu a fáze slábnutí hospodářství. Dá se říci, že hospodářský cyklus trvá zpravidla 7 až 12 let. Akcie rostávají průměrně 4 roky a klesávají asi 2 roky. I když se stávají výjimky, kde akcie nerostou 10 let. Několik let roste hospodářství příliš moc a pak několik let stagnuje a klesá, aby se vyrovnal růst na dlouholetý zdravý růst průměrně asi +2 % ročně. Podle neoliberalistů je pro vyspělé státy světa zdravý růst hospodářství 0 % za rok, pak bychom vydělávali každý rok stejně peněz v zaměstnání, důchody by byly každý rok stejné, zboží a služby by měly každý rok stejné ceny a snad bychom se měli stále stejně dobře. Tuto teorii zastává takzvaná rakouská škola ekonomie, neoliberalismus. Jen chudé státy světa snesou po léta růst hospodářství +6 % až +10 % ročně, aby se dostaly za několik let k blahobytu jako je ve vyspělých státech.

Fáze růstu a fáze poklesu ekonomiky má na svědomí nejčastěji centrální banka nebo stát. V USA se následuje ekonomická teorie monetarismus, kde centrální banka mění úrokovou sazbu a mění množství peněz v oběhu. Americká centrální banka FED a s ní spřátelená banka Goldman Sachs mají z krizí i z konjunktur zisky miliardy dolarů, proto je úmyslně organizují. V socialistických zemích se následuje ekonomická teorie keynesianismus a fáze ekonomiky zaviňují změny státních výdajů do hospodářství.

Čtyři hlavní fáze hospodářského cyklu

Čtyři hlavní fáze ekonomického cyklu v pořadí jak za sebou následují jsou: expanze, vysoká konjunktura, recese, deprese. A pak se ty cykly opakují. Deprese se však většinou nekoná.

1) Expanze je fáze zotavení, oživení a růst ekonomiky, kdy podniky zvyšují zisky a tržby, vznikají nová pracovní místa, hrubý domácí produkt HDP roste, roste i většina akcií a rostou ceny surovin. Několikaletý růst akcií se nazývá francouzsky hausse.

2) Vysoká konjunktura, to je boom, maximální prosperita a vrchol hospodářství, kdy hospodářství i ceny zboží, služeb a kurzy akcií tak vysoko vyrostly, že už se nemohou na vrcholu udržet. Tehdy je vhodné nebezpečně drahé akcie prodat a jiné akcie nekupovat. Jestliže nemáme ty akcie nastálo jen pro dividendy. Propad drahých akcií trvá dva až tři roky a na konci propadu jsou akcie levné. Několikaletý pokles akcií se nazývá francouzsky baisse.

3) Recese neboli kontrakce, to je fáze poklesu produkce a poklesu poptávky, kdy roste nezaměstnanost, klesají ceny zboží a služby a mzdy, nabídka přesahuje poptávku, snižuje se úroková sazba. Podle dlouhodobé statistiky průměrná recese trvá 6 až 10 měsíců a kvůli strachu z recese akcie klesávají už 6 měsíců před recesí. Tři až šest měsíců před koncem recese už začínají akcie zase růst. Tedy začne-li dnes jen krátká 6-měsíční recese, mohou současně už začít růst doposud klesající akcie.

4) Deprese znamená dno pro hospodářský cyklus, nejhorší fáze hospodářství, kdy výroba neroste, podniky jsou nevyužité, je vysoká nezaměstnanost, úrok je nízký, ceny zboží jsou nízké a mzdy jsou nízké. Fáze deprese bývá většinou vynechána, deprese v Evropě a v USA byla někdy mezi roky 1929 a 1941.

Několik posledních let následuje po krátké recesi už zase růst hospodářství, i když akcie klesávají často 2 roky. Akcie rostávají jen v několika fázích hospodářství. Na konci fáze konjunktura a na počátku fáze recese je lepší být bez akcií. Výjimka je, když žijeme jen z dividend, protože pak nemůžeme ty dividendové akcie prodávat nikdy a musíme počítat s tím, že nám klesnou jejich kurzy během asi dvou let na polovinu až na třetinu. A pak během expanze se nám za 2 až 4 roky akcie dostanou zpátky na vrchol a za dalších pár let budou kurzy více než +100 % nad minulým maximem.

Hrubý domácí produkt HDP

Hrubý domácí produkt HDP = Bruttoinlandsprodukt BIP = gross domestic product GDP, to je celková hodnota zboží a služeb zhotovená během kvartálu nebo během roku v jedné zemi. Růst hospodářství se znázorňuje jako změna hrubého domácího produktu HDP, tedy jako růst nebo pokles celkové sumy cen výrobků a služeb zhotovených během jednoho kvartálu nebo během jednoho roku v jedné zemi.

20.2 Cenové hospodářské poruchy

Cenové hospodářské poruchy a krize jsou: inflace, deflace, stagflace a desinflace.

Centrální banka FED v USA je svojí měnovou politikou zodpovědná za všechny hospodářské krize v USA. Když rostou ceny ve všech odvětvích, je to jasné znamení, že centrální banka zvýšila množství peněz, FED má na svědomí inflaci. FED vyvolává i deflaci snížením aktivního množství peněz. Ať už centrální banka způsobí inflaci nebo deflaci, má z toho vždy profit miliardy dolarů a účet za to zaplatí vždy lidé.

Deflace znamená pokles cen, zvýšení kupní síly peněz, snížení množství peněz v oběhu. Produktivita je vyšší než poptávka, množství zboží je větší než množství peněz.

Stagflace je kombinace z vysoké inflace a stagnace ekonomiky, kdy ceny rostou a hospodářství neroste a je vysoká nezaměstnanost.

Desinflace znamená úbytek inflace, zpomalení růstu cen zboží a služeb.

Inflace

Inflace je několikaletý růst cen zboží a služeb, tedy růst HDP, znehodnocení peněz, pokles kupní síly. Inflation znamená nafukování. Inflace je vysoká a ceny rostou, když je málo zboží a velká poptávka po něm, nebo velký zájem o zboží a mnoho peněz v oběhu, jsou nízké úroky a proto mnoho lidí vezme kredity na nákupy. Inflace může vzniknout, jen když je financována, tedy když je dostatek peněz na placení a množství peněz roste rychleji, než roste hospodářství. K inflaci dochází, když růst mezd je rychlejší než růst produktivity práce. Dlouhodobě je míra inflace rovná růstu mezd mínus růst produktivity práce. Inflace je znehodnocení peněz rozšířením množství peněz v oběhu bez zvýšení produkce, kdy poptávka přesáhne nabídku a ceny stoupají a klesá kupní síla lidí a kupní síla měny té země. Velice dlouhodobě, za tisíc let je míra inflace rovná růstu ceny zlata. Inflace je zlá pro dluhopisy a pro lidi bez peněz, nebo s penězi na spořitelni knížce. Ale inflace je dobrá pro akcionáře, pro akcie a komodity, jestliže nepřekročí inflace 4 % za rok. Míra inflace v procentech je průměrný růst všech cen během roku. S inflací nelze bojovat proti zadlužení státu. Však když národní banka vytiskla mnoho peněz, může s nimi část státních dluhů zaplatit.

Prostředky a instrumenty v boji proti inflaci

Inflace se reguluje ze strany centrální banky čtyřmi způsoby:

- 1) Změní se základní úrok centrální banky nebo národní banky (jiným slovem: hlavní úrok, úroková sazba, Leitzins, Referenzzins, federal funds rate). S tímto úrokem si půjčují banky peníze mezi sebou a na něm jsou závislé i úroky pro kredity pro klienty a pro podniky, úroky pro termínové vklady, dluhopisy a spořitelní knížky. Zvyšování úroku snižuje množství peněz v oběhu, snižuje inflaci, ale brzdí hospodářství. Snižování úroku zvyšuje množství peněz v oběhu a podporuje hospodářství, ale zvyšuje inflaci. Když se zvýší úroková sazba, berou si podniky méně kredity, nezvyšují výrobu a tak vyšší úroky brzdí hospodářství a nejen inflaci.
- 2) Operace na volném trhu, Offenmarktgeschäfte, open market operations. Centrální banka prodává cenné papíry bankám a banky mají pak méně peněz a inflace klesá. Když centrální banka kupuje cenné papíry od bank a banky mají pak více peněz, inflace roste.
- 3) Změní se minimální poměr rezerv, poměr rezerv peněz centrální banky a vkladů u kreditních institutů. Mindestreserve, minimum reserve ratio, to je minimální vklad obchodních bank u centrální banky.
- 4) Stálé prostředky, ständige Fazilitäten, standing facilities, to je možnost krátkodobě půjčit peníze od centrální banky nebo krátkodobě uložit peníze u centrální banky.

Zlato bývá dobrý investiční instrument v době vysoké inflace. Roste-li inflace, nebo je-li vysoká inflace, roste i cena zlata. Při vysoké inflaci má podnik vysoké výdaje a z tržby zbydou tedy nízké zisky a nízké zisky mohou znamenat malý růst akcií. Dlouhodobě však akcie nebo akciový index přináší mnohem vyšší výnos než zlato. Dlouhodobě, když se odečte růst spotřebních cen, tedy inflace, pak nepřinese zlato vůbec nic. Zlato se může někdy hodit na 2 roky během velkého dvouletého krachu západních akcií, bohužel často klesává cena akcií a zlata stejný rok a růstává cena akcií a zlata stejný rok. Slavní investoři do surovin tvrdí, že komodity růstávají průměrně 15 let a akcie mají negativní korelaci. Ale akcie nikdy 15 let neklesají, spíše jen 2 až 3 roky. Tady platí spíše ta stará moudrost: "Statistika je horší než velká lež." Nejmoudřejší taktikou je porazit inflaci jejími zbraněmi, kupovat to, co se bude zdražovat, tedy levné cenné papíry – akcie od podniků s růstem zisku.

Deflace

Při deflaci klesají několik měsíců ceny zboží, služeb, surovin, akcií, obligací, nemovitostí a klesá zisk podniků a klesají i mzdy. O deflaci se jedná při současném splnění určité velikosti tří hledisek: rychlost, šířka a očekávání. Deflace je, když rychle klesají ceny zboží, služeb, klesají zisky podniků a mzdy současně a veřejnost ještě očekává další pokles. Podniky strádají peníze a neinvestují. Klesá poptávka po kreditech. Hodnota dluhu se zvyšuje a zvyšuje se počet nezaměstnaných.

Boj proti deflaci

Proti deflaci pomáhá: 1) snížení daní u zboží i u mzdy, 2) snížení úroku centrální banky, 3) centrální banka nakupuje cenné papíry a dluhopisy od podniků, od bank i od státu, 4) centrální banka poskytuje kredity bankám a podnikům, 5) centrální banka zvýší množství peněz v oběhu.

Množství peněz v oběhu zvyšuje v monetarismu centrální banka tím, že kupuje cenné papíry a dodává za ně peníze, nebo tiskne nové peníze, nebo připsá nějaké instituci neexistující peníze na konto jako půjčku a bere za to úroky. Když vykupuje americká centrální banka FED dlouhodobé státní dluhopisy od bank a od podniků a v březnu 2009 začala vykupovat dluhopisy za 300 miliard dolarů, tiskne dolary, aby na to měla peníze. Tisknutím miliard dolarů dolar slábne proti euru. Úkolem americké centrální banky FED je chránit a posilovat hospodářství USA, i když skutečnost je jiná. Úkolem evropské centrální banky – ECB před rokem 2008 bylo chránit a posilovat euro. A tak počátkem března 2009 za 1 euro bylo 1,25 dolaru a v listopadu 2009 už bylo za 1 euro 1,51 dolaru, neboť evropská centrální banka tiskne jen málo eur, aby euru neškodila. Evropané ze zemí s euro by měli dělit peníze asi 1:1:1:1 na akcie z Německa, Španělska, Británie a USA, aby se vyhnuli měnovému riziku dolaru i libry. Tisknutím dolarů a zvyšováním počtu peněz v USA ale nemusí vždy růst ceny, tedy nemusí být inflace, jestliže ty peníze zůstanou v bankách a nepřejdou mezi lidi.

Centrální banka Velké Británie – Bank of England – BoE chtěla roku 2009 koupit státní dluhopisy za 75

miliard liber a tím posílit hospodářství Británie a zeslabit libru.

Úroky jsou hlavní nástroj, kterým centrální, státní nebo národní banky snižují inflaci, když úroky zvýší. Zvýšením úrokové sazby je menší zájem o kredity a méně se nakupuje zboží a to snižuje ceny a snižuje inflaci.

V Čechách a na Slovensku se snažili vlády v letech 1990–2007 rychle přizpůsobit domácí ceny západní Evropě a tak ceny rostly za rok více procent, než byla úroková sazba. A tak spořitelní knížky a termínové vklady a pojištění lidí obíraly o peníze, jejich roční výnos byl nižší, než rostly ceny zboží za rok.

Akciové rostou nebo nerostou stejně, ať už jsou úroky vysoké nebo nízké. Protože když už chtějí lidé vydělat s akciemi nebo fondy a nespokojí se s nízkým výnosem dluhopisů, termínových vkladů a spořitelních knížek, pak jsou jim úroky centrální banky lhostejné. V každé době, jak při vysoké tak i nízké inflaci, při vysokých i nízkých úrocích dokáže několik cyklických podniků několik let za sebou silně zvyšovat zisk a některé cyklické akcie jsou ještě levné s P/E, P/B, P/S a P/C a atraktivní koupit.

Měna, kurz, úroková sazba

Měna nějaké země posiluje s růstem poptávky po ní, která vzniká kvůli vysokým úrokům od centrální banky té unie nebo od národní banky té země nebo od federální banky těch států. Má-li stát vysoký úrok, je velká poptávka po jeho měně, ukládají tam peníze i cizinci a kupují se od toho státu státní dluhopisy = obligace. Nízká úroková sazba znamená nezáměr o měnu té země, zeslabení její hodnoty, klesá kurz měny, ale je vyšší vývoz výrobků do ciziny a nižší nezaměstnanost.

Silná česká koruna by znamenala malý vývoz, velkou nezaměstnanost, úbytek zahraničních turistů v Čechách, ale levný nákup v cizině a levnou zahraniční dovolenou.

Posílení koruny nad 5 % za rok by znamenalo ztrátu s dluhopisy z ciziny a úbytek korunové hodnoty cizích akcií.

Oznamovaná úroková sazba centrální banky (Leitzins, Referenzzins, federal funds rate) je úrok, za který si banky půjčují peníze mezi sebou. Je-li úroková sazba 2,5 % pro banky, pak je možno získat za 10-leté státní dluhopisy přibližně 3,7 % úrok a platit bance za dlouholetý kredit úrok přibližně 6 %.

20.3 Keynesianismus, neoliberalismus, ordoliberalismus, monetarismus

Makroekonomické teorie, hospodářské politiky

Makroekonomické teorie, jinak řečeno také hospodářské politiky si zde v knize rozdělíme na tyto:

1) keynesianismus, 2) neoliberalismus, 3) monetarismus, 4) teorie racionálních očekávání, 5) ekonomie strany nabídky.

Nejvýznamnější představitel (4) teorie racionálních očekávání je Robert Lucas. Hlavní postava (5) ekonomie strany nabídky je Arthur B. Laffer. My se budeme blíže zabývat jen těmi prvními třemi teoriemi.

Ve 40. až 60. letech 20. století bylo vůdčím směrem ekonomického myšlení keynesiánsství. Keynesiánsství ale později zklamalo a tak na počátku 70. let se dostaly do popředí zájmu nové teoretické proudy.

Keynesiánsství neboli fiskalismus

Hlavní představitel této teorie byl britský ekonom John Maynard Keynes. John Maynard Keynes (1883–1946) se oženil s ruskou balerínou Lydií Lopokovou, ale jeho skutečnou láskou byl pan Duncan Grant. Keynes navštívil dvakrát Rusko a patřil do spolku britských a amerických inteligentů zvaných Fabiáni, Fabians, Fabier. Tito lidé propagovali nenápadně, tajně v Británii socialismus bez revoluce, bez násilí, pomalu pomocí propagace blahobytu a úpravy zákonů. Ten socialismus byl zamaskován roku 1936 pod jménem keynesianismus.

Keynesiánci dávají přednost fiskální politice, to znamená hospodářství řízené vládou. Stát podněcuje poptávku, ovlivňuje příjmy a výdaje. Stát přeměňuje daně v investice a podněcuje investice nízkými úroky a státními zakázkami. V období hospodářské krize, slabé poptávky a slabé spotřeby se zvýšily veřejné výdaje, nebo snížily daně. V době hospodářské expanze se veřejné výdaje snížily nebo zvýšily daně. Přebytky v expanzi kompenzovaly schodky v krizi. Vláda měla měnit objem peněz a žádná centrální banka. Nadměrné utrácení mělo podpořit zaměstnanost. Hlavní cíl byla nízká nezaměstnanost a tu dosáhla silná poptávka, když se zvýšily výdaje. Keynes navrhoval zrušení krytí měn zlatem.

Neoliberalismus – rakouská škola ekonomie, ordoliberalismus – freiburská škola ekonomie

Základ rakouské školy ekonomie vznikl 1871, když rakouský ekonom Carl Menger (1840–1921) vydal knihu: *Základy národohospodářské nauky* = *Grundsätze der Volkswirtschaftslehre*. Hlavní představitelé této makroekonomické teorie byli rakouští ekonomové: Carl Menger, Ludwig von Mises a Friedrich von Hayek.

Ludwig Heinrich Edler von Mises (1881–1973) pobýval v místech: Lvov, Wien, Geneve, New York.

Friedrich August von Hayek (1899–1992) dostal 1974 Nobelovu cenu za ekonomii a pobýval ve městech: Wien, London, Chicago, Freiburg.

Neoliberalismus je nová forma liberalismu z poloviny 20. století, která odmítá zásah státu do hospodářství, i když hospodářství musí dodržovat státní zákony. Je to svobodné tržní hospodářství, svobodný obchod, odmítá se centrální banka. Neoliberalismus vychází sice z monetarismu, ale zdůrazňuje samoregulační schopnost tržního mechanismu. Recese je dobrý, blahobyt podporující ukaz a normální stav hospodářství, kde výrobní prostředky mají zajistit potřeby spotřebitelů. Rozvoj hospodářství je porucha způsobená chybnými úroky a rozšiřováním kreditů od bank. Je nutno zrušit centrální banky, neboť ty rozšířením množství nekrytých peněz posilují fáze ekonomických cyklů, přináší užitek bankám, ale hospodářství a lidem škodí. Zvyšování množství peněz v oběhu vede později k recesi. Je nutno nechat hospodářství uzdravit se samo. Podniky, ceny a mzdy by se neměly subvencovat. Měly by se nechat přežít jen ty hospodárné podniky. Pak by vývojové země mohly konkurovat s cenami vyspělých zemí. Nehospodárné podniky nechat zkrachovat, jinak vzniknou deformace volného trhu! Zanechat intervence do průběhu hospodářských cyklů, které zdravé zotavení jen oddalují nebo působí krize! Centrální banka nemůže měnit úroky, protože přirozený úrok není známý.

Ordoliberalismus – freiburská škola ekonomie je německá obdoba neoliberalismu. Založil ji Walter Eucken (1891 Jena – 1950 Londýn) a jeho škola ve Freiburgu ve 30. letech 20. století. Tato teorie podporuje svobodný hospodářský pořádek se zodpovědností jedinců za fungování podniků.

Monetarismus neboli kvantitativní teorie peněz

Milton Friedman (1912–2006), americký židovský ekonom, roku 1976 dostal Nobelovu cenu za ekonomii. Byl zakladatel a hlavní představitel monetarismu chicagské školy. Jako liberál odmítal řízení hospodářství státem. Friedman prosazoval hospodářský liberalismus, který vycházel z klasické britské ekonomie, které byl zástupce Adam Smith.

Monetarismus odvodil Friedman v 60. letech 20. století od neoliberalismu, ale na rozdíl od neoliberalismu dovoluje centrální banky. Friedman však kritizoval extrémní změny množství peněz a extrémní kolísání úroků, jak provádí americká centrální banka FED. On činil centrální banku FED zodpovědnou za krizi 1929–1949. Obhajoval kapitalismus, soukromé vlastnictví a svobodnou tvorbu cen. Radil nechat kurz měn vytvářet od trhu. Vlády měly povzbuzovat výrobce k výrobě a ne spotřebitele ke spotřebě. Množství peněz v hospodářství má být rozhodující pro rovnováhu. Pro rovnovážný růst hospodářství je nutné zajistit dlouhodobý soulad mezi růstem množství peněz v oběhu a růstem nominálního hrubého domácího produktu HDP. Je nutné zajistit rovnováhu mezi nabídkou a poptávkou po penězích. Snížení inflace má být dosaženo snížením nabídky peněz. Požaduje se volná konkurence, co nejmenší zásahy státu do ekonomiky.

Chyba monetaristů je jednostranné použití nástrojů peněžní politiky, které dělá tuto teorii nevhodnou k potlačování recese, protože zvýšení množství peněz nebo snížení úrokové sazby nevede k vyšší poptávce.

Dodatek k makroekonomickým teoriím

Změna úroků americkou centrální bankou je zlo způsobující krize v USA už od roku 1781. Proto byly už tři centrální banky v USA zakázány, jen této poslední centrální bance FED se dovolují ty machinace od roku 1913 do dnes, protože na krizích zainteresovaní milionáři jsou ve vládě i v parlamentu a kdo chce centrální banku zrušit, špatně může dopadnout. Státní socialistické plánování a keynesianismus nevedou ke zdravému vývoji hospodářství, ale k bídě jako v NDR, v Severní Koreji a na Kubě. Prospěšná makroekonomická teorie je rakouská škola ekonomie neoliberalismus, kde se nechají úroky i množství peněz samy zdravě vyvíjet bez zásahu státu a neexistuje žádná centrální banka, byla by zavřena FED i ECB.

Šéfové bank nesmí spekulovat! Ale musí dbát o zdravou a stabilní dlouhodobou funkci bank. Neměli by se

pokoušet dosáhnout rentabilitu ROE 25 %. Bance stačí zcela ROE 10 %. Hlavně aby měla dostatek vlastního kapitálu, což snižuje tu výnosnost ROE. Činnost bank by měla být nudná, ale bez rizika: z vložených peněz platit klientům úroky a za poskytnuté půjčky žádat vyšší úroky. Při neschopnosti musí být šéfové vyměněni za jiné daleko před hrozícím bankrotem, bez nároku na milionový bonus, milionové odškodné a vysoký důchod. Protože krachující banka nebo podnik by se musely v neoliberalismu nechat zkrachovat bez záchrany od státu. Tuto jedinou zdravou teorii ekonomiky – neoliberalismus popsál Ludwig von Mises roku 1912 v knize "Teorie peněz a oběžných prostředků" (Theorie des Geldes und der Umlaufsmittel). To je prý ta nejlepší kniha na světě o penězích a hospodářství. Ludwig von Mises předpovídal krizi od roku 1920 a přišla 1929. Ve 20. letech s růstem produktivity měly klesat ceny. Ale centrální banka FED zvýšila množství peněz a snížila úroky. A tak ceny zboží silně rostly, rostly i akcie a ta bublina přehnaného zdražení musela prasknout roku 1929.

Rakouská škola ekonomie by se pravděpodobně vyhnula krizi 1929 i 2008. Jen ona dokáže krize vysvětlit a krizím zamezit. Navrhuje zrušit centrální banky, zavést peníze kryté zlatem, nechat nezdravé banky a podniky zkrachovat, nechat lidi, volný trh a kapitalismus svobodně se vyvíjet. Podnikatelé i akcionáři ví, jak dosáhnout blahobyti, politici ale umí jen zničit peníze a blahobyti. Svět potřebuje kapitalismus osvobozený od státního socialismu a osvobozený od centrálních bank. Rakouská škola ekonomie by nezpůsobovala hospodářské krize, finanční krize, nemovitostní krize, velký boom hospodářství, ani silný růst akcií a hluboký propad akcií. Úroky by nebyly nikdy vysoké ani nízké, ale průměrné. Množství peněz by nebylo možno libovolně zvýšit, byly by peníze kryty zlatem. Pouze nezdravé podniky a nezdravé banky by byly zavřeny bez záchrany státem. Bohužel banky, politici, lobbisté, ekonomové a krátkodobí spekulanti žádný zdravý chod hospodářství nedovolují, protože na krizích vydělávají peníze a slávu. Tedy budou i nadále vyvíjet krize centrální banky a stát, monetarismus a keynesianismus. A zdravé rakouské škole ekonomie neoliberalismu se budou vlády vyhýbat. Téměř nikdo nemá zájem o poctivé peníze, velká většina lidí se žene za snadnými penězi. Dnes se míchá monetarismus a keynesianismus dohromady, několik lidí na tom vydělává milióny dolarů. Při bankrotu podniku nebo banky šéf dostane milióny dolarů bonus, milióny dolarů odškodné, vysoký důchod, podnik a banka jsou zachráněny půjčkou miliard od státu z daní pracujících lidí.

Akcionáři na nekonečném zástupu minulých i budoucích krizí vydělávají peníze, když nepropadnou panice, neprodávají se ztrátou, levně akcie nakoupí a za několik let draze akcie prodají. Dlouhodobí akcionáři budou svými důchodovými dividendovými portfolii stále překonávat vrcholy a propady hodnoty portfolia na 1/2 až 1/3 a návraty do plus, je nutno s tím počítat a neprodávat akcie se ztrátou. Ale akcie podniků a bank, kterým hrozí bankrot jak Enron, budou muset i dlouhodobí akcionáři včas prodat, jinak jim ty akcie klesnou na 1/100. Je tedy možné držet akcie s nadprůměrnou dividendou nonstop 50 let, akcie od starých, velkých zdravých podniků a zdravých bank, kterým neškodí konkurence zvyšovat zisky. A jiné akcie je vhodné prodat za pár let s výnosem, abychom s nimi vydělali na nákup vlastního bytu u moře pro důchod.

Euro je silná měna

Euro je silná měna, prakticky ale existuje jen jedna měna na světě a to je dolar. A všechny ostatní měny jsou na dolaru víceméně závislé. Centrální banka USA si dovoluje nutit i centrální banku Evropy, aby zvýšila počet peněz a znehodnotila je jak dolar. Roku 1944 byla v americkém městě Bretton Woods, New Hampshire konference, kde bylo dohodnuto, že všechny měny světa budou vázány na dolar, to byl Bretton Woods systém. Roku 1946 založili finanční ministři a šéfové centrálních bank ze 40 zemí i z Československa v Bretton Woods Mezinárodní měnový fond, který měl pomoci výstavbě zemí poničených druhou světovou válkou. Vedení fondu je ve městě Washington. V letech 1971–1973 byla vazba na dolar zrušena, ale všechny měny světa řídí Mezinárodní měnový fond MMF = International Monetary Fund IMF = Internationaler Währungsfonds IWF pod vedením USA, tedy i švýcarský frank, euro a rubl jsou z části závislé na dolaru. A Mezinárodní měnový fond pod vedením USA prý způsobil 1979–1993 krizi v Argentině.

Silné měny, jako je norská koruna nebo švýcarský frank, nejsou nijak výhodné, proto tamější národní banky ty měny musí násilím oslabit, aby podpořily váznoucí vývoz zboží z těchto zemí a příliv turistů z ciziny do těchto zemí. Slabé evropské země s euro jako Řecko, Irsko a Portugalsko pomáhají slábnout euru a tak zajišťují vývoz z euro zóny a příliv turistů do euro zóny.

"Euro je jedna z největších vymožeností lidstva." Jamie Dimon, šéf J.P. Morgan Chase

20.4 Insolvency, latinsky neplacení, nesprávně konkurs

Insolvency znamená dlouhodobá neschopnost podniku, banky nebo osoby platit dluhy. Insolvency nemusí znamenat bankrot a zánik firmy, ale na 1. místě v insolvenčním řízení je zachování firmy. Teprve na 2. místě je zaplacení dluhů věřitelům. Insolvenční řízení probíhá u soudu a stará se o něj správce určený od soudu. Úpadek a insolvency se řeší dvěma způsoby: Reorganizace a konkurs.

Reorganizace je nelikvidační řešení úpadku podniku a spočívá v reorganizaci podniku podle soudem schváleného plánu.

Konkurs je likvidační řešení úpadku podniku i osoby a spočívá v zabavení majetku dlužníka a jeho prodeje a výnos se poměrně rozdělí jeho věřitelům. Neuspokojené zbylé pohledávky nezanikají a věřitelé mohou i v budoucnu léta uplatňovat a soudně vymáhat své pohledávky, které jim doposud nebyly uhrazeny.

Oddlužení neboli osobní bankrot je řešení úpadku osob. Insolvenční soud rozhodne o způsobu a lhůtě možného splácení dluhu a osvobodí dlužníka od zaplacení zbytku. Zbylé dluhy sice ani po letech nezanikají, ale věřitelé je už nemohou soudně vymáhat od dlužníka.

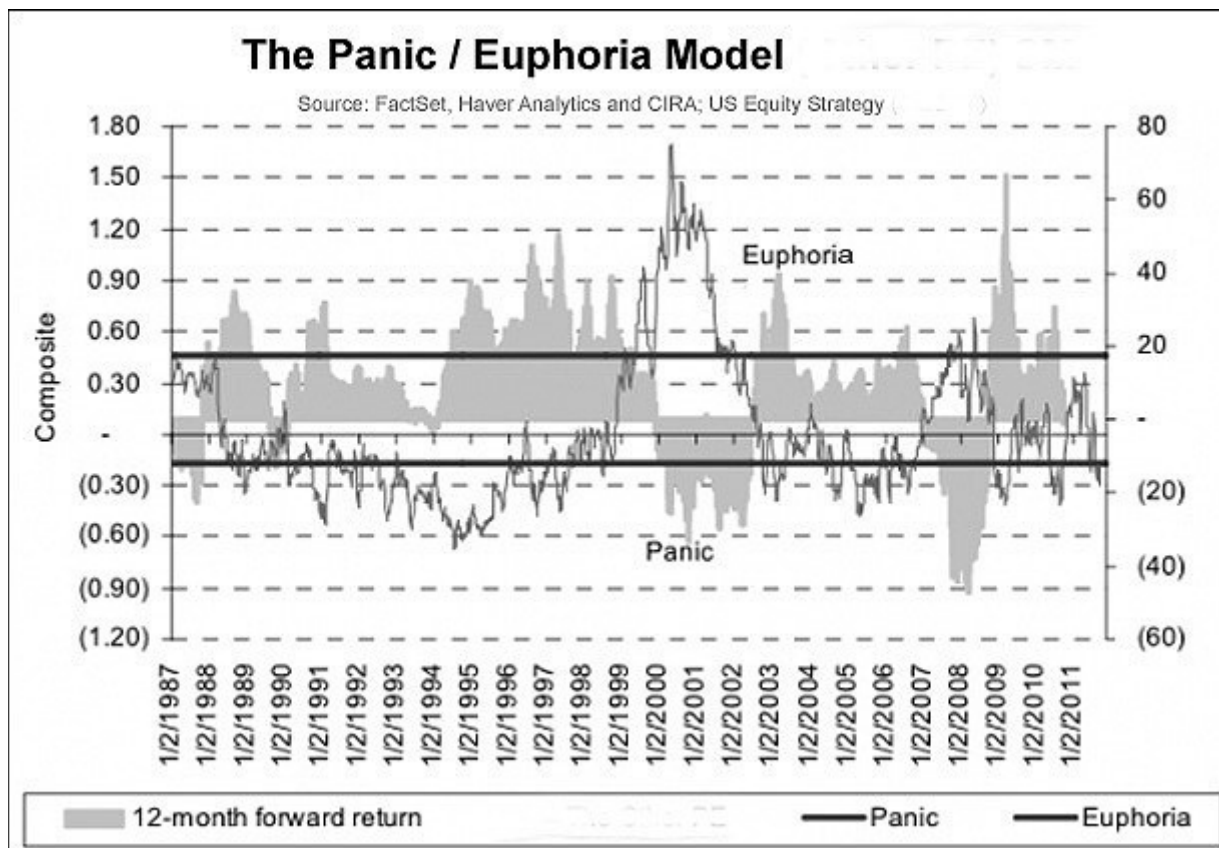
Bankrot státu. Stát bere peníze z daní, z poplatků, z dávek a z pojištění. Když je to málo, stát zvýší daně. Stát si také půjčuje peníze od bank, od pojišťoven, od investorů, od centrální banky, od mezinárodního měnového fondu, nebo vydá a prodá státní dluhopisy.

Stát musí každý rok starý dluh nahradit novým dluhem, tedy vyplatit investorům dluhopisy s končící platností z peněz získaných z prodeje nových dluhopisů. Když není o nové dluhopisy zájem, vzniká neschopnost státu platit, insolvency jako 2001–2002 v Argentině, která nevracela investorům peníze za dluhopisy. Pak ale může pomoci státu s penězi centrální banka a mezinárodní měnový fond. Stát, jako roku 2009 ohrožené státy: Island, Maďarsko, Řecko, Ukrajina nemůže ohlásit konkurz a zmizet z trhu tak jako nějaký podnik, protože dokud nějaké hospodářství v zemi alespoň trochu funguje, stát může zvýšit daně a snížit výdaje. A pak dostane stát kredit od centrální banky nebo od Mezinárodního měnového fondu.

Rok 2008 – americké hospodářství je na dně. Autor: David Horsey

Tento krátký výňatek z ekonomie zcela postačí pro rozumného akciového investora. On nepotřebuje číst stovky stránek z učebnice ekonomie pro střední školu, aby věděl, kdy jaké akcie koupit nebo prodat. Tedy mne nekritizujte za tuto krátkou ekonomii a pro další detaily a komplikace si vypůjčte v knihovně knihu ekonomie pro střední školu, pokud chcete vědět víc!

Graf poměru paniky a nadšení na burze a výnos z investice do indexu S&P 500 následných 12 měsíců.

Zdroj: www.haver.com

Černá křivka nahoře znamená zájem o akcie, černá křivka dole nezájem o akcie. Šedá pole znázorňují výnos z investice do indexu S&P 500 o 12 měsíců později, když se investovalo v místě vyznačení té šedé hodnoty.

21. Zlato, komodity, suroviny

Komodity, commodities, Rohstoffe (suroviny) jsou hmoty nerostného rostlinného a živočišného původu, patří sem však také kovy, energie nebo devizy. Kontrakty na komodity se obchodují na komoditních burzách na zboží a na termínových burzách CBOT Chicago a EUREX Frankfurt. Do komodit nebo surovin se dá investovat více způsoby. Pomocí cenných papírů ETC – exchange traded commodities, s pomocí certifikátů na futures kontrakty, s opcemi call a put, se smlouvami na rozdíl cen CFD – contract for difference, pomocí zlatých a stříbrných mincí a cihel, s ETF fondy na akcie zlatých dolů nebo koupit akcie ropných koncernů BP a Shell nebo akcie hornických koncernů, jako je BHP Billiton.

Burzovní spekulace s plodinami není mravní, etická, morální. Zatímco spekulanti se pokouší vydělat na burze peníze na rostoucích cenách plodin, způsobují tím, že v nejhudších zemích třetího světa lidé nemající peníze na drahou rýži nebo mouku umírají hladem. Pokud si tam lidé plodiny sami nepěstují, ale kupují potravu v obchodech, jsou ceny importovaných potravin závislé na cenách z burzy a nejsou subvencovány státem tak jako v Evropské unii. Ve středověku byl na spekulaci s potravinami trest smrti.

Futures

Se smlouvami, s kontrakty na komodity se obchoduje na komoditních burzách na zboží a na termínových burzách. Komodita koupená jako futures má termín dodání a před tímto termínem je nutné spekulaci ukončit, prodat s výdělkem i se ztrátou, jinak nám bude koupená surovina dodána až do domu.

Komoditní burzy

Zvláště známé jsou tyto komoditní burzy: Chicago Board of Trade CBOT a Chicago Mercantile Exchange CME, které se spojily ve skupinu CME Group www.cmegroup.com. Dále New York Mercantile Exchange NYMEX, London International Financial Futures Exchange LIFFE, Eurex Frankfurt www.eurexchange.com, Tokyo Commodity Exchange TCE. Také jsou komoditní burzy ve městech Hongkong, Sydney, Mumbai, Dubai a Komoditní burza Praha KBP www.kbp.cz. Evropan by měl zkusit komoditní burzu Eurex Frankfurt a spojit se s tou burzou online z webové stránky jeho banky, přes kterou nakupuje také akcie.

Ocenění komodit

U kovů i surovin bývá často těžké rozhodnout, zda jsou drahé nebo levné, neboť nemají žádné poměry P/E, P/B a P/S. Zde se sledují jejich dlouhodobé grafy a porovnávají se jejich aktuální ceny s cenou průměrnou zvýšenou o inflaci. Tedy když cena zlata vystoupí na nejvyšší historickou hodnotu, kde byla už před léty, bude přece jen zlato dnes levnější, protože se musí přičíst ještě za každý rok průměrná inflace, tedy růst cen zboží a služeb asi 2 % ročně.

Boom komodit, hausse, růst cen nerostných surovin a plodin trvá tradičně 15 až 20 let, pak přichází pokles trvající 15 až 20 let a celý cyklus komodit mezi dvěma vrcholy trvá podle statistik většinou 30 až 40 let. To mohou být ale také jen nedůvěryhodné pohádky pro děti zrovna tak jako ty Kondratěvovy vlny a Elliottovy vlny. Když se podíváme na stoletý graf ceny zlata, tak vidíme zcela jiný obraz. Neboť cena zlata v dolaru v minulosti závisela na zrušení krytí dolaru zlatem a na množství dolarů v oběhu, tedy na politice a ne na cyklech a vlnách. Cena ropy je ovlivněna těženým množstvím a politikou. Na cenu stříbra nebo mědi mají zas jiné faktory vliv. Také není možné malovat si do stoletých grafů žádné vlny, podle kterých by se ceny surovin v minulosti a v budoucnosti mohly pohybovat. A když bylo během roku se zlatem 10 % vyděláno v dolaru, Evropan z toho nemusí mít vůbec nic, když za tu dobu dolar o 10 % oslabil proti euru.

Investovat dlouhodobě do zlata má tu nevýhodu, že z té investice nechodí každoročně dividendy a vydělat lze jen prodejem. U komodit obchodovaných jako futures je vysoké riziko ztráty peněz. Méně riskantní jsou komodity s neomezenou lhůtou obchodu – Exchange Traded Commodities = ETCs, které se obchodují na stejných burzách jako akcie a zboží nám nebude dodáno, je tedy dost času ty ETCs prodat. Spekulanti na burze komodit se při svém rozhodování řídí nabídkou a poptávkou po té komoditě. Při fundamentální analýze studují zásoby suroviny, počasí, makroekonomické faktory v zemi i v cizině. Růst zájmu o surovinu v Rusku nebo Číně může způsobit i růst ceny suroviny v USA na burze Chicago a podobně.

Technická analýza pak určuje čas otevření a uzavření obchodu. Na svíčkovém grafu ceny komodity se určí trend rostoucí, trend klesající, linie odporu a linie podpory, formace grafu. A pod grafy computer konstruuje indikátory MACD, RSI, Stochastic, SMA, EMA a v grafu Bollinger Bands. Grafy a indikátory jsou však jen obrazem minulých hodnot a nic neprozradí o budoucím vývoji cen.

Komodity (suroviny) jsou investice cyklické, jejich ceny rostou v cyklech, vyplácí se investice na 2 roky až na 10 let, jestli se začne u nízkých cen. Dlouhodobě ale od roku 1950 do dnes je průměrný roční výnos z komodit několikrát nižší než výnos z akcií. Vedle přímé investice do komodit, jako jsou zlaté mince, máme také komoditní akcie, akcie dolů, fondy na komoditní akcie, ETFs, ETCs, CFDs a futures.

Vydělat se může, ztratit se musí. Často je jediný zájem makléřů komodit, strčit peníze klientů do vlastní kapsy. Nejriskantnější je, když malý investor sám spekuluje s futures a s opcemi na komodity, to je jistá cesta ke ztrátě celého kapitálu. Na komoditách banky, brokeri a burzy vydělají vždycky – s těmi poplatky od klientů. Jestli vydělají investoři s komoditami také, to už není tak jisté.

Chcete-li vydělat se surovinami, kupte si v době nízkého ocenění akcie Royal Dutch Shell nebo BHP Billiton a prodejte tyto akcie za několik let, až budou drahé, nebo ty akcie držte 30 až 50 let jen pro jejich dividendy!

ETC – Exchange Traded Commodities – na burze prodávané suroviny

Nejbezpečnější investice do surovin je ETC na více surovin současně. ETC, jinak zvané také ETF Com, znamená exchange traded commodities, na burze prodávané suroviny. Cenné papíry ETCs se začaly prodávat na burzách Frankfurt a Xetra 3.11.2006 a vznikly těsně předtím. ETCs jsou neomezeně dlouho platné dluhopisy vydavatele (emitenta) s povahou téměř jako certifikáty. Tedy když vydavatel ETC zkrachuje, pak nedostane investor peníze investované do ETC zpátky, protože ETCs nejsou pojištěny. Ale když byly ETCs vydány od největší banky v zemi, jako je Deutsche Bank, pak se nemusíme bát, že by banka zkrachovala.

ETCs se neorientují se na futures jako jiné komoditní certifikáty, ale orientují se na spotových cenách surovin. ETCs jsou vydány buďto na jednotlivé komodity: zlato, stříbro, hliník, nikl, měď, zinek, plyn, ropa, olej, bavlna, káva, cukr, sója a také existují ETCs na celý košík = basket z více různých surovin v jednom papíru ETC. Pomocí jednoho certifikátu se dá tedy investovat do mnoha druhů komodit od kovů, oleje a plynu až po zemědělské plodiny. Ale i tam je nutno zvážit, zda jsou všechny ty suroviny levné a může růst poptávka po nich, růst jejich ceny a hodnota certifikátu.

Největší vydavatel ETCs je ETF Securities Ltd. London. Druhý největší emitent je dcera od banky Societe Generale: Lyxor Asset Management, Lyxor International Asset Management.

Certifikáty

Certifikáty jsou deriváty, odvozeniny od komodit (kovy, plodiny, energie) a jsou podobné jako dluhopisy bank. Jsou to komplikované strukturované finanční produkty, kterými se snaží banky obrátit své klienty o peníze. V případě bankrotu banky, která certifikát vydala, ztratí investor všechny peníze s certifikátem. Certifikáty prodává např. burza Stuttgart. Komoditní investiční certifikáty na suroviny se vztahují na termínové obchody s kontrakty – futures. Aby nebyly suroviny dodány, je nutno futures kontrakt před uplynutím platnosti, zpravidla do tří měsíců po nákupu prodat a nový kontrakt na tu samou surovinu zas koupit. Kdo koupí certifikát, nemusí se však o včasný prodej starat, prodej a nákup futures provádí emitent toho certifikátu.

Zda jsou suroviny předražené nebo levné, to nelze posoudit s poměry P/S a P/E tak jako u akcií. Proto bych neinvestoval nikdy do jedné suroviny, ale do jednoho certifikátu na více surovin, když by většina z těch surovin na dlouholetých grafech měla právě ty nejnižší hodnoty. Tyto komoditní investiční certifikáty jsou diverzifikované, každý je závislý na cenách 4 až 35 surovin.

Open End

Vedle časově omezených certifikátů máme také "open end" certifikáty. Ty jsou neomezeně dlouho platné a jejich tvůrce v bance může změnit v nich poměr podílení na jednotlivých surovinách, aby se vyrovnal cenový rozdíl a vyvážení surovin, jestli cena jedné suroviny silně roste a cena jiné suroviny ne.

Quanto

Máme-li certifikát quanto, pak je chráněný proti měnovému riziku. Pro Evropany ze zemí s euro je to většinou riziko ztracení hodnoty dolarové investice v euro kvůli slábnutí dolaru proti euru. Cena zlata se počítá v dolarech a bude-li slábnout dolar, pak hodnota certifikátu na zlato bude ztrácet hodnotu v euro. To se u quanto certifikátu nestane, pak se ale ztrácí zas poplatkem. Poplatek za ochranu proti měnovému riziku dolaru proti euru – quanto stál jednoho roku u Deutsche Bank 3,50 % a u Royal Bank of Scotland dokonce 5,90 % z investovaného kapitálu za 1 rok. To znamená tedy značné snížení ročního výnosu z certifikátu v amerických aktivech, kdyby dolar proti euru neslábl. Kdybychom měli evropské akcie s dobrou dividendou jako BP a Shell, pak naopak si k ročnímu výnosu z růstu akcie ještě přidáme několik procent v podobě dividendy.

Komodity je možno rozdělit na čtyři skupiny

Energie: olej, ropa, benzín, nafta, zemní plyn, uhlí, uran.

Průmyslové kovy: hliník, měď, nikl, zinek, cín, olovo.

Drahé kovy: zlato, stříbro, platina, paladium.

Zemědělské produkty = soft commodities: káva, kakao, pšenice, kukuřice, sójové boby, cukr, maso, bavlna.

21.1 Komoditní indexy a certifikáty na ně

Tyto indexy mají odvozeny hodnoty z více různých komodit ve skupině: RJ/CRB, RICI, CYD, GSCI, DJ/AIG, CMCI. Jestli mezinárodní organizace proti hladu Foodwatch dostatečně dlouho protestuje, tak budou jedlé složky jako pšenice, kukuřice, sojové boby, maso, káva, kakao a cukr z certifikátů odstraněny, aby jejich ceny nerostly pro burzovní spekulace a chudé obyvatelstvo třetího světa si ty potraviny mohlo koupit.

Continuous Commodity Index = Old Reuters CRB Index = RJ/CRB

Tento index na nerostné suroviny a plodiny se skládá z tříměsíčních futures na kovy, olej a zemědělské plodiny. Ten certifikát investuje do přibližně 14 surovin a sice: olej, ropa, benzín, zemní plyn, hliník, měď, zlato, stříbro, maso (dobytěk), obilí, kakao, káva, cukr, bavlna. Certifikát prodává burza Frankfurt a Stuttgart.

Jim Rogers International Commodity Index, RICI, RICIX.ASX

Tento index je z 35 komodit jako například: ropa, olej, zemní plyn, nafta, benzín, pšenice, kukuřice, měď, hliník, zinek, olovo, cín, zlato, stříbro, platina a paladium. Certifikát prodává burza Frankfurt a Stuttgart.

CYD index

Tento index se skládá z plodin a surovin: pšenice, kukuřice, sója, maso, káva, kakao, cukr, pomerančová šťáva, bavlna, dřevo, měď, paladium, platina, ropa, olej, nafta, benzín, zemní plyn. Certifikát investuje pomocí futures a prodávají ho burzy Frankfurt a Stuttgart.

S&P GSCI Total Return Index RTH, Goldman Sachs Commodity Index, GSCI

Dow Jones-AIG Commodity Index, DJUBS.DJI

Komoditní indexy RJ/CRB, RICI, CYD, GSCI, DJ/AIG a CMCI napodobují mnohé certifikáty. Vyhledáme je na stránce www.onvista.de a koupíme je na německých burzách Xetra, Frankfurt a Stuttgart. Pro posouzení kupní síly do certifikátu investovaného kapitálu můžeme ty dlouhodobé hodnoty indexu snížit o inflaci 2 % ročně a sestavit si také 10-letý klouzavý průměr simple moving average SMA. Bohužel, těžko dostaneme možnost nastavit si na nějaké stránce periodu 10 let pro klouzavý průměr hodnot SMA. Získáš pouze 200-denní SMA.

21.2 Olej, oil, Öl. Ropa, crude oil, Rohöl. Peak oil

Cena ropy je indikátor konjunktury a růstu hospodářství, když stoupá cena ropy, mělo by růst i hospodářství, hlavně v Asii a v Číně, ale i v USA a v Evropě. Graf ropy je možno sledovat mimo jiné také na stránce www.onvista.de jako WTI crude oil chart.

Peak oil, oil peak: Proroci krachu straší lidi s vrcholem světové těžby ropy = peak oil, který má být asi roku 2010 a pak už má těžba ropy jen klesat, má být nedostatek ropy a tedy zle pro hospodářství. Peak oil nebo oil peak = maximální těžba ropy v USA už byla roku 1970, v Rusku 1987, v Mexiku 2004. Ale BP, Shell, Total, Exxon Mobil a všechny ropné koncerny světa nezůstávají jen u těžby ropy a očekávají roku 2050 už polovinu svého příjmu z obnovitelné energie, to je energie ze slunce, větru, vody a z oleje z plodin, také je možný pohon motorů vodíkem a elektřinou. Ropa nebude později už vůbec potřeba. Ubývající množství ropy v zemi tedy neohrožuje hospodářství.

Cena ropy roste stejným obdobím, jako roste hospodářství a rostou akcie, ale když už je cena ropy extrémně vysoká, pak to brzdí růst hospodářství a růst akcií.

Nejjednodušším a nejpříjemnějším způsobem investice do oleje je investice do akcií společností, které se zabývají těžbou a zpracováním ropy a platí 2× nebo 4× ročně vysoké dividendy s nízkou daní 10 % nebo 15 %, jako jsou akcie BP a Royal Dutch Shell.

Mezi největší ropné koncerny světa patří americký Exxon Mobil a Chevron, britský BP a Royal Dutch Shell, ruský Gazprom, čínská Petro China, francouzský Total a Elf Aquitaine a španělský Repsol YPF. V případě investice do akcií těchto společností výnos není závislý přímo na ceně ropy, cenu akcií ovlivňují i jiné faktory. Tyto ropné koncerny rok od roku snižují podíl ropy v jejich tržbách a stále zvyšují podíl jiných materiálů a energií a tak se vyplatí akcie ropných koncernů i za 30 nebo za 50 let, až bude ropy nedostatek. Tak dlouhá investice se vyplatí především pro zvýšení důchodu s dividendami.

21.3 Zlato, gold

U obchodování se zlatem se setkáváme zvláště se dvěma cenami u dvou druhů obchodů. Prodej zlata na mimoburzovním trhu OTC, u kterého je spotová cena zlata stanovena ihned. A spekulace na budoucí cenu zlata na komoditní burze, to je termínovaný kontrakt na zlato neboli futures. Největší komoditní burzou na světě je Chicago Board of Trade CBOT, která se roku 2007 spojila s burzou Chicago Mercantile Exchange CME a vznikla z nich skupina CME Group www.cmegroup.com. Tam lze koupit zlato v podobě futures a opce, zrovna tak jako na komoditní burze Eurex Frankfurt www.eurexchange.com

Jak investovat do zlata, kdy kde koupit zlato, v jaké formě? Je zlato dnes předražené nebo levné? Na posouzení ceny zlata máme například poměr Dow Jones/Gold ratio = Dow Gold Quotient, kde se vydělí hodnota indexu Dow Jones a cenou zlata v dolarech. Tento poměr znamená také, za kolik uncí zlata se koupí index Dow Jones. Průměrná hodnota tohoto poměru je 10. Když hodnota stoupá nad 10, znamená to koupit zlato. Je-li ratio Dow/Gold vysoko nad 10, pak je zlato levné a je vhodná doba pro nákup zlata. Když hodnota klesá pod 10, znamená to prodat zlato. Je-li ratio Dow/Gold pod 10, pak je zlato drahé a je vhodná doba prodat zlato. Já bych ale nesrovnával cenu zlata s hodnotou indexu Dow Jones, to je bláznivý nápad. Raději bych se podíval na graf ceny zlata v dolaru od roku 1971 do dnes a na grafu bych narysoval střední linii uprostřed mezi vrcholky a dolíky. Tato linie by měla stoupat dlouhodobě asi +2 % ročně, jako je průměrná inflace. Cena zlata má důvod růst jen +2 % ročně, to je +22 % za 10 let a +121 % za 40 let, od 1971 do 2011. Pak by bylo zlato levné s cenou pod linií a zlato drahé s cenou nad linií. Pro nerozumné techniky je investice do zlata rozumná, když je cena zlata nad klouzavým průměrem 200 dní, SMA 200. Tam vidí technici trend rostoucí. Velké výdělků se zlatem je možné však očekávat jen od nějakého extrémního podcenění. Tedy investice by měla začít již s cenou pod SMA 200, snad když cena zlata překročí SMA 10 směrem nahoru.

Trojská unce zlata = Feinunze = troy ounce = 31,1035 gramů, zaokrouhleno asi 31,1 gramů zlata.

V letech 2026 a 2045 už prý nebude žádné zlato v dolech, zlato přestane být těženo. Optimisté očekávají roku 2040 cenu 2.000 až 10.000 dolarů. To znamená růst ceny trojské unce zlata +3,3 % až +8,5 % ročně.

Cena zlata byla roku 2009 pod teoretickou hodnotou, teoretická hodnota zlata byla téměř 2× vyšší než aktuální cena zlata. Roku 2009 se tedy vyplatila investice do zlata. Vzorec pro výpočet "theoretical gold value" si vymyslel Paul van Eeden. A obrázek pro porovnání "theoretical gold value" s "actual gold price" lze najít na webových stránkách, když se hledá s Google – obrázky "theoretical gold value".

Nejdůležitější obchod se zlatem se nazývá gold spot. To je obchod jen ve velkých kontraktech, vznikající mezi nakupujícím a prodávajícím přes pult – over the counter – OTC. Tento obchod se provozuje hlavně ve městech Londýn, New York, Zürich a Hongkong. Zlato skutečně se neprodává na burzách cenných papírů, ani na burzách komodit, ale v bankách a v obchodech jako zlaté mince a zlaté cihly.

Spot price = Kassakurs = aktuální tržní cena komodity na trhu OTC, která bývá často nižší než cena futures na komodity. Spotová cena zlata nebo jiného aktiva, spot price, Kassakurs je okamžitá cena na volném trhu, cena při okamžitém nákupu předmětu, který bude hned dodán kupujícímu. Spot je flek, bod, aktuální. Spotová cena za trojskou unci zlata se najde na jednodenním realtime intraday grafu zlata v dolarech, v euru, v libře a v jiných měnách z trhu OTC. Spot price cena zlata přepočtená na dolar může být ve stejný okamžik jiná na OTC trhu Londýn, Curych, New York, Tokyo, Hongkong, Dubai a Mumbai, neboť obchoduje se málo, ale ve velkých zakázkách. Po uskutečnění nákupu se spotová cena zvýší o prémii, tedy provizi pro obchodníka. Cena komodit na komoditních trzích jako je Chicago může být vyšší, než je cena spotová na OTC, jsou v ní také náklady za skladování komodit.

Zlato se prodává také v bankách a v obchodech jako mince, cihly a cihličky, bullions, gold bars, Goldbarren. Váhy zlaté cihly jsou: 1 gram, 5 gramů, 10 gramů, 20 gramů, trojská unce = 31,10 gramů, 50 g, 100 g, 250 g, 500 g, 1 kilogram, 400 Feinunzen = 400 trojských uncí = 12,44139 kilogramů.

Se zlatem se ztrácí více než 10 %. Kdo kupuje zlato jako cihly v bance nebo v obchodě, ale i stříbro, platinu a diamanty, ten zaplatí o 10 % vyšší cenu, než mu dají zpátky, když ten drahý kov ihned zas prodá.

Rozdíl mezi nákupní a prodejní cenou zlata ve stejný okamžik se nazývá spread. Spread je více než 10 % z ceny zlata. Kdo neskládá zlato doma, ale najme si trezor v bance, musí platit ještě poplatek za trezor. Tedy za několik dní bychom museli vydělat více než 15 %, aby se po odečtení výdajů a daní investice do zlata vůbec vyplatila. Až do výnosu +15 % s investicí do kovového zlata jen ztrácíme peníze.

2/3 poptávky po zlatě je poptávka po zlatých špercích a tato poptávka roku 2009 klesala. Nejvíce se kupují zlaté šperky v Indii a tam byl roku 2009 zlata přebytek. Jen 1/3 poptávky po zlatě je poptávka od investorů a z ostatního průmyslu, jako je výroba zlatých zubů, zlatých kontaktů a pozlacených soch. Investoři se zájmem o zlaté cihly v Evropě museli roku 2009 čekat ve frontě, aby dostali nějakou zlatou cihlu. Kvůli té velké finanční krizi.

Když dosáhla cena zlata 850 dolarů za trojskou unci, pak 19 let klesala v letech 1980–1999. Také dnes po dosažení 2.000 dolarů může následovat dlouhý pokles, i když komici varující před krachem hospodářství předvídají růst ceny zlata na 3.000 dolarů. Dlouhodobě však cena zlata roste stejně jako cena chleba, zboží a služeb, tedy s mírou inflace průměrně 2 % ročně. Když ceny zboží nerostou, nemůže ani cena zlata růst extrémně moc.

Zlatých cihel vlastnila nejvíce americká centrální banka FED a sice 26 % všeho zlata světa. 11 % světového zlata vlastnila centrální banka Německa. Další velcí vlastníci v pořadí jsou: mezinárodní měnový fond a centrální banky Francie, Itálie, Švýcarska a Nizozemska.

Nízký je rozdíl cen – spread u zlatých mincí. Zlaté mince se prodávají hlavně pod jmény: Krügerrand, Maple Leaf, Nugget, American Eagle, Britannia, Peso a Wiener Philharmoniker. Také existují zlaté mince antické. Nejhorší investice jsou zlaté mince pamětní a medaile, tam je výkupní cena i o 30 % nižší než nákupní cena, spread 30 %.

Ve zlatých cihlách a v mincích je jen 15 % světového zlata. 2/3 až 3/4 zlata je ve špercích a to hlavně v Indii. Novodobé šperky vykupuje zlatnictví většinou jen za cenu zlata v nich a práce na šperku není oceněna vůbec. Antické zlaté šperky se prodávají nejlépe v aukci.

Kdo vymění peníze ve zlato na nějaký čas, nikdy neví, zda po čase bude moci zlato vyměnit zase zpátky za peníze beze ztráty. Neví se, zda někde na světě vznikne tak veliký zájem o zlato, že cena poroste alespoň o 20 %, aby po odečtení spreadu, poplatku za trezor nebo pojištění proti krádeži a daně z výnosu se investice vyplatila. Ty peníze ve zlatě nepracují. Do té doby, než se zlato prodá, není z něj žádný výnos, žádné dividendy. Lepší je investice do něčeho, co dává výnos každý rok několikrát, jako jsou dividendové akcie nebo pronajímané byty, to se nemusí nikdy prodávat a nese to výnos každý rok.

Zlaté certifikáty

Lépe než s cihlami a mincemi se do zlata investuje pomocí bankovních certifikátů: ETG, ETC a GBS.

ETG = exchange traded gold = na burze prodávané zlato jako termínované kontrakty.

ETC = exchange traded commodity = na burze prodávané suroviny.

GBS = Lyxor gold bullion securities = na burze prodávány dluhopis na zlato, to jsou podíly na zlatých cihlách, gold bars.

Certifikát na zlato – Zertifikat auf Gold, vydán od Deutsche Bank, Societe Generale a ABN Amro vyhledáme na webstránce www.onvista.de a koupíme jej na německých burzách Xetra, Frankfurt nebo Stuttgart.

Certifikát na zlato – Open End Index Zertifikat auf Gold, vydán od Societe Generale, WKN: SG9F3Q, ISIN: DE000SG9F3Q9, v euro, má zabezpečení měnového rizika quanto, možno koupit na burze Frankfurt a Stuttgart.

Dluhopis na zlato. Pro investici do zlata je zajímavé ETC Xetra Gold, na burze Xetra prodávané zlato v euro pod číslem WKN: A0S9GB, ISIN: DE000A0S9GB0. Toto ETG je vydané od Deutsche Börse Frankfurt jako dluhopis s právem na dodávku zlata.

Dluhopis na zlato – Lyxor Gold Bullion Security, od Lyxor International Asset Management, WKN: A0LP78, ISIN: DE000A0LP781, v euro. Toto ETG nemá zabezpečení měnového rizika, možno koupit na burze Xetra a Frankfurt.

Existují certifikáty na komoditní futures a také certifikáty na směs akcií od několika zlatých dolů. Akcie od jediného zlatého dolu je riskantní a kvůli špatné zprávě může během jednoho dne akcie desítky procent ztratit, malým zlatým dolům hrozí také insolvence. Dosti bezpečné jsou akcie největších hornických koncernů na všechny možné suroviny jako BHP Billiton. Před jednotlivými futures a opcemi na zlato je nutno varovat, ale je nutné varovat i před Hebelzertifikate = certifikáty s pákou, zde hrozí veliké ztráty lidem. Protože s pákou 1:10 se zisk nebo ztráta 10× zesílí.

O zlato více

Průměrná kupní síla zlata je stejná už alespoň 2 600 let. Tedy dlouhodobě je růst ceny zlata stejný, jako je inflace. Investice do zlata může znamenat dlouhodobě zabezpečení proti inflaci, však nezvyšuje se kupní síla ve zlatě investovaných peněz. Kdyby nebyly ty stále krátkodobé úchytky ceny zlata nahoru a dolů od normálu, tak za 50 let by se za zlato koupilo stejné množství potravin jako dnes. Za stejné peníze se koupí ale několikrát méně potravin za 50 let, protože kupní síla peněz slábne o inflaci. Kupní síla zlata = purchasing power, to je skutečná cena zlata snížená o inflaci, tedy o růst cen spotřebního zboží a služeb.

Kupní síla zlata kmitá už alespoň 2 600 let podle vodorovné střední hodnoty = zlatá konstanta = golden constant. Cena zlata ve vlnkách stále roste, ale současně rostou i ceny zboží a služeb. A dnes se dostane za unci zlata 350 bochníků chleba, tak jako už před 2 600 lety bylo za unci zlata 350 bochníků chleba. Nebo alespoň v Persii. Nejnížší byla kupní síla zlata kolem roku 1924 a 1969. Nejvýše byla kupní síla zlata roku 1980. Roku 1980 stála unce zlata 850 dolarů a v únoru 2009 stála unce zlata 1000 dolarů, ale kupní síla zlata byla roku 1980 2x vyšší než roku 2009. Od roku 1900 ztratil dolar více než 90 % své kupní síly, japonský yen ztratil 99 %, ale zlato má dnes kupní sílu jako před 100 lety a jako před 2600 lety. Ta kupní síla zlata dělá jen výkyvy kolem střední vodorovné linie. Dlouhodobě rostou ceny surovin a komodit jako zlato, ropa, stříbro, brambory, chleba o tolik procent, jako je míra inflace, průměrně 2 % ročně. Akcie a akciový index rostou několikrát více než ceny surovin a zbyde skutečný dlouhodobý růst kapitálu v akciích, i když se z něj odečte inflace. Vyplatit se může jen asi na rok investice do zlata nebo stříbra, kdyby se koupily levně. Bohužel cena zlata a stříbra roste většinou ten samý rok, kdy roste i akciový index. U ceny zlata a stříbra však nemáme pro porovnání ceny žádné poměry jako P/E, P/B, P/S, P/C a ze surovin není dividendy jako z akcií.

Zlatý standard, gold standard

Až do roku 1914 v Evropě a do roku 1917 v USA byly peníze kryty zlatem, to se nazývá zlatý standard – gold standard. Člověk mohl peníze kdykoliv vyměnit za pevně stanovené množství zlata. První světová válka to ukončila. Po první světové válce byl dolar zas pevně vázán na zlato. V letech 1934–1974 měli Američani zakázáno vlastnit zlato, bylo to trestné. Dluhy USA v cizině vyrostly roku 1960 na 18,7 miliard dolarů, ale USA mělo jen zlato za 17,8 md. dolarů. Roku 1971 dlužilo USA cizině už 55,4 md. dolaru, ale mělo v zásobě zlato jen za 10,2 md. dolaru. Aby se zamezilo bankrotu státu, prohlásila americká vláda roku 1971, že nebude cizím centrálním bankám za americké dluhy dávat zlato. A zlatý standard = gold standard skončil. Dosud pevné kurzy měn mnohých zemí světa pak zkolabovaly. Po ukončení vazby na zlato roku 1971 může americká centrální banka FED vytisknout tolik dolarů, jak se jí líbí. Aby dolar příliš neslábl proti jiným měnám, nutí FED i zahraniční centrální banky tisknout peníze. Však cizí země nechají slábnout měny dobrovolně, aby mohly vyvážet zboží do USA. Většinou posiluje dolar, když hodnota zlata klesá a slábne dolar, když hodnota zlata roste. Ani v Evropě už léta nejsou měny kryty zlatem a vázány na zlato.

Trojská unce zlata stála z vůle americké vlády po dlouhá léta od roku 1934 až do roku 1970 jen 35 dolarů. Dne 15.8.1971 došlo ke zrušení směnitelnosti dolaru za zlato, ke zrušení zlatého standardu, hodnota americké měny se uvolnila od vazby na cenu zlata a tak nespravedlivě nízká cena zlata vyrostla z 35 na 850 dolarů do roku 1980. Od roku 1971 do roku 1980 vyrostla cena zlata +2 328 % za 9 let. Pak ta zlatá bublina praskla a cena zlata 19 let klesala na 1/3, na 252 dolarů za trojskou unci roku 1999. Roku 2000 se stěhovaly peníze z předražených akcií na zlato. Roku 2008 se pro finanční krizi hledalo bezpečí ve zlatě. Cena zlata vyrostla na 1.006 dolarů dne 20.2.2009, to je +299 % za 10 let.

Roku 2009 stálo zlato jen o málo víc než roku 1980, tedy za 19 let by se zlatem nic nevydělalo. Když se započte inflace, tedy růst cen zboží a služeb, pak by se se zlatem za těch 19 let ztratilo. Cena zlata se započtenou inflací by se rovnala té ceně 850 dolarů roku 1980, kdyby bylo roku 2009 zlato za 2.200 až 2.400 dolarů. Takové extrémní předražení zlata ale nemusí nastat. Lidé musí jen vědět, že je nesprávné porovnávat to extrémní předražení zlata roku 1980 s těmi výhodnými 900 dolary roku 2009 beze zvýšení o inflaci.

Mnohé státy zvýšily roku 2009 proti ztrátě pojištěné peníze svých klientů na kontech v bankách z původních 20.000 euro na 100.000 euro, někde i na neomezeně vysoké množství peněz. Zatímco zlato uložené v trezorech bank je pojištěné proti vyloupení trezoru stále jen až do hodnoty 20.000 euro. Je to tedy riziko mít v trezoru banky uschováno zlato a diamanty za více než 20.000 euro.

Zlato se těší veliké oblibě všech proroků krachu na světě už od samých počátků burzy ve středověku. Tito smutní komici ve středověku i dnes předpovídají bankrot hospodářství celého světa a hluboký propad akcií a znejišťují začátečníky na burze, kteří pak ztrácí zájem o akcie a prodávají akcie, často i se ztrátou. Oni věří těm lhářům, že akcie 22 let neporostou a že by měli raději koupit fyzické zlato jako cihly a mince. Investice do zlata se ale vyplatí jen, když je zlato koupeno extrémně levně. Normální člověk a žádný prorok krachu, který chce mít v portfoliu zlato, měl by jen 5 % až 10 % peněz portfolia dát do zlata.

Zajímavé webstránky pro investice do zlata, zlaté stránky

www.howestreet.com , www.goldseiten.de , www.taxfreegold.co.uk , www.bullionvault.com ,
www.proaurum.de , www.gold-eagle.com , www.kitco.com , www.gold.org

Stříbro

Při investici do stříbra bývá sledován poměr „gold / silver ratio“. Na www.google.cz zvolíme obrázky a pak vyhledáme “gold silver ratio“. Snadno a rychle najdeme nějaký obrázek grafu, jehož křivka ukazuje hodnoty poměru ceny zlata a ceny stříbra, ze kterých může někdy vyplývat, že zlato je drahé a stříbro je levné. Přibližně od roku 1720 do roku 1860 měl poměr ceny zlata a stříbra stále hodnotu kolem 15, tedy gold silver ratio, G/S ratio bylo přibližně 15. Pak cena zlata rostla nebo cena stříbra klesala a G/S ratio rostlo. Kolem roku 1920, kolem 1965 a 1980 kleslo zas G/S ratio na hodnotu blízko 15. Ale koncem roku 2010 bylo G/S

ratio asi 60, tedy cena jemné unce zlata v dolaru byla přibližně 60× vyšší než cena jemné unce stříbra. Zlato bylo u 1.300 USD a stříbro bylo u 21 USD za jemnou uncii. Zlato vypadalo příliš drahé a stříbro mělo potenciál růstu. Pro aktuální G/S ratio stačí vydělit si cenu zlata s cenou stříbra a vědět, že zdravý poměr jejich cen je 15.

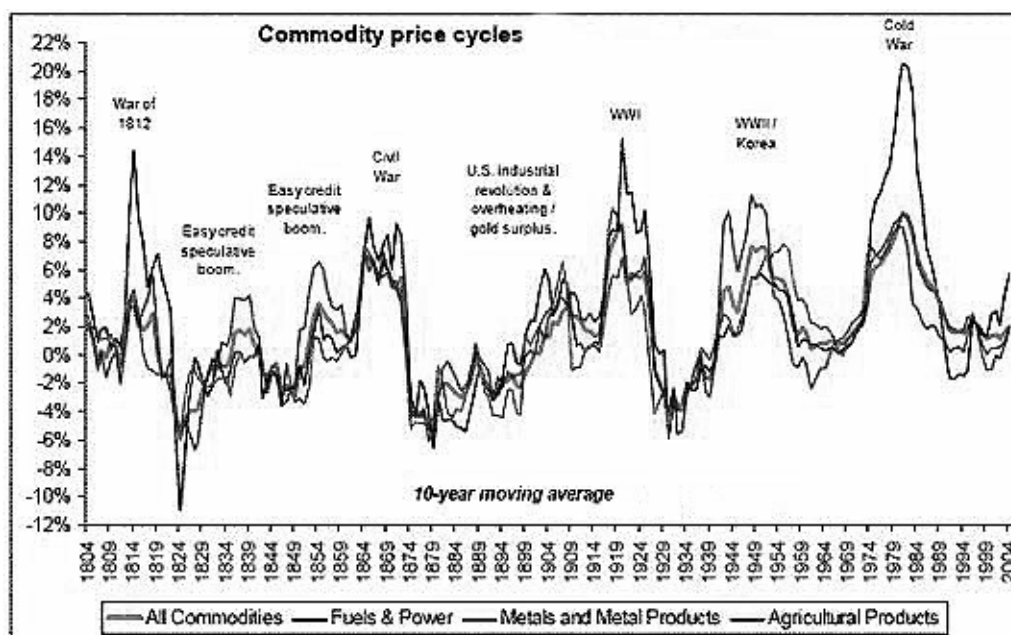
Já nikdy nekoupím zlato ani stříbro, protože z nich nejsou dividendy.

21.4 Korelace zlata, dolaru, eura a akcií

Akcie a komodity jako zlato a ropa se vyvíjí některá léta stejně a méně let opačně. Mají pozitivní korelaci i negativní korelaci. Korelují i nekorelují. Suroviny tedy nejsou vhodné pro vyrovnávání kolísání hodnoty investičního portfolia z akcií nebo fondů. Výnos a rentabilita investice do akcií a zlata bývá málokdy opačná. Ale roku 2001 a 2002, když drahé západní akcie klesaly, nechalo se vydělat na rostoucí ceně zlata. Také pár měsíců počátkem roku 2008 cena zlata rostla a akcie se propadaly. 1995–1999 rostly akcie, přesněji řečeno index Dow Jones, zatímco hodnota zlata klesala. V letech 2003, 2007, 2009–2010 rostly akcie a cena zlata současně.

Mezi zlatem a dolarem bývá většinou negativní korelace. Když dolar proti euru slábne, většinou roste cena zlata v dolaru. Tak to bylo 2002–2004 a 2006–2009. Ale roku 2005 a 2010 tomu bylo jinak, byla pozitivní korelace mezi dolarem a zlatem, rostla cena zlata i dolar. Protože dolar od roku 1971 není kryt zlatem, mohou se jejich hodnoty vyvíjet rozdílně.

Zlato a euro mívají většinou pozitivní korelaci, jejich hodnoty rostou většinou ve stejný čas. Tak tomu bylo 2002–2004 a také 2006–2009. Ale roku 2005 a 2010 byla negativní korelace, cena zlata rostla, zatímco euro sláblo.

Cykly cen komodit jako 10letý klouzavý průměr změny ceny

22. Banky, centrální banky, peníze

22.1 Co jsou peníze a odkud se berou

Kovové a papírové symboly hodnoty nazývané peníze vyrábí jen zčásti instituce vlády zvaná mincovna. Převážná většina peněz je však vytvářena bankami. Jen zčásti banky půjčují ty peníze, které jim svěřili vkladatelé. Ty peníze, které banky půjčují, většinou banky samy vytvářejí přímo ze slibu vypůjčovatele je splatit. Podpis dlužníka na smlouvě o půjčce je příslib splatit půjčku plus úrok anebo ztratit majetek, kterým za dluh ručí. Banka výši úvěru přepíše na dlužníkovu účet. Pokaždé, když bankéř vytvoří půjčku, je připsán nový bankovní úvěr, nový vklad, vzniknou nové peníze.

Ve středověku vlády neměly dovoleno tisknout bankovky a peníze byly tedy velice stabilní a kryté zlatem. Později bylo potřeba mnohem více peněz, než bylo zlata na krytí peněz. A proto byla založena roku 1694 v Anglii centrální banka – Bank of England a ta tiskla peníze a činí tak do dnes. Roku 1775 v Americe začala válka za nezávislost. Americké státy se snažily osamostatnit od Velké Británie, protože anglický král George III nutil Američany půjčit si peníze od britské centrální banky Bank of England na úrok. Tím se americké státy dostávaly do dluhu. Roku 1783 získaly Spojené státy nezávislost na Británii, ale Američané už byli okrádáni od roku 1781 vlastní centrální bankou – Bank of North America. Po vzoru té anglické banky vznikly postupně v USA čtyři centrální banky a byla to vždy lumpárna.

První centrální banka v USA vznikla roku 1781 jako Bank of North America. Druhá centrální banka v USA byla založena roku 1791 jako First Bank of the United States. Třetí centrální banka vznikla roku 1816 jako Second Bank of the United States. Vláda a kongres si ty lumpárny od centrálních bank ale nenechaly nikdy dlouho líbit a ty tři centrální banky byly vždy za několik let zavřeny. Ta poslední lumpárna = FED funguje od roku 1913 až dodnes, i když několik rozumných lidí a organizací usiluje o zavření FED. V amerických centrálních bankách byli vždy darebáci, kteří půjčovali státu čerstvě vytisknuté peníze i neexistující peníze za úroky, okrádali stát o miliardy dolarů a organizovali krize hospodářství, války, krachy na burze, krachy cen nemovitostí, bankroty bank, bankroty podniků a rodin.

Česká národní banka – ČNB je centrální banka České republiky. Německo nazývá svoji Zentralbank nebo Notenbank jménem Bundesbank. USA svojí central bank nebo national bank nazývá Federal Reserve System – FED.

Moderní systém peněz ve formě dluhu se zrodil roku 1694, když byla založena v Anglii Bank of England královskou smlouvou o částečné rezervě úvěru na zlato ve skromném poměru 2:1. Dnes se vytváří téměř neomezené množství peněz z ničeho a neustále rostoucí dluh státu nemůže být nikdy splacen. Podíl zlata kryjícího peníze z dluhu se během let zmenšil na nic, dnes peníze reprezentují hodnotu dluhu. V současnosti jsou peníze vytvářeny coby dluh. Nové peníze se vytvoří, jakmile si někdo vezme od banky půjčku. Banky půjčují peníze, které nemají. Dříve bylo obvyklé, že banky musely mít v trezoru alespoň 1 dolar ve zlatě na 10 dolarů hodnoty dluhu, který vytvořily. Dnes se požadavek poměru nově vytvořených peněz neuplatňuje k penězům ve zlatě, ale uplatňuje se poměr nových peněz ve formě dluhu k již existujícím penězům, vzniklých také formou dluhu. Banky mají mít více vkladů než půjček. V některých bankách jsou však půjčky ke vkladu v poměru 30:1. Tak malé rezervní vklady jsou pro banky veliké riziko. Banky mohou vytvořit tolik peněz, kolik si můžeme půjčit. Peníze vytvořené vládou a centrální bankou představují méně než 5 % peněz v oběhu. Více než 95 % dnes existujících peněz bylo vytvořeno dlužníky u bank.

Většina lidí si představuje, že kdyby byly všechny dluhy splaceny, stav ekonomiky by se zlepšil, ale to je přesně opačně, pak by nebyly vůbec žádné peníze. Jsme závislí na bankovních úvěrech, aby mohly existovat peníze. Žádné úvěry = žádné peníze. Proč vláda utrácí víc, než kdykoli předtím? Mohl by tento stav zavinit kolaps celého systému? Kdyby neexistoval žádný dluh, neexistovaly by žádné peníze. Bankovnictví bylo počato v nespravedlnosti a zplozeno ve hříchu. Bankéři vlastní zeměkouli. Seberte jim ji ponechají jim moc vytvářet peníze a škrtnutím pera si vytvoří tolik peněz, aby si ji koupili zpět. Seberte jim tuto velkou moc a všechna velká bohatství zmizí a oni zmizí také, neboť potom tu bude lepší a šťastnější svět, v němž je možno žít. Ale chcete-li být nadále otroky bank a platit cenu svého vlastního otroctví, nechte bankéře pokračovat ve vytváření peněz a ovládání úvěrů. (Sir Josiah Stamp)

Dějiny Spojených států amerických od revoluce roku 1776 byl z větší části příběh zápasu za trvalé osvobození se od evropských mezinárodních bank. Tento boj byl nakonec prohrán roku 1913, kdy prezident Woodrow Wilson podepsal platnost Federal Reserve Act, čímž dosadil mezinárodní bankovní kartel do vedení vytváření amerických peněz. "Jsem ten nejnešťastnější člověk. Nevědomě jsem zruinoval svou zem. Velký průmyslový národ je ovládán svým vlastním systémem úvěru. Náš systém úvěru, růst národa a tím i všechny naše činnosti jsou soustředěny v rukou několika málo lidí. Stali jsme se jednou z nejhůře ovládanou, jednou z nejúplněji dominovanou a podřízenou vládou v civilizovaném světě. Už nikdy vláda svobodné volby, už nikdy vláda dle přesvědčení a volbou většiny, ale vláda nátlaku názoru malé skupiny vlivných lidí. (Woodrow Wilson)

"Kdokoli ovládá objem peněz v naší zemi, je absolutním pánem nad veškerým průmyslem a obchodem a když si uvědomíte, že celý systém je tak či onak lehce ovladatelný několika málo mocnými na vrcholu, netřeba vám napovídat, odkud se berou období inflací a krizí. (James A. Garfield, 1881 zavražděný prezident USA).

Statisíce Američanů bylo ruinováno, protože měli domky koupené na kredit s proměnlivými úroky. V monetarismu je nabídka peněz určena monetární politikou centrální banky s co nejmenším zasahováním státu. Změna úroku centrální bankou je podvod způsobující krize už od roku 1781 v USA. Proto byly už tři centrální banky v USA zakázány, jen této poslední centrální bance FED se dovoluje činnost od 1913 do dnes, protože na krizích zainteresovaní milionáři jsou ve vládě i v parlamentu a kdo chce centrální banku zrušit, není si jistý životem. Povídá se, že prý bývalý americký prezident J.F. Kennedy byl 22.11.1963 zabit, protože chtěl monopol na peníze vzít od FED a vrátit zpátky do moci státu USA. Nevím, zda je to pravda.

Od roku 1972 není americký dolar kryt zlatem ani stříbrem, ale dá se říci že ropou. Irácký prezident Sadam Husein prý byl zabit, protože Irák chtěl prodávat ropu za eura. Nezkušené lidé povídají často, že americká centrální banka FED dělá chyby, jenže FED nikdy chyby nedělá. FED zcela podle plánu vytváří jednu krizi za druhou, je to jejím úmyslem, proto byla 1913 založena, aby budovala krize a vysávala peníze z lidí, bank, podniků a států.

Několik slov jsem si vypůjčil z článků: Peníze jako dluh – Paul Grignon, Duch doby - Peter Joseph.

22.2 Centrální banka FED

Centrální banka je instituce, která vyrábí peníze pro celý národ a má dvě privilegia: Kontrolu úrokových sazeb a kontrolu množství peněz v oběhu a tím inflaci. Centrální banka půjčuje vládní ekonomice peníze za úrok. Pomocí zvyšování a snižování množství peněz v oběhu reguluje centrální banka hodnotu peněz. Tento monetarismus může dlouhodobě vytvořit jen dluh. Centrální banka musí neustále zvyšovat množství peněz, aby dočasně pokryla nesplacený dluh, který vytvořila a vytváří se ještě větší dluh. Do roku 1913 byly v USA 3 centrální banky zavřeny.

V americké finanční a obchodní sféře byly čtyři dominantní rodiny: Rockefeller, Morgan, Warburg a Rothschild. Říkalo se jim robber barons, Raubritter, loupeživí průmyslníci. Na začátku 20. století se opět snažili prosadit zákony na vytvoření další centrální banky v USA. Vláda i veřejnost neměli zájem o ní. A proto velký bankéř J.P. Morgan zveřejnil nepravdivou pověst, že velká banka v New Yorku zbankrotovala, aby způsobil masovou hysterii, která se dotkne i jiných bank. Vznikla panika a lidé ve strachu, že přijdou o své úspory, začali ve velkém vybírat z bank peníze. Banky musely stáhnout svoje půjčky, a proto museli dlužníci prodat svůj majetek, aby bankám vrátili peníze. Následovala spirála bankrotů a zmatků. Americký kongres tento chaos vyšetřoval. Vyšetřování ale vedl senátor Nelson Aldrich, který byl tajně spojen se zlomyslnými bankami a později se díky sňatku stal i součástí rodiny Rockefeller. Komise pod vedením Aldricha doporučila vytvoření centrální banky, aby se panika z roku 1907 už nikdy neopakovala.

Roku 1910 se uskutečnilo tajné setkání jedenácti zlomyslných bankéřů na ostrově Jekyll Island u pobřeží americké Georgie. Byl sepsán bankovní zákon umožňující vznik nové 4. centrální banky – Federal Reserve Act. Zákon dali senátorovi Nelsonovi Aldrichovi, aby ho protlačil kongresem. V roce 1913 se díky veliké

podpoře od bankéřů stal prezidentem Woodrow Wilson, který za tu podporu od bank ten zákon na vytvoření centrální banky v prosinci 1913 podepsal. FED – Federal Reserve System – americká centrální banka byla založena 23.12.1913 od 11 samostatných, většinou židovských bank: Warburg Bank – Amsterdam + Hamburg, Rothschild Bank – London + Berlin, Lazard Frères Bank – Paris, Israel Moses Seif Bank – Itálie a z města New York to byly banky: Lehman Brothers, Kuhn Loeb, Goldman Sachs, Rockefeller Bank, Chase National Bank, Morgan First National Bank, Marine Midland Bank.

Centrální banka FED a tyto banky tiskly a tisknou dolary, jak je potřeba, protože dolary mizí v bankách v Číně a v Arábii, kde by si měli raději skladovat eura. Veřejnosti bylo řečeno, že centrální banka bude stabilizovat hospodářství, zamezí inflacím a krizím. Ukázal se ale opak. V letech 1914 – 1919 zvýšila centrální banka FED množství peněz v oběhu skoro o 100 % a výsledkem byly rozsáhlé půjčky malým bankám a veřejnosti. Potom roku 1920 stáhl FED zpět velkou část peněz v oběhu a to způsobilo, že banky, které měly peníze od FED půjčené, musely vypovědět svým klientům půjčky. Roku 1920 zase jako 1907 nastal masový výběr bankovních vkladů, bankroty a kolapsy. Zkrachovalo více než 5 400 bank. Tím se ještě více upevnil monopol FEDu. V letech 1921–1929 centrální banka opět zvýšila množství peněz v oběhu. To mělo opět za následek mnoho půjček od lidí a bank.

Na burze se objevil nový typ půjčky – marginální půjčka, která dovozovala investorovi složit jen 10 % ceny cenného papíru a zbylých 90 % mu bylo půjčeno prostřednictvím burzovního makléře. Na nákup akcií za 10.000 dolarů musel mít investor jen 1.000 dolarů na kontě. Tato metoda se stala 1921–1929 velmi populární. Banky však mohly kdykoliv požádat investory do 24 hodin dluh zaplatit a investor musel prodat cenné papíry, které koupil na dluh.

Několik měsíců před říjnem 1929 J.D. Rockefeller, Bernhard Barack a jiní zasvěcení investoři v tichosti prodali cenné papíry a 24. října 1929 začali finančníci v New Yorku ve velkém požadovat splacení marginálních půjček. To spustilo na burze rozsáhlé výprodeje, každý musel získat peníze na vyrovnání dluhu. Znova nastal masový výběr bankovních vkladů a zkrachovalo více než 16 000 bank. To bankéřům z FED umožnilo levně koupit konkurenční banky a koupit levně celé podniky. Byla to největší krádež v americké historii. Centrální banka pak stáhla ještě více peněz z oběhu a tak způsobila největší depresi v historii.

Rozhněvaný poslanec Louis McFadden, dlouhodobý odpůrce bankovních kartelů, začal prosazovat trestní zodpovědnost vůči vedení centrální banky. Třikrát se jej pokusili zavraždit. Třetí pokus byl úspěšný, otrávil ho na banketu předtím, než mohl prosadit trestní zodpovědnost vůči vedení FED.

Když bankéři zubožili společnost, rozhodli se odstranit krytí bankovek zlatem. Aby to mohli udělat, potřebovali získat zbylé zlato v systému. Pod záminkou pomoci ukončit hospodářskou krizi vznikl roku 1933 zákon o povinnosti odevzdat zlato. Pod hrozbou desetiletého trestu byl každý v Americe povinen odevzdat všechny zlaté předměty do státní pokladnice. Tím byla veřejnost obraná i o poslední zbytky bohatství, které jí zůstaly. Na dolarové bankovce před rokem 1933 je psáno, že je vyměnitelná za zlato. Na dolaru dnes stojí psáno, že je to legální prostředek na platbu nekrytý absolutně ničím. Dolar je bezcenný papír.

Hodnota peněz je dána množstvím peněz v oběhu. Moc regulovat množství peněz je moc regulovat jejich hodnotu, řídit ekonomiku a celý stát. "Dejte mi moc nad penězi celého národa a potom mi bude jedno, kdo dělá zákony." (M.A. Rothschild, zakladatel bankovní dynastie Rotschildů.)

Americká centrální banka FED je soukromá společnost. Federal Reserve System FED není státní, není federální, nemá rezervy a není to ani systém. Je to tedy trojnásobný klam. FED sleduje vlastní zájmy a vláda USA nemá v podstatě žádný prostředek na regulaci FEDu. Federal se to jmenuje, aby vznikl falešný dojem, že je to státní. Reserve se to jmenuje, aby vznikl falešný dojem finanční jistoty. System se to jmenuje, aby vznikl dojem, že to není žádná centrální banka, protože už byly tři centrální banky USA pro podvody zavřeny.

Centrální banky v USA založila vždy skupina zlomyslných lidí ve snaze ovládnout stát a pak i celý svět. FED se skládá ze 3 složek: 1) Board of Governor = 7 členů na 14 let a jeden prezident na 4 roky, který bývá zvolen z těch sedmi členů. 2) Regional Reserve Banks ve 14 městech USA, to nejsou banky, ale jen společnosti. 3) Federal Open Market Committee, to je zas Board of Governor a ještě 12 regionálních prezidentů. Soukromá společnost FED vládě půjčuje peníze za úrok.

Roku 1913 prošel kongresem také zákon o federální dani z příjmu. Ta daň nebyla nikdy schválena požadovaným množstvím států. Prostřednictvím federální daně odevzdává člověk v USA asi 25 % svého

celkového příjmu státu na splacení úroku na peníze, které má stát od centrální banky půjčeny. A ty úroky zas jdou do kapes 11 zlomyslných bank, které založily centrální banku. Federální daň z příjmu není legální, v USA neexistuje žádný zákon, který by lidem ukládal povinnost platit tuto daň. Jen díky nepozornosti a ignoranci americké veřejnosti vůči federální dani z příjmu ji většina Američanů platí. Těm, kdo federální daň z příjmu neplatí, se prý nic nestane. Také milionáři a miliardáři federální daň neplatí, jestliže si založí nějakou nadaci – dobročinný spolek. Tedy průměrná daň z příjmu průměrných lidí je asi 36 %. Však daňový úřad si nechá z toho asi 11 % a 25 % jde na centrální banku FED.

Od založení FED roku 1913 do roku 2007 zeslábl dolar o –95 % díky stálému tisknutí peněz. Tři centrální banky v USA byly zrušeny. Po jistých zabezpečeních hospodářství by měla být zrušena i ta dnešní centrální banka. Jenže chybná politika centrální banky nestačí, aby soud centrální banku zakázal. Na to jsou potřeba silnější argumenty k soudu a to by mohly být tyto argumenty: Americká centrální banka není schopná splnit své cíle, je to kartel prohřešující se proti veřejnému zájmu, je to hlavní nástroj lichvy, vytváří nespravedlivé daně, povzbuzuje k válce, destabilizuje hospodářství, je to nástroj totalismu. Také finanční krize 2007–2009 je způsobena od centrální banky FED. Federal Reserve System FED vydělává ročně miliardy dolarů úroky za půjčování peněz, které nemá a proto podle potřeby peníze tiskne a podle své potřeby volí výši úroku. Dnes vlastní podíly na FED i jiné banky než v době založení a FED má i více členských bank, které mohou peníze do FED dodat a dostanou za to asi úrok 6 %. Dnes jsou hlavními majiteli FED banky J.P. Morgan Chase a Citigroup.

Kdyby nebyly centrální banky, finanční trhy by se samy korigovaly a krize by nebyly tak velké jako dnes, když se konjunktura udržuje uměle na živu. Zlomyslné banky už dlouho tvoří jeden spolek. Když prezident Abraham Lincoln roku 1861 potřeboval peníze na financování americké občanské války severu proti jihu a kredit od Rothschild Banky mu byl moc drahý, nechal tisknout dolarové bankovky. A 14.4.1865 byl prý proto Abraham Lincoln zavražděn.

Prezident John F. Kennedy chtěl monopol na peníze od FED vrátit zpátky do moci státu USA. Jeho otec Joseph Kennedy jej varoval, že ho zabijí. Ale 4.6.1963 podepsal J.F. Kennedy Executive order number 11110, kterým se moc k tisknutí bankovek vrátila od kartelu privátních bank FED zase státu. A tak byl 22.11.1963 prezident Kennedy ve městě Dallas, Texas zastřelen a moc k tisknutí bankovek se vrátila zase centrální bance FED.

Už devět amerických prezidentů bylo cílem atentátu a povídá se, že v několika případech proto, že chtěli dostat monopol na peníze od centrální banky pod vliv státu. Spojeným státům nevládne vláda, už od roku 1838 vládly Americe velké banky. Atentáty na americké prezidenty byly: Andrew Jackson 1835, Abraham Lincoln 1865, James Garfield 1881, William McKinley 1901, Harry S. Truman 1950, John F. Kennedy 1963, Richard Nixon 1974, Gerald Ford 1975, Ronald Reagan 1981. Všichni byli v atentátech zraněni, ale zranění podlehl jen čtyři: Abraham Lincoln 1865, James Abram Garfield 1881, William McKinley 1901, John Fitzgerald Kennedy 1963.

Americká centrální banka kontroluje hospodářství, loupí majetek, ale nejvyšší výnosy má z válek. Války donutí stát půjčit si od centrální banky mnoho peněz za úrok. Od vzniku centrální banky v roce 1913 profitoval FED nejvíce na I. a II. světové válce, válce ve Vietnamu a válce v Iráku.

První světová válka: Poradce prezidenta Woodrowa Wilsona – plukovník Edward House byl spojen s FED a s nimi spolupracoval i Edward Grey – ministr zahraničí Británie. Aby se zatáhlo USA do 1. světové války, ze které by FED profitoval, byla prý na návrh Edwarda Greye loď Lusitania plavící se z Ameriky do Anglie poslána do vod kontrolovaných Německem, tam byla podle očekávání německými ponorkami torpédována a zemřelo tam 1 200 lidí. A podle předpokladu potopení Lusitanie rozhněvalo Američany a vyvolalo vstup USA do 1. světové války, kde zahynulo 323 000 Američanů. J.D. Rockefeller na 1. světové válce vydělal 200 miliónů dolarů. První světová válka stála Ameriku 30 miliard dolarů, většinou půjčených od centrální banky za úrok.

Druhá světová válka: 7. prosince 1941 zaútočilo Japonsko na americkou flotilu v zátoce Pearl Harbor, Honolulu, Havajské ostrovy. Tento incident zatáhl Ameriku do války. Útok Japonců byl očekáván, protože

byl prý úmyslně vyprovokován. Rodina prezidenta Franklina D. Roosevelta patřila mezi bankéře v New Yorku od 18. století a strýc prezidenta – Frederick Roosevelt byl ve vedení centrální banky. Roosevelt sympatizoval se zájmy centrální banky a její zájem byl vstoupit do války. Franklin D. Roosevelt musel Japonce rozhněvat, aby zaútočili jako první. Zastavil prodej americké ropy Japonsku, zmrazil japonská aktiva v USA a dal veřejné půjčky Číně. 4. prosince dostal Roosevelt od australské tajné služby informaci o japonských jednotkách směřujících k Pearl Harboru. To se potřebovalo, tedy se to dovolilo a tak 7. prosince 1941 zaútočily japonské jednotky na Pearl Harbor a zemřelo tam 2 400 vojáků. Po útoku se do války dobrovolně přihlásil milión Američanů. Nacistické Německo výrazně podporovalo dvě organizace: I.G. Farben a Union Banking. Firma I.G. Farben vyrobila většinu německých výbušnin a jedovatý plyn a její partner byla Standard Oil Company od J.D. Rockefellera. Od Standard Oil Company byla také přísada do leteckého paliva německých letadel. Společnost Union Banking v New Yorku financovala Adolfa Hitlera, prala nacistické špinavé peníze a ukládala nacistické peníze. Viceprezident v Union Bank byl Prescott Bush – předek dvou amerických prezidentů.

Válka ve Vietnamu: USA vyhlásilo severnímu Vietnamu válku roku 1964. Záminka pro vstup USA do války s Vietnamem byla prý lež, že na americké válečné lodi v Tonkinském zálivu zaútočily vietnamské torpédové čluny. Incident v Tonkinském zálivu se však nikdy nestal. V říjnu 1966 prezident Lyndon Johnson zpřísnil omezení pro obchod se sovětským blokem. Rockefeller financoval továrny v Sovětském Svazu, které vyráběly vojenský materiál pro severní Vietnam. Cíl nebyl válku ve Vietnamu vyhrát. Cíl byl, aby válka trvala co nejdéle. Tato válka vynášející centrální bance peníze stála život 58 000 Američanů a 3 000 000 Vietnamců.

Válka v Iráku byla zahájena 20.3.2003 na základě nepravdivé zprávy, že Irák má chemické zbraně. Ta válka a následující obsazení Iráku americkými vojáky mají trvat co možná nejdéle, aby byly zajištěny irácké zásoby ropy, zisky dodavatelů zbraní, aby se vybudovaly trvalé vojenské základny, aby centrální banka FED vydělala na úrocích z peněz půjčených americké vládě.

Několik slov jsem si vypůjčil z článků: Peníze jako dluh – Paul Grignon, Duch doby – Peter Joseph.

22.3 Alan Greenspan

Alan Greenspan, šéf americké centrální banky FED od 11.8.1987 do 31.1.2006 se narodil v maďarské židovské rodině 6.3.1926 v New Yorku. Jedno, zda jsi investor, trader, majitel domu nebo šéf podniku v USA i v Evropě, pocítíš ještě desetiletí neblahé následky éry Alana Greenspana. Greenspanova 19-letá kariéra jako Federal Reserve chairman je horší, než si kdokoliv může kdy představit. Označován jako Mr. Bubble – pan Bublina byl sériový foukač bublin s dlouhou historií zhoubných rozhodnutí.

Jeho 19-letá řada zničujících opatření je napojená na každou ekonomickou kalamitu v USA i v cizině od 1987 do 2006: krach akcií 1987, krach akcií 2000, krach fondu LTCM, kreditní krize 2007 i krach nemovitostí 2008. Alan Greenspan opakoval stále ta samá opatření, aby pomohl kamarádům ze zlomyslných bank k penězům a průměrné lidí a stát o peníze obral. Alan Greenspan poškodil dolar, poškodil Spojené státy, poškodil obyvatelstvo, pomohl vládě, bohatým lidem a zlomyslným bankám. Alan Greenspan byl anti Robin Hood, protože chudé okrádal a bohatým dával. Byl hlavním zodpovědným za přečin zvaný sociální reforma, kde chudí lidé byli okrádání zvýšenými daněmi a zvýšenými příspěvky na pojištění. Obelhával lid falešnými prognózami a o co obral lidi, tím vyrovnal dluhy vlády. Milionářům a miliardářům pomáhal k penězům s daňovými úlevami. Sociální výhody a důchody se na jeho radu snížily. Lidí omámil nejasnými nic neříkajícími slovy a tím vládl nad kurzy akcií v USA i ve světě a vládl nad hospodářstvím USA. A za jeho přečiny byl povýšen od britské královny na šlechtice, stal se sir Greenspan. Mr. Bubble Alan Greenspan zvyšoval a snižoval úroky centrální banky FED většinou opačně, než by zdravý rozum ekonomů dovolil a nebo příliš pozdě. To však nebyly jeho chyby, ale zlé úmysly.

Americké akcie rostly od 1988 do 2000. Roku 1999 už očekával Greenspan krach akcií, ale na počátku krachu v květnu 2000 ještě zvýšil úrok z 6 % na 6,5 %, aby krach akcií zesílil. V letech 1999 a 2000 zvyšoval úroky 5×, když je měl snižovat. Když roku 2003 stanovil nízký úrok 1 %, aby položil základ pro bublinu předražených nemovitostí, lidé si vzali levné kredity na nemovitosti s proměnlivou úrokovou sazbou a pak až do 2006 Greenspan úroky zvyšoval na 5,25 %, aby lidi nebyli schopni hypotéky zaplatit a

nemovitosti jim byly zabaveny. Snížené úroky FEDu z 9 % roku 1989 na 1 % roku 2003 a slabá regulace burz nalákaly lidi na akcie a na nemovitosti na kredit s proměnlivými úroky v době těch nejnižších úroků za posledních 50 let. Pak během let 2004–2006 Greenspan úroky 17× zvýšil a ruinoval milióny Američanů platících nemovitosti kreditem. Roku 2008 bydlely tisíce Američanů ve stanech, protože banky jim byty a domky zabavily. Greenspan a centrální banka FED nesplnili jejich úlohu hlídat a regulovat banky a ublížili miliónům lidí po celém světě minulé i budoucí desetiletí. Před érou Alana Greenspana v letech 1932–1981 bylo USA 50 let bez nafukování bublin a bez velkých krachů akcií a cen nemovitostí.

Není žádných pochyb, že Alan Greenspan má celosvětovou finanční krizi na svědomí. (Joseph Stiglitz). Greenspan krizi vynalezl. (Wolfgang Gerke). Greenspanova politika sama bubliny vytvořila. (William Fleckenstein).

Několik slov uprostřed kapitoly jsem si vypůjčil z cizích článků a z knihy Greenspan's bubbles: The age of ignorance at the Federal Reserve. Autoři: William Fleckenstein a Frederick Sheehan.

22.4 Banka Goldman Sachs – 100 let skandály

Nejmocnější investiční banka světa – Goldman Sachs (GS) vydělává peníze vždy a všude, podílí se na všech hospodářských krizích, na manipulacích burzy i trhu nemovitostí od roku 1913, kdy spoluzaložila americkou centrální banku FED, až do dnes. Banka Goldman Sachs profituje z velké hospodářské krize roku 1929, z finanční krize roku 2008 i z nového trhu roku 2000, manipuluje všechny ekonomické sektory za pomoci ministrů vlády a členů centrální banky FED, kteří pracovali dříve v bance Goldman Sachs. Z nafouknutí cen a následného krachu, z bankrotu bank, pojišťoven a podniků, ze všech krizí banka Goldman Sachs vysává miliardy dolarů pro své vedoucí pracovníky. Goldman Sachs konstruuje z nezaplacených kreditů cenné papíry a na tyto bezcenné papíry s označením nejvyšší kvality AAA pak naláká jiné banky a pojišťovny, fondy i klienty bank po celém světě, ať kupují certifikáty od GS. Banka však se pojistí proti ztrátě z těchto úmyslně konstruovaných ztrátových papírů. Goldman Sachs podporuje politické strany ve volbách a dokáže upravovat burzovní pravidla. A když se pyramida rozpadne a milióny jednotlivců ztratí peníze, pak jim Goldman Sachs peníze s úrokem půjčuje.

Židovskou banku Goldman Sachs založili roku 1869 německý žid Markus Goldman a německý žid Samuel Sachs v USA ve městě New York. Během velké deprese 1929–1941 byl hlavním investičním nástrojem na okradení investorů investiční trust, který jako hedgefondy vybíral peníze od investorů a s pákou – se znásobením kapitálu pomocí dluhu vkládal peníze do cenných papírů na burze. Za dolar záruky bylo půjčeno 9 dolarů, za těchto 10 dolarů záruky bylo půjčeno 90 dolarů, za těchto 100 dolarů záruky bylo půjčeno 900 dolarů a pak v panice v bankách roku 1929 se to zhroutilo. Tyto trusty založené na páce byly hlavní příčinou krachu na burze New York v letech 1929–1932. Roku 1949 vznikly první hedgefondy, nový prostředek na okrádání lidí a institucí a mnohé z nich provozuje banka Goldman Sachs.

Během bubliny technologických akcií 1999–2000 banka Goldman Sachs uvedla jako IPO ze všech investičních bank nejvíce akcií nových firem na burzu. Společnosti, které mnohdy neměly nic jiného než nápady a poštovní schránku, se s IPO – initial public offering dostaly na burzu. A za pomoci reklamy v médiích byly prodávány lidem a fondům jejich akcie za vysoké ceny, v průměru 280 % nad upisovací cenou. Od 30. let bylo požadováno, aby firma před IPO aspoň 5 let existovala a aspoň 3 roky za sebou vykazovala zisky. V čase internetové bubliny se nepožadovala ziskovost firem ani v budoucnosti a to na návrh banky Goldman Sachs. Investiční banky braly jako poplatek až 7 % z hodnoty všech akcií firmy nově uvedené na burzu. Banka Goldman Sachs byla pachatelem největších manipulací při IPO a zaplatila několikrát pokutu: 40 miliónů, 75 miliónů, 110 miliónů a 550 miliónů dolarů pokutu za obelhávání investorů chybnými analýzami a nesprávným ratingem buy a oznámením přehnaně vysokého cílového kurzu akcie. Banka zaplatila úplatky zakladatelům firmy Yahoo – Jerry Yang a zaplatila úplatky největším pachatelům finančních skandálů: Dennis Kozlowski od firmy Tyco a Ken Lay od firmy Enron. Nafukováním cen akcií udělaly banky a analytici z internetové bubliny jednu z nejhorších katastrof pro investory v historii. Lidé ztratili na burze tehdy miliardy dolarů, když koupili akcie příliš draze 1999–2000 a prodali hloupě nebo v panice akcie se ztrátou 2001–2003. A během hlubokého propadu akcií od roku 2000 až do října 2002 v USA (nebo do března 2003 v Evropě) investiční bankéři a analytici dostali milionové mzdy a bonusy. V letech 1999–2002

banka Goldman Sachs vyplatila svým zaměstnancům 28 miliard dolarů bonusy, to je v průměru 350.000 dolarů na každého svého zaměstnance. A honba za bonusy přivedla zaměstnance bank k riskantním spekulacím, vedoucím roku 2008 k desítkám bankrotů bank.

Také James Joseph Cramer – Jim Cramer židovského původu (*10.2.1955) pracoval od roku 1984 jako broker v bance Goldman Sachs a roku 1987 si založil vlastní hedgefond Cramer & Co., kde se podílel na nechtutném předražování akcií pod vedením banky Goldman Sachs. Roku 2001 fond zavřel a roku 2005 se Jim Cramer stal bláznivým moderátorem pořadu Mad Money v televizi CNBC.

Banky přestaly požadovat, aby zájemci o kredit měli hotovost aspoň 10 % z ceny nemovitosti a aby měli dostatečný příjem, aby kredit mohli splatit. Kredit v USA dostal kdekdo a pak dlužníkům banky zvyšovaly úroky, až byl kredit k nezaplacení a nemovitost banky zabavila. Z nezaplacených kreditů – ze shnilých hypoték banky Goldman Sachs a Lehman Brothers vytvořily bezcenné cenné papíry a prodávaly je penzijním fondům, jiným bankám, pojišťovnám a klientům bank v USA i v cizině. Certifikáty bank Lehman Brothers (LEH) i Goldman Sachs (GS) se prodávaly hlavně v Evropě a v Asii, protože v USA tyto certifikáty pro jejich riziko nebylo dovoleno prodávat. Vytvořil se tak obrovský trh na jedovaté úvěry, jaký neměl nikdy v historii obdoby. Když byl prezident Bill Clinton, jeho ministr financí 1995–1999 žid Robert Edward Rubin přivedl vládu k rozhodnutí Commodity Futures Modernization Act, že bude svobodně bez kontroly spekulováno s deriváty a swaps. Nástroje CDO (Collateralized Debt Obligations – zajištěné dlužní obligace) dostaly to nejlepší ohodnocení kvality – rating AAA od analytiků agentur Moody's a Standard & Poor's. Banka Goldman Sachs neměla s nimi žádné riziko a prodávala je dál a to vedlo ke kolapsu desítek bank jako: Lehman Brothers, Washington Mutual, Freddie Mac, Fannie Mae, Wachovia, Countrywide, HBOS, Bear Stearns a pojišťovny AIG. Neprodané CDOs zbylé v bilanci banky si banka pojistila sázkami CDS (Credit Default Swaps – směny úvěrového selhání) u pojišťovny AIG, tím se banka Goldman Sachs vsázela, že hypotéky nebudou zaplacený a pojišťovna AIG se vsázela, že hypotéky zaplacený budou. Pak banka Goldman Sachs poskytla hypotéky za 76 miliard dolarů a většinu jich prodala penzijním fondům a pojišťovnám, 18 % z těch dále prodaných kreditů byly bezcenné. Tak získala banka Goldman Sachs za svoje sázky CDS od AIG 13 miliard dolarů a pojišťovna AIG byla zachráněna před bankrotem půjčkou 85 miliard dolarů ze záchranného fondu TARP (Troubled Asset Relief Program). A přitom je AIG největší pojišťovna světa. Banka Goldman Sachs vydělala na úvěrové bublině dvakrát: oklamala investory, kteří od ní odkoupili CDOs a vydělala na pojišťovně AIG sázkami CDS.

Banka Goldman Sachs vytvořila vlastní Goldman Commodities Index – GSCI, který je tvořen z 63 % z ropy a přesvědčila banky, pojišťovny a investory, aby investovali do certifikátů na tento index, spekulující s futures na miliardu barelů ropy. Roku 2008 byli akcionáři vylekáni všelijakými proroky krachu, jako je Nouriel Roubini (iránský žid narozený 29.3.1959 v Istanbulu a po Itálii bytem v USA), v panice prodávali akcie a investovali do surovin jako zlato a ropa. Nedůvěryhodní analytici od Goldman Sachs předpovídali, že cena ropy stoupne na 200 dolarů a cena zlata na 2.000 dolarů. Tím vznikla roku 2008 bublina, cena ropy vyrostla na 147 dolarů za barel a pak klesla cena roku 2009 na 33 dolarů za barel. Investoři zase ztratili peníze s ropou, nakupující pozdě a prodávající se ztrátou.

Henry Paulson byl šéf banky Goldman Sachs v letech 1998–2006 a v letech 2006–2008 byl ministr financí americké vlády, když byl prezident George W. Bush. Henry Paulson nechal zkrachovat bez pomoci 4. největší investiční banku USA – Lehman Brothers, velkého konkurenta pro banku Goldman Sachs. Pak rozhodl Henry Paulson zachránit největší americkou pojišťovnu AIG půjčkou 85 miliard dolarů z TARP, z čeho 13 miliard dostala banka Goldman Sachs za CDS. Byl založen fond na záchranu finančních institucí TARP s 700 miliardami dolarů v kase a jeho vedoucí byl zas bývalý pracovník od Goldmana – Neel Kashkari z Indie. Banka Goldman Sachs se změnila z investiční banky na obchodní banku, bankovní holding a tím získala přístup k těm miliardám ze záchranného fondu TARP a dohledným orgánem nad bankou Goldman Sachs se stala centrální banka FED, kde byl mezi vedoucími funkcionáři žid Stephen Friedman, který byl 1990–1994 spolupředsedou banky Goldman Sachs. Nakonec proč ne, banka Goldman Sachs byla 1913 jedním z 11 zakladatelů americké centrální banky FED a tak má ve FED i zástupce. A GS má zástupce i ve vládě. A minulý šéf centrální banky FED byl žid Alan Greenspan a je nyní žid Ben Shalom Bernanke. A tak židé v bance Goldman Sachs a židé ve FED ovládají Spojené Státy Americké.

Roku 2008 měla banka Goldman Sachs tržbu 53 miliard dolarů, zisk před daní 2 miliardy dolarů, platila zaměstnancům bonusy a mzdy 10 miliard dolarů. Akcionáři dostali dividendy jen 850 miliónů dolarů jako 0,8 % z investovaného kapitálu do akcie GS v 1. polovině roku 2008. Šéf banky, žid Lloyd Blankfein dostal mzdu a bonus 43 milióny dolarů. Ale na stát platila banka za rok 2008 daň jen 14 miliónů dolarů, to je asi 1 % ze zisku income before tax. Jiné roky platí Goldman Sachs v USA daně 34 % ze zisku před daní.

Banka Goldman Sachs půjčovala tajně s úrokem peníze Řecku, aby mohlo Řecko získat měnu euro namísto drachmy roku 2002, zatím byla odhalena jen půjčka několika miliard dolarů roku 2001. Ta půjčka miliard dolarů roku 2001 od Goldman Sachs nebyla zapsána v bilanci Řecka jako půjčka, ale jako devizový obchod a jen proto splnilo Řecko kritéria pro zadlužení pod 3 % a mohlo získat euro roku 2002. Tedy to je falšování bilancí v Řecku jako kdysi v Enronu, za pomoci banky Goldman Sachs.

Od dubna 2010 byla banka Goldman Sachs vyšetřována u soudu za její přečiny ve finanční krizi. 15.7.2010 se banka dohodla s komisí pro cenné papíry SEC, že zaplatí 550 miliónů dolarů pokutu, ze které budou z části zaplacené škody podvedeným bankám, například německé bance IKB. Tato pokuta 550 miliónů dolarů je ta nejvyšší pokuta, jakou kdy nějaká akciová společnost v USA zaplatila.

Roku 2011 banka Goldman Sachs investovala 500 milionů dolarů do diskusního fóra Facebook a oznámila, že je to 1 % z firmy a proto celé to diskusní fórum má hodnotu 50 miliard a při emisi akcií IPO by fórum Facebook mohlo prodat na burze akcie za 50 miliard dolarů = 35 miliard euro. Komise pro cenné papíry SEC to nechtěla dovolit, aby se prodávaly takto drazé akcie bez známých bilancí firmy, které by mohly mít snadno P/E 50 a P/S 15 a tak se chtěly prodávat ty akcie Facebook Číňanům na burze Shanghai a Hongkong, kde se akcionáři ještě nestarají o to, jak jsou akcie drahé s P/E, P/B, P/S a P/C. Ten případ Facebook za 50 miliard dolarů má za úkol vynést bance Goldman Sachs 3,5 miliardy dolarů, jestli z emise akcií Facebook za 50 miliard banka vezme poplatek 7 %. Internetové diskusní fórum Facebook má podle banky Goldman Sachs prý burzovní hodnotu jako závod BMW nebo Boeing. Však ty kupuj jen akcie P/S pod 3!

Několik slov uprostřed kapitoly jsem si vypůjčil z článku: Stroj na výrobu bublin – Matt Taibbi.

Velká finanční krize 2007–2009 ve filmu

Vláda prezidenta Reagana podporována ekonomickými a finančními lobbisty roku 1982 deregulovala spořitelny a úvěrové společnosti. Bankám se dovolily riskantní spekulace s penězi vkladatelů. V letech 1979–1987 byl předsedou centrální banky FED Paul Volcker. Za vlády prezidenta Clintona 1993–2001 deregulace bank pokračovaly za podpory Alana Greenspana a ministra financí Roberta Rubina – předchozího ředitele investiční banky Goldman Sachs a Larryho Summerse – profesora ekonomie z Harvardu. Clintonova vláda, americký kongres, Summers, Greenspan, Rubin, předseda komise SEC pro cenné papíry Arthur Levitt a šéfové bank v letech 1998–2000 několikrát odmítali miliardové spekulace bank s deriváty regulovat, protože na tom banky dobře vydělávaly. Od 2000 do 2003 se roční počet hypotečních půjček v USA zečtyřnásobil. Countrywide Financial byl největší poskytovatel rizikových půjček. Banky se nestaraly o jistotu splacení půjček, protože z nich nadělaly deriváty – zajištěné dluhové obligace CDO, kterým zaplacené agentury analytiků daly nejlepší rating kvality AAA a pak se ty americké CDOs prodávaly po celém světě. Banky na tom vydělávaly miliardy ročně a vedoucí pracovníci bank dostávali mzdy a bonusy miliony dolarů ročně. Roku 2004 Henry Paulson – ředitel Goldman Sachs pomohl s lobby u Komise pro cenné papíry SEC, aby se uvolnily limity pro míru zadlužení bank. Investiční banky zvedly svou míru zadluženosti na 33:1 a pokles hodnoty vlastního kapitálu na 3 % by je odsoudil k insolvenční. Finanční sektor v USA zaměstnává 3 tisíce lobbistů, to je 5 lobbistů na každého člena kongresu. Finanční sektor platí také profesorům univerzit Harvard a Columbia a vysokoškolským ekonomům zastávali deregulaci a ovlivňovali politiku. Bylo dovoleno uzavírat u pojišťoven pojistky na věci v cizím vlastnictví. Nejvíce se vyznamenal John Paulson s pojistkami CDS na ztrátové CDOs. 15.9.2009 investiční banka Lehman Brothers zkrachovala. 17.9.2008 pojišťovna AIG byla převzata vládou. 18.9.2008 Henry Paulson a Ben Bernanke, požádali Kongres o 700 miliard dolarů na pomoc bankám a přinutili AIG, aby se vzdala žaloby na banku Goldman Sachs a John Paulson Company za podvod. Většina z ekonomických poradců prezidenta Obamy roku 2009 pochází z bank Goldman Sachs a FED, které krizi zavinily a tak regulace rizik a odměn v bankách v USA po krizi není pravděpodobná.

Zdroj: Film – Inside Job, Charles H. Ferguson

22.5 The Royal Bank of Scotland

Královská Banka Skotska byla založena roku 1727 ve městě Edinburgh, Skotsko, kde je její hlavní sídlo dodnes. 2002 to byla ta 2. největší a nejdražší banka Velké Británie, 5. největší a nejdražší banka Evropy. Royal Bank of Scotland (RBS) měla na svém vrcholu více než 135 000 zaměstnanců a 36 miliónů klientů po celém světě. Významnou část banky tvořilo 11 pojišťoven. The Royal Bank of Scotland Group byla finanční společnost s filiálkami v Evropě, severní Americe a Asii, celkem v 50 zemích. V letech 1857–2005 Royal Bank of Scotland koupila a sloučila se s více než 10 bankami. Roku 2008 se koupila příliš drazo za 50 miliard euro nadpoloviční část z nizozemské banky ABN Amro. Během krize 2007–2009 akcie RBS klesla z vrcholu 9,2984 euro 24.1.2007 na minimum 0,109 euro 19.1.2009, to je propad kurzu akcie –98,8 % na 1/85, díky negativním zprávám o bance, vyjádření proroků krachu a nespravedlivému ratingu sell, které hedgefondy s naked short selling spekulující na pokles kurzu objednaly a zaplatily novinářům, prorokům krachu a analytikům. Také zešestinásobení počtu akcií vydáváním mladých akcií, které nikdo nechtěl a musel je koupit stát, přispělo k propadu akcie a roku 2009 stát Velká Británie vlastnil 84 % všech akcií RBS. Kdyby novináři, proroci krachu, analytici, hedgefondy a obchodní automaty nesrazili akcie RBS tak hluboko, banka by snadno získala kapitál z burzy prodejem nových akcií a počet akcií RBS by se zvýšil snad o 50 %. Jenže uměle vyvolaná panika a spekulace naked short selling na pokles kurzů způsobily, že s těmi levnými novými akciemi banka nemohla získat potřebný kapitál jinak, než vydáním 2,5 miliard nových akcií k těm 0,5 miliardám akcií starých. A tak bylo akcií RBS roku 2010 6× více než roku 2007.

Já jsem akcie RBS měl už pár let před krizí let jen kvůli dividendám. Roku 2007 jsem dostal 650 euro dividendy od RBS. A roku 2009 jsem akcie RBS levně přikoupil, abych zlevnil průměrný nákupní kurz a byl roku 2010 s akciemi zase v plus.

Royal Bank of Scotland utrpěla roku 2008 ze všech bank Británie největší ztrátu v historii, ztrátu 40,6 miliard liber před daní = 23,5 miliard liber netto, jen proto, že koupila za 50 miliard euro nadpoloviční část z nizozemské banky ABN Amro příliš drazo a neměla na to peníze.

Dividenda banky rostla průměrně +17 % ročně od 1993 do 2007. Ale v letech 2009–2016 dividenda placena nebyla. Kdyby byla akcie koupená už na vrcholu 24.1.2007 za 9,2984 euro na burze Frankfurt a pak by byl od akcie kleslé na 1/85 přikoupen za stejnou sumu 85× větší počet kusů na minimu 20.1.2009 za 0,109 euro, pak by byla nová průměrná nákupní cena 0,216 euro a akcie by byla už za týden v plus dne 28.1.2009, když dosáhla kurz 0,25 euro. Ale vyplatilo se i menší přikoupení levné akcie kdykoliv roku 2009 a i pozdější léta, aby se kleslá akcie dostala snadno do plus.

Roku 2008 se ukázalo, že ve vedení banky RBS pracovali darebáci, kteří nákupem ABN Amro přivedli banku RBS k bankrotu a přesto roku 2009 dostali vysoké mzdy a ještě 4 miliardy liber bonusy, i když RBS udělala 2009 ztrátu 9 miliard liber. Šéf banky Fred Goodwin roku 2009 po propuštění z funkce jako 51-letý si vyžádal důchod 760.000 liber ročně, to bylo asi 70.000 euro měsíčně. Jako nejhorší šéf britské banky všech dob se musel před lidmi, hlavně před akcionáři ukrývat a rozlobení lidé mu tedy alespoň zdemolovali auto. Tou dobou bankéři v City, tedy v bankovní čtvrti Londýna museli chodit ve sportovním oblečení, protože v saku a kravatě by je lidé považovali za bankéře a zbili by je, že zavinili 2008 tu nejhorší bankovní krizi od roku 1929, kde tisíce lidí ztratilo peníze a práci. Ale bankéři roku 2009 dostávali vysoké mzdy a bonusy téměř jako před krizí.

Kam to jenom povede s tím dolarem! Zdroj: Institutional Advisors

23. Deriváty, opce, opční listy, short position, CFDs, forex, futures

Deriváty jsou termínově omezené finanční nástroje, odvozené svojí hodnotou od podkladových aktiv: akcie, akciové indexy, komodity (kovy, plodiny, energie), měny nebo dluhopisy.

Existují tyto deriváty: certifikáty, opce, warranty = opční listy, futures, CFDs a jiné.

Deriváty přináší vysoký zisk, ale také nic nebo totální ztrátu peněz.

Deriváty byly vymyšleny, aby banky obraly lidi o peníze nebo alespoň o poplatky. Na počátku extrémního předražení všech akcií je lepší akcie prodat a uložit peníze na pevný úrok na 2–3 roky a nespekulovat s opcemi na pokles kurzů puts. Kdo si hraje s opcemi puts pro snížení rizika portfolia nebo fondu, ten si během rostoucího trendu = hausse snižuje o procenta výnos portfolia nebo fondu.

"Člověk může ztratit 5 % až 10 % kapitálu ročně, když se pojišťuje opcemi proti ztrátě 5 % až 10 % ročně", povídal jednou manažer fondu Peter Lynch.

"Opce by se měly zakázat", povídal Warren Buffett. Warren Buffett neměl 3/4 svého života zájem na komplikovaných derivátech, protože jim nerozuměl a investoval jen do cenných papírů, kterým kompletně rozuměl. Pro úspěšnou investici do akcií stačí rozum jedenáctiletých dětí z 6. třídy ZDŠ. Tedy investujme jen jednoduchým způsobem, bez derivátů a bez spekulací na pokles kurzů, kde už rozum jedenáctiletých dětí nestačí! Spekulace s deriváty je nezdravá výstřednost. Nelámejte si s deriváty hlavu! Warren Buffett začal ztrácet peníze s deriváty až v pokročilém věku 78 let. Dokud měl však ještě jasnou mysl, nazýval deriváty zbraně hromadného ničení. Existují i vzácná individua, kteří ztratí peníze s deriváty hned v prvním roce jejich zájmu o burzu a teprve později začnou investovat rozumně do akcií.

Jakoukoliv spekulaci s deriváty z této kapitoly, ať už opce nebo obchod na forexu, je prakticky nemožné se sám naučit podle nějaké knihy. Vyžaduje to nechat si to ukázat live na computeru od nějakého starého blázna a zkušeného spekulanta, který už s deriváty léta ztrácí nebo vydělává peníze.

Witching day = Hexensabbat = den shromáždění čarodějnic, to je propad platnosti opcí 3. pátek každého měsíce, bývá $12\times$ za rok.

Triple witching day = der dreifache Hexensabbat = trojnásobné shromáždění čarodějnic, to je shodný okamžik skončení platnosti tří druhů derivátů: opce na akcie, opce na akciové indexy a futures na akciové indexy, bývá 3. pátek měsíce na konci každého kvartálu, tedy 3. pátek v březnu, červnu, září a prosinci, to je $4\times$ za rok. Tehdy se silně nakupuje a silně prodává na burzách a akcie ukazují silné a nelogické pohyby a technická analýza akcií i fundamentální analýza akcií ztrácí jeden den platnost. Jestli graf a indikátory ve čtvrtce ukazovaly nějaký signál, může ten signál v pátek zase zmizet a byl to falešný signál.

23.1 Páka, margin, leverage, Hebel

Do derivátů je možno investovat několikrát vyšší kapitál, než máme peníze v hotovosti na kontě. To se nazývá margin, pákový efekt, finanční páka, leverage effect, Hebeleffekt. Když se investuje $10\times$ vyšší kapitál, než je hotovost na kontě a ten investovaný kapitál roste $+10\%$, pak roste náš vlastní kapitál $+100\%$. Jestli ale v investici vznikne ztráta -10% , pak jsme ztratili 100% , tedy celý náš vlastní vklad a jsme nuceni od banky nebo brokera rychle investici ukončit se ztrátou. A je-li ztráta větší než naše hotovost na kontě, musíme dodat další peníze na konto na zaplacení dluhu, nebo rychle ukončit i jinou investici. Banka nebo broker pak mohou sami ukončit nějakou naši investici, aniž by se nás na to ptali.

Stačí mít na kontě tedy jen malou část z nominální hodnoty obchodovaného kontraktu a tato záloha na kontě se nazývá marže, marge, margin. Ta marže bude na účtu blokována po dobu trvání derivátové spekulace. Pákový efekt násobí stejnou měrou zisky i ztráty z daného obchodu.

Páka 10, hebel 10, lever, margin 1:10, marge 10% , pákový efekt 1:10 znamená, že je na účtu blokována marže ve výši 10% nominální hodnoty obchodovaného kontraktu. Z konta se vezme například 1.000 euro vlastní kapitál, broker nebo banka nám půjčí 9.000 euro cizí kapitál a tím investujeme na burze 10.000 euro a náš výnos nebo ztráta z koupeného aktiva jsou $10\times$ vyšší než by dovolil náš vlastní kapitál 1.000 euro. Roste-li nebo klesá-li celkový investovaný kapitál o 1% , pak vlastní investovaný kapitál vynáší nebo ztrácí 10% . Pokud se cena podkladového aktiva derivátového kontraktu pohne v náš prospěch o 1% a pákový efekt je 1:10, zisk se násobí $10\times$ a vyděláme 10% investované částky. Pokud se cena pohne v neprospěch o 1% , pak ztrácíme 10% investované částky.

U zahraničních měn na Forexu může být použita i páka 100, margin 1:100, marge 1 %. Nakoupíme například jeden lot (jeden kontrakt) měnového páru EUR/USD. Vynaložené prostředky ve formě blokované marže na účtu budou 1 % z nominální hodnoty kontraktu. Pokud euro posílí proti dolaru o +1 % a my prodáme, vyděláme 100 % z vlastního kapitálu, tedy suma vzatá z konta se zdvojnásobí. Pokud euro slábne proti dolaru o 1 % a my prodáme, ztratíme 100 % z vlastního kapitálu, neboli celou hotovost na kontě pro tento obchod blokovanou. Normální průměrný spekulant s deriváty na margin má více spekulací se ztrátou než s výdělkem a je brzy ruinován. A i mistři světa ukončí několik spekulací se ztrátou. Jeden rok vydělají milión dolarů a jiný rok jej zas ztratí.

23.2 Opční listy = warranty = warrants = Optionsscheine

Opční listy neboli warrants jsou cenné papíry dávající právo na koupi jednotlivých akcií, balíku všech akcií z indexu, měny, dluhopisů nebo komodit. Jsou platné zpravidla 6 měsíců až 2 roky, maximálně 15 let. Opční listy jsou opce v papírové podobě. Dnes však ty listy nejsou z papíru, je to pouhý záznam na kontě.

Call warrant je kupní opční list a jeho kupec může vyžadovat od emitenta warrantu, tedy od banky dodávku nějakého aktiva a za to musí emitentovi zaplatit prémii. Put warrant je prodejní opční list a jeho kupec může vyžadovat od emitenta warrantu, tedy od banky odebrat od kupce nějaké aktivum a za to musí emitentovi zaplatit prémii.

Opční listy bývají vydány, emitovány od bank a velkých podniků. Nejsou standardizované – mají libovolné kondice, prodávají se na běžných burzách jako akcie. Investoři nemohou vydat opční listy, ale mohou je prodat, když je předtím od banky koupili. S opčními listy malý spekulant nemá takové výhody jako emitent, tedy banka. Spekulace s opcemi je výhodnější pro malé spekulanty než spekulace s opčními listy. Opční listy vynášejí peníze hlavně bankám a proto je banky vydávají ve velkém množství. Vydáním opčních listů jedná banka vždy ve svůj prospěch, proti zájmu svých klientů. Banky vydělají téměř vždycky, spekulant málo kdy. Opční listy existují jednotlivě na všech 30 akciích z indexu DAX. Informace o opčních listech na evropské a jiné akcie jsou na www.onvista.de. Opční listy s velkou finanční pákou násobí zisky nebo násobí ztráty z podkladového aktiva, tedy jen část sumy, se kterou se spekuluje, musí mít spekulant na kontě.

Cena opčních listů = prémie může být procento až desítky procent z hodnoty k nim příslušných akcií nebo podkladového aktiva a k tomu přijde ještě asi 10 euro poplatek bance, kde máme konto, za nákup na burze cenných papírů jako Xetra, Frankfurt, London a NYSE. Když na jednu akcii je nutné mít 10 opčních listů, to je poměr odběru (Bezugsverhältnis, conversion ratio) $1:10 = 0,1$. Poměr odběru $1:100 = 0,01$ znamená, že na 1 akcii je nutné mít 100 opčních listů. Poměr odběru $1:1$ znamená, že na 1 akcii je nutné mít 1 opční list.

23.3 Opce, opcie, option

Opce nejsou cenné papíry, neměly nikdy papírovou formu. Opce je jen dohoda mezi kupcem a prodávčem práva, kde kupec má právo a prodáváč má povinnost. Vždy musí existovat dva partneři, kteří mezi sebou tento obchod uzavřou. Opce jsou standardizované ve velikosti kontraktu, v bázi ceně a v trvání. Opce na akcie může emitovat (vypsat) kdokoli a platí několik měsíců až 15 let. Opce na akciový index platí i 20 let. S opcemi lze obchodovat pomocí bank a brokerů jen na termínových burzách jako EUREX Frankfurt a CBOE Chicago (Chicago Board Options Exchange), nelze obchodovat na burzách cenných papírů.

Se stovkou akcií lze zacházet s právy na opční kontrakt i za $10\times$ nižší obnos, než je potřeba na normální nákup 100 akcií. Podkladové aktivum pro opce jsou: akcie po 100 kusech v kontraktu, akciové indexy, měny, komodity nebo dluhopisy. Opce se obchodují ve standardizovaných kontraktech na určité množství podkladového aktiva a mají datum ukončení platnosti, den expirace, kdy vyprší právo z opce. Poslední den, kdy se dá s opcí obchodovat, je 3. pátek měsíce před posledním dnem platnosti. Realizační cena – strike price, je cena, za kterou má vlastník opce právo koupit, nebo prodat akcie, či podkladové aktivum. Spekulant nemusí právo uplatnit a akcie nekoupit (neprodat) a nechat právo propadnout, tedy platnost opce vypršet. Pak ztratí peníze jen za opční prémii, když se cena akcie na burze vyvine v neprospěch.

Opce existují jednotlivě na všech 30 akciích z indexu DAX a také jsou opce na index, což znamená balík všech akcií z indexu. Informace o opcích na evropské a jiné akcie jsou na stránce www.eurexexchange.com.

Cena opcí = opční prémie (option premium, option price, Optionsprämie, Optionspreis), je ten poplatek, který platí kupec opce prodáváči. To může být procento až desítky procent z hodnoty k nim příslušných akcií nebo podkladového aktiva a k tomu se platí ještě asi 10 euro poplatek bance, kde máme

konto, za nákup opcí na termínové burze.

Na jednu akcii je nutné mít většinou 1 opci, to je poměr odběru 1:1. Ale je nutné koupit aspoň 100 kusů opcí = 1 lot = 1 kontrakt a ten dává tedy právo na 100 akcií. Nebo koupit více lotů obsahujících několik stovek opcí na několik stovek akcií.

Existují dva druhy opcí: kupní opce – call, prodejní opce – put. S opcemi se provádí hlavně čtyři druhy spekulace: nákup kupní opce = long call pozice, nákup prodejní opce = long put pozice, prodej kupní opce = short call pozice, prodej prodejní opce = short put pozice. Komu je to málo komplikované, pro toho existují další strategie a kombinace z těch dvou základních opcí: strategie straddle, strategie spread, strategie strangle a jiné. Strategie straddle je současný nákup kupní opce a prodejní opce se stejnou bázičnou cenou (strike price) a se stejným termínem vykonání.

Opce evropského typu se může uplatnit jistý den v budoucnu, opce amerického typu se může uplatnit během jisté doby, ale opce evropského i amerického typu, oboje se obchodují na amerických i evropských burzách současně, na EUREX Frankfurt i na CBOE Chicago. Ve všech čtyřech typech spekulace s opcemi kupec platí prodavači prémii. Asi v 70 % případů se opce neuplatní a nechají se propadnout. Tedy kupec většinou nevydělá nic, jen prodavač má užitek z premie.

Opce jsou podmíněný termínový obchod. Opce nejsou vydávány od bank, banky vydávají jen opční listy, tedy papírovou podobu opcí. Aby spekulant mohl koupit call opci, musí ji jiný spekulant prodat. Aby spekulant mohl koupit put opci, musí ji jiný spekulant prodat. Kdo koupí kupní opci, má long pozici v call opci a současně ten prodavač opce má short pozici v call opci. Kdo koupí prodejní opci, má long pozici v put opci a současně ten prodavač opce má short pozici v put opci. Kupec call opce má právo koupit nějaké aktivum za dohodnutou cenu a současně ten prodavač opce má povinnost to aktivum kupci dodat. Kupec put opce má právo prodat nějaké aktivum za dohodnutou cenu a současně ten prodavač opce má povinnost to aktivum kupci odebrat. Prodavač call opce nemusí to aktivum mít a může jej koupit až později, jestli bude žádán aktivum dodat. Jestliže prodavač to aktivum má, nazývá se ta jeho činnost vypisování krytých kupních opcí = covered call writing.

Long call position

Opce jako dlouhá pozice znamená právo a možnost pro kupce kupní opce (call option) od prodavače opce koupit akcie nebo podkladové aktivum za předem stanovenou cenu (strike price) jistý den v budoucnu (to je evropská opce) nebo během jisté doby (to je americká opce), až do dne propadnutí (Verfallsdatum, Expiration). Kupec call opce může vydělat jen, když právo uplatní a aktivum od prodavače opce nakoupí za nižší cenu, než je aktuální tržní cena na burze. Ten prodavač opce (vypisovatel, Stillhalter, Schreiber, seller, writer) je povinen aktivum kupci opce za dohodnutou cenu dodat. Kupec koupí opce od jejich prodavače na termínové burze Eurex nebo CBOE a později to aktivum, jsou-li to akcie, prodá za vyšší cenu na burze cenných papírů Xetra nebo NYSE.

Nákup kupní opce – long call position: kupec opce spekuluje na růst kurzu a získá právo jisté množství akcií (nebo jiných aktiv) za dohodnutou cenu (strike price) za několik dní od prodavače opce koupit a to se vyplatí, jen když akcie roste. Zůstane-li kurz akcie dole, kupec opci nechá na konci platnosti propadnout, ztratí peníze za poplatek (prémii) a koupí akcii bez opce. Prodavač opce dostane od kupce opce premii.

Long put position

Opce jako dlouhá pozice znamená právo a možnost pro kupce prodejní opce (put option) prodavači opce prodat akcie nebo podkladové aktivum za předem stanovenou cenu jistý den v budoucnu nebo během jisté doby. Kupec put opce může vydělat jen, když právo uplatní a aktivum prodavači opce prodá za vyšší cenu, než je aktuální tržní cena na burze. Ten prodavač opce je povinen aktivum od kupce opce za dohodnutou cenu odkoupit.

Nákup prodejní opce – long put position: kupec opce spekuluje na pokles kurzu a získá právo jisté množství akcií za dohodnutou cenu prodavači opce prodat a to se vyplatí jen, když kurz akcie klesá. Zůstane-li kurz akcie nahoře, kupec opci neuplatní a nechá ji na konci platnosti propadnout a ztratí peníze za premii pro

prodavače opce. Když kurz akcie klesl, pak kupec opce akcie prodavači opce prodá za dohodnutou cenu.

Short call position

Opce jako krátká pozice znamená závazek a povinnost pro prodavače kupní opce (call option) na požádání prodat nebo dodat akcie nebo podkladové aktivum kupci opce za předem stanovenou cenu.

Prodej kupní opce – short call position: prodavač opce spekuluje na stejný kurz nebo na mírný pokles kurzu a hlavně chce získat prémii, kterou dostane od kupce opce. Prodavač opce se zavázal a je povinen kupci opce prodat akcii za dohodnutou cenu a dostal za to prémii. Při růstu kurzu akcie prodavač opce ztrácí peníze, zatímco kupec opce vydělává peníze.

Kupec opce nechá opci propadnout a ztratí peníze za prémii, zůstane-li kurz akcie dole,

Short put position

Opce jako krátká pozice znamená závazek a povinnost pro prodavače prodejní opce (put option) na požádání koupit nebo odebrat akcie nebo podkladové aktivum od kupce opce za předem stanovenou cenu.

Prodej prodejní opce – short put position: prodavač opce spekuluje na stejný kurz nebo na mírný růst kurzu a hlavně chce získat prémii, kterou dostane od kupce opce. Prodavač opce se zavázal a je povinen od kupce opce akcie za dohodnutou cenu odkoupit a dostal za to prémii. Při poklesu kurzu akcie prodavač opce ztrácí peníze, neboť musí koupit akcii od kupce za vyšší cenu.

Kupec opce nechá propadnout a ztratí peníze za prémii, zůstane-li kurz akcie nahoře.

23.4 Opce na akcie pro zaměstnance – akciový opční plán

Zcela bez rizika jsou jen opce na akcie vlastního podniku nebo banky, které dostávají šéfové, členové dozorčí rady a někdy i všichni zaměstnanci jako doplněk mzdy nebo bonus. Kupní opce call na růst akcie si berou šéfové zadarmo, také zaměstnanci dostanou opce zadarmo, však na nákup akcií za dohodnutou cenu musí několik let čekat a pak akcie se slevou zaplatit. Opce smí šéf nebo zaměstnanec uplatnit a akcie koupit až po blokační lhůtě, Sperrfrist 2 až 4 roky, jen jestli tou dobou ještě v podniku pracuje. Opce mají platnost až 15 let. Opce mají tedy šéfy a zaměstnance několik let v podniku vázat. Kdyby podnik opustili, opce propadnou, nedostanou nic a neztratí se nic, protože byly opce zadarmo. Ti kdo opce dostali, nesmí je nikomu prodat. Akcie za ty opce nakupuje šéf nebo zaměstnanec s velikou slevou od svého vlastního podniku nebo banky. Když podnik akcie nemá, musí je koupit nebo nově vydat a prodat je zaměstnanci za dohodnutou cenu. Pak musí několik let zaměstnanec čekat, než ty akcie smí na burze prodat za aktuální cenu, jestli je ještě v podniku zaměstnán. Když byly akcie na ty opce nově vydané, zvýší se počet akcií v oběhu, což vyžaduje přepočítat znova zisk podniku na akcii. Ten nový zředěný čistý zisk pro akcii se nazývá diluted earnings. Majitelé podniku = akcionáři by neměli na shromáždění odhlasovat šéfům vzít si opce na akcie za 10 milionů korun za rok (na západě za 10 milionů euro za rok), ale odhlasovat si raději dividendy aspoň 5 % z kurzu akcie. Zlevněnými akciemi z části placenými podnikem šéfové a členové dozorčí rady snižují čistý zisk podniku EPS někdy i o 10 %. Oni snižují výnos akcionářů – stockholders value a dividendy a uvádí se to ve výkazu zisku a ztráty jako výdaje za personál. Pomocí opcí tedy plundrují šéfové ten podnik akcionářů. Obzvláště silně byly takto plundrovány roku 2007 podniky ČEZ, Porsche, Goldman Sachs, Blackstone, United Technologies, Wells Fargo, Deutsche Bank, Cisco Systems, Merck, US Bancorp a FedEx.

23.5 Short position, short sale, Leerverkauf, short gehen, jít short

Krátká pozice akcií, jít short nebo shortovat znamená prodat naprázdno akcie. Prodat na krátko akcie, které spekulant nemá, ale on si je od někoho vypůjčí. On spekuluje na pokles kurzů jakoby s put opcí a později musí ty akcie na burze za nižší cenu koupit a majiteli vrátit. Koupí-li později za vyšší cenu, než prodal, utrpí ztrátu. Ztráty z prodeje naprázdno bývají mnohem vyšší než ztráty s opcemi, protože zde se neplatí jen za právo, které se může nechat propadnout. Tedy spekulace na pokles kurzu je jistější s opcemi. Za půjčku akcií se platí majiteli akcií poplatek asi 5 % z hodnoty akcií. Stačí použít jen zlomek peněz (asi 5 %) z té sumy, se kterou se spekuluje, i když na kontě musí být peníze jako záruka v hodnotě asi poloviny hodnoty short pozice akcie. U short pozice – prodeje naprázdno je možno mnoho peněz ztratit, když hodnota akcií roste.

Začátečník může provádět spekulace na pokles kurzu – short selling také se short-certifikáty. Ty mají zabudovaný stop loss a když kurz akcie oproti očekávání roste, pak spekulant ztratí maximálně celý investovaný kapitál a nemusí na to doplácet. Short selling dovolí některé banky a brokers, když jejich klient vyplní online formulář, že je seznámen s riziky a rizika akceptuje. Profesionál spekuluje na pokles akcie přímo a bez certifikátu a sám si zvolí stop loss tak, aby při růstu kurzu neztratil více peněz, než do spekulace vsadil. Protože při spekulaci na pokles short selling a růstu kurzu akcie by bez stop loss orderu byla ztráta spekulanta neomezená a ještě by musel další kapitál bance doplatit.

Naked short selling – ungedeckter Leerverkauf

To je nekrytý prodej akcií na prázdko, které spekulant nemá, snaží se je vypůjčit, ale než mu za 3 dny dojdou, nebo pro jejich nedostatek ani dojít nemohou, už ty nevypůjčené akcie zas prodal. A jestli spekulantovi akcie budou za 3 dny opravdu dodány a on je už předtím prodal, pak je musí nakoupit na burze a vrátit majiteli. Tímto způsobem lze spekulovat na pokles kurzu s mnohem větším množstvím akcií, než jich je možno vypůjčit. A protože podvodníci poklesu akcií bank napomáhali publikováním nepravdivých negativních pověstí o bankách, byl ten nekrytý prodej akcií na prázdko hlavní důvod hlubokého propadu akcií bank západní Evropy a USA roku 2008. Hedgefondy spekulující na pokles akcií bank si ty negativní pověsti a rating sell objednaly a zaplatily. Tedy se nepokrytý prodej akcií bank na pár týdnů zakázal, protože banky se snažily získat nový kapitál prodejem mladých akcií za slušnou cenu. Bohužel spekulace a manipulace byly zakázány pozdě, akcie Royal Bank of Scotland (RBS) klesly na 1/85 a aby banka získala nový kapitál, musela vydat mladých akcií 5× více, než bylo starých akcií. A nikdo ty levné mladé akcie nechťel, ty mladé akcie skotských bank RBS a HBOS musel koupit stát a tak byla RBS z 84 % ve vlastnictví státu. Nerozumní lidé nekupují akcie levné před růstem, koupí až když jsou drahé před krachem. Kdyby nebyl dovolen short selling, nebyly by ani publikovány v takové míře negativní pověsti a rating sell k akciím bank. Akcie bank by klesly 2008 snad jen na 1/3 a při těchto kurzech by musely banky pro nový kapitál z burzy prodat mnohem méně mladých akcií. Jen nepoctiví brokeri dovolili svým klientům roku 2008 naked short selling. Ale nebylo to bohužel trestné prodat akcie, které spekulant nemá a ani si je nemůže půjčit.

Long position – jít long

Dlouhá pozice akcií znamená většinou zcela normální nákup akcií na burze cenných papírů Frankfurt, Xetra, NYSE nebo Nasdaq, které chce akcionář bez jakéhokoliv termínu libovolně dlouho držet, aby vydělal s dividendami a na růstu kurzu.

Inteligentní investor si nemusí nikdy v životě začínat s opcemi a deriváty a vystačí celý život jen s akciemi. André Kostolany po 70 letech praxe a po rozhovorech se stovkami kolegů konstatoval: "Opce nejsou investice, ale peníze do hry. Z pěti spekulací s opcemi se ve čtyřech případech ztratí nebo nic nevydělá, jen v jednom případě se vydělá."

Podle dlouholeté statistiky 80 % amerických spekulantů ztratí postupně s opcemi všechny peníze.

Pan Adolf Merckle byl 5. nejbohatší občan Německa s 9 miliardami euro v majetku a v akciích a s 16 miliardami dluhů u bank. Byl tedy vlastně miliardový dlužník. On byl majitel farmaceutické firmy Ratiopharm, měl 80 % akcií firmy Heidelberg Cement, byl majitel obchodu s léčivý Phönix a majitel výrobce vozidel Kässbohrer. Adolf Merckle ztratil koncem října 2008 miliardu euro spekulací na pokles kurzu předražené akcie Volkswagen, která mu nevyšla. Akcie VW neklesla v termínu. Byla by to hloupost, aby mu banky půjčovaly další miliardu euro, když mohl za miliardu prodat část akcií Heidelberg Cement. Ale také 100 hedgefondů ztratilo 30 miliard euro spekulacemi na pokles akcií Volkswagen v říjnu a listopadu 2008. Pan Adolf Merckle, když ztratil miliardu euro z jeho 9 miliard, skočil v pondělí 5.1.2009 v 17:30 hodin blízko města Ulm v Bavorsku pod vlak a zemřel ve věku 74 let pro ty akcie Volkswagen.

23.6 Futures a forwards

Jsou standardizovány:

Future (budoucnost) není cenný papír ale smlouva (kontrakt), která kupci kontraktu ukládá povinnost koupit (long position) nebo prodávaci kontraktu ukládá povinnost dodat (short position) podkladové aktivum v

dohodnutém čase za dohodnutou cenu. Futures jsou založeny na opačném očekávání obou obchodujících stran. Futures se prodávají na termínové burze. Jsou standardizovány v bázičké hodnotě, velikosti kontraktu a době platnosti. U splatnosti se jedná vždy o 3. pátek měsíců březen, červen, září a prosinec. Termínované kontrakty futures bývají dohodnuty na akcie, akciové indexy, suroviny, měny nebo dluhopisy.

Nejsou standardizovány:

Forward (dopředu) není cenný papír ale smlouva (kontrakt), která kupci kontraktu ukládá povinnost koupit (long position) nebo prodáváči kontraktu ukládá povinnost dodat (short position) podkladové aktivum v dohodnutém čase za dohodnutou cenu. Forwards jsou založeny na opačném očekávání obou obchodujících stran. Tyto termínové obchody jsou prováděny na mimoburzovních trzích over the counter – OTC. Nejsou standardizovány a podmínky si mohou dvě obchodující strany dohodnout. Termínované kontrakty forwards bývají dohodnuty na akcie, akciové indexy, suroviny, měny nebo dluhopisy.

23.7 CFDs, contracts for difference, smlouvy na rozdíl

CFD, contract for difference, Differenzkontrakt je smlouva o obchodu, které funguje na základě rozdílu mezi otevírací a závěrečnou cenou podkladového aktiva na burze. Když očekává spekulant růst kurzu, koupí CFD – otevře dlouhou pozici (long position), aby CFD kontrakt později prodal za vyšší cenu. Když očekává spekulant pokles kurzu, prodá CFD – otevře krátkou pozici (short position), aby CFD kontrakt později koupil za nižší cenu. Kontrakty na vyrovnání rozdílu CFDs umožňují využít růst i pokles kurzu ke zhodnocení nebo ke znehodnocení peněz. Zisk či ztráta z obchodu se počítá jako rozdíl mezi nákupní a prodejní cenou kontraktu. Při ukončení obchodu nedochází k reálnému vypořádání a investoři mohou obchodovat s měnami, komoditami, indexy, akciemi a dluhopisy, aniž by je skutečně vlastnili. Při obchodu je na kontě spekulanta blokována jistá částka peněz (marže). Internetová platforma zajišťuje, že se spekulant nemůže dostat do neomezené ztráty. Pokud ztráta přesáhne určitou hranici, platforma automaticky uzavírá ztrátový obchod. Pozice se drží od jednoho dne až do několika měsíců. Kontrakty CFD nemají danou splatnost, nejsou časově omezeny, nemají termín ukončení platnosti (expirace), je možno pozici držet i rok. Spekulant může koupit CFD kontrakt, jehož nominální hodnota je až 100× větší, než kolik spekulant vzal vlastního kapitálu z konta a pak při pozitivním vývoji +1 % spekulant vydělává 100 % vlastního kapitálu. Při negativním vývoji -1 % spekulant ztrácí 100 % z jeho vlastního kapitálu. Jeden kontrakt nebo lot na měnový pár EUR/USD může stát 100.000 euro a je k dostání na marži 1:100 i za 1.000 euro. Jeden kontrakt na zlato může stát 6.000 dolarů a je k dostání na marži mnohem levněji. Existují i minikontrakty 0,05 lotu. CFD kontrakty bývají dohodnuty na akcie, akciové indexy, suroviny, měny nebo dluhopisy. Většina obchodů s CFDs se uskuteční mimo burzu na trhu OTC (over the counter).

23.8 Forex

FOREX, FX, foreign exchange je mezinárodní devizový trh, Devisenhandel. Na Forexu se obchoduje s cizími měnami za průměrně 4 biliony dolarů denně, to je americky anglicky řečeno 4 trillion dollars. Forex není burzovní trh, ale systém propojující banky a brokery celého světa, který umožňuje zhodnotit a znehodnotit investice v závislosti na pohybech kurzu mezi dvěma měnami. Obchod funguje 24 hodin denně, nonstop od neděle 17:15 hodin newyorského času do pátku 16:00 hodin newyorského času. Na Forexu nelze nakoupit jednu měnu, ale vždy jen měnový pár jako například EUR/USD, USD/EUR, USD/JPY, EUR/GBP, tedy páry euro a dolar, yen, libra, trochu méně i frank, kanadský a australský dolar. Banka nebo broker, kde má spekulant konto, umožní obchod na Forexu bez poplatků, vydělá jen na spreadu. Je-li cena páru EUR/USD 1.4500/1.4502, bid/ask, Geldkurs/Briefkurs, nákupní kurz/prodejní kurz, pak je prodejní cena mínus nákupní cena = ask mínus bid = spread vysoký 2 pips = asi 0,014 % z nakoupeného kontraktu.

Čeká-li se, že euro proti dolaru posílí, vytvoří se dlouhá pozice (long position) páru EUR/USD, tím se koupí euro a prodá dolar. Čeká-li se posílení libry proti euru, vytvoří se dlouhá pozice (long position) páru GBP/EUR. Kupují se měnové páry minimálně jako 1 lot (contract, kontrakt, smlouva), který obsahuje 100.000 kusů té první základní měny (Basiswährung, base currency). Ty jsou u EUR/USD k dostání za 100.000 euro. Druhá měna je variabilní (Gegenwährung, variable Währung, quote currency) a je nutno vzít na ten 1 lot z konta vlastní kapitál 1.000 euro při páce 100. Existuje i mini lot za 10.000 euro, na který se vezme z konta 100 euro. Kdo drží pozici na margin déle než 1 den, platí úroky za přetažení konta a současně

dostane úroky z deviz, které koupil. S pákou 100, růst hodnoty investovaného kapitálu o 1 % znamená výdělek 100 % z vlastního kapitálu. A při ztrátě 1 % je pozice bankou nebo brokerem rychle automaticky prodána, aby se ztratil jen celý vlastní kapitál a nemusely se dodávat na konto další peníze.

Lidé jsou naverbováni na Forex tím, že mohou použít na spekulaci i 100× vyšší kapitál, než mají na kontě. Při kontě s 1.000 euro mohou 100.000 euro investovat, však s pákou 100 jsou zisky i ztráty 1 % hned 100 % z vlastního kapitálu. Jen málo spekulantů za pár měsíců svůj kapitál zdvojnásobí, nebo vydělávají několik tisíc dolarů za měsíc, jak jim brokers slibují. Kvůli tomu pákovému zesílení ale 90 % těch začátečníků ztratí během tří měsíců celé své peníze z konta. Proto se doporučuje jen páka 2 až 10, tedy investovat jen obnos 2× a maximálně 10× vyšší, než se vezme peněz z konta. Nebo se doporučuje použít na každou spekulaci jen 1/20 až 1/10 konta a každou pozici ihned pojistit se stop loss orders. Mnozí spekulanti na Forexu se rozhodují, co kdy koupit použitím kombinace fundamentální a technické analýzy.

Fundamentální analýza pro Forex

Fundamentální analýza pro Forex předpokládá pohyb měny na základě ekonomických, politických a sociálních faktorů a na základě stavu hospodářství, které se buďto pomalu vyvíjí, anebo jsou překvapením ve zprávách. Nejdůležitější je sledovat pro USA, Británii a Japonsko ukazatele: employment report = zpráva o zaměstnanosti, non-farm payrolls = počet zaměstnanců mimo zemědělství. Ve 2. řadě sledovat: consumer price index CPI = index spotřebitelských cen, retail sales = maloobchodní tržby, gross domestic product GDP = hrubý domácí produkt HDP, producer price index PPI = cenový index průmyslové výroby, industrial production = průmyslová výroba, durable goods = objednávky zboží dlouhodobé spotřeby. Ve 3. řadě sledovat: international trade = mezinárodní obchod, purchasing managers index PMI = index nákupních manažerů, interest rates = úrokové sazby, zprávy o inflaci nebo náhlé děsivé události.

Hodnota eura závisí na makroekonomických faktorech hospodářství několika zemí, které mají euro. Proto by mohlo být jistější kupovat raději pár měn, který je závislý jen na dvou státech. Tím by se spekulace na Forexu zjednodušila. Tedy spekulovat s měnami USA, Británie, Japonska, Švýcarska např. s páry GBP/USD, USD/JPY, CHF/USD. Pak stačí sledovat v 1. případě jen makroekonomické faktory Británie a USA. Ve 2. případě faktory USA a Japonska. Ve 3. případě faktory Švýcarska a USA. Ty faktory se hlásí pravidelně stále stejné dny každého roku. Nejvíce ovlivní hodnotu dolaru, když se hlásí 1) počet nezaměstnaných, 2) úroky, 3) inflace, 4) obchodní bilance, 5) HDP. Nejvíce působí, když jsou tato čísla jiná, než se očekávalo.

Technická analýza pro Forex

Technická analýza pro Forex rozhoduje na základě kurzů z minulých dní a aktuálního vývoje kurzu dnes, kdy koupit nebo prodat nějaký devizový pár. Na svíčkovém grafu se hledají: trend rostoucí, trend klesající, linie odporu a linie podpory, formace grafu, Elliott waves, Fibonacciho čísla, Parabolic SAR a Pivot points. Také se používají indikátory MACD, RSI, Stochastic, EMA, SMA, Bollinger Bands a jiné.

23.9 Zajištění měnového rizika quanto

Pro Evropana ze země s euro "quanto" znamená zabezpečení certifikátu na americké akcie, indexy a komodity proti slábnutí dolaru proti euru. Aby Evropan neztrácel v euro hodnotu kapitálu v amerických aktivech slábnutím dolaru proti euru. Zajištění měnového rizika quanto se provádí tak, že se dohodnou termínované kontrakty forwards, kde investor uzavře s bankou smlouvu o převodu cizí měny na eura v budoucnu za dnes stanovený kurz. Zabezpečení měnového rizika něco stojí: české FIO si účtuje za to 4,5 % z kapitálu ročně. Někde v cizině si snad vezmou dokonce 8,5 % z ochraňovaného kapitálu. Z toho plyne, že pokud by nám rostla americká akcie +20 % za rok v dolarech, zbyde nám v korunách při zajištění proti měnovému riziku u Fio jen růst +15,5 %, jinde jen růst +11,5 %, kdyby byl poměr dolaru a koruny po roce stejný. Tedy zabezpečení proti měnovému riziku se moc nevyplácí. Jednak v tom roce zajištění by koruna nemusela proti dolaru posilovat a jednak si hledáme levné akcie s dobrou dividendou od podniku zvyšujícího zisk a pak by po případném oslabení dolaru -10 % proti koruně (euro) za rok měl ještě více procentní růst kapitálu zůstat. Se zajištěním měnového rizika quanto je rozdíl mezi nákupní a prodejní cenou certifikátu – spread asi o 1 % vyšší než spread bez quanto.

24. České akcie a privatizace

24.1 Tři velké české akciové společnosti, akcie bez velkého rizika

ČEZ a. s. – České energetické závody, ISIN: CZ0005112300, WKN: 887832, BIC: BAACEZ. Akcie se prodává na burze Praha a Frankfurt. Webstránka energetického koncernu je www.cez.cz

Komerční banka a. s., ISIN: CZ0008019106, WKN: 888040, BIC: BAAKOMB. Akcie se prodává na burze Praha a Stuttgart. Webstránka banky je www.kb.cz

Philip Morris ČR a. s., ISIN: CS0008418869, WKN: 887834, BIC: BAATABAK. Akcie se prodává na burze Praha a München. Webstránka tabákové společnosti je www.pmi.com

24.2 Historie energetického koncernu ČEZ a. s.

Společnost ČEZ a. s. = České energetické závody, vznikla roku 1992 přeměnou státního podniku České energetické závody na akciovou společnost ve vlastnictví Fondu národního majetku. V privatizaci dal fond FNM 30 % akcií ČEZ na domácí i zahraniční burzy. Během několika let byly nakoupeny elektrárny doma i v cizině a ze společnosti ČEZ se stala skupina ČEZ. Spotřebitelé elektřiny ČEZ jsou v zemích: Česká republika, Bulharsko, Rumunsko, Polsko, Maďarsko, Německo a Srbsko. Skupina ČEZ je nejdražší firma v České republice a má 7. největší počet zákazníků z energetických závodů Evropy. Činností koncernu ČEZ je výroba a prodej elektřiny, výroba a prodej tepla a prodej plynu. Skupinu ČEZ tvoří přes 90 firem v Evropě a má přibližně 32.700 zaměstnanců, hlavní sídlo je Praha. Nejvýznamnější firma skupiny ČEZ je akciová společnost ČEZ, která vlastní v České republice atomové elektrárny, hnědoudelné elektrárny, vodní elektrárny, solární elektrárny, větrné elektrárny a další elektrárny v okolní Evropě. Webstránka je www.cez.cz

24.3 Historie Komerční banky a. s.

Komerční banka byla založena v lednu roku 1990 vyčleněním obchodní činnosti ze Státní banky československé. Peněžní ústav byl 1992 transformován na akciovou společnost ve vlastnictví Fondu národního majetku. Roku 1995 fond FNM dal 40 % akcií Komerční banky na domácí a zahraniční burzy. Roku 2001 prodal fond FNM svých 60 % akcií Komerční banky francouzské finanční skupině Société Générale za 40 miliard Kč. Komerční banka zaměstnává v České republice přibližně 8.800 lidí v aspoň 400 pobočkách a poskytuje bankovní služby pro 1,6 milionů klientů a také pro podniky. Další pobočky má Komerční banka na Slovensku. Hlavní sídlo je Praha. Webstránka je www.kb.cz

24.5 Historie výrobce cigaret Philip Morris ČR a. s.

Závod na tabák byl založen v Kutné Hoře roku 1812. Roku 1987 se začaly vyrábět v závodu cigarety Marlboro v licenci od americké firmy Philip Morris. Závod Československý tabákový průmysl ČSTP přeměnil Fond národního majetku roku 1992 na akciovou společnost Tabák a. s. a většinu akcií koupil tabákový koncern Philip Morris International Inc. Roku 2000 se český závod přejmenoval na Philip Morris ČR a. s. V České republice má závod přibližně 1.200 zaměstnanců. Hlavní sídlo je Praha, vedlejší sídlo je Kutná Hora. Dnes vlastní asi 77 % akcií závodu Philip Morris ČR nizozemský holding Philip Morris Holland. Asi 23 % akcií PMČR je na české burze a zahraničních burzách. Webstránka je www.pmi.com

24.6 Certifikáty na český akciový index

Český akciový index PX se 23.11.2022 počítal z těchto akcií:

Název podniku, mezinárodní číslo akcie na burze ISIN, podíl na tržní kapitalizaci indexu

ERSTE GROUP BANK , AT0000652011 , 24,65 %
 VIG , AT0000908504 , 12,29 %
 PHILIP MORRIS ČR , CS0008418869 , 5,66 %
 ČEZ , CZ0005112300 , 15,33 %
 KOMERČNÍ BANKA , CZ0008019106 , 23,89 %
 MONETA MONEY BANK , CZ0008040318 , 13,06 %
 KOFOLA ČS , CZ0009000121 , 0,93 %
 COLT CZ , CZ0009008942 , 3,27 %
 PHOTON ENERGY , NL0010391108 , 0,70 %

Na skupinu všech českých akcií v indexu PX také existují investiční certifikáty vydané od bank. Nákupem certifikátu na burze nám banky tedy dluží peníze (jako kdyby nám prodaly jejich vlastní dluhopisy = obligace) a tyto certifikáty vyvíjí svoji hodnotu jako součet kurzů několika českých akcií dohromady. U certifikátů je riziko, kdyby banka vydávající certifikát zkrachovala jak banka Lehman Brothers roku 2008, pak lidé ztratí všechny peníze investované do toho certifikátu, tak jako lidé ztratili peníze s certifikáty vydanými od banky Lehman Brothers.

Raiffeisen Centrobank vydala v květnu 2005 certifikát na český akciový index PX – CTX EUR s 8 hlavními akciemi z pražské burzy SPAD. Ten certifikát má neomezenou dobu splatnosti = open end a prodává jej burza Praha a Stuttgart pod číslem ISIN: AT0000454186 a WKN: RCB1HZ. Další informace najdeme po vyhledání toho čísla WKN nebo ISIN na www.comdirect.de a www.onvista.de

Každý správný český vlastenec by měl mít nějaké české akcie, ať už je koupí na burze Praha – KOBOS nebo na burze Frankfurt. Koupit by měl ty akcie v době, když jsou akcie levné s poměry kurz / zisk, kurz / tržba, kurz / účetní hodnota, to je anglicky P/E, P/S, P/B a současně, když se očekává letos i příští rok růst zisku v podniku. Jestliže není akcionář závislý na dividendách z těch akcií, nemusí mít akcie v době, když jsou nebezpečně předražené s P/E, P/S, P/B, nebo když analytici očekávají u podniku pokles ročního zisku. V takových případech je dobré akcie prodat a za pár let koupit levně zas. Jaké P/E, P/S, P/B znamená levné a drahé, to je vysvětleno v kapitole Fundamentální analýza.

Vybrat by si měl člověk mezi čtyřmi českými akciemi od starých a velkých podniků a bank, které měly akcie z velké části ve Fondu národního majetku FNM v letech 1991–2005. Od roku 2006 vlastní tyto akcie z velké části české Ministerstvo financí, protože Fond národního majetku byl zrušen. Některé akcie jsou také z velké části ve vlastnictví nějakého západního koncernu nebo západní banky.

Jestli nějaký český miliardář z privatizace přijde na to, že má těch jeho miliard stále ještě málo a vydá tedy nějaké nové akcie na burze Praha, tak je nekupujte! Každý miliardář musí jednou vědět, kdy je čas přestat hrabat miliardy a začít hledat štěstí jinde. Hledat přátelství, kamarády a starat se o zdraví. Koupit si hospodu na Tahiti a zůstat tam. Zmizet z českých novin a dát lidem ve vlasti už pokoj.

Mnozí lidé z Čech pohrdají českými akciemi a mají samé americké akcie, které pomocí technické analýzy rychle nakupují a rychle prodávají. To není moudré. Mnohem vyšší by měli lidé výnos z akcií, když by drželi ty akcie několik let bez přestávky nonstop. Jiní Češi mají zase samé české akcie a žádné zahraniční, to také není moudré. Nejlepší je rozdělit peníze na akcie německé, americké, španělské a britské. Koupit akcie v době, kdy jsou s P/E nebo P/S fundamentálně levné, dbát na dividendu nad 3 % z kurzu akcie a prodat akcie až budou s P/E nebo P/S drahé. A některé akcie je dobré držet celý život jen pro dividendy.

Růsty českých akcií na burze Frankfurt v euro

Za 9 let 1999–2008 vyrostla akcie ČEZ +4 775 %.

Za 9 let 1999–2008 vyrostla akcie Komerční Banka +2 388 %.

Za 5 let 2002–2007 vyrostla akcie Unipetrol +1 354 %.

Tady je vidět, jak je hloupé dělat kasu za několik dní, když indikátory ukáží signál prodat, namísto držení akcií od velkého podniku nebo velké banky 3 až 50 let v jednom kuse. Propadu kurzu akcie na jeho zlomek je možno se vyhnout prodejem akcie, jakmile bude akcie nebezpečně drahá, nebo když podnik přestane zvyšovat roční zisk. Pak by se měly akcie prodat na počátku poklesu kurzu, snad bude stačit, když akcie klesla 5 procent, když už ji nechceme mít a nečekáme po propadu na další růst. Neprodávat samozřejmě akcie, když trend rostoucí není ještě u konce.

Nejsou ty akcie dnes příliš drahé? Při nákupu akcií je dobré $P/E = KGV$ pod 15 a ideální je P/E 10. Českou akcii vyhledáme se jménem podniku nebo s číslem akcie na webstránce www.comdirect.de a tam vidíme aktuální $KGV = P/E$. Nebo českou akcii vyhledáme jménem nebo číslem na www.onvista.de a pod Fundamental Analyse klikneme Kennzahlen. Tam najdeme v prosinci nebo v lednu očekávaný čistý roční zisk v euro za posledních 12 měsíců, tedy rok který právě končí. A tímto ziskem vydělíme dnešní kurz akcie v euro na burze Frankfurt, Stuttgart nebo München. Pak máme aktuální dnešní poměr kurz / zisk – anglicky P/E , německy KGV . Aby ta levná akcie měla nějakou sílu k růstu, je nutné, aby analytici a šéf podniku očekávali, že během roku zisk podniku více než 20 % poroste. Růst ročního zisku podniku je nutný pro úspěch s akcií. Vhodné je, aby vyšší zisk nebyl dosažen jen úsporami na výdajích, ale aby také roční tržba podniku rostla více než 10 %. O očekávaném růstu tržby podniku se nedozvíme od analytiků, ale jen od šéfa podniku.

Údaje o P/S , P/B a P/E se najdou na webstránce www.patria.cz. Jen klienti od českého brokera Fio najdou P/S , P/B a P/E po registraci na www.fio.cz. Však očekávaný růst zisku na českých webstránkách není, ten se najde na www.onvista.de.

Cílový kurz akcie a doporučení koupit nebo prodat, to je nutné ignorovat, to jsou totální nesmysly a pokusy manipulovat kurzy akcií a zájem o ně.

Kde koupit české akcie a kde je skladovat? Otevřeme si konto osobně s cestovním pasem v Praze nebo v nějakém německém velkoměstě u banky s kontem zadarmo. Nebo vyhledáme webstránku té banky, přihlásíme se tam nějakým vymyšleným jménem a heslem, potom vytiskneme z webstránky tu přihlášku na papír, vyplníme přihlášku s pravdivým jménem, necháme náš podpis ověřit od notáře a pošleme přihlášku poštou na adresu té banky do Prahy nebo do Německa. Jakmile je konto otevřeno asi za týden, pošleme na to konto několik tisíc euro.

Akcie nakoupené na burze Praha nebo na burze Frankfurt z domova computerem přes webstránku banky jsou skladovány ve státní úschovně cenných papírů. Ne v papírové podobě, ale jako záznam v computeru. Kdyby zkrachoval broker nebo banka, přes které jsme ty akcie na burze Praha nebo Frankfurt koupili, tak akcie neztratíme, když jsou ve státní úschovně. Fio má akcie klientů na vlastním kontě. Kdyby státní úschovna cenných papírů vyhořela, také akcie neztratíme, protože ty akcie už mnoho let nejsou z papíru, akcie existují jen jako záznam v computeru na kontech jedinců a institucí v bankách.

Nejllepší je kupovat evropské akcie přes nějakou německou banku na burze Xetra a Frankfurt. Jiný český a slovenský broker neumožňuje koupit ani mnohé velké akcie z indexu Eurostoxx 50 na burze Xetra a Frankfurt, jen na burze New York a to by byl blázelec, kupovat evropské akcie ze zemí s euro na burze v New Yorku za dolary. Několika lidem také oznamuje Fio, že španělské nebo britské dividendy koupené na burzách Německa byly zdaněny 2x, jednou ve Španělsku daní 19 % a současně i daní 25 % v Německu. To není fair, protože španělské dividendy nemohou být zdaněny v Německu a britské dividendy nemohou být zdaněny v Německu, když má člověk konto na nákup akcií a bydlíště v Čechách.

Kdy koupit na burze Praha české akcie? Když jsou levné, podnik zvyšuje zisk, začíná trend rostoucí, nebo už probíhá trend rostoucí, když indikátor MACD neukazuje zrovna signál prodat, ale je blízko signálu koupit. Jak vypadá trend rostoucí a signály indikátoru MACD, to je popsáno v kapitole Technická analýza a zobrazeno na příložených obrázcích.

Grafy akcií na burze Praha s indikátory najdeme na nějakých českých webových stránkách a ty odpovídají i grafům českých akcií na burze Frankfurt s indikátory na www.onvista.de a www.comdirect.de

Vyhledáme akcii a dostaneme graf akcie na burze Praha nebo Frankfurt. Je možno zobrazit jednodenní graf akcie intraday, graf 5 dní, 1 měsíc, 3 měsíce, 6 měsíců, 1 rok, 3 roky, 5 let a déle. Také je možno žádat graf od zvoleného dne do zvoleného dne. Můžeme vyplnit libovolný počet dní pro klouzavý průměr kurzů, který se zobrazí v grafu akcie a kolem grafu akcie můžeme zobrazit také indikátory Bollinger bands nebo Zig Zag. Jako indikátor zobrazený pod grafem akcie máme několik možností na výběr: Aroon Oscillator, Average True Range, Chaikin Oscillator, Commodity Channel Index, Fast Stochastic, MACD, Momentum, Money Flow Index, On Balance Volume, Relative Strength Index, Slow Stochastic, Volume, Williams %R.

Průměr z cílových cen pro akcii Zentiva, jaké počátkem roku 2007 tipovalo osm bank a českých makléřských firem, byl 1.582 korun. Cílová cena akcie je hodnota, kterou by měla reálná cena akcie dosáhnout přibližně za jeden rok. Skutečná cena akcie Zentiva po roce, počátkem roku 2008 byla ale jen 837 korun, tedy poloviční než byl cílový kurz analytiků. Sice klesla akcie Zentiva vlivem strachu z akcií v krizi bank, ale i pak byla akcie oceněna s P/E 20, tedy předražená i v dolíku. Jak tedy došli ti analytici počátkem roku 2007 na kurz po roce 2× vyšší? To byla zřejmě objednaná a zaplacená reklama nebo manipulace. Nebo si protáhli počátkem roku 2007 rostoucí graf akcie do budoucna a pak na konci vymyšleného grafu na stupnici opsali kurz akcie za budoucích 12 měsíců. Se stejným nesmyslem se setkáme i na jink solidní německé webové stránky www.onvista.de, kde po vyhledání nějaké akcie klikneme pod Techn. Analyse na Prognose. Tam jednoduše protáhli graf akcie stejným směrem, jak šel minulý měsíc i na dalších 6 měsíců.

Základ investičního stylu value investing je víceletá investice do kvalitní akcie. Manažeri podniku by měli co nejlépe sloužit akcionářům za to, že jim nákupem akcií půjčili peníze (což platí hlavně při první emisi akcií na burze). V jaké české akciové společnosti je ale manažer, který slouží akcionářům? Ale u západních společností se také těžko hledá manažer, který by se staral o výnos akcionářů s dividendou nad 3 % z kurzu a péči o kurz akcie vykupováním vlastních akcií. Často se snaží doma i v zahraničí šéfové za těch pár let, kdy to mají dovoleno, vybrat z podniku tolik milionů, co se dá a na akcionáře zbyde jen dividendy 1 % z kurzu, tak jak je zvykem u závodu Porsche nebo u banky Goldman Sachs, kde si šéf vybere 50 milionů euro nebo dolarů za rok a majitelé podniku = akcionáři dostanou za rok jen 1 % z jejich investice jako dividendu. Akcie bez dividendy nejsou dobrá investice, ať už je to akcie Apple, Amazon, Google nebo Berkshire Hathaway, protože majitel podniku, to je každý akcionář, má mít ze své investice výnos každý rok, aniž by několik akcií musel každý rok prodat pro ten výnos.

24.7 Česká burza

V České republice existují dva trhy akcií. Burza cenných papírů Praha a. s. = www.pse.cz a mimoburzovní trh RM Systém a. s. = www.rmsystem.cz. RM = registrační místo.

V České republice je nejvýznamnějším organizovaným akciovým trhem Burza cenných papírů Praha (BCPP). Burza Praha byla otevřena roku 1871 a fungovala až do roku 1938, kdy se její činnost s blížící se válkou zastavila. Na novém otevření burzy se začalo pracovat až po skončení socialismu a sice roku 1991. Na jaře 1993 se na burze Praha začalo obchodovat s prvními akciemi. Ty méně likvidní akcie byly postupně z trhu stahovány. V roce 1998 došlo za účelem zajištění likvidity několika titulů na BCPP k vytvoření prestižního segmentu SPAD, kde bylo roku 2009 obchodováno s 13 akciemi a k vytvoření segmentu AOS. SPAD = systém pro podporu trhu akcií a dluhopisů. AOS = automatizovaný obchodní systém, ze kterého hlavní čas, od 9:25 do 15:55 hodin fungoval kontinuální režim KOBOS.

V pátek 30.11.2012 se začalo v Praze obchodovat elektronickým systémem XETRA Praha, který nahradil SPAD a KOBOS. Pražská Xetra má od té doby tři trhy: Prime, Standard a Start. Trh Prime je regulovaný trh pro hlavní české akcie, pro akcie velkých firem. Trh Standard je regulovaný trh pro akcie středních českých

firem. Trh Start je neregulovaný trh a jsou na něm hlavně akcie malých českých firem.

Na burze Xetra Praha se prodává také několik zahraničních akcií a sice ty nejhorší akcie z Evropy a z USA, které by rozumný člověk nikdy nekoupil.

Burzovní den v Praze má tyto obchodní fáze: Úvodní aukce 8:50 – 9:00, kontinuální fáze 9:00 – 16:20, závěrečná aukce 16:20 – 16:30.

RM-systém vznikl v roce 1993. Je to mimoburzovní elektronický trh, který byl určen především pro menší investory. Obchodovat na něm může kdokoli, kdo splňuje základní podmínky, věk a občanství a zaregistruje se jako zákazník RM-S. RM-S nemá centrální parket, pobočky RM-S jsou ve všech větších městech České republiky. Webstránka je www.rmsystem.cz

Na koho si dávat pozor, pokud nemáme konto u solidní banky

V Čechách vzniklo mnoho zprostředkovatelů nákupu akcií, takzvaných brokerů. Jejich zaměstnanci, takzvaní makléři za vysoké poplatky mohou každý den oznamovat klientům, které akcie by měli koupit a které akcie prodat, každý den něco. Klienti ztrácí peníze za tyto rady, ztrácí peníze za poplatky za nákup a prodej akcií a ještě ztrácí peníze s daněmi z výnosu z akcií, pokud by prodali s výdělkem. A klienti těch brokerů mají peněz čím dál tím méně, až jim nezbyde nic. Je moudré si ty rady od brokerů neobjednat a nezaplatit a akcie nechat ležet na kontě v klidu celý rok až 4 roky, pak bude výnos z prodeje akcií nezdaněn a poplatky za nákupy a prodeje budou jen minimální zátěží konta.

Napsali mi lidé, abych to publikoval

"Přišel jsem o všechny úspory z důvodů propadu akcie na polovinu prostřednictvím margin operací. Mně snížil broker během dvou týdnů úroveň ručení z 25 % na 50 %. Podstatou je vložení jen 25 % až 50 % svých peněz do investice a na zbytek investice ti broker půjčí peníze. Při poklesu ručení pak narážíš na výzvy doložení další hotovosti nebo prodání akcií se ztrátou a můžeš přijít i o vše. Ve víře, že pokles přežiji, jsem to nechal být, až byl účet v mínus a musel vše zrušit. Broker byl nedostupný a neochotný ti zachránit peníze. Ztráty jsem likvidoval ještě půl roku." Robert O.

"Pracoval jsem pro jednu společnost, která dělala investičního zprostředkovatele pro obchodníka na burze. Velice rychle jsem zjistil, co se ve společnosti děje a na jakém systému jsou české brokerské společnosti postavené. Jde samozřejmě o poplatky. V každé brokerské společnosti jsou junior brokeři, kteří mají peníze jediné, když seženou nové klienty a to jakýmkoliv způsobem. Potom jsou makléři, kteří se dostali k makléřské zkoušce pochybným způsobem a mnohokrát ani nevědí nic o akciích. Jejich ohodnocení pramení z počtu obchodů za kalendářní měsíc. Jsou zde ještě různé motivační bonusy a soutěže v počtu nových klientských účtů mezi pobočkami. Nedávno jsem prošel mnoho pohovorů u brokerských společností a všechny měly mnoho společného. Zejména to, že jsou firmy živé z počtu transakcí a z poplatků a ne z výsledků. Vůbec je nezajímá, jestli klient vydělává. Dokonce jsem zaslechl větu od vedoucího oddělení, že nejlepší klient je ten, který ztrácí 10 % z vloženého kapitálu. Tento klient nechce odejít, protože neztrácí příliš a drží ho potřeba, získat peníze zpět. Pokud by vydělával klient pouze 3 % ročně, odejde ke konkurenci. Firmy jako Capital Partners, Patria Finance, Cyrrus atd. ti velice rády nabídnou komisionářskou smlouvu, která ti říká, že si vlastně obchoduješ sám. Jenže mnoho lidí podlehně kouzelným slovíčkům a psychologickému nátlaku těm nejzkušenějším lhářům na této planetě a je schopno proti vlastnímu přesvědčení dělat každodenní ztrátové obchody. Jsem velice rád, že jsem onen systém poznal na vlastní kůži a že mohu varovat lidi.

Pokud si otevřeš u českého brokera účet a chceš investovat, NIKDY nepodepisuj smlouvu o obhospodařování portfolií a pokud uzavřeš komisionářskou smlouvu, NIKDY nezvedej telefon od makléře a raději se uč investovat dlouhodobě! Nebo ZARUČENĚ přijdeš o peníze. Klientovi udělají ztrátu 400.000 korun a makléř na tom vydělá 6.000 korun a kvůli této částce je schopen klientovi tuto ztrátu doporučit. Při obhospodařování portfolií si berou 15 % až 40 % ze zisku." Jiří K.

Podivné české webstránky

Na dvou podivných českých webstránkách www.penize.cz a www.mesec.cz publikují články o akciích a doporučení akcie koupit nebo prodat od velkých expertů z týmu BIG EXPERT. Mnozí z těchto velkých expertů ale koupili poprvé před 2 roky české akcie na burze Praha, je jim asi 20 let a mají snad jen základní devítiletou školu. To není tedy fair od provozovatelů těchto webstránek, vydávat ty začátečníky za velké experty, když koupili akcie před 2 roky poprvé v životě a neznají ani moc z teorie. Pak to nejsou velcí experti BIG EXPERTs, ale velké děti, velcí zelenáči. Mnozí z nich po dvou letech praxe na burze už píšou vlastní knihu o akciích, kde dají dohromady poznatky z cizích knih a pak se teprve sami z té vlastní knihy učí, jak zacházet s akciemi. Také tito "velcí experti" už pořádají přednášky, jak obchodovat na burze a nechají si za to moc zaplatit: 4.500 korun za půl dne. Přitom je jasné, že po dvou letech praxe na burze by si tito přednášející lidé měli dojít sami na přednášky od lidí, kteří investují už déle jak 10 let. Bohužel asi neexistují v Čechách přednášky pro dlouhodobé rozumné investování do akcií. Ať už jsou ty přednášky zadarmo nebo přednášky drahé, vždy se jedná jen o propagaci krátkodobé spekulace s technickou analýzou, aby banky a brokeri co nejvíce vydělaly s klienty na poplatcích za nákup a prodej akcií.

Zcela zvláštní je webstránka www.investicniweb.cz, kde mladiství lidé překládají do češtiny a publikují každý den ty největší nesmysly publikované v médiích USA, které nemají hlavu ani patu a odporují si navzájem způsobem: akcie Citigroup musíte koupit a druhý den zas: akcie Citigroup musíte prodat. Kupte si zlato! Druhý den zas: Prodejte zlato! Dokud nečtou ti lidé 10 let rozumné knihy o investování a nemají 10 let praxi s investováním do akcií, neměli by publikovat žádné z USA převzaté nesmysly, protože jim chybí vlastní rozum a praxe zjistit to, že přeložili do češtiny nesmysly. Bohužel na webstránkách z celého světa je polovina textů lež. A tu americkou lež o investování přeloží do češtiny a publikují na stránce www.investicniweb.cz. Tedy to chce nejprve 10 let číst rozumné knihy o investování a 10 let kupovat akcie a pak psát na webstránky vždycky jen nápady z vlastní hlavy a nic nekopírovat. Američtí investoři se snaží obelhat veřejnost, aby jim krátkodobá spekulace s velkou pákou na burze vyšla a tyto lži manipulující kurzy jsou pak publikovány na hloupých českých stránkách, jako by to byly fakty a chytré rady.

Opravdový expert je ten, kdo kupuje déle než 10 let akcie západní Evropy na burze Xetra a Frankfurt, překonal bez paniky propad akcií roku 2001 i propad akcií roku 2008, je starší než 40 let a používá u akcií ty nejlepší nápady od Benjamina Grahama, Warrena Buffetta, Kena Fishera a Johna Templetona. Kupuje akcie levně od podniku s rostoucím ziskem a neprodává nikdy akcie se ztrátou, když má čas počkat léta na uspokojivý výnos a každý rok dostává dividendy víc jak 3 % z investice.

24.8 Česká privatizace 1992, největší přečin od znárodnění 1949

V letech 1945–1949 byly za pomoci strany a vlády zabaveny lidem jejich privátní podniky, banky, hotely, budovy a pozemky, nastalo násilné a zločinné socialistické znárodnění. V privatizaci v letech 1992–1994 byly za pomoci strany a vlády převedeny české podniky na několik vychytralých jednotlivců – to je ten druhý největší hospodářský přečin dvacátého století. V první vlně privatizace roku 1992 si čeští občané koupili za 1.000 korun kupónovou knížku na akcie a ve druhé vlně privatizace roku 1994 si čeští občané zas koupili za 1.000 korun kupónovou knížku na akcie. Vychytralcí zakládali privatizační fondy: 264 fondů v 1. a 353 fondů ve 2. vlně privatizace. A v reklamách v televizi a v novinách žádali ti vychytralcí lidi, aby jim kuponové knížky půjčili, že pro lidi nakoupí akcie a za rok tu knížku fondy od lidí koupí a lidem zaplatí 10× více, tedy 10.000 korun za kupónovou knížku. Tedy slibovali lidem výnos 900 % za rok. Pro ty fondy tehdy neexistovaly žádné předpisy a žádné kontroly. Manažeři fondů tak za kuponové knížky půjčené od lidí nakoupili desítky firem celých a desítky firem z části. Ty části podniků si pak vyměnily fondy mezi sebou, aby měly podniky celé. Podniky se pak dostaly do vlastnictví jedince, toho manažera fondu. Některé ty firmy s akciemi ve fondu pak byly vykradeny za pomoci manažera fondu, nebo vykradeny od šéfa podniku dosazeného od fondu, takže podniky zkrachovaly. Některé podniky páni nechali pracovat, aby je mohli vykrádat a tunelovat po léta. Také šéfové podniku vzali peníze z kasy podniku (nebo z kasy uhelného dolu a z kasy banky) a nakoupili za to akcie vlastního podniku pro sebe a pak jim celý podnik patřil za peníze z podnikové kasy. Někde proto zaměstnanci nedostali několik měsíců mzdu, když šéf za ty peníze nakoupil akcie pro sebe. Jednotlivé firmy a podniky si jejich majitelé sloučili na koncerny. Podle moudrosti: "Diletanti

přepadnou banku, profici si banku založí" byly založeny desítky bank a pak zakladatelé bank lidem peníze vložené do bank ukradli, banky vytunelovali a banky zkrachovaly. Tak byly desítky bank bankrot. Vykradením miliard korun z bank, vykradením miliard korun z fondů, vykradením kas podniků a nákupem akcií za kuponové knížky ve fondu a jinými přečiny vznikali čeští miliardáři a za půjčené nebo ukradené peníze pak nakupovali podniky pro sebe a jejich rodinu. Také Českou spořitelnu a Komerční banku vykrádali jejich vedoucí pracovníci až k bankrotu, ale tyto pak miliardami český stát zachránil před bankrotem a kontrola a záchrana před vykrádáním pak přišla, až když se Česká spořitelna prodala rakouské Erste Bank a Komerční banka se prodala francouzské Société Générale. Některé firmy jako jsou ČEZ, Telekomunikace a Unipetrol si nechal na štěstí z poloviny státní Fond Národního Majetku – FNM. Tím se jejich vykrádání a tunelování ale jen z části zamezilo. Když později se vznikajícími předpisy fond nebo jednotlivec už nemohl koupit 100 % všech akcií jednoho podniku pro sebe, obstaral si vychytralec poštovní schránku v cizině se jménem nějaké nové jeho firmy a polovinu nakupovaných akcií podniku si nechal napsat na tuto firmu v cizině, aby pak vlastnil 100 % akcií podniku zas. Jeden podnikatel zas falšoval směnku na 500 miliónů korun, aby sehnal peníze na nákup akcií České pojišťovny.

Nyní tedy zbývá zas po vzoru socialistického znárodnění provést jednou nějaké kapitalistické znárodnění a těm českým miliardářům jejich podniky, koncerny, plynárny, doly, banky a Českou pojišťovnu zabavit a rozdělit je pomocí akcií zadarmo mezi obyvatele České republiky a provést tu českou privatizaci znova a bez přečinů, až budou jednou ve vládě a u soudu noví, mladí a poctiví lidé. Jestli nějaký český miliardář vydá nové akcie, aby nahrabal další miliardy, tak ty akcie nekupujte a nepomáhejte mu k další miliardě!

Každý musí jednou vědět, kdy přestat hrabat miliony a miliardy a odstěhovat se na tropický ostrov. Kdo nechce už dnes platit plyn, uhlí a potraviny pachatelům z privatizace, může se odstěhovat ihned na západ.

24.9 Nejznámější vytunelované české investiční fondy

Harvardské investiční fondy, údajná škoda 16 miliard korun:

Obžaloba vinila dva Čechy z podvodu a porušování povinnosti při správě cizího majetku. Oba byli stíháni jako do ciziny uprchlí. Ta dvojice podle obžaloby v letech 1995 až 1997 převáděla majetek z Harvardských investičních fondů a Sklo Unionu Teplice do ciziny.

KTP Quantum, údajná škoda 3,5 miliardy korun:

V případě zkrachovalého náhodského obchodníka s cennými papíry KTP byli stíháni dva bývalí šéfové představenstva. V listopadu 2007 odvolací soud případ vrátil k došetření. Oba manažeři byli podezřelí z toho, že v letech 1996 až 2001 vylákali nabízením spořitelního účtu správy akcií, peníze od klientů v desítkách poboček. Hospodaření KTP Quantum skončilo podle žalobce mnohamilionovými ztrátami.

CS Fondy, údajná škoda 1,39 miliard korun:

V únoru 2007 poslal pražský vrchní soud v tomto případě čtyři obžalované za miliardový podvod na 4 roky až 8 let do vězení. Čtveřice se podle soudu za účasti dalších osob podílela v roce 1997 na pochybném převodu majetku CS Fondu v hodnotě 1,23 miliardy korun, za který fondy získaly téměř bezcenné akcie. V souvislosti s případem byli dříve obviněni i bývalí šéfové zaniklé skupiny Motoinvest, jejich stíhání žalobce 2008 už podruhé zastavil.

Private Investors, údajná škoda 1 miliarda korun:

V případě Private Investors vinila policie z miliardové zpronevěry bývalého prokuristu společnosti a dva spolumajitele. Trojice byla podezřelá z toho, že obchodovala s americkými cennými papíry za peníze 3.000 klientů společnosti, ale bez vědomí většiny z nich. Společnost Private Investors oznámila úpadek v květnu 2001 a v červnu 2001 přišel konkurz.

Progres Invest, údajná škoda půl miliardy korun:

V září 2006 soud nepravomocně uložil zakladatelům Progres Investu několikaleté vězení. Majitelé firmy podle obžaloby pod slibem až dvacetinásobného zhodnocení peněz vylákali v polovině 90. let od 21 000 lidí půl miliardy korun.

24.10 Kožené Harvardské fondy

Harvardské fondy byly nejprve motor kuponové privatizace, který se slibem zisku desetinásobku nahnal k registračním místům miliony lidí s kuponovými knížkami na akcie. Fondy však způsobily tunelováním národního majetku veliké škody a staly se symbolem zrůdnosti kuponové privatizace. V čele fondů po celou dobu stál Viktor Kožený, avšak vzhledem k obsáhlosti operací prováděných harvardskou skupinou je nepravděpodobné, že by on sám byl jediným řídícím mozkiem. Jeho umístění do čela fondů mohl být jen chytrý marketingový tah od jiných mocnějších pachatelů v pozadí, neboť na osobu bezúhonného mladého českého podnikatele ze západu se nachytá nejvíce důvěřivých lidí. Tunelování je český výraz pro vykrádání privatizovaných společností a investičních fondů řídicími orgány a většinovými vlastníky. Tento nejznámější český tunelářský případ je extrémně složitý, neboť pachatelé si založili desítky firem, přes které aktiva převáděli. Lidem bylo slíbeno, že za jejich kuponové knížky dostanou desetinásobek vkladu zpátky, lidé tedy svěřili kuponové knížky fondu a harvardská skupina získala kontrolu nad majetkem v účetní hodnotě roku 1994 přibližně 60 miliard korun. Však tržní hodnota aktiv získaných Harvardem byla později stovky miliard korun. Roku 1994 kontrolovala harvardská skupina asi 50 nejatraktivnějších českých podniků. Prezident republiky tehdy Koženého chválil: "Jen více takových podnikatelů!" Však český majetek se začal převádět do pochybných kyperských společností, které aktiva převáděly do pochybné společnosti Daventree Ltd. Po útěku Koženého do Irska v důsledku aféry Václav Wallis tunel fungoval dál pod vedením Borise Vostrého. V roce 1996 byly dotunelované Harvardské fondy transformovány na Harvardský průmyslový holding a. s., který zbylé jmění vložil do Daventree Ltd. a za to dostal bezcenné akcie. Harvardský průmyslový holding šel do likvidace, Boris Vostrý se stal likvidátorem a začal mazat stopy. Vyvádění majetku za desítky miliard korun do ciziny neuniklo ministerstvu financí ani vládě, ti však tomu nebránili. Harvardský průmyslový holding v roce 1998 po jeho vykradení byl prodán jedné z Koženého firem. Kožený zaplatil dvěma směnkami v hodnotě 10 miliard korun, které však nikdy neuhradil. Roku 1999 soud na návrh akcionářů Borise Vostrého odvolal z funkce likvidátora společnosti Harvardský průmyslový holding a Vostrý ještě jmenoval nového likvidátora Michala Pacovského z harvardské skupiny. Pak po složitých soudních sporech a právních bitvách byl jmenován jiný likvidátor mimo Koženého skupinu. Podílníci harvardských fondů si nevěděli rady, jak získat peníze zpátky. Teprve v roce 2003 byli Kožený s Vostrým obviněni z podvodu, aby měli dostatek času na útěk, Kožený na Bahamské ostrovy a Vostrý do středoamerického Belize. Tunel se uzavřel. Celkové škody spáchané harvardskou skupinou jsou více než 100 miliard korun.

Málokdo zbohatl využíváním nepevných norem na vznikajících finančních trzích východní Evropy více než Viktor Kožený. Narodil se 28.6.1963, roku 1979 emigroval spolu s rodiči do Mnichova a roku 1982 odešel do USA, kde chodil na Harvardskou univerzitu. V roce 1989 získal bakalářský titul v oboru ekonomie na University of Harvard. V roce 1989 měl Kožený v Bostonu a v New Yorku problémy s policií a odešel proto do Británie. Půl roku pracoval v Londýně jako investiční bankéř u investiční společnosti Robert Fleming & Co. Roku 1990 jako sedmadvacetiletý přišel Kožený s 3.000 dolary v kapse do Československa. Kožený se stal nejslavnější správce investičních fondů a brzy nahromadil jeho osobní jmění na 200 milionů dolarů. Kožený využil privatizační program, který zahájila česká vláda. Program nabídl 1992 každému dospělému občanovi kupony, které se měly proměnit v akcie podniků. Češi narození v socialismu většinou netušili, co se s akciemi dělá. Kožený založil firmu Harvard Capital & Consulting pojmenovanou Harvard po škole, na které studoval. Využil zkušeností ze Spojených států a agresivně si dělal reklamu v televizi a v tisku, kde vysvětloval lidem, že je pro ně výhodné půjčit mu kupony na akcie. Slíbil lidem za kupony do roka desetinásobek jejich původní hodnoty. A během několika měsíců roku 1992 odevzdalo Koženému více než 800.000 lidí své kuponové knížky, každou v hodnotě asi 1.000 korun a za to obdrželi lidé akcie v jednom z harvardských fondů. Kdyby došlo k poklesu tržní hodnoty českých podniků, Kožený by nebyl schopen svůj slib splnit. Takové sliby jsou ve Spojených státech trestným činem, ne však v Československu. V září 1993 začala fungovat česká burza, akcie šly silně nahoru a Kožený se stal hrdinou české privatizace. Za několik dní měla každá kuponová knížka hodnotu 11.000 až 18.000 korun. Kožený začal účtovat lidem obrovské poplatky za správu fondu. Za první rok obchodování s akciemi na pražské burze vybral Kožený poplatky 45 milionů dolarů z investičních fondů, které vlastnily aktiva v hodnotě jedné miliardy dolarů. Fondy Koženého začaly lákat investory i ze západní Evropy, například z banky Credit Suisse.

Kožený se zapletl do případu agenta policie StB Václava Wallise, který byl 1992 zatčen za to, že prodával Koženému tajné vládní dokumenty. Kožený prodal Harvard Capital na firmu registrovanou na holandských

Antilách, kterou napsal na svoji matku. Pak odešel do Irska a získal irský pas. Roku 1994 se s manželkou a dvěma dětmi přestěhoval do Lyford Cay, Nassau na Bahamských ostrovech. Sousedy Koženého byli herec Sean Connery, manažer fondu John Templeton a investující žid Michael Dingman.

Viktor Kožený se seznámil s Michaelem Dingmanem 1995, když mu bylo 32 let a Dingmanovi bylo 64 let. Rychle se spřátelili. Dingman byl přesvědčen, že restrukturalizaci českého průmyslu umí provést jedině on. Dingman a Kožený se dali dohromady a sloučili Koženého důvěrné znalosti českého trhu s Dingmanovým kapitálem a jeho schopnostmi kupovat a prodávat akcie po celém světě. Společně chtěli převzít v České republice vybrané podniky, které vlastní vysoce hodnotná aktiva, ale mají slabé ředitelské vedení a příliš mnoho zaměstnanců. Dingman a Kožený mohli ovládnout tyto české podniky tiše a levně, protože v České republice neexistoval zákon, aby bylo nutno zveřejňovat, že někdo získal desítky procent akcií jedné firmy. Vznikla obrovská hra MONOPOLY. Kožený vždycky předal Dingmanovi operační kontrolu nad získanými českými firmami a Dingman Koženému slíbil prémii ve výši 10 procent ze zisků, které Dingman docílí. Kožený začal na Bahamských ostrovech obtelefonovávat Českou republiku a pod Dingmanovým vedením začal vyjednávat a nakupovat. V říjnu 1995 oznámily Koženého Harvardské fondy a Dingmanova Stratton Group se sídlem na Kypru, že tajně nakoupily rozsáhlé množství akcií osmi celých českých průmyslových společností: papírnu, chemičku, pivovar, loďařský podnik, sklárnu, továrnu na papírovinu, firmu pro vyhledávání ropných ložisek a pražskou teplárnu. Ze začátku reagovala pražská burza pozitivně růstem akcií na Dingmanův příslib, že do Čech přiveze talentovaný americký management a velké množství kapitálu pro firmy, které koupil. Později však šly akcie Koženého a Dingmana dolů, oni je prodávali se ztrátou, ale z jedné své ruky do druhé své ruky. Byly to také akcie společností Czech Ocean Shipping, Sepap a Sklo Union Teplice, které celé skončily ve vlastnictví Dingmana a Koženého. Plán změnit Harvardské investiční fondy v průmyslový holding byl oznámen na valné hromadě akcionářů chvatně svolané do malé vesničky u rakouských hranic, 4 hodiny cesty autem z Prahy, aby se tam nikdo nedostal. Když se lidé doslechli, že nejvýznamnější skupina českých investičních fondů se proměňuje v průmyslový holding, vyvolalo to pozdvižení. Investoři začali harvardské fondy rychle opouštět a harvardské akcie poklesly za jediný týden o 22 %. A byly by klesly i více, ale Viktor Kožený akcie sám silně nakupoval a vydělal na tom moc peněz. Z Harvardských fondů, z Dingmanovy investiční společnosti Stratton a ze Sklo Union Teplice vznikl nový holding Daventree Ltd., v jehož správní radě byl Michael Dingman, Viktor Kožený, bývalý šéf amerického Bílého domu a senátor z New Hampshire – John Sununu a astronaut Thomas P. Stafford. Investoři z Koženého fondů se stali majiteli akcií společnosti Daventree Ltd., registrované na Kypru, kde firmu nemohou kontrolovat české orgány. S akciemi firmy Daventree Ltd. se veřejně neobchodovalo. Sklo Union se prodalo belgické firmě Glaverbel a peníze za to se vypařily. V Praze obviňují Dingmana ze získání kontroly nad podnikem Sklo Union a z vykradení všeho, co v podniku bylo hodnotného. Za americké záležitosti byl Dingman u soudu, za české záležitosti ne.

20.12.1996 přivezly koňské kočáry na pozvání Viktora Koženého americké milionáře a investory do jeho vily za 20 milionů dolarů v Aspen, Colorado. Na slavnosti za milion dolarů Kožený těm lidem slíbil v krátké době výnos stovky procent s akciemi azerbajdžánského ropného koncernu State Oil Company of the Azerbaijan (SOCAR), který se měl privatizovat a Kožený chtěl koupit v Azerbajdžánu od lidí kuponové knížky. Leon Cooperman dal Koženému 126 milionů dolarů přes jeho investiční firmu Omega Advisors spolčenou s bankou Goldman Sachs, také největší pojišťovna světa AIG přispěla, fond University of Columbia a jiné spolky svěřily Koženému celkem 400 milionů dolarů. Ale po dvou letech SOCAR nebyl ještě privatizován. Kožený tedy za ty miliony renovoval jeho vily v Aspen a na Bahamách a koupil akcie ruského ropného koncernu Sidanco. Pod tlakem netrpělivých amerických investorů se pokoušel Kožený privatizaci SOCARu urychlit. Pozval dva vlivné Azerbajdžánce do londýnské restaurace Le Gavroche. Ta večere za 13.000 liber se dostala do Guinnessovy knihy rekordů jako nejdražší večere pro tři osoby. Víno za 5.000 liber se zdálo Viktorovi moc mladé, tedy jej dal personálu restaurace. Azerbajdžánský prezident dostal dary k Vánocům za 630.000 dolarů. Rodině prezidenta dal na konto 11 milionů dolarů. Dcera prezidenta dostala výlet do Londýna a kapesné 2 miliony dolarů. Členům privatizační komise Azerbajdžánu dával Kožený privátní letadlo na nákupy do Evropy. Vše na úkor těch amerických investorů. Azerbajdžán ale rozhodl SOCAR neprivatizovat. A Kožený je žalován za zpronevěru 400 milionů dolarů. Osobní vlastnictví Viktora Koženého se tehdy odhadovalo na 200 milionů dolarů.

V červenci 2007, 300 let po tom, co opustili piráti Bahamy, zas nový pirát stál před soudem v Nassau a byl v médiích Baham. Byl to pirát z Prahy – Viktor Kožený. Viktor Kožený od prosince 2005 do poloviny roku 2007 strávil 19 měsíců ve vězení na Bahamách, v jedné z nejkrutějších věznic světa – Fox Hill. Byl propuštěn na kauci a podle nového rozsudku soudu v Nassau už do vězení nemusí. V únoru 2008 začal před Městským soudem v Praze proces proti Koženému a proti jeho společníkovi Vostrému, který žije v Belize. Oba jsou stíháni jako uprchlí. A 9. července 2010 za jejich akciové obchody byli Viktor Kožený a Boris Vostrý v nepřítomnosti odsouzeni Městským soudem v Praze, každý k 10 letům vězení a každý z nich má zaplatit také akcionářům škody 10 miliard korun plus úroky. Však jejich země Bahamas a Belize je do Čech nevydají a tak jsou oba na svobodě. Také USA žádá marně na Bahamas o vydání Koženého pro soud a pro vězení v USA za zpronevření 400 milionů dolarů amerických investorů, které Kožený vylákal na akcie azerbajdžánského ropného koncernu a na úplatky v Azerbajdžánu. Ostrovy Bahamas u Floridy jsou od roku 1973 samostatný stát, předtím patřily k Velké Británii.

Tento článek je hlubokým zpochybněním české privatizace, během které Česká republika byla vykradena od nejružnějších podvodníků. Zveřejnění četných článků o drsné české privatizaci v zahraničním finančním tisku je významným mezníkem v ekonomické historii České republiky. Zvláště drastický případ Viktora Koženého varuje zahraniční investory, aby se zdaleka vyhnuli zemím jako je Česká republika. Ti pachatelé z české privatizace se nazývají na západě "piráti z Prahy".

(Několik slov zde je vypůjčeno z různých českých a britských webstránek.)

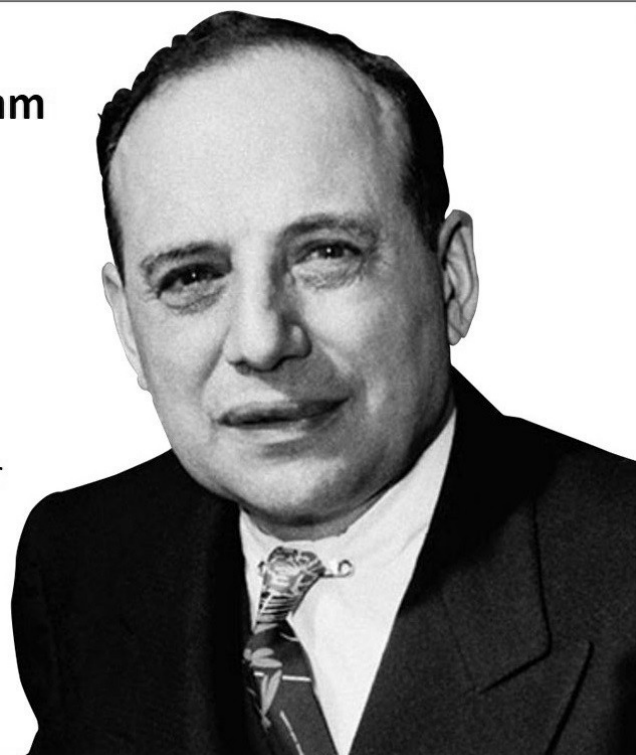
Value investing by Ben Graham

Buy stocks with: $P/E < 15$, $P/B < 1.5$
dividend yield $> 3\%$

The company's earnings should grow
at least 33% over the past 10 years

Total liabilities should not be 2x greater
than the stockholders' equity

The company's market capitalization
should be more than \$ 2 billion

Grahamova kritéria pro výběr akcií. Value investing = hodnotové investování – Benjamin Graham.

25. Blue chip akcie nastálo pro dividendy

Tyto akcie bychom mohli držet stále, jen pro dividendy jako důchod. Sice se může hodnota kapitálu v těchto akcích propadnout každou dekádu na polovinu, ale za pár let se portfolio zas vrátí do plus a ještě by měl kapitál několik desítek procent růst, snad +160 % za průměrných 10 let. Důchodový dividendový fond by měl obsahovat 10 až 20 akcií z různých branží a z různých zemí. Jen staré a velké podniky a banky, kterým neškodí konkurence a proto dlouhodobě zvyšují zisk, tržbu, cash flow, vlastní majetek a dividendu průměrně asi o 10 % za rok a platí stále tu nejvyšší dividendu v procentech z kurzu akcie. Jedná se hlavně o akcie z indexu Eurostoxx 50, FTSE 100, Dow Jones a DAX a několik málo dalších akcií velkých podniků a bank. Je nutno tyto akcie koupit levně, tedy v době, když mají ocenění: P/E pod 15, P/S pod 3, P/B pod 3 a výnos dividendy nad 3 % z kurzu. Tyto akcie je možno v období nízkého ocenění přikupovat celý život. V době předražení akcie neprodávat ani nekupovat, vždyť budeme žít jednou jen z jejich dividend. Tedy nemůžeme ten příjem nikdy ukončit, pokud nebude nějakému z těch podniků hrozit bankrot jak Enron.

AT&T Incorporated = American Telephone & Telegraph Corporation – T – www.att.com

T, WKN: A0HL9Z, ISIN: US00206R1023, USA, telekomunikační služby.

AT&T Inc. = AT&T Corp. (Inc., Corp. = akciová společnost) je severoamerický telekomunikační koncern pro telefonování po drátě, telefonování mobilní, internet a televizi po kabelu. Byla to dlouho největší telefonní společnost na světě. Hlavní sídlo AT&T je Dallas, Texas. Koncern má asi 272.000 zaměstnanců. American Telephone and Telegraph Corp. byla založena v New Yorku 3.3.1885 jako první telefonní síť USA. Roku 1892 dosáhla Chicago, 1915 dosáhla San Francisco. Od roku 1927 bylo provozováno bezdrátové spojení s Evropou, od roku 1956 spojení s Evropou telefonním kabelem pod mořem. Bell Telephone Company založili roku 1877 páni Alexander Graham Bell, Thomas Sanders, Gardiner G. Hubbard a Thomas Watson. Jméno se pak změnilo na National Bell Telephone Company a American Bell Telephone Company. AT&T koupila roku 1899 společnost American Bell a vznikl americký telefonní monopol. Od roku 1920 se zabývala společnost AT&T radiovým vysíláním, ale 1926 byla její část zvaná Broadcasting Corporation of America prodána na Radio Corporation of America (RCA). Roku 1984 americké úřady donutily obrovskou společnost AT&T rozdělit se na 7 menších regionálních telefonních společností, takzvaných Baby Bells. Jedna z nich byla SBC = Southwestern Bell Corporation a jiná společnost byla Ma Bell, zvaná také AT&T. Některé z těch sedmi společností zas rostly a nakupovaly jiné. Roku 2005 SBC koupilo za 16 md. dolarů Ma Bell a jméno nového spolku bylo AT&T. 2007 koupilo AT&T společnost Bell South. 2011 koupilo AT&T od Deutsche Telekom americkou společnost T-Mobile USA a dnes je společnost AT&T zas tak velká jako před rozdělením roku 1984.

British American Tobacco PLC – BATS – www.bat.com

Akcie se prodává na burze Xetra pod číslem WKN: 916018, ISIN: GB0002875804. Akcie je v indexu Stoxx 50. Druhý největší tabákový koncern světa vznikl 1902 současně v Británii a v USA. Vedení společnosti je v Londýně. British American Tobacco zaměstnával 91.000 lidí po celém světě roku 2017. Tento britský a americký tabákový koncern si od roku 1950 do dnes koupil tabákové závody v různých zemích světa. Vyrábí 200 tabákových značek. Nejvíce známé jsou výrobky Dunhill, HB, John Player, Kent, Kim, Lord, Lucky Strike, Pall Mall, Rothmans. Teprve v létě roku 2018 jsem se rozhodl koupit tyto akcie a držet je stále jen pro dividendy. Více informací o British American Tobacco je na stránce www.wikipedia.org

Cisco Systems Inc. – CSCO – www.cisco.com

Akcie se prodává na burze Xetra pod číslem WKN: 878841, ISIN: US17275R1023, na burze Nasdaq se symbolem CSCO. Akcie je v indexu Dow Jones. Cisco Systems Incorporated bylo založeno 1984 skupinou vědců ze Stanfordovy univerzity. Její jméno bylo odvozeno od města San Francisco. Hlavní sídlo závodu je v San José, Kalifornie, USA. Cisco zaměstnávalo 71.800 lidí po celém světě roku 2015. Vyrábí ethernetové i

ATM switche, routery, VoIP gatewaye a IP telefony. V letech 2005–2015 let rostla tržba 11 % ročně, čistý zisk 11 %, cash flow 11 %, účetní hodnota 11,5 % ročně. Dividenda se platí od roku 2011. Teprve roku 2016 jsem se rozhodl držet ty akcie stále a jen pro dividendy. Více informací o závodu Cisco Systems je na stránce www.wikipedia.org.

Johnson & Johnson Company – JNJ – www.jnj.com

JNJ, WKN: 853260, ISIN: US4781601046, USA, farmacie, drogerie a kosmetika.

Johnson & Johnson Co. je americký, po celém světě zastoupený farmaceutický a drogerijní koncern. Druhý největší farmaceutický koncern světa. Hlavní sídlo koncernu je New Brunswick, New Jersey, USA. Německé sídlo je Düsseldorf. Koncern má asi 114.000 zaměstnanců v 57 zemích světa a prodává výrobky v 175 zemích světa. Firmu Johnson & Johnson založili roku 1886 páni Robert Wood, James Wood a Edward Mead Johnson a vyráběli nejprve chirurgické obvazy. Roku 1964 se připojil k JNJ na světě nejstarší výrobce zdravotnických výrobků Codman & Shurtleff, založený 1838 v Bostonu. Při zemětřesení v San Francisku roku 1906 tam koncern Johnson & Johnson rozdával své výrobky cenově pod 100 dolarů zadarmo. JNJ používá pro náplasti a obvazy jako znamení červený kříž od roku 1887. Roku 1905 si červený kříž v USA patentoval. Společnost se dělí na tři sektory: consumer, medical devices (lékařské přístroje), pharma. Firmy během let nakoupené od koncernu Johnson & Johnson byly: Cilag AG, Codman & Shurtleff Inc., Cordis GmbH, DePuy Inc., Ethicon Inc., Janssen Pharmaceutica, Cilag International, LifeScan Inc., McNeil Laboratories, Ortho Biotech Products L.P. Značky výrobků koncernu jsou: Acuvue, Actifed, Ambi, Aveeno, Bebé, Band-Aid, Benadryl, Bengay, Benylin, Caladryl, Carefree, Clean & Clear, Coach, Compeed, Conceptrol, Cortaid, Cortef, Delfen, Desitin, E.P.T., Efferdent, First-Aid, Gynol, Healthy Woman, Imodium, Johnson's Baby, Johnson & Johnson Red Cross, Jontex, K-Y, Lactaid, Listerine, Listermint, Lubriderm, Lundens, Micatin, Motrin, Motrin, Children, Myadec, Mylanta, Nasalcrom, Neko, Neosporin, Neutrogena, Nicoderm, Nicorette, Nizoral, Nu-Gauze, Neutrogena, O.B., One Touch, Pediacare, Penaten, Pepcid, Polysporin, Purell, Reach, Reactine, Regaine, Rembrandt, RoC, Rogaine, Roloids, Shower to Shower, Simply Sleep, Sinutab, Splenda, St. Joseph, Stayfree, Steri-Pad, Stim-u-dent, Sudacare, Sudafed, Tucks, Tylenol, Unicap, Vania, Visine, Zyrtec, Darunavir-Prezista, Galantamin-Reminyl, Haloperidol-Haldol, Methyphenidat-Concerta, Risperidon = Risperdal, Topiramet-Topamax.

Pfizer Incorporated – PFE – www.pfizer.com

PFE, WKN: 852009, ISIN: US7170811035, USA, farmacie a biotechnologie.

Pfizer Inc. je největší farmaceutický koncern na světě s filiálkami v mnoha zemích, především v zemích USA, Německo, Rakousko, Švýcarsko, Kuba, Brazílie, Puerto Rico, Belgie, Británie, Kanada. Hlavní sídlo koncernu je New York. Pfizer má asi 116.000 zaměstnanců v několika zemích světa. Firmu Pfizer Inc. založil fyzik z německého města Ludwigsburg, pan Karl Pfizer roku 1849 v Brooklynu v New Yorku. Během let koncern Pfizer koupil farmaceutické firmy: J.B. Roerig & Co., Heinrich Mack, Warner-Lambert, Pharmacia. Koncern Pfizer vyrábí desítky léčiv proti všem neduhům. Známé jsou zvláště léky: Accupro, Aricept, Celebrex, Combactam, Detrusitol, Edronax, Genotropin, Champix, Inspra, Lyrica, Neurontin, Norvasc, Relpax, Sortis, Sutent, Ultreon, Unacid, Valoron, Vfend, Viagra, Xalatan, Zeldox, Zithromax, Zolof, Zyvoxid.

Procter & Gamble Company – PG – www.pg.com

PG, WKN: 852062, ISIN: US7427181091, USA, drogerie a kosmetika.

Procter & Gamble Co. je americký, po celém světě zastoupený největší drogerijní koncern světa. Jeho hlavní sídlo je Cincinnati, Ohio, USA. Společnost má asi 127.000 zaměstnanců po celém světě a prodává výrobky ve 180 zemích. Roku 2008 byla P&G Co. podle burzovní hodnoty nejdražší společností světa, za 229 miliard dolarů. Firma Procter & Gamble byla založena roku 1837 od dvou Evropanů, kteří se vystěhovali do Spojených států: William Procter (1801–1884) – výrobce svíček z Anglie a James Gamble (1803–1891) –

výrobce mýdla z Irska. Od roku 1920 společnost Procter & Gamble podporuje programy v rádiu a ty se proto nazývají mýdlové opery. Roku 1930 začala expanze v zahraničí. Byly koupeny firmy: Thomas Hedley 1930, Charmin Paper Mills 1957, další léta Folgers Coffee, Norwich Eaton Pharmaceuticals, Richardson-Vicks 1985, Blendax 1987, Noxell 1989, Old Spice 1990, Ellen Betrix, Eurocos & Max Factor 1991, VP Schickedanz 1994, Tambrands 1997, Iams 1999, Clairol 2001, Wella Wella 2003, Gillette 2005, Spinbrush Church & Dwight 2005. Koncern se dělí na tři sektory: 1) beauty care = beauty segment, grooming segment. 2) household care = baby care, family care, fabric care, home care. 3) health & well-being = health care, snacks, coffee, pet care. Koncern prodává hlavně konzumní zboží značek firem, které během let koupil: Actonel, Always, Anna Sui Beauty, Ariel, Blend-a-dent, Blend-a-med, Blendax, Hugo Boss parfem, Bounty hygienický papír, Braun, Bruno Banani, Charmin, Christina Aguilera parfem, Crest zubní pasta, Dash, Dawn, Fairy, Febreze, Downy, Duracell, Escada parfem, Folgers, Gillette, Giorgio Beverly Hills, Head & Shoulders, Herbal Essences, Iams, Lacoste parfem, Lenor, Luvs, Mach3, MaxFactor by Ellen Betrix, Meister Proper, Mexx, Naomi Campbell parfem, Oil of Olaz, Old Spice, Oral-B, Pampers, Pantene, Pringles, PUMA parfem, Swiffer, Tide, Vizir, Wella, Wick, Wash & Go.

BHP Group Ltd – www.bhpbilliton.com

Na německých burzách Tradegate, Xetra a Frankfurt se prodává hlavně australská akcie BHP Group jako WKN: 850524 = ISIN: AU000000BHP4. BHP Group je britsko-australský a největší důlní koncern světa. Koncern BHP Group má asi 41.000 zaměstnanců a zabývá se v 25 zemích světa těžbou nerostů v oborech: železná ruda, hliník, uhlí, měď, mangan, uran, nikl, stříbro, zlato, titan, ropa, plyn, diamanty a průmyslové kovy. Nerosty koncern těží hlavně v zemích Austrálie, Kanada, USA, Kolumbie, Chile, Irák, Surinam a na kontinentu Afrika. Má odbyt v Asii, v Evropě, v severní, střední a jižní Americe i v Austrálii. Koncern měl roku 2010 burzovní hodnotu asi 155 miliard euro, když se sečetl dohromady britský Billiton PLC za 55 miliard euro a australská BHP Company za 100 miliard euro. Britský závod Billiton PLC byl založen roku 1860 a rostl nákupem jiných firem. Australská společnost Broken Hill Proprietary Company (BHP) byla založena roku 1885. Roku 2001 se ty dvě společnosti sloučily. Hlavní sídlo koncernu je Melbourne – Austrálie. Roku 2007 se jméno koncernu zkrátilo na BHP. Roku 2018 se jméno prodloužilo na BHP Group. Roku 2022 bylo sídlo v Británii opuštěno.

Shell PLC – www.shell.com

Tato akcie má od 31.1.2022 WKN: A3C99G, ISIN: GB00BP6MXD84. Dividenda přijde zdaněná 0 %. Velká Británie a Nizozemsko, koncern na ropu, plyn a obnovitelnou energii.

RDS, Shell PLC je druhý největší světový objevitel, těžař, zpracovatel a prodáváč oleje a plynu. (Největší ropný koncern světa je Exxon Mobil v USA, ten platí ale jen nízkou dividendu). Britský a nizozemský koncern RDS má asi 101.000 zaměstnanců v 90 zemích světa. Je registrován v Londýně. Roku 1833 založil v londýnském Eastend žid Marcus Samuel obchod s kuriozitami, kde prodával hlavně dekorativní mušle, to je anglicky shell a ty mušle byly dováženy z dálného východu. Synové Samuela roku 1890 vyvinuli import-export-obchod s kerosínem a olejem pod jménem The Shell Transport Trading Company PLC London. Roku 1897 začali těžit ropu na Borneo. Jean Baptiste August Kessler založil 1890 firmu Koninklijke Maatschappij Tot Exploatacie van Petroleumbronnen in Neederlandisch-Indie a roku 1900 předal správu firmy na Henriho Deterdinga, který roku 1907 připojil k Shellu jeho firmu N.V. Koninklijke Nederlandse Petroleum Maatschappij v Den Haagu. Připojený nizozemský podnik se přejmenoval na Royal Dutch Petroleum Company. Roku 2005 se anglický a holandský podnik zcela sloučily a celá společnost se jmenovala pak Royal Dutch Shell PLC. Koncern se dělí na pět sektorů: 1) objevení a těžba ropy a zemního plynu, 2) zpracování oleje a benzínové pumpy, 3) transport a prodej zemního plynu, 4) chemie, 5) obnovitelné energie: solární, větrná, biomasa, vodík. Solární podnikání bylo prodáno na Solarworld AG Bonn roku 2006. 2022 bylo sídlo v Nizozemsku opuštěno a jméno koncernu se zkrátilo na Shell PLC.

Tesco PLC – www.tesco.com

TCO, WKN: A2QQMK, ISIN: GB00BLGZ9862, Velká Británie, řetěz obchodů.

Tesco PLC je největší obchodní řetěz v Británii a čtvrtý největší obchodní řetěz na světě (za Wal Mart, Carrefour a Metro). Tesco má ve 14 zemích světa asi 472.000 zaměstnanců ve 4.810 obchodech. Hlavní sídlo je v Cheshunt, Hertfordshire, Anglie. Tesco založil roku 1919 žid Jack Cohen jako tržní stánek v londýnské čtvrti East End. Jméno Tesco vzniklo ze jména T. E. Stockwell, který zásoboval s čajem a ze jména Cohen. Značka Tesco se objevila poprvé roku 1924 na čaji Tesco Tea. První pevný krám byl otevřen roku 1929 v Burnt Oak, Edgware, Middlesex. V roce 1932 se Tesco stalo komanditní společností. 1934 už mělo Tesco 50 poboček. V roce 1947 se akcie Tesco začaly prodávat na burze Londýn. Tesco nakupovalo v letech 1950–1970 stovky cizích obchodů, například: 70 Williamsons stores, 200 Harrow Stores, 212 Irwins stores, 97 Charles Phillips stores. Roku 1974 se otevřela první benzínová pumpa Tesco. 1987 se koupilo 40 supermarketů Hillards. 1994 se koupilo 57 obchodů William Low a Tesco expandovalo ve Skotsku. S nízkými cenami Tesco dosáhlo, že polovina zboží v malých městech byla koupená u Teska. A Tesco se začalo roztahovat i po světě. 1997 se koupily obchodní řetězy Quinnsworth, Stewarts a Crazy Prices v Irsku. V 90. letech Tesco otevřelo nové obchody nebo koupilo cizí obchody v zemích: Maďarsko, Polsko, Česká republika, Slovensko, Irsko, Thajsko, Jižní Korea. 1997 vznikla banka a pojišťovna Tesco Personal Finance z poloviny vlastněná s Royal Bank of Scotland. V letech 2000–2007 se otevřely obchody v zemích Malajsie, Japonsko, Turecko, Čína a USA. V roce 2003 vznikla v Británii telekomunikační firma Tesco Mobile pro telefonování a internet. V Čechách roku 2008 mělo Tesco 108 samoobsluh a obchodních domů. Nejvíce obchodů roku 2008 mělo Tesco v Británii a to 2.100. V Thajsku 532, v Polsku 334 obchodů. Roku 2015 má být druhý největší počet obchodů Teska v Číně.

BASF SE, dříve Badische Anilin und Soda Fabrik AG – www.basf.de

Na burze Frankfurt a Xetra se prodává akcie pod číslem WKN: BASF11, ISIN: DE000BASF111, domov koncernu je Německo. Hlavní sídlo je Ludwigshafen am Rhein. Tento největší chemický koncern světa byl založen roku 1865 jako Badische Anilin und Soda Fabrik (BASF). Roku 1904 se sloučily závody BASF, Bayer a Agfa, čímž vznikla Interessengemeinschaft Farbenindustrie = I.G. Farben. Roku 1952 se společnost rozpadla na 11 firem, mezi nimi byly BASF, Agfa, Bayer, Hoechst a Wasag Chemie. Koncem BASF nakupoval jiné firmy a roku 2013 měl 112.200 zaměstnanců v sedmi zemích světa. Tento koncern má dlouhodobý vývoj tržby, zisku a dividend jako jedna ze sedmi nejlepších firem v indexu DAX. Je to jedna z německých firem, od které chci držet akcie stále a jen pro dividendy. Akcie BASF za 22 let od 1992 do 2014 vyrostla 1 609 %. To je růst 13,77 % ročně. Více informací o závodu je na www.wikipedia.org

BMW AG, Bayerische Motoren Werke AG – www.bmw.de

Na burze Frankfurt a Xetra se prodává akcie pod číslem WKN: 519000, ISIN: DE0005190003, domov koncernu je Německo. Automobilový koncern BMW AG s hlavním sídlem v Mnichově vyrábí auta značek BMW, Mini a Rolls Royce. Na počátku byla firma Firma Schneeweis v Chemnitz a roku 1913 založené Rapp Motorenwerke v Mnichově. Předchůdce koncernu BMW byl založen 7.3.1916. Roku 1917 vzniklo jméno BMW GmbH. Roku 1994 byla převzata výroba britských aut Mini od MG Rover Group. Roku 2003 byla převzata výroba britských aut Rolls-Royce od Rolls Royce PLC. Koncem roku 2013 měl koncern 110.350 zaměstnanců v šesti zemích světa. Tento koncern má dlouhodobý vývoj tržby, zisku a dividend jako jedna ze sedmi nejlepších firem v indexu DAX. Je to jedna z německých firem, od které chci držet akcie stále a jen pro dividendy. Akcie BMW za 22 let od 1992 do 2014 vyrostla 990 %. To je růst 11,47 % ročně. Více informací o závodu je na webstránce www.wikipedia.org

Deutsche Telekom AG – www.telekom.com

Akcie se prodává na burze Xetra pod číslem WKN: 555750, ISIN: DE0005557508. Akcie je v indexu DAX. Deutsche Telekom byla založena 1995 oddělením od Deutsche Bundespost (z roku 1947). Vedení společnosti je ve městě Bonn. Deutsche Telekom zaměstnávala 217.350 lidí v 15 zemích Evropy a v USA roku 2017.

Americká pobočka T-Mobile US Inc. vznikla 2001 převzetím firmy VoiceStream. Deutsche Telekom je největší telekomunikační společnost Evropy. Teprve v létě roku 2018 jsem se rozhodl koupit tyto akcie a držet je stále jen pro dividendy, když se mi přestala líbit španělská Telefónica. Bohužel se může stát, že tržby, čistý zisk a dividendy celých 10 let nerostou. Tedy tato akcie může sloužit jako rezerva peněz = v případě nouze o peníze akcii prodat. Více informací o Deutsche Telekom je na stránce www.wikipedia.org

Münchener Rückversicherung Ges. AG – www.munichre.com

Na burze Frankfurt a Xetra se prodává akcie pod číslem WKN: 843002, ISIN: DE0008430026, domov pojišťovacího koncernu je Německo. Tato velká německá a mezinárodní společnost, zkráceně Munich RE, nejen zajišťuje jiné pojišťovny, ale nabízí sama a pomocí svých dceřiných společností, jako je Ergo, i běžné pojištění firem a osob proti škodám jako oheň, povodeň, uragán, zemětřesení, havárie, povinné pojištění řidičů, pojištění zdravotní a životní a to v mnoha státech na všech kontinentech. Její dcera MEAG spravuje jmění. Münchener Rückversicherungs-Gesellschaft založil 1880 Carl von Thieme. Hlavní sídlo je Mnichov. Roku 1960 se Munich RE podílela na placení škody zemětřesení v San Francisku. Koncem roku 2015 měla společnost 43.500 zaměstnanců po celém světě. Společnost dosahuje některé dekády slušný vývoj tržby, zisku a dividend. Je to jedna z německých firem, od které chci držet akcie stále a jen pro dividendy. Více informací je na webstránce www.wikipedia.org

Allianz Group SE – www.allianz.com

Na burze Frankfurt a Xetra se prodává akcie pod číslem WKN: 840400, ISIN: DE0008404005. Tato dnes největší pojišťovna světa byla založena roku 1890 v Berlíně jako Allianz Versicherungs AG. Roku 1893 byla otevřena filiálka v Londýně a tato začala pojišťovat i v USA. Už roku 1895 byla akcie na burze Berlín. Roku 1906 vznikly pojišťovně veliké výdaje s požárem v San Francisku a roku 1912 výdaje s potopením Titaniku. Roku 1949 se přestěhovala centrála pojišťovny do bavorského Mnichova. Pojišťovna nabízí pojištění firem a osob proti ohni, povodni, uragánu, zemětřesení, havárii, pojištění řidičů, pojištění zdravotní, životní a důchodové v mnoha státech na všech kontinentech. Roku 2000 koupila Allianz americkou investiční společnost PIMCO. Roku 2001 byly placeny škody se zhroutením dvou budov World Trade Center v New Yorku. Roku 2017 měla společnost Allianz Group SE 140.550 zaměstnanců po celém světě. Allianz dosahuje některé dekády slušný růst tržby, zisku a dividend. Je to jedna z německých firem, od které chci držet akcie stále jen pro dividendy. Koupil jsem roku 2019. Více informací je na webstránce www.wikipedia.org

Siemens AG – www.siemens.com

Akcie z indexu DAX se prodává na burze Xetra pod číslem WKN: 723610, ISIN: DE0007236101. Nejprve byl založen roku 1847 ve městě Berlín závod „Telegraphen Bau-Anstalt von Siemens & Halske“ od panů Werner Siemens a Johann Georg Halske. Roku 1966 se sloučily závody Siemens & Halske AG, Siemens-Schuckertwerke AG (z 1903) a Siemens-Reiniger-Werke AG (z 1932) a vznikl technologický koncern Siemens. Vedení koncernu je ve městech München a Berlín. Koncern Siemens zaměstnával 372.000 lidí po celém světě roku 2017. Koncern na elektrotechniku a elektroniku má na svědomí hlavně tyto věci: automatizace, transformátory, generátory, elektrárny, turbíny, ocelárny, pohony, spojky, zdravotní technika, rentgeny, lokomotivy, vlaky, závory, hlásidla požáru a vloupání, hasící přístroje, ochrana s video, software. Teprve na podzim 2018 jsem se rozhodl koupit tyto akcie a držet je stále jen pro dividendy. Více informací o koncernu Siemens je na stránce www.wikipedia.org

Iberdrola SA – www.iberdrola.es

IBE, WKN: A0M46B, ISIN: ES0144580Y14, Španělsko, energetika.

Iberdrola SA (SA = sociedad anonima, akciová společnost) je španělský energetický koncern, asi třetí největší výrobce energie v Evropě, asi pátý největší elektrárenský koncern světa. Hlavní sídlo je Bilbao. Koncern má asi 33.000 zaměstnanců a 28.000.000 klientů ve 40 zemích světa, z toho 9 miliónů klientů ve

Španělsku. Hlavní zdroje jeho energie jsou voda a vítr. Je to čistá energie bez spalování uhlí. Další zdroje energie koncernu jsou zemní plyn a trochu jaderné energie. Jméno Iberdrola vzniklo roku 1992, kdy se sloučily společnosti Hidroelectrica Española (Hidrola) a Hidroelectrica Iberica. Hidroelectrica Española byla založena roku 1907 ve městě Madrid a Hidroelectrica Iberica roku 1901 v Bilbao. Roku 2007 převzala Iberdrola britskou energetickou firmu Scottish Power. Velký výnos má koncern Iberdrola v Latinské Americe, je přítomen hlavně v zemích Mexiko a Brazílie a chce se rozšířit také v Guatemale, Bolívii a Chile.

Sanofi SA – www.sanofi.com

SNY, WKN: 920657, ISIN: FR0000120578, Francie, farmacie.

Sanofi SA (SA = societe anonyme, akciová společnost) je francouzský farmaceutický koncern, třetí největší farmaceutický koncern na světě (po Pfizer a Johnson & Johnson). Koncern má asi 100.000 zaměstnanců v několika zemích světa. Hlavní sídlo koncernu je Paříž, vedení koncernu je v Paříži a ve Frankfurtu. Koncern Sanofi Aventis vznikl roku 2004 sloučením podniku Sanofi Synthelabo a Aventis. Podnik Sanofi Synthelabo vznikl roku 1999 sloučením Sanofi (odděleného od Elf Aquitaine) a Synthelabo (odděleného od l'Oreal). Podnik Aventis vznikl roku 1999 sloučením francouzského Rhone Poulenc a německého Hoechst AG. Nejstarší díl koncernu Sanofi Aventis je německá firma Hoechst AG z roku 1863. Sanofi Aventis koupil roku 2009 českou firmu Zentiva na levné léky generika. Sanofi-Aventis vyrábí vlastní léčiva, také generika od jiných firem a vynalézá nové medikamenty. Medikamenty jsou vyráběny osmi druhů s účinky na: poruchy výměny hmot a diabetika, krevní oběh a srdce, trombóza a klouby, rakovina a onkologie = nádory, vnitřní medicína, nervy a multiple skleróza, dermatologie = kožní, prevence s očkováním. Známé jsou léky: Aarane, Actonel, Apidra, Aprovel, Arava, Batrafen, Clexane, Copaxone, Cordarex, Corvaton, Delmuno, Eloxatin, Ergenyl, Fasturtec, Insuman, Lantus, Lasix, Lovenox, Plavix, Stilnox, Tavanic, Taxotere, Telfast, Thyronajod, Tranxilium, Ultracain, Ximovan. Na očkování je oddělení Sanofi Pasteur ten největší výrobce světa, očkování je proti nemocím: tetanus, difterie, influenza, vzteklna, polio, žlutá chřipka, tuberkulóza a jiné. Jméno Sanofi Aventis se zkrátilo na Sanofi.

Microsoft Corp. – MSFT – www.microsoft.com

Akcie je v indexu Dow Jones, Nasdaq 100 a S&P 500. Prodává se na burze Xetra pod číslem WKN: 870747, ISIN: US5949181045 a na burze Nasdaq pod symbolem, tickerem MSFT. Microsoft je americký a mezinárodní technologický koncern, největší výrobce software pro computery na světě. Další obor je hardware, například myši a klávesnice. Známý je především jeho PC systém Windows a kancelářské software Office. Některý rok je to i firma s největší burzovní hodnotou ze všech západních akciových společností. Firmu založili roku 1975 Bill Gates a Paul Allen v Albuquerque, New Mexico, USA. Vedení koncernu je dnes ve městě Redmond, Washington, USA. Koncern Microsoft zaměstnával 135.000 lidí po celém světě roku 2018. Teprve na podzim 2018 jsem se rozhodl koupit tyto akcie a držet je stále jen pro dividendy. Bohužel s P/E, P/B a P/S byla tou dobou akcie třikrát předražená. Tedy budu čekat s prvním nákupem akcie několik let na slevu. Po velkém víceletém krachu všech akcií bude akcie MSFT fundamentálně výhodnější s P/E, P/B a P/S. V letech 2008-2013 bylo P/E pod 15, P/S pod 3, P/B 3, výnos dividendy nad 3 %. Tehdy se měla akcie koupit. Více info o Microsoftu je na stránce www.wikipedia.org

Banky

Slušné, zdravé a největší mezinárodní banky

Jejich akcie je možno držet kvůli dividendám stále.

HSBC Holdings PLC – www.hsbc.com

HSBC, WKN: 923893, ISIN: GB0005405286, Londýn, Hongkong, Shanghai, banka.

HSBC Holdings PLC je největší a nejdražší bankovní skupina Evropy a některý rok byla i největší a nejdražší bankovní skupina světa. Hlavní sídlo bankovní společnosti byl Hongkong, ale od roku 1997, kdy

Hongkong přešel z vlastnictví Británie na Čínu, centrála HSBC je v Londýně. HSBC má asi 300.000 zaměstnanců v 91 zemích světa, 10.000 filiálek a 100.000.000 klientů. Výnos banky pochází stejnými díly z kontinentů Amerika, Asie a Evropa. Hongkong and Shanghai Banking Corporation = HSBC založil roku 1865 skotský občan Thomas Sutherland v Hongkongu a v Shanghai, aby financovala britský obchod na dálném východě a obchod Evropy, Číny a USA. Další zakladatelé a velkoakcionáři byli obchodníci a banky z Británie, Německa, Švýcarska, USA a Persie. Roku 1889 byly pobočky HSBC ve městech Hongkong, Shanghai, Londýn, Lyon a Hamburg. Roku 1959 byla koupena British Bank of the Middle East a 1978 Marine Midland Bank. Roku 1998 byla založena banka HSBC Amanah pro islámské bankovníctví od zemí Británie, Saudská Arábie, Spojené Arabské Emiráty, Malaysie, Indonésie, Bangladesh, Singapur, Brunej, Pákistán a Katar. Další nákupy bank byly: 1997 Banco Bamerindus of Brazil, Roberts SA de Inversiones of Argentina. 1999 Republic National Bank of New York. 2000 Credit Commercial de France. 2001 Demirbank Turkey. 2002 Grupo Financiero Bital SA de Mexico, Household International USA. 2003 Polski Kredyt Bank SA of Poland, Bank of Bermuda. 2004 Bank of Communications of Shanghai, Marks & Spencer British Retail Financial Services Holdings Ltd. 2005 Metris Inc. USA, Dar Es Salaam Investment Bank of Iraq. 2006 Banca Nazionale del Lavoro Argentina, Grupo Banistmo Panama. 2007 The Chinese Bank in Taiwan. 2008 se koupila IL&FS Investment Bank of India. Velká finanční krize 2007–2009 byly přečkána bez velkých škod.

Bank of America Corporation – BAC – www.bankofamerica.com

BAC, WKN: 858388, ISIN: US0605051046, USA, banka.

Bank of America Corp. je jednou ze dvou největších bankovních společností USA. Hlavní sídlo je Charlotte, North Carolina. Banka má asi 286.000 zaměstnanců a 59.000.000 klientů v několika zemích světa. Nejstarší složka bankovní společnosti – Bank of Boston pochází z roku 1784. Bank of America byla založena 1923 v Los Angeles a sloučila se 1929 s Bank of Italy, založenou 1904 v San Francisku. Bance nebyla dovolena dlouhá léta činnost mimo Kalifornii. Teprve 1983 se sloučila se Seafirst Corp. of Seattle ve státě Washington a 1992 se Security Pacific Corp. a Security Pacific National Bank v Kalifornii. Pak se připojily banky z Idaha, Oregonu, Washingtonu a Valley Bank of Nevada. 1994 Bank America koupila Continental Illinois National Bank & Trust Co. of Chicago. NationsBank byla jednou z největších bankovních skupin v USA. Commercial National Bank byla založena 1874 v Charlotte. 1957 se spojila s American Commercial Bank z Charlotte. 1960 se koupila Security National Bank v Greensboro a změnilo se jméno na North Carolina National Bank (NCNB). 1982 se koupila First National Bank of Lake City, Florida a 1988 First Republic Bank Corp. of Dallas, Texas a 1991 C&S/Sovran Corp., Atlanta a banka NCNB se přejmenovala na NationsBank. 1995 se koupila Bank South a 1996 Boatmen's Bancshares St. Louis a 1997 Barnett Bank Jacksonville, Florida. Bank of America Commercial National Bank vznikla 1998 sloučením Bank America a NationsBank, hlavní sídlo bylo v Charlotte. Bylo to největší sloučení bank v historii USA. Později se přejmenovala banka na Bank of America a skupina na Bank of America Corporation. Roku 2004 Bank of America koupila Fleet Boston Financial banku vzniklou z Fleet Financial Group a Bank of Boston, původem Bank of Massachusetts založenou 1784. 2006 se koupil institut kreditních karet MBNA, The United States Trust Co. a 2007 La Salle Bank Corp. Ve velké finanční krizi 2007–2009 akcie BAC klesla z maxima 55,08 dolarů 20.11.2006 na minimum 2,53 dolarů 20.2.2009, to je propad kurzu akcie –95,4 % na 1/21, jen díky nepravdivým negativním zprávám o bance a nespravedlivému ratingu sell, objednaných od hedgefondů spekulujících na pokles kurzu akcie. Rozumný dlouhodobý value investor byl rád, když ty akcie roku 2009 mohl levně přikoupit, i když byly levné jen s P/S ale ne s P/E. Bank of America měla 264 miliard dolarů v riskantních ABS papírech sestavených z pochybných kreditů a za ty převzaly záruku stát USA a centrální banka FED. Banka koupila 2008 příliš drazo krachující banku Countrywide Financial a třetí největší americkou investiční banku Myrill Lynch. Ze záchranného fondu TARP si banka půjčila 25 miliard dolarů a roku 2009 je vrátila.

Wells Fargo & Company – WFC – www.wellsfargo.com

WFC, WKN: 857949, ISIN: US9497461015, USA, banka.

Wells Fargo & Co. je 2016 největší bankovní společnost USA. Hlavní sídlo společnosti je San Francisco. Po sloučení s bankou Wachovia 2008 má společnost asi 280.000 zaměstnanců a 70.000.000 klientů v několika zemích světa. Základy společnosti jsou z roku 1852, kdy páni William Fargo a Henry Wells založili v San Francisku firmu Wells Fargo Company pro transport osob a zboží po americkém západě a později vznikla banka. Roku 1850 založili páni William Fargo, Henry Wells a John Butterfield firmu American Express v Buffalo, New York. American Express se staral o transport a od 1882 také o finance ve východní části USA. American Express je do dnes samostatný. Doprava u Wells Fargo & Co. začala s koňskými dostavníky, roku 1860 to byl Pony Express. Později se připojily další poštovní společnosti. Roku 1905 se transport oddělil a připojila se Nevada National Bank a vznikla Wells Fargo Nevada National Bank. 1923 se připojila Union Trust Co., 1960 se připojila American Trust Co. Pak banka koupila část od Midland Bank, část od Bank of America a část americké Barclays Bank. 1996 se připojila First Interstate Bancorp. a 1998 se připojila Norwest Corporation of Minnesota, Minneapolis. Roku 2008 byla koupena krachující velká americká banka Wachovia, její rizikové spekulace odebral stát. Wells Fargo & Co. se stala roku 2016 největší a na burze nejdražší bankovní společnost USA.

V letech 2019 až 2026 kupuju kvůli dividendám na stálo pro mne nové akcie:**Bank of Nova Scotia – BNS – www.scotiabank.com , en.wikipedia.org/wiki/Scotiabank**

BNS, WKN 850388, ISIN CA0641491075. Velká, stará, kanadská banka. Platí dividendu od roku 1833.

BNP Paribas – www.bnpparibas.com , en.wikipedia.org/wiki/BNP_Paribas

WKN 887771, ISIN FR0000131104. Největší banka Francie. Nejstarší část – Banque de Paris vznikla 1869.

Duke Energy – DUK – www.duke-energy.com , en.wikipedia.org/wiki/Duke_Energy

WKN A1J0EV , ISIN US26441C2044. Podle tržby druhá největší elektrárna v USA. Založena roku 1904.

Enbridge Inc. – ENB – www.enbridge.com , en.wikipedia.org/wiki/Enbridge , Založena roku 1949.

ENB, WKN 885427, ISIN CA29250N1050. Velký kanadský dopravce ropy a plynu.

Fortescue Ltd. – www.fmgil.com.au , en.wikipedia.org/wiki/Fortescue_Metals_Group Založena roku 2003

WKN 121862, ISIN AU000000FMG4. Velký australský důlní koncern na železnou rudu, začíná s energií.

Mitsubishi Corp. – www.mitsubishicorp.com , en.wikipedia.org/wiki/Mitsubishi_Corporation Zal. 1918

WKN 857124, ISIN JP3898400001. Velká japonská obchodní společnost a koncern. Nevyrábí auta.

Takeda Pharmaceutical Co, www.takeda.com, en.wikipedia.org/wiki/Takeda_Pharmaceutical_Company

WKN 853849, ISIN JP3463000004. Největší japonský výrobce léčiv s výrobou také v Německu a jinde.

První díl firmy vznikl roku 1781.

Statistika růstu

Posledních 10 let před finanční krizí roku 2008 rostly v těchto podnicích a bankách: celková tržba v miliónech euro nebo v miliónech dolarů, celkový zisk, celkové cash flow, celkový vlastní kapitál, dividendy pro akcii v euro nebo v dolaru:

AT&T: +168 %, +55 %, +159 %, +406 %, +56 %

Bank of America: +84 %, +127 %, +91 %, +284 %, +127 %

Johnson & Johnson: +168 %, +265 %, +188 %, +190 %, +230 %

Pfizer: +256 %, +143 %, +324 %, +553 %, +383 %

Procter & Gamble: +107 %, +121 %, +137 %, +423 %, +154 %

Wells Fargo: +162 %, +310 %, +170 %, +385 %, +237 %

Cisco Systems 2005–2015: celková tržba, zisk, cash flow a vlastní kapitál rostly průměrně 11 % ročně

BHP Group: +199 %, +782 %, +262 %, +296 %, +663 %

HSBC: +201 %, 209 %, +151 %, +585 %, +180 %

Shell: +279 %, +265 %, +134 %, +123 %, +200 %

Tesco: +216 %, +250 %, +200 %, +196 %, +164 %

Iberdrola: +258 %, +285 %, +292 %, +38 %, +130 %

Sanofi: +601 %, +1092 %, +953 %, +1080 %, +746 %

2003–2013 BASF: +122 %, +422 %, +61 %, +71 %, +285 %

2003–2013 BMW: +83 %, +173 %, +0 %, +120 %, +348 %

1984–2013 Münchener Rückversicherung: tržba +1058 %, kurz +1686 %, dividendy +5078 %

Ve velké finanční krizi 2007–2009 se nesrovnalosti srovnaly a od 2011 lze očekávat, že se kapitál v každé z těchto 22 akcií za průměrnou dekádu může zdvojnásobit a současně se může i dividendy každou budoucí dekádu zdvojnásobit (růst +7 % ročně je +100 % za 10 let).

Jak přibývají důchodci a ubývají pracující v Evropě, snižuje se stále výška důchodu v procentech z poslední čisté mzdy a tak se může v Evropě zdvojnásobit důchod ze zákonného pojištění až za 70 let s růstem +1 % za rok. Proto jsou výhodnější dividendy od starých a velkých západních koncernů a bank = blue chips, kterým neškodí konkurence a kde se žádný akcionář nemusí bát o peníze, když bude ty akcie držet celý život, přes všechny propady a růsty kurzů.

Během velkého krachu akcií 2000–2003 klesly kurzy drahých akcií: HSBC –48 %, Iberdrola –26 %, Shell –55 %, Tesco –51 %, Sanofi –52 %.

Bank of America –56 %, Wells Fargo –29 %, AT&T –68 %, Johnson & Johnson –19 %, Pfizer –49 %, Procter & Gamble –55 %, Cisco –89 %.

Tyto akcie při největším krachu v letech 2000–2002 tedy neklesly většinou hlouběji než na polovinu, protože davy lidí z celého světa žijí z jejich dividend a ani během velkého krachu ty akcie neprodávají. Cisco je výjimka, protože platí dividendu až od roku 2011. Ve velké finanční krizi 2007–2009 klesly levné akcie bank mnohem více než klesly drahé akcie bank v letech 2000–2002, ale myslím, že takový hluboký propad levných akcií bank už nikdy nezažijeme. Spíše to byl roku 2008 jediný propad levných akcií za celých 600 let historie burzy, zaviněný obchodními automaty a spekulanty z hedgefondů. Z těchto jmenovaných akcií se ve velké finanční krizi hluboko propadly hlavně akcie Bank of America, na 1/21. Tedy jsem je tehdy levně přikoupil, abych zlevnil nákupní kurz byl brzy v plus. A zrovna tak jsem přikoupil v letech 2009, 2010 a 2011 i jiné akcie bank a budu-li jich mít moc, z některých akcií část s výdělkem prodám. Některé banky z Británie a z USA se mi v krizi zprotivily, tedy jsem jejich akcie nejprve přikoupil a později s výdělkem prodal: Banco Santander, Banco Bilbao, Citigroup, Barclays, Lloyds a Royal Bank of Scotland = Natwest

Můj důchodový fond z 20 až 30 akcií ze zemí USA, Kanada, Británie, Německo, Francie, Španělsko, Belgie, Japonsko a Nizozemsko obsahuje obory: banky, pojišťovny, ropa a plyn, elektrárny, telekomunikace, farmacie, drogerie, potraviny a nápoje, obchod, doly, chemie, auta, stroje, tabák, technologie. Tyto akcie na stálo, na 30–50 let jen pro dividendy od dobře fungujících starých, velkých podniků a bank z Evropy a USA, je možno koupit v Německu na burzách Xetra a Frankfurt. Ty zkratky vedle jména evropských firem nelze použít na nákup akcií na burze, to jsou jen zkratky pro diskutování o firmách v nějakém diskusním fóru. Pro nákup těchto akcií na burze Xetra je nutné použít to číslo WKN nebo ISIN.

Kdo žije jen z dividend, má na vybranou, zda extrémně drahé akcie někdy prodá a bude žít dva roky z úroků termínového vkladu nebo z úroků dluhopisů a za dva roky koupí dividendové akcie levně zas a dostane za ty peníze dvakrát více akcií, než jich měl před propadem. Nebo si nechá ty akcie na stálo klesnout na 1/2 až 1/3 a má-li volné peníze jako důchodce, trochu akcií po propadu levně přikoupí.

Dividendy od těchto společností jsou za posledních 10 let většinou asi 2,6× vyšší. Rostly asi +10 % ročně, to je asi +160 % za 10 let. Za 20 let mohou být dividendy asi 6× vyšší, za 30 let asi 17× vyšší, za 40 let asi 45× vyšší, kdyby rostly dividendy tím samým tempem jako minulých 10 let, tedy +10 % ročně. Kdo prokoukne, zapomene všechny fondy, zapomene všechny stavební i důchodové pojištění s ročním výnosem 3 %, plus nejistý bonus, zapomene dluhopisy i spořitelní knížku a koupí v době, kdy jsou levné, akcie největších a nejstarších podniků a bank ze západní Evropy a USA = blue chips, kterým neškodí konkurence a dlouhodobě zvyšují zisky, tržby, cash flow, vlastní majetek a dividendy.

Jeden teoretik opisuje od druhého, že s přibývajícím věkem by měl ubývat v portfoliu podíl akcií a přibývat podíl dluhopisů. 80-letý člověk by měl mít jen 20 % peněz v akciích a 80 % v dluhopisech. Jenže oni nemyslí na to, že to portfolio zdědí děti nebo vnuci a ti by potřebovali zas mnohem vyšší podíl akcií než dluhopisů než 80-letý člověk. A ty dluhopisy mají omezenou platnost a jednoho roku se musí prodat. Tedy i důchodce by měl mít 100 % peněz v dividendových akciích z indexu Eurostoxx 50, Stoxx 50, DAX a Dow Jones. A nikdy žádné dluhopisy!

Těchto 27 akcií chci držet navždy pro důchod z dividend. To je můj nápad z poloviny roku 2025. Akcie britské banky NatWest je moje rezerva peněz. V nouzi bych část akcií NatWest prodal.

Moje portfolio obsahovalo roku 2026 těchto 27 akcií. Když se mi firma nezprotiví, nebo nebude dosahovat víceletý pokles tržeb, chci ji vlastnit navždy. A zajímají mě jen dividendy. Nechci prodat akcie s výdělkem.

Allianz SE	Deutsche Telekom	NatWest Group
AT & T Inc.	Duke Energy	Pfizer Inc.
Bank of Nova Scotia	Enbridge Inc.	Procter & Gamble
BASF SE	Fortescue Ltd.	Shell PLC
BHP Group	HSBC Holdings	Sanofi SA
BMW AG	Iberdrola SA	Siemens AG
BNP Paribas	Johnson & Johnson	Takeda Pharmaceutical
British American Tobacco	Mitsubishi Corp.	Tesco PLC
Cisco Systems	Munich Re	Wells Fargo

26. Lexikon, slovník, pojmy pro akcie a investice

Další odborné pojmy a výrazy jsou vysvětleny v kapitolách: Fundamentální analýza, Analytici, Technická analýza, Ekonomie a Deriváty, česky, anglicky a německy. V těch kapitolách je také mnohem více detailů ke každému pojmu.

Absolute return fond je fond, který by měl přinést výnos z investovaných peněz klientům stále, i když akcie nerostou. Ale od 1.6.2007 do 1.6.2008 za 1 rok utrpěly mnohé v Lucembursku registrované absolute return fondy ztrátu v dolaru i v euro –20 % až –30 %, když index Dow Jones a DAX klesly jen o –10 % až –15 %. Tyto fondy s absolutní návratností mají za úkol dosahovat pozitivních výsledků za každé tržní situace a toho se management snaží dosáhnout pomocí strategie multi-class – diverzifikací mezi různé třídy aktiv. Absolute return fond klesá často více než akciový index.

Adhoc nebo ad hoc [athok] je latinsky "pro tento okamžik k této věci". Pokud je to před zprávou o nějakém podniku, tak adhoc zpráva nebo ad hoc hlášení je důležitá zpráva od podniku, která může ovlivnit kurz akcie a podnik je povinen podle zákona a podle paragrafu během několika minut akcionářům hlásit na vlastní webové stránky, v internetu a v denních novinách, co nového se v podniku děje.

ADR = American Depository Receipts = americký depozitní certifikát. Některé zahraniční akcie se prodávají na burzách v USA jen jako certifikáty ADRs, protože vstup zahraničních podniků s akciemi na burzu New York je komplikovaný a drahý. Zahraniční firma dodá nějaké americké bance akcie a ta americká banka je pošle na burzu jako certifikáty a akcie zůstanou uloženy v bance. Ty certifikáty ADR se prodávají na stejné burze jako akcie. Má-li akcie dividendu, pak je i z ADR dividendy. Jeden ADR certifikát zastupuje jednu akcii nebo několik akcií nebo zlomek jedné akcie.

Agio = ažio, emisníagio je rozdíl mezi první prodejní cenou (= upisovací cenou akcie) a nominální hodnotou akcie. Je-li při vydání akcií – při emisi akcií na burze velký zájem o akcie, bývá první prodejní kurz – upisovací kurz akcie oagio vyšší, než je nominální hodnota akcie. Agio u akcií nesmí být záporné. Agio může být záporné jen u dluhopisů a to se nazývá disagio.

Akcie je cenný papír = stock = share = Aktie = acción. Papír, který má cenu malého zlomku akciové společnosti. Akcie je majetkový podílový cenný papír, který osvědčuje akcionáři spoluvlastnictví akciové společnosti a podíl na základním kapitálu podniku ve výšce nominálních hodnot akcií, které akcionář koupil, i když koupil akcie za burzovní ceny. Majitel akcie má právo: na podíl na zisku společnosti formou dividend, na hlasování na valné hromadě, na majetkový zůstatek při likvidaci společnosti, na nákup mladých akcií při další emisi. Dividenda může být vyplácena buďto v penězích, v dalších akciích nebo ve výrobcích. Peníze za akcie zpátky nemohou žádat akcionáři od společnosti, ale jen z burzy prodejem akcií, výjimka je, když se podnik zavře, pak dostanou akcionáři peníze od podniku. V posledních letech neexistují téměř žádné akcie na papíře a akcie jsou jen záznamy na kontech. Výjimkou jsou akcie několika málo firem, které byly vydány dnes v malém množství také na papíře, aby si akcionář mohl dát jednu akcii za rámeček a pověsit na zeď. Akcie se prodávají na burze cenných papírů.

Akciová společnost (AS) = Aktiengesellschaft (AG) = corporation (Corp.) = incorporated (Inc.) = sociedad anonima (SA) = sociedad europea (SE). Založení firmy se musí registrovat v obchodním rejstříku vedeného u obchodního soudu krajů. Firma se může změnit na obchodní kapitálovou společnost, kde zakladatel nebo zakladatelé musí složit dohromady jistý kapitál společnosti. Minimální rozsah počátečního kapitálu potřebného pro založení podniku byl jednoho roku z českého zákona definován pro kapitálové společnosti s r. o. 200.000 korun. Později je možno společnost změnit na akciovou společnost, která po schválení úřady mohla jednoho roku požadovat z burzy základní kapitál minimálně alespoň 20.000.000 korun, jako součet nominálních hodnot vydaných akcií, který je při velkém zájmu o akcie zvýšen o emisníagio. Vydání akcií a reklamu na akcie zařídí investiční banka a nechá si poplatek 2 % až 7 % z kapitálu získaného z burzy. První emisi akcií IPO a umístění akcií na burzu schválí burza. Akcie vydává akciová společnost za účelem získání

kapitálu pro rozšíření své činnosti. Akciový kapitál se používá zejména k financování dlouhodobého majetku společnosti. V případě ztráty lze z něj hradit i ztrátu podniku.

Aktiva jsou majetek = assets, to je levá strana tabulky rozvahy nebo bilance podniku. Aktiva oznamují, v čem je kapitál investován. Aktiva = stálý majetek + oběžný majetek = long-term assets + short-term assets = Anlagevermögen + Umlaufvermögen.

AMEX = American Stock Exchange je třetí největší americká burza cenných papírů, byla založena roku 1842 a roku 2008 připojena k NYSE. Obchoduje hlavně se small cap akciemi (akciemi malých firem), fondy a opcemi. Její sídlo je New York.

Analytik = Analyst by měl mít ekonomickou školu, zkoumat zdraví podniku, odhadovat růst zisku podniku, vypočítat ocenění akcií s P/E až P/C, odhadovat potenciál růstu akcie s ratingem buy a sell a oceňovat bonitu dluhopisů ratingem AAA až BBB.

Analýza je rozbor, rozložení, složení, posouzení, vyhodnocení, řešení.

Annual General Meeting (AGM) = Hauptversammlung (HV) = je výroční setkání akcionářů.

Ask, Bid, Spread viz Bid.

Asset allocation = rozmístění peněz na různé investice (akcie různých zemí a různých branží, indexové certifikáty, akciové fondy, dluhopisy, termínové vklady, drahé kovy, nemovitosti, cizí měny).

Asset allocation jako Peter Lynch – nejznámější bývalý manager fondu a zástupce stylu small-cap-growth-investing = investice do růstových akcií malých firem: Jeho Magellan Fund v 80. letech obsahoval téměř jen akcie: 30–40 % growth akcie, 10–20 % substance value akcie, 10–20 % cyklické akcie, 10–20 % turnaround akcie. Asset allocation jako Warren Buffett – nejznámější zástupce stylu value-investing: Jeho holding Berkshire Hathaway obsahoval jednou z 26–51 % akcie, 18–39 % dluhopisy, 5–29 % peníze, 4–30 % byl kapitál na řízení provozu = operating business.

Auditor je člověk, který z povolání dělá audit. Audit je kontrola účetní uzávěrky podniku. Účetní uzávěrka = finanční výkazy čtyř druhů pro kontrolu funkce podniku dělá poslední den roku podnikový účetní.

Baisse [bes] (francouzsky klesání cen) je dlouhodobý, víceměsíční až víceletý pokles většiny akcií, medvědí trh, bear market, crash.

Bear market je medvědí trh a znamená to, že kurzy akcií na burze měsíce až léta klesají. To se nazývá také baisse, krach, crash. Pesimista, který očekává pokles kurzů, ten je bearish.

Behavioral finance je na psychologii založený výzkum chování lidí na burze, vnímání rizika a jednání podle pocitu. Behavioral finance slučuje psychologii a finanční vědu. Zabývá se tím, proč lidé opouštějí rozumné jednání na burze, jednají podle pocitu, tipů, prognóz a riskantně spekulují s akciemi bez výhodného ocenění. Bylo vyzkoumáno pět úkazů, které přijdou investory draho: 1) příliš časté obchodování, 2) nákup akcií, o kterých se píše a mluví, 3) následování stáda, 4) prodej rostoucích akcií a 5) držení ztrátových akcií. Rostoucí akcie se kupují příliš pozdě, klesající akcie se prodávají příliš pozdě.

Benchmark je porovnávací měřítko, které se používá většinou pro porovnání růstu akcie nebo fondu s akciovým indexem.

Bestens je německý pokyn prodat akcie na burze Xetra nebo Frankfurt rychle bez kurzového limitu, za jakýkoliv kurz. Volíme jej na německé a rakouské webové stránky banky nebo brokera při pokynu prodat – Verkauf. Anglicky se nazývá pokyn prodat i koupit akcie bez limitu pro kurz market.

Beta faktor je porovnání růstu akcie s růstem indexu. Beta nad 1 znamená, že akcie rostla nebo klesala minulá léta více než akciový index. Beta pod 1 znamená, že akcie rostla nebo klesala méně než index. Beta faktor 1,3 znamená o 30 % více než index. Více o tom je v kapitole Fundamentální analýza.

Bezugsrechte jsou práva odběru. Starý akcionář má právo nakoupit mladé akcie levněji, než je kurz těch starých akcií a později jsou ty mladé akcie vyměněny 1:1 za staré akcie. Bezugsverhältnis je poměr odběru mezi počtem starých akcií a počtem práv na mladé akcie, na každou mladou akcii jedno právo. Ta práva je možné neuplatnit, ale prodat na burze. A ten výdělek z práv může akcionáře odškodnit za to, že kurzy starých akcií budou o cenu práv nižší. Bezugsverhältnis 5:1 = na 5 starých akcií je jedno právo na mladou akcii.

Bid, ask, spread. Bid = Geldkurs = nabízená koupě od nás, nižší nákupní kurz, kolik dostaneme, když prodáme devizy nebo akcie. Ask = Briefkurs = tázaný prodej nám, vyšší prodejní kurz, kolik platíme, když koupíme devizy nebo akcie. Spread = Ask mínus Bid. Například spread 2 pips u 1,4502 mínus 1,4500 = 0,0002 %, tolik vydělá banka na klientovi, když kupuje za 100.000 euro měnový pár EUR/USD na forexu. Vidíme-li na webstránce u akcie na burze BID a kurz, znamená to, že někdo za tuto cenu chce koupit. ASK a kurz znamená, že někdo za tuto cenu chce prodat.

Billigst je německý pokyn koupit akcie na burze Xetra nebo Frankfurt rychle bez kurzového limitu, za jakýkoliv kurz. Volíme jej na webstránce německé a rakouské banky nebo brokera při pokynu koupit – Kauf. Anglicky se nazývá pokyn koupit i prodat akcie bez limitu pro kurz market.

Billion dollars znamená tisíc milionů dolarů v USA, jeden milion milionů v Británii a jedna miliarda dolarů v Evropě. Slovo miliarda v angličtině neexistuje. Pouhá jedna miliarda dolarů v USA je jeden bilion dolarů, však v Evropě i v Británii je jedna miliarda jen tisíc milionů. Jeden bilion v USA je tedy 1000× menší množství než jeden bilion v Evropě.

Biotechnologické akcie jsou akcie firem, které vyrábí nebo zkoumají medikamenty z mikroorganismů. Jejich akcie jsou riskantní a není je dobré kupovat, když firmy ještě medikamenty neprodávají, ale jen testují. Když výzkum jejich prvního medikamentu skončí neúspěchem a chybí zájem a peníze na výzkumy další, je riziko pro akcionáře, že ztratí všechny peníze v akciích. Je dobré kupovat jen akcie velkých biotech. firem, které už mnoho medikamentů prodávají a které mají výzkum nového medikamentu ve fázi 2. nebo ve fázi 3. Vhodné je kupovat jen akcie od biotech. firem, které mají pozitivní zisk a očekávají letos vyšší zisk než vloni. U akcií malých biotech. firem se vyplatí použít stop loss order na prodej, protože když není zkušební komisi dovoleno vyrábět nový medikament, může akcie klesnout až -70 % za jediný den.

Blue chips jsou hlavní a málo riskantní akcie v jedné zemi, akcie velkých podniků a velkých bank z indexu Eurostoxx 50, Stoxx 50, DAX a Dow Jones. Jméno "blue chips" pochází z kasina, kde mívají modré žetony – blue chips ty nejvyšší hodnoty. Opakem jsou akcie small caps.

Bottom-up, zezdola nahoru metoda znamená, že manažer fondu hledající vhodné akcie nejprve zkoumá jeden podnik a ocenění jeho akcie, pak posuzuje celý sektor a nakonec posuzuje stav hospodářství a fázi hospodářského cyklu. Opak je top-down.

Broker je makléř, který na burze vyřizuje pokyn koupit nebo prodat akcie, jak jsme si to objednali na webstránce naší banky. Broker je také skupina makléřů jedné firmy, kde mají akcionáři a spekulanti peněžní konto a pak si objednávají nákup nebo prodej akcií na webstránce toho brokera.

Brutto je celková, hrubá hodnota. Brutto = čistý výdělek + výdaje. Brutto = netto + tara. Brutto = čistá váha předmětu + váha obalu. Brutto je italsky ošklivý a hrubý.

Bull market je býčí trh a znamená, že kurzy akcií na burze rostou měsíce až léta. Optimista, který očekává růst kurzů, ten je bullish. Také se to jmenuje hausse. Bull market je delší a vyšší vzestup akcií než rally.

Burza = stock exchange = Börse = bolsa. Burza je místnost s computery a s burzovními makléři – brokers, kde se prodávají a nakupují cenné papíry mezi akcionáři a fondy pomocí příkazů odeslaných computery z webové stránky nějaké banky nebo brokera. Nejprve byly akcie nějaké akciové společnosti nebo dluhopisy státu a dluhopisy podniku vydány jako první emise IPO a prodány na primárním trhu mimo burzu, kde banky prodaly nové akcie nebo nové dluhopisy na jiné banky, pojišťovny a fondy. Primární trh je obchod s novými emisemi cenných papírů bez burzy. Starší emise cenných papírů mění majitele na sekundárním trhu. Sekundární trh organizovaný je burza, sekundární trh neorganizovaný je mimoburzovní trh OTC.

Na burzu akcionáři dnes nechodí sami jak před 100 lety, ale přes svoji banku nebo přes brokera z domova computerem nebo trochu dražší telefonem a nejdražší osobně u úředníka ve své bance se spojí s burzou, kde makléř požadovaný počet akcií koupí od toho akcionáře, který je prodává anebo od instituce anebo ze zásoby makléře v jeho knize.

Burza vznikla už asi 1420 let před naším letopočtem ve starém Egyptě. Později byla burza ve starém Římě. Za nový vznik burzy se považuje rok 1409, kdy vznikla venkovní burza v belgickém městě Brügge a roku 1460 v Antverpách. Od roku 1531 měla první burza vlastní dům a to v belgickém městě Antwerpen.

Burza Madrid byla založena roku 1831. La bolsa de Barcelona byla otevřena roku 1915.

Burza Praha byla otevřena roku 1871, zavřena roku 1938, znova otevřena roku 1993.

Burzián je zaměstnanec banky, který na burze vyřizuje nákupy a prodeje akcií pro klienty banky, tedy makléř. Burzián není zaměstnanec burzy. Burzián není spekulant, trader, akcionář ani investor.

Buybacks = společnost koupí své vlastní akcie a sníží jejich množství. Více o tom je v kapitole 4.

Býčí past = bull trap = Bullenfalle je falešný signál koupit uprostřed trendu klesajícího. Graf má formu II, to je ruské "i" a obrácené N. Akcie se proto koupí nebo neprodá, ale býci nastavili past, růst kurzu se rychle zastaví a akcie klesá zase dál.

Call je kupní opce, se kterou kupující spekulant spekuluje na růst ceny nějakého aktiva. Detaily jsou v kapitole Deriváty.

Cash = peníze v hotovosti = Bargeld = dinero = renminbi. Jinak je to s money.

Cash flow, německy Geldfluss, Kapitalfluss je peněžní tok, tedy všechny peníze, které přitékají do podniku z činnosti podniku během roku. Cash flow vyjadřuje schopnost podniku financovat nové investice z vlastních prostředků, zvýšit likviditu, nebo hradit dividendy bez nároku na využití rezerv.

CBOT – Chicago Board of Trade + CME – Chicago Mercantile Exchange jsou největší americké burzy pro termínové obchody se surovinami. Sloučily se 2007 ve skupinu CME Group www.cmegroup.com. Na opce je největší americká burza CBOE – Chicago Board Options Exchange.

Certifikáty jsou deriváty = odvozeniny od podkladových aktiv jako akcie, akciové indexy, komodity (kovy, plodiny, energie), měny a dluhopisy. Certifikáty jsou podobné jako dluhopisy bank. Jsou to komplikované strukturované finanční produkty, kterými se snaží banky obrát své klienty o peníze. V případě bankrotu banky, která certifikát vydala, ztratí investor všechny peníze s certifikátem. Prodává je např. burza Stuttgart.

CFD je contract for difference, to je smlouva o obchodu na základě rozdílu mezi otevírací a závěrečnou cenou podkladového aktiva na burze, které se koupí očekávající růst kurzu u long pozice, nebo se prodá očekávající pokles kurzu u short pozice. Více o tom je v kapitole Deriváty.

Cílový kurz akcie, Kursziel, price target, cílovka je hodnota, kterou by akcie měla dosáhnout v nestanovené lhůtě nebo za rok. Pro stanovení tohoto pochybného kurzu chartisté používají linie odporu, linie trendu nebo grafové formace. Fundamentalisté očekávají, že kurz akcie dosáhne vnitřní hodnoty akcie nebo své

historicky průměrné P/E. Analytici neudávají datum a tak prognóza cílového kurzu nemá žádnou platnost. Kurz akcie za rok očekávaný je možno odhadnout, když se zvýší nynější kurz o procenta očekávaného růstu zisku podniku během roku, ale kurz za rok bude pak zcela jiný, záleží na zájmu, nezájmu a manipulaci.

Close je zavírací, poslední kurz akcie na burze toho dne.

Commodities, Komodity, Rohstoffe jsou hmoty nerostného, rostlinného a živočišného původu, patří sem také kovy, energie nebo devizy. Kontrakty na komodity se obchodují na komoditních burzách na zboží a na termínových burzách CBOT Chicago a EUREX Frankfurt.

Corporation (Corp.) = incorporated (Inc.) = Aktiengesellschaft (AG) = sociedad anonima (SA) = akciová společnost (A.S.)

Cost average effect znamená průměrování nákupních cen, nejčastěji u podílů nějakého fondu. Když se kupují každý měsíc za stejný peněžní obnos podíly akciového fondu, při nízké ceně se jeden měsíc dostane více podílů a při vysoké ceně se jiný měsíc dostane méně podílů.

Crash = krach, baisse, bear market. Crash prophets = proroci krachu jsou škarohlídi, pesimisté, podvodníci a zlí lidé předpovídající krach nebo krizi. Další údaje jsou u slova Proroci krachu.

Cyklické akcie. V cyklických branžích opakovaně každé 3–4 roky roste zisk a obrat podniku a pak zisk a tržba zas klesají a podle toho i akcie 3–4 roky rostou a pak klesnou na polovinu až třetinu. Cyklické akcie mají výrobci aut, aerolinie, chemičky, železářny, strojířny, zbrojovky, výrobci pneumatik, papírny, stavební podniky a obchody se stavebninami.

DAX je hlavní německý akciový index, seznam 30 největších podniků a bank z Německa. Kurzy akcií se s různou váhou sečtou a suma se oznamuje v bodech. Je to performanceindex se započtenými dividendami. Deutscher Aktienindex DAX vyvinula roku 1988 burza Frankfurt a burzovní noviny Börsen Zeitung. Německo má více indexů. V indexu MDAX je 50 akcií středně velikých firem. V indexu SDAX je 50 malých firem. V indexu Tec-DAX je 30 technologických firem.

Daytrader – denní obchodník nedrží akcie přes noc, ale prodá je ten samý den, kdy je koupil, i kdyby to bylo se ztrátou. Vedle hodně obchodů s výtěžkem má daytrader i hodně obchodů se ztrátou. Daytrading, to je hrozný stres, ztrácet stále stovky dolarů za den, to vede k infarktu. 70 % daytraderů s akciemi prodělává, 40 % daytraderů vydrží obchodovat alespoň rok, 10 % daytraderů vydrží několik let, ale k bohatství to nevede. Čtyřiačtyřicetiletý daytrader Mark Orrin Barton ztratil na burze 105.000 dolarů za 2 měsíce a proto 29.7.1999 v Atlantě, Georgia zastřelil 9 zaměstnanců ve dvou brokerských kancelářích a pak zabil sám sebe.

Default znamená u software standardní nastavení hodnoty, přednastavení výrobku ze závodu. Default banky, podniku nebo default státu znamená selhání, platební neschopnost, insolvency, bankrot.

Depot, depo je německý název pro konto s akciemi, který se objeví na webstránce banky v Německu nebo v Rakousku, když máme koupeny u té banky akcie.

Deriváty jsou termínově omezené finanční nástroje odvozené svojí hodnotou od podkladových aktiv: akcie, akciové indexy, komodity (kovy, plodiny, energie), měny, dluhopisy a jiné. Existují deriváty: certifikáty, opce, futures, CFDs, warranty = opční listy a jiné. Deriváty přináší slušný zisk, ale také totální ztrátu peněz.

Deutsche Börse, německá burza vznikla roku 1992 z Frankfurter Börse. Venkovní burza ve Frankfurtu vznikla roku 1585 a pod střechou je burza Frankfurt od roku 1694, změnila však budovy a adresy.

Diluted earnings, diluted EPS je zředěný čistý zisk přepočítaný na maximální množství akcií v oběhu a vychází menší než aktuální zisk. K množství akcií v oběhu je třeba přičíst další akcie, které se do oběhu

mohou dostat uplatněním opcí nebo vydáním mladých akcií. Někde se používá výraz diluted earnings i pro přepočítání zisku firmy po splittingu akcií = "diluted earnings per share were adjusted for the 2-for-1 split". Diletace je rozředění, redukce zisku, která nastane po emisi dodatečných akcií nebo po konverzi převoditelných cenných papírů.

Diverzifikace znamená rozdělit peníze investičního portfolia na akcie z různých průmyslových sektorů a z různých zemí, nebo na různá aktiva jako: akcie, dluhopisy a suroviny. Také když se zdědí podnik po otci, musí se většina jeho akcií prodat a pak ty peníze z akcií rodinného podniku rozdělit pravidelně na alespoň 6–10 akcií z různých branží. Když nám jedna akcie klesá, nebo dokonce akciová společnost zkrachuje a akcie jsou bezcenné, nebo když při velkém krachu akcií všechny akcie klesají, ještě není zle, když máme peníze na více různých akciích nebo i v dluhopisech a ve zlatě.

Stará židovská moudrost je: rozdělit jmění na třetiny a po třetinách investovat do drahých kovů a nemovitostí a cenných papírů. Peníze v kovech by měly být rozděleny na třetiny na zlato, stříbro a platinu, ty kovy kupovat po kilech a ukládat do trezoru a pojistit proti ztrátě při vyloupení trezoru. Nemovitost by měla být pojištěna proti požáru. Cenné papíry mohou být akcie blue chips od málo zadlužených starých velkých podniků s dobrou dividendou nebo dluhopisy podniků a států.

Dividenda je vyplacený podíl na zisku akciové společnosti, na který má právo její akcionář. Akciová společnost nám jako dividendu posílá na konto peníze 1× nebo po částech 2× nebo 4× ročně, jestliže máme její akcie alespoň od ex-dividend-date dne do record-date dne. Dividenda = dividend = Dividende = dividendo.

Dividenda opční, opční dividenda, scrip dividend: zde znamená slovo opce možnost volby, zda chceme jako dividendy na konto peníze nebo další akcie. Když na dopis od naší banky neodpovíme, dostaneme peníze. Jen když na dopis bance nebo brokerovi odpovíme, že chceme dividendy vyplatit v dalších akciích, pak nám za obnos dividend pošle podnik akcie ze svého konta. Nebo na burze koupí své akcie a strhne poplatek 10–20 euro za nákup a to se nevyplatí, když nejsou ty dividendy alespoň 1.000 euro.

Dluhopisy, obligace, bonds, treasuries, obligations, Anleihen, Obligationen. To jsou dlouhodobé dluhové cenné papíry, dlouhodobé dlužní úpisy, vydané vládou nebo podnikem a představují závazek vydavatele vyplatit držiteli k určitému datu nominální hodnotu dluhopisů a úrok. Koupěním dlouholetého dluhopisu půjčíme státu nebo podniku na léta peníze a má-li dluhopis fixní pevný úrok, dostaneme každý rok stejný úrokový kupón a po letech, poslední den platnosti dluhopisů prodejem na burze dostaneme náš investovaný kapitál úplně stejný zpátky, když podnik nezkrachuje nebo stát není bankrot. Mimo první a poslední den platnosti dluhopisy mění svoje ceny. Corporate bonds = Unternehmensanleihen. Treasuries = Staatsanleihen.

Dogs of the Dow = "psi indexu Dow Jones" je investiční strategie, kde páni James O'Shaughnessy a Michael O'Higgins navrhovali kupovat 5 až 10 akcií s nejvyšším procentuálním dividendovým výnosem z indexu Dow Jones na jeden rok a po roce, jestli nastala změna ve výnosu dividend, některé akcie prodat a jiné koupit a mít zas jen 5 až 10 akcií z indexu s tím nejvyšším dividendovým výnosem. Strategie The Dogs of the Dow, znamená také koupit 5 až 10 akcií indexu s tím nejnižším P/E nebo P/B nebo s tím nejnižším kurzem. Strategie je na nic, protože zapomíná zcela na růst zisku podniku, který je nutný pro růst akcie. Tedy kupte si fundamentálně nejlevnější tři akcie z každého z indexů DAX, Dow Jones a Eurostoxx 50, ale jen akcie od podniků se ziskem rostoucím letos aspoň +20 %!

Dow Jones je hlavní americký akciový index, seznam 30 největších podniků a bank z USA. Kurzy akcií se s různou váhou sečtou a suma se oznamuje v bodech. Je to kursindex bez započtených dividend. Dow Jones byl vyvinut roku 1884 od pánů Charles Dow a Edward Jones.

Efficient market hypothesis EMH nebo efficient market theory EMT vynalezl Louis Bachelier roku 1900 a vzpomenu Eugene Fama 1960–1970. Pan Fama napsal: Definiční tvrzení, že na eficientním trhu ceny plně reflektují dostupné informace, je tak obecné, že nemá žádné empiricky testovatelné implikace. Tedy pan Fama nic netvrdí, jen rozvíjí bezcennou filozofii o kurzech na burze a nemá význam se tedy hádat, zda EMH

platí, nebo neplatí. Teorie eficientních trhů praví, že každý okamžik jsou všechny známé informace důležité pro tvorbu kurzu zobrazené v kurzech cenných papírů prodávaných každodenně na burzách. Jenže informace bývají chybné, nebo někoho nezajímají, nebo pozitivní zprávy působí na kurz se zpožděním při všeobecně špatné náladě. Během 50 let u akcií největších netechnologických firem a bank se mění po letech hodnoty P/E od 5 do 50 a i hodnoty P/B, P/S a P/C bývají více než desetinásobné od minima do maxima během let. I akcie největších firem jako Nokia může klesnout –20 % během jediného dne díky oznámení zisku za minulý kvartál. Zisk za celý rok je důležitější a ten bývá oznámen až první čtvrtinu roku za rok minulý, až do té doby mohou být analytici na velkém omylu s předpovědí zisku a tržby. A nejdůležitější pro tvorbu kurzu akcie je zisk letošní a zisk budoucí rok a ten je velkou záhadou. Také očekávaná tržba podniku je celý rok tajemstvím, oznamuje se jen očekávaný zisk. Value investoři si myslí, že správná hodnota akcie plyne z budoucího cash flow podniku a to budoucí cash flow je velká záhada. Kurzy akcií bývají také nespravedlivě ovlivněny velkým nákupem nebo prodejem akcií od fondů, velkým zájmem pro reklamu na akcie v tisku, strachem z akcií, negativní zprávou v tisku, nebo nesprávným ratingem od analytiků sell a buy. Tedy většinu let je možno nacházet podceněné akcie a vydělat s nimi za rok nebo za několik let.

Elliottovy vlny, Elliott waves, Elliott Wellen jsou zubaté cikcak linie grafu předpokládající, že ceny se pohybují ve vlnách, kde pět impulsních cenových vln ve směru hlavního trendu je následováno třemi korekčními vlnami proti tomuto trendu. S Elliottovými vlnami vydělávají jen ti, kdo prodávají o nich přednášky nebo knihy.

Emerging markets jsou formující se trhy, to znamená akcie ze zatím dosti zaostalých zemí.

Emise, emission je vydání a emittent, issuer je vydavatel akcií, dluhopisů a jiných aktiv.

ETC, ETF com, exchange traded commodities jsou na burze prodávané komodity, suroviny. Začaly se prodávat na burzách Frankfurt a Xetra 3.11.2006 a vznikly těsně předtím. ETCs jsou neomezeně dlouho platné dluhopisy vydavatele – emitenta, s povahou téměř jako certifikáty. Tedy když vydavatel zkrachuje, nedostane investor nic zpátky, ETCs pojištěny nejsou. Neorientují se na futures jako jiné komoditní certifikáty, ale orientují se na spotových cenách surovin. Jsou vydány na komodity: zlato, stříbro, hliník, nikl, měď, zinek, plyn, ropa, olej, bavlna, káva, cukr, sója a také na košík = basket z více surovin.

ETF, ETFs = exchange traded funds jsou fondy, které se prodávají na burze, kde není potřeba kontaktovat banku nebo investiční společnost pro investici. Každý si koupí podíly ve fondu ETF sám na burze stejným způsobem jako akcie. Při nákupu ETF se neplatí vstupní poplatek pár procent z kapitálu jako u fondu, ale jen poplatek za burzu kolem 10 euro. Jestliže se mění akcie v ETF, platí se roční poplatek. Jestliže ETF obsahuje stejné akcie jako akciový index a stále ve stejném poměru, nemusí mít ETF žádný roční poplatek.

Eurex je celosvětová elektronická obchodní platforma pro termínové obchody se surovinami a opcemi, hlavní sídlo burzy je Frankfurt a druhé sídlo je Zürich.

Eurostoxx 50 je hlavní evropský index akcií velkých podniků a bank = blue chips a obsahuje 50 akcií ze zemí západní Evropy s euro. Kurzy akcií se s různou váhou sečtou a suma se oznamuje v bodech. Je to kursindex bez započtených dividend. Index Eurostoxx 50 byl založen roku 1998 a pak byla hodnota vypočítána i zpátky až do roku 1986. Také existuje index Stoxx 50, kde jsou velké podniky a banky zemí západní Evropy, kde není euro: Velké Británie, Švýcarsko, Norsko, Švédsko a Dánsko.

Fond, fund, Fonds je od investiční společnosti spravovaný kapitál klientů, uložený do akcií a jiných aktiv. Investoři neboli podílníci si od fondu mohou koupit podíly a vydělat na růstu souboru těch akcií nebo na růstu cen aktiv v tom fondu. Fond je základní formou kolektivního investování, to je druh podnikání, kde zájemci shromažďují peníze a za ty pak manažer fondu nakoupí akcie nebo jiná aktiva. Klienti fondu dostanou za jejich vložené peníze podílové listy fondu. Pomocí investice do fondu lidé nestudovaní nebo nemajetní získají jedním nákupem za malý obnos podíly na alespoň třiceti podnicích.

FOREX = FX = foreign exchange = mezinárodní devizový trh = Devisenmarkt. Forex není burzovní trh, ale systém propojující banky a brokery celého světa, který umožňuje zhodnotit nebo znehodnotit tvé peníze v závislosti na pohybech kurzu mezi dvěma měnami. Nekupuje se jedna měna, ale vždy měnový pár, například EUR/USD. Na Forexu se obchoduje s cizími měnami za průměrně 4 bilióny dolarů denně, to je v americké angličtině řečeno 4 trillion dollars. Trh Forex funguje 24 hodin denně, nonstop od neděle 17:15 hodin newyorského času do pátku 16:00 hodin newyorského času.

Forward (dopředu) není cenný papír ale smlouva (kontrakt), která kupci kontraktu ukládá povinnost koupit (long position) nebo prodáváči kontraktu ukládá povinnost dodat (short position) podkladové aktivum v dohodnutém čase za dohodnutou cenu. Forwards nejsou standardizované a neprodávají je burzy, ale mimoburzovní trh OTC. Jinak je to u futures. Více je v kapitole Deriváty.

Free cash flow = FCF je volné cash flow, provozní cash flow minus investiční cash flow, operativní cash flow minus výdaje na investice, operating cash flow minus capital expenditures. Free cash flow je hotovost, kterou podnik vyprodukuje z provozní činnosti během jednoho roku po odečtení nutných investičních výdajů na reprodukci a obnovu stálých aktiv. Při výběru akcie dbáme na to, aby podnik měl pozitivní free cash flow, vyhýbáme se negativnímu FCF.

Free float shares = Streubesitz je množství akcií, které nejsou v pevných rukách, ale na burze snadno k dostání, v procentech z celkového množství existujících akcií (outstanding shares = Aktien im Umlauf) nebo v milionech kusů akcií. Všechny existující akcie podniku tedy nelze koupit. U akcií BRK.A byl roku 2010 free float 74 %, i když 2/3 akcií byly na stálo v pevných rukách pánů Buffett a Gates. U akcií autozávodu Audi AG byl Streubesitz 0,45 %, protože velkou většinu akcií koupil na stálo koncern Volkswagen.

FTSE 100 vyslovené futsi, je britský akciový index – součet kurzů 100 hlavních akcií z Velké Británie udávaný v bodech. Index FTSE byl založen roku 1984.

Future (budoucnost) není cenný papír ale smlouva (kontrakt), která kupci kontraktu ukládá povinnost koupit (long position) nebo prodáváči kontraktu ukládá povinnost dodat (short position) podkladové aktivum v dohodnutém čase za dohodnutou cenu. Futures jsou standardizované a prodávají je termínové burzy. Jinak je to u forwards. Více je v kapitole Deriváty.

Gap je mezera ve svíčkovém grafu akcie, když otevírací kurz druhý den je hodně vzdálen od zavíracího kurzu minulý den.

Going private je opak od going public. Going private vzniká, když jedinec nebo podnik koupí všechny akcie nějaké firmy, firmu privatizuje a ta firma patří pak jedné rodině nebo podniku a její akcie zmizí z burzy.

Going public je změna společnosti na akciovou společnost, která vydá poprvé akcie na burze jako IPO = initial public offering = první veřejná nabídka akcií. Going public je opak od going private.

Goodwill je rozdíl mezi cenou firmy, kterou nakupující firma platí a spravedlivou hodnotou nakupované firmy. Goodwill je rozdíl mezi tržní hodnotou a účetní hodnotou nakupované firmy. Ta suma zaplacená navíc, pozitivní goodwill je v bilanci jako jmění a ve výkazu zisku a ztráty jako výdaje a může být odepisována každý rok po částech 5 až 20 let a ten odpis snižuje čistý zisk podniku. Je dobrý goodwill maximálně poloviční než je vlastní kapitál podniku. Tedy poměr goodwill / vlastní kapitál $\times 100$ je dobrý pod 50 %, když hledáme podnik s bezpečnou a výnosnou akcií. Existuje také negativní goodwill a ten vzniká, když je nákupní cena podniku nižší než jeho účetní hodnota.

Growth stocks, Wachstumsaktien, růstové akcie jsou akcie od podniků, které očekávají růst zisku nad +20 % ročně a ještě vyšší růst kurzu akcie. Dividenda je většinou nízká nebo žádná.

Guru znamená v indickém jazyku hindi duchovní učitel. U nás je to odborník, expert na akcie v praxi nebo v

teorii. Warren Buffett je guru na akcie v praxi. Kdo píše chytré knihy o akciích a není milionář, ten je guru v teorii. Hloupé noviny a hloupé webstránky nazývají neprávem guru každého s akciemi známého komika z USA i z Německa.

Hang Seng, HSI je akciový index z hlavních akcií z burzy Hongkong (založené 1891) udávaný v bodech.

Hauptversammlung (HV) = Annual General Meeting (AGM) je výroční setkání akcionářů. Bývá jednou ročně. Podnik tam sdělí svoje výsledky a plány, akcionáři odhlasují rozhodnutí, schválí dividendu, kritizují management a je tam k dostání velké množství jídla a nápojů zadarmo.

Hausse [os] (francouzsky stoupání cen) je víceměsíční až víceletý růst většiny akcií, býčí trh, kdy burza hauzíruje. Hausse je větší růst hlavního akciového indexu než +20 %. Hausse je delší a vyšší vzestup akcií než rally a nazývá se také bull market.

Hedgefondy, hedžové fondy jsou ze všech fondů nejriskantnější a mají obohatit jen jejich zakladatele. Roku 2005 bylo založeno 2.073 hedgefondů a roku 2005 také 848 hedgefondů zkrachovalo. Asi 1/3 hedgefondů v Karibiku a na Bermudách po roce zmizí, v tom záhadném bermudském trojúhelníku. Hedgefondy mají dovoleno kupovat akcie, opce, certifikáty i komodity na kredit několikrát vyšší, než je vlastní kapitál toho fondu. Když pak se kurzy vyvíjí opačným směrem, než manažer fondu očekával, nutí banka fond rychle zaplatit kredit a ukončit investice se ztrátou.

Hedging je zajištění rizika kurzu akcie pomocí jiných aktiv, jako jsou opce nebo futures. Přitom většina hedgefondů během propadu akcií roku 2008 dosáhla stejné klesající hodnoty jako akciový index a ty spekulace na pokles kurzů většiny fondů nic nepomohly.

Hexensabbat viz Witching Day.

High, Hoch, denní maximum je nejvyšší dosažený kurz akcie na burze jednoho dne nebo v jistém časovém úseku.

Hrubý domácí produkt HDP = Bruttoinlandsprodukt BIP = gross domestic product GDP, je celková hodnota zboží a služeb zhotovená během kvartálu nebo během roku v jedné zemi. Růst hospodářství se znázorňuje jako změna hrubého domácího produktu HDP, tedy jako růst nebo pokles celkové sumy cen výrobků a služeb zhotovených během jednoho kvartálu nebo během jednoho roku v jedné zemi.

Chart = graf = Diagramm je grafické znázornění vývoje hodnoty akcie, indexu, fondu, zlata, dolaru atd. během nějaké doby.

IBEX 35 je španělský akciový index, součet kurzů 35 hlavních akcií ze Španělska udávaný v bodech. Byl založen roku 1992.

Index akcií, akciový index je soubor z 30 až 500 akcií jedné země nebo unie nebo branže, jejichž kurzy se násobí koeficienty = různě váží, sčítají a celková suma se oznamuje jako body nebo graf. Akciové indexy jsou hodnotově vážené nebo cenově vážené.

Hodnotově vážený index, hodnotový index, performance-index, total return index je vážený podle tržní kapitalizace. Sečítají se celkové burzovní hodnoty podniků a pak se to upraví nějakým koeficientem. Index DAX odpovídal roku 2007 přibližně desetinásobku burzovních hodnot v miliardách těch 30 podniků v něm. Tedy akcie těch 30 podniků měly celkem hodnotu na burze 700 miliard euro a DAX měl 7000 bodů. Podnik za 70 miliard tvořil 10 % z těch bodů indexu a podnik za 7 miliard tvořil 1 % z těch bodů indexu DAX. Podobně se počítá index MDAX. Do performance-indexu se připočítávají dividendy, performance-indexy rostou tedy více než kurs-indexy a kdo chce investovat do certifikátu na index, měl by volit tedy performance-index a ne kurs-index.

Cenově vážený index, cenový index, kurs-index, Preisindex, price index je vážený podle tržní ceny akcie. Sečítají se kurzy akcií nezávisle na velikosti firmy pak se to upraví nějakým koeficientem. Kurzy 30 akcií indexu Dow Jones jsou sečteny a vyděleny 30 a násobeny jistým divisorem. Podobně se počítá i Dow Jones, Nasdaq 100, S&P 500, FTSE 100, Nikkei 225, IBEX 35.

Jak investovat do indexu, jak koupit index: Lidé neschopní vybrat si akcie s nejlepším potenciálem růstu, tito lidé mohou koupit celý index jako ETF fond nebo certifikát na index, nebo call a put opce, futures nebo CDF contract for difference.

Indikátory technické analýzy jsou ukazatele, které jsou matematicky odvozeny většinou ze závěrečných kurzů akcií. Na konci minulého průběhu kurzu se investor snaží najít aktuální signál koupit a prodat akcii.

1) Trendové indikátory: MACD, SMA a EMA = Moving average (klouzavý průměr), Parabolic SAR, Zig Zag a jiné. Trendové indikátory jsou indikátory následující rostoucí nebo klesající trend kurzu. Jsou určeny k určení směru a síly trendu. Jsou to zpožďující se indikátory. Snaží se určit a potvrdit trend, který již začal.

2) Oscilující indikátory: MACD, Momentum, Williams %R, Stochastic Oscillator, Commodity Channel Index, RSI Relative Strength Index a jiné. Oscilující indikátory, indikátory hybnosti, oscilátory se snaží určit trend předem. Jsou to předstihové indikátory. Pohybují se, oscilují na obě strany kolem své střední linie, která má hodnotu 0 nebo 100 nebo 50.

3) Volatilitní indikátory: Bollinger Bands, Standard Deviation (standardní odchylka) a jiné. Indikátory volatility slouží pro měření volatility, tedy velikosti cenových výchylek.

Inflation znamená nafukování. Inlace je růst cen zboží a služeb, pokles kupní síly. Inlace je znehodnocení peněz, vzniklé rozšířením množství peněz v oběhu, bez odpovídajícího zvýšení produkce, kdy poptávka přesáhne nabídku, ceny stoupají, klesá kupní síla lidí a kupní síla měny té země. Více je v kapitole Ekonomie.

Insider trading je obchodování s akciemi od někoho, kdo zná informace o akciové společnosti, které ještě nejsou veřejně známé. Insider neboli zasvěcenec může být člověk z vedení firmy, z dozorčí rady nebo podnikový účetní. Insider se často dostane do rozporu se zákonem, neboť zneužití neveřejných informací ve vlastní prospěch s akciemi na burze je trestné. Nemá význam jednat jako insiders, protože jejich rychlý a utajený obchod je trestný a jejich pomalý a veřejný obchod už nepřinese žádný zvláštní výnos.

Insolvence, latinsky neplacení, jiným slovem nesprávně také konkurs, znamená dlouhodobá neschopnost podniku, banky nebo osoby platit dluhy. Insolvence nemusí znamenat bankrot a zánik firmy, ale na 1. místě v insolvenčním řízení je zachování firmy. Teprve na 2. místě je zaplacení dluhu věřitelům. Insolvenční řízení probíhá u soudu a stará se o něj správce určený od soudu.

Reorganizace je nelikvidační řešení úpadku podniku a spočívá v reorganizaci podniku podle soudem schváleného plánu.

Konkurs je likvidační řešení úpadku podniku i osoby, spočívá v zabavení majetku dlužníka a jeho prodeje a výnos se poměrně rozdělí jeho věřitelům. Neuspokojené zbylé pohledávky nezanikají a věřitelé mohou i v budoucnu uplatňovat a soudně vymáhat své pohledávky, které jim doposud nebyly uhrazeny.

Oddlužení = osobní bankrot je řešení úpadku osob. Insolvenční soud rozhodne o způsobu a lhůtě možného splacení dluhu a osvobodí dlužníka od zaplacení zbytku dluhu. Zbylé dluhy sice nezanikají, ale věřitelé je nemohou soudně vymáhat.

Interest je anglicky úrok, německy Zinsen.

Intrinsic Stock Value = vnitřní hodnota akcie, viz kapitolu Fundamentální analýza!

Investor neboli akcionář neobchoduje na burze, ale ukládá peníze do akcií na několik let. Investor rozdělí celý svůj milión na 6 až 20 akcií, celý jeho milión pracuje, přináší dividendy a přinese i zisk růstem kurzů. Investor se může věnovat jinému zaměstnání a jednou za měsíc nebo za rok kontrolovat, zda neočekává podnik pokles ročního zisku, nebo zda není akcie nebezpečně drahá, aby se prodala.

Investment banking = investiční bankovníctví je hlavní činnost investiční banky a vedlejší činnost obchodní

banky. Je to spekulace na burze, zhotovení dluhopisů, certifikátů a derivátů, pomoc podnikům s kredity, pomoc podnikům při vydání akcií, při nákupech jiných firem a při sloučení podniků.

IPO = initial public offering = první veřejná nabídka akcií = going public. Když je velký zájem o akcie a chce se jich koupit několikrát více, než jich existuje, emisní cena akcie, za kterou se akcie poprvé prodává, se volí o jisté *agio* = ažio vyšší, než byla stanovena nominální hodnota akcie. O *disagio* = disažio pod nominální hodnotou se akcie nesmí prodávat, jen dluhopisy mohou. Nominální hodnota akcie se může volit jakákoliv, ale aspoň 1,00 euro, nejlépe nad 5 euro a vždy v celém euro. Prvním umístěním akcií firmy na burze = IPO a reklamou na akcie se zabývá investiční banka, která si nechá poplatek 2 % až 7 % z kapitálu z burzy. Náklady na vydání a prodej akcií mohou stát až 30 % z výnosu emise. Základní kapitál akciové společnosti je součet jmenovitých hodnot vydaných akcií emise.

Akciová společnost AS = Aktiengesellschaft AG = Societas Europaea SE = Corporation Corp. = Incorporated Inc. = Sociedad Anonima SA. Akciová společnost si může opatřit z burzy základní kapitál (jako součet všech nominálních hodnot vydaných akcií) jen od 50.000 euro nahoru v Německu, od 70.000 euro nahoru v Rakousku, od 20.000.000 korun nahoru v Čechách, jestli zakladatelé firmy sami dali dohromady a prokáží obchodnímu rejstříku společný kapitál alespoň 50.000 euro, 70.000 euro, nebo 20.000.000 korun. Evropská akciová společnost societas europaea SE si může opatřit základní kapitál jen od 120.000 euro nahoru, jestli zakladatelé firmy sami dali dohromady a prokáží obchodnímu rejstříku společný kapitál aspoň 120.000 euro. Základní kapitál z burzy zvýšený o *agio* může akciová společnost použít na libovolné nákupy. Ne vždy, ale většinou je při chodu na burzu už skutečná hodnota podniku vyšší než základní kapitál. Základní kapitál (Grundkapital) bývá omylem pleten se jménem firmy při založení, s kapitálem společníků, který dávají zakladatelé firmy dohromady při zakládání firmy (Gesellschaftskapital). Začne-li se na burze prodávat nová akcie, na každého se nedostane. Je dobré aspoň týden počkat s nákupem, většinou je akcie první den předražená, potom aspoň týden klesá a pak je snadno k dostání. Asi s polovinou nových akcií = IPO se nic nevydělá nebo až po letech. Záleží na tom, jestli podnik dostatečně zvyšuje zisk a akcie se vydaly na burze levně. Množství peněz získané z burzy při IPO nezávisí na vlastním majetku v aktivech. Lze získat i několikrát více peněz, než je vlastní majetek firmy, pak nejsou akcie kryty majetkem a P/B může být vysoko nad 1,0 už od IPO. Lze získat peníze z burzy i bez podniku, jen za akcie pro prázdný plášť, prázdný kabát, Mantel SPAC, do kterého do 2 let musí být nakoupen nějaký podnik.

ISIN znamená International Securities Identification Number. Je to mezinárodní číslo cenného papíru jako je akcie, fond nebo certifikát, se kterým se nakupují tyto papíry na burzách v Evropě.

Kmenová akcie = Stammaktie, ST, ordinary shares. Kmenová je velká většina akcií. Jejich držitelé mají právo hlasovat na shromáždění akcionářů. Kmenové akcie jsou základní a nejrozšířenější typ akcií. Když se snaží nějaká firma získat právo rozhodovat v jiné firmě, pak kupuje velké množství těch kmenových akcií a žádné prioritní akcie, pak můžeme hodně vydělat s kmenovými akciemi a méně s prioritními akciemi. A tak to bylo 2003–2008, když firma Porsche kupovala 50 % všech akcií Volkswagenu a ty kmenové akcie proto rostly +3.481 % za 5 let, když prioritní akcie jen +544 %.

Komodity, commodities, Rohstoffe jsou hmoty nerostného, rostlinného a živočišného původu, patří sem však také kovy, energie nebo devizy. Kontrakty na komodity se obchodují na komoditních burzách na zboží a na termínových burzách CBOT Chicago a EUREX Frankfurt.

Konkurs viz insolvency.

Kontrakt, contract znamená smlouva. Termínový kontrakt znamená dohodu dvou stran, kupujícího a prodávajícího o odběru suroviny k určitému datu za předem stanovenou cenu. Tento obchod je možno uskutečnit jako futures pouze na termínové burze komodit jako je CBOT v Chicagu a EUREX ve Frankfurtu. Na opce je termínová burza CBOE v Chicagu a EUREX ve Frankfurtu.

Kontrarián je investor, který investuje anticyklicky, když kleslou akcii nikdo nechce, jestliže má podnik před sebou veliký růst zisku. Koupí-li akcii v lednu, někdy je dlouho i 30 % v mínus a letošní vysoký růst zisku

podniku naláká lidi na akcii až v polovině roku a pak desítkám procent růstu akcie už nic nebrání.

Korelace, correlation je vzájemný vztah mezi různými aktivy: mezi dvěma akciemi, mezi akcií a indexem, mezi akciemi a zlatem, olejem, komoditami a měnami. Je-li korelace akcie +1, má akcie ve zvyku klesat a stoupat ve stejnou dobu jako příbuzný akciový index, aktiva korelují, mají pozitivní vztah. Je-li korelace nějakých dvou aktiv -1, pohybují se ceny těch dvou aktiv většinou opačným směrem, aktiva nekorelují.

Leverage je pákové posílení, Hebelwirkung pro spekulace s deriváty, kde se obchoduje na burze s několikrát větším kapitálem, než je ta záloha margin na kontě klienta banky nebo na kontě hedgefondu. Většina kapitálu na spekulaci je vypůjčená. Podrobnosti jsou u slova Margin.

Likvidita znamená hotové peníze, schopnost platit, finanční použitelnost, solvence, tekutý stav. Velká likvidita na burze umožní rychlé vyřízení nákupu nebo prodeje akcie na burze bez velkého výkyvu kurzu. Velkou likviditu na burze mívají akcie největších koncernů.

Limit order je objednávka koupit nebo prodat akcie jen za jistý zvolený kurz = limit. Opak je "market".

London Stock Exchange (LSE), londýnská burza vznikla roku 1698 a už od samého počátku byla pod střechou, nejprve však byla v kavárně.

Low, Tief, denní minimum je nejnižší dosažený kurz akcie na burze toho dne nebo v jistém časovém úseku.

MACD indikátor (Moving Average Convergence Divergence) je vysvětlen v kapitole Technická analýza.

Makroekonomie je obor hospodářské teorie, který se zabývá chováním celých sektorů podniků, mnoha domácností nebo skupin států a zkoumá celohospodářské vztahy, fáze hospodářského cyklu, růst hospodářského výkonu, nabídku a poptávku. Makroekonomie sleduje hrubý domácí produkt, ceny, inflaci, mzdy, daně, nezaměstnanost, aktivitu centrální banky, úrokovou míru a měnový kurz.

Margin je záloha na kontě, také míra bezpečnosti u margin of safety, nebo zisk u net profit margin a operating profit margin. Marže, margin 1:10, marge 10 %, páka 10, Hebel 10, leverage, pákový efekt 1:10 znamená, že je na účtu blokována marže = záloha ve výši 10 % nominální hodnoty obchodovaného kontraktu. Z konta se vezme například 1.000 euro vlastní kapitál, broker nebo banka nám půjčí 9.000 euro cizí kapitál a tím investujeme na burze 10.000 euro a náš výnos nebo ztráta z koupeného aktiva jsou 10× vyšší, než by dovolil náš vlastní kapitál 1.000 euro. Roste-li celkový investovaný kapitál nebo klesá-li o 1 %, pak vlastní investovaný kapitál o 10 %. Pokud se cena podkladového aktiva derivátového kontraktu pohne v náš prospěch o 1 % a pákový efekt je 1:10, zisk se násobí 10× a vyděláme 10 % z naší vlastní investované částky. Pokud se cena pohne v náš neprospěch o 1 %, ztrácíme 10 % z naší vlastní investované částky.

Margin of Safety = míra bezpečnosti viz kapitolu Fundamentální analýza!

Market capitalization = Marktkapital = burzovní hodnota firmy, aktuální celková hodnota všech akcií akciové společnosti, které se mohou objevit na burze, tedy počet existujících akcií krát jejich aktuální kurz.

Market multiple je P/E akciového indexu, průměrné P/E = KGV, kurz / zisk všech akcií v indexu. U cenového indexu jako Dow Jones se sečtou P/E všech akcií indexu a výsledek se vydělí počtem akcií. U hodnotového indexu jako DAX má P/E od dražších nebo větších společností ve výpočtu větší váhu než P/E od levných nebo malých společností v indexu.

Medvědí past (bear trap, Bärenfalle) je falešný signál prodat akcie uprostřed trendu rostoucího. Graf má formu N. Akcie se proto nekoupí nebo prodá, ale medvědi nastavili past, pokles kurzu se brzy zastaví a akcie roste zase dál.

Měnové riziko je možnost úbytku hodnoty zahraniční akcie nebo obligace v naší domácí měně, když zahraniční měna slábne proti naší domácí měně.

Mid caps jsou akcie středně velkých firem. Na ně je německý index MDAX. Mid caps je zkratka od middle market capitalization, střední tržní kapitalizace.

Mikroekonomie je obor hospodářské teorie, který se zabývá zkoumáním rozhodování jednotlivce, domácnosti, firmy nebo jednoho státu. Mikroekonomie se zabývá poptávkou a nabídkou v jejich individuálních a konkrétních podobách.

Mladé akcie = nové akcie jsou vydávány z důvodu zvýšení základního akciového kapitálu společnosti. Odebírací přednostní právo na koupi nově emitovaných mladých akcií při zvyšování základního jmění mají dosavadní akcionáři. Mladé akcie jsou emitovány za cenu nižší, než je aktuální cena starých akcií. Na jisté množství starých akcií připadá jisté množství odebíracích práv. Dosavadní akcionář dostane zadarmo odebírací práva Bezugsrechte. Musí odpovědět bance do 14 dní, zda za ty práva koupí mladé akcie, nebo zda ty práva na burze prodá a už si to hned objednat. V první den prodeje práv se hodnota práva odečte od kurzu staré akcie, jestli je na jednu starou akcii jedno právo na jednu mladou akcii. Je-li poměr odběru akcií Bezugsverhältnis jiný než 1:1, pak poklesne kurz staré akcie o jinou hodnotu než je cena práva. Celkový kapitál v akciích akcionáře plus zisk z prodaných práv odpovídá původnímu kapitálu v akciích před snížením kurzu akcií, jestli si pak akcionář koupí akcie bez práv, ale v hodnotě prodaných práv. Kdo má na to peníze, může na všechna ta práva ty levné akcie koupit a má pak po poklesu kurzu akcií těch akcií více za nižší kurz, celkem ale jeho kapitál vyrostl přesně o tu sumu peněz, co do mladých akcií investoval. Tedy nákupem akcií na práva i prodejem práv starší akcionáři při vydání nových akcií a poklesu starých akcií nic neztratí.

Moderní teorie portfolia je snaha optimalizovat výnosy a rizika portfolia cenných papírů pomocí jejich různé korelace = odlišného růstu. Korelace je vzájemný vztah. Rizikovost celkového portfolia závisí na míře korelace pohybu výnosu jednotlivých aktiv v portfoliu. Máme aktiva s pozitivně korelovanými výnosy, kde jejich výnos roste nebo klesá obvykle ve stejnou dobu a aktiva s negativně korelovanými výnosy, kde pohyb jejich výnosu bývá opačný a tato vlastnost je podmínkou pro sestavení optimálního portfolia, kde šance na vysoký výnos z jedné investice není doprovázena šancí na výnos u druhé. Optimální je takové portfolio, které dosahuje nejvyšší poměr výnosu k riziku. Páni Harry Markowitz, William F. Sharpe a Merton H. Miller dostali za to Nobelovu cenu za ekonomii. Ale rostoucí cenné papíry se vyrovnají s klesajícími, riskantní investice s neriskantními a zbyde celkem téměř nulový růst nebo nulový pokles portfolia za rok. Také ceny zlata a surovin rostou často stejný rok jako akcie. Je tedy lepší v období býčího trhu = hausse mít v portfoliu samé akcie a v období velkého krachu = baisse nemít žádné akcie. To ale neplatí pro lidi, kteří žijí z dividend. Pro stálé dividendy jsou dobré a bezpečné proti hlubokému poklesu akcie největších a nejstarších podniků a bank západní Evropy a USA. 2000–2003 klesly jejich kurzy maximálně na 1/2, ale jejich dividendy klesly. Taktéž je možno přežít velký krach i bez akcií žijíce 3 roky jen z úroků. Nositel Nobelovy ceny za diverzifikaci portfolia – Harry Markowitz není schopen si podle své pochybné teorie vytvořit vlastní portfolio akcií a dluhopisů a dává všechny peníze jeho rodiny do fondů ETF. A během poklesu finančních akcií roku 2008 zbaběle všechny fondy prodal, místo aby levně nakoupil jako inteligentní investor.

Momentum znamená součet dvou závěrečných kurzů akcie, například kurz minulého dne a kurz před 20 dny a vyjadřuje jej indikátor Momentum. Momentum znamená síla pohybu, hybnost a rychlost pohybu například minulých 6 měsíců. Čím rychlejší byl růst kurzu, tím vyšší vykazuje akcie momentum. Akcie, které mají momentum, jsou v pohybu a počítá se s tím, že ten trend rostoucí bude ještě pokračovat.

Existují dvě strategie momentum:

1) Momentum trading znamená, že akcie se nedrží ani 1 den a obchod je zahájen na základě silného pohybu akcie nad +3 % prvních 30 minut burzy, s cílem dosažení rychlého zisku ve směru aktuálního pohybu. Může být použit indikátor Momentum pod jednodenním grafem akcie intraday a signály pro obchod vznikají průnikem střední linie 100.

2) Momentum investing znamená, že akcie se drží týdny a rostoucí akcie setrvávající v trendu je možno za 3 týdny přikupovat. Klesající akcie však prodat při poklesu asi -10 %, třeba i se ztrátou. Podnik má být

hospodárný a málo zadlužený a očekávat růst ročního zisku nad +15 % příštích 12 měsíců. Hluboko kleslá akcie by měla už více než +40 % růst posledních 6 měsíců a současně být blízko maximálního kurzu z posledních 52 týdnů. To je tedy pěkný nesmysl, když se kupuje akcie teprve +40 % nad dolíkem a blízko ročního maxima.

Money = peníze = Geld = dinero = renminbi. Jinak je to s cash.

Money management znamená pro tradera (ne pro investora) řídit kapitál, rozložit kapitál, minimalizovat riziko, minimalizovat ztrátu, překonat bez úhony krach akcií, maximalizovat výnos a mít stálý vysoký výnos. Money management investičního portfolia se skládá ze tří složek:

1) kontrola kapitálu (jaký díl portfolia zaujmou spekulativní a konzervativní investice, akcie, dluhopisy, peníze v hotovosti)

2) diverzifikace (kolik peněz dát na každou akcii, branži a zemi)

3) management rizika (kolik procent kapitálu riskovat každým obchodem, při jakém poklesu kurzu prodat)

Money management znamená pro tradera ohraničit ztráty a nechat růst zisky. Ideální money management je, když trader dá na jednu akcii 10 % peněz portfolia a prodá manuálně nebo automaticky na stop loss order, jestliže kurz -10 % poklesne. Pak má ztrátu maximálně jen 1 % hodnoty portfolia. Rostoucí akcie pak nechá růst, aby je prodal, až když po růstu začnou klesat -10 %. Druhá možnost pro money management je, když má trader na kontě jen 10.000 euro, dá na jeden obchod všechny peníze a ihned se pojistí se stop loss orderem -1 % pod nákupním kurzem. To ale není vhodné, pokles -1 % je velice častý a spekulace je hned u konce. Jestli se pohybuje akcie delší dobu ve vodorovném nebo stoupajícím kanále = cenové pásmo, pak trader koupí při obratu nahoru u dolní hranice kanálu. A prodá při obratu kurzu dolů při poklesu o 1 %, nejraději u horní hranice kanálu. Pak má během roku mnoho obchodů se ztrátou, ale i mnoho obchodů s výdělkem a těch by měl mít více. Každým obchodem riskuje hloupý trader jen 1 % kapitálu a ten kapitál vkládá na obchod celý. Chytřejší trader dá do jedné spekulace jen 10 % kapitálu z konta. Cílový kurz akcie traders považují za horní hranici kanálu = cenového pásma, ve kterém se akcie delší dobu pohybuje, ať už je kanál vodorovný nebo šikmý a je-li cílový kurz dosažen, rychle prodají, ať už akcie dál roste nebo klesá. To ale není nic pro investora, investor se nebojí poklesu akcie ani hodnoty portfolia o -20 % a drží levné solidní akcie léta, dokud podnik zvyšuje roční zisk a dokud nedojde k nebezpečnému předražení akcií. Využije rostoucí trend celý, i když je akcie už nad kanálem = cenovým pásmem.

Naked short selling = ungedeckter Leerverkauf = nepoctivý, nekrytý krátký prodej akcií, které si spekulant snaží vypůjčit, ale než mu za 3 dny dojdou, nebo pro jejich nedostatek ani dojit nemohou, už je prodal. A jestli spekulantovi akcie budou za 3 dny opravdu dodány a on je už předtím prodal, pak je tedy vlastně nemá, ale musí je nakoupit na burze a vrátit majiteli. Tím lze spekulovat na pokles kurzu s mnohem větším množstvím akcií, než je jich možno vypůjčit. A protože podvodníci poklesu akcií bank napomáhali publikováním nepravdivých zpráv o bankách, byl to hlavní důvod hlubokého propadu akcií bank západní Evropy a USA roku 2008. Tedy se nepokrytý prodej akcií bank na pár týdnů zakázal. Banky se snažily získat nový kapitál prodejem mladých akcií, ale mohly volit jen nepatrnou nominální hodnotu akcie a ke dni emise mladých akcií už byly staré akcie levnější než mladé akcie a nikdo ty mladé akcie nechtěl. Nakonec ty mladé akcie skotských bank RBS a HBOS musel koupit stát Británie. Pak byly banky z poloviny zestátněné. Kdyby nebyl dovolen naked short selling nikdy, nebyly by publikovány negativní zprávy a rating sell k akciím bank v takové míře. Protože ty negativní zprávy a rating sell si na pokles spekulující hedgefondy zaplatily. Akcie bank by neklesly tak hluboko, banky by prodaly mladé akcie za slušné kurzy a získaly nový kapitál z burzy bez pomoci státu. Jen několik nepoctivých brokerů svým klientům roku 2008 naked short selling dovolilo. Ale bohužel to nebylo trestné, prodat akcie, které spekulant nemá a ani si je nemůže půjčit.

NASDAQ = National Association of Securities Dealers Automatic Quotation, je to druhá největší americká burza cenných papírů. Je to elektronická burza, byla založená roku 1971 a její sídlo je New York, Times Square.

Nasdaq 100 je americký akciový index, součet kurzů 100 hlavních technologických akcií z USA udávaný v bodech od roku 1985. Webstránka je www.nasdaq.com

Netto je čistá hodnota, která vznikne, když se z brutto hodnoty odečtou výdaje nebo váha obalu tára. Netto = brutto – výdaje. Netto = brutto – tara. Netto je italsky čistý.

Nifty fifty = prima 50 = šikovných padesát = die flotten Fünfziger. Koncem 60. a počátkem 70. let bylo v módě 50 akcií podniků se silnou světoznámou značkou. Cena těchto populárních akcií nehrála žádnou roli, měly průměrné P/E 42, když akcie indexu S&P500 měly jen průměrné P/E 19. Roku 1973 byly zvláště drahé akcie Polaroid s P/E 90, McDonald's s P/E 83, Hewlett Packard s P/E 65. Mezi nifty-fifty patřily například akcie Avon, Coca Cola, General Electric, Hewlett Packard, IBM, McDonald's, Polaroid, Procter&Gamble, Sears, Xerox, 3M = MMM. Od 1973 do 1979 se mnohé tyto drahé akcie propadly na polovinu. Zatímco jiné, levnější akcie mimo skupinu nifty-fifty se vyplátily.

Nikkei, Nikkei 225 je japonský akciový index, součet kurzů 225 hlavních akcií z Japonska udávaný v bodech, počítá se od roku 1950. Burza Tokyo – Tokyo Stock Exchange byla založena roku 1878.

Nominální hodnota akcie = jmenovitá hodnota akcie je podíl na majetku akciové společnosti při chodu na burzu. Součet nominálních hodnot všech akcií je základní kapitál a ten je dlouhou dobu konstantní i když akcie rostou. Při prvním vydání akcií na burze IPO se žádá z burzy jistý základní kapitál a podle jeho výšky se určí počet akcií a jmenovité hodnoty akcií. Akcie se však prodávají většinou za první kurz = upisovací kurz o agio vyšší, než je nominální hodnota akcie. Za upisovací kurz se akcie několik dní předem objednají. Součet upisovacích kurzů je upsaný kapitál. Brzy po otevření burzy už mají nové akcie jiný kurz než upisovací kurz a tato stále proměnlivá burzovní hodnota společnosti, Marktkapital, market capitalization je tedy jiná než upsaný kapitál a jiná než základní kapitál.

NYSE = New York Stock Exchange je největší americká burza cenných papírů, byla založena roku 1792 a vystřídala několik budov ve Wall Street, New York. Webstránka je www.nyse.com

Obligace, dluhopisy, obligations, Anleihen, bonds, treasuries. Podrobnosti jsou u slova Dluhopisy.

Oil peak viz peak oil.

Opce, opcie, option, znamená možnost volby, není to cenný papír. Existují dva typy opcí: kupní opce – call, prodejní opce – put. S opcemi se provádí hlavně čtyři druhy spekulace: long call, long put, short call, short put.

Long call position option je právo a možnost pro kupce kupní opce = call option koupit akcie nebo podkladové aktivum za předem stanovenou cenu – strike price jistý den v budoucnu (to je evropská opce) nebo během jisté doby (to je americká opce) na termínové burze CBOE Chicago nebo Eurex Frankfurt.

Long put position option je právo a možnost pro kupce prodejní opce = put option prodat akcie nebo podkladové aktivum za předem stanovenou cenu – strike price jistý den v budoucnu nebo během jisté doby.

Short call position option je závazek a povinnost pro prodáváče kupní opce = call option na požádání prodat nebo dodat akcie nebo podkladové aktivum kupci opce za předem stanovenou cenu jistý den v budoucnu nebo během jisté doby.

Short put position option je závazek a povinnost pro prodáváče prodejní opce = put option na požádání koupit nebo odebrat akcie nebo podkladové aktivum od kupce opce za předem stanovenou cenu jistý den v budoucnu nebo během jisté doby. Detaily jsou v kapitole Deriváty.

Opční listy = warranty = warrants = Optionsscheine jsou cenné papíry dávající právo na koupi cenných papírů nebo podkladové aktivum na burze cenných papírů Xetra, Frankfurt nebo NYSE. Opční listy jsou opce v papírové podobě. Dnes však ty listy nejsou z papíru, je to pouhý záznam na kontě. Detaily jsou v kapitole Deriváty.

Open je otevírací, první kurz akcie na burze toho dne.

Open end znamená neomezeně dlouho platný certifikát.

Order je objednávka koupit (kaufen, buy) nebo prodat (verkaufen, sell) akcie a jiná aktiva na burze a vyřídí jej makléř, broker.

Outstanding shares = všechny vydané akcie ze všech emisí dohromady = všechny akcie v oběhu, i když jsou často dlouhodobě drženy v pevných rukách. Outstanding shares = free float shares + restricted shares. Warren Buffett vlastní dlouhodobě asi 29 % až 36 % akcií BRK.A a tyto se počítají za free float shares a outstanding shares, nejsou to restricted shares. Free float shares bylo roku 2010 asi 74 % akcií BRK.A.

Over the counter = OTC je mimoburzovní trh. Když je akciová společnost příliš levná, nebo kurz akcie klesne pod 1,00 dolaru, akcie se neprodávají v USA na burze NYSE ani NASDAQ, ale jen mimo burzu na platformách OTC Bulletin Board = OTCBB a na Pink Sheets = PK. Ty firmy z OTC musí splňovat požadavky komise pro cenné papíry SEC a být u SEC registrovány. Over the counter = přes pult.

P/E, P/B, P/S, P/C a PEG poměry hodnocení akcií jsou vysvětleny v kapitole Fundamentální analýza.

Páka, Hebel, leverage, marge, margin, pákový efekt, podrobnosti jsou u slova Margin.

Paper trading znamená cvičení obchodování s cennými papíry bez peněz, kde si člověk pouze zapíše na papír, za jakou cenu by koupil a později za jakou cenu by prodal akcie nebo jiná aktiva na burze, jen kdyby měl na to peníze, odvahu nebo rozum.

Papírová akcie: Při vydávání nových akcií dnes jen málo firem vydává akcie na papíře a ještě ne všechny svoje akcie. Kdo si koupí jednu akcii na papíře, pověsí si ji zasklenou v rámečku na zeď. Kdo si koupí stovky akcií na papíře, musí platit bance poplatky za trezor v bance, kde jsou skladovány. Kdo má akcie na papíře, ten nedostává zcela automaticky dividendy, ani pozvání na shromáždění akcionářů, ale jen s komplikacemi. Další komplikace a nezvykle vysoké poplatky mu vzniknou, když ty papírové akcie prodává. Velká většina nových i starých akcií není k dostání v papírové formě, ale jako potvrzení na bankovním kontě.

Pasiva jsou celkový kapitál, cizí kapitál + vlastní kapitál, liabilities + shareholders equity, Fremdkapital + Eigenkapital. Pasiva oznamují, odkud kapitál pochází, zdroje kapitálu. Pasiva jsou pravá strana tabulky rozvahy, bilance podniku.

Peak oil, oil peak je vrchol těžby ropy a tato maximální těžba ropy na světě se očekávala roku 2010. Nyní má těžba ropy klesat pro nedostatek nalezišť a jejich zásob a podle proroků krachu může být zle pro hospodářství. Maximální těžba ropy v USA prý už byla roku 1970. V Rusku 1987. V Mexiku 2004.

Penny stocks, penny shares, akcie za penci, akcie za několik centů, akcie kurzu pod 1 dolar, to jsou bezcenné cenné papíry. To jsou jen prázdné obálky z akcií bez vnitřní hodnoty, prázdné pláště. Normální burzy je mnohdy neprodávají, jen mimoburzovní trh jako over the counter OTC a pink sheets PK. Komise SEC je nedovolí na normálních burzách prodávat. Penny stocks jsou 1) podíly na firmách, které krachují nebo 2) podíly na malých neznámých firmách podvodníků, kteří mnohdy vlastní jen webstránku a poštovní schránku. Tyto firmy mnohdy nemají zisky, jsou ztrátové a pak ty akcie za pouhého 0,10 dolaru jsou s P/E N/A (= not available) fundamentálně extrémně drahé. A to je podvod na trhu, verbovat lidi na drahé akcie s P/E, i když s kurzem za zlomek dolaru. Během malé korekce, kdy indexy DAX a Dow Jones klesly jen -10 %, klesávají penny stocks -60 % až -90 % za několik dní. Začátečníci jsou nalákáni nízkými kurzy penny stocks, kdy za pouhých 1.000 dolarů dostanou 10.000 i více akcií. Ty akcie rostou nějaký den +25 %. Jiný den zas -25 % kurzy klesnou a tam nezachrání ani stop loss order -15 % pod kurzem, neboť jejich likvidita na trhu je nízká, některý den nechce nikdo koupit.

Americká komise pro cenné papíry SEC varuje před spekulací s penny stocks pro vysoké riziko, vysokou volatilitu, nízkou likviditu, nedostatek informací o firmě, žádnou kontrolu od SEC, totální ztrátu peněz a pro podvody. Podvodníci verbují na penny stocks v diskusních fórech i pod více různými jmény – nicky, také

pomocí e-mailového spamu, v různých dopisech, telefonem i v abonovaných listech. Ti podvodníci = fraudsters nejdříve akcie malé neznámé firmy sami koupili a tvrdí, že je to pro ně dlouhodobá investice, ale prodají brzy potom, co reklama přestane působit a akcie přestane růst. Jindy jsou ti podvodníci placeni od šéfa té firmy, nebo jsou to sami zaměstnanci těch firem, či známí od šéfa firmy. Z toho plyne poučení, že penny stock rozumná investice není.

Existují investoři kupující jen akcie kurzu nad 5 euro nebo nad 5 dolarů, levnější akcie považují za šrot akcie. Také je akcie cenný papír, tedy nekupujeme bezcenný papír pod 1 dolar, ale raději jen cenný papír nad 5 euro! U penny stocks má význam jen technická analýza a stop loss order a signál koupit vzniká, když se podvodníkům povede nalákat na bezcennou akcií velký počet hlupáků a signál prodat vzniká, když vedoucí podvodníci začínají masivně prodávat. V podstatě se při spekulaci s penny stocks jedná vždy o obchody mezi podvodníky a hlupáky a také se několik lidí sveze s těmi podvodníky k výnosu nebo s těmi hlupáky ke ztrátě. A vydělá na tom také několik darebáků, kteří dostanou od šéfa podvodníka provizi za to, že v tisku, v telefonu, v e-mails, v televizi nebo v diskusních fórech naverbovali dostatek hlupáků. Penny stock akcie nemá žádnou hodnotu, jen pár centů a prodávat to, co nemá hodnotu, mohou jen podvodníci a koupit to, co nemá hodnotu a chtít na tom vydělat, mohou jen hlupáci.

Performance je procentuální přírůstek nebo pokles hodnoty akcie nebo investice během jisté jednotky času.

Pink Sheets = PK je mimoburzovní trh pro akcie. Když je akciová společnost příliš levná, nebo akcie klesne pod 1,00 dolar, akcie se neprodávají v USA na burze NYSE ani NASDAQ, ale jen mimo burzu na platformách Pink Sheets = PK nebo Over the counter = OTC. Ty akcie firem z Pink Sheets jsou velice riskantní, neboť firmy nemusí splňovat žádné požadavky komise SEC a ani nemusí být u SEC registrovány. Akcie z PK jsou tedy riskantnější než akcie z OTC. Kdysi se oznamovaly kurzy těchto akcií na růžových stránkách novin a odtud vzniklo označení pro tyto akcie růžové listy = pink sheets.

Portfolio je skupina všech akcií na našem kontě nebo seznam akcií v nějakém fondu nebo holdingu. Portfolio je také seznam všech fondů, certifikátů, dluhopisů, drahých kovů a akcií na kontě klienta banky.

Prioritní akcie = preferenční akcie = Vorzugsaktie = VZ = preferred shares. Jen málo společností má dnes prioritní akcie. Držitelé prioritních akcií mají přednost při rozdělování dividend, dostávají dividendy trochu vyšší než držitelé kmenových akcií a dostávají dividendy, i když na držitele kmenových akcií už nezbydou peníze, za to ale nemají právo hlasovat na shromáždění akcionářů. To právo hlasovat mají jen držitelé kmenových akcií. Najdeme v knihách a na webových stránkách informaci, že jednou mohou být prioritní akcie vyměněny za kmenové akcie a to 1:1, ale nevyplatí se na to spekulovat, že levnější Vorzug akcie vyrostou na kurzy těch Stamm akcií. Když se snaží nějaká firma získat právo rozhodovat v jiné firmě, pak kupuje velké množství těch kmenových akcií a žádné prioritní akcie a pak rostou kmenové akcie mnohem více než prioritní akcie. Je tedy dobré kupovat jen kmenové akcie.

Proroci krachu = crash prophets = Crashpropheten a burzovní kabaretisti zaslouží být v lexikonu, aby lidé věděli, které články a knihy nebrat vážně. Proroci krachu způsobili 2008 veliké škody bankám, podnikům a akcionářům, kteří prodali akcie bank se ztrátou, nebo budou léta v mínus a bez dividend. Nebýt proroků krachu a finančních komiků, levné akcie bank a podniků by 2008 klesly jen na 1/2 až 1/3 a vydáním malého počtu mladých akcií by si banky snadno a rychle opatřily potřebné miliardy z burzy. Díky prorokům krachu a finančním komikům akcie bank 2008 hluboko klesly, protože nezkušení akcionáři a automatické obchodní systémy akcie ve strachu prodali a nevzdělaní lidé ty levné, hluboko kleslé akcie bank nechtěli, protože nevzdělaní lidé kupují akcie, až když jsou drahé na vrcholu a před krachem, jak roku 2000. Banky pro potřebné miliardy musely vydat mladých akcií více, než měly akcií starých a koupil je většinou jen stát, čímž klesly některé bankovní akcie více než na 1/50 do března 2009. Díky prorokům krachu a komikům.

Proroci krachu akcií a hospodářství, crash prophets srážející akcie dolů: Robert Prechter, Marc Faber, Roland Leuschel, Nouriel Roubini, Paul Krugman, Joseph Stiglitz, Günter Hannich.

Kabaretisti a burzovní komici dělající si z lidí hloupé žerty: Jim Rogers, Jim Cramer, Alan Greenspan, Ben Bernanke, Nassim Taleb, George Soros. Prorok krachu i burzovní komik dává najevo, že on sám je chytřejší než ministerstvo financí, ministerstvo hospodářství a evropská nebo americká centrální banka. Ale proč si

tato individua dělají z lidí hloupou legraci a obelhávají lidi s krachem akcií, s krachem hospodářství, zrušením eura, rozpadem Evropské unie a s bankrotem bank? Asi chtějí akcionářům a bankám ublížit. Chtějí se proslavit, aby dobře prodali jejich knihu o minulém krachu a krizi nebo o budoucím krachu a krizi. Chtějí pomoci hedgefondům spekulujícím na pokles akcií, eura, indexu nebo na růst ceny zlata a stříbra, protože jim hedgefondy za tu lež zaplatily, nebo oni sami provozují vlastní hedgefond. Chtějí lidi naverbovat na zlato a stříbro, protože se podílí na firmě, která je prodává. Noviny, webstránky, televize a nakladatelství by se neměly podílet na manipulaci lidí a neměly by žádná slova od těchto kabaretistů publikovat. Investoři chtějí akcie za rok prodat s výdělkem, ale tito komici a kabaretisti s jejich pesimistickými nesmysly ovlivňují obchodní automaty, daytraders a začátečníky a brání akciím růst.

Provize, provision je poplatek banky nebo makléře za nákup nebo prodej akcií na burze.

Psychologický cyklus investora na burze:

- 1) Depresivní nálada. Vychází jen špatné zprávy a proroci krachu se předhánějí s hrůznými předpověďmi. Profesionálové ale kupují akcie. Zbabělci drží peníze v hotovosti. Většina akcií je nespravedlivě levná.
- 2) Nálada se obrací. Negativní a pozitivní zprávy jsou v rovnováze, kurzy většiny akcií jsou spravedlivé.
- 3) Nadšení na burze. Samé hlášení úspěchů, je publikován samý rating buy. Začátečníci poprvé na burze a také staří zbabělci nakupují akcie. Akcie jsou většinou nespravedlivě drahé. Profesionálové už prodávají akcie mezi bodem 2 a 3.
- 4) To je past. Začátečníci věří na hausse a nevěří na baisse. Pro tradery je dobré reagovat podle technické analýzy a klesající akcie prodat.
- 5) Špatní manažeři fondů a amatéři opožděně prodávají akcie. Také fondy musí prodat akcie, když zbabělí nebo netrpěliví lidé chtějí peníze zpátky.
- 6) Velký krach na burze a totální výprodej. Sebevrazi ještě prodávají akcie s totální ztrátou. Profesionálové ale už nakupují akcie, supi sbírají chciplé mrchy. Většina akcií je nespravedlivě levná.

Put je prodejní opce, se kterou kupující spekulant spekuluje na pokles ceny nějakého aktiva. Detaily jsou v kapitole Deriváty.

PX je český akciový index, součet kurzů hlavních akcií České republiky udávaný v bodech, který se počítá od roku 1994.

Quanto je ochrana proti kurzovému riziku, zabezpečení proti poklesu cizí měny. Pro Evropana ze země s euro je to zabezpečení certifikátu na americké akcie, indexy a komodity při slábnutí dolaru proti euru. Aby Evropan neztrácel v euro hodnotu kapitálu v amerických aktivech slábnutím dolaru proti euru. Se zajištěním měnového rizika quanto je rozdíl mezi nákupní a prodejní cenou certifikátu spread asi o 1 % vyšší než spread bez quanto. Poplatek za quanto pro celé portfolio byl jistý čas u Deutsche Bank 3,5 % z investovaného kapitálu, u Royal Bank of Scotland dokonce 5,9 % z investovaného kapitálu za 1 rok. Zajištění měnového rizika se provádí tak, že se uzavírají termínované kontrakty forwards.

Rally na burze, nesprávně řečeno rallye, je podle definice růst hlavního akciového indexu v zemi +10 % až +20 % za 1 měsíc.

Rating je ohodnocení očekávaného růstu akcie, ohodnocení kvality dlužníka vydávajícího obligace nebo oznámkování kvality akciového fondu. Rating není žádné doporučení koupit ani prodat. Doporučení by bylo anglicky recommendation. Rating buy, hold a sell je vysvětlen v kapitole Analytici.

Realtime kurzy jsou okamžité ceny na burze, sekundu staré, často se dostanou jen za poplatek. Kurzy z burzy zadarmo oznámené na webstránkách a na videotextu v televizi jsou už 15 minut staré.

Recese znamená většinou asi 6 měsíců pokles výkonu hospodářství v nějakém státě. Akcie reagují poklesem kurzů na blížící se recesi už asi 6 měsíců předem. Uprostřed recese už tedy akcie často začínají růst. Důkazem pro recesi a zastavení růstu hospodářství v USA, je pokles množství transportovaného zboží a

pokles indexu Dow Jones Transportation Average Index (DJT) ze 20 akcií transportujících podniků. Roste-li množství transportovaného zboží a roste-li index DJT, není a nehrozí recese v USA. Další ekonomické pojmy jsou vysvětleny v kapitole Ekonomie.

REIT je dividendová akcie, kterou vydal majitel nemovitostí Real-Estate-Investment-Trust.

Rentabilita = výnosnost = Rendite = Rentabilität = yield = return. Používá se zvláště výnosnost dividendy, kde znamená, kolik procent z kurzu akcie tvoří dividendy.

Restricted shares = akcie omezené, dlouhodobě držené v pevných rukách, které jen tak brzy na burzu nepůjdou, ale mohou být prodávány po malých částech, když byly alespoň rok drženy.

Retail je maloobchod, běžný obchod pro malé zákazníky. V bance to znamená činnost pro malé privátní zákazníky, jako je vedení girokonta, investování do produktů banky, kredit a pojištění.

Riziko, také tržní riziko, je matematicky spočítaná pravděpodobnost ztráty peněz. Riziko portfolia se sníží, když se peníze pravidelně rozdělí na různé akcie nebo na různá aktiva, která nekorelují a vyvíjí se většinou opačně. Riziko vyjadřuje také beta faktor a volatilita. Viz slova beta, volatilita a korelace.

ROE, ROS, ROC, tyto výnosnosti kapitálu jsou vysvětleny v kapitole Fundamentální analýza.

RSI indikátor (Relative Strength Index) je vysvětlen v kapitole Technická analýza.

Run on the bank, bank run, běh na banku vzniká, když velké množství klientů vybírá jejich vklady v bance ve strachu, že banka bude neschopná platit a klienti nemající jejich vysoký vklad pojištěný proti ztrátě celý, část peněz ztratí, když banka zkrachuje.

S&P500 je americký akciový index, součet kurzů 500 hlavních akcií z USA udávaný v bodech. Tento Standard and Poor's 500 index je počítán od roku 1957.

Scalp trading, swing trading znamená spekulace na pár sekund nebo minut, kratší dobu než při day tradingu.

SEC = Securities and Exchange Commission = americká komise pro cenné papíry = burzovní dozor = Börsenaufsicht. Tato burzovní komise vyšetřuje podvody na burze.

Share = stock = akcie = Aktie = acci6n.

Shareholder value je politika podniku s ohledem na výnos akcií pro držitele akcií.

Short position, short sale, Leerverkauf, jít short, shortovat znamená většinou prodat naprázdno, prodat na krátko akcie, které si za poplatek spekulant vypůjčil a spekuluje na pokles kurzu jako s put opcí a později musí akcie za nižší cenu koupit a majiteli vrátit. Koupí-li později za vyšší cenu, než prodal, utrpí ztrátu. Ztráty z prodeje naprázdno bývají mnohem vyšší než ztráty s opcemi, tedy spekulace na pokles kurzu je lepší s put opcemi.

Small caps jsou akcie malých firem a malé firmy v jedné zemi nebo v západní Evropské unii nebo v USA. Na německé small caps akcie je německý index SDAX. Small caps je zkratka od small market capitalization – malá tržní kapitalizace. Opakem jsou akcie blue chips – akcie velkých firem.

Spekulant je obchodník, který krátkodobě na burze spekuluje, podobně jak trader. Detaily u slova Trader.

Spin-off je odštěpení jednoho výrobního sektoru od mateřské společnosti.

Split, splitting 1:2 = 2-for-1 stock split, je rozštěpení, které udělá z akcií dvojnásobné množství kusů s polovičním kurzem, tedy nic neztrácíme. O akcie s nízkým kurzem je větší zájem a mohou proto více růst. Split nám každých několik let počet rostoucích akcií znásobí. Jen u akcií General Motors nebyl split potřeba, roku 2007 měly kurz jako před 55 lety. Poměry P/E, P/B, P/S a P/C zůstávají po splitu 1:2 stejné, protože ty hodnoty E, B, S a C jsou potom poloviční tak jako kurzy akcií P. Graf akcie po splitu 1:2 se kreslí s novým kurzem, ale graf před splitem do minulosti je přepočítán na tehdy neexistující poloviční kurzy. Je-li oznamován na webstránce historický kurz akcie před mnoha lety několik málo centů, pak to nebyla kdysi penny stock, ale akcie prodělala mnoho splitů a ten dávný kurz je dnes z aktuálního kurzu přepočítáván do minula přes všechny splity. V akciových indexech se po splitu počítají za akcii ty samé body jako před splitem, změní se totiž koeficient. Reverse split, obrácený splitting 2:1 = 1-for-2 znamená, že byly akcie přepočítány na dvojnásobné kurzy a poloviční množství kusů. Akcie v krizi krachující největší americké pojišťovny AIG dostaly 1.7.2009 split 20:1 = 1-for-20 a kurz bezcenné penny stock se tím 20× zvýšil na hodnotnou akcie 7 dolarů.

Spot je flek, bod, aktuální. Spotová cena zlata nebo jiného aktiva, spot price, Kassakurs je okamžitá cena na volném trhu OTC, cena při okamžitém nákupu předmětu, který bude hned dodán kupujícímu. Spotová cena za trojskou unci zlata se najde na jednodenním realtime intraday grafu zlata v dolarech i v euru a v libře. Spot price cena zlata přepočtená na dolar může být ve stejný okamžik jiná na komoditním trhu Londýn, Zürich, New York, Tokyo, Hongkong, Dubai a Mumbai, neboť se zlatem se obchoduje málo, ale ve velkých zakázkách. Spotová cena se zvyšuje o prémii = provizi.

Spread je rozdíl mezi prodejním kurzem certifikátu na burze a kurzem, za který banka vydávající certifikát jej vezme zpátky. Spread je také rozdíl mezi nákupní a prodejní cenou certifikátu.

Stammaktie viz kmenová akcie.

Steuer je německy daň, anglicky tax.

Stock = share = akcie = Aktie = acciòn.

Stop loss order je pokyn pro banku, prodat akcie automaticky na burze, jakmile klesnou na zvolený kurz. Volíme jej na webstránce banky nebo brokera podobně jako pokyn prodat. Další detaily jsou v kapitole Technická analýza. Pomocí stop loss orderu od žurnalistů navedený investor klesající akcie ztratí s malou ztrátou, když je mohl prodat za dva roky s výnosem 100 %.

Tára je italsky váha obalu nebo výdaje. Tara = brutto – netto.

Tax je anglicky daň, německy Steuer.

Technologické akcie jsou akcie výrobců technologie, často od výrobců elektroniky, které některý rok dosáhly nejvyššího růstu. Od roku 1990 do roku 2000 za 10 let rostly extrémně tyto americké computerové akcie:

Akcie EMC Corp. Rostla +146 744 %, to je průměrně +107,3 % ročně, na P/E 224 a z 1.000 dolarů bylo 1,46 milionů dolarů za 10 let.

Akcie Cisco Systems Inc. Rostla +112 378 %, to je průměrně +101,8 % ročně, na P/E 258 a z 1.000 dolarů bylo 1,12 milionů dolarů za 10 let.

Akcie Dell Computer Corp. Rostla +120 753 %, to je průměrně +103,3 % ročně, na P/E 109 a z 1.000 dolarů bylo 1,20 milionů dolarů za 10 let.

Ticker nebo symbol je malá skupina písmen pro identifikaci akcií na burze v USA.

Top-down, shora dolů metoda znamená, že manažer fondu hledající výnosné akcie nejprve analyzuje stav celého hospodářství, pak analyzuje jednu branži a pak vyšetřuje zdraví jednoho zajímavého podniku a ocenění jeho akcie. Opak je bottom-up.

Trader a také spekulant je člověk, který se snaží na burze rychle vydělat peníze s akcií (s indexem, deriváty, komoditami, měnami) pomocí grafů a indikátorů, tedy pomocí technické analýzy. On se nezajímá o to, zda je akcie levná a podnik má před sebou růst zisku a proto ve strachu výnosnou akcií rychle prodá na stop loss order se ztrátou, když ona krátkodobě klesá -7% , -10% nebo -15% , nebo prodá podle signálu na nějakém indikátoru. Investor by ale po nákupu atraktivní výnosné akcie, jako je ta s P/E 10, PEG 0,5 a P/S 0,3, propad kurzu vůbec nevnímal a počkal by si 1 rok až 4 roky na ten veliký výdělek. Držel by akcie nonstop, dokud jsou levné a podnik zvyšuje zisk. Nejhoupější traders spekulují na dluh s pákou, kde vloží do spekulace cizí kapitál třeba $9\times$ vyšší, než je jejich vlastní kapitál a pak jsou od jejich brokera nuceni rychle ukončit spekulaci se ztrátou, když se mění hodnota aktiva jen o 1% v jejich neprospěch. Protože to je s tou pákou 1:10 změna o 10% v neprospěch vlastního kapitálu a pak broker chce vypůjčené peníze ihned zpátky.

Trader se nestará vůbec o růst zisku firmy ani o P/E, ale jen o graf akcie a signál koupit a prodat. Mnohý trader ani neví, od jaké firmy akcie kupuje, zná jenom symbol = ticker té akcie a mnohdy jej ještě napíše chybně a koupí jinou akcií. Ale nic se neděje, vždyť brzy tu akcií zas prodá a polovinu akcií prodává stejně se ztrátou. Trader, scalp trader, swing trader, day trader nemohou zbohatnout, protože dávají na jednu akcií jen 10% nebo 5% ze svého milionu, pak tu jednu akcií celý den ostře sledují a 90% nebo 95% jejich peněz je v klidu bez užitku. Drží akcie sekundy, minuty nebo hodiny a polovinu spekulací ukončí se ztrátou. Spekulant position trader už je na dobré cestě k úspěchu, ten drží akcie dny až týdny.

Trading je krátkodobá spekulace na burze, kde mezi nákupem a prodejem akcie nebo jiného aktiva leží sekundy, minuty, hodiny, dny až několik týdnů. Okamžik nákupu a prodeje akcie nebo jiného aktiva se určuje podle technické analýzy. Často se zakončí spekulace se ztrátou.

Trend rostoucí znamená, že na dlouhodobém svíčkovém grafu akcie, indexu nebo ceny suroviny alespoň 3 dolíky jsou v rostoucí linii. Trend klesající znamená, že na dlouhodobém svíčkovém grafu akcie, indexu nebo ceny suroviny alespoň 3 vrcholky jsou v klesající linii.

Triple witching day viz Witching day.

Trojská unce zlata = Feinunze = troy ounce = 31,1035 gramů, zaokrouhleno asi 31,1 gramů zlata.

Turnaround akcie vzniká, když akcie za poslední léta klesla na $1/10$ až na $1/100$, protože podnik dosahuje ztrátu = negativní čistý zisk a pak podnik očekává příští 2 roky zase dobrý pozitivní zisk a opravdu jej dosahuje, akcie se obrátí z mrtvých a roste stovky až tisíce procent za 2 až 4 roky. Příklad turnaround akcie je Solarworld v letech 2000–2003. Roku 2003 dosáhl podnik Solarworld AG Berlin ztrátu a akcie klesla na $1/24$. Na rok 2004 byl předpovězen zas pozitivní zisk a 2004–2006 podnik zvyšoval zisk. Akcie Solarworld 2003–2006 rostla $+13\,900\%$ a z 1.000 euro investovaných do akcie bylo 140.000 euro za 3 roky.

Pro aktuální turnaround akcie hledáme v tabulce Datenbank v německém magazínu Focus Money nebo Börse-Online podniky celého světa, které dosahovaly jeden rok ztrátu a čekají zas pozitivní zisk, tedy vysoký růst zisku a jejich akcie jsou kleslé na zlomek hodnoty z maxima před pár lety. Tehdy P/E = KGV ze zisku poslední rok neexistuje při negativním zisku, ale příští rok se očekává KGV 10 až 30. P/B a P/S musí být hluboko pod 1,0. Turnaround akcií je dobré koupit až počátkem toho roku, kdy se očekává pozitivní a rostoucí zisk, asi týden po tom, co byl oznámen špatný zisk v minulém roce a zisk v posledním kvartále minulého roku. Je nutné kontrolovat zadlužení podniku, neboť dostatek vlastního kapitálu, pozitivní free cash flow a malé zadlužení rozhoduje, zda firma přežije krizi a nastane turnaround = obrát ztrátové firmy v ziskovou a to samé u akcie. Vlastní kapitál je dobrý aspoň $2\times$ vyšší než cizí kapitál podniku.

Valná hromada VH, Hauptversammlung HV, general meeting GM je shromáždění akcionářů jedenkrát za rok, kde je vstup, jídlo a pití zadarmo a dlouhá přednáška o hospodaření podniku minulý rok.

Value investing je investování do podceněných akcií. Value investing = hodnotové investování je, když se kupují hodnotné akcie levně, pod spravedlivou cenou, s nízkými poměry P/E, P/B, P/S, P/C a podnik zvyšuje

zisk, tržbu, cash flow, účetní hodnotu, tedy levná akcie si zaslouží vyšší kurz, jakmile ji burza později správně ocení. Value investing znamená koupit akcie levněji, než je jejich skutečná hodnota. Ta hodnota akcie může být vlastní majetek podniku minus dluhy, nebo budoucí zisk a budoucí cash flow podniku. Podceněná akcie dosáhne za rok nebo později správnou hodnotu snadno, když zisk podniku roste. Nebudeme nic počítat a spokojíme se s nízkým P/E, P/B, P/S, vysokou dividendou, vysokým ROE, nízkým zadlužením a podnik musí očekávat růst zisku. Manažeři fondů a holdingu mluví o tom, že value investing znamená koupit akcie pod jejich vnitřní hodnotou. Nemá význam počítat vnitřní hodnotu akcie, protože se jedná o nesmyslné porovnání P/E akcie a úroku dluhopisů a o nejistý odhadovaný součet cash flow z budoucích 10 let, vydělený nejistými odhadovanými úroky dluhopisů po dobu 10 let. Samotné nízké P/E neznámá value investing, když si akcie ten nízký kurz zaslouží, protože zisk podniku neroste. Ta vyšší hodnota = value je skryta v akci jen, když zisk podniku roste a poroste. Zástupci value investingu byli Benjamin Graham, John Templeton, Bill Miller, Warren Buffett a já.

Value stocks, value shares, substance stocks, Value-Aktien, value akcie, hodnotové akcie jsou fundamentálně levné akcie, většinou s nadprůměrnou dividendou, od podniku s rostoucím ziskem, které mají skrytou vyšší vnitřní hodnotu než je jejich aktuální kurz na burze.

Volatilita = volatility = Volatilität je kolísavost kurzu akcie. Volatility rank je kolísavost kurzu akcie na stupnici do deseti, kde rank volatility 1 je nízká kolísavost kurzu, rank volatility 10 je maximální kolísavost kurzu. Volatilita historická znamená, jak daleko se kurz akcie vzdálil od své průměrné hodnoty během 30 dní nebo 250 dní v procentech. Vyšší volatilita znamená vyšší riziko, že bude akcie v období pesimismu hlouběji klesat. Volatilita jsou výkyvy kurzu akcie v minulém období neznamenající nic do budoucna, neboť volatilita vzniká silnými nákupy a prodeji akcie a ty se liší každý rok. Více o tom je v kapitole Fundamentální analýza.

Volume, volumen, Tages-Vol. znamená, jakou celkovou hodnotu mají akcie jistého podniku prodané na jisté burze během jednoho dne. Akcie koupíme raději na té z německých burz, kde se jich prodává nejvíce.

Vorzugsaktie, preferred shares viz prioritní akcie.

Warranty = warrants = opční listy = Optionsscheine jsou cenné papíry dávající právo na koupi cenných papírů nebo podkladového aktiva na burze cenných papírů. Opční listy jsou opce v papírové podobě. Detaily jsou v kapitole Deriváty.

Witching day = Hexensabbat = den shromáždění čarodějnic, to je propad platnosti opcí 3. pátek měsíce a bývá 12x za rok. Triple witching day = der dreifache Hexensabbat = trojnásobné shromáždění čarodějnic, to je shodný okamžik skončení platnosti tří druhů derivátů: opce na akcie, opce na akciové indexy a futures na akciové indexy 3. pátek měsíce na konci každého kvartálu, to je 3. pátek v březnu, červnu, září a v prosinci, bývá 4x za rok. Tehdy se silně nakupuje a prodává na burzách a akcie ukazují silné, nelogické pohyby a technická i fundamentální analýza akcií ztrácí jeden den platnost. Jestli graf a indikátory ve čtvrtek ukazovaly nějaký signál pro obchod, mohl ten signál být v pátek zase ztracen a ve čtvrtek byl falešný signál.

WKN znamená Wertpapierkennnummer, německé číslo cenného papíru, kterým bývá akcie, fond nebo certifikát očíslovaná na německých burzách Xetra a Frankfurt. Použijte raději krátké WKN než dlouhé ISIN.

Xetra je německá elektronická burza. Je to zkratka pro Exchange Electronic Trading. Vznikla roku 1997.

Yield znamená výnosnost a rentabilita.

Zertifikate viz certifikáty!

Zins je německy úrok, anglicky interest.

27. Doporučené knihy a časopisy

Ještě před nákupem prvních akcií v životě je dobré přečíst tyto knihy:

1. Akcie – jediná kniha, kterou potřebuješ, Ladislav Konečný, roku 2012–2021, česky, 278 stran.

2. Naučte se investovat – Daniel Gladiš, například 2. vydání z roku 2005, česky, 174 stran.

3. Buffettology – The previously unexplained techniques that have made Warren Buffett the world's most famous investor, Mary Buffett & David Clark, roku 1999, anglicky, 320 stran.

= Buffettology – Intelligent investieren an der Börse mit Warren Buffett, Mary Buffett & David Clark, roku 2002, německy, 375 stran.

= Buffettologia – Las tecnicas jamas contadas que han hecho de Warren Buffett el inversor mas famoso del mundo, Mary Buffett & David Clark, roku 2000, španělsky, 317 stran.

4. Value investing made easy – Benjamin Graham's classic investment strategy explained for everyone, Janet Lowe, roku 1996, anglicky, 204 stran.

= Die Graham Methode – Benjamin Graham's – Value Investing Schritt für Schritt, Janet Lowe, roku 2000, německy, 267 stran.

5. The five rules for successful stock investing – Morningstar's guide to building wealth and winning in the market, Pat Dorsey, roku 2004, anglicky, 304 stran.

6. The neatest little guide to stock market investing, Jason Kelly, roku 2004, anglicky, 259 stran .

= Der kleine Börsen Berater, Jason Kelly, roku 2002, německy, 342 stran.

7. Die besten Anlage Strategien der Welt, Volker Gelfarth, roku 2004, německy, 176 stran.

Tyto knihy je možné koupit téměř stále, nové nebo použité na webových stránkách knihkupectví Amazon: www.amazon.de + www.amazon.com

Ta kniha o Warrenu Buffettovi při psaní mojí knihy existovala anglicky, německy a španělsky. Ta kniha o Benjaminu Grahamovi při psaní mojí knihy existovala anglicky a německy. Ta kniha od Morningstar existovala roku 2010 jen anglicky.

Ono ale stačí přečíst si mojí knihu a dozvíš se vše podstatné z těchto jmenovaných knih také. A pak už jen posuď, které akcie ze západní Evropy by se mohly dnes líbit slavným investorům: Warren Buffett, Benjamin Graham, Peter Lynch, John Templeton a asi 6 takových akcií z Evropy si kup! A k tomu asi 4–6 akcií z USA. Jen pro začátek v prvním roce.

Investovat peníze může být riskantní podnikání, ale čím více toho o tom víš, tím je to riziko nižší a máš z toho větší radost.

S hloupými knihami a s prolhanými knihami pro trading neztrácej nikdy čas! Hledej knihy pro value investing, kde jsou popsány vhodné velikosti poměrů P/S, P/B, P/C, PEG a nejen P/E! Ignoruj knihy pro trading, které víceméně lžou a jejich autoři vydělají jen psaním knih a prodejem přednášek pro trading a technickou analýzu!

Pro trading (daytrading, swingtrading, scalp trading, position trading) existuje česky, anglicky a německy plno drahých ale bezcenných knih. Jejich autoři se snažili s knihami vydělat ty peníze, které se jim nepovedly vydělat s akciemi. Všichni tito mladí autoři pohrdají dlouhodobými investory a pomlouvají Warrena Buffetta

s tím nesmyslem, že by držel věčně i akcie Enron a Worldcom, až by mu klesly na nulu. Ale Warren Buffett by si před tou investicí tak dobře prohlédl a přepočítal balance, že by chyby v bilanci odhalil a akcie Enron a Worldcom by nikdy nekoupil, nebo daleko před jejich krachem prodal.

Autor knih pro trading přijde i na takový nesmysl, že on klesající akcii prodá se ztrátou maximálně 7 %, zatímco value investor jako Warren Buffett s klesající akcií ztratí 100 %. Ale value investor s klesající akcií neztratí vůbec nic, protože neprodává akcie se ztrátou, když bude za několik let s každou akcií vysoko v plus. Mnohý trader ale nejpozději 10 let před důchodem se stane dlouhodobým investorem.

Kniha s názvem jako je "Udělám vás bohatými" je drzost, která nechá zbohatnout jen autora knihy. Nám kniha nepomůže. Nekupovat! Ve velkém knihkupectví je možno si v té knize několik minut číst a vidíme tam, že autor doporučuje všude šetřit a vracet do obchodu všechny prázdné zálohované láhve.

I věta "Naučím Vás ..." zní v knize troufale, protože některý autor knihy by se měl spíš učit od čtenáře knihy. Jestliže je na titulní stránce finančního magazínu velký nápis "Nejlepší akcie světa" nebo "Akcie, které potřebujete", pomůže to jen vydavateli časopisu k většímu prodeji toho magazínu. Tyto akcie nekupovat! Jsou-li ale ty navrhované akcie ze stejné země jako ten časopis, mohou kvůli tomuto doporučení několik procent růst, protože hlupáci na to reagují a koupí ty akcie. Nekupovat ani akcie doporučené v televizi! Nekupovat ani akcie doporučené od analytiků z bank a analytiků z agentur ratingu!

Velký nesmysl v knihách o akciích je návrh koupit akcie Daimler a léta je držet. Ona má ta akcie Daimler stejnou cenu jako před 25 lety. Akcie Daimler se hodí někdy na 3 roky, když autokonzern dosahuje pár let silný růst zisku. Kdo si koupí akcii, když za 25 let s ní nic nevydělá? To by musel být člověk, který se spokojí jen s dividendami.

90 % informací o akciích v televizi, novinách, knihách a internetu je bezcenných nebo škodlivých. Nazývá se to někdy "investment pornografie". Většinou vždycky ti, kdo v médiích radí koupit nějakou akcii, jsou za to placeni od té akciové společnosti, nebo oni, jejich zaměstnavatel nebo fond si už akcii koupili a nyní chtějí "doporučením koupit" té akcii pomoci růst.

Časopisy pro akcie

Zajímavé časopisy a noviny jsou: Börse Online, Focus Money, Handelsblatt, Euro am Sonntag, protože v nich jsou fundamentální veličiny velkých podniků a bank z indexů Eurostoxx 50, Stoxx 50, DAX, MDAX a Dow Jones, minulé zisky a budoucí očekávané zisky podniků a bank z celého světa. Tyto tiskoviny ale neobsahují fundamentální údaje akcií z Čech. Pár dní staré magazíny a noviny Börse Online, Focus Money a Euro am Sonntag jsou k dostání na jedné webstránce v PDF zadarmo. Roční zisk podniku EPS = Gewinn = Ergebnis bude často úplně jiný, než se očekávalo. Zisk podniku očekávaný letošní rok v magazínech a na internetových stránkách analytici každých pár měsíců upravují a z růstu zisku letos očekávaného v lednu může být v prosinci už pokles zisku očekávaný letošní rok. Na žádný článek o podniku, ani na "rating buy" a "rating sell", ani na "doporučení koupit" nebo "doporučení prodat" akcii nelze reagovat nákupem, ani prodejem akcií, důležité jsou jen ty fundamentální údaje a z nich vyvodíme sami, zda akcii koupit nebo prodat, zda akcie má potenciál růstu nebo potenciál poklesu. Pro zprávy o podnicích a bankách jsou zajímavé německé noviny Handelsblatt a webstránka www.finanznachrichten.de. Vůbec nedůvěřuji americkým novinám Wall Street Journal ani agentuře Bloomberg, myslím, že ty publikují jen zábavu, manipulují kurzy akcií a vypráví pohádky pro děti. A zrovna tak ty zprávy a články na finance.yahoo.com jsou jen zábava, manipulace a pohádky pro děti.

Já kupuju jen akcie od podniků dražších než 30 miliard €, které 10 let zvyšovaly tržbu, nemají cizí kapitál 3x větší než vlastní kapitál, akcie má P/B pod 3 a P/S pod 3, dividendový výnos je vyšší než 3 %.

Přeji všem čtenářům mnoho zdaru na burze a miliony peněz!

Ladislav Konečný, 30.3.2026

Kniha: „Akcie a burza – jediná kniha, kterou potřebuješ“, napsaná od value investora Ladislava Konečného, z internetu léta známého, je určena pro širokou veřejnost od 11 do 85 let. Kniha neobsahuje žádné komplikace a přesto popisuje do největších detailů, jaké parametry by měly mít akcie a podniky pro krátkodobou i mnohaletou bezpečnou a výnosnou investici. Je zde 27 podniků a bank, od kterých akcie je možno koupit a držet věčně pro dividendy jako důchod. Fundamentální a technická analýza akcií, jaká nemá na světě obdoby. Kniha je výsledkem dlouholeté vlastní praxe s akciemi a vysokého studia všech rozumných knih. Kniha popisuje strategie slavných investorů, ale také vlastní zkušenosti. Jedná se zde taktéž o fondy, pojištění a o důchod. Je zde malá lekce ekonomie pro investory. Kniha obsahuje sbírku moudrostí o akciích, penězích a burze. Je zde historie tří krizí a krachů na burze a také česká privatizace. Zdejší lexikon vysvětluje přes 200 finančních pojmů. Kniha vypráví krátké, poučné příběhy investorů, podniků a jejich akcií. Popsána je i investice do zlata, surovin a derivátů. Jestli polovinu toho už znáš, pak je ta kniha dobrý dárek pro tvého syna, otce nebo bratra: na Vánoce, k svátku a k narozeninám. Roku 2011 to byla jediná sympatická česká kniha, která popisuje rozumné investování do akcií = value investing + dividendy.

Autor knihy Ladislav Konečný se narodil v březnu roku 1954 ve středních Čechách, okres Beroun. Roku 1972 se vyučil řemeslo v Praze 5 – Motorlet. 1974 a 1978 získal dvě středoškolské maturity v Praze. Roku 1990 začal investovat do zahraničních akcií. První webstránku pro investování založil roku 2003. Od roku 2006 má jeho webstránka adresu nr1a.com/AKCIE.htm. Díky té webstránce se Ladislav stal známý investor a téměř každý den hledá někdo s Google: „Ladislav Konečný“ + akcie. Autor knihy je také finanční poradce, avšak jen zadarmo v diskusním fóru forum.nr1a.com. Ladislav napsal a vydal tu knihu o investování poprvé česky roku 2011 a každé dva roky vycházelo nové, modernizované vydání knihy. Stejně tak vyšla tato kniha i německy, anglicky a španělsky a ta bývá modernizována každých 5 let. Kdo je to ten Ladislav Konečný? Soukromý investor, cestovatel a autor jedné investiční knihy ve čtyřech jazycích a finanční poradce jako hobby. On je value investor, který kupuje jen výhodně oceněné akcie s dividendami a chce je navždy držet.

Tuto vzácnou knihu bylo možno až do 12.3.2026 objednat z papíru na stránce nr1a.com/kniha.htm nebo E-mailem na adrese: nr1a@seznam.cz Dnes už existuje kniha jen v PDF formátu zadarmo. Některé nakladatelství knih může vydat knihu z papíru. Autor knihy se přestal ve věku 72 let o to starat.
ISBN 978-80-860-6233-4 30.3.2026

